

*Printed by Ramchandra Yesu Shedge ;
at the Nirnaya-Sagar Press, 26-28,
Kolhat Street, Bombay.*

Published by Hirachand Kasturchand Jhaveri
& Motichand Maganbhai Choksi, Managing
Trustees of Sheth Devchand Lalbhai
Jain P. Fund, Gopipura, Surat.

प्राक्कथन

श्रीमद् हेमचन्द्राचार्यनी कीर्तिगाथानुं वर्णन करवुं एटले सर्वमान्य सोनापर ढोळ चढाववा बराबर छे. तेमनु व्यक्तित्व, प्रतिभा, विद्वत्ता तथा सर्वतोमुखी शक्ति एटली जगजाहेर छे के जैनज नहि पण अजैनोमां ये भाग्येज कोई हिंदी संस्कृतिनो विद्वान हशे जे श्री. हेमचन्द्राचार्यनी यश गाथाथी अजाण हशे. “गुजरातना ज्योतिर्धर” थी मांडी “कलिकालसर्वज्ञ” तरीकेनी एमनी कीर्ति ए वस्तुनी शाख पूरे छे.

तेओश्री एक महान जैनाचार्य होवा छतां तेओनी साहित्य-विषयक प्रवृत्ति सर्व क्षेत्रोमां प्रसरेली हती. काथ्य, छद्, व्याकरण, कोश तथा गूढ तत्त्वज्ञान वगैरे विषयो तेमने हस्ता-मलकवत् हता. सिद्धराज जयसिंह तथा कुमारपाळ जेवा प्रतापी गूर्जर नरेशोपर तेमनो अप्रतिम प्रभाव तेमनी बुद्धि तेजस्विता तेमज प्रतिष्ठा बतावे छे एवा महापुरुषनी एक अद्वितीय कृति जनसमाज समक्ष मुकतां अमने आनंद थाय छे.

श्रीअभिधानचिंतामणि कोशनी महत्ता तेमज उपयोगितानी रूपरेखा दोरवी ए क्षवेरी आगळ क्षवेरातनुं वर्णन करवा बराबर छे. विद्वद्वर्ग आ अणमोल क्षवेरातने सारी रीते ओळखे छे.

अभिधानचिन्तामणे विषयक्रमः ।

नाम	श्लोकाः पत्राणि
१ लिङ्गानुशासनम्	१-२०
२ एकाक्षरकोषः	१-१६
३ अभिधानचिन्तामणिः	१-२०४
१ देवाधिदेवकाण्डः	• १-१३
२ देवकाण्डः	१४-४७
३ मर्त्यकाण्डः	४८-१२७
४ तिर्यक्काण्डः	१२७-१८२
५ नरककाण्डः	१८२-१८३
६ सामान्यकाण्डः	१८३-२०४
४ शेषनाममाला	२०५-२२८
५ नाममालाशिलोच्छ्रः	२२९-२४६
६ निघंटुशेषः	२४७-२८६ .
७ अभिधानचिन्तामणिकोशस्य अकारादिवर्णानु- क्रमेण शब्दानुक्रमणिका	१-४४०

श्रेष्ठी देवचन्द लालभाई जह्वेरी.

जन्म १९०९ वैक्रमाब्दे
वार्तिकशुद्धैवादर्श्याम्
(देवढीपावली-सोमवासरे)
सूर्यपुरे

निर्याणम् १९६२ वैक्रमाब्दे
पौषकृष्णतृतीयायाम्
(मकरसङ्क्रान्तिमन्दवासरे)
मुम्बय्याम्

श्रीसर्वज्ञाय नमः ।

अभिधानचिन्तामणौ

देवाधिदेवकाण्डः प्रथमः ।

प्रणिपत्यार्हतः सिद्धसाङ्गशब्दानुशासनः ।	
रूढयौगिकमिश्राणां, नाम्नां मालां तनोम्यहम्	॥१॥
व्युत्पत्तिरहिताः शब्दा, रूढा आखण्डलादयः ।	
योगोऽन्वयः स तु गुणक्रियासम्बन्धसम्भवः	॥२॥
गुणतो नीलकण्ठाद्याः, क्रियातः स्रष्टृसन्निभाः ।	
स्वस्वामित्वादिसम्बन्धस्तत्राहुर्नाम तद्वताम्	॥३॥
स्वात् पाल-धन-भुग्-नेतृ-पति-मत्वर्थकादयः ।	
भूपालो भवनो भूभुग्, भूनेता भूपतिस्तया	॥४॥
भूमांश्चेति कविरूढ्या, ज्ञेयोदाहारणावली ।	
जन्यात्कृत्-कर्तृ-सृष्टृ-स्रष्टृ-विधातृ-कर-सू-समाः	॥५॥

२ अभिधानचिन्तामणौ देवाधिदेवकाण्डः १

जैनकाद् योनि-ज-रूह-जन्म-भू-सूत्यणादयः ।

धैर्यात् घ्वजा-ऽस्र-पाण्यऽङ्क-मौलि-भूषण-भृत्निभाः ॥६॥

शालि-शेखर-मत्वर्थ-मालि-भर्तृ-धरा अपि ।

भोज्याद् भुग-ऽन्वो-व्रत-लिट्-पायि-पा-ऽशा-ऽशनाऽऽदयः ॥७॥

पत्युः कान्ता-प्रियतमा-वधू-प्रणयिनी-निभाः ।

कलत्राद् वर-रमण-प्रणयीश-प्रियादयः ॥८॥

सख्यैः सखिसमा वाह्याद्, गामि-ज्याना-ऽऽसनादयः ।

ज्ञातेः स्वसृ-दुहित्रा-ऽऽत्मजा-ऽग्रजा-ऽवरजाऽऽदयः ॥९॥

आश्रियात्सन्नपर्याय-शय-वासि-सदाऽऽदयः ।

वध्याद् भिद्-द्वेषि-जिद्-घाति-धुग-ऽरि-ध्वंसि-शासनाः ॥१०॥

अप्य-ऽन्तकारि-दमन-दर्पच्छिन्-मयनाऽऽदयः ।

विवक्षितो हि सम्बन्ध, एकतोऽपि पदात्ततः ॥११॥

विश्वविधाता विश्वकरः विश्वसूः मङ्गा, अत्र समशब्द आदर्शः, तेन विश्वकारकः विश्वजनक इत्याद्यपि कविहृत्स्यैव । २ यथा आत्म-योनिः 'आत्मज इत्यादि । ३ यथा वृषमध्यजः शल्लस्र इत्यादि । ४ यथा मधुमुक् मध्वंध इत्यादि । ५ यथा नीलकण्ठसखः इत्यादि । ६ यथा वृषगामी वृषयानः इत्यादि । ७ यथा नमस्त्वसा इत्यादि । ८ यथा युसन्ना युशयः इत्यादि । ९ यथा पुरभिद् पुरद्वेषी इत्यादि ।

प्राक्प्रदर्शितसंबन्धिशब्दा योज्या यथोचितम् ।

दृश्यते खलु बाह्यत्वे, वृषस्य वृषवाहन ॥१३॥

स्वत्वे पुनर्वृषपतिर्धार्यत्वे वृषलाञ्छनः ।

अंशोर्धार्यत्वेऽंशुमाली स्वत्वेऽंशुपतिरंशुमान् ॥१३॥

वध्यत्वेऽहेरहिरिष्टुर्भोज्यत्वे चाहिभुक् शिखी ।

चिह्नैर्व्यक्तैर्भवेद्यत्केर्जातिशब्दोऽपि वाचक ॥१४॥

तथा ह्यगस्तिपूता दिग्, दक्षिणाशा निगद्यते ।

अयुग्-विपमशब्दौ त्रि-पञ्च-सप्तादिवाचकौ ॥१५॥

त्रिनेत्रपञ्चेपुसप्तपलाशादिषु योजयेत् ।

गुणशब्दो विरोध्यर्थ, नजादिरितरोत्तर ॥१६॥

अभिधत्ते यथा कृष्ण, स्यादसित सितेतर ।

वाच्यादिषु पदे पूर्वे, बाह्यवाग्न्यादिषूत्तरे ॥१७॥

द्वयेऽपि भूभृदाद्येषु, पर्य्यायपरिवर्तनम् ।

एवं परावृत्तिसहा, योगात् स्युरिति यौगिकाः १७ ॥१८॥

मिश्रा पुन परावृत्त्यसहा गीर्वाणसन्निभा ।

प्रवक्ष्यन्तेऽत्र लिङ्गं तु, ज्ञेयं लिङ्गनुशासनात् ॥१९॥

४ अभिधानचिन्तामणौ देवाधिदेयकाण्डः १

देवाधिदेवाः प्रथमे, काण्डे देवा द्वितीयके ।

नरास्तृतीये तिर्यञ्चस्तुर्य एकेन्द्रियादयः ॥२०॥

एकेन्द्रियाः पृथिव्यम्बुतेजोवायुमहीरुहः ।

कृमिपीलकलूताद्याः, स्युर्द्वित्रिचतुरिन्द्रियाः ॥२१॥

पञ्चेन्द्रियाश्चेभकेकिमत्स्याद्याः स्यलखाम्बुगाः ।

पञ्चेन्द्रिया एव देवा, नरा नैरयिका अपि ॥२२॥

नारकाः पञ्चमे साङ्गाः, पष्ठे साधारणाः स्फुटम् ।

प्रस्तोप्यन्तेऽव्ययाश्चात्र, त्वन्तायादी न पूर्वगौ ॥२३॥

॥ अर्हन् जिनेः पारगतैस्त्रिकालवित्

क्षीणाष्टकर्मो परमेष्ठ्यर्च्यधीश्वरैः ।

शम्भुः स्वयम्भूर्भगवान् जगत्प्रभु-

॥ स्तीर्थैर्ह्यस्तीर्थैरो जिनेश्वरैः ॥२४॥

स्याद्वाद्यमयदसार्वाः सर्वज्ञः सर्वदर्शिकेवलिनो ।

देवाधिदेवैर्बोधितैर्पुरुषोत्तमैर्वीतरोगासोः ॥२५॥

एतस्यामवसर्पिण्यामृषभोऽजितेशम्भवौ ।

अभिनन्दनैः सुमतिस्ततः प्रद्वप्रमाभिर्धैः ॥४६॥

सुपर्श्वश्चन्द्रप्रमर्श, सुविधिश्चाथ शीतलः ।

श्रेयांसो वासुपून्यश्च, विमलोऽनन्ततीर्थकृत् ॥२७॥

^{१५}धर्मः ^{१३}शान्तिः ^{१७}कुन्धुरो, ^{१८}मल्लिश्च ^{१९}मुनिसुव्रतः । ^{२०}

^{२१}नमिनेमिः ^{२२}पार्श्वो ^{२३}वीरश्चतुर्विंशतिरर्हताम् ^{२४} ॥२८॥

ऋषभो वृषभैः श्रेयान् श्रेयांसैः स्यादनन्तजिदनन्तैः ।

^१सुविधिस्तु ^२पुष्पदन्तो ^३मुनिसुव्रतसुव्रतौ ^४तुल्यौ ॥२९॥

अरिष्ठनेमिस्तु नेमिर्वीरश्चरमतीर्यकृत् ।

महावीरो वर्द्धमानो, देवाय्यो ज्ञातनन्दनैः ॥३०॥

गणा नवाऽस्यर्षिसङ्घा, एकादश गणाधिपाः ।

इन्द्रभृतिरग्निभूतिर्वायुभूतिश्च गौतमाः ॥३१॥

व्यक्तैः सुधैर्मा मण्डितैर्मौर्यपुत्राँवकम्पितैः ।

अचलध्रंता मेतार्यैः, प्रभासश्चै पृथक्कुलाः ॥३२॥

केवली चरमो जम्बूस्वाम्यस्य प्रभवैः प्रभुः ।

शय्यम्भवो यशोभद्रैः, सम्भूतविजयैस्ततः ॥३३॥

भद्रबाहुः स्यूलभद्रैः, श्रुतकेवलिनो हि षट् ।

महागिरिसुहस्त्याद्या, वज्रान्तौ दशपूर्विणः ॥३४॥

इक्ष्वाकुकुलसम्भृता, स्याद् द्वाविंशतिरर्हताम् ।

मुनिसुव्रतनेमी तु, हरिवंशसमुद्भवौ ॥३५॥

नाभिश्चै जितशत्रुश्च, जितारिरैथ संवरैः ।

मेधो धरैः प्रतिष्ठश्चै, महासेननरेश्वरः ॥३६॥

६ अभिधानचिन्तामणौ देवाधिदेवकाण्डः १

- सुप्रीवश्च दृढरंधो, विष्णुश्च वसुपूज्यराट् ।
कृतवर्मा सिंहसेनो^{१४}, भानुश्च विश्वसेनराट् ॥३७॥
- सूरः सुदर्शनः कुम्भः, सुमित्रो^{२०} विजयस्तथा ।
समुद्रविजयश्चाश्वसेनः सिद्धार्थ एव च ॥३८॥
- मरुदेवा विजयो सेनो सिद्धार्था च मङ्गलौ ।
ततः सुसीमा पृथ्वी, लक्ष्मणा रामो ततः परम् ॥३९॥
- नन्दा विष्णुर्जयो श्यामा, सुयशोः सुव्रतो चिरौ ।
श्रीदेवी प्रभावती च, पद्मा वप्रा शिवा तथा ॥४०॥
- वामो त्रिशूलो क्रमतः, पितरो मातरोऽर्हताम् ।
स्याद्गोमुखो महायक्षस्त्रिमुखो यक्षनायकः ॥४१॥
- तुम्बहो सुमुखश्चापि, मातङ्गो विजयोऽजितः ।
ब्रह्मा, यक्षेष्ट^१ कुमारः षण्मुखपातालकिन्नरौ ॥४२॥
- गर्हडो गन्धर्वो यक्षेष्ट^२, कुबेरो वहणोऽपि च ।
भृकुटिर्गोमेध^३ः पौश्वो, मातङ्गोऽर्हदुपासकाः ॥४३॥
- चक्रेश्वर्यजितबलो, दुरितारिश्च कालिको ।
महाकौली श्यामा शान्ता, भृकुटिश्च सुतारको ॥४४॥
- अशोको मानवी चण्डो, विदितो चाङ्कुरो तथा ।
कन्दर्पो निर्वाणी^४ बलौ, धारिणी^५ घरणप्रिया ॥४५॥

नरदत्ताऽथं गान्धीर्यम्बिको पद्मावती तथा ।

सिद्धायिको चेति जैन्यः, क्रमाच्छासनदेवताः ॥४६॥

वृषो गेजोऽधैः प्लवगैः, क्रौञ्चोऽञ्जं स्वस्तिकैः शशी ।

मकरः श्रीवत्सः खड्गी, महिषः शूर्करस्तथा ॥४७॥

श्येनो^{१४} वज्रं मृगं छौगो, नन्द्यावर्त्तो धटोऽपि च ।

कुर्मो नीलोत्पलं शङ्खं, फेणी^{२४} सिंहोऽर्हतां ध्वजाः ॥४८॥

रक्तौ च पद्मप्रभवासुपूज्यौ,

शुक्लौ च चन्द्रप्रभपृष्पदन्तौ ।

कृष्णौ पुनर्नेमिमुनी विनीलौ,

श्रीमल्लिपाश्वो कनकत्विपोऽन्ये ॥४९॥

उत्सर्पिण्यामतीतायां, चतुर्विंशतिरर्हताम् ।

केवलज्ञानी निर्वाणी सागैरोऽथ महायशोः ॥५०॥

विमलैः सर्वानुभूतिः, श्रीधरो दत्ततीर्थकृत् ।

दामोदरः सुतेजांश्च, स्वार्भ्यथो मुनिसुव्रतः ॥५१॥

सुमतिः शिर्वंगतिश्चैवाऽस्तौगोऽय निमीश्वरैः ।

अनिलो यशोधरार्थ्यः, कृतार्थोऽय जिनेश्वरः ॥५२॥

शुद्धमैति शिर्वकरः, स्यन्दनेश्चाप सम्प्रतिः^{२४} ।

भाविन्यान्तु पद्मनाभैः, शूरदेवैः सुपार्श्वकैः ॥५३॥

८ अभिधानचिन्तामणौ देवाधिदेवकाण्डः १

स्वयंप्रभेश्च सत्रनिभूतिदेवश्रुतोदयौ ।

पेर्बालः पोट्टिलेश्चापि, शतकीर्तिश्च सुव्रतः ॥९४॥

अममो निष्कार्यश्च, निष्पुलाकोऽप्य निर्ममः ।

चित्रगुप्तः समाधिश्च, सर्वरश्च यशोधरः ॥९५॥

विजयो मल्लदेवो^{२२}, चानन्तवीर्यश्चै भद्रकृत् ।

एवं सर्वावसर्पिण्युत्सर्पिणीषु जिनोत्तमाः ॥९६॥

तेषां च देहोऽद्भुतरूपगन्धो,

निरामयः स्वेदमलोज्जितश्च ।

श्वासोऽब्जगन्धो रुधिरामिपन्तु,

गोक्षीरधाराधवलं ह्यविस्रम् ॥९७॥

आहारनीहारविधिस्त्वर्देश्य-

श्चत्वार एतेऽतिशयाः सहोत्याः ।

क्षेत्रे स्थितिर्योजनमात्रकेऽपि,

नृदेवतिर्यग्जनकोटिकोटेः ॥९८॥

वाणी नृतिर्यक्सुरलोकमापा-

संवादिनी योजनगौमिनी च ।

मामण्डलं चारु च मौलिपृष्ठे,

विडम्बिताहर्षतिमण्डलैश्चि ॥९९॥

साग्रे च गव्यूतिशतद्वये रुर्जा
वैरेतयो^६ माथ्यतिवृष्ट्यवृष्ट्यः ।

दुर्भिसंमन्यस्वकचक्रतो भयं
स्यान्नैत एकादश कर्मघातजाः ॥६०॥

खे धर्मचक्रं चमरोः सपाद-
पीठं मृगेन्द्रासनमुज्ज्वलञ्च ।
छत्रत्रयं रत्नमयो ध्वजोऽङ्घ्रि-
न्यासे च चामीकरपङ्कजाणि ॥६१॥

वप्रत्रयं चारु चतुर्मुखाङ्गर्ता, ।
चैत्यदुर्भोऽवोवदनाश्च कण्ठकाः
द्रुमानतिदुन्दुभिर्नादे उचकै-
र्वातोऽनुमूलेः शकुना. प्रदक्षिणोः ॥६२॥

गन्धाम्बुवर्ष बहुवर्णपुष्प-
धृष्टिः कचश्मश्रुनखांप्रवृद्धिः ।
चतुर्विधामर्त्यनिरायकोटि-
र्जवन्यभावादपि र्पाश्वदेशे ॥६३॥

ऋतुनामिन्द्रियार्थानामनुमूलत्वेमित्यमी ।
एकोनविंशतिर्देव्याश्चतुस्त्रिंशच्च मीलिताः ॥६४॥

संस्कारवत्त्वमौदात्त्यमुपचारपरीतता ।

मेघगम्भीरघोषत्वं, प्रतिनादविधायिता ॥६५॥

दक्षिणत्वमुपनीतरागत्वं च महार्थता ।

अव्याहृतत्वं शिष्टत्वं, संशयानामसंभवंः ॥६६॥

निराकृतान्योत्तरत्वं, हृदयङ्गमतापि च ।

मिथः साकाङ्क्षतां प्रस्तावौचित्यं तत्त्वनिष्ठतां ॥६७॥

अप्रकीर्णप्रसृतत्वं मस्वश्वाधान्यनिन्दिता ।

आभिजात्यमैतिसिग्धमधुरत्वं प्रशस्यतां ॥६८॥

०१ संस्कृतादिलक्षणवत्त्वं । ०२ उच्चैर्वृतिता । ०३ उप-
 चाररहितत्वं । ०४ मेघस्येन गम्भीरशब्दत्वं । ०५ प्रतिध्वनि-
 युक्तत्वं । ०६ सरलत्व । ०७ मालवकौशिन्यादिग्रामरागयुक्तत्वा-
 एते शब्दाश्रया वाग्गुणा ज्ञेयाः, अन्ये अर्याश्रया वाग्गुणाः ।
 ०८ बृहद्भिद्येयता । ०९ पूर्वापरवाक्यार्थाविरोधित्वादव्याहृतत्वं ।
 ०१० अभिमतसिद्धौ वक्तृमनोज्ञार्थप्रयोजकत्वं शिष्टतासूचकत्वं वा ।
 ०११ असंदिग्धता । ०१२ परदूषणाविषयता । ०१३ हृदय-
 ग्राह्यत्वं । ०१४ परस्परेण पदाना वाक्याना वा सापेक्षत्व ।
 ०१५ देशकालाद्यव्यतीतत्व । ०१६ विवक्षितवस्तुस्वरूपानुसा-
 रिता । ०१७ सुसम्बन्धस्य सतः प्रसरणं । ०१८ स्वश्वाधा-
 आत्मोत्कर्षं परनिन्दा च तयोर्विप्रयुक्तत्वं । ०१९ बन्धस्य
 प्रतिपाद्यस्य वा भूमिकानुसारित्व । ०२० घृतगुहादिवत् सुखका-
 रित्वं । ०२१ प्राप्तश्चाप्यता ।

अंमर्मवेधितौदार्थ्यं, धर्मार्थप्रतिबद्धता ।

कारकाद्यविपर्ययासो, विभ्रमादिवियुक्तता ॥६९॥

चित्रकृत्वमदुर्मुत्तत्वं, तथाऽनतिविलम्बिता ।

अनेकजातिवैचित्र्यमारोपेतविशेषता ॥७०॥

सत्त्वप्रधानता वर्णपदवाक्यविविक्तता ।

अव्युच्छित्तिरखेदित्वं, पञ्चत्रिंशच्च वाग्गुणाः ॥७१॥

अन्तराया दानलाभवीर्यभोगोपभोगगाः ।

हासो रस्यरती भीतिर्जुगुप्सां शोक एव च ॥७२॥

कामो मिथ्यात्वमज्ञानं, निद्रा चाविरतिस्तीया ।

रांगो द्वेषश्च नो दोषास्तेषामष्टादशाप्यमी ॥७३॥

०२२ अपरमर्माद्युद्घाटनस्वरूपं । ०२३ अभिधेयस्यातुच्छता । ०२४ धर्मार्थाभ्यामनपेतत्वं । ०२५ कारककालवचनलिङ्गादिविपर्ययासराहित्यं । ०२६ मनोदोषवियुक्तत्वं । ०२७ उत्पादिताच्छिन्नकुतूहलत्वं । ०२८ प्रतीतत्वं । ०२९ अनतिविलम्बिता प्रतीता । ०३० अनेकवर्णनीयवस्तुस्वरूपवर्णनसंश्रयादतिविचित्रत्वं । ०३१ वचनान्तरापेक्षया आहितविशेषत्वं । ०३२ साहसोपतता । ०३३ वर्णपदवाक्यानां विच्छिन्नत्वं । ०३४ विवक्षितार्थसम्यक्सिद्धिः अव्यवच्छिन्नवचनप्रमेयता । ०३५ अनायाससंभवः ।

१२ अभिधानचिन्तामणौ देवाधिदेवकाण्डः १

महानन्दोऽमृतं^२ सिद्धिः^३, कैवल्यमपुनर्भवैः ।

शिवं निःश्रेयंसं श्रेयो^४, निर्वाणं ब्रह्मं निर्वृतिः^५ ॥७४॥

महोदयैः सर्वदुःखैश्च यो निर्वाणमक्षरं मे ।

मुक्तिर्मोक्षोऽपवर्गोऽयं, मुमुक्षुः श्रमणो यैतिः ॥७५॥

वाचं यमो यैती साधुरनगारं ऋषिर्मुनिः^६ ।

निर्ग्रन्थो^७, भिक्षुरस्य स्वं, तपोयै र्गैरामादैयः ॥७६॥

अभार्षणं पुनर्मौनं^८, गुरुर्धर्मोपदेशकैः ।

मोक्षोपायो योगो ज्ञानश्रद्धानचरणात्मकः ॥७७॥

अनुयोगकृदाचार्यं, उपाध्यायस्तु पाठकैः ।

अनूचानैः प्रवचने, साङ्गोऽधीती गणिश्च सः ॥७८॥

शिष्यो विनेयो^९ऽन्तेवासी, शैक्षः प्राथमकलिपकैः ।

सतीर्थ्यास्त्वेकगुरवो, विवेकैः पृथगात्मता ॥७९॥

एकब्रह्मव्रताचारा, मिथः सब्रह्मचारिणैः ।

स्यात्पारम्पर्यमाम्नायैः, सम्प्रदायो गुरुक्रमः ॥८०॥

व्रतादानं^{१०} परिव्रज्या, तपस्यां नियमस्थितिः ।

अहिंसां सूनतोऽस्तेयैवब्रह्मोकिञ्चनतो यमाः ॥८१॥

नियमौः शौचसन्तोषौ^{११}, स्वाध्यायतैपसी^{१२} अपि ।

देवताप्रणिधानैश्च, करुणं पुनरोसनं ॥८२॥

अभिधानचिन्तामणौ देवाधिदेवकाण्डः १ १३

प्राणायामैः प्राणयमैः, श्वासप्रश्वासरोधनम् ।

प्रत्याहारस्त्विन्द्रियाणां, विषयेभ्यः समाहृतिः ॥८३॥

धारणां तु कचिद्ध्ये, चित्तस्य स्थिरबन्धनम् ।

ध्यानैस्तु विषये तस्मिन्नेकप्रत्ययसन्ततिः ॥८४॥

समाधिस्तु तदेवार्थमात्राभासनरूपकम् ।

एवं योगो यमाद्यङ्गैरष्टभिः सम्मतोऽष्टधा ॥८५॥

श्वःश्रेयसं शुभेशिवे कर्ष्येणं श्वोवसीयसं श्रेयः ।

क्षेमं भार्बुकमविककुशलमङ्गीलभद्रमद्रशैस्तानि ॥८६॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ

नाममालायां देवाधिदेवकाण्डः प्रथमः ॥१॥

॥ देवकाण्डः द्वितीयः ॥

स्वर्गल्लिविष्टं द्यौर्दिवौ मुवि स्तविषताविषौ नार्कः ।
गौस्त्रिदिवंमूर्ध्वलोकैः सुरालयस्तत्सदस्त्वमरोः ॥८७॥

देवाः सुपर्वासुरनिर्जरदेवतर्भु- ;
बर्हिर्मुखा^{१०}निमिष^{११}देवतना^{१२}किलेखा^{१३} ।
वृन्दारकैः सुमनेतस्त्रिदशा अमर्त्याः,
स्वाहा-स्वधा-क्रतु-सुधा-भुजे आदितेयोः ॥८८॥

गीर्वाणौ महतोऽस्वभौ, विबुधा दानवारयैः ।
तेषां यानं विमानोऽन्वः, पीयूषममृतं सुधा ॥८९॥

असुरी नागोस्तडितैः सुपर्णकौ वह्नयोऽनिर्लाः स्तनितौ ।
उदधिद्वीपदिशो दश भवनाधीशौः कुमारान्ताः ॥९०॥

स्युः पिशाचौ भूतो यक्षौ राक्षसौः कित्ररौ अपि ।
किम्पुरुषौ महोरंगा, गन्धर्वा व्यन्तरी अमी ॥९१॥

ज्योतिष्कौः पञ्च चन्द्रार्कैर्ग्रहैर्नक्षत्रैतारकौ ।
वैमानिकौः पुनः कल्पमवा द्वादश ते त्वमी ॥९२॥

सौधम्मै-शानै-सनत्कुमारैमाहेन्द्र-ब्रह्मै-लान्तक-जाः ।

शुक्रै-सहस्रारै-नतंप्राणत-आं आरणै-च्युतेजाः ॥९४॥

कल्पातीता नव त्रैवेयंकाः पञ्च त्वनुत्तरीः ।

निकायभेदादेवं स्युर्देवाः किल चतुर्विधाः ॥९४॥

आदित्यैः सवितोऽप्यर्षमां खरसहस्रोष्णांशुंरंशुं रविं,

मार्त्तिण्डस्तैराणिर्गभस्तैरैरुणो^{१२} भौतुंनभो-ऽहैम्मणि^{१५} ।

सूर्योऽर्कः^{१७} किरणो^{१८} भगो^{१९} ग्रहपुंषः पुषो पतङ्गः^{२३} खगो^{२३},

मौर्त्तिण्डो यमुना-कृतान्तजनकैः^{२६} प्रद्योतैर्नस्तार्पनैः ॥९५॥

ब्रध्नो हंसंश्चित्रभौतुर्विवस्वान्,

सूरस्त्वष्टां द्वादशात्मौ च हेलिः^{३६} ।

मित्रो^{३७} ध्वान्तैरातिरब्जां-शुं-हैस्त-

श्चक्राब्जो-है^{३२}-बान्धवैः सप्तैसिः ॥९६॥

दिवा-दिना-ह-दिवस-प्रभा-विभा-

भासः-करैः स्यान्मिहिरो^{४२} विरोचनैः ।

ग्रहा-ब्जिनी-गो-द्युं-पतिर्विकर्त्तनो^{४८}

हैरिः शुंचीनौ गैगना-द्भुजा-ध्वगौ^{६३} ॥९७॥

हरिदश्वो^{६४} जगत्कर्म-साक्षी^{६६} भास्वान् विभार्वसुः ।

त्रयीर्त्तनुर्जगच्चक्षुंस्तर्पिनोऽरुणसारथिः^{७२} ॥९८॥

१६ अभिधानचिन्तामणौ देयकाण्डः २ .

रोचिर्ह्रस्वैरुचिशोचिंशुगो^९, ज्योतिरिच्चिरुपवृत्यभीशवं ।

प्रग्रहः शुचिमरीचिदीप्तयो, धामकेतुघणिरश्मिवृश्चयः ॥९९॥

पाददीधितिकरद्युतिद्युतो, रुग्विरोककिरणत्वपित्विपः ।

भाः प्रभा^{३१}वसु^{३२}गभस्ति^{३३}भानवो^{३४} भौ मयू^{३५}खमहसी^{३६} छविर्वि^{३७}भौ^{३८} ॥

॥१००॥

प्रकाशस्तेज उद्योतैः, आलोको वैच आर्तपः ।

मरीचिका मृगतृष्णा, मण्डलं तूपसूर्यकम् ॥१०१॥

पैरिधिः परिवेषश्च, सूरसूतस्तु कारश्यपिः ।

अनूर्ह्विनतासूनु^{३९}रसृणो गरुडाग्रजः ॥१०१॥

रेवन्तैस्त्वर्करेतोर्ज, प्लवंगो ह्यवाहनैः ।

अष्टादश भाठराद्याः, सवितुः पारिपार्श्विकाः ॥१०३॥

चंद्रमाः कुमुदवान्धवो दशश्वेतवाज्यमृतसैस्तिथिप्रणीः ।

कौमुदी-कुमुदिनी-म-दक्षजा-रोहिणी-द्विज-निशौपधी-पतिः^{१४} ॥

॥ १०४ ॥

जैवातृको^{१५}ऽञ्जश्च^{१६} कला-शशै-ण-

च्छाया-भृदिन्दु^{२०}र्विधुरत्रिदृग्जः^{२३} ।

राजा^{२५} निशो^{२६} रत्नकरौ^{२७} च चन्द्रः^{२८} :

सोमो^{२९}ऽमृत-श्वेत-हिम-द्युतिगर्लोः^{३१, ३२} ॥ १९ ॥

षोडशोऽंशं कर्त्तुं चिह्नं^३, लक्षणं लक्ष्मं^४ लाञ्छनम्^५ ।
 अङ्कं कर्त्तुंकोऽभिज्ञानं, चन्द्रिकां चन्द्रगोलिको ॥१०६॥
 चन्द्रात्प^३ कौमुदीं च, ज्योत्स्नां चिन्म्व तु मण्डलम्^२ ।
 नक्षत्रं तारकां ताराज्योतिषीं भ्रमुद्गु ग्रहं ॥१०७॥
 विष्ण्यमृक्षमयाश्चिन्यश्चकिनीं दस्रदेवतां ।
 अश्वयुग्ं बालिनीं चाय, भरीणी यमदेवतां ॥१०८॥
 कृत्तिकां बहुलाश्चाग्निदेवां बालीं तु रोहिणीं ।
 मृगशीर्षं मृगशिरौ, मार्गश्चान्द्रमंसं मृगं ॥१०९॥
 इल्वलास्तुं मृगशिर शिर स्या पञ्च तारका ।
 आर्द्रां तु कालिनीं रौद्रां, पुनर्मसू तु यामकौ^२ ॥११०॥
 आदित्यौ च पुष्यं स्तिष्यं, सिध्यश्चै गुरुदैवतं ।
 सार्ष्णीं श्लेषां मघां पित्र्यां, फाल्गुनी योनिदेवतां ॥१११॥
 सा तूत्तरापर्यमदेवी, हस्ती सवितृदैवतं ।
 त्वांष्ट्रीं चित्रांऽऽनिलीं स्वातिर्विशाखेन्द्राग्निदेवतां ॥११२॥
 राघौऽनुराघां तु मैत्रां, ज्येष्ठेन्द्रीं मूलं आश्रपं ।
 पूर्वाषाढांऽऽपीं सोत्तरां, स्याद्वैश्वीं श्रवणं पुन ॥११३॥

१८ अभिधानचिन्तामणौ देवकाण्डः २

हरिदेवैः श्रविष्ठां तु, धनिष्ठां वसुदेवतां ।

वाल्मीकी तु शतभिषगजा-हिबुध्न-देवताः ॥११४॥

पूर्वोत्तरा माद्रपदा, द्यव्यः प्रोष्ठपदाश्च ताः ।

रेवती तु पौष्णं दाक्षायण्यः सर्वाः शशिप्रियाः ॥११५॥

राशीनामुदयो लग्नं, मेघप्रभृतयस्तु ते ।

आरो वक्रो लोहिताङ्गो, मङ्गलोऽङ्गारकैः कुर्मः ॥११६॥

आपादाभूर्नवाचिश्च, बुधः सौम्यः प्रहर्षुलैः ।

ज्ञः षड्वाचि. श्रविष्ठाभूः, श्यामाङ्गो रोहिणीसुते ॥११७॥

बृहस्पतिः सुराचार्य्यो, जीवैश्चित्रशिखण्डिर्जः

वाचस्पतिर्द्वादशाचिर्विषणंः फाल्गुनीभर्वः

गोवृहत्योः पतिस्त्वप्यानुजाङ्गिस्मो गुरुः ॥१११८॥

शुक्रो मयामवेः काव्यै, उशानो मार्गवेः वृत्तयिप्रणीः

षोडशाचिर्दत्यगुर्हविष्णयः शनैश्चरैः शानि शौपधी-पतिः ॥१०४॥

छायामुतोऽसिते मौरिः, सप्तचिरेवतीम

मन्दः क्रोडो नीलवामाः, स्पर्मानुम्तु वि

तमो राहुः मेहिकयो, भरणीमूर्त्याहिः

अश्लेषाभूः शिखी केतुर्ध्रुवैस्तूतानपाः

धगस्त्र्योऽगस्तिः पीताब्धिर्वातापिद्विद्वः ॥११९॥

मैत्रावरुणिराग्नेयं, और्वशेर्याग्निमारुतौ ।

लोपामुद्रौ तु तद्भार्या, कौपीतेकी वरप्रदाँ ॥१३३॥

मरीचीप्रमुखाः सप्तर्षयश्चित्रशिखण्डिनैः ।

पृष्पदन्तौ पृष्पवन्तौवेकोक्त्या शशिभास्करौ ॥१२४॥

राहुग्रासोऽकेन्द्रोर्ग्रहं, उपरागं उपहृवैः ।

उदलिङ्गं त्वरिष्ठं स्यादुपसर्गं उपद्रवैः । ॥१२५॥

अजन्म्यमीतिर्लुप्तांतो, वन्धुत्पातं उपाहितं ।

स्यात्कालः समयो विष्टानेहसौ सर्वमूपकः ॥१२६॥

कालो द्विविधोऽवसर्पिण्युत्सर्पिणीविभेदतः ।

सागरकोटीकोटीनां, विंशत्या स समाप्यते ॥१२७॥

अवसर्पिण्याः षड्वा उत्सर्पिण्यास्त एव विपरीताः ।

एवं द्वादशभिरैर्विवर्तते कालचक्रमिदम् ॥१२८॥

तत्रैकान्तसुपमाऽरश्चतस्रः कोटिकोटयः ।

सागराणां सुपमा तु, तिरास्तन्कोटिकोटयः ॥१२९॥

पृष्पमदुष्पमौ ते द्वे, दुष्पमसुपमौ षुनः ।

शुक्ला सहस्रैर्वर्षाणां, द्विचत्वारिंशतोनिता ॥१३०॥

इयं दुष्पमैरुविंशतिरन्दमहस्याणि तावती तु स्यात् ।

कान्तदुष्पमोपि ऐतत्सद्गत्याः परंऽपि विपरीताः ॥१३१॥

श्राद्धकालस्तु कुतपोऽष्टमो भागो दिनस्य यः ।
 निशा निशीथिनी^१ रात्रिः, शरिरी^२ क्षणदो क्षर्षी ॥१४१॥
 त्रियामां यामिनी^३ भौती^४, तमी तमी विभावेरी ।
 रजनी वसंती श्यामी, वामिनी तमस्विनी ॥१४२॥
 उर्षी दोषेन्दुकान्ताऽय, तमिक्षा दर्शयामिनी ।
 ज्यौत्स्नी तु पृष्णिमारात्रिर्गणरात्रो निशागण ॥१४३॥
 पक्षिणी पक्षतुल्याभ्यामहोभ्यां वैष्टिता निशा ।
 गर्भकं रजनीद्वन्द्वं, प्रदोषो यामिनीमुखम् ॥१४४॥
 यामः प्रहेरो निशीथस्त्वर्धरात्रो महानिशा ।
 उच्चन्द्रस्त्वपररात्रैस्तमिक्षं तिमिरं^२ तमै. ॥१४५॥
 ध्वान्तं भूच्छायैऽन्धकारं, तमसं सम-वा-न्धनं ।
 तुल्यनक्तन्दिने काले, विषुवद्विषुवं च तन् ॥१४६॥
 पद्यदशाहोरात्रः स्यात्पक्षः स बहुलोऽस्तिः ।
 तिथिः^१ पुनः कर्मरात्री, प्रतिपत्पक्षतिः^२ समे ॥१४७॥

१ दिग्गम्य योऽष्टमो भाग म धादकाल कुतस्य द्रव्यते
 इत्यर्थं । दिग्गम्य पुराणोक्तानि रीद्रादीनि भगान्तानि पञ्चदश
 शुद्धाणि, तन्मध्ये गगनाग्नेः योऽष्टमो मुहूर्तं म पुनुर उच्यते ।
 तत्प्रयोजन च धादे, अन्यकर्मणि अष्टमो मुहूर्तं अभिजिदास्य
 पर ।

पञ्चदशयो यज्ञकालौ, पक्षान्तौ पर्वणी^४ अपि ।

तत्पर्वमूलं भूतेष्टापञ्चदशोर्यदन्तरम् ॥१४८॥

स पर्वसन्धिः प्रतिपत्पञ्चदशोर्यदन्तरम् ।

पूर्णिमां पौर्णमासी^२ सा, राक्षो^१ पृणे निशाकरे ॥१४९॥

कलाहीने त्वनुमतिर्मर्गिशीर्ष्याग्रिहायणी ।

अमावास्येमावश्या^१, दर्शः सूर्येन्दुसङ्गमैः ॥१५०॥

अमावास्यामावासी च, सा नष्टेन्दुः कुहूः कुहूः ।

दृष्टेन्दुस्तु सिनीवाली, भूतेष्टौ तु चतुर्दशी ॥१५१॥

पक्षौ मासौ वत्सरादिर्मर्गिशीर्षः^२ सहैः सहोः ।

आग्रहायणिकेश्याथ, पौषेस्तैपैः सहस्यवत् ॥१५२॥

माघेस्तपौः फाल्गुनस्तु, फाल्गुनिकैस्तपस्यैवत् ।

चैत्रो मधुश्चैत्रिकश्च^३, वैशाखे राघेमाधवौ^३ ॥१५३॥

ज्येष्ठस्तु शुक्रोऽथापादैः, शुचिः स्याच्छ्रावणो नमोः ।

श्रावणिकोऽथ नभस्यैः, प्रौष्ठभाद्रपरः पदैः ॥१५४॥

भाद्रश्चाप्याश्विने^१ त्वाश्वयुजेपावय कार्तिकः ।

कार्तिकिको बाहुलोज्यौ^३, द्वौ द्वौ मार्गादिकावृतुः ॥१५५॥

हेमन्तः प्रश्लो रौद्रोऽथ शैषेशिशिरौ^२ समौ ।

वसन्तै इष्यैः सुरैभिः, पुष्पकालो बलाङ्गकैः ॥१५६॥

उष्णौ उष्णागमौ ग्रीष्मौ, निदाघैस्तपे उष्मकः ।
 वर्षास्तपात्ययः प्रावृण्, मेघात्काला-गमौ क्षीरी ॥१५७॥
 शरद्वे घनात्ययोऽयनं, शिशिराद्यैस्त्रिभिस्त्रिभिः ।
 अयने द्वे गतिरुद्गदक्षिणार्कस्य वत्सरः ॥१५८॥
 स संपर्य्य-नूद्भ्यो वर्ष, हायनोऽब्दः समाः शरतं ।
 भवेत्पैत्रं त्वहोरात्रं, मासेनाब्देन दैवतम् ॥१५९॥
 दैवे युगसहस्रे द्वे, ब्राह्मं कल्पौ तु ते नृणाम् ।
 मन्वन्तरं तु दिव्यानां, युगानामेकसप्ततिः ॥१६०॥
 कल्पो युगान्तः कल्पान्तैः, संहारैः प्रलयैः क्षयैः ।
 संवत्तः परिवत्तर्ध, समसुप्तिर्जिहानकैः ॥१६१॥
 तत्कालस्तु तदात्वं स्यात्तज्जं सान्दष्टिकं फलम् ।
 आयतिस्तूत्तरः काल, उदर्कैस्तद्भवं फलम् ॥१६२॥
 व्योमैन्तरिक्षं गगनं घनाश्रयो,
 विहाय आकाशमनन्तैष्टुर्करे ।
 अंशं सुरा-भ्रो-डु-मरु-त्पयोऽम्बरं,
 तं द्यौर्दिवौ विष्णुपदं वियन्नभः ॥१६३॥
 नभ्राट् तद्वित्वान्मुदिरो घनाघनोऽ-
 भ्रं धूमयोनिस्तनयित्सुमेधाः ।

जीमूतपर्जन्यबलाहकौ वनो ,

धाराधरो वाह-द-मुग्-धरा जलात् ॥१६४॥

कादम्बिनी मेघमाला, दुर्दिनं मेघजं तमः

आसारो वेगवान् वर्षा, वातास्तं वारि शीकरैः ॥१६५॥

वृष्ट्यां वर्षणैर्वपे तद्विघ्ने ग्राह-ग्रहावशात् ।

वनोपलस्तु करकेः, काष्ठाऽऽशौ दिग् हर्तिककुप् ॥१६६॥

पूर्वा प्राची दक्षिणाऽप्राची प्रतीची तु पश्चिमा ।

अपराऽथोत्तरोदीची, विदिक् त्वपदिशं प्रदिक् ॥१६७॥

दिश्यं दिग्भवस्तुन्यपागप्राचीनेमुद्गुदीचीनम् ।

प्राक् प्राचीनं च समे प्रत्यक् तु स्यात्प्रतीचीनम् ॥१६८॥

तिर्यग्दिशां तु पतय, इन्द्राग्निभैर्नैर्ऋताः ।

वल्गो वार्युकुबेरावीशानर्ध्वं यथाक्रमम् ॥१६९॥

ऐरावतैः पुण्डरीको, वामनैः कुमुदोऽञ्जनैः ।

पुष्पदन्तैः सार्वभौमैः, सुप्रतीर्कश्च दिग्गजाः ॥१७०॥

इन्द्रो हरिर्दुश्च्यवनोऽच्युताग्रजो,

वैज्री विडौर्जा मघवान् पुरन्दरः ।

प्राचीनत्रैहिः पुरुहूतवासवौ ,

सङ्कन्दनैःखण्डलैःमेघवाहनैः ॥१७१॥

सुत्रामवास्तोष्पतिर्दलिर्मशर्काः वृषीं सुनासीरसंहस्त्रनेत्रौ ^१
पज्जन्यैर्हृद्यैश्चक्रमुक्षिर्वाहुदन्तैर्वृद्धश्रवसैस्तुरापां ॥१७२॥

सुरर्षभैस्तपस्तैक्षो जिष्णुर्वशतकैतुः ।

कौशिकैः पूर्वदिग्-देवाप्सरः-स्वर्ग-शची-पतिः ॥१७३॥

वृत्तनापांडुप्रधन्वां, मरुत्वांन्मघर्वीऽस्य तु ।

द्विषः पांकोऽद्रेयो वृत्रैः, पुलोमो नमुचिर्बलैः ॥१७४॥

जम्भः प्रिया शचीन्द्राणी, ^२पौलोमी ^३जयवाहिनी ।

तनयस्तु जयन्तः स्याज्जयदत्तो जयश्च सः ॥१७५॥

सुता जयन्ती तविपी, ताविष्युचैःश्रवा हयः ।

मातलीः सारथिर्देवनन्दी द्वाःस्थो गजः पुनः ॥१७६॥

ऐरावणोऽभ्रमातङ्गश्चतुदन्तोऽर्कसोदरः ।

ऐरावतो हस्तिमल्लैः, श्वतर्गणोऽभ्रमुप्रिथः ॥१७७॥

वैजयन्ती तु प्रासादध्वजौ पुर्य्यमरावती ।

सरो नन्दीसरैः पर्यत्सुधर्मा नन्दनं वनम् ॥१७८॥

वृक्षाः कल्पैः पारिजातो, मन्दारो हरिचन्दनः ।

सन्तानैश्च घनुर्देवार्युधं तद्वजु रोहितम् ॥१७९॥

२६ अग्निधानचिन्तामणौ देवशाण्डः २

दीर्घर्नैराधेनं गेम्, त्वशनिर्दोहिनी स्ये ।

शतस्रोष्टिः पापः शम्भो, दम्भोर्लिभिर्दुरं भिन्दुः ॥१८०॥

व्याधामैः कुन्शिरोऽप्याग्निरनिभीः स्फूर्तधैर्जनिः ।

स्वर्धैर्योमधिनीपुत्राभिर्धनो यदामुनो ॥१८१॥

नास्त्रियोमर्गो द्यौः, नामन्यापन्धिगो येमौ ।

विधरुमो पुनस्त्वष्टो, विधृष्टदेवदकिः ॥१८२॥

स्व.स्वर्गिर्धोऽप्सरसे, स्वर्देश्यो उर्गशीमुरोः ।

हाहादयन्तु गन्धर्वा, गान्धर्वा देवगायनाः ॥१८३॥

यमैः कृतान्तैः पितृदक्षिणाशा-

प्रेतात्प्रेतिर्दण्डर्धरोऽरुमूनुः ।

कीनार्शमृत्युं समैरर्त्तिकौलो

शीर्णा^{१२}द्घिह्यन्तरुधर्मराजाः ॥१८४॥

यमरार्भः श्राद्धदेवः, ^{१०} शर्मनो महिपध्वजैः ।

कालिन्दीसोदैरंश्चापि, धूमोर्णो तस्य बह्वमा ॥१८५॥

पृरी पुनः संयमनी, प्रतीहारस्तु वैध्यतैः ।

दासौ चण्डैमहाचण्डौ, चित्रगुप्तस्तु लेखकः ॥१८६॥

स्याद्राक्षसैः पुण्यजनो नृचक्षी

यीत्वोशरैः कौर्णपयातुधानौ ।

रात्रिश्चरो रात्रिचरैः पलीदः

कीनाशरक्षोनिकसात्मजाश्च ॥१८७॥

क्रव्यात्क्वुरैर्नैर्ऋतावसृक्पा

वसृणस्त्वर्णवमन्दिरैः प्रचेतौ ।

जल-यादःपतिपाशिमेवनादा

जलकान्तारैः स्यात्परजनश्च ॥१८८॥

श्रीदैः सितोदरैकुहेशसखोः पिशाचै-

कीच्छावसुस्त्रिशिरै ऐर्लविलैकपिङ्गाः ।

पौलस्त्यवैश्रवणैर्ऋकरोः कुबेरै-

यैक्षौ नृधर्मधनदौ^{१३} नरवाहनश्च ॥१८९॥

वैलासौर्का यक्ष-धन-निधि-किम्पुरुषे-श्वरैः ।

विमानं पुष्पकं चैत्ररथं वनं पुरी प्रभा ॥१९०॥

अलकां वस्वोकसारौ, सुतोऽस्य नलकूबरैः ।

वित्तं रिक्यं स्वापतेयं, राः सौरं विभवो वसु ॥१९१॥

(१) यातु यातुनी पुस्यपि, यदाह धनपालः “क्रव्यादा यातवो यातुधानाः” इति ।

२ पुस्यपि, यदाह धनपालः “सारोऽथो द्रविण धनं” ।

धुम्न द्रव्यं घृक्षं मृक्षं, स्वैमृक्षणं द्रविणं घनम् ।

हिरण्यार्षौ^{१६} निर्वाणं तु, कुनाभि^{१७} रोवैधिर्निधि^{१८} ॥१९२

महापद्मश्चै पद्मश्चै, शैडखो मकरैकच्छपौ^{१९} ।

मुकुन्दकुन्दनीलाश्च, चर्चाश्चै निषयो नव ॥१९३॥

यक्षं पुण्यजनो^{२०} राजा, गुह्यको^{२१} वट्वास्यैपि ।

किन्नरस्तु किम्पुरुषस्तुरङ्गवदनो^{२२} मयुं ॥१९४॥

शम्भुं शर्वं^{२३} स्याणुरीशानं^{२४} डशो^{२५},

रुद्रैर्द्विशी^{२६} वामदेवो^{२७} वृपाङ्कं ।

कण्ठेकालं शङ्करो^{२८} नीलकर्णं^{२९},

श्रीकर्णो^{३०} धूर्जटिर्भीमभगौ^{३१} ॥१९५॥

मृत्युर्जयं पञ्चमुखोऽष्टमूर्ति^{३२},

श्मशानवे^{३३} गिरिशो^{३४} गिरीश^{३५} ।

पण्डं कपर्दीश्वर ऊर्ध्वलिङ्गं^{३६},

एकत्रिदृक् भालद्वेगैकपाटं^{३७} ॥१९६॥

१ चन्दा चर्चसौ चर्चस इत्यादि । २ सद्योत्तत १ वामदेव
२ अपोर ३ तत्पुरुष ४ ईशान ५ ति पञ्च मुखानि ।

^{३२}मृडोऽट्टहासी ^{३३}घनवाहनोऽहि-

^{३६}बुध्नो ^{३७}विरूपाक्षविपान्तकौ ^{३८}च ।

^{३९}महाव्रतो वह्नि-हिरण्यरेताः ^{४१}

^{४२}शिवोऽस्थिधन्वा ^{४३}पुरुपास्थिमाली ॥१९७॥

^{४५}स्याद् व्योमकेशः ^{४६}शिपिविष्टभैरवो, ^{४७}

^{४९}दिक्-कृत्ति-वासा ^{५०}भवनीललोहितौ ।

^{५२}सर्वज्ञ-नाट्यप्रियखण्डपर्शवो, ^{५४}

महापरा देव-नटे-धरौ ^{५६}हैरः ॥१९८॥

पशु-प्रयम-भृतो-मा-पतिः ^{६२}पिङ्ग-जटेक्षणः । ^{६४}

पिनाक-शूल-खट्वाङ्ग-गङ्गा-ऽही-न्दु-कपाल-भृत् ॥१९९॥

गज-पुप-पुरा-नङ्ग-काला-न्धक-मखाऽसुहृद् ।

कर्पद्वोऽस्य जटाजूटैः, खट्वाङ्गस्तु सुखसंभुणः ॥२००॥

पिनाकं स्यादाजगर्वमजकावं च तद्धनुः ।

ब्राह्मचाद्या मातरः सप्त, प्रमथाः पार्षदो गणौः ॥२०१॥

लघिमा वशितेशित्वं, प्राकाम्यं महिमोऽणिर्मा ।

यत्र कामावसायित्वं, प्राप्तिरैश्वर्यमष्टधा ॥२०२॥

गौरी काली पार्वती मातृमाता-

ऽपैर्णा रुद्रार्ण्यम्बिकां त्र्यम्बिकोर्मा ।

दुर्गा चण्डी सिंहयानां मृडानी,

कात्यायन्यौ दक्षजाय्या कुमारी ॥२०३॥

सती शिवा महादेवी, शर्वाणी सर्वमङ्गला ।

भवानी कृष्ण-मैनाक-स्वसा मैनाद्रिजेश्वरा ॥२०४॥

निशुम्भ-शुम्भ-महिष-मयनी भूतनायिका ।

तस्याः सिंहो मनस्तालः, सख्यौ तु विजया जया ॥२०५॥

चामुण्डा चर्चिका चर्ममुण्डा माज्जरकर्णिका ।

कर्णमोटी महागन्धा, भैरवी च कपालिनी ॥२०६॥

हेरम्बो गण-विघ्नेशः, पर्शुपाणिर्विनायकः ।

द्वैमातुरौ गजास्यैकदन्तौ लम्बोदराखुगौ ॥२०७॥

स्कन्दः स्वामी महासेनैः, सेनानीः शिखिवाहनैः ।

पाण्मातुरो ब्रह्मचारी, गङ्गो-मा-कृत्तिका-सुतः ॥२०८॥

द्वादशाक्षो महातेजोः, कुमारः पण्मुखो गुह्यः ।

विशाखः शक्तिभृत् क्रौञ्च-तारकारिः शरा-ग्नि-भूः ॥२०९॥

भृङ्गी भृङ्गिरिडिभृङ्गिरिडिर्नाड्य-स्थि-विग्रहः ।

कूष्माण्डके केलिकिलो, नन्दीशे तण्डु-नदिनौ ॥२१०॥

दुहिणो विरिञ्चिर्दुवणो विरिञ्चः,

परमेष्ठ्यैजोऽष्टश्रवर्णः स्वयम्भूः ।

कमनः कविः सात्विक्वेदगर्भो,

स्यविरः शतानन्दपितामहौ कः ॥२११॥

धाता विधाता विधिवेधसौ ध्रुवः,

पुराणगो हंसगविश्वरेतसौ ।

प्रजापतिर्ब्रह्मचतुर्मुखो भवा-

न्तकृज्जगत्कर्त्तृसरोरुहासनौ ॥२१२॥

शम्भूः शतवृतिः स्रष्टा, सुरज्येष्ठो विरिञ्चिनः ।

हिरण्यगर्भो लोकेशो, नाभि-गङ्गा-त्म-भूरपि ॥२१३॥

विष्णुर्जिष्णुर्जनार्दनो हरिर्हृषीकेशोऽच्युताः केशवो,

दाशार्हः पुरुयोत्तमोऽब्धिशयनोपेन्द्रावनेन्द्रानुजौ ।

विष्वक्सेनैरार्यणौ जलशयो नारायणः श्रीपति-

दैत्यारिश्चै पुराणं-यज्ञ-पुरुपस्तौर्ध्वैजोऽधोक्षत्रैः ॥२१४॥

गोविन्द^{३१}पडविन्द^{३२}मुकुन्द^{३३}कृष्ण^{३४}, वैकुण्ठ^{३५}पद्मेशय^{३६}पद्मनाभाः

वृषाक^{३७}पिमा^{३८}धववासुदेवौ^{३९}, विश्वम्भरः^{४०} श्रीधर^{४१}विश्वरूपौ ॥२१॥

दामोदरः^{४२} शौरिसनातनौ^{४३} विधुः^{४४},

पीताम्बरो^{४५} मार्जानिनौ^{४६} कुमोदक^{४७} ।

त्रिविक्रमो^{४८} जन्हुचतुमुजौ^{४९} पुन-

व्वसुः^{५०} शतावर्त्तगदाग्रजौ^{५१} स्वभूः^{५२} ॥२१॥

मुञ्जकेशिवेनमालिपुण्डरीकाक्षेवभ्रुशशविन्दुवेवसैः ।

पृश्निशृंगधरेर्णाधरोत्मभूपाण्डवार्धनसुवणविन्दुवेः ॥२१७॥

श्रीवत्सो^{५३} देवकीसूनुर्गोपेन्द्रो^{५४} विष्टरश्रवाः^{५५} ।

सोमसिन्धुजगन्नाथो^{५६}, गोवर्द्धनधरोऽपि च ॥२१८॥

यदुनाथो गदा-शाङ्ग-चक्र-श्रीवत्स शङ्ख-भृत् ।

मैधुधेनुकेचाणूरपूतनायमलज्जुनोः ॥२१९॥

कालनेमिहयग्रीवशकटारिष्ठवैठभाः ।

कंसकेशिमुरीः^{५७} साल्वमैन्दद्विविदर्हाहवः^{५८} ॥२२०॥

हिरण्यकशिर्षुर्बाणः^{५९}, कालीयो^{६०} नरको बलिः^{६१} ।

शिशुपालश्चास्य वध्या, वैनतेयस्तु वाहनम् ॥२२१॥

शङ्खोऽस्य पाञ्चजन्योऽङ्कः श्रीवत्सोऽसिस्तु नन्दकैः ।
गदा कौमोदकी चापं शार्ङ्गं चक्रं सुदर्शनैः ॥२२२॥

मणिः स्यमन्तको हस्ते, मुञ्जमध्ये तु कौस्तुभैः ।
वसुदेवो^१ भूकर्यैषो, दिन्दुरानकदुन्दुमिः ॥२२३॥

रामो ह्यली मुसलिसात्वर्तकामपालौः
मङ्कपर्णः प्रियमधुर्वैश्वरौहिण्यौ^२ ।

रुक्मिणप्रलम्बैषमुनाभिर्दनेन्तैताल-
लक्ष्मैकैकुण्डलैःसिर्वासित-रेवतीशीः । २२४॥

बटदेवो^३ बलभद्रो नीलवस्त्रोऽभ्युताम्रजैः ।
मुशलं त्वस्य सौनन्दं हलं संवर्तकाह्वयम् ॥२२५॥

लक्ष्मीः^४ पद्मा रमा यो मां, तां सा श्रीः कैमलेन्दुरी ।
हरिप्रियो पद्मवर्मा, क्षीगेदतनयोऽपि च ॥२२६॥

मदनो जराभीर्हरनङ्गमन्मयो
कमने. कलाकेलिर्नन्यमोऽङ्गजः ।

०१ श्रीवत्सस्तु विष्णुहृदये रोम्यो दक्षिणवर्तः । ०२ वाच-
स्पतिस्तु चक्रं सुदर्शनोऽग्रियामिन्याह । ०३ अत्र श्लोके या
इत्यस्य, ई, आ, इति छेदः, ई अत्र धरयोगादिनि डी प्रत्ययः, आ
इत्ययं आवन्तो गद्गावत् । या इत्यगंठमपि, तथा च विश्वाम्नुः
“ या रमामातृत्विति ” ।

३४ अभिधानचिन्तामणौ देवकाण्डः २

मधुदीपमारौ^{१०} मधुसौरिस्मरौ

विषमार्थुधो दर्पकैकामहेच्छर्याः ॥२२७॥

प्रद्युम्नः श्रीनन्दनश्च, कन्दर्पः पुष्पकेतनः ।

पुष्पाण्यस्येषुचापास्त्राण्यरी शम्भैरशूर्पकौ ॥२२८॥

केतनं मीनमकरौ, बाणाः पञ्च रैतिः प्रिया ।

मनःशृङ्गारैस्तङ्कल्पैर्तमनो योनिः सुहृन्मधुः ॥ २२९ ॥

सुतोऽनिरुद्धं ऋष्याङ्कं, उषेशो ब्रह्मसूर्ध्वं सः ।

गरुडः शाल्मल्यैरुणावरैजो विष्णुवाहेनम् ॥२३०॥

सौपर्णयो वैनतेयः सुपर्णः

सर्पारतिर्वज्रजिद्वैज्रतुण्डः ।

पक्षिस्वामी कार्श्यैपिः स्वर्गकार्यै-

स्ताक्षर्यः कामार्थुर्गरुत्मान् सुधाहृतं ॥२३१॥

बुद्धस्तु सुगतो घर्मघातुस्त्रिकालेविजिनैः ।

बोधिसत्त्वो महाबोधिरार्यः शास्ता तथागतः ॥२३२॥

पञ्चज्ञानैः पंडैभिज्ञो, दशोर्हा दशभूमिर्गोः

चतुस्त्रिंशज्जातकैज्ञो, दशपारमिताधरः ॥२३३॥

द्वादशोक्षो दशत्रैल्लिखार्यैः श्रीयैर्नाद्वैयौ ।

समन्तभद्रैः सङ्गुप्तो, दयाकुर्वो विनायकैः ॥२३४॥

मार-लोक-ख-जिद्धर्मरौनो विज्ञानमातृकः ।

मैहामैत्रो मुनीन्द्रश्च, बुद्धाः स्युः सप्त ते त्वमी ॥२३५॥

विपश्यी शिखी विश्वभूः, क्रकुच्छन्दश्च काञ्चनैः ।

काश्यपश्च सप्तमस्तु, शाक्यसिंहोऽर्कवान्धवैः ॥२३६॥

तथा राहुलसूः सर्वार्थसिद्धो गौतमान्वयैः ।

माया-शुद्धोदन-सुतो, देवदत्ताप्रजश्च सः ॥२३७॥

असुरी दितिदनुजाः, पाताळैकैःसुरारयैः ।

पूर्वदेवाः शुक्रशिष्याः, विद्यादेव्यस्तु षोडश ॥२३८॥

रोहिणी प्रज्ञेसिर्वज्रशृङ्खलौ कुलिशाङ्कुशौ ।

चक्रेश्वरी नरदत्ता, काल्यथासौ महापरी ॥२३९॥

गौरी गान्धारी सर्वास्त्रमहाज्वाली च मान्दवी ।

वैरोट्याऽच्छुप्तौ मान्दसी, महामानसिकेति^{१६} ता. ॥२४०॥

वाग् ब्राह्मी भारती गौर्गोविणी^{१७} भाषां सरस्वती ।

श्रुतदेवी^{१८} वचनं तु व्याहारो^{१९} भाषितं वचः ॥२४१॥

सविशेषणमाख्यातं, वैक्यं स्त्याद्यन्तकं पदम् ।

राद्धसिद्धकृतेभ्योऽन्तै, आसोक्तिः समयौगमौ^{२०} ॥२४२॥

आचारार्द्धं सूत्रकृतं, स्यान्नौद्धं समवाययुक्त् ।

पञ्चमं भगवत्यैद्धं, ज्ञातीधर्मकथापि च ॥२४३॥

उपासकान्तकृद्नुत्तरोपपातिकादशाः ।

प्रश्नत्रयाकरणं नैव, विपाकश्रुतमेव च ॥२४४॥

इत्येकादश सोपाङ्गान्यङ्गानि द्वादशं पुनः ।

दृष्टिवादो द्वादशाङ्गी, स्याद्गणिपिटकाह्वयो ॥२४५॥

परिकर्म-सूत्र-पूर्वानुयोगै-पूर्वगत-चूलिकौः पञ्च ।

स्युर्दृष्टिवादभेदाः पूर्वाणि चतुर्दशापि पूर्वगते ॥२४६॥

उत्पादपूर्वमग्रायणीयमथ वीर्यतः प्रवादं स्यात् ।

अस्तेर्ज्ञानोत्सत्यात्तदात्मनः कर्मणश्च परम् ॥२४७॥

प्रत्याख्याने विद्याप्रवाद-कल्याण-नामधेये च ।

प्राणवायं च क्रियाविशालमथै लोकविन्दुसौरमिति ॥२४८॥

स्वाध्यायः श्रुतिरोम्नायै छन्दो वेदेष्वयी पुनः ।

ऋग्यजुःसामवेदा. स्युरथर्वी तु तदुद्धृतिः ॥२४९॥

वेदान्तः स्यादुपनिषदोङ्कारप्रणवौ समौ ।

शिक्षा कल्पो व्याकरणं, छन्दो ज्योतिर्निरुक्तयः ॥२५०॥

पडङ्गानि भर्मशास्त्रं, स्यात् स्मृतिर्धर्मसंहिता ।

आन्वीक्षिकी तर्कविद्यौ, मीमांसा तु विचारणौ ॥२५१॥

सर्गश्च प्रतिसर्गश्च, वंशो मन्वन्तराणि च ।

वंशानुवंशचैरितं, पुराणं पञ्चलक्षणम् ॥२५२॥

पैडङ्गी वेदाश्चत्वारो, मीमांसाऽन्वीक्षिकी ^{१२} तथा ।	
धर्मशास्त्रं पुराणं च, विद्या एताश्चतुर्दश	॥२९३॥
सूत्रं सूचनकृद्दीप्यं सूत्रोक्तार्थप्रपञ्चकम् ।	
प्रस्तावस्तु प्रकरणं, निरुक्तं पदभङ्गनम्	॥२९४॥
अवान्तरप्रकरणविश्रामे शीघ्रपाठतः ।	
आह्निकमधिकरणन्त्वेकन्यायोपपादनम्	॥२९५॥
उक्तानुक्तदुरुक्तार्थचिन्ताकारि तु वार्तिकम् ।	
टीका निरन्तरव्याख्या, पञ्जिका पदभङ्जिका	॥२९६॥
निबन्धवृत्ती अन्वये, संग्रहस्तु समाह्वेतिः ।	
परिशिष्टपद्धत्यादीन् ^२ , पथाऽनेन समुन्नयेत्	॥२९७॥
कारिका तु स्वल्पवृत्तौ, बहोरर्थस्य सूचनी ।	
कलिन्दिका सर्वविद्या, निघण्टुर्नामसङ्ग्रहेः	॥२९८॥
इतिहासः पुरावृत्त, प्रवहिका प्रहेलिका ।	
जनश्रुतिः किञ्चिन्ती, वार्तिकेतिहासं पुरातनी	॥२९९॥

०१ अवान्तरप्रकरणानां विश्रामो ग्रन्थावयव इत्यर्थः । तदा-
ह्निकमित्युच्यते, यदनेकार्थः “आह्निकं स्यात्पुनरह्निर्नित्यं नित्य-
कर्मणि । भोजने ग्रन्थभागे चेति ” ग्रन्थभागे-ग्रन्थावयवे इति
तटीका । ०२ आदिप्रश्नात् अध्यायः उच्छ्वासः अद्भुतः सर्गः
इत्यादयो ग्रन्थानयनविशेषा ज्ञेयाः ।

- वैर्त्ता प्रवृत्तिर्वृत्तांतै उदन्तोऽथाह्वयोऽमिषा ।
 गोत्रसंज्ञानामधेयोऽर्वाह्वोऽमिष्याश्च नाम च ॥२६०॥
- सम्बोधनमामन्त्रणमाह्वानं त्वभिमन्त्रणम् ।
 आकारणं ह्वो ह्वितिः, संहृतिर्बहुभिः कृता ॥२६१॥
- उदाहारं उपोद्घातं, उपन्यासंश्च वाङ्मुखम् ।
 व्यवहारो विवादः स्यात्, शपथः शपनं शपैः ॥२६२॥
- उत्तरं तु प्रतिवचैः, प्रश्नैः पृच्छांनुयोजनम् ।
 कथङ्कथिकता चाय, देवप्रश्नं उपश्रुतिः ॥२६३॥
- चट्टे चाट्टे प्रियप्रार्थं, प्रियसत्यं तु सूनृतम् ॥
 सत्यं सम्यक् समीचीनैर्मृतं तैथ्यं यथातथम् ॥२६४॥
- यथास्थितं च सद्भूतेऽश्रीके तु वितयानृते ।
 अथ क्लिष्टं सङ्कुलं च, परस्परपराहतम् ॥२६५॥
- सान्त्वं सुमधुरं ग्राम्यमश्लीलं म्च्छिष्टमस्फुटम् ।
 लुप्तवर्णपदं प्रस्तीमवाच्यं स्यादनक्षरम् ॥२६६॥
- अम्यूकृतं सयूत्कारे, निरस्तं त्वरयोदितम् ।
 आग्नेडिनं द्विखिरुक्तमबद्धं तु निरर्थकम् ॥२६७॥
- पृष्ठमांसादनं तद्यन्, परोक्षे दोषकीर्त्तनम् ।
 मिथ्याभियोगोऽभ्याख्यानं, सङ्गतं हृदयङ्गमम् ॥२६८॥

परंपं निष्ठुरं रूक्षं, विकृष्टमय घोषणी ।

उच्चैर्घुष्टं दण्णिडा, स्तवः स्तोत्रं स्तुतिर्भुक्तिः ॥२६९॥

श्लावां प्रशंसाऽर्थवादः, सा तु मिथ्या विकृत्यनम् ।

जनप्रवादः कौलीनं, विमानं वचनीयतां ॥२७०॥

स्यादैवर्ण उपक्रोशो, वादो निष्पर्ययात् परः ।

गर्हणां विक्रियां निन्दा, कुत्सां क्षेपो जुगुप्सैनम् ॥२७१॥

आक्रोशाभीपङ्गाक्षेपाः, शार्पेः स क्षारणी रते ।

विरुद्धशंसनं गाल्बिराशीर्मङ्गलशंसनम् ॥ २७२ ॥

श्लोकः कीर्तिर्यशोऽभिख्या, समाज्ञा रुशती पुनः ।

अशुभा वाक् शुभा कल्या चर्चरी चर्मटी समे ॥२७३॥

यः सनिन्द उपालम्बस्तत्र स्यात्परिभाषणम् ।

आशुच्छाऽऽलार्पः सम्भाषोऽनुलार्पः स्यान्मुहुर्वचः ॥२७४॥

अनर्थकं तु प्रलार्पो, विलार्पः परिदेवनम् ।

उल्लार्पः काकुवागन्योऽन्योक्तिः संलार्पसंक्रैथे ॥२७५॥

विप्रलार्पो विरुद्धोक्तिरपलापस्तु निह्वयः ।

सुप्रलार्पः सुवचनं, सन्देशवाक्तु वाचिकम् ॥२७६॥

आज्ञा^१ शिष्टिर्निराङ्निभ्यो^२ देशो^३ नियोग^४शासनै^५ ।

अवर्वादोऽप्यथाहूय प्रेषणं प्रतिशासनम् ॥२७७॥

संवित्सन्वोऽऽस्थाऽभ्युपायैः, संप्रत्याङ्म्यः परः श्रवः ।

अङ्गीकारोऽभ्युपगमः, प्रतिज्ञाऽऽगूर्ध्वं सङ्गैः ॥२७८॥

गीतनृत्यवाद्यत्रयं, नाट्यं तौर्यत्रिकं च तत् ।

सङ्गीतं प्रेक्षणार्थेऽस्मिन्, शास्त्रोक्ते नाट्यधर्मिका ॥२७९॥

गीतं गानं^१ गेयं^२ गीतिर्गान्धर्वमथ^३ नर्तनम् ।

नटनं^४ नृत्यं^५ नर्तनं च, लास्यं^६ नाट्यं^७ च ताण्डवम् ॥२८०॥

मण्डलेन तु यन्नृत्यं, स्त्रीणां हल्लीसकं हि तत् ।

पानगोष्ठ्यामुच्चतालं, रणे वीरजयन्तिका ॥२८१॥

स्यानं नाट्यस्य रङ्गैः स्यात्पूर्वरङ्गं उपक्रमः ।

अङ्गहारोऽङ्गविशेषो, व्यञ्जकोऽभिनयः समौ ॥२८२॥

स चतुर्विध आहाट्यो रचितो भूषणादिना ।

वचसा वाचिकोऽङ्गेनाङ्गिके, सत्त्वेन सात्त्विकेः ॥२८३॥

स्यान्नाटकं प्रकरणं, भाणः प्रहसनं डिमः ।

व्यायोगसमवकारौ, वीर्यङ्गेहामृगा इति ॥२८४॥

अभिनेयप्रकारा स्युर्भाषा पट संस्वृतादिका ।
 भारती सात्वती कौशिन्यारमथ्यौ च वृत्तयः ॥२८५॥
 बाद्यं वादित्रैमातोद्यं, तूर्यं तूरं स्मरध्वजं ।
 ततं वीणाप्रभृतिकं, तालप्रभृतिकं धनं ॥२८६॥
 वंशादिकं तु शुपिरैमानैद्धं मुरजादिकम् ।
 वीणा पुनर्घोषवती, विपञ्ची कण्ठकूणिका ॥२८७॥
 वल्लकी साऽय तन्त्रीभिः, सप्तभिः परिवादिनी ।
 शिवस्य वीणा नालम्बी, सरस्वत्यास्तु कञ्चुपी ॥२८८॥
 नारदस्य तु महती गणाना तु प्रभावती ।
 विश्वावसोस्तु बृहती, तुम्बुरोस्तु कलावती ॥२८९॥
 चण्डालानां तु कटोलवीणां चाण्डालिकां च सा ।
 काय कोलम्बकैस्तस्या, उपनाहो निबन्धनम् ॥२९०॥
 दण्ड पुन प्रवालं स्यात्कमुम्भस्तु प्रसवकं ।
 मूले वंशशलाकौ स्यात्कलिकां कूणिकां च ॥२९१॥
 कालस्य त्रियया मान, ताल साम्य पुनर्लयं ।
 द्रुतं विलम्बितं मध्यमोद्यस्तत्वं धनं क्रमात् ॥२९२॥

मृदङ्गो^१ मुरजं^२ सोऽङ्कयौलिङ्गचूर्ध्वं^३ इति त्रिधा ।

स्यायश पटहो^१ ढकां, भेरी^१ दुन्दुभिरानकं^२ ॥२९३॥

पटहोऽय शारिका^१ स्यात्कोणो^२ वीणादिवादनम् ।

शृङ्गारहास्यं^१ फर्णां, रौद्रवीरभयानकं^२ ॥२९८॥

बीभन्साँर्धुतशान्तौश्च, रसा भावा पुनत्रिधा ।

स्थायिसात्विकं^१ सञ्चारिप्रैमद्वै स्याद्रति पुन ॥२९५॥

रागोऽनुरागोऽनुरतिर्हासस्तु हसनं हसै ।

घर्वरो हासिको हास्यं, तत्रादृष्टदे स्मितम् ॥२९६॥

वक्रोष्ठिनाऽय हसितं, किञ्चिद्दृष्टरदाङ्गुरे ।

किञ्चिच्छ्रुते विहसितमदृहासो महीयसि ॥२९७॥

अतिर्हासस्त्वनुस्यूतेऽपर्हासोऽकारणात्कृते ।

सोत्प्रासे त्वाच्छुरितकं, हसनं स्फुरदोष्ठकं ॥२९८॥

शोकं शुक्ं शोचनं^३ खेदं, नोधो मन्युं क्रुधां रुषां ।

क्रुत् कोपं प्रतिघो रोषो, रुद्रं चोत्साहं प्रगल्भतां ॥२९९॥

अभियोगोद्यमौ प्रौढिरुद्योगं विषदेतिकां ।

अध्यवसायं उर्जोऽय वीर्यं सोऽतिशयान्वितं ॥३००॥

भयं भीर्भीतिः^१। तड्कं^२, आशङ्का^३ साध्वसं^४ दरः^५ ।

भियां च तच्चाहिभयं, भूपतीनां स्वपक्षजम् ॥३०१॥

अदृष्टं वह्नितोयादेर्दृष्टं स्वपरचक्रजम् ।

भयङ्करं प्रतिभयं, भीमं भोष्यं भयानकम् ॥३०२॥

भीषणं भैरवं घोरं, दारुणं च भयावहम् ।

जुगुप्सा तु घृणाऽप्य स्याद्विस्मयश्चित्रैर्मद्भुतम् ॥३०३॥

चोद्याश्चयं शमः शान्तिः, शमथोपशमावपि ।

तृष्णाक्षयं. स्थायिनोऽमी, रसानां कारणं क्रमात् ॥३०४॥

स्तम्भो जाड्यं स्वदो घर्भनिदाघौ पुलकः पुनः ।

रोमाञ्चः कण्टको रोमविकारो रोमहर्षणम् ॥३०५॥

रोमोद्गर्भं उद्गुणैर्मुल्लाकमर्नमित्यपि ।

स्वरभेदस्तु कलत्वं, स्वरे कम्पस्तु वेपथुः ॥३०६॥

वैवर्ष्यं कालिकाऽथाश्रु बाष्पो नेत्राम्बु रोदनम् ।

अस्त्रैर्मर्तुं प्रलयैस्त्वचेष्टतेत्येष्ट सात्विकाः ॥३०७॥

धृतिः सन्तोषः स्वास्थ्यं स्यादाध्यानं स्मरणं स्मृतिः ।

मतिर्मनीषा बुद्धिर्धीर्धिपणाज्ञासचेतनाः ॥३०८॥

प्रतिभा^८ प्रतिभत्प्रज्ञाप्रेक्षाचिदुपलब्धयः ।
 संवित्तिः^{१४} शैमुपी^{१५} दृष्टिः^{१६}, सा मेवा^१ धारणक्षमा ॥३०९॥
 पण्डी तत्त्वानुगा मोक्षे ज्ञानं विज्ञानमन्यतः ।
 शुश्रूषा^३ श्रवणं^४ चैव, ग्रहणं^५ धारणं^६ तथा ॥३१०॥
 ऊहोऽपोहोऽर्थविज्ञानं, तत्त्वज्ञानं च धीगुणाः ।
 व्रीडा^१ लज्जा^२ मन्दाक्षं^३ ह्रीक्षिपीं^४ साऽपत्रपाऽन्यतः ॥३११॥
 जाड्यं^१ मौर्ख्यं^२ विपादोऽवसादैः सादो^३ विषण्णता^४ ।
 मंदो^१ मुन्मोहं^२ सम्भेदो, व्याधिस्त्वाधी रुजाकरः ॥३१२॥
 निद्रां^१ प्रमीलं^२ शयनं, संवेशं^३ स्वाप-संलुप्याः ।
 नन्दीमुखी^१ श्वासहेतिस्तन्द्रा सुप्तं तु साधिका ॥३१३॥
 औत्सुक्यं^१ रणरणकोत्कण्ठे^२ आयल्लकारतो^३ ।
 हल्लेखोत्कलिके^४ चायावहित्याकारगोपनम् ॥३१४॥
 शङ्काऽनिष्टोत्प्रेक्षणं स्याच्चापलं त्वनवस्थितिः ।
 आलस्यं^१ तन्द्रा^२ कौसीद्यं, हर्षश्चित्तप्रसन्नतां ॥३१५॥
 ह्लादैः प्रमोदैः प्रनदो, मुत्प्रीत्यामोर्दसम्मदोः ।
 आनन्दानन्दयू^१ गर्वस्त्वहङ्कारोऽप्रलिप्ततां ॥३१६॥

दृष्णोऽभिमानो ममता, मानश्चित्तोन्नतिः स्मयः ।
 स मिथोऽहमहमिका, या तु सम्भावनाऽऽत्मनि ॥३१७॥
 दृष्णात्साऽहोपुरुषिका, स्यादहम्पूर्विका पुनः ।
 अहं पूर्वमहं पूर्वमित्युग्रत्वं तु चण्डता ॥३१८॥
 प्रबोधस्तु विनिद्रत्वं, ग्लानिस्तु बलहीनता ।
 दैन्यं कार्पण्यं श्रमस्तु, क्लमः क्लेशः परिश्रमः ॥३१९॥
 प्रयासोयासव्यायामां, उन्मादश्चित्तविह्वलं ।
 मोहो मौढ्यं चिन्ता ध्यानममर्षः क्रोधसम्भवः ॥३२०॥
 गुणो जिगीषोत्साहवांखासस्त्वाकस्मिकं भयम् ।
 अपस्मारः स्यादावेशो, निर्वेदः स्वावमाननम् ॥३२१॥
 आवेगस्तु त्वरिस्तूर्णिः, संवेगः सम्भ्रमस्त्वरि ।
 वितर्कः स्यादुल्लयनं, परामर्शो विमर्शनम् ॥३२२॥
 अध्याहारस्तर्कः ऊहोऽसूर्यान्यगुणदूषणम् ।
 मृति संस्था मृत्युकालौ, परलोकगमोऽत्ययः ॥३२३॥
 पञ्चत्वं निधनं नाशो, दीर्घनिद्रा निमीलनम् ।
 दिष्टान्तोऽस्तं कालधर्मोऽवसानं सा तु सर्वगा ॥३२४॥

मरुको मारिख्यखिंशदमी व्यभिचारिण ।

स्युः कारणानि कार्याणि, सहचारीणि यानि च ॥३२५॥

रत्यादेः स्थायिनो लोके, तानि चेत्काव्यनाट्ययो ।

विभावा अनुभावाश्च, व्यभिचारिणै एव च ॥३२६॥

व्यक्त. स तैर्विभावाद्यै, स्थायिभावो भवेद्रसः ।

पात्राणि^१ नाट्येऽधिकृतास्तत्तद्वेपस्तु भूमिका^२ ॥३२७॥

शैलुपो^१ मरतः^२ सर्वकेशौ^३ भरतपुत्रकं ।

धर्मीपुत्रो^४ रङ्गजायाऽऽजीवो^५ रङ्गावतारक ॥३२८॥

नट^१ कुशाश्वी^२ शैलाली^३, चारणस्तु कुशीलव^४ ।

भ्र-भ्रु-भ्रु-भृ-परः कुंसो^५, नट. स्त्रीवेषधारक ॥३२९॥

वेश्याचार्य्य^१ पीठमर्द^२, सूत्रधारस्तु सूचक^३ ।

नन्दी तु पाठको नान्द्याः, पार्श्वम्य^४ पारिपार्थिक^५ ॥३३०॥

वासन्तिक^१ केलिकिलो, वैहासिको^२ विदुषकं ।

प्रहासी^३ प्रीतिदश्याय, पिङ्ग^४ पल्लविको^५ विट ॥३३१॥

पिता त्वाबुक्^१ आवुक्त-भावुकौ^२ भगिनीपतौ ।

मावो^३ विद्वान् युवराज, कुमारो^४ भर्तृदारक^५ ॥३३२॥

चाला वासूर्मर्षि^१ आर्य्यो^२, देवो^३ भट्टारको^२ नृपः ।
 राष्ट्रियो^१ नृपतेः श्यालो, दुहिता भर्तृदारिका^१ ॥३३३॥
 देवी^१ कृताभिषेकाऽन्या भट्टिनी^१ गणिकाऽञ्जुका^२ !
 नीचा चेटी सखीहृतौ हण्डे^१ हज्जे^२ हलाः^३ क्रमात् ॥३३५॥
 अब्रह्मण्यैमवध्योक्तौ, ज्यायसी तु स्वसाऽत्तिकी ।
 भर्ताऽऽर्य्यपुत्रो^१ माताऽम्बा भदन्ताः^१ सौगतादयः ॥३३५॥
 पूज्ये^१ तत्रभैवानत्रभैवांश्च भगवानेपि ।
 पादौ भट्टारको देवैः, प्रयोज्याः पूज्यनामतः ॥३३६॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
 नाममालायां देवकाण्डो द्वितीयः ॥२॥

अभिधानचिन्तामणौ ।

मर्त्यकाण्डः तृतीयः ।

मर्त्यः^१ पञ्चजनो^२ भूस्पृक्ष^३, पुरुषः^४ पुरुषो^५ नरः^६ ।
मनुष्यो^७ मानुषो^८ ना^९ विद्^{१०}, मनुजो^{११} मानवः^{१२} पुमान्^{१३} ॥३३७॥
बालः^{१४} पार्कः^{१५} शिशुर्द्विभ्यः^{१६}, पोतः^{१७} शर्वः^{१८} स्तनन्वधः^{१९} ।
पृथुर्कार्भोत्तानशर्याः^{२०}, क्षीरकर्णैः^{२१} कुमारकैः^{२२} ॥३३८॥
शिशुत्वं^{२३} शैशवं^{२४} बाल्यं^{२५}, वयस्यस्तरुणो^{२६} युवो^{२७} ।
तारुण्यं^{२८} यौवनं^{२९} वृद्धैः^{३०}, प्रवयाः^{३१} स्यविरो^{३२} जरन् ॥३३९॥
जरो^{३३} मीर्णो^{३४} यातयामो^{३५}, जीर्णोऽय^{३६} विम्रक्षो^{३७} जरो^{३८} ।
वार्द्धकं^{३९} स्याविरं^{४०} ज्यायीन्^{४१}, वर्षीयान्^{४२} दशमीत्यपि ॥३४०॥
विद्वान्^{४३} सुधीः^{४४} कविचिचक्षणन्ववर्गाः^{४५}
ज्ञैः^{४६} प्राप्तं रूपं कृतिमृष्टं च भिरूपधीरोः^{४७} ।
मेघाविकोविद्विशारदसुरिदोष-
ज्ञैः^{४८} प्राज्ञैपण्डितैर्मनीषिभ्युधेप्रमुद्धैः^{४९} ॥३४१॥

व्यक्तो^{२२} विपश्चित्सड्ख्यावा^{२३}ने. मने प्रवीणे^{२४} तु शिक्षितैः ।
निष्णातो^{२५} निपुणो^{२६} दक्षैः, कर्म-हस्त-मुखाः कृतात् । ३४२ ॥

कुशलश्चतुरो^{२७}ऽभिज्ञविज्ञवैज्ञानिकाः^{२८} पटुः^{२९} ।

छेको^{३०} विदग्धे^{३१} प्रौढस्तु, प्रगल्भैः^{३२} प्रतिभान्वितैः ॥ ३४३ ॥

कुशाग्रीयमतिः^{३३} सूक्ष्मदर्शी^{३४} तत्कालधीः^{३५} पुनः ।

प्रत्युत्पन्नमतिर्द्विराद्यः^{३६} पश्येद्दीर्घदर्शसौ^{३७} ॥ ३४४ ॥

हृदयालुः^{३८} सहृदयैश्चिद्रूपो^{३९}ऽप्यय संस्कृते ।

व्युत्पन्नप्रहर्तृशृणो^{४०}, अन्तर्वाणिस्तु शास्त्रवित् ॥ ३४५ ॥

वागीशो^{४१} वाक्पतौ^{४२} वाग्मो, वाचोयुक्तिपटुः^{४३} प्रवाक् ।

समुखो^{४४} वावद्वैको^{४५}ऽय वदो^{४६} वक्तो^{४७} वदावद्वैः ॥ ३४६ ॥

स्याद् जल्पकस्तु वाचालो, वाचाटो बहुगर्हवाक् ।

यद्वैदो^{४८}ऽनुत्तरे^{४९} दुर्वाक्^{५०} कद्वैदे^{५१} स्यादधार्धः ॥ ३४७ ॥

हीनवादि^{५२}न्येडमूकानेडमूकौ^{५३} त्ववाक्श्रुतौ^{५४} ।

खणः^{५५} शब्दनस्तुल्यो, कुवादिकुचरो^{५६} समौ ॥ ३४८ ॥

लोहलो^{५७}ऽस्फुटवाग्^{५८} मूको^{५९}ऽवागसौम्यस्वरो^{६०}ऽस्वरैः ।

वेदिता^{६१} विदुरो^{६२} विन्दुर्वन्दारैस्त्वभिवादकैः ॥ ३४९ ॥

आशंसुराशंसितरि^२, कट्टरस्त्वतिकुत्तिसतैः ।

निराकरिण्युः^१ क्षिप्नुः^२ स्याद्विक्रामो तु विकस्वरः^३ ॥३९०॥

दुर्मुखे मुखरोवद्धमुखौ^३ शरुः^३ प्रियंवदेः ।

दानशीलः^३ सवदान्यो, वदन्योऽप्यय वालिशः ॥३९१॥

मूढो^३ मन्दो ययाजातो^४, बालो^५ मातृमुखो जडैः ।

मूर्खा^६ऽमेघो^७ विवर्णाज्ञौ^८, वैधेयो^९ मातृशासितः^{१०} ॥३९२॥

देवानांप्रियजालमौ^{१४} च, दीर्घसुत्रेश्विरक्रियैः ।

मन्दः क्रियासु कुठैः^{१५} स्यात्, क्रियावान् कर्मसुद्यतः^{१६} ॥३९३॥

कर्मसैमोऽचङ्कर्मणोः, कर्मशूरस्तु कर्मठैः ।

कर्मशीलैः^{१७} कर्म आयशुलिकैस्तीक्ष्णकर्मकृत् ॥३९४॥

सिंहमंहननैः स्वज्ञैः, स्वतन्त्रो^{१८} निखग्रहैः ।

ययात्तमी^{१९} स्वरुचिर्धैः, स्वउन्दैः स्वैर्ध्यपाद्यैः ॥३९५॥

यदृच्छो^{२०} स्वेरितो^{२१} म्बेच्छो, नायवान् निज्ञेष्टृद्यतो^{२२} ।

तत्रायत्तेवशा^{२३}वीनेच्छन्दैः परात्परे ॥३९६॥

लक्ष्मीवान् लक्ष्मणैः श्लो^{२४}, इष्ये आड्यो^{२५} धैनीधरैः ।

कदो^{२६} विभृतिः संपत्तिर्लक्ष्मीः^{२७} श्रीरुद्रिमम्पदः^{२८} ॥३९७॥

दरिद्रो^१ दुर्विधो^२ दुःस्थो^३, दुर्गतो^४ निःस्वकीकटौ^५ ।
 अकिञ्चनो^६ऽधिपस्त्वीशो^७, नेता^८ परिवृढो^९ऽधिभूः ॥३९८॥
 पतीन्द्रस्वामिनाथाट्याः^{१०} प्रमुभत्तश्वरो^{११} विभुः^{१२} ।
 ईशितेनो^{१३} नायकश्च^{१४}, नियोज्यः^{१५} परिचारकः^{१६} ॥३९९॥
 डिङ्गरो^{१७} किङ्करो^{१८} भृत्यश्चेष्टो^{१९} गोप्यः^{२०} पराचिर्तः ।
 दामः^{२१} प्रेष्यः^{२२} परिस्कन्दो^{२३}, मुजिष्यपरिकर्मिणौ^{२४} ॥४०॥
 परान्नः^{२५} परपिण्डीदः^{२६}, परनीतः^{२७} परैधितः^{२८} ।
 भृतके^{२९} भृतिभुग्^{३०} वैतनिकः^{३१} कर्मकङ्गोऽपि च ॥४१॥
 स निर्भृतिः^{३२} कर्मभरो^{३३}, भृतिः^{३४} स्यान्निष्क्रयैः^{३५} पणैः ।
 कर्मण्यां^{३६} वेतनं^{३७} मूल्यं^{३८}, निवेशो^{३९} भरणं^{४०} विधा ॥४२॥
 भर्मण्यां^{४१} भर्म^{४२} भृत्यां^{४३} च, भोगैस्तु गणिकामृतिः ।
 खलपूः^{४४} स्याद्बहुकरो^{४५}, भारयाहस्तु मारिकः^{४६} ॥४३॥
 वार्त्तावहे^{४७} वैवधिको^{४८}, भारे^{४९} विवववीववौ^{५०} ।
 काचः^{५१} शिष्यं^{५२} तदालम्बो^{५३}, भारयष्टिर्विहङ्गिको^{५४} ॥४४॥
 शूरश्वीरमटो^{५५} वीरो^{५६}, विक्रान्तेश्चाय कातरः ।
 दरितेश्चकितो^{५७} भीतो^{५८}, भीरुं^{५९} भीरुकं^{६०} मीलुकां ॥४५॥

विहस्तव्याकुलौ^१ व्यग्रे^३, कान्दिशीकौ^१ भयद्रुते ।

उत्पिञ्जलसमुत्पिञ्जैपिञ्जलौ^१ भृशमाकुले ॥३६६॥

महेच्छे^१ तूद्भटौदारौ^३, दान्तोदीर्णमहाशयाः ।

महामनां महात्मा च, कृपणस्तु मितम्पत्रैः ॥३६७॥

कीनाशैस्तद्धनैः^१ क्षुद्रैर्कदर्यदृढमुष्ट्यैः ।

किम्पचानो^१ दयालुस्तु, कृपालुः कर्णापरैः ॥३६८॥

सूरतोऽप्य^४ दया शूकः^१, कारुण्यं कर्णा घृणा^४ ।

कृपानुकम्पानुक्रीशौ^१, हिंस्रै^१ शरारुधातुकौ^३ ॥३६९॥

व्यापादनं^१ विशरणं^३ प्रमयः^३ प्रमापणं^४,

निर्ग्रन्थनं^५ प्रमयनं^६ कदनं^७ निवर्हणम् ।

निस्तर्हणं^१ विशसनं^{१०} क्षणनं^{११} परासनं^{१२},

प्रोज्जासनं^{१३} प्रशमनं^{१४} प्रतिघातनं^{१५} वधः^{१६} ॥३७०॥

प्रवासनोद्वासनघातनिर्व्वासनानि^{१७} संज्ञासिनिशुम्भहिंसाः^{२३} ।

निर्व्वापणालम्भनिसुदनानि^{२४}, निर्व्यातनोन्मन्यसमापनानि^{२८}

॥३७१॥

अपासनं वर्जनमारपिज्ञा, निष्कारणाकाथविशारणानि ।

स्युः कर्तने कल्पने वैद्वने च, छेदश्च घानोद्यत आततायी ॥

स शैर्पच्छेदिकः शीर्पच्छेद्यो यो वधमर्हति ।

प्रमीतं उपसम्पन्नं, परेतैप्रेतमंस्थिताः ॥३७३॥

नामालेख्य-यर्शः-शेषो, व्यापन्नोऽपगतो मृतैः ।

परीसुस्तदहे दानं, तदर्धमौर्ध्वदेहिकम् ॥३७४॥

मृतस्नानमपस्नानं, निवापः पितृतर्पणम् ।

चित्तिचित्याचितास्तुल्या, ऋजुस्तु प्राज्ञलोऽज्ञसः ॥३७५॥

दक्षिणे सरलोदारौ, शठस्तु निरुनोऽनृजुः ।

मूरे नृशंसनिखिशेषार्षो धूर्तस्तु वधकैः ॥३७६॥

व्यंसकैः कुहको दाण्डाजिनिको मायिनालिकौ ।

माया तु शठतो शाठ्यं, कुमृतिर्निरुतिश्च सा ॥३७७॥

कपटं केतवं दम्भैः, कृष्टं छेन्नोर्षविडलम् ।

व्यपदेशो मिषं लसं, निषं व्यानोऽप कुकुटिः ॥३७८॥

कुहनौ दम्भचर्या च, वधनं तु प्रतारणम् ।

व्यलीकैमतिपन्धानं, साधौ सम्योर्धैर्यसज्जनोः ॥३७९॥

दोषैकदृक् पुरोभागी^२, कर्णेजपस्तु दुर्जनः ।

पिशुनैः सूचको नीचो^४, द्विजिह्वो मत्सरी खलः ॥३८०॥

व्यसनात्तस्तूपरक्तेश्वोरस्तु प्रतिरोधकः ।

दस्युः पाटचरैः स्तेनैस्तस्करैः पारिपन्थिकैः ॥३८१॥

परिमोपिपरास्वन्धैकागारिकमन्त्रिणैः ।

यः पश्यतो हरेदर्थं, स चोरः पश्यतोहरैः ॥३८२॥

चौर्यं तु चौरिकौ स्तेयं^३, लोप्त्रं त्वपह्नं घनम् ।

यद्भविष्यो^१ देवपरोऽयालस्यैः शीतकोऽन्धैः ॥३८३॥

मन्त्रैस्तुन्दपरिमृजोऽनुष्णो^६ दक्षस्तु पंशलैः ।

पट्टेष्णोष्णैर्मृत्यानचतुराश्चाथ तन्परैः ॥३८४॥

आसक्तैः प्रवणैः प्रह्वैः, प्रसिद्धैः परायणैः ।

दानोदारैः स्यूक्तैः क्षदानशोण्टो^२ बहुप्रदे^३ ॥३८५॥

दानैस्तुत्सर्जनै^२ त्यागैः, प्रदेशनैर्विमर्जनै^४ ।

विहायितै^३ वितरणै^०, स्पर्शनं प्रतिपादनम् ॥३८६॥

विध्राणनै^० निर्वपणमपरजनै^३ संततिः^३ ।

अर्थन्ययैः सुकृत्यै^२, याचक्यै^३ वनीपकैः ॥३८७॥

मार्गणै^३ ऽर्थां याचनेस्तर्कुका^६ ऽयार्थनेपणौ ।

अर्दना प्रणयो^५ याञ्चो, याचनै^३ ऽध्यपणौ सनिः ॥३८८॥

उत्पत्तिष्णुस्तूत्पतितौऽलङ्कारिष्णुस्तु मण्डनः ।
 भविष्णुर्भवितो भूष्णुः, समौ वर्त्तिष्णुर्वर्त्तनौ ॥३८९॥
 विसृत्वरो विसृपरः, प्रसारौ च विसारिण ।
 लज्जाशीलोऽपत्रपिष्णुः, सहिष्णुः क्षमिता क्षमा ॥३९०॥
 तितिक्षुः सहनैः क्षन्ता, तितिक्षौ सहनं क्षमा ।
 ईर्ष्यालुः कुर्वनोऽक्षान्तिरीर्ष्या क्रोधी तु रोषणः ॥३९१॥
 अमर्षणं क्रोधनश्च, चण्डस्तैवत्यन्तकोपन ।
 बुभुक्षितः स्यात् क्षुधितो, जिघत्सुरशनायितः ॥३९२॥
 बुभुक्षायामशनायां, निघत्सौ रोचको रुचिः ।
 पिपासुस्तृपिनस्तृष्णकैः, तृष्णौ तैर्पोऽपलासिकौ ॥३९३॥
 पिपासौ तृष्टै तृपोदन्यां, धीतिः पानेऽथ शोषणम् ।
 रसादानं भक्षकस्तैः, घस्मैरोऽन्नैः आशितः ॥३९४॥
 भक्तमन्त्रं कूरमन्धो, भिस्तौ दादिविरोदनैः ।
 अशनं जीवनकं च, यानो वार्जैः प्रमादनम् ॥३९५॥
 भिस्तौ दग्धिकौ सर्वरसाग्रं मण्डमत्र तु ।
 दधिजे भस्तु भक्तोत्थे, निस्त्रावीचाममासरोः ॥३९६॥

श्राणां विलेपी^२ तरलौ, यत्रागूर्हृष्णिकौपि च ।

सूपः स्यात्प्रहितं^२ सूदो , व्यञ्जनं तु घृतादिकम् ॥३९७॥

तुल्यौ तिलान्ने कृसरत्रिसरोवय पिष्टकैः ।

पूपोऽपूपः पूलिका^१ तु, पोलिका^२ पोलि-पूपिकाः^३ ॥३९८॥

पूपल्येधेपत्पके स्युरभ्युषोभ्योपैपौलयैः ।

निष्ठानं तु तेमनं^२ स्यात्करम्भो दधिसक्तवः ॥३९९॥

घृतपूरो घृतचरैः, पिष्टपूरश्चै घार्त्तिकैः ।

चमसी^१ पिष्टवर्त्तिः^२ स्याद्द्वटकैस्त्ववसेकिमैः ॥४००॥

मृष्टा यवाः पुनर्धानौ, धानाचूर्णं तु सक्तैः ।

पृथुकैश्चिपिदैस्तुल्यौ, लीजां स्युः पुनरक्षतौः ॥४०१॥

गोधूमचूर्णे समिता^१, यवक्षोदे तु चिकसैः ।

गुडं इक्षुरसकायः, शर्करा तु क्षितोपलौ ॥४०२॥

सितौ च मधुघृत्तिस्तु, खण्डैस्तद्विकृतिः पुनः ।

मत्स्यगैटी काणिनं चापि, रसालायां तु मार्जिनौ ॥४०३॥

शिगण्ण्येष शैर्युषौ, रसौ दुग्धं तु सोमनम् ।

गोरभैः क्षीरमूषम्यं^१, स्तन्यं पुंमवनं^२ पर्यः ॥४०४॥

- पर्यस्यं घृतदध्यादि, पर्यूपोऽभिनत्रं पयः ।
उभे क्षीरस्य विकृती, किलाटी' कूर्चिकापि च ॥४०६॥
- पार्थसं परमान्नं च, क्षैर्यी क्षीरजं दधि ।
गोरसश्चै तदघनं, द्रव्यसं पत्रैलमित्यपि ॥४०६॥
- घृतं हविष्यमाज्यं च, हविरागारसर्पिपी ।
ह्वोगोदोहोद्भवं हैयद्गवीनं शरजं पुनः ॥४०७॥
- दधिसौरं तक्रभारं, नवनीतं नवोद्भूतम् ।
दण्डाहते कालशेषैवोर्लौरिष्टानि गोरसैः ॥४०८॥
- रसायनमयार्धाम्बूदश्चित् श्वेतं समोदकम् ।
तक्रं पुनः पादजलं, मयितं वारिवर्जितम् ॥४०९॥
- सार्पिष्कं दाधिकं सर्पिर्दधिम्यां संस्कृतं क्रमात् ।
लवणोदकाभ्यां तु दकलावणिकमुदश्चिति ॥४१०॥
- औदश्चितमौदश्चित्कं, लवणे स्यात्तु लावणम् ।
पैठरोख्ये उन्वासिद्धे, प्रयस्तं तु सुसंस्कृतम् ॥४११॥
- पक्के राद्धं च सिद्धं च, भृष्टं पकं विनाम्बुना ।
भृष्टामिपं भट्टिं स्याद्भूतिर्भरुटं च तत् ॥४१२॥

शूल्यं^१ शूलाकृतं^२ मांसं, निष्काथो^१ रसकः^२ समौ ।
 प्रणीतमुपसम्पन्नं,^२ स्निग्धे^१ मसृणचिकणं^३ ॥४१३॥
 पिच्छिलं^१ तु विजिविलं^२, विज्जुं^३ विजिलं^३ च तत् ।
 भावितं^१ तु वासितं^२ स्यात्तुल्ये संमृष्टशोधिते^१ ॥४१४॥
 काञ्चिकं^१ काञ्जिकं^२ धान्यम्लानाले^३ तुपोदकम्^५ ।
 कुल्माषाभिपुनावन्तिसोमशुक्तानि^६ कुञ्जलम्^१ ॥४१५॥
 चुक्रं^{१०} घातुघ्नमुद्गाहं,^{११} रक्षोघ्नं^{१२} कुण्डगोलकम्^{१४} ।
 महारमं^{१५} सुवीराम्लं,^{१६} सौवीरं^{१७} अक्षणं^१ पुनः ॥४१६॥
 तैले^२ स्नेहोऽभ्यञ्जनं^३ च, वेसवार^१ उपस्करः^२ ।
 स्यात्तिन्तिडीकं^१ तु चुक्रं,^३ वृत्साम्लं^३ चाम्लवेतसे^५ ॥४१७॥
 हरिद्रौ काञ्चनी पीतौ, निशाण्यौ^१ वरुण्णिनी ।
 सवै^१ क्षुताभिन्ननो, राजिकौ^१ राजमर्षपः ॥४१८॥
 आसुगं^१ कृष्णिर्ना^१ चामौ, कुस्तुम्बुरुं^१ तु धान्यकम्^१ ।
 धन्या^३ धन्याकं^५ धन्याकं,^५ मरिचं^१ कृष्णमृषणम्^३ ॥४१९॥
 कोल्कं^५ वेल्जं^५ धार्मपत्तनं^५ यवनप्रियम्^५ ।
 शुण्ठी^५ महौषधं^५ विश्वौ, नागरं^५ विधभेषजम्^५ ॥४२०॥

वैदेही^१ विष्पली कृष्णोपकुल्यो^२ मागधी^३ कर्णा,
तन्मूले^४ ग्रन्थिकं^५ सर्वग्रन्थिकं^६ घटकाशिरैः ॥४२१॥

त्रिकटु^७ त्र्यूपणं^८ व्योषमजा^९नी जीरकैः^{१०} कणा^{११} ।
सहस्रवेधि^{१२} वालहीकं^{१३}, जतुकं^{१४} हिङ्गु^{१५} रामठम् ॥४२२॥

न्यादः^{१६} स्वदनं^{१७} खादनमै^{१८}ग्रनं^{१९}, निघसो^{२०} क्लभनमम्यवहारैः ।
जग्धिर्जक्षणभक्षणं^{२१}देही^{२२}, प्रत्यवसानं^{२३} घमिरी^{२४}हारैः ॥४२३॥

प्मानो^{२५} कर्षाणविष्वाणी^{२६}, भोजनं^{२७} जेमनी^{२८}दनं^{२९} ।
चर्चणं^{३०} चूर्णनं^{३१} दन्तैर्निह्वास्यादस्तु^{३२} लेहनम् ॥४२४॥

कल्यार्त्तः^{३३} प्रातराशं^{३४}, मग्धिस्तु^{३५} सहभोजनम् ।
ग्रासो^{३६} गुडेरकैः^{३७} पिण्डो^{३८}, गडोलैः^{३९} कर्पको^{४०} गुर्डैः ॥४२५॥

गण्डोलैः^{४१} कर्बलस्तृप्तैः^{४२}, त्वाग्रातसुहिताशिनाः^{४३} ।
तृप्ति^{४४} सौहित्यमा^{४५}घ्राणमथ^{४६} मुक्तममुञ्जिते^{४७} ॥४२६॥

फेला^{४८} पिण्डोलिके^{४९}नी च, म्योदरंपूरके^{५०} पुनः ।
कुसिन्धैरिरात्मै^{५१}म्भरिरटा^{५२}म्भरिरप्यप ॥४२७॥

आद्युनेः^{५३} स्यादौदरिको^{५४}, विजिगीषाविवर्जिते ।
उदरविशार्चः^{५५} सर्वात्मानं^{५६}. सर्वात्मसकैः^{५७} ॥४२८॥

शाष्कुलैः पिशिताशुन्मदिष्णैस्तुन्मादसंयुतः ।

गृध्रुस्तु गर्दनेस्तृष्णैक, लिप्सुर्लुब्धोऽभिद्यापुर्कः ॥४२९॥

लोलुपा लोलुभो लोभैस्तृष्णौ लिप्सौ वशः स्पृहो ।

काङ्क्षाऽऽशंसां गर्दवाञ्छांऽऽशोऽञ्छेहोतृड्मनोरथाः ॥४३०॥

कामोऽभिलाषोऽमिष्या तु, परस्वहोद्धतः पुनः ।

अविनीतो^३ विनीतस्तै, निभृते. प्रंसृतोऽपि^३ च ॥४३१॥

विधेये^१ विनयस्यैः स्यादाश्रयो वचने स्थितः ।

वश्यैः प्रणयो^२ भृष्टस्तु, वियातो भृशुवृष्णुनौ ॥४३२॥

वीक्षापतो विरक्तोऽयाधृष्टे शालीनैशारदौ ।

शुभ्यैः शुभसंयुक्तैः, स्यादहंयुरहङ्कृतः ॥४३३॥

क्रामुक्तेः कमिनो कर्त्रोऽनुक्तैः कामयितोऽभिर्कः

कामनैः कर्मरोऽमीकैः, पद्यमद्रैस्तु विच्छ्रुतैः ॥४३४॥

ध्वमनी^३ हर्षमार्गस्तु, प्रमनो हृष्टमानसैः ।

विहर्वाणो^३ विचेनोस्तु, दु-रन्तर्वि-परो मनोः ॥४३५॥

•१ गृ मनी, एप्रत्ययेऽनुम्व रेहशभेद "तस्यैव मेऽनुप्यता
प्रगतस्य हीनस्य, इति भाषणम्" प्रगतस्य विनीतस्यति तदीया ।

मत्ते शौण्डोत्कटैक्षीर्षो, उत्कैस्तूत्सुकं उन्मनोः ।
 उत्कण्ठितोऽभिशस्ते तु, वाच्यक्षारितैदूपितोः ॥४३६॥
 गुणैः प्रतीते त्वाहतलक्षणैः कृतलक्षणैः ।
 निर्लक्षणस्तु पाण्डुरपृष्ठैः सङ्कसुकोऽस्थिरैः ॥४३७॥
 तूष्णींशीलस्तु तूष्णीको, विवशोऽनिष्टदुष्टधीः ।
 बद्धो निगडितो नद्धैः, कीलितो यन्त्रितैः सितैः ॥४३८॥
 सन्दानितैः संय्यर्तश्च, स्याद्दुद्दानं तु बन्धनम् ।
 मनोहतैः प्रतिहतैः, प्रतिबद्धो हतर्षे सः ॥४३९॥
 प्रतिक्षिप्तोऽधिक्षिप्तोऽवकृष्टनिष्कासितो समौ ।
 आत्तगन्धेऽभिभूतोऽपध्वस्ते न्यकृतैधिकृतौ ॥४४०॥
 निकृतस्तु विप्रकृतौ, न्यकारस्तु तिरस्क्रियौ ।
 परिभाषो विप्रकारैः, परापर्यमितो भवः ॥४४१॥
 अत्याकीरो निकारश्च, विप्रबध्वस्तु वधितैः ।
 स्वप्नकं शयालुर्निद्रालुर्वृणितं प्रचलायितः ॥४४२॥
 निद्राणः शयितैः सुप्तो, जागरूकस्तु जागरी ।
 जागर्या स्याज्जागरणं, जागरौ जागरोऽपि च ॥४४३॥

विष्वगञ्चति विष्वद्यङ्, देवद्यङ् देवमञ्चति ।

सहाञ्चति तु सध्यङ्स्यात्तिर्यङ् पुनस्तिरोऽञ्चति ॥४४४॥

संशयालुः संशयितौ, गृहयालुर्गृहीतरि ।

पतयालु पातुकुः स्यात्, समौ रोचिष्णुरोचनौ ॥४४५॥

दक्षिणार्हस्तु दक्षिण्यो, दक्षिणीयोऽय दण्डिर्न ।

दापितेः साधिनोऽर्च्यस्तु, प्रतीक्ष्य पूर्जनोऽर्चितः ॥४४६॥

नमस्थितो नमसितोऽपचितोऽर्चितोऽर्चिनः ।

पृजोऽर्हणौ मप्यर्थाऽर्चो, उपहारवनी समौ ॥४४७॥

विह्वो विह्वलैः स्पूलैः, पीवो पीन्यै पीवरैः ।

चक्षुष्यैः सुभंगो द्वेष्योऽक्षिणतोऽयांसत्रो चैत्री ॥४४८॥

निर्दिग्धो मांसश्चोपचितोऽय दुर्बलैः कृशैः ।

क्षामैः क्षीणस्तैर्नुरजानस्तदिनां मांसपेत्त्र्याः ॥४४९॥

विचण्डलो बृहत्कुक्षिस्तुन्दितुन्दिरुनुन्दिलोः ।

उदर्युदरिले विस्त्रैर्विस्त्रुविश्रौ अनामिके ॥४५०॥

नननासिकेऽवनतोऽवतीतोऽवभ्रतोऽपि च ।

खरणौस्तु खरणौसो, नःशुद्रेः शुद्रनासिकः ॥४५१॥

खुरणोः स्यात्खुरणसौ, उन्नसस्तूग्रनासिकः ।
 षड्गुः श्रोणोः खलतिस्तु, खल्वार्ते ऐन्द्रलुसिकैः ॥४५२॥
 शिपिविष्टो बभ्रुरय, काणो कननं एकद्वगै ।
 पृश्निरल्पतनो^२ कुञ्जे, गडुले कुङ्करे कुणिः^२ ॥४५३॥
 निखर्वः खट्वनैः खर्वः, खर्वशाखर्वं वामनैः ।
 अकर्ण एटो वधरो^३, दुश्चर्मो तु द्विनमकैः ॥४५४॥
 षण्डश्च शिपिविष्टश्च, खोडैखोरो^२ तु खञ्जके ।
 विकटाङ्गस्तु पोगण्डै, ऊर्ध्वर्जुर्ध्वजानुकैः ॥४५५॥
 ऊर्ध्वज्ञश्चाप्यय ऽनुप्रज्ञो^२ विरलजानुके ।
 संज्ञैसंज्ञो^२ युतजानो, बलिनी बलिभौ समौ ॥४५६॥
 उदप्रदन् दन्तुरैः स्यात्, प्रलम्बाण्डस्तु मुष्करैः ।
 अन्वो गतासं उत्पश्य, उन्मुखोऽवोमुखैस्त्ववाहै ॥४५७॥
 मुण्डस्तु मुण्डैतः केशी, केशी केशिकोऽपि च ।
 बलिः कस्तो^२ वृद्धनाभौ तुण्डैऽतुण्डिभौ^३ ॥४५८॥
 आमयाथ्यपट्टुर्लानो^३, ग्लास्त्रोर्विकृते आतुरैः ।
 व्याधिनाऽप्यमिताऽप्यान्तो, ददुंगो तु ददुणः ॥४५९॥

पामनेः कच्छुरस्तुल्यौ सातिसारोऽतिसारैकी ।

वातैकी वातरोगी स्यात्, श्लेष्मलैः श्लेष्मणैः कर्फी ॥४६०॥

क्लिन्नत्रे चिच्छुचौ, पिष्टोऽध्याशोयुगशसिः ।

मूर्च्छते मूर्त्तमूर्च्छालौ, सिध्मलस्तु किलासिनिः ॥४६१॥

पित्तं मायुः कफः श्लेष्मा, बलाशः स्नेहभूः खटैः ।

रोगो रुजा स्नातङ्को, मान्द्यं व्याधिरपाटवम् ॥४६२॥

आर्म आमये आकल्यमुपतापो गदैः समाः ।

क्षयैः शोपो राजयक्ष्मा, यक्ष्मोऽय क्षुत् क्षुतं क्षवैः ॥४६३॥

कासस्तु क्षवथुः पामी, खसैः कच्छूर्विचर्चिको ।

कण्डूः कण्डूयनं खर्जूः, कण्डूयोऽय क्षतं व्रणैः ॥४६४॥

अरुरीर्म क्षणानुश्च, रुदव्रणपदं किणैः ।

क्षीपैदं पादवल्मीकैः, पादस्फोटो विपादिको ॥४६५॥

स्फोटवैः पित्तैको गण्डैः, पृष्ठग्रन्थिः पुनर्गुहैः ।

श्वित्रं स्यात् पाण्डुरं कुष्ठं, केशघ्नं त्विन्द्रलुप्तकम् ॥४६६॥

सिध्मं क्लिप्तं त्वकृष्टं, सिध्मं कोटैस्तु मण्डलम् ।

गलगण्डो गण्डमालो, रोहिणी तु गलाङ्कुरः ॥४६७॥

हिक्का हेका च हल्लासैः, प्रतिश्यायस्तु पीनसैः ।
 गोयस्तु श्वयथुः शोफे, दुर्नामिाशौ^२ गुदाङ्कुरैः ॥४६८॥

छर्दं प्रच्छर्दिकां छर्दिर्वमथुर्वमने वमिः ।
 गुल्मः स्यादुदरग्रन्यरुदावर्त्ता गुदग्रहैः ॥४६९॥

गतिनी^३ डी ग्रणे वृद्धिः, कुरण्डैश्चाण्डवर्धने ।
 अश्मरी स्यान्मूत्रकृ^४त्रे, प्रमेहो^५ बहुमूत्रता ॥४७०॥

अनाहातु विबन्धैः स्याद्, ग्रहणीरुक् प्रवाहिकौ ।
 व्याधिप्रभेदा विद्रधिर्भगन्दरज्वरादयैः ॥४७१॥

दोषज्ञस्तु भिषगु^६ वैद्यै, आयुर्वेदी^७ चिकित्सकैः ।
 रोगहार्यैर्गदङ्कुरो, भेषजं तत्रभौषधम् ॥४७२॥

भेषज्यैर्मगदो जायुश्चिकित्सा स्क्प्रतिक्रिया ।
 उपचैर्योपचारौ च, लङ्घनं त्वपतर्पणम् ॥४७३॥

जाङ्गुलीको विषभिषक्, स्वास्थ्ये वार्त्तमैनामयम् ।
 सद्यो^८ रोग्ये पट्टलौघवार्त्तकर्योस्तु नीरुजि^९ ॥४७४॥

कुसृत्या विभवान्वेपी, पार्श्वकैः सन्धिजीवकैः ।
 सत्कृत्यालङ्कृतां कन्यां, यो ददाति स कूकुदैः ॥४७५॥

६६ अभिधानचिन्तामणौ मर्त्यकाण्डः ३

चपलश्चिकुरो^२ नीलीरागस्तु स्थिरसौहृदः ।
ततो हारेद्वारागो^१ऽन्यः, सान्द्रस्निग्धस्तु मेदुरैः ॥४७६॥
गेहेनर्दीं गेहेशूरैः, पिण्डीशुरोऽस्तिमान् घनी ।
स्वस्यानन्धः परद्वेषी, गोष्ठधोऽद्यापदि स्थितः ॥४७७॥
आपन्नोऽद्यापद्विपत्तिर्विपत्तौ स्निग्धस्तु वत्सलेः ।
उपाध्यभ्यागारिको^२ तु, कुटुम्बव्यापृते नरि ॥४७८॥
जैवातृकस्तु दीर्घयुश्चासदायी तु शङ्करैः ।
अभिपन्नैः शरणार्थी, कारणिकैः परीक्षकैः ॥४७९॥
समर्द्धकैस्तु वरदो, व्रातीनां मङ्गनीविनैः ।
सभ्याः सदस्योः पार्ष्ण्योः, समास्तारोः समासद्वैः ॥४८०॥
सामाजिकाः समो संमत्, समाजैः परिपेतसैदः ।
पर्यत्समन्यांगोष्ठर्चास्यां, आस्थानं समितिर्विष्टौ ॥४८१॥
सांवत्सरो ज्योतिषिको, मौहूर्तिको^३ निमित्तविन् ।
देवज्ञेयणर्कदेशिद्वानिर्कान्तिको अपि ॥४८२॥
विप्रश्निकैश्चणिको^१ च, सैद्धान्तिकस्तु तान्त्रिकैः ।
देलिकैश्चरपूर्वाः स्युष्यणनीवकैश्चुघ्नैः ॥४८३॥

चार्णिकौ लिपिकरश्चाक्षरन्यासे लिपिलिङ्गिः ।
 मपिधानं मपिकूपी, मलिनाम्बु मैपी मैसी ॥४८४॥
 कुलिकस्तु कुलश्रेष्ठी, समिको द्यूतकारकः ।
 कितवो द्यूतकृद् द्यूत्तोऽशधूत्तश्चाक्षदेविनि ॥४८५॥
 दुरोदरं कैतवं च, द्यूतमैक्षर्वती पणैः ।
 पाशकः प्रासकोऽक्षश्चै, देवनेस्तत्पणो ग्लहैः ॥४८६॥
 अष्टापदः शारिकैलं, शारः शारिश्च खेलैनी ।
 परिणायस्तु शारीणां, नयनं स्यात्समन्ततः ॥४८७॥
 समाह्वयैः प्राणित्यूतं, व्यालप्राह्वीहितुण्डिकैः ।
 स्यात् मनोजवसस्ताततुल्यः शस्ता तु देशकैः ॥४८८॥
 सुकृती पुण्यवान् धन्यो, मित्रयुर्मित्रवत्सलः ।
 क्षेमङ्करोऽरिष्टतातिः, शिवतातिः शिवङ्करैः ॥४८९॥
 श्रद्धालुरास्तिकैः श्राद्धो, नास्तिकस्तद्विपर्यये ।
 वैरङ्गिको विरागाहो, वीतदम्भैस्त्वक्कलकनैः ॥४९०॥
 प्रणाय्योऽसम्मतोऽन्वेष्टानुपद्यै सहैः क्षमैः ।
 शक्तैः प्रमूर्खेणुर्भूतात्तस्त्वाविष्टैः शिथिलैः श्लथैः ॥४९१॥

६८ अभिधानचिन्तामणौ मर्त्यकाण्डः ३

संवाहकोऽङ्गमैर्दः स्यान्नष्टबीजस्तु निष्कलैः ।

आसीनि उपविष्टैः स्याद्दूर्द्ध्व ऊर्ध्वन्दमैः स्थितैः ॥४९२॥

अध्वनीनोऽध्वगोऽध्यन्यः, पान्यः पथिकदेशिकौ ।

प्रसासी तद्गणो हारिः, पाथेयं शम्बलं समे ॥४९३॥

जङ्घालोऽतिजवो जङ्घाकरिको जङ्घिको जवी ।

जवनस्त्वरितं वेगो, रयो रंहैस्तरैः स्यदः ॥४९४॥

जवो वाजः प्रसरश्च, मन्दगामी तु मन्वरैः ।

कामङ्गाम्यनुकामीनोऽत्यन्तीनोऽज्यन्तगामिनि ॥४९५॥

सहायोऽभिचरोऽनोश्च जावि-गोमि-चरै-पूर्वाः ।

सेवकोऽय सेवा भक्तिः, परिचर्या प्रमादना ॥४९६॥

शुश्रूषोऽऽरावनोर्पास्तित्तरिवस्त्र्यापरीत्ये ।

उपचारैः पदातिस्तु, पैत्तिः पट्टैः पदातिकैः ॥४९७॥

पादानिकैः पादर्चारी, पदानिपदिर्कावपि ।

सरः पुरोऽप्रनोऽप्रेम्यैः, पुग्स्तो गम-गामिगाः ॥४९८॥

प्रष्टोऽप्यावेशिकागन्तु, प्राङ्गोऽप्यागंतोऽतिथिः ।

प्राङ्गोऽप्यावेशिकेमातिथ्यं चानिपेय्यपि ॥४९९॥

सूर्योऽस्तु स सम्प्राप्तो, यः सूर्येऽस्तङ्गतेऽतिथिः ।

पादार्थं पाद्यमर्घ्यमर्घ्यं वाय्यय गौरवम् ॥९००॥

अभ्युत्थानं^१ व्यथकस्तु, स्यान्मर्मस्फुटोरुतुदः ।

ग्रामेयके तु ग्रामीणैर्ग्राम्यै लोको जनेः प्रजा ॥९०१॥

श्यादामुष्यायणोऽमुष्यपुत्रैः प्रख्यातवप्तुकैः ।

कुल्यः कुलीनोऽभिजातै, कौलेयकैमहाकुलै ॥९०२॥

जात्यो गोत्रं तु सन्तानोऽन्ववयोऽभिजनैः कुलम् ।

अन्वयो जननं वंशः, स्त्री नारी वनिता वयुः ॥९०३॥

वशो सीमन्तिनी वामा, वर्णिनी महिलाऽवलि ।

योषी योषित् विशेषास्तु, कान्ता भीरुर्नितम्बिनी ॥९०४॥

प्रमदो सुन्दरी रामा, रमणी ललनाऽङ्गना ।

स्वगुणेनोपमानेन, मनोज्ञादिपदेन च ॥९०५॥

विशेषिताङ्गकर्मा स्त्री, यथा^१ तरललोचना ।

अलसेक्षणा मृगाक्षी, मत्तेभगमनापि च ॥९०६॥

१ स्वगुणेन विशेषिताद्वा तरललोचना । स्वगुणेन विशेषित-
ङ्कर्मा अलसेक्षणा । उपमानेन विशेषिताद्वा मृगाक्षी । उपमानेन
विशेषितङ्कर्मा मत्तेभगमना । मनोज्ञपदेन विशेषिताद्वा वामाक्षी ।
मनोज्ञपदेन विशेषितङ्कर्मा सुस्मिता ।

वामाक्षी सुस्मिताऽस्याः स्वं, मान्नीलीलास्मरादयः ।

लीला विलोसो विच्छित्तिर्विन्नोक्तैः किलिकिञ्चितम् ॥९०७॥

मोहायितं कुट्टमितं, ललितं विहृतं तथा ।

विभ्रमश्चेत्यलङ्काराः, स्त्रीणां स्वाभाविका दश ॥९०८॥

प्रागल्भ्योदाय्यभाधुर्यशोभोधीरत्वकान्तयः ।

दीप्तिश्चायत्नना भावैर्हावैहेलास्त्रयोऽङ्गजाः ॥९०९॥

०१ स्त्रीणां स्वाभाविका लीलाद्या दशालङ्कारास्तपो लक्षणानि “प्रियस्यानुकृतिर्लीला श्लिष्टा वाग्देवचेष्टिनैः” । ०२ “विलोसोऽपि विशेषो यः प्रियात्तावापनादिषु” । ०३ “मण्डनायादरन्यासो विच्छित्ती रूपदर्पतः” । ०४ “विन्नोक्तोऽभिमतप्राप्तावपि गर्वादिनादरः” । ०५ “द्वर्पाद्भूदितगीतादिष्यामिन्नं किलकिञ्चित्त्वम्” । ०६ “मोहायितं प्रियं स्मृत्वा, साहसमविजृम्भणम्” ॥ ७३३ मोहायितमित्येकद्वारोऽपि पाठः । ०७ “दुरतोवचारः सौल्येऽपि द्वर्पात्कुट्टमितं मतं” । ०८ “अनाचार्योऽदिष्टं स्यान्नितनं रतिचेष्टिनं” (मद्युगाङ्गन्यासः) । ०९ “व्यक्तव्याभाषणं व्याजाद्विज्ञानं दर्शितेद्विज्ञम्” । ०१० “नित्तृपयनवस्थानं शृङ्गाराद्विभ्रमो मतः” ।

०१ अङ्गजामयोऽलङ्काराः । तत्र भ्रूतारहादनां बहुविकारो द्वावः । १ अङ्गस्याल्पो विकारो भावः २ अङ्गस्य प्रचुरो विकारो हेला ३, यदुक्तं भारतेन—“अन्धकाराश्च नात्यशोभेया भावरसाश्रयाः । सौवनेऽभ्यभिष्टाः स्त्रीणां, विकारा वक्ष्यन्ताः ॥१॥ इति । देहात्मकं

सा कोपना भाभिनी स्यात्, छेका मत्ता च वाणिनी ।
 कन्या कनी कुमारी च, गौरा तु नशिकोऽरजा ॥९१०॥
 मध्यमा तु दृष्टरजोस्तरैणी युर्वेतिश्वरी ।
 तर्लुनी दिक्करी वर्या, पतिवरो स्वयम्वरौ ॥९११॥
 सुवासिनी वधूटी स्याच्चिरिण्ड्यय सधर्मिणी ।
 पत्नी सहचरी गणिगृहीती गृहिणी गृहौ ॥९१२॥
 दारा क्षेत्र वधूर्भार्या, जनी जाया परिग्रहः ।
 द्वितीयोर्द्धा कलत्रञ्च, पुरन्धी तु कुटुम्बिनो ॥९१३॥
 प्रजावती भ्रातृजाया, सूनो स्तुपा मनी वधुः ।
 भ्रातृवर्गस्य या जाया, यातरस्ता परस्वाम ॥९१४॥
 वीरपत्नी वीरभार्या, कुलटी कुत्रालिका ।
 प्रयमी दयिनी कान्तौ, प्राणेशो वल्लभो प्रिया ॥९१५॥
 दयेशो प्राणसर्मा, प्रेष्टो प्रणयिनी च सा ।
 प्रेयस्याद्यौ पुमि पत्यौ, भर्ता सेक्तो पतिवरः ॥९१६॥
 विरोद्ध रमणी भार्ता, हृद्यो वनयिता धैवः ।
 जन्यास्तु तस्य सुहृदो, विवाहो पाणिपीडनम् ॥९१७॥

भवेत्सत्त्व सत्त्वाद्वायु समुत्थित । भावात्समुत्थितो हासो, हावा-
 द्बला समुत्थिता ॥१॥ इति च स एव कथयति ।

पाणिग्रहणमुद्वाहं, उपात् यामयर्भावापि ।
 दारकर्म परिर्णयो, जामाता दुहितुः पतिः ॥१८॥
 उपपतिस्तु जारैः स्याद्, भुजङ्गो गणिकापतिः ।
 जम्पती दम्पती जायापैनी भार्यपिती समाः ॥१९॥
 यौतकं युतयोर्देयं, सुदोयो हरणं च तत् ।
 कृताभिपेका महिषी, भोगिन्योऽन्या नृपस्त्रियः ॥२०॥
 सैरन्धी याऽन्यवेशमस्था, स्वतन्त्रा शिल्पजीविनी ।
 अम्बिच्यन्त पुरप्रेष्या, दूतीसञ्चारिके समे ॥२१॥
 प्रज्ञी प्रज्ञां प्रज्ञानन्त्यां, प्राज्ञी तु प्रज्ञयान्विता ।
 स्यादाभीरी महाशूद्रो, जातिपुंयोग्योः समे ॥२२॥
 पुंस्युन्याचार्याचार्याणि, मातुलीनी तु मातुली ।
 उपाध्यायान्युपाध्यायी, क्षत्रियैर्युक्तैश्च शूद्रैश्चि ॥२३॥
 स्वत आचार्या शूद्रा च, क्षत्रियैश्च क्षत्रियाण्यैश्चि ।
 उपाध्यायैरुपाध्यायैः स्यादर्थ्यैर्युक्तैश्च पुनः समे ॥२४॥
 दिधिपूस्तु पुनर्भूद्विरूढा स्याद्विधिपूःपातः ।
 स तु द्विनोऽप्रेदिधिपुंर्यस्य स्यात्सैव गेहिनी ॥२५॥

०१ “ ज्येष्ठाया यद्यनूढायां, कन्यायापुत्र्यतेऽनुजा । सा चाप्रेदिधिपूज्ञेया, पूर्वा तु दिधिपूर्मता ” इति मतान्तरम् ।

ज्येष्ठेऽनूढे परिवेत्तानुजो दारपरिग्रही ।

तस्य ज्येष्ठः परिवित्तिर्जाया तु परिवेदिनी ॥१२६॥

वृषस्यर्त्नी कामुकी स्यादिच्छायुक्ता तु कामुकी ।

कृतमापन्निकौऽध्युढौऽधिविन्नौऽथ पतिव्रता ॥१२७॥

एकपत्नी सुचरित्रा, सार्ध्वी सैत्यसैती त्वैरी ।

पुंश्चैली चर्पणी बन्वर्त्नैयविनीर्ता च पांसुला ॥१२८॥

स्वैरिणी कुलटा याति, या प्रियं साभिसारिकी ।

वयस्यालिः सखी संधीच्यशिश्वी तु शिशुं विना ॥१२९॥

पतिव्रती जीवत्पैतिर्विश्वस्ता विधवा समे ।

निर्वीरी निष्पतिसुता, जीवत्तोकौ तु जीवसूः ॥१३०॥

नश्यत्प्रसुतिका निन्दुः, नश्मश्रुर्नरमालिनी ।

कात्यायनी त्वर्द्धवृद्धा, काषायवसनाऽधवा ॥१३१॥

श्रवणी भिक्षुकी मुण्डा, पोटा तु स्त्री नृलक्षणा ।

साधारणा स्त्री गणिकी, वेश्या पण्यपणाङ्गेना ॥१३२॥

मुजिष्या लज्जिका रूपाजीर्वा वारवधूः पुन ।

सा वारमुङ्ग्याथ चुन्दी कुट्टनी शम्भली समाः ॥१३३॥

पोटा वोटा च चेटी च, दासी च कुटहारिकी ।

स्त्री तु कोट्टी वृद्धा, पलित्त्रयथ रजस्वला ॥१३४॥

- पुष्पवत्यधिरात्रेयी, स्त्रीधर्मिणी नलिन्यवीः ।
उदर्या ऋतुमती च, पुष्पहीना तु निष्कला ॥१३५॥
- राकां तु सरजाः वन्या, स्त्रीधमः पुष्पैमार्त्तवम् ।
रजस्तत्कालस्तु ऋतुः, सुरतं मोहनं रतम् ॥१३६॥
- संवेशनं सम्प्रयोगं, सम्भोगश्च रंहो रिति ।
ग्राम्यधर्मो निधुवनं, कर्मकेलिः पशुक्रिया ॥१३७॥
- व्यवायो मैथुनं स्त्रीपुंसौ द्वे द्वे मिथुनं च तत् ।
अन्तर्वत्नी गुर्विणी स्याद्गभवत्युदरिष्येपि ॥१३८॥
- आपन्नसत्त्वो गुर्वी च, श्रद्धालुर्दोहदान्विता ।
विजातां च प्रजातां च, जातापत्यां प्रसूतिर्को ॥१३९॥
- गर्भस्तु गर्भो भ्रूणो, दोहदलक्षणञ्च स ।
गर्भाशयो जरायुल्बे, कटौलोल्बे पुनः समे ॥१४०॥
- दोहदं दोहदं श्रद्धां, लालसां सूतिमासि तु ।
वैजनैनो विजनैन, प्रसंगो नन्दनैः पुनः ॥१४१॥
- उद्वेहोऽङ्गात्मजः सूनुस्तर्नयो दारकं सुरतः ।
पुत्रो दुर्हितरि स्त्रीत्वे, तोकापत्यप्रसुतयैः ॥१४२॥

तुर्कं प्रभोभयोर्भ्रात्रीयो , भ्रातृभ्यो भ्रातुरात्मजे ।

स्वस्त्रीयो माग्निनेयैश्च, जामेयैः कुतपश्च सः ॥१४३॥

नसां पौत्रैः पुत्रपुत्रो, दौहित्रो दुहितुः सुतः ।

प्रतिनसां प्रपौत्रैः स्यात्, तत्पुत्रस्तु परम्परः ॥१४४॥.

पैतृष्वसेयैः स्यात्पैतृष्वस्त्रीयैस्तुक् पितृष्वसुः ।

मातृष्वस्त्रीयैस्तुक् मातृष्वसुर्मातृष्वसेयैवत् ॥१४५॥

विमातृजो वैमात्रेयो, द्वेमातृरो द्विमातृजः ।

मन्यास्तु तनये साम्मातुरवैद्भद्रमातुरैः ॥१४६॥

भौमाग्निनेयैः कानीनो^१, मभगाकन्ययोः सुतो ।

पौनर्भवपारश्र्णेयो^२ पृनर्भृत्परश्रियोः ॥१४७॥

दाम्या दासेदामेयो^३, नाटेरस्तु नटीपुनः ।

बन्धुलो बान्धुकिनेयैः, कौलटेरौऽमनीमुनः ॥१४८॥

म तु कौलकिनेयैः म्याट्, यो भिशुकमनीमुनः ।

ज्ञान्येयो कौल्टेयो^४, क्षेमभो देवरादिनः ॥१४९॥

स्वनातं शौर्गमोरम्यो , मृने मर्त्तवि नारनः ।

गोल शौऽप्यामृने कुण्टो, भानो तु स्यात्सरोदरैः ॥१५०॥

समानोदर्यसोदर्यसैर्गर्भसैर्हर्ता अपि ।

सोदरश्च स तु ज्येष्ठः, स्यात् पितृयः पूर्वज्ञोऽप्यर्जः ॥१११॥

जवन्यजे^१ यविष्ठः स्यात्, कनिष्ठोऽवरजोऽनुजः ।

स यवीयान् कनोयांश्च, पितृव्यैश्यालेमातुलौः ॥११२॥

पितुः पत्न्याश्च मातुश्च, भ्रातरो देवैर्देवरो^२ ।

देवो चावरजे पत्युर्नामिस्तु भगिनी^३ स्वसा ॥११३॥

ननान्दी तु स्वसा पत्युर्ननन्दी नन्दिनीत्यपि ।

पत्न्यास्तु भगिनी ज्येष्ठा, ज्येष्ठ्यश्च कुली च सा ॥११४॥

कनिष्ठा श्याञ्छिकी हौञ्छी, चन्द्रैणी फेच्छिकुञ्छिकी ।

केच्छिर्देवैः परीहासैः, क्रीडो लीलो च नर्म च ॥११५॥

देवनं फूर्दनं खेलां, ललनं वरुणोऽपि च ।

वसां तु जनकृपातो, बीनी जनयितो पितो ॥११६॥

पिनामहेस्तस्य पिता, तत्पिता प्रपिनामहेः ।

मानुर्मातामहोघेवं, मानोऽम्नो जननो प्रमुः ॥११७॥

सवित्रो मनयित्रो च, कृमिलो तु बहुप्रसूः ।

षोत्री तु स्यादुपमानो, वीरमाता तु वीरमूः ॥११८॥

श्वश्रूमाता पतिपत्न्योः, श्वशुरस्तु तयोः पिता ।
 पितरस्तु पितुर्वश्या, मातुर्मातामहीः कुले ॥१९९॥
 पितरौ^१ मातापितरौ^२ मातरपितरौ^३ पिता च माता, च ।
 श्वश्रूश्चशुरौ^१ श्वशुरौ^२ पुत्रौ^३ पुत्रश्च दुहिता च ॥१९९०॥ (आयि)
 भ्राता च भगिनी चापि, भ्रातरांश्च बान्धवैः ।
 स्वो^१ ज्ञातिः^३ भवजनों^५ बन्धुः, सगोत्रश्च^४ निजैः पुत्रः ॥१९९१॥
 आत्मीयैः स्वैः स्वकीयश्च, सपिण्डास्तु सनाभयैः ।
 तृतीया प्रकृतिः पण्डैः, पण्डैः क्लीबो^३ नपुंसकम् ॥१९९२॥
 इन्द्रियायतनमङ्गविग्रहौ, क्षेत्रगात्रैर्तनुभूषनास्तनू ।
 मूर्तिमत्करणकार्यैर्मूर्त्तयो, बैरसंहर्ननेदेहसंघर्षैः ॥१९९३॥
 घनो^{१७} बन्धः^{१८} पुरं^{१९} पिण्डो, वपुः^{२०} पुद्गलवर्ष्मणी^{२३} ।
 कलेवरं^{२४} शरीरोऽस्मिन्नजीवे कुण्ठपं शवैः ॥१९९४॥
 मृतैकं रण्डैकबन्धौ, त्वपशीपे क्रियायुजि ।
 वयांसि^१ तु दशोः प्रायैः, सामुद्रं देहलक्षणम् ॥१९९५॥
 एकदेशे प्रतीकोऽङ्गौवयवौपघनो अपि ।
 उत्तमाङ्गं शिरो मूर्धौ, मौलिर्मुण्डं कमस्तकं ॥१९९६॥

७८. अभिधानचिन्तामणी मन्थकाण्डः ३

वराङ्गं^८ करणत्राणं^९, शीर्षं^{१०} मस्तकमित्यपि ।

तज्जाः^१ केशास्तीर्थवाकाश्चिकुराः^२ कुन्तलाः^३ कर्चाः^४ ॥९६७॥

वालः^५ स्युस्तत्पराः^६ पाशो, रचना भारै उच्चयैः ।

हस्तैः^७ पक्षैः^८ कलापश्चैः^९, केशभूयस्त्ववाचकाः ॥९६८॥

अलकस्तु कर्कगलैः^१, खङ्करैश्चूर्णकुन्तलैः ।

स तु भाले भ्रमरकैः^२, कुल्लो भ्रमरालकैः^३ ॥९६९॥

घम्मिल्लैः^४ संयताः^५ केशाः^६, केशवेपे कवट्यय ।

वेणि प्रवेणी^७ शीर्षण्यशिरस्यौ^८ विशदे कचे ॥९७०॥

केशेषु वर्त्म सीमन्तैः^१, पलितं पाण्डुरः कचः ।

चूडौ केशी^२ केशपाशैः^३, शिखौ शिखण्डिकौ समाः ॥९७१॥

सा बालानां काकपक्षैः^४, शिखण्डकेशिखण्डकौ ।

तुण्डमास्यं मुत्तं वक्रं^५, लपेनं वदर्नानने^६ ॥९७२॥

माले गोर्ध्यलिकालीकललाटौनि श्रुतौ श्रवः ।

शब्दाघिष्ठानैपैन्नूपमहानादध्वनिप्रहः^१ ॥९७३॥

कर्णः श्रोतं श्रवणं च, वेष्टनं कर्णशेकुली ।

पालिस्तु कर्णलतिकौ, शरीरो मालश्रवोऽन्तरे ॥९७४॥

चैक्षुरक्षीक्षणं नेत्रं, नयनं दृष्टिर्म्वकम् ।
 लोचनं दर्शनं दृक् च, तत्तारौ तु कनीनिका ॥९७५॥
 वामं तु नयनं मौर्म्यं, मानवीयं तु दक्षिणम् ।
 असौम्येऽक्षिण्यनक्षिं स्यादीक्षणं तु निशामनम् ॥९७६॥
 निमालनं निशमनं, निव्यानमवलोकनम् ।
 दर्शनं द्योतनं निर्वर्णनं चाथार्द्धवीक्षणम् ॥९७७॥
 अपाङ्गदर्शनं काक्षं, कटाक्षोऽक्षिविकृणितम् ।
 स्यादुन्मीलनमुन्मेषो, निमेषस्तु निमिलनम् ॥९७८॥
 अक्ष्णोर्बाह्यान्तावपाङ्गौ, भ्रूरुद्धे रोमपद्धति ।
 सकोपभ्रविकारे स्यात्, भ्रु भ्रु भ्र-भृ-परा कुटि ॥९७९॥
 कूर्चं कूर्पं भ्रवोर्मध्ये, पश्म स्यान्नेत्ररोमणि ।
 गन्धज्ञौ नासिका नासा, घ्राण घ्राणा विकृणिका ॥९८०॥
 नकं नकुट्टकं शिङ्घिन्याष्ठोऽधरो रदच्छ्रु ३ ।
 दन्तवर्षं च तत्प्रान्तौ, सृक्णी असिकं त्वष ॥९८१॥
 असिकाधस्तु चिबुकं, स्याद् गल्लं. सृक्ण पर ।
 गल्लात्परः कपोलश्चै, परो गण्डै कपोलत ॥९८२॥
 ततो हनुः श्मश्रु कूर्चमौस्यलोमै च मासुरी ।
 दादिका दंष्ट्रिका दाढा, दंष्ट्रा जर्मो द्विजा रदाः ॥९८३॥

रदनां दशनां दन्तौ, दंशखादैनमल्लर्काः ।
 राजदन्तौ तु मध्यस्यावुपरिश्रेणिकौ क्वचित् ॥१८४॥
 रसज्ञां रसनां जिह्वां, लोर्लो तालुं तु काकुदम् ।
 सुधास्रवां घण्टिकौ च, लम्बिकौ गलशुण्डिकौ ॥१८५॥
 कन्धरां धमनिग्रीवां, शिरोधिश्च शिरोधरौ ।
 सा त्रिरेखा कम्बुग्रीवांऽवैटुर्घाटौ कृकाटिकौ ॥१८६॥
 कृकम्तु कन्धरामध्यं, कृकपार्श्वे तु वीतनौ ।
 ग्रीवाधमन्यौ प्राग् नीले, पश्चान्मन्ये कलम्बिके ॥१८७॥
 गलो^१ निगरणौ कण्ठैः, काकलकस्तु तन्मणिः ।
 अंसौ भुजशिरैः स्कन्धौ, जत्रुसन्धिरु^३ऽसंगः ॥१८८॥
 भुजो^१ बाहुं प्रवेष्टो^३ दोर्धो^३हो^३ऽय भुजकोटरैः ।
 दोर्मूलं^२ खण्डिकं कक्षां, पार्श्वं स्यादेतयोरध. ॥१८९॥
 कफोणिस्तु भुजामध्यं^२, कफणिः^१ कूर्परश्च सः ।
 अधस्तस्या मणिर्नवात्, स्यात् प्रकोष्ठैः कलाचिके ॥१९०॥
 प्रगण्ठैः कूर्परांसान्तः पञ्चशाखैः शयैः शमैः ।
 हस्तैः पौणिः कैरो^३ऽम्याटौ, मणिर्नवो मणिश्च सः ॥१९१॥
 करेमो^३ऽम्मादाकनिष्ठं, करशाखाङ्गुली^३ समं ।
 अङ्गुली चाङ्गुलो^३ऽङ्गुलैस्त्रिणी तु प्रदेशिनी ॥१९२॥

ज्येष्ठा^१ तु मध्यना^२ मध्या^३, सावित्री^४ स्यादनामिका^५
 कनीनिका^६ तु कनिष्ठा^७ऽवहस्तौ हस्तपृष्ठतः ॥१९३॥

कामाङ्कुशो महाराजैः, करजो नखरो नखैः ।
 करशूको भुजाऋण्डः, पुनर्भवपुनर्भवौ ॥१९४॥

प्रदेशिन्यादिभिः सार्द्धमङ्गष्टे वितते सति ।
 प्रादेशताल्लगोर्कैर्णवितस्तैर्यो यथाक्रमम् ॥१९५॥

प्रसारिताङ्गलौ पाणौ, चपेटः प्रतल्लस्तलैः ।
 प्रहस्तस्तालिका तालैः, सिंहतालस्तु तौ युतौ ॥१९६॥

सम्पिण्डिताङ्गलिः पाणिर्मुष्टिर्मुल्लुर्मुचुट्यैपि ।
 सङ्ग्रहश्चाद्धमुष्टिस्तु, खटकैः कुब्जितः पुनः ॥१९७॥

पाणिः प्रसृतैः प्रसृतिस्तौ युतौ पुनरङ्गलिः ।
 प्रसृते तु द्रवाधारे, गण्डूर्पश्चुल्लैकश्चल्लैः ॥१९८॥

हस्तैः प्रामाणिको मध्ये, मध्यमाङ्गलिकूर्परम् ।
 बद्धमुष्टिसौ रत्निररत्निर्निष्कनिष्ठिकः । ॥१९९॥

व्याभैव्यायामैन्यग्रोधौस्तिर्यग्ब्राह्म प्रसारितौ ।
 ऊर्ध्वाकृतभुजापाणिनरमानं तु पौरुषम् ॥२००॥

दघ्नद्वयसमात्रौस्तु, जान्वादेस्तत्तदुन्मिते ।

रीढकः पृष्ठवंशैः स्यात्, पृष्ठं तु चरमं तनोः ॥६०१॥

पूर्वभाग उपस्थोऽङ्गैः, कोष्ठे उत्सङ्गं इत्यपि ।

कोढोरो^२ हृदयस्थानं, वक्षो^३ वत्सो^४ मुमान्तगम् ॥६०२॥

स्तनान्तरं हृद्^१ हृद्द्वयं, स्तनौ कुचौ^२ पयोधरौ ।

उरो^३जौ च चूचुकन्तु, स्तनाद्वन्त-शिखा^४-मुखाः ॥६०३॥

तुन्दं^१ तुन्दिर्गर्भकुक्षीं^२, पिचण्डो^३ जठरोदरे^४ ।

कालखण्डं^१ कालखञ्जं^२, कालेयं^३ कालकं^४ यकृन् ॥६०४॥

दक्षिणे तिलैकं क्लोम, वामे तु रक्तफेननः ।

पृष्पसैः स्यादय ङीर्हो, गुल्मोऽन्त्रं तु पुरीतति^२ ॥६०५॥

रोमावली रोमलनी, नाभिः स्यात्तुन्दकूपिका ।

नाभेरधो मूत्रप्रेतं, वस्त्रैर्मूत्राशयोऽपि च ॥६०६॥

मर्च्योऽपलैमं^१ किलैमं, मर्च्योमोऽप कटैः कटिः ।

श्रोणिः कल्लैत्रं^१ कटीरं^२, काष्ठीर्पदं ककुक्षीनी ॥६०७॥

नितम्बरोहो^१ स्त्रीकट्याः, पश्चाज्जयनेममनः ।

त्रिकं वंशापस्तत्पार्श्वकूपिकौ तु कुकुन्दरे^२ ॥६०८॥

पुतौ स्फिजौ काटेप्रौषौ, वंराङ्गं तु च्युतिर्बुलिः^३ ।
 मंगोऽपत्यपेयो योनिः, स्मरान्मन्दिर-कूपिके^८ ॥६०९॥
 स्त्रीचिह्नमयं पुंश्चिह्नं, मेहेनं शेषैशेषेति ।
 शिश्रं मेदूः कामलता, लिङ्गं च द्वयमप्यदः ॥६१०॥
 गुह्यप्रजननोपस्थौ, गुह्यमध्यं गुञ्जो मणिः^२ ।
 सीवनी तदधः सूत्रं, स्यादण्डं पेलेमण्डकैः ॥६११॥
 मुष्कोऽण्डकोशो वृषणोऽपानं पायुर्गुदं च्युतिः ।
 अधोमर्मं शकृद्द्वारं, त्रिवलीकैर्बुली अपि ॥६१२॥
 विटपं तु महाबीज्यमन्तरा मुष्कवङ्गणम् ।
 ऊरुसन्निवर्द्धणः स्यात्, सकैथ्यूस्तस्य पर्व तु ॥६१३॥
 जानुनलकीलोऽष्टीवान्, पश्चाद्भारोऽस्य मन्दिरः ।
 कपोली त्वप्रिमो जङ्घा, प्रसृतो नलकिन्यपि^३ ॥६१४॥
 प्रतिजङ्घा त्वप्रजङ्घा, पिण्डिकी तु पिचण्डिकी ।
 गुल्फस्तु चरणप्रन्धिर्बुटिकी घुण्टिकी घुटेः ॥६१५॥

०१ उक्तं सामुद्रिकशास्त्रे “कूर्मवृष्ट १ गजस्कंध २ समरोमा-
 ३ अल्पनासिका ४ । विस्तीर्णा ५ पद्मपत्राभा ६, पडेते सुभगा
 मताः” । अल्पा नासिका-गुह्यमध्यं यस्य सः अल्पनासिकः ।

८४ अभिधानचिन्तामणौ मर्त्यकाण्डः ३

चरणैः क्रमणैः पादैः, पदोऽहिश्वलनैः क्रमैः ।

पादमूलं गोहिरं स्यात्पार्थिस्तु घृष्टयोरवः ॥६१६॥

पादाग्रं प्रपदं क्षिप्रं, त्वद्गुष्ठाद्गुल्मिध्यतः ।

कूर्चं क्षिप्रस्योपत्यहिस्कन्धः कूर्चशिरैः समे ॥६१७॥

तलहृदयं तु तैलं, मध्ये पादतलस्य तत् ।

तिलकैः कालकैः पिष्टैर्नडुलैस्तिळकालकैः ॥६१८॥

रसं च^१ग^२मांस^३मेदो^४ऽस्थिमज्जाशुक्राणि धातवः ।

सप्तैव दश वैकेपां, रोमत्वक्कृन्नायुभिः^{१०} सह ॥६१९॥

रमे आहाते^३जोऽग्निसम्भवैः पद्सामवैः ।

आत्रेयोऽमृक्^६रो वातुर्धन-मूल-महा-पाः ॥६२०॥

रक्तं रुविरमाग्नेयं, विम्रं तेजो-भवं^६ रसात् ।

शोणितं लोहितममृग्, वाशिष्ठं प्राणदासुरै^{११} ॥६२१॥

सननं मांसकार्यत्वं, मांसं पल्लवजङ्गले ।

रक्तात्तेजो-भवे क्रव्यं, काश्यपं तरसामिपे^१ ॥६२२॥

मेदस्तृप्तं पिशितं कीनं, पलं पेशयस्तु तल्लताः ।

घुषी हृद् हृदयं घुषो, सुरोसं च तदग्निर्मम् ॥६२३॥

शुष्कं बहूरुमुत्तप्तं, पृथुदृष्ये पुनः समे ।

मेदोऽस्थिकृत् वपा मांसात्तेजो जै गौतमं वसा ॥६२४॥

गोदं तु मस्तकस्त्रेहो, मस्तिष्को मस्तुलुङ्गकः ।

अस्थि कुल्यं भारद्वीजं, मेदस्तेजश्च मज्जकृत् ॥६२५॥

मांसपित्तं श्वदयिनं, कर्करो देहधारकम् ।

मेदोजं कीकसं सारं, करोटिः शिरसोऽस्थनि ॥६२६॥

कपालकर्परो तुल्यौ, पृष्ठस्यास्थिन कशेरुका ।

शाखास्थनि स्यान्नलकं, पार्श्वास्थिन वडिकपर्शुके ॥६२७॥

शरीरास्थि करङ्कः स्यात्, कङ्कालमस्थिपञ्जरैः ।

मज्जा तु कौशिकैः शुक्करोऽस्थिनः खेर्हसम्भवौ ॥६२८॥

शुक्कं रेतौ बलं बीजं, वीर्यं मज्जसमुद्भवम् ।

आनन्दप्रभवं पुंस्त्वमिन्द्रियं किह्वर्जितम् ॥६२९॥

पौरुषं प्रधानवार्तुर्लोभे रोमे तनूरुहम् ।

त्वक् छविर्छादनी कृत्तिश्चर्मोर्जिनमसृग्धरा ॥६३०॥

वस्त्रसा तु स्रसा स्रायुर्नाड्यो धमनयः सिराः ।

कण्ठरी तु महास्रायुर्मलं किह्वं तदस्तिनम् ॥६३१॥

दूषीकौ दूषिकौ जैमं, कुलुकं^१ पिप्पिकौ पुनः ।
दन्त्यं कार्णं तु पिञ्जूरुपैः, शिङ्घाणो^१ घ्राणसम्भवः ॥६३२॥

सृणीकौ स्यन्दिनी लालौऽऽस्यासर्वैः कफकूचिकौ ।
मूत्रं वस्तिमलं मेहैः, प्रत्नो^१ नृजैलं खर्वैः ॥६३३॥

पुष्पिकौ तु लिङ्गमलं, विडू^१ विष्टौऽवस्करैः शकृत् ।
गूयं^१ धुरीपं शमलो^१चारौ^१ वर्चस्कवर्चसी ॥६३४॥

वेपो^१ नेपथ्येमाकल्पैः, परिकर्म्मो^१ङ्गसंस्क्रिया ।
उद्धर्तनमुत्सादनमङ्गरा^१गो विलेपनम् ॥६३५॥

वर्चिकर्मं समालभनं, चर्चौ^१ स्यान्मण्डनं पुनः ।
प्रसाधनं प्रतिकर्म्मं, मार्ष्टिः^१ स्यान्मार्जनौ मृजौ ॥६३६॥

वासयोगैस्तु चूर्णं स्यात्, पिष्टातैः पट्वासकैः ।
गन्धमाल्यादिना यस्तु, संस्कारः सोऽधिवासनम् ॥६३७॥

निवेशं उपमोगोऽप्य, स्रानं सवनमाष्ठवैः ।
कर्पूरागुल्फक्रीडकस्तूरीचन्दनद्रवैः ॥६३८॥

स्याद्यक्षकर्द्धमो मिश्रैर्वर्तिर्गाशानुलेपनी ।
चन्दनागल्फस्तूरीकुङ्कुमैस्तु चतुःसैमं ॥६३९॥

- अर्गुर्वगहैराजाह^३, लोहं^४ कृमिजैवंशिके^६ ।
 अनैर्यजं जोङ्कं च, मङ्गल्या मैल्लिगन्धि यत् ॥६४०॥
- कालागैरुः काकतुण्डैः, श्रीखण्डं रोहणद्रुमैः ।
 गन्धसौरो मलयजश्चन्दने हरिचन्दने ॥६४१॥
- तैलपर्णिकैगोशीपै^३, पत्राङ्गं रक्तचन्दनम् ।
 कुचन्दनं ताम्रसारं, रज्जैनं तिलपर्णिकां ॥६४२॥
- जातिकोशं जातिफलं, कर्पूरो हिमवालुका^२ ।
 घनसारैः सिताभ्रश्च, चन्द्रोऽय मृगनाभिजां ॥६४३॥
- मृगनाभिर्भृगमदैः, कस्तूरी गन्धधूल्यैपि ।
 कश्मीरजन्मं घुस्रणं, वैर्णं लोहितचन्दनम् ॥६४४॥
- वाह्लिकं कुङ्कमं वाहिशिखं कालेर्यजागुडे ।
 सङ्कोचपिशुनं रक्तं, धीरं^{११} पीतनदीपनं^{१३} ॥६४५॥
- लवङ्गं देवकुसुमं, श्रीसंज्ञैमथ कोलकम् ।
 कक्कोलकं कोशफलं, कालीयकं तु जापकम् ॥६४६॥
- यक्षधूपो बहुरूपैः, सालवेष्टो^३ऽग्निवल्लभैः ।
 सर्जमणिः^{१०} सर्जरसः, रालैः सर्वरसोऽपि च ॥६४७॥

धूपो^३ वृकात् कृत्रिमाच्च, तुरुष्कः^३ सिंहपिण्डकौ^५ ।

पायसस्तु वृक्षधूपैः, श्रीवासैः सरलद्रवैः ॥६४८॥

स्यानात् स्यानान्तरं गच्छन्, धूपो गन्धपिशाचिकी ।

स्यात्तकैस्तु हस्त्रविम्बैमञ्जुहारस्तु भूषणम् ॥६४९॥

परिष्कारोभरणे च, चूडामणिः शिरोमणिः ।

नायकस्तरलो^२ हारान्तर्मणिर्नृकुटं^१ पुनः ॥६५०॥

मौलिः^२ किरीटं^३ कोटीरमुष्णीप^५ पुष्पदाम तु ।

मूर्ध्नि माल्यं^१ मालो^२ स्रक् च, गर्भकैः^३ केशमध्यगम् ॥६५१॥

प्रध्रष्टकं^१ शिखालम्बि, पुरोन्यस्तं ललामकम् ।

तिर्यक्^१ वक्षसि^२ वैकक्षं^३, प्रालम्बमृजुलम्बि यत् ॥६५२॥

सन्दर्भो^१ रचना^२ गुम्फः^३, श्रन्यनं^४ ग्रन्यनं^५ समा ।

तिलके^१ तमालपत्रैश्चित्रैः^३ पुण्ड्रैर्विशेषकैः ॥६५३॥

आपीडैशेखरोत्तमावैतमो^२ शिरसः स्रजि ।

उत्तरो^१ कर्णभूरेऽपि, पत्रलेखा^२ तु पत्रतः ॥६५४॥

भङ्गि^१ वल्लि^३ शताङ्गुल्यैः, पत्रपाश्या^४ लडाटि^५ ता ।

वालापाश्या^१ पारितश्या, कर्णिकौ^२ कर्णभूषणम् ॥६५५॥

- ताडङ्कस्तु^१ ताडपत्रं^२, कुण्डलं^३ कर्णवेष्टकः^४ ।
 उत्क्षिप्तिकौ तु कर्णान्दुर्बालिकौ कर्णपृष्ठगा ॥६९६॥
 गैवेयकं कण्ठभूषा, लम्बमाना ललन्तिकौ ।
 प्रालम्बिकी कृता हेम्नोरःसूत्रिका तु मौक्तिकैः ॥६९७॥
 हारो^१ मुक्तातः प्रालम्बैस्त्रकं कलापौवली^२ लता^३ ।
 देवच्छन्दैः शतं साष्टं, त्विन्द्रच्छन्दैः सहस्रकम् ॥६९८॥
 तदर्द्धं विजयच्छन्दो^१, हारस्त्वष्टोत्तरं शतम् ।
 अर्द्धं रश्मिकलापोऽस्य, द्वादश त्वर्द्धमाणवः ॥६९९॥
 द्विर्द्वादशार्द्धगुच्छैः स्यात्, पञ्च हारफलं लताः ।
 अर्द्धहारश्चतुःषष्टिर्गुच्छैमाणैवमन्दरीः ॥६९०॥
 अपि गोस्तनैगोपुच्छौवर्द्धमर्द्धं यथोत्तरम् ।
 इति हारा यष्टिभेदादेकावल्येकैः यष्टिकौ ॥६९१॥
 कण्ठिकौऽप्यथ नक्षत्रमाली तत्सङ्ख्यमौक्तिकैः ।
 केयूरमङ्गदं^१ बाहुभूषा^२ ऽथ वरभूषणम् ॥६९२॥
 कटको^३ वलयं^४ पारिहार्या^५ वापा^६ च कङ्कणम्^७ ।
 हंस्तसूत्रं^१ प्रतिसरं, ऊर्मिकौ त्वङ्गुलीयकम् ॥६९३॥
 सा साक्षराङ्गुलिर्मुद्रौ, कटिसूत्रं^१ तु मेखली ।
 कलापो^३ रसना^४ सारसने^५ काञ्ची^६ च सप्तकौ ॥६९४॥

९० अभिधानचिन्तामणौ मर्त्यकाण्डः ३

सा शृङ्खलं^१ पुंस्कटिस्या, किङ्किणी^१ क्षुद्रघण्टिका^१ ।

नूपुरं^१ तु तुलाकोटिः^२, पादतः कटकाङ्गदे^५ ॥६६५॥

मञ्जीरं^५ हंसकं^६ शिञ्जिन्यंशुकं^९ वस्त्रमम्बरम्^३ ।

सिचयो^४ वसनं^५ चीराच्छादौ^९ सिकु^६ चेलवासती^९ ॥६६६॥

पैटैः प्रोतोऽञ्जलो^९ ऽस्यान्तो, वर्त्तिर्वस्तिश्चै^९ तद्दशाः ।

पत्रोर्णौ^९ घौतकौशेयमुष्णीपो^९ मूर्धवेष्टनम्^९ ॥६६७॥

तत् स्याद्दुद्रमनीयं^९ यद्घौतयोर्वस्त्रयोर्युगम् ।

त्वक्फलकृमिरोमभ्यः, सम्भवात्तच्चतुर्विधम् ॥६६८॥

क्षौर्मकार्पासिकौशेयैराङ्गवोदिविभेदतः ।

क्षौर्म^१ दुकूलं^२ दुगूलं^३, म्यात्कार्पासं^३ तु बादरम्^२ ॥६६९॥

कौशेयं^१ कृमिकोशोत्थं, राङ्गवं^१ मृगरोमजम् ।

कम्बैलः पुनर्ण्यायुराविकौरैर्भ्ररैल्लकाः^५ ॥६७०॥

नवं वासोऽनाहतं^१ स्यात्तन्त्रकं^२ निष्प्रवाणि^३ च ।

प्रच्छादनं प्रावणं^२, संव्यानं^३ चोत्तरीयकम्^५ ॥६७१॥

वैकशे^१ प्रावारोत्तरासङ्घौ^३ बृहतिकोपि च ।

वराशिः स्पृष्टशाटः^२ स्यात्, परिधानं त्वघोऽंशुकम्^२ ॥६७२॥

अन्तरीयं^३ निवसनमुपसंव्यानेमित्यपि ।

तद्वन्धिरुच्चयो^१ नीवी^२, वरस्त्रचद्दोरुकांशुकम् ॥६७३॥

चण्ढातकं^१ चलनकश्चेलनी^१ त्वितरस्त्रियाः ।

चौलः^१ कञ्चुलिका^२ कूर्पासकोऽङ्गिका^३ च कञ्चुके^४ ॥६७४॥

शाटी^१ चोद्ययै नीशारो^२, हिमवातापहांशुके ।

कच्छा^१ कच्छाटिका^२ कक्षा^३, परिधानापराञ्चले ॥६७५॥

कच्छापटस्तु^१ कौपीनं^२, समौ नक्रककर्पटौ^३ ।

निचोलैः^१ प्रच्छदपटो^२, निचुलश्चोत्तरच्छदः^३ ॥६७६॥

उत्सवेषु सुहृद्भिर्यद्दलादाकृष्य गृह्यते ।

वस्त्रमाल्यादि तत् पूर्णपात्रं^१ पूर्णानकं^२ च तत् ॥६७७॥

तत्स्यादाप्रपदीनं^१ तु, त्वाम्रोत्याप्रपदं हि यत् ।

चीवरं^१ भिक्षुसङ्घाटी^२, जीर्णवस्त्रं पटचरमं ॥६७८॥

शाणी^१ गोणी^२ छिद्रवस्त्रे, जलार्द्रा^३ क्लिन्नवाससि ।

पर्य्यस्तिका^१ परिकरैः^२, पैर्य्यङ्गश्चावसक्यिका^३ ॥६७९॥

कृये^१ वर्णः^२ परिस्तोमः^३, प्रवेणी^४ नवताऽस्तराः^५ ।

अपटी^१ काण्डपटः^२ स्यात्, प्रतिसीरा^३ जवन्यपि ॥६८०॥

९२ अभिधानचिन्तामणौ मर्त्यकाण्डः ३

- तिरस्करिण्यथोल्लोचो, वितानं कदकोऽपि च ।
चन्द्रोदये स्युलं दृष्ये, केणिका पटकुट्यपि ॥६८१॥
- गुणलयनिकायां स्यात्, संस्तरैस्त्रस्तरौ समौ ।
तल्पं शय्यौ शयनीयं, शयनं तलिमं च तत् ॥६८२॥
- मञ्चमञ्चकेपर्यङ्कपलयङ्कोः खट्वयो समाः ।
उच्छीर्षकेमुपाद्धानैबहौ पाले पतद्गर्हः ॥६८३॥
- प्रतिग्राहो मुकुरात्मदर्शोदर्शास्तु दर्पणे ।
स्याद्वेत्रासनमासन्दी, विष्टरः पीठमासनम् ॥६८४॥
- कशिपुर्मोचनाच्छादावौशीरं शयनासने ।
लाक्षी द्रुमामयो राक्षी, रङ्गमातो पलङ्कपो ॥६८५॥
- जतुं क्षतघ्नो कृमिर्जा, यावौलक्तौ तु तद्रसः ।
अञ्जनं कज्जलं दीपैः, पदीपैः कज्जलध्वजैः ॥६८६॥
- स्नेहप्रियो गृहमणिर्दशाकर्पो दशेन्वनैः ।
व्यजनं ताडवृन्तं तत्, घवित्रं मृगचर्मणः ॥६८७॥
- आलावर्त्तं तु वल्रस्य, कङ्कतैः केशमार्जनैः
प्रसावनश्चाप बालक्रीडनं गुडो गिरिः ॥६८८॥

गिरिको^१ गिरिगुहः, समौ कन्दुर्कगेन्दुकौ^२ ।

राजौ गार्ष्टृ पृथिवीशक्रेमध्यलोके शोभूभृतैः ॥६८९॥

महीक्षित्तं पार्थिवौ मूर्धाभिषिक्तौ भू-प्रजा-नृ-पः ।

मध्यमो^१ मण्डलाधीशः, सम्राट् तु शास्ति यो नृपान् ६९० ॥

यः सर्वमण्डलस्येशो, राजसूयं च योऽयजत् ।

चक्रवर्ती सार्वभौमस्ते तु द्वादश भारते ॥६९१॥

आर्षभिर्भरतस्तैत्र, रगरैस्तु सुमित्रभूः ।

मघवा वैजयिरेथाश्वसेननृपनन्दनैः ॥६९२॥

सनत्कुमारोऽय शान्ति, कुन्थैररो जिना अपि ।

सुभूमस्तु कार्तवीर्य^२, पद्मः पद्मोत्तरात्मजैः ॥६९३॥

हरिषेणो हरिसुतो, जयो विजयनन्दनः ।

ब्रह्मसूनुर्ब्रह्मदत्तैः, सर्वेऽपीक्ष्वाकुवंशजाः ॥६९४॥

प्राजपत्यस्त्रिपैष्ठोऽय, द्विष्टो^१ ब्रह्मसम्भवैः ।

स्वयम्भू रुद्रतनयैः, सोमभू पुरुपोत्तमैः ॥६९५॥

शैवः पुरुषसिंहोऽय, महाशिरस्समुद्भवैः ।

स्यात्पुरुषपुण्डरीको^२, दत्तोऽग्निसिंहनन्दनैः ॥६९६॥

नारायणो^१ दाशरथिः, कृष्णस्तु वसुदेवभूः ।

वासुदेवो अमी कृष्णा, नव शुक्ला बलीस्त्वमी ॥६९७॥

२४ अभिधानचिन्तामणौ मर्त्यकाण्डः ३

अचलो^१ विजयो^२ मद्रः^३, सुप्रमश्च^४ सुदर्शनः^५ ।

आनन्दो^६ नन्दनः^७ पद्मो^८, रामो^९ विष्णुद्विपस्त्वमी ॥६९८॥

अश्वग्रीवस्तारकश्च^१, मेरको^३ मधुरेव च ।

निशुम्भे^१त्रलि^२प्रह्लादलङ्केश^३मगधेश्वरोः ॥६९९॥

जिनैः सह त्रिपष्टिः स्युः, शलाकापूरुषो^१ अमी ।

आदिरामैः^१ वृथुर्वैन्यो^३, मान्वाता^४ युवनाश्वजैः ॥७००॥

धुन्धुमारः^१ कुवलाश्वो^२, हरिश्चन्द्रैस्त्रिशङ्कुजैः ।

पृरुरवा^१ बौधै^२ ऐलै^३, उर्वशीरमणश्च^४ सः ॥७०१॥

दौप्यन्तिर्मगतैः^१ सश्व-दमैः^२ शकुन्तलात्मजैः ।

हैहयस्तु^१ कार्तवीर्यो^२, दोस्तहस्तभृद्गर्जुनैः ॥७०२॥

कौशल्यानन्दनो^१ दाशरथी^२ रामोऽस्य तु प्रिया ।

वैदेही^१ मैथिली^२ सीता^३, जानकी^४ घरणीसुता ॥७०३॥

रामपुत्रौ कुशैश्च^१वीरकयोक्तया कुशोलवो^३ ।

सौमित्रिर्लक्ष्मणो^१ वाली^२, वालिरिन्द्रसुतश्च सः ॥७०४॥

आदित्यसूनुः^१ सुग्रीवो^२, हनुमान् वज्रकण्ठकैः ।

मारुतिः^१ केशरिसुतं, आजनयोऽर्जुनव्यजैः ॥७०५॥

पौलस्त्यो^१ रावणो^२ रक्षो^३, लङ्केशो^४ दशकन्धरः ।

रावणोः शक्रजिन्मेघनादो^३ मन्दोदरीसुतः ॥७०६॥

अजातशत्रुः शल्योरिर्धर्मपुत्रो^३ युधिष्ठिरैः ।

कङ्करोऽजमीढो^६ भीमस्तु^२, महत्पुत्रो^२ वृकोदरैः ॥७०७॥

किर्मीर-कोपैक-वैक-हिडिम्बानां निसूदनः ।

अर्जुनैः फाल्गुनैः पार्थैः^६, सव्यसाची^५ धनञ्जयैः ॥७०८॥

राधावेधी^६ किरीट्यैन्द्रिर्जिष्णु^१ श्वेतहयो^{१०} नरः ।

बृहन्नटो^{११} गुडाकेशः^{१३}, सुभद्रेशः^{१४} कपिञ्चजः^{१५} ॥७०९॥

बीभर्तुः^{१६} कर्णजित्तैस्य, गाण्डीवं गाण्डिवं धनुः ।

पाञ्चाली^१ द्रौपदी^२ कृष्णा^३, सैरन्ध्रो^४ नित्ययौवना ॥७१०॥

वेदिजा^१ याज्ञसेनी^{१०} च, कर्णश्चैम्पाधिपोऽङ्गराट् ।

राधो-सूतो-केतनर्यैः, कालभृष्टं तु तद्वनुः ॥७११॥

श्रेणिकस्तु भम्भासारो^२, हालैः स्यात् सातवाहनैः ।

कुमारपालश्चौलुक्यो^२, राजर्षिः^३ परमार्हतैः ॥७१२॥

मृतस्वमोक्तो धर्मात्मा, मारिव्यसनवारकैः ।

राजबीजी^१ राजवंश्यो, बीज्यवंश्यो तु वंशजे ॥७१३॥

स्वार्म्यमात्यैः सुहृन् कोशो^१, रौद्रुर्दुर्गबलानि^२ च ।
 राज्याङ्गानि प्रकृतयैः, पौराणां श्रेणयोऽपि च ॥७१४॥
 स्तन्त्रं^३ स्वराष्ट्रचिन्ता स्यादावापैस्त्वरिचिन्तनम् ।
 परिस्वन्दैः परिकरैः, परिवारैः परिग्रहैः ॥७१५॥
 परिच्छदैः परिवर्हस्तन्त्रोपैकाणै^४ अपि ।
 राजशय्या महाशय्या, भद्रासनं^५ नृपासनम् ॥७१६॥
 सिंहासनं तु तद्वैभवं, छत्रमातपवारणम् ।
 चौमरं^६ वालव्यभनं, रोमगुच्छैः प्रकीर्णरुम् ॥७१७॥
 स्यगां^७ ताम्बूचकरङ्गा^८, भृङ्गारः^९ कनकलुका ।
 मद्रकुम्भैः पूर्णकुम्भैः, पादपीठं^{१०} पदासनम् ॥७१८॥
 भ्रमात्यैः सचिवो^{११} मन्त्री^{१२}, धीसत्तः^{१३} सामवायिकः ।
 नियोगी^{१४} कर्मसचिवै, आयुक्तो व्याघ्रतर्षे मः ॥७१९॥
 दृष्टा तु व्यवहाराणां, प्राटविधौ कोऽक्षदर्शकैः ।
 महामात्रोः प्रवानानि, पुरोवास्तु पुरोहितैः ॥७२०॥
 सौवस्तिकोऽयं द्वारस्थैः, सत्तौ स्यान् द्वारपालकैः ।
 दौवारिकैः प्रतःद्वारो^{१५}, वेष्टुन्मारकै^{१६}दण्डिनैः ॥७२१॥

रक्षिवर्गोऽनोक्स्थैः स्यादध्यक्षाधिकृतौ मर्मौ ।

पौरोगवैः सूदाध्यक्षैः, मृदस्त्वौदनिकौ गुणैः ॥७२२॥

मक्तकारैः सूपकारैः, सूर्पैरालिकैवल्लर्वाः ।

मौरिकैः कनकाध्यक्षो, रूपाध्यक्षस्तु नैषिकैः ॥७२३॥

स्यानाध्यक्षैः स्यानिकैः स्यात्, शुल्काध्यक्षस्तु शौक्षिकैः ।

शुल्कस्तु घटादिदेयं, घर्माध्यक्षस्तु घार्मिकैः ॥७२४॥

घर्माधिकारिणी चाथ, हटाध्यक्षोऽधिकर्मिकैः ।

चतुरङ्गबलाध्यक्षैः, सेनानीर्दण्डनायकैः ॥७२५॥

स्यायुकोऽधिकृतो ग्रामे, गोपां ग्रामेषु मूरिषु ।

स्यातामन्तःपुराध्यक्षेऽन्तर्व्यशिकौवरोधिकौ ॥७२६॥

शुद्धान्तैः स्यादन्तःपुरैःमवरोघोऽवरोघनर्मैः ।

सौविदल्लोः कञ्चुकिनैः, स्यापत्यैः सौविदार्थैः ते ॥७२७॥

षण्ढे वर्षवरैः शत्रौ, प्रतिपक्षैः परौ रिपुं ।

शाश्वतैः प्रत्यवस्यातां, प्रस्यनीकोऽमियार्थरी ॥७२८॥

०१ महेश्वरः “ शुल्कं घटादिदेये स्याज्जामातुर्बन्धकंऽपि च ” बंधको विवाहाय मद् माह्य घनमिति तद्योका ।

९८ अमिधानचिंतामणौ मर्त्यकाण्डः ३

१० ११ १२ १३
दस्युः सपत्नोऽपहनो विपक्षो,

१४ १५ १६ १७ १८
द्वेषी द्विषन् वैर्यद्वितो निघांसुः ।

१९ २० २१ २२
दुर्हृत् परोः पन्यकपन्थिनौ द्विट्,

२३ २४ २५ २६
प्रत्यर्त्यमित्रावमिमात्यराती ॥ ७२९ ॥

१ २ ३ ४ ५
वैरं विरोधो विद्वेषो, वयस्यः सवयाः सुहृत् ।

६ ७ ८ ९ १०
स्निग्धः सहचरो मित्रं, मखा सख्यं तु सौहृदम् ॥ ७३० ॥

१ २ ३ ४ ५ ६ ७
सौहार्दं सासपदीनैः यज्ञदर्याणि सङ्गतम् ।

८ ९ १० ११ १२ १३
आनन्दनं त्वाप्रच्छन्नं, म्यात् समाजनमित्यपि ॥ ७३१ ॥

१ २ ३ ४ ५ ६
विपयानन्तरो राजा, शत्रुमित्रमत परम् ।

७ ८ ९ १० ११ १२
उदासीनः परतरः, पार्दिणग्राहम्बु पृष्ठतः ॥ ७३२ ॥

१ २ ३ ४ ५ ६
अनुवृत्तिस्त्वनुरोधो, हेरिको गूढपरुषः ।

७ ८ ९ १० ११ १२
प्रणिधियथार्हवर्णोऽवसर्षो मन्त्रविघ्नः ॥ ७३३ ॥

१ २ ३ ४ ५ ६
वार्त्तायनः स्पशश्चार, आसप्रत्ययितौ समौ ।

७ ८ ९ १० ११ १२
मत्रिणि स्याद् गृहपतिर्दृतः मन्देशहाकः ॥ ७३४ ॥

सन्नि^१विप्र^२हयानान्यासने^३द्वै^४घाश्रया^५ अपि ।

षड् गुणाः शक्तयस्तिस्त्र., प्रभुत्वोत्साहपन्त्रजा. ॥७३५॥

सामदा-भेद^१दण्डा^२, उपा^३ ॥ साम^४ सान्त्वनम्^५ ।

उपजा^१प^२ पृनभेदो^३, दण्डः^४ स्यात् साहस^५ दमः^६ ॥७३६॥

प्राभृतं^१ दौ^२वनं^३ लञ्चोत्कोचः^४ कौशलिका^५मिषे^६ ।

उपा^७चारः^८ प्रदानं^९ दौ^{१०}हारौ^{११} ग्राह्यायने^{१२} अपि ॥ ७३७ ॥

मौयोपे^१क्षेत्रजालानि^२, क्षुद्रोपाया^३ इमे त्रयः ।

मृगैया^१ऽक्षा^२ स्त्रियः^३ पानं^४, वाक्पारुष्यार्धदुषणे^५ ॥७३८॥

दण्डपारुष्यमित्येतद्वेयं व्यसननसकम् ।

पौरुष^१ विक्रमं^२ शौर्यं^३, शौण्डीर्यं^४ च पराक्रमैः^५ ॥७३९॥

०१ माया रूपपरावर्तनादिका, उपेक्षाऽवधारणम्, इंद्रजालं मंत्रद्वयहस्तप्रयोगादिना असमवद्वस्तुदर्शनम्, एषा द्वन्द्व-धुद्रा अल्पा उपायाः । ०२ अक्षा - पाशका तैरुपलक्षितं द्युत ज्ञेय, पानं मथादेः, वाक्पारुष्य कर्कशवचन, अर्धस्य दुषण, तथलुर्दा-अदान १ आदान २ विनाश. ३ परित्यागश्च ४

१०० अभिधानचितामणौ मर्त्यकाण्डः ३

यत्कोशदण्डजं तेजः, स प्रमादः प्रतापवत् ।

मिया धर्मार्थकामैश्च, परीक्षा या तु मोषवौ ॥७४०॥

तन्मन्त्राद्यपदसीर्णं, यत्तृतीयाद्यगोचरः ।

रहस्यालोचनं मन्त्रो, रहैश्छन्नमुपह्वामै ॥७४१॥

विविक्तविजनेकान्तेनिःशलाकानि^१ केवलम् ।

गुह्यं रहस्यं^२ न्वायस्तु^३, देशरूपं^४ समञ्जसम् ॥७४२॥

कल्पभ्रैषो^५ नयो^६ न्याय्यं, तूचितं^७ युक्तैसांप्रते ।

लभ्यं प्रांसं^८ मममानांभिनीतौर्पयिकानि च ॥७४३॥

प्रक्रियौ त्वधिकौरोऽप्य, मर्यादां चारणो स्थितिः ।

संस्थोऽपराधेस्तु मन्तुर्व्यलीकं^९ विप्रियोगमी ॥७४४॥

बलिः करो^{१०} मागधेयो, द्विपाद्यो द्विगुणो दमः ।

बाहिनी^{११} वृतनां सेनां, बडं^{१२} सैन्यैमनीकिनी ॥७४५॥

०१ मंत्रः पञ्चाङ्गः यत्कौटिल्य आह—“ कर्मणामा-
रंभोपायः १ पुरुषरश्म्यसंपत् २ देशकालविभागः ३ विनिपात-
प्रतीकारः ४ कार्यसिद्धियेति ५ पञ्चाङ्गानि ”

कटकं ध्वजिनां तन्त्रं, दण्डोऽनीकं पनाकिनां ।

वरुथिनी चमूश्चैकं, स्कन्धावारोऽस्य तु स्थितिः ॥७४६॥

शिविरं रचना तु स्यात्, व्यूहो दण्डादिको युधि ।

प्रत्यासारो व्यूहपार्ष्णिः, सैन्यपृष्ठे प्रतिग्रहः ॥७४७॥

एकैकैकरथाख्यश्वाः, पत्तिः पञ्चपदातिका ।

सेनां सेनामुखं गुल्मो, वाहिनीं पृथनां चमूः ॥७४८॥

अनीकिनां च पत्तेः स्यादिमाद्यैस्त्रिगुणैः क्रमात् ।

दर्शनीकिन्योऽक्षौहिणी, सज्जनं तृपरक्षणम् ॥७४९॥

वैनयन्ती पृथः कर्तुः, पताकां केतनं ध्वजैः ।

अस्योच्चूलावचूलाख्यावृद्धाधोमुखकूर्चकौ ॥७५०॥

गजो वाजी रथैः पत्तिः, सेनाङ्गं स्याच्चतुर्विधम् ।

युद्धार्थं अक्रवद्याने, शतङ्कैः स्यन्दनो रथैः ॥७५१॥

०१ यदाहुः—“ पत्ती १ सेना २ सेनामुद्व ३ गुम्फच्च
४ वाहिनी खे ५ । विमणा ६ चम् ७ अनीगिणि ८
दशगिगिया अस्त्रोहिणी होइ ९ । तथा च—स्यात्सेनाऽक्षौहिणी
नाम, खागाष्टैस्त्रिगुणैः २१८७० । रथे २१८७० खेम्बो ह्ये-
स्त्रिज्जैः ६५६१९, पठवज्जैश्च २दातिभिः १०७२५० ॥१॥” इति

१०० अभिधानचिंतामणौ मर्त्यकाण्डः ३

स क्रीडार्थः पृष्णरथो, देवार्थस्तु मरुद्रथः ।

योग्यागर्थो वैनयिकोऽध्वरथः पारियानिकैः ॥७५२॥

कर्णारथः प्रवहण, डयन रथगर्मकैः ।

अनस्तु शक्तोऽयं स्याद्गन्त्री कम्बलिवाह्यकर्म ॥७५३॥

अथ काम्बलवाह्यौघास्तैस्तैः परिवृते रथे ।

स पाण्डुकम्बलीयः स्यात्, संवीत. पाण्डुकम्बलैः ॥७५४॥

म तु द्वेषो वैयाघ्रश्चै, यो वृतो द्वीपिचर्मणा ।

रथाङ्ग रथादोऽरि, चक्र घारौ पुनः प्राघः ॥७५५॥

नेमिरिक्षाग्रकीले त्वणयाणी, नाभिस्तु विण्डिकौ ।

युग्धरं कूररं स्यात्, युगमीशान्नन्वन्वनम् ॥७५६॥

युगकीलकस्तु शम्भ्योः, प्रासङ्गस्तु युगान्तरम् ।

अनुकर्षा दार्वधस्थ, धूर्वा यानमुखे च धूर्. ॥७५७॥

रथगुप्तिस्तु वरुणो, रथाङ्गानि त्वपस्कराः ।

शिबिकौ याप्ययानेऽयं, दोलौ प्रेङ्गोदिका भवेत् ॥७५८॥

०० दशगुणो अनीकिनी इत्यर्थः ।

वैनीतकं^१ परम्परावाहनं शिबिकादिकम् ।
 यानं^१ युग्मं^२ पत्रं^३ बाह्यं^४, बह्यं^५ वाहनधोरणे^६ ॥७६२॥
 नियन्तौ प्राणितौ यन्तौ, सूतः सव्येष्टैवारथी^६ ।
 दक्षिणस्थं प्रवेतारौ^६, क्षत्तौ रथकुट्टम्बिकः ॥७६०॥
 रथारोहिणि^१ तु रथी^२, रथिकं^१ रथिगे^२ रथी^३ ।
 अश्वारोहे^१ त्वश्वशर्गः^२, सादी^३ च तुरंगी^४ च सः ॥७६१॥
 हस्त्यारोहे^१ सौदियन्तृमहामार्त्रनिपादिनैः ।
 आधोरणां हस्तिपकां, गजाजीवेमालकांः ॥७६४॥
 योद्धारस्तु मर्तौ योध्वैः, सेनारक्षीस्तु सैनिकैः ।
 सेनायां ये समवेतास्ते सैन्याः सैनिका अपि ॥७६२॥
 ये सहस्रेण योद्धारप्ते माहस्त्राः सहस्रिणैः ।
 छायाकरैः छत्रधारैः, पताकी वंजगन्धिकैः ॥७६४॥
 परिधिस्थैः परिचरैः, आमुक्तैः प्रतिमृक्तैवत् ।
 अपिनद्धैः पिन्द्वेऽय, सन्नद्धा व्यूढकङ्क^२ ॥७६५॥
 दंशितौ वर्मिपतः सज्जैः, सन्नाहो वम कङ्कटैः ।
 जगरैः कवचं दंशस्तनुत्रं माठ्युरशब्दैः ॥७६६॥

१०४ अभिधानवितामणी मन्यकाण्डः ३

निचोर्कः स्यात्कूर्मा^२, वारवौणश्च कञ्चुर्कः ।

सारसनं त्वधिकाङ्गं, हृदि धार्य सकञ्चुकैः ॥७६७॥

शिरस्त्राणे तु शीर्षण्यं, शिरस्कं शीर्षकं च तत् ।

नागोदमुदरत्राणं, जङ्घात्राणं तु मत्कुणम्रं ॥७६८॥

चाहुत्राणं बाहुलं स्याज्जालिकं त्वङ्गरक्षणी ।

जालप्रायायसां स्यादायुवीथैः शस्त्रनीविनि ॥७६९॥

काण्डपृष्ठा^३युधिकौ च, तुर्यौ प्रासिकं कौन्तिकौ ।

पार्श्वधिस्तु पार्श्वधैः पार्श्ववार्युधैः ॥७७०॥

स्युर्नेत्रिशिकेशाक्तोकेयाष्टीकास्तत्तदायुधैः ।

तूणी घतुर्भृते चानुत्तैः, स्यात्काण्डीरस्तु काण्डवान् ॥

कृनहस्तैः कृनपृष्ठैः, सुप्रयुक्तशो हि यः ।

शीघ्रवेधौ लघुहस्तौऽपराद्धेपुस्तु लक्षतः ॥७७२॥

अयुतेपुर्द्वरंघौ तु, दूरापोत्पायुधं पुनः ।

हेतिः प्रशरणं शस्त्रमस्त्रं तच्च चतुर्विधम् ॥७७३॥

मुक्तं द्विधा पाणियन्त्रैमुक्त शक्तिशरादिदम् ।

अमुक्तं शस्त्रिकादि स्याद्यष्ट्याद्यं तु द्वयात्मकम् ॥७७४॥

घनुश्चापोऽस्त्रमिष्वासः, कोदण्डं धन्वं कार्मुकम्

द्रुणाऽऽसौ लस्तकोऽस्यान्तरग्रं त्वर्त्तिरटन्यपि ॥७७५॥

भौर्वी जीवा गुणो गव्या, शिञ्जा बाणासनं द्रुणा ।

सिञ्जिनी ज्यां च गोघा तु, तलं ज्याघातकारणम् ॥७७६॥

स्थानान्यालीढवैशाखप्रत्यालीढानि मण्डलम् ।

समपादं च वेद्यं तु, लक्ष्यं लक्षं शरव्यकम् ॥ ७७७ ॥

बाणे पृषत्कविशिखौ खगगाद्धपक्षौ,

काण्डाशुगप्रदरसायकपत्रवाहाः ।

पत्रीर्ध्वजिह्वगै शिलीमुखैकङ्कपत्रै-

रोपाः कलभैर्शर्मार्गणैचित्रपृङ्खलाः ॥७७८॥

प्रश्वेदनः सर्वलौहो, नाराचै एपणश्च सः ।

निरस्तः प्रहिते बाणे, विषाक्ते दिग्धैलिसकौ ॥७७९॥

बाणमुक्तिर्व्यवच्छेदो, दीप्तिवैगैस्य तीव्रता ।

शुरप्रतद्वलौकेन्दुतीरीमुख्यास्तु तद्भिदः ॥७८०॥

१०६ अभिधानचिंतामणौ मर्त्यकाण्डः ३

पक्षो वाजः^२ पत्रणा^१ तन्न्यामः पृह्वस्तु^३ कर्त्तरी^३ ।
तूणो निपङ्गस्तूणी^३, उपासङ्गः शराश्रयैः ॥७८१॥

शरविः^६ कलापोऽप्यय चन्द्रहासैः,
करवालनिखिरैकृगार्णखड्गोः ।

तरवारिकौक्षेपकैः^६ पण्डलार्गा,
अतिर्वेदष्टिरीष्टी तसरस्य मुष्टिः ॥७८२॥

प्रत्याकारैः परिवारैः, कोशैः खड्गपिधानकर्म ।
अद्भुत^१ कर्क^३ चम्प^३, खेटकाशरणैस्फु^३ः ॥७८३॥

अस्य मुष्टिस्तु संग्राहैः, क्षुरी क्षुरी कृपाणिकौ ।
शास्त्रचमधेनुपुत्र्यो^६ च, पत्रवालस्तु साऽऽयता ॥७८४॥

दण्डो यष्टिश्च लघुहैः, स्यादिलो करभालिकौ ।
मिन्दिगाञ्च मृगैः^३ कुन्तैः, प्राप्तौऽप्य द्रुषणा घनैः ॥७८५॥

मुद्गरैः स्यात्कुठारस्तु, पशुः पशुपर्शवौ ।
पशध्वैः स्वधितिथैः, परिधैः परिघातनैः ॥७८६॥

सर्वलौ तोमरे^२ शरैयं, शङ्को^२ शुक्ले^१ त्रिशिर्षकम् ।

शक्तिपट्टिशैर्दुष्फोटैश्चक्रार्थां शस्त्रजातयः ॥७८७॥

खुरली^१ तु श्रमो योग्या^३ऽभ्यासस्तद्भूः खलूरिकी ।

सर्वाभिसारैः सर्वैश्चैः, सर्वसन्नहनं समाः ॥७८८॥

छोहाभिसारो दशम्या, विधिनीराजनात्परः ।

प्रस्थानं^१ गमनं^२ व्रज्या^३ऽभिनिर्द्योगं^४ प्रयाणकम् ॥७८९॥

यात्रा^१ऽभिषेणं तु म्यात्, सेनयाऽभिगमो रिपौ ।

स्यात्तुष्टुद्व्युपासारैः, प्रचक्रं^१ चलितं बलम् ॥७९०॥

प्रसारैस्तु प्रसरणं, तृणकाष्ठादिहेतवे ।

अभिक्रमो^१ रणे यानमभोतस्य रिपून् प्रति ॥७९१॥

अभ्यमित्रो^१ऽभ्यमित्रियो^२ऽभ्यमित्रिणो^३ऽभ्यरि व्रजन् ।

स्याद्दुरस्वानुरसिलैः, ऊर्नस्यूर्नस्वैलौ समौ ॥७९२॥

सांयुगीनो^१ रणे साधुर्नेतो जिष्णुश्च जिस्वरैः ।

जय्यो^१ यः शक्यं जेतुं, जयो^१ जेतव्यमात्रके ॥७९३॥

१०८ अभिधानचिन्तामणौ ग्रन्थकाण्डः ३

वैनालिकां बोधकरो, अर्थिकोः सौख्यसुसिद्धौ ।

घाण्टिकोश्चाक्रिकोः सुतो, चन्दी मङ्गलपाठकैः ॥७९४॥

मागवो मगवैः संशतकां युद्धानिवर्त्तिनः ।

नमैः स्तुतिवतैस्तस्य, ग्रन्थो मोगावर्ती भवेत् ॥७९५॥

प्राणैः स्थामै तरैः पराक्रमवलेद्युष्मानि शौर्यैर्जती,

शुष्मं शुष्मं च शक्तिर्हर्जपहमी युद्धं तु सह्यं कलिः ।

सङ्ग्रामोहवैसम्प्रहारैः समराज-य युदयोषने

संस्फोटः कलहो मृषं प्रहरणं संयद्रणो विग्रहः ॥७९६॥

द्वन्द्वं समाघातं समाह्वयानि,

सम्पातं सभेदं समित्प्रघातौ ।

आस्कन्दनोऽऽभिप्रैघनान्यैनीके-

मभ्यागमश्च प्रविदारणं च ॥७९७॥

समुदायैः समुदायो, राटिः समितिमङ्गलौ ।

अभ्यामिहैः सम्प्रायैः, समीकं साम्प्रायिकम् ॥७९८॥

आकन्दः संयुगं चाप, नियुद्धं तद्मुनोद्भवम् ।

पटहाडम्बरो तुल्यो, तुमृष्टं रणमद्भुदम् ॥७९९॥

नासीर^१ त्वग्रयानं^२ स्यादवमर्दं^३स्तु पीडनम् ।
 प्रपातैस्त्वम्यवस्कन्दो^३, धौट्यभ्यासादनं^३ च सः ॥८००॥
 तद्रात्रौ सौप्तिकं^३ वीराशंभेनं^३ त्वाजिभीष्मभूः ।
 नियुद्धभूरक्षवाटो^१, मोहो^१ मूर्च्छा^३ च कश्मलम् ॥८०१॥
 वृत्ते भाविनि वा युद्धे, पानं स्याद्वीरपाणकम् ।
 पलायनमपयानं^३, सन्द्रावैद्रवैविद्रवोः ॥८०२॥
 अपकर्मः समुत्प्रेम्भ्यो, द्रावोऽथ विजयो जयैः ।
 पराजयो रणे मङ्गो, डमरं^१ डिम्बैविष्णुवो^३ ॥८०३॥
 वैरनिर्यातनं^१ वैरशुद्धिवैरप्रतिक्रियां ।
 बलात्कागस्तु प्रसभं^२, हठोऽथ स्वैलितं^१ छलम् ॥८०४॥

०१ “ छलं तु स्वलिते व्याजे ” इति महेश्वरः ।
 स्वलितं परस्य षदतः स्वाभिमतार्थान्तरविकल्पोपपादनेन वचन-
 विघातः । यथा कूपो नबोदक इति षद्दर्शनम् । वादिना
 कूपो नबोदक इति कथायां नवीनार्थवाचकतया नवशब्दप्रयोगे
 कृते छलवादी नवसदृश्यामारोप्य दूषयति—कृत एक एव कूपो
 नवसदृश्योदक इति । मतिभ्रंशादिकं वा, यच्चाणक्यः—“ किं
 करोति नरः प्राज्ञः, शरो वाऽथ सुपण्डितः ? । देवो यस्य क्छला-
 न्वेषी, करोति विकलाः क्रियाः ॥ १ ॥ ”

११० अधिधानचितामणौ मत्स्यंकाण्डः ३

परा-र्य-मिनो भूतो, जितो मथैः परीजितः ।

पञ्चायितैस्तु नष्टैः स्याद्, गृहीतदिक् तिगोहितैः ॥८०५॥

जिताहवो जितकौशी, प्रस्कन्नैपतितौ ममौ ।

चारैः कारौ गुप्तौ चन्थौ, ग्रहकैः प्रोपतो ग्रहैः ॥८०६॥

चातुर्वर्ण्यं द्विनक्षत्रेश्यशूद्रा नृणां भिदः ।

ब्रह्मचारी गृही वानप्रस्थो भिक्षुरिति क्रवात् ॥८०७॥

चत्वार आश्रमौस्त्रय, वर्णा स्याद्ब्रह्मचारिणि ।

ज्येष्ठाश्रमी गृहमेधो, गृहस्थैः स्नातको गृही ॥८०८॥

वैखानसो वानप्रस्थो, भिक्षुः सान्पाभिको यतिः ।

कर्मन्दो रक्तवर्णः, परिव्राजकनामौ ॥८०९॥

पाराशरी पारिकाङ्क्षी, मस्करी पारिरक्षकैः ।

स्याण्डिलैः स्यण्डिलशायी, यः जने स्यण्डिले व्रतात् ॥

तपःकेशसहो दान्तैः, शान्तैः श्रान्तो मितेन्द्रियः ।

अशदानं कर्म शुद्ध, ब्राह्मणैस्तु प्रयीमुद्यैः ॥८११॥

मूदेवो^१ वाडवो^२ विप्रो^३, द्वयंश्राभ्यां^४ जाति-जन्म-भौः ।
 वर्णज्येष्ठैः^५ सूत्रकण्ठैः^६, पट्कर्मि^७ मुखसम्भवेः ॥८१२॥
 वेदगर्भः^८ शमीगर्भः^९, सावित्रो^{१०} मैत्रे^{११} एतसंः ।
 बट्टैः^{१२} पुनर्माणवका^{१३}, भिक्षा^{१४} स्याद् ग्रासमात्रकम् ॥८१३॥
 उपनायस्तूपनयो^{१५}, बट्टकरणैमानयैः ।
 अग्नीन्धनं^{१६} त्वग्निर्कार्यमग्नीघ्रा^{१७} चाग्निकारिको^{१८} ॥८१४॥
 पालाशो^{१९} दण्ड^{२०} आषाढो^{२१}, व्रते^{२२} राम्भस्तु^{२३} वैणवेः ।
 बैश्वैः^{२४} सारस्वता^{२५} रोच्यैः^{२६}, पैलवैस्त्वौपरोधिकैः^{२७} ॥८१५॥
 आश्वत्थस्तु^{२८} गितैनेमिरौदुम्बरं^{२९} उलुखलेः ।
 जटा^{३०} सटा^{३१} वृषी^{३२} पीठं^{३३}, कुण्डिका^{३४} तु कमण्डलेः ॥८१६॥
 श्रोत्रियश्छीन्दसो^{३५} यष्टां^{३६}, त्वादेष्टो^{३७} म्यान्मखे^{३८} व्रती ।
 याजको^{३९} यजमानेश्च^{४०}, सोमयाज्ञी^{४१} तु दीक्षितैः ॥८१७॥
 इज्याशीलो^{४२} यायजूको^{४३}, यज्वा^{४४} स्याद्ग्रासुतीव्रतैः ।
 सोमपैः^{४५} सोमपीथी^{४६} स्यात् , स्पपति^{४७} विष्पतीष्टिकेतु^{४८} ॥८१८॥

११२ अभिधानचिंतामणौ मत्स्यकाण्डः ३

सर्ववेदास्तु सर्वस्वदक्षिणं यज्ञमिष्टवान् ।

यनुर्विद्वेष्वैर्युक्तं विद्वेदोद्भवात्तु सामवित् ॥८१९॥

यज्ञो यागः सर्वः सत्रं, स्तोमोऽन्युर्मखैः कर्तुः ।

संस्तरैः सप्ततन्तुंश्च, वितानं बहिरध्वरः ॥८२०॥

अध्ययनं ब्रह्मयज्ञैः, स्याद्देवयज्ञे आहुतिः ।

होमो होत्रं वपट्कारैः, पितृयज्ञस्तु तर्पणम् ॥८२१॥

तच्छ्राद्धः पिण्डदानं च, नृयज्ञोऽतिथिपूजनम् ।

मृतयज्ञो बलिः पञ्च, महायज्ञो भवन्त्यमी ॥८२२॥

पौर्णमासश्चै दर्शश्च, यज्ञौ पक्षान्तयोः पृथक् ।

सौमिकी दीक्षणीयेष्टिर्दीक्षा तु व्रतसंग्रहैः ॥८२३॥

वृत्तिः सुगहना कुम्भो, वेदो मूमिः परिष्कृता ।

स्थण्डिलं चत्वरं चान्या, यूपैः स्याद्यज्ञकीलकैः ॥८२४॥

चपालो यूपकैटको, यूपकर्णो घृतावनौ ।

यूपाममागे स्यात्तर्प्पीऽरणिर्निर्मन्यदारुणि ॥८२५॥

स्युर्दक्षिणाहवनीयेगार्हपत्याखयोऽग्नयः ।

इदमग्नित्रयं श्रेतो, प्रणीतैः संस्कृतोऽनलः ॥८२६॥

ऋक् समीधेनी धाय्यौ च, समिदाधीयते यया ।

सैमिदिन्धनमैधेधर्षतर्पणैर्धौसि^६ मस्मै तु ॥८२७॥

स्याद् भूतिर्मपित रक्षौ, क्षौं पात्रं सुवादिक्म् ।

सुवैः सुगोऽधरा सोपभृञ्जुहूः पुनरुत्तरा ॥८२८॥

ध्रुवौ तु सर्व्वमंज्ञार्थ, यस्यामाज्यं निधीयते ।

योऽमिपःऽप निहयेत्, स स्यात्पशुरुपाकृतैः ॥८२९॥

परम्पराकं शमनं (शपनं), प्रोक्षणं च मखे वधः ।

हिंसायं कर्माभिचारैः, स्याद्यज्ञार्हं तु यज्ञिपम् ॥८३०॥

हविः सांजाट्यमामिक्षौ, शृनोष्णक्षीरगं दधि ।

क्षीरशरैः पयस्यां च, तन्मस्नुनि तु वाजिनम् ॥८३१॥

हव्यं सुरेभ्यो दातव्यं, पितृभ्यः कव्यमोदनम् ।

आज्ये तु दधिसंयुक्ते, पृषदाभ्यं पृषातैकः ॥८३२॥

दध्ना तु मधुमंयुक्तं, मधुपर्कं महोदयैः ।

हवित्री तु होमकुण्डं, हव्यपाकैः पुनश्चरैः ॥८३३॥

अमृतं यज्ञशेषे स्याद्, विवसौ भुक्तशेषकैः ।

यज्ञान्तोऽवभृथैः पृत्तं, वाप्यादीष्टं मखक्रिया ॥८३४॥

इष्टापूर्त्तं^१ तदुभयं, वह्निर्मुष्टिस्तु विष्टरः ।
 अग्निहोत्रं^२ अग्निचिन्ताहिताग्ने^३ त्रयाग्निरक्षणम् ॥८३५॥
 अग्न्याधानैमग्निहोत्रं^३, दधी^४ तु घृतलेखनी ।
 होमाग्निस्तु महाज्वालो^२, महाशीरैः^५ प्रवर्गित ॥८३६॥
 होमघृमस्तु निगणो^१, होममन्व तु वैष्टुतम् ।
 उपस्पर्शस्त्वाचमनं^२, धारसेकौ^३ तु सेचनं^३ ॥८३७॥
 ब्रह्मासनं^१ ध्यानयोगासनेऽथ ब्रह्मवर्चसम् ।
 वृत्ताच्छ्रयनद्धिः पाठे, म्याद् ब्रह्माञ्जलिञ्जलिः ॥८३८॥
 पाठे तु मृत्तनिष्क्रान्ता, विप्रुपो ब्रह्मचिन्दवैः ।
 साकल्यवचनं^१ पारायणं^२ कल्पे^३ त्रिधिक्रमौ^३ ॥८३९॥
 मूलेऽद्भुष्टस्य^१ स्याद्ब्राह्मं, तार्पणं^२ काय कनिष्ठयोः ।
 पितृभ्यं^३ तर्भन्यद्गुष्ठान्^४ तद्देवतं^५ त्वद्गुलीमुखे ॥८४०॥
 ब्रह्मत्वं^१ तु ब्रह्मदृश्यं^२, ब्रह्मसायुज्यैमित्यपि ।
 देवमूयादिकं^१ तद्ब्रह्मदयोपाकरणं^२ श्रुतेः ॥८४१॥
 मन्कारपूर्वं^१ ग्रहणं, स्यात्स्वाच्छ्रयः पुनर्जपैः ।
 औपवर्षं^१ तूपवामैः, घृच्छ्रे^२ सान्तरनादिङ्गम् ॥८४२॥

- प्रायः सन्न्यास्यनशने, नियमैः पुण्यकं व्रतम् ।
 चरित्रं चरितौ चारौ, चारित्र्ये चरणे अपि ॥८४३॥
 वृत्तं शीलं च सर्वेनोर्ध्वं सि जप्येऽथ मर्षणम् ।
 समास्तु पादग्रहणीभिर्वादेनोपसङ्ग्रहौः ॥८४४॥
 उपवीत यज्ञसूत्रं, प्रोद्भूते दक्षिणे करे ।
 प्राचीनावीतमन्यस्मिन्, निवीतं कण्ठलम्बितम् ॥८४५॥
 प्राचेतसस्तु वाल्मीकीर्वल्मीकेकुशिनौ कविः ।
 मन्त्रावरुणैर्वाल्मीकौ, वेदः स्यात्तु माठः ॥८४६॥
 द्वैपायनैः पराशर्यैः, कानीनौ चादरायणैः ।
 व्यासोऽस्याम्बा सत्यवतो, वासवौ गन्धकालिकौ ॥८४७॥
 योजनगन्धौ दाशेयी, शालङ्कायनर्त्तौ च सा ।
 जामदग्न्यैस्तु रामैः स्याद्, मार्गवो रेणुकासुतैः ॥८४८॥
 नारदस्तु देवव्रजौ, विशुनैः कलिकारकैः ।
 वशिष्ठोऽहन्वतीजानिरक्षमाली त्वरुन्वती ॥८४९॥
 त्रिशङ्कुक्यानां गाधेयौ, विश्वामित्रश्च कौशिकैः ।
 कुशारणिस्तु दुर्वासैः, शतानन्दस्तु गौतमैः ॥८५०॥

२१६ अभिधानचिंतामणौ मर्त्यकाण्डः ३

याज्ञवल्क्यो ब्रह्मरौत्रिर्योगेशोऽप्यथ पाणिनौ ।

सालातुरीयैदाक्षेयौ, गोनर्दीये पतञ्जलिः ॥८९१॥

कात्यायने वरहचिमेवाजिच्चै पुनर्वसुः ।

अथ व्योडिर्विन्ध्यवासी, नन्दिनीतनयश्चै सः ॥८९२॥

स्फोटायने तु कक्षीवान्, पालकाप्ये करेणुभूः ।

वात्स्यायने मल्लनागः, कौटिल्यश्चणकात्मजः ॥८९३॥

द्रामिळः पक्षिलस्वामी, विष्णुगुप्तोऽङ्गुलर्ष्य सः ।

क्षत्रत्रनोऽवकीर्णो स्याद्, व्रात्यैः संस्कारवर्जितः ॥८९४॥

शिश्चिदानैः कृष्णकर्मा, ब्रह्मबन्धुर्द्विनोऽघमः ।

नष्टाग्निर्वारहो जातिमात्रजीवी द्विमन्त्रुवैः ॥८९५॥

घर्मध्वजा लिङ्गवृत्तिवेदहीनो निराकृतिः ।

वार्त्ताशी भोजनार्थं यो, गोत्रादि वदति स्वकम् ॥८९६॥

उच्छिउष्टमोजनो देवनेवेद्यमलिभोजनः ।

अजपस्त्वमदध्येता, शाखारण्डोऽन्यशाखरैः ॥८९७॥

शत्रुर्भावः काण्डसृष्टो, गुरुहो नरकीलरैः ।

मरुो देवादिपूजायामथादोऽप्य मष्टिम्बुधैः ॥८९८॥

पञ्चयज्ञरिभ्रष्टो, निपदैरुचिः खरुः ।

सुप्ते यस्मिन्नुद्देत्यर्कोऽस्तमेति च क्रमेण तौ ॥८५९॥

अभ्युदितोऽपि निर्मुक्तो, वीरोऽज्ञो न जुहोति यः ।

अग्निहोत्रच्छलाद् याच्नापरो वीरोपजीविकः ॥८६०॥

वीरविष्ठावको जुहुद्वनैः शूद्रसमाह्वनैः ।

स्याद्वादवार्हतेः स्याच्छून्यवादा तु सौगतेः ॥८६१॥

नैयायिकैस्तत्राक्षपादो, योगैः साङ्ख्यैस्तु कापिलैः ।

वैशेषिकैः स्यादौलूक्यो, बार्हस्पत्यैस्तु नास्तिकैः ॥८६२॥

चार्वकौ लौक्यायतिकैश्चैते पटवि तार्किकाः ।

क्षत्रं तु क्षत्रियो राजा, राजन्धो बाहुसम्मवैः ॥८६३॥

अट्या भूमिस्पर्शो वैश्या, ऊरुव्यो ऊरुनो विशः ।

वाणिज्यं पाशुपाल्यं च, कर्षणं चेति वृत्तयः ॥८६४॥

आजीवो जीवनं वार्त्ता, नीविको वृत्तिवेतनं ।

उच्छो धान्यकणादानं, कणिशाद्यर्जनं शिल्पम् ॥८६५॥

ऋतं तद्द्वयमनृतं कृपिर्मृतं तु याचितम् ।

अयाचिनं स्यादमृतं, संवावृत्तिः श्वनीविको ॥८६६॥

११८ अभिधानचिंतामणौ मर्त्यकाण्डः ३

सत्यानृतं^१ तु वाणिज्यं^२, षणिज्यां^३ वाणिज्यो षणिके ।

क्रयविक्रयिकैः^३ पण्यानीवाँऽऽऽणिकैर्नैगमाः ॥८६७॥

वैदेहः^१ सार्धवाह्यश्च, कायकैः^२ क्रयिकैः^३ क्रया ।

क्रेयदं^१ तु विपूर्वास्ते, मूल्यं^२ वस्त्रार्थवैक्रयोः ॥८६८॥

मूत्रद्रव्यं^१ परिपणो, नीवां^२ लौपोऽधिकं फलम् ।

परिदानं^१ विनिमयो, नैमेयैः^२ परिवर्त्तनम् ॥८६९॥

व्यतिहारैः^१ परावर्त्तो, वैमेयो^२ निमयोऽपि च ।

निक्षेपोपनिधी^१ न्यासं, प्रतिदानं^२ तदर्पणम् ॥८७०॥

केतव्यमात्रकं^१ क्रेयं, कृत्यं^२ न्यस्तं क्रयाय यत् ।

पणितव्यं^१ तु विक्रेयं, पण्यं^२ सत्यापनं पुनः ॥८७१॥

सत्वङ्कारैः^१ सत्याकृतितुल्यौ^२ विपणविक्रयौ ।

गण्यं^१ गण्यं सङ्ख्येयं, सङ्ख्या^२ त्वेकादिका भवेत् ॥८७२॥

यथोत्तरं^१ दशगुणं, भवेदेको दशोऽमुतः ।

शतं^३ सहस्रमयुतं, लक्षप्रयुतकोट्यः ॥८७३॥

अर्बुदमब्जं खर्वं च, निखर्वं च महाम्बुजम् ।
 शङ्कुर्वाद्धिरन्त्यं मध्यं, परार्द्धं चेति नामतः ॥८७४॥
 अस्ङ्ख्यं द्वीपवाद्धर्चादि, पृद्गलात्माद्यनन्तकम् ।
 सांयात्रिकैः पोतवणिगैः, यानपात्रं बहित्रकम् ॥८७५॥
 बोहित्यं वहनं पोतैः, पोतवाहो नियामकैः ।
 निर्यामैः कर्णधारैस्तु, नाविको नौस्तु मङ्गिनी ॥८७६॥
 तरीतरण्यौ वेडोऽय, द्रोणी काष्ठाम्बुवाहिनी ।
 नौकादण्डः क्षेपणी स्याद्, गुणवृक्षस्तु कूपकैः ॥८७७॥
 पोलिन्दोस्त्वन्तरादण्डाः, स्यान्मङ्गो मङ्गिनीशिरः ।
 अश्रितु काष्ठकुडालः, सेकपात्रं तु सेचनम् ॥८७८॥
 केनिपातः कोटिपात्रैर्मरिचैऽथोदुपैः पुत्रैः ।
 कोला भेष्टैस्तरण्डश्चै, रात्तरीपण्यमातरैः ॥८७९॥
 वृद्ध्यामीवा द्वैगुणिको, वार्द्धुपिकैः कुपीदिकैः ।
 वार्द्धुपिश्चै कुसीदार्यप्रयोगौ वृद्धिमीशने ॥८८०॥
 वृद्धिः कलान्तरैर्मृणै, तूद्धारैः पर्युदञ्चनम् ।
 याचन्याऽऽसं याचितक, परिवृत्यापमित्यकम् ॥८८१॥

१२० अभिधानचिंतामणी मर्त्यकाण्डः ३

अवमर्णो^१ ग्राहकः स्याद्भुक्तपर्णस्तु^२ दायकः ।

प्रतिभूर्द्धमर्कैः^३ साक्षा^४, स्येयं औघिस्तु^५ बन्धकः ॥८८२॥

तुलाद्यैः^६ पौतवं^७ मानं, दुर्वयं^८ कुडवादिभिः ।

पाय्यं^९ हस्तादिभिस्तत्र, स्याद् गुज्जाः^{१०} पञ्च मापकैः ॥८८३॥

ते तु पोडरा^{११} कर्पोऽक्षैः^{१२}, पलं^{१३} कर्पचतुष्टयम् ।

विस्तं^{१४} सुवर्णो^{१५} हेम्नोऽक्षे, कुरुविस्तंस्तु^{१६} तत्पले ॥८८४॥

तुष्टौ^{१७} पलशतं^{१८} तामां, विशत्या^{१९} मारि^{२०} आचिनैः ।

शाकटैः^{२१} शाकटी^{२२} नक्ष, शलाटैस्ते^{२३} दशाचिनैः ॥८८५॥

चतुर्भिः^{२४} कुडवैः^{२५} प्रस्यैः^{२६}, प्रस्यैश्चतुर्भिः^{२७} पादकैः ।

चतुर्भिराटकैर्द्रोणैः^{२८}, स्वारी^{२९} पोडशमिश्च^{३०} तैः ॥८८६॥

चतुर्विंशत्याऽङ्गुलानां^{३१}, हस्ता^{३२} दण्डश्चतुष्करः ।

तत्सहस्रौ^{३३} तु गव्यून्^{३४}, क्रोशैस्तौ^{३५} द्वौ^{३६} तु मोहनम् ॥८८७॥

गव्यो^{३७} गव्यूतैर्गव्यूती^{३८}, चतुष्क्रोशं^{३९} तु योजनम् ।

पाशुपाश्व्य^{४०} जीववृत्तिर्गोमान्^{४१} गोमी^{४२} गवीश्वरै^{४३} ॥८८८॥

गोपाले^{४४} गोधुगामी^{४५} गोपैर्गोपञ्च^{४६} चैवल्लवाः ।

गोविन्दोऽधिकृतो^{४७} गोपु^{४८}, नावाहस्त्वजनीविकैः ॥८८९॥

कुटुम्बी कर्षकैः क्षेत्री, हर्षो कृषिकैर्कार्षको ।

कृषीवडोऽपि जित्वा तु, हलिः सीरस्तु लाङ्गलम् ॥८९०॥

गोदारणं हर्षमीषी, मीते तद्दण्डपद्धती ।

निरीषे कुटकं फाले, कृषकैः कुशिकैः फलम् ॥८९१॥

दात्रं लवित्रं तन्मुष्टौ, वण्टो मर्त्यं समीकृतौ ।

गोदारणं तु कुदालैः, खनित्रं त्ववदारणम् ॥८९२॥

प्रतोदस्तु प्रवयणं, प्राननं तोत्रं तोदनं ।

योत्रं तु योक्त्रेणान्धैः, कोटिशो लोष्टभेदनैः ॥८९३॥

मेघिमैथिः खलेवाली, खले गोबन्धदारु यत् ।

शूद्रोऽन्त्यवर्णो वृषलैः, पद्यैः पज्जो जघन्यजैः ॥८९४॥

ते तु मूर्द्धावसिक्तादारयकृन्मिश्रजातयः ।

क्षत्रियायां द्विनान्मूर्द्धावसिक्तो विट्छियां पुनः ॥८९५॥

धम्बैष्ठोऽयं पारशत्रुनिषादो शूद्रयोपिति ।

क्षत्रान्माहिष्यो वैश्यायामृषैस्तु वृषलस्त्रियाम् ॥८९६॥

१२२ अमिधानचिंतामणौ मर्त्यकाण्डः ३

वैश्यात्तु करणैः शूद्रात्त्वायोगवो विगः स्त्रियाम् ।

क्षत्रियायां पुनः क्षर्त्ता, चण्डालो ब्राह्मणस्त्रियाम् ॥८९७॥

वैश्यात्तु मार्गधः क्षत्र्यां, वैदेहका द्विजस्त्रियाम् ।

सूतस्तु क्षत्रियाज्जात, इति द्वादश तद्भिदः ॥८९८॥

माहिष्येण तु जातः स्यात्, करण्यां रथकारकैः ।

कारुस्तु कारी प्रकृतिः, शिल्पी श्रेणिस्तु तद्रणः ॥८९९॥

शिल्पं कलौ विज्ञानं च, मालाकारस्तु मालिकैः ।

पुष्पाजीवैः पुष्पलावी, पुष्पाणामववायिनी ॥९००॥

कल्पपालैः सुरानीवी, शौण्डिकौ मण्डहारकैः ।

वारिवासेः पानवणिकै, ध्वनौ ध्वज्यासुतीचलैः ॥९०१॥

मद्यं मदिष्ठौ मदिशौ परिस्रुतौ

कश्यं परिस्रुन्मधुं कापिशायनम् ।

गन्धोत्तमां कल्पमिनीं परिप्लुतौ

कान्दम्बरां स्वादुरसां हलिप्रियो ॥९०२॥

- शुण्डीं^{१८} हालीं^{१८} हारदूरं, प्रसनीं^{२०} वारुणीं^{२०} सुरीं ।
 माध्वीकं^{२२} मदनीं^{२३} देवसृष्टीं^{२४} कापिशैमेविषजै^{२५} ॥९०३॥
 मध्वासवे^{२६} माध्वैको, भैरये^{२७} शीधुरासवः^{२८} ।
 जगलो^{२९} मेदको^{३०} मद्यपङ्कैः^{३१} त्रिण्वन्तु^{३२} नम्रदूः ॥९०४॥
 नम्रदुर्मद्यनीमं^{३३} च, मद्यसन्धानमासुरातिः^{३४} ।
 आसवोऽभिषवो^{३५} मद्यमण्डकारोत्तमौ^{३६} समौ ॥९०५॥
 गण्डवर्कस्तु^{३७} चपकैः^{३८} स्यात्सरवश्चानुतर्षणम् ।
 शुण्डीं^{३९} पानमदस्यानं, मधुवारीं^{४०} मधुक्रमोः ॥९०६॥
 सपीतिः^{४१} सहपानं^{४२} स्यादापानं^{४३} पानगोष्ठिकां ।
 उपदंशैस्त्वदंशैश्चसणं^{४४} मद्यपाशनम् ॥९०७॥
 नाडिन्धर्मैः^{४५} स्वर्णकारैः, कलादां^{४६} मुष्टिकश्चै^{४७} सः ।
 तैजसावर्तनीं^{४८} मूपीं, भद्रां^{४९} चर्मप्रसेविकां ॥९०८॥
 आस्फोटनीं^{५०} वेधनिकां, शाणस्तुं^{५१} निर्वपैः^{५२} कथैः ।
 सन्दंशैः^{५३} स्यात्क्वक्कमुखौ, भ्रमं^{५४} कुन्दं^{५५} च यन्त्रकम् ॥९०९॥
 वैकटिको^{५६} मणिकारैः, शौलिवैस्ताम्रकुट्टकैः ।
 शाड्विस्वकं^{५७} स्यात्काम्बविस्तुम्नशायिस्तु^{५८} सौचिकैः ॥९१०॥

२१४ अभिधानचिंतामणौ मर्त्यकाण्डः ३

कृपाणीं कर्तरीं कल्पन्थीपि सूचीं तु सेवनीं ।

सुचिसूत्रं पिप्पलकं, तर्कुः कर्त्तनसाधनम् ॥९११॥

पिङ्गनं विहननं च, तुलस्फोटनकार्मुकम् ।

सेवनं सीवनं स्यूतिस्तुल्यौ स्यूनेप्रसेवकौ ॥९१२॥

तन्तुवायः कुविन्दः स्यात्, त्रसरीः सूत्रवेष्टनम् ।

चाण्डूयतिर्वानदण्डो, येषां सूत्राणि तन्तवः ॥९१३॥

निर्णेजकस्तु रजकैः, पादुकाकृत्तु चर्मकृत् ।

उपानतं पादुको पादूः, पत्रद्वौ पादरक्षणम् ॥९१४॥

प्राणाहिताऽनुपदीना, त्वायद्वाऽनुषदं हि या ।

नद्धी वद्धी वत्रां स्यादारी चर्मप्रभेदिकौ ॥९१५॥

कुलायः स्यात्कुम्भकारो, दण्डभृच्चक्रनीवकैः ।

शाणाजीवैः शस्त्रमार्गो, भ्रमासक्तोऽसिधावकैः ॥९१६॥

धूसरंश्चाक्रितैस्तैली, स्यात्पिण्याकैल्लौ समौ ।

रथकृत् स्थपतिस्त्वष्टा, काष्ठनट् तक्षेवद्वका ॥९१७॥

ग्रामायत्तो ग्रामतक्षैः, कौटतक्षोऽनवीनकैः ।

वृक्षपित्तक्षणी वासी, क्रकचं करपत्रकम् ॥९१८॥

स उद्धनो यत्र काष्ठे, काष्ठं निक्षिप्य तक्ष्यते ।
 वृक्षादनो वृक्षभेदो, टङ्कः पापाणदारकैः ॥९१९॥
 ष्योकारैः व मारो लोहकारैः कूटं त्वयोधनैः ।
 व्रध्नैः पत्रपरशुरीपीकां तूलिकैपिकां ॥९२०॥
 मक्ष्यकारैः कान्दविकैः, कन्दुस्येदनिकै ममे ।
 रङ्गानीवस्तौलिकिकैश्चित्रकृत्वाप तूलिकां ॥९२१॥
 कूचिकां चित्रमाश्लेख्य, पलाण्डैस्तु लेप्यकृते ।
 पुस्तं लेप्यादिकर्म स्यान्नपितैश्चण्डिभैः क्षुरी ॥९२२॥
 क्षुरमर्दो दिवाकीर्त्तिमुण्डशोऽन्तावसाय्यपि ।
 मुण्डनं मद्राकरणं, वपनं परिषापणम् ॥९२३॥
 क्षौरं नाराधो श्वेपिप्यां, देवानीवस्तुं देवैः ।
 मार्दङ्गिको मौरजिको, वीणावादेस्तु वैणिकैः ॥९२४॥
 वेणुधमैः स्याद्वेणविकैः, पाणिधैः पाणिनादकैः ।
 स्यात्प्रातिहारिको मायाकारो मायां तु शाम्बरी ॥९२५॥
 इन्द्रनाभं तु कुट्टकं, नाभं कुमृतिरित्यपि ।
 कौतूहलं तु कुतूह, कौतुकं च कुतूहलम् ॥९२६॥

व्याधौ मृगवधाजीवी, लुब्धको मृगमुखे सः ।

सापेद्विर्मृगयोऽऽखेटो, मृगव्योऽऽच्छोदने अपि ॥९२७॥

जालिकंस्तु वागुरिको, वागुरी मृगजालिको ।

शुम्भं वराटको रज्जुः, शुल्बं तन्त्री वटी गुणैः ॥९२८॥

श्रीवीरो दाशकैवर्त्तो, बडिशं मत्स्यवेधनम् ।

अनायस्तु मत्स्यजालं, कुवेणां मत्स्यबन्वनी ॥९२९॥

जीवान्तकैः शाकुनिको, वैतंसिकस्तु सौनिकैः ।

मांसिकैः कौटिकश्चाप, सूर्पा स्थानं वधस्य यत् ॥९३०॥

स्याद्वन्धनोपकरणं, वीतंसो मृगपक्षिणाम् ।

पाशस्तु बन्वनप्रन्धैरवपातावटौ समौ ॥९३१॥

उन्माथैः कूटयन्त्रं स्याद्विवर्णस्तु पृथग्जनैः ।

इतरैः प्राकृतो नीचैः, पामरौ बर्बश्चै सः ॥९३२॥

चण्डालोऽन्तावसाद्यन्तेवांसिश्चरन्बुक्कसोः ।

निपादंल्लवमातङ्गदिवाकीर्त्तिजनङ्गमैः ॥९३३॥

पृथिन्दा नाहला निष्ठचाः, शबरौ दृष्टौ भर्ताः ।

मालां भिर्ला. किराताश्च, सर्वेऽपि म्लेच्छजातयः ॥९३४॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधान-
चिन्तामणी नाममालायां मर्त्यकाण्डस्तृतीयः
समाप्तः ॥ ३ ॥

तिर्यक्काण्डः ।

भूर्भूमिः^२ पृथिवी^३ पृथ्वी, वसुधो^४र्वी वसुन्धरा^७ ।

घात्री^६ घग्नी^९ घणी, विश्वा^{१०} विश्वम्भरा^{१२} घरा^{१३} ॥९३५॥

क्षितिः^{१४} क्षोणी^{१५} क्षमाऽनन्ता^{१६}, ज्या^{१७} कुर्वसुमती^{१८} मही^{२०} ।

गौर्गोत्रा^{२२} भूतघात्री^{२४} क्षमा, गन्धमाता^{२६}ऽचष्टाऽवनिः^{२७} ॥९३६॥

सर्वसहा^{२९} रत्नगर्भा^{३०}, जगती^{३१} मेदिनी^{३२} रसा^{३३} ।

काश्यपी^{३४} पर्वताधारा^{३५}, स्थिरे^{३६} रत्न-बीज-सुः^{३९} ॥९३७॥

विपुला^{४०} सागराद्याग्रे, स्युने^{४१}मीमेख^{४२}अम्बरी^{४३}ः ।

द्यावापृथिव्यौ^{४४} तु द्यावामूर्ती^{४५} द्याक्षमे^{४६} भवि ॥९३८॥

दिवस्पृथिव्यौ^१ तु रोदह्यौ^२ रोदसी^३ रोदसां^४ च ते ।

उर्वरा^१ सर्वसस्या भूरिरिणं पुनरूपाम् ॥९३९॥

स्यलं^१ स्यली^२ मरुर्वन्वो^३, क्षेत्रार्थप्रहतं खिलम् ।

मृन्मृत्तिकौ^१ सा क्षारोपो^२, मृत्सा^३ मृत्सा^४ च सा शुमा ९४०

रुमा^१ लवणखानिः स्यात्, सामुद्रं^२ लवणं^३ हि यत् ।

तदक्षीव^१ वशिरश्च^२, सैन्वव^३ तु नदीभवम् ॥९४१॥

माणिमन्यं^१ शीतशिव^२, रौमकं^३ तु रुमाभवम् ।

वसुकं^१ वस्तुकं^२ तच्च, विडपावच^३ तु कृत्रिमं ॥९४२॥

सौर्वचलेऽक्षरुचकं^१, दुर्गन्धं^२ शुटनाशन्म् ।

कृष्णे^१ तु तत्र तिलकं^२, यवक्षारो^३ यवाप्रनः ॥९४३॥

यवनालजैः^१ पाक्यश्च^२, पाचनकस्तु^३ टङ्कणैः ।

मालतीतीरजो^१ लोहश्लेषणो^२ रसशोधनैः ॥९४४॥

समास्तु^१ स्वर्निकाक्षारैकापोतैः^२ सुखवर्चकैः ।

स्वर्निस्तु^१ स्वर्निको^२ सुग्ना^३, योगवाहो^४ सुवर्चिको^५ ॥९४५॥

मरतान्यैरावतानि^१, विदेहाश्च^२ कुरुन् विना ।

'वर्षाणि कर्ममूर्त्यः स्युः', शेषाणि फलभूमयः ॥९४६॥

वर्षे वर्षवराद्यङ्के, विषदेस्तुपवर्त्तनम् ।

देशो जनपदो नीघृते, राष्ट्रं निर्गद्ये मण्डलम् ॥९४७॥

आट्वावर्त्तो मन्वमुमिर्जिनचक्रचर्द्दवकिणाम् ।

पुण्यभूराचारवेदी, मध्यं विन्ध्यहिमागयोः ॥९४८॥

गङ्गायमुनयोर्मध्यमन्तवेदिः समस्पष्टौ ।

ब्रह्मावर्त्तः सरस्वत्या, दृण्डुत्याश्च मध्यतः ॥९४९॥

ब्रह्मवेदिः कुरुक्षेत्रे, पद्मामहदान्ताम् ।

वर्मक्षेत्रं कुरुक्षेत्रं, द्वादशयोजनावधि ॥९५०॥

हिमवद्विन्ध्ययोर्मध्यं यत् प्राग् विनशनादपि ।

प्रत्यगेष प्रयागाद्य, मध्यदेशः स मध्यमैः ॥९५१॥

देशः प्राग्दक्षिणः प्राच्यो, नदी यावच्छरावतीम् ।

पश्चिमोत्तरस्तूदीक्ष्यैः, प्राच्यो म्हेच्छः ॥९५२॥

पाण्डुरदक्षिणो मूर्धैः, पाण्डुरदक्षिणगृत्तके ।

गङ्गो निर्मलाऽनूरोऽम्बुमान् कर्णातु तद्विष ॥९५३॥

कुमुदानी कुमुदापामो, वेतव्यान् मूर्धिवेगमः ।

महपापो नदवीपो, नदीर्धो नदुर्धो सः ॥९५४॥

१३० अभिधानचिंतामणौ त्रियंकाण्डः

शाङ्गुः (शाङ्गुः) शादहरिते, देशो नयम्बुजीवनः ।

स्यान्नदीमातृको देवमातृको वृष्टिजीवनः ॥९९९॥

प्राग्ज्योतिषीः कामरूपी, मालवीः स्युरवन्तयैः ।

त्रैपुरास्तु डाहलौः स्युश्चैद्यास्ने^३ चेदयश्च^३ ते ॥९९६॥

बङ्गास्तु हरिकेलीयौ, अङ्गाश्चैम्पोपलक्षिताः ।

सारवास्तु कारकुशीयौ, मरवस्तु दशेरकौः ॥९९७॥

जाहन्वरीधिगर्तीः स्युस्तायिकैस्तर्निकैभिषाः ।

कश्मीरास्तु माधुमतोः, सारस्वतौ विकर्णिकौः ॥९९८॥

वाहिकौष्टकैनामानो, वाहीकौ वाहिकौद्दुयाः ।

तुरुकौस्तु सारस्यैः स्युः, कारुपीस्तु बृहद्गृहैः ॥९९९॥

लम्पाकौस्तु मुरण्डोः स्युः, सौवीरास्तु कुमालकौः ।

प्रत्यग्रथैस्त्वहिच्छत्रैः, कीकटौ मगधौद्दुयाः ॥९९०॥

ओण्डैः केरलेपर्यायाः, कुन्तला उपहालकौः ।

ग्रामस्तु वसथः स-न्नि-प्रति-पर्युष तैः परः ॥९९१॥

पाटकैस्तु तदद्वे स्यादावाटैस्तु घट्टेऽवधिः^३ ।

अन्तेऽवसानं सीमां च, मर्त्याद्वैपि च सीमनि ॥९९२॥

ग्रामसीमा तूपशल्यं, मालं ग्रामान्तराटवी ।
पर्यन्तभुः परिमरैः, स्यात्कर्मान्तैस्तु कर्मभूः ॥२६३॥

गोस्यानं गोष्ठमेतत्तु गौष्ठीनं भूतपूर्वकम् ।
तदाशितंगीवीनं स्याद्भावो यथाशिताः पुरा ॥२६४॥

क्षेत्रं तु वप्रैः कदारैः, सेतौ पाल्योल्लिसंवरौ ।
क्षेत्रं तु शाकस्य शाकशाकटं शाकशाकिनम् ॥२६५॥

वैहेयं शालेयं पटिक्यं कौद्रवीणमौद्गीने ।
ब्रीह्यादीनां क्षेत्रेऽणव्यं तु स्यादाणवीनमणोः ॥२६६॥

भङ्गघं भाङ्गीनैमौभीनैमृम्यं, यव्यं यवक्यैवत् ।
तिर्य्यं तैलीनं मापीणं, माण्यं मङ्गादिसम्भवम् ॥२६७॥

सीत्यं हल्यं त्रिहल्यं तु, त्रिसीत्यं त्रिगुणाकृतम् ।
तृतीयाकृतं द्विहल्यीद्येवं शम्बाकृतं, च तत् ॥२६८॥

बीजाकृतं तूत्कृतं, द्रौणिकोऽऽदिकौदयः ।
स्युद्रोणादह्वापादौ, खलघानं पुनः खलम् ॥२६९॥

चूर्णे^१ सौदो^२स्य रजसि^३, स्युर्धृ^४ठीपै^५शुरेणवैः ।

लोष्टे^१ लोष्टु^२र्दलिलै^३र्धुर्वल्मीकैः^४ कृमिपवंतैः^५ ॥९७०॥

वध्रीकूटं^३ वामलूरो^४, नाकुं^५: शक्रशिरश्च^६ सः ।

नगरा^१ पूः^२ पुरा^३ द्रङ्गः^४, पत्तनं^५ पृष्ठभेदनम्^६ ॥९७१॥

निवेशनं^१घिष्ठानं^२, स्थानीयं^३ निगमोऽपि^४ च ।

शाखापुरं^१ तूपपुरं^२, खेटैः^३, पुराद्धविस्तरः^४ ॥९७२॥

स्कन्धावा^१रो राजधानी^२, कोट्टैद्रुगै^३ पुनः^४ समे ।

गयापूर्गयराजपैः^१ वन्यकुब्जं^२, महोदयम्^३ ॥९७३॥

वन्याकुब्जं^३ गाधिपुरं^४, कौशं^५ कुशस्यलं^६ च तत् ।

काशिर्वराणसी^१ वाराणसी^२ शिवपुरी^३ च सा ॥९७४॥

सावेतं^१ कोशलौऽयोध्यां^२, विदेहौमिथिलं^३ समे ।

त्रिपुरी^१ चेदिनगरी^२, कौशाम्बी^३ वासपत्तनम्^४ ॥९७५॥

उज्जयिनी^१ स्याद्विशालौऽवन्ती^२ पुष्पकरण्डिनी^३ ।

०१ उत्कर्षेण जयरज्जयिनी, रम्यादित्वादनट्, अन्ये तु उज्जयिनी नाम राक्षसी देवता तस्या निवास उज्जयिनीति चाहु-
रार्थमणमुत्पाद्य तस्य शेषमिच्छन्ति ।

पाटलिपुत्रं कुसुमपुरं चम्पा तु मालिनी ॥१७६॥

श्लेषपादकर्णयोः पुँद्वीकोटं उमावनम् ।

कोटीवर्षं बाणपुरं, स्याच्छोणितपुरं च तत् ॥१७७॥

मयुरां तु मधूपन्नं, मधुरांऽप गजाह्वयम् ।

स्याद्वास्तिनपुरं हस्तिनीपुरं हस्तिनापुरम् ॥१७८॥

तामलिप्तं दामलिप्तं, तामलिप्ती तमालिनी ।

स्तम्भपुँर्विष्णुगृहं च, स्याद्विदेर्मा तु कुण्डिनम् ॥१७९॥

द्वारवती द्वारका स्यात्, निषधो तु नद्यस्य पृः ।

प्राकारो वरणः सालं, चयो वप्रोऽस्य पीठमृः ॥१८०॥

प्राकाराग्रं कपिशिर्षं, क्षौमोद्यौष्टाष्टाळकौः समाः ।

पृद्वरिं गोपुरं रथ्यामतोलीविशिलौः समाः ॥१८१॥

परिकूटं हस्तिनलौ, नगरद्वारकूटके ।

मुखं निःसरणे वाटे, प्राचीनावेष्टकौ पृतिः ॥१८२॥

२३४ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

पदैः^३यैकपदौ^३ पद्यौ^३, पद्वै^३तिर्वर्त्म^६ वर्त्तनी^६ ।

अद्य^३नं सरा^३णिमार्गो^३ऽध्वौ^३ पन्थौ^३ निगमैः^३ सृतिः^३ ॥९८३॥

सत्पथे^३ स्वतितः^३ पन्थौ^३, अपन्थौ^३ अपथं^३ समे ।

व्यध्नो^३ दुरध्वैः^३ कदध्वौ^३, विपथं^३ कापथं^३ च सः ॥९८४॥

प्रान्तरं^३ दूरशून्यो^३ऽध्वा, कान्तारौ^३ वर्त्म^३ दुर्गमम् ।

सुख्णौ^३ तु सन्धिलौ^३ स्याद्दूढपार्गो^३ भुवो^३ऽन्तरे ॥९८५॥

चतुष्पथे^३ तु संस्थानं^३, चतुष्कं^३ त्रिपथे^३ त्रिकर्म ।

द्विपथं^३ तु चारुपथौ^३, गजाद्यध्वा^३ त्वसङ्कुलः^३ ॥९८६॥

षण्ठाथैः^३ संसरणं^३, श्रीपथौ^३ राजैवर्त्म^३ च ।

उपनिष्क्रमणं^३ चोपनिष्करं^३ च महापथं^३ ॥९८७॥

विवणिस्तु^३ वणिग्मार्गः^३, स्थाने^३ तु र्देमास्पदम् ।

श्लेष्मस्त्रिमार्ग्याः^३ शृङ्गाटे^३, बहुमार्गी^३ तु चत्वरम् ॥९८८॥

श्मशानं^३ करवीरं^३ स्यात्, पितृ-प्रेताद्वनं^३ गृहम् ।

गेहं^३ मूर्वाहितु^३ गेहं^३ तु, गृहं^३ देशमै^३ निकेतनम् ॥९८९॥

मन्दिरं^५ सदनं^६ सञ्चं, निकाय्यो^७ मवनं^८ कुट्टः ।

आलयो^९ निर्लेयः^{१०} शालो^{११}, समादवसितं^{१२} कुलम् ॥९९०॥

विष्णुर्भावास्त्यः^{१३} स्थानं^{१४}, पस्त्यः^{१५} संस्त्योयै^{१६} आश्रयैः ।

ओका^{१७} निर्वाप्तं^{१८} आवाप्तो^{१९}, वसतः^{२०} शरणं^{२१} क्षेत्र्यः ॥९९१॥

घामो^{२२}गारं^{२३} निशान्तं^{२४} च, कुट्टिम^{२५} त्वस्य^{२६} बद्धमूः ।

चतुःशालं^{२७} सञ्जवनं^{२८}, सौधं^{२९} तु नृपमन्दिरम् ॥९९२॥

उपकारिकोपकाय्यैः^{३०}, सिंहद्वारं^{३१} प्रवेशन्म् ।

आसादो^{३२} देवभूपानां^{३३}, हर्म्यं^{३४} तु घनिनां^{३५} गृहम् ॥९९३॥

मठोवस्त्योवस्यैः^{३६}, स्युदछात्रप्रतिवेशपनि ।

पर्णशालोटमैश्चैत्यैविहारो^{३७} मिनस्त्यनि ॥९९४॥

गर्भगोत्रोऽप्यरको^{३८}, वासो^{३९}कैः शयनास्त्यदम् ।

भाण्डागारं^{४०} तु कोशैः^{४१} स्यात्, चन्द्रशालो^{४२} शिरोगृहम् ॥

कुप्पशालो^{४३} तु स्नानानां^{४४}, कायमानं^{४५} तृणोकांसं ।

होत्रीयन्तु^{४६} हविर्गोहं^{४७}, प्राग्वंशैः^{४८} प्राग् हविर्गृहान् ॥९९५॥

१३३ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यङ्काण्डः

आर्धर्वणं शान्तिगृहेमास्पानगृहमिन्द्रकर्म ।

तैलिशाला यन्त्रगृहमरिष्टं सुतिकागृहम् ॥९९७॥

सूदशाला रसवती, पाकस्थानं महानसम् ।

हस्तिशाला तु चतुरं, वाजिशाला तु मन्दुरा ॥९९८॥

सन्दानिनी तु गोशाला, चित्रशाला तु जालिनी ।

कुम्भशाला पाकपुटी, तन्तुशाला तु गर्त्तिकी ॥९९९॥

नापितशाला वपनी, शिल्पा खरकुटा च सा ।

आवेशनं शिल्पिशाला, सत्रशाला प्रतिश्रयैः ॥१०००॥

आश्रमस्तु मुनिस्थानैमुपघ्नस्त्वन्तिकाश्रयैः ।

प्रषा पानीयशाला स्यात्, गज्जा तु मदिरागृहम् ॥१००१॥

पक्ष्णः शवरावासो, घोषेस्त्वाभीरपल्लिकी ।

पण्यशाला निपद्योऽष्टौ, ह्यो विपेणिरापणः ॥१००२॥

वेश्याश्रयैः पुरं वेशो, मण्डपस्तु जनाश्रयैः ।

कुड्यं मित्तिलदेहकैपन्तर्निहितक्रीकसम् ॥१००३॥

- चेदी^१ वितर्दिरे^२निरं, प्राङ्गं^३ चत्वरौङ्गणं ।
 चञ्जं^४ प्रतीहारो^५ द्वैर्द्वारैऽप परिषोऽर्गलौ ॥१००४॥
 साऽल्पा त्वर्गलिकां सूचिः^६, कुञ्चिनायान्तु कूचिकां ।
 साधारण्यं कुट्टेश्चासौ, द्वारयन्त्रं तु तालकम् ॥१००५॥
 अस्योद्घाटनयन्त्रन्तु, ताल्यपि प्रतितालयपि ।
 स्तिर्यग्द्वारोर्ध्वदारुत्तरङ्गं^७ स्यादरं पुनः ॥१००६॥
 कपोतोऽररिः^८ कुवार्तेः, पक्षद्वारं तु पक्षकैः ।
 प्रच्छन्नमन्तर्द्वारं^९ स्याद्, बहिर्द्वारं तु तोरणम् ॥१००७॥
 तोरणोर्ध्वे तु मङ्गलयं, दाम वन्दनमालिकां ।
 स्तम्भादेः स्यादधोदारौ, शिथौ नैसोर्द्ध्वदारुणि ॥१००८॥
 गोपानसी^{१०} तु बलमीच्छादने वक्रदारुणि ।
 गृहावग्रहणी^{११} देहल्युम्बुरोद्गुम्बुरोम्बुरोः ॥१००९॥
 प्रघाणः प्रघणोऽलिन्दो,^{१२} बहिर्द्वारप्रकोष्ठके ।
 कपोतपाली^{१३} विटङ्कैः, पटलच्छदिपो समे ॥१०१०॥
 नीध्रं बलीकं तत्प्रान्त, इन्द्रकोशैस्तमङ्गकैः ।
 बलमी^{१४} छदिराधारो, नागदन्तास्तु दन्तकौः ॥१०११॥

१३८ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यकाण्डः

मत्तालम्बोऽपाश्रयः स्यात्, प्रघ्नीवो मत्तवारणो ।
वातायनो^१ गवाक्षश्च, जालैकेऽयात्रकोष्ठकैः ॥१०१२॥
कुसुलोऽश्रिस्तु कोणोऽणिः^३, कोटिः^४ पाल्यैस्त्रै इत्यपि ।
आरोहणं^१ तु सोपानं^२, निःश्रेणिः^३ त्वधिरोहिणी^२ ॥१०१३॥
स्थूणां^१ स्तम्भैः^२ शालमञ्जी,^३ पाञ्चालिकां च पुत्रिकां ।
काष्ठादिघटिता लेप्थमयी त्वञ्जलिकारिका ॥१०१४॥
नन्द्यावर्त्तप्रभृन्नयो, विच्छन्दा आढ्यवेश्मनाम् ।
ससुद्धैः^१ सम्पुटैः^२ पेटां, स्पान्मञ्जूषां^३ शोषनीं^४ १०१५
सम्प्रार्जनीं बहुकरां, वर्द्धनीं च समृहनीं ।
सङ्करोवकरो^२ तुल्यावृद्धसर्मुलूखलम् ॥१०१६॥
प्रस्फोटनं^१ तु पवनैमवर्धातस्तु कण्डनम् ।
कटैः^१ किलिञ्जो मुसुलोऽयोप्रं^२ कण्डोलकैः^३ पिटम् १०१७
चालनीं^१ तिततैः^२ शूर्पैः^३ प्रस्फोटनमथान्तिकां ।
चुल्यैश्मन्तकैमुद्धानं, स्यादधिथयणीं^४ च सा ॥१०१८॥
स्थाल्युक्तां^१ पिठं^२ कुण्डं, चहं. कुम्भो घटैः पुनः ।
कुटैः^१ कुम्भैः^२ करीरैश्च, कलशैः^३ कलसो^४ निपैः ॥१०१९॥

हसन्यैद्भाराच्छकटी-घानी-पात्री^१ हसन्तिकौ ।

भ्राष्ट्रोऽम्बरीबेमृचीपिमृजीपं^२ पिष्टपाकभृत् ॥१०२०॥

कम्बिर्दर्विः खजाकौऽथ, स्यात्तैर्दुर्दाहहस्तकैः ।

बाह्यान्भिं^३ तु गलैःत्यैर्लूः, कर्करी^४ करकौऽथ सः १०२१

नालिनेरनः करङ्कैन्तुल्यौ कटाहैकर्परी^५ ।

मणिकौऽलिजरो^६ गैर्गरीकलशयो^७ तु मन्थनी^८ ॥१०२२॥

वैशाखैः स्रजैको मन्थी^९, मन्थनो^{१०} मन्वदण्डकैः ।

मन्थैः क्षुब्धोऽस्य विष्कम्भो^{११}, मञ्जरीः कुट्टीरोऽपि च १०२३

शालाजीरो^{१२} वर्द्धमानैः, शरावैः कोशिका पृनः ।

मल्लिकौ चपकैः कंभैः, पारी^{१३} स्यात्पानभाजनम् ॥१०२४॥

कुतूश्चर्मज्जेहपात्रं, कुतूप्स्तु तदल्पकम् ।

दृतिः^{१४} खल्लैश्चर्ममयी, स्वाष्टुः करकपात्रिकौ ॥१०२५॥

सर्वमायपनं भाण्डं^{१५}, पात्रािमत्रे^{१६} ह्यु माननम् ।

तद्विशालं पृनः स्यात्^{१७}, स्यात्पिघानैमृदघ्नेनम् ॥१०२६॥

शैत्रोऽद्रिः शिखरी^{१८} शिलोच्चयगिरी^{१९} गोत्राऽचलैः सातुमान्^{२०},

प्रावां पर्वतभूधैर्भूधैरधैरौर्होर्वा^{२१}, नैगोऽथोदयैः ।

२४० अभिधानवितामणौ तिर्यक्काण्डः

पूर्वाद्रिश्चरमोद्रिस्तौ उदगद्रिस्त्रिद्विराणुं मेनका—
प्राणेशो^३ हिमवान् हिमालयै^३हिमप्रस्थौ^६ भवानीगुहः ॥१०२७॥
हिरण्यनाभो^३ मैनाकैः, सुनामश्चै^३ तदात्मजः ।
रजताद्रिस्तु कैलासोऽष्टापदैः स्फटिकाचलैः ॥१०२८॥
क्रौञ्चैः कुञ्चोऽप मलयै, आपादौ दक्षिणाचलैः ।
स्यान्मास्यवान् प्रसवणो, विन्ध्यस्तु जठवालकैः ॥१०२९॥
शत्रुजयो^१ विमलौद्रिरिन्द्रकीलस्तु मन्दरैः ।
सुवेष्टैः स्यात् त्रिमृकृतैस्त्रिकूटैस्त्रिकुर्चैः सः ॥१०३०॥
उज्जयन्तो^१ रैवतकैः, सुदारैः पारियात्रिकैः ।
लोकालोकैश्चक्रवर्तीलोऽप मेरुः कर्णिकाचलैः ॥१०३१॥
रत्नतालैः सुमेरुः स्वः-स्वर्गि-काञ्चनतो गिरिः ।
शृङ्गं तु शिखरं कूटं, प्रपातैस्त्वतटो भृगुः ॥१०३२॥
मेखला मध्यमागोऽद्रेर्नितम्बैः कटकश्चै सः ।
दरी स्यात्कन्दैरोऽस्वातबिले तु गह्वरं गुहा ॥१०३३॥
द्रोणो तु शैलयोः सन्धिः, पादाः पर्यन्तपर्वताः ।
दन्तकास्तु बहिस्तिर्यक्प्रदेशा निर्गता गिरेः ॥१०३४॥

अधित्यक्रौर्ध्वमृमिः स्याद्दधोमूमिरुपात्यका ।

स्तु^१ प्रस्थ^२ सात्तैरशभौ तु, पापाणैः प्रस्तरौ^३ दृषद्वे ॥१०३६॥

प्रावो शिलोपलौ गण्डशैलीः स्थूलोपलाश्रयुताः ।

स्यादाकरं^१ खनिः^२ खानिर्गज्जो^३ घातुस्तु गैरिकम्^४ ॥१०३६॥

शुक्रघातौ^१ पात्रशुक्रौ, कठिनी^२ खटिनी^३ खटी ।

लोहं^१ कालायसं^२ शस्त्रं^३, पिण्डं^४ पारशवं^५ घनम् ॥१०३७॥

गिरिसारं^१ शिलासारं, तीक्ष्णकृष्णामिषे^२ अंधैः ।

सिंहाने-धूर्त्त-मण्डूरै-सरणोन्यस्य^१ विट्टके ॥१०३८॥

सर्वं च^१ तैजसं^२ लोहं, विकारस्त्वयसः कुशा^३ ।

ताम्रं^१ ग्लेच्छमुखं^२ शुक्लं^३, रक्तं^४ द्व्यष्टैमुद्गुम्बरम्^५ ॥१०३९॥

ग्लेच्छशाबरभेदाख्यं, मर्कटार्स्यं कनीयसम्^१ ।

ब्रह्मवर्द्धनं^१ वरिष्ठं^२, सीसं^३ तु सीसपत्रकम् ॥१०४०॥

नागं^१ गण्डूपदमव^२, वप्रं^३ सिन्दूरकारणम्^४ ।

वर्धं^१ स्वर्णारियोगेष्टे^२, यवनेष्टं सुवर्णकम् ॥१०४१॥

०१ सुवर्णं १ रजतं २ ताम्रं ३ रीति ४ कांस्यं ५ तथा
अपु ६ । सीसं ७ च घीवर ८ वैव, अष्टौ लोहानि चक्षते ॥१॥

१४२ अभिधानधितामणो तिर्यक्काण्डः

वङ्गं त्रपुः स्वर्णनेनागजीवने,
मृद्गङ्गाङ्गे पृथग्रपिघटे ।

स्याच्चक्रमेजं तमरं च नागजं
कस्नीरमाथीनैकसिंहले अपि ॥१०४२॥

स्याद्रूप्यं कलघौततारैरजतश्वेनानि दुर्वर्णकं,
खजूरं च हिमांशुहंसकुमुदाभिख्यं तुवर्णं पुनः ।
स्वर्णं हेमं हिरण्यहाटकैवसून्यष्टापदं काञ्चन
कल्याणं कनकं महारजतैरेगोङ्गैर्यरुक्माप्येपि ॥१०४३॥

कलघौतलोहोत्तमैर्वह्निबीजा-
न्यपि गारुडं गैरिकंजातरूपे ।
तपनीयं चामीकरं चन्द्रमर्मा-
ऽर्जुननिष्कैर्कार्त्तस्वैरर्कजुगणि ॥१०४४॥

जाम्बूनदं शातकुम्भं, रजतं भूरि भूतममै ।
हिरण्यकोशोकुप्यानि, हेमिन रूप्ये कृताकृते ॥१०४५॥

कुप्यन्तु तद्द्रवादन्यद्रूप्यन्तु^१ द्वयमोहतम् ।
 अलङ्कारसुवर्णं तु, श्रृङ्गीकनकमायुषम् ॥१०४६॥
 रजतं च सुवर्णं च, संश्लिष्टे घनगोलकै ।
 पित्तशाऽऽरोऽयारकूर्टः, कपिलोह^२ सुवर्णकम् ॥१०४७॥
 रिरि^३ रीरी च रीतिश्च, पीतलोहं सुलोदकम् ।
 ब्राह्मी तु राज्ञी कपिली, ब्रह्मरीतिर्महेश्वरी ॥१०४८॥
 कांस्ये विद्युत्प्रियं बोपैः, प्रकाशं वङ्गशुल्बनम् ।
 घण्टाशब्दमसुराहुं, रवणं लोहजं मलम् ॥१०४९॥
 सौराष्ट्रकं पञ्चलोह^४, वर्तलोहं तु वर्तकम् ।
 पारदं पारतः सुतो^५, हग्नीजं रसेश्चलम् ॥१०५०॥
 अभ्रकं स्वच्छपत्रं लैमेवाख्यं गिरिजामलं ।
 श्लोतोऽञ्जनं तु कापोतं, सौवीरं कृष्णयासुने ॥१०५१॥
 अथ तुल्यं शिखिग्रीवं, तुत्पाञ्जनमयूरकं ।
 मूपातुस्थं कांस्यनीलं, हेमतरं वितुन्नकम् ॥१०५२॥

०१ आहतस्योत्तरतो लोके "ह्रीया" इति ख्यातः । तथा
 "पैसा इति अन्यः । ०२ "कुन्दन" इति प्रसिद्धः ०३ पञ्च
 तासरोतित्रपुमोगकडालायसरक्षणानि लौहानि यस्मिन् कांस्यभेदः ।

१४४ अभिधानचिंतामणौ तिर्यङ्काण्डः

स्यात्तु कर्परिकातुत्यैममृतासङ्गमज्जनम् ।
 रसगर्म^१ ताक्ष्यशैलं, तुत्ये^२ दार्वीरसोद्भवे ॥१०९३॥
 पुष्पाञ्जनं^३ रीतिपुष्पं, पौष्पकं^४ पुष्पकेतुं च ।
 माक्षिकं^५ तु कदम्बैः स्यात्, चक्रनामोऽजनामकैः १०९४
 ताप्यो^६ नदीभिः कामैरिस्तारैरिर्विटमाक्षिकैः ।
 सौराष्ट्री^७ पार्वती काशी, कालिको^८ पर्पटी सती ॥१०९५॥
 आढको^९ तुवरी कंसोद्भवा काच्छी^{१०} मृदाहृथी ।
 कामीसं^{११} घातुकासीसं, खेचरं^{१२} घातुशेखरम् ॥१०९६॥
 द्वितीयं पुष्पिकासीसं, कंसकं^{१३} नयनौषधम् ।
 गन्धाश्मां शुल्बैशामां^{१४} कुष्ठोरिर्गन्धिकैगन्धकौ ॥१०९७॥
 सौगन्धिकैः शुकपुच्छो^{१५}, हरितालं^{१६} तु पिञ्जरम् ।
 निडालकं^{१७} विश्वगन्धिं, खनूरं^{१८} वंशपत्रकम् ॥१०९८॥
 आलपीतर्नतालानि^{१९}, गोदन्तं^{२०} नटमण्डनम् ।
 वैङ्गैरिर्लोपहृषैथ, मनोगुप्तं मनःशिलो ॥१०९९॥
 करवीरौ नागमातौ, रोचनी^{२१} रसनेत्रिका ।
 नेपाठी^{२२} कुनटी^{२३} गोला, मनोह्रां नागनिहिका ॥१०९०॥

सिन्दूरं^१ नागनं^२ नागरक्तं^३ शृङ्गारभूषणम् ।
 चीनपिष्टं^४ हंसपादकुरुविन्दे^५ तु हिङ्गुलैः ॥१०६१॥
 शिलाजतुं^६ स्याद्गिरिजैमर्थं^७ गैर्यैमश्मनम् ।
 क्षारैः काचैः कुञ्जाली^८ तु, स्याच्चक्षुष्यो कुञ्जत्विक्रौ ॥१०६२॥
 चोलो^९ गन्धरसैः प्राणैः, पिण्डो^{१०} गोपरसैः शशैः ।
 रत्नं^{११} वसुं मणिस्तत्र, वैदूर्यं^{१२} बालवायजम् ॥१०६३॥
 मरकतं^{१३} त्वश्मगर्भं^{१४}, गारुन्मतं^{१५} हरिणमणिः ।
 पद्मरागे^{१६} लोहितकैलक्ष्मीपृष्पारुणोपल्लोः ॥१०६४॥
 नीलमणिस्त्विन्द्रनीलैः, सूचीमुखं^{१७} तु हीरकैः ।
 वरारकं^{१८} रत्नमूर्ख्यं, वज्रायायिनामै च ॥१०६५॥
 विराटजो^{१९} राजपट्टो^{२०}, रामैवर्त्तोऽप्य विद्रुमैः ।
 रक्ताङ्को^{२१} रक्तकन्दैश्च, प्रवालं^{२२} हेमकन्दलैः ॥१०६६॥
 सूर्यकान्तैः सूर्यमणिः^{२३}, सूर्याश्मिं दहनोपल्लैः ।
 चन्द्रकान्तैश्चन्द्रमणिश्चान्द्रैश्चन्द्रोपल्लैश्च स ॥१०६७॥
 क्षीरतैलकटिकाभ्यामन्यौ स्वम्फटिकौविमौ ।
 शुक्तिमं^{२४} मौक्तिकं^{२५} मुतं^{२६}, मुक्ताकरं^{२७} रसोद्भवं ॥१०६८॥
 इति पृथ्वीकायः ॥

अथापकायः ।

नीरं^१ वारिं^२ जलं^३ दक्कं^४ कैमुटकं^५ पानीयमर्धः^६ कुशं,
तोयं^७ जोवनं^८ जीवनीयं^९ सलिलं^{१०} गार्थिभुं^{११} वाः संवरीमं^{१२} ।
क्षीरं^{१३} पुष्करैरेषपुष्कैरुमन्त्रीन्यापैः^{१४} पयैः^{१५} पाथसी,^{१६}
कीलालं^{१७} भुवनं^{१८} वनं^{१९} घनरसो^{२०} यादोनिवासोऽमृतम्^{२१} ॥ १०६९ ॥
कुलीनस^{२२} कवन्धं^{२३} च, प्राणदं^{२४} मर्वतोमुखीम्^{२५} ।
अस्याधोऽस्थाने मस्तौघमर्गोघं चातलभृशिं^{२६} ॥ १०७० ॥
निम्नं गमीरं^{२७} गम्भोरमुत्तानं^{२८} तद्विलक्षणम् ।
अच्छं^{२९} प्रसन्नेऽनच्छं^{३०} स्यादाविलं^{३१} कञ्जुषं^{३२} च तत् १०७१
भवश्यायस्तु^{३३} तुहिनं^{३४}, प्रालेयं^{३५} मिहिको हिमम्^{३६} ।
स्यान्नीहारस्तुपारश्वं,^{३७} हिमानी^{३८} तु महद्धिमम् ॥ १०७२ ॥
पारावारैः सागैरोऽवारपारो^{३९}-
ऽकृपारोदध्यैर्णवौ^{४०} वीचिमाब्दी ।
यादः-स्रोतो-वा-नेदी-शैः सरस्वानैः ।
सिन्धूदन्वन्ती^{४१} मितीद्वैः समुद्रैः ॥ १०७३ ॥

मस्तकदन्ती तु, दंष्ट्रा शुनवराहयोः । मेघो भुजङ्गनो वेणुर्मत्स्यो
मौक्तिकनयोनयः ॥ १ ॥ ” इति ।

आकरो मकराद्रूर्वाज्जत्रान्निधि-धि-राशयैः

द्वीपान्तरा असह्य्यासने, सप्तैवेति तु लौकिकाः ॥१०७४॥

लवणैक्षीरैर्दध्यैर्ज्यैरेक्षुस्वादुंवारयः ।

तरङ्गे मङ्गवीच्युर्म्यु-कलिकौ महति त्विह ॥१०७५॥

लहयैर्युल्लोलैकल्लोला, आर्त्तः पयमाभ्रमः ।

तालुरो वोलकैश्चासौ, वेला स्याद् वृद्धिरम्मसः ॥१०७६॥

द्विण्डीरोऽब्धिककैः फेनो, बुद्बुदस्पासकौ समौ ।

मट्यादी कूलमैः कूल, प्रपातैः कच्छैरोवसौ ॥१०७७॥

तटं तीरं प्रतीरं च, पृथिनं तज्जलोज्झितम् ।

सैकतं चान्तरीयं तु, द्वीपैमन्तर्जले तटम् ॥१०७८॥

तत्परं पारैष्वारं, त्वर्वाकू पात्रं तदन्तरम् ।

नदी हिरण्यवर्णा स्याद्रोधोवका तरङ्गिणी ॥१०७९॥

सिन्धुः शैवलिनी वहाँ च हृदिनी स्रोतस्विनी निम्नगाँ,

स्रोतो निर्झरिणी सरिच्च तटिनी कूलद्वीपो वाहिनी ।

कर्पूद्वीपवती समुद्रदयिताधुन्यौ खवन्तीसर-

स्वत्यौ पर्वतजाऽऽर्गा जलधिगाँ कुल्यौ च नम्बालिनी ॥

१४८ अमिधानचितामणौ तिर्यङ्काण्डः

गङ्गा त्रिपयगौ भागीरथी^३ त्रिदशदीर्घिकां ।

त्रिस्रोतौ जाह्नवी^६ मन्दाकिनी^६ मीष्मकुण्डसुः ॥१०८१॥

सरिद्धी^{११} विष्णुपदी^{११}, सिद्ध-स्वः-स्वर्गि स्वापगौ ।

ऋषिकुल्या^{१०} हेमवती^{१०}, स्वर्वापी^{१०} हरशेखरी ॥१०८२॥

यमुना^२ यमभगिनी, कालिन्दी^३ सुर्यज्ञा^३ यमी ।

रवेन्दुजा^३ पूर्वगङ्गा^३, नर्मदा^३ मेखलाद्रिनी ॥१०८३॥

गोदा^२ गोदावरी^२ तापी^२, तपनी^२ तपनात्मजा ।

शुतुद्रिस्तु^२ शतद्वेः^२ स्यात्, कावेरी^२ त्वर्द्धजाह्नवी ॥१०८४॥

करतोयी^२ सदानीरी^२, चन्द्रभागा^२ तु चन्द्रकौ ।

वासिष्ठी^१ गोमती^२ तुल्ये, ब्रह्मपुत्री^३ सगस्वती ॥१०८५॥

विपाटी^१ विपाशा^१ऽञ्जुनी^१ तु, बाहुदा^१ सैतवाहिनी ।

वैतरणी^१ नरकस्थी^१, स्रोतोऽम्भःसरणं^१ स्वतः ॥१०८६॥

प्रवाही^१ पुनरोर्वः^१ स्याद्, वेणी^१ धारो^१ रयश्चै सः ।

घट्टैस्तीर्थो^१ऽवतारे^१ऽम्बुवृद्धौ^१ पूरः^१ पुनो^१ऽपि च ॥१०८७॥

पुटभेदास्तु^१ वक्राणि^१, भ्रमास्तु^१ जलनिर्गमाः ।

परिवाही^१ जलोच्छ्वासाः^१, कूपकास्तु^१ विदारकाः ॥१०८८॥

प्रणाली^१ जलमार्गोऽथ, पानं^१ कुल्यो च सारणिः ।
 सिकता^१ बालुकां^१ बिन्दौ, पृषतै^१पृषतै^१विप्रुषः ॥१०८९॥
 जम्बूलचिकिञ्चौ^२ पङ्कैः^२, कर्दमश्च^२ नियद्वरैः ।
 शादो^३ हिरण्यनाहुस्तु, शोणो^३ नदे^३ पुनर्वहः ॥१०९०॥
 भिद्यै^३ उद्वर्चैः^३ सरस्वांश्च^३, द्रहोऽगाधजत्रो^३ हृदैः ।
 कूपैः^३ स्याद्दुदपानोऽन्धुः^३, प्रहिनेमी^३ तु तन्त्रिको ॥१०९१॥
 नान्दीमुखो^३ नान्दीपत्रो^३, वीनाहो^३ मुखबन्धने ।
 आहावस्तु^३ निपानं^३ स्याद्दुपकूपेऽथ दीर्घिकौ ॥१०९२॥
 वापी^३ स्यात् क्षुद्रकूपे^३ तु, चुरां^३ चुण्डौ^३ च चूतकैः ।
 उद्घाटकं^३ घटीयन्त्रं^३, पादावर्णोऽवष्टकैः ॥१०९३॥
 अखातं^३ तु देवखातं^३, पुष्कगिण्यां^३ तु खातकम् ।
 पद्माकरस्तहागोः^३ स्यात्, कासारैः^३ सरसीं^३ सरैः ॥१०९४॥
 वेशन्तैः^३ परगलौऽल्पं^३ तत्, परिखौ^३ खेपेखातिकैः ।
 स्यादाखिलमावालेमावापैः^३ स्थानकं^३ च सः ॥१०९५॥
 आघारस्तम्भमां^३ बन्धौ, निर्झरैस्तु^३ झरैः^३ नैरिः ।
 उत्सैः^३ स्रवैः^३ प्रस्रवणं^३, जलाधारां^३ जलाशयैः ॥१०९६॥
 इत्युक्त्वाः ।

अथ तेजस्कायः ।

वैह्विर्वृहद्भानुहिरण्यरेतसो,
 घनजयो हव्यहविर्हुताशनः ।
 कृपीटयोर्निर्दमुर्ना विरोचनां-
 ऽऽशुशुक्षणीं आगार्यैस्तनूनपातै ॥१०९७॥
 कृशानुं वैश्वानरंवीतिहोत्रैः,
 घृषाकपिः पावर्कचित्रमानु ।
 अपिपत्तंघूमध्वजैकृष्णवत्स-
 चिष्मन्त्रैर्पीगर्भतमोघ्नैशुक्रैः ॥१०९८॥

शोचिष्केशैः शुचिहृतवहोपबुधैः सप्तमन्त्र-
 ज्वालाजिह्वो ज्वलनैशिसिनी जागृविर्जातवेदाः ।
 बर्हिःशुष्मैर्निलसखैर्वमू रोहिताश्वीश्रयाशौ;
 बर्हिज्योतिर्दहनैर्बहुला हव्यबाहोऽनलोऽग्निः ॥१०९९॥
 विभावधुः सप्तोदधिः, स्वाहोऽमायो प्रियाऽस्य च ।
 और्वः सर्वतकोऽय्यग्निर्वादेवो, वदवागुलैः ॥११००॥

दवो^१ दावो^२ वनवह्नि^३मेववह्नि^४रिदम्भदैः ।

छागणस्त्रु^५ कतीपाग्निः^६, कुक्कुलस्त्रु^७ तुपानलैः ॥११०१॥

सन्तापैः संज्वो^८ बाष्पै, उष्मो जिह्वाः स्युरर्चिषः ।

हेतिः^९ कीर्लो शिखो^{१०} ज्वालो^{११}ऽर्चिर्ज्ञलको महत्यसौ ११०२

स्फुटिङ्गो^{१२}ऽग्निर्देणो^{१३}ऽन्नातज्वालोलको^{१४}ऽन्नातैमुलमुकम् ।

धूमः स्याद्वायुमो^{१५}हो^{१६}ऽग्निर्वा^{१७}हो दहनकेतनम् ॥११०३॥

अम्भसूः करभाञ्छ^{१८}, स्तरी^{१९}र्जीमूतवार्हपि ।

तैडिदैरावती^{२०} विद्युच्चलो^{२१} शम्पो^{२२}ऽचिरप्रमा ॥११०४॥

आकालिकी^{२३} शतहर्दा, चञ्चला^{२४} चण्डा^{२५}ऽशनिः^{२६} ।

सौदामिनी^{२७} क्षणिकी^{२८} च, हादिनी^{२९} जलवालीकी^{३०} ॥११०५॥

इति तेजस्कायः ।

अथ वायुकायः ।

वायुः समीरैसमिरो^{३१} पन्नो^{३२}शुनो नमः—

श्वासो^{३३} नमस्वर्दनिर्लक्षसनाः समीर्णैः ।

वीतो^{३४}ऽहिकानैत्रैपवमौनमर्हत्प्रकम्पनैः,

कम्पाकैनित्यैगति^{३५}र्गवहप्रमञ्जनैः ॥११०६॥

१५२ अभिधानचिंतामणौ तिर्यङ्काण्डः

मातरिश्वां जगत्प्राणैः, वृषदश्वो^{२२} महावैलैः ।

मार्हेन^{२५} स्पर्शनो^{२६} दैत्यदेवो^{२८} झञ्झां स वृष्टियुक् ११०७

प्राणो नात्तामहत्वाभिवादाङ्गुष्ठान्तगोचर ।

अपानैः पवनो मन्यापृष्ठपृष्ठान्तगोचर ।

समानैः सन्निवहन्नाभिषूदानो^१ हृच्छिरोऽन्तरे ।

सर्व्वत्ववृत्तिको व्यानैः, इत्यङ्गे पञ्च वायवः ॥११०९॥

इति वायुकायः ।

अथ वनस्पतिकायः ।

अरण्यमटवी^२ सत्रं^३, वार्क्षं^४ च गहनं झर्षं^५ ।

कान्तारं विपिनं कर्क्षः^६, स्यात् पण्डं काननं वनमं^७ १११०

दवो^८ दार्वः प्रस्नारस्तु, तृणाटय्यो झषोऽपि च ।

अपोराभ्या वनं^९ वैलैपारामैः कृत्रिमे वने ॥११११॥

निष्कृटेस्तु गृहारामो, बाह्यारामस्तु पौरकैः ।

आक्रीडै पुनरुद्य नं^{१०}, राज्ञा त्वन्त पुरोचितम् ॥१११२॥

तदेव प्रमदवनममात्यादेस्तु निष्कृटे ।

घाटी^{११} पृष्पादृक्षाच्चासौ, क्षुद्रारामः प्रसीदिका ॥१११३॥

वृक्षोऽग्रेः शिखरी^३ च शाखि^१फलै^२दा^३र्द्वि^४र्हरि^५द्वु^६द्वु^७मो,
 जीर्णो^१द्वु^२विटपी^३ कुटः^४ क्षिति^५रु^६हः^७ वारस्करो^८ विष्टैः^९ ।
 नन्दी^{१०}वर्चकरालिको^{११} तर्ह्यसु^{१२} पर्णी^{१३} पुलीक्यं^{१४}हिपः,
 सालो^{१५}ऽनोक^{१६}है^{१७}गच्छै^{१८}भा^{१९}द^{२०}प^{२१}न^{२२}गो^{२३} रूक्षो^{२४}ग^{२५}मो^{२६} पुष्पै^{२७}दः ॥१११४॥
 कुञ्जै^{२८}निकुञ्जै^{२९}कुडङ्गैः^{३०}, स्याने वृक्षै^{३१}र्वृतान्तरे ।
 पुष्पै^{३२}स्तु फलवान् वृक्षो, वानस्पत्यो^{३३} विना तु तैः १११५
 फलवान् वनस्पतिः^{३४} स्यात्, फलावन्ध्यः^{३५} फष्टे^{३६}ग्रहिः ।
 फलवन्ध्यस्तव^{३७}शे^{३८}, फलवान् फलिनैः^{३९} फञ्जी ॥१११६॥
 ओषधिः^{४०} स्यादौषधिश्चै^{४१}, फलपाकावसानिका ।
 क्षुपो^{४२} इह^{४३}शिकाशाखः, प्रतै^{४४}ति^{४५}र्न^{४६}ति^{४७}र्लताः ॥१११७॥
 वल्लै^{४८}र्यस्यां तु प्रतानि^{४९}न्पां^{५०}, गुल्मि^{५१}न्युल^{५२}वीरु^{५३}धैः ।
 स्यात्प्ररोहो^{५४}ऽङ्कुरो^{५५}ऽङ्कुरो^{५६}, रोहश्चै^{५७} स तु पर्वणः ॥१११८॥
 समुत्थितः^{५८} स्याद्दलिशं^{५९}, शिखी^{६०}शाखी^{६१}लताः समाः ।
 साली^{६२} शाली^{६३} स्कन्धशाखी^{६४}, स्कन्धैः^{६५} प्रकाण्डमंस्तकम् १११९
 मूला^{६६}च्छाखा^{६७}वधि^{६८}र्गण्डैः^{६९}, प्रकाण्डो^{७०}ऽथ जटौ^{७१} शिफौ^{७२} ।
 प्रकाण्डरहिते^{७३} स्तम्बो^{७४}, विटपो^{७५} गुल्मै^{७६} इत्यपि ॥११२०॥

शिरोनामाम् शिखरं, मूलं वृष्णोऽहिनाभं च ।
 सारो मज्जित्वनिच्छली, चोचं वलकं च वलकलम् ॥११२१॥
 स्याणो तु ध्रुवके शङ्कुः, काष्ठे दलिकेदारुणी ।
 निष्कुहः कोटगे मज्जा, मज्जेरिवल्लरिश्च सा ॥११२२॥
 पत्रं पलाशं छदनं, बह्वं पर्णं छद्दं दलम् ।
 नवे तस्मिन् किशल्यं, किशलं पल्लवोऽत्र तु ॥११२३॥
 नवे प्रवालोऽप्य कोशी, शुङ्गा भौर्दिदल्लभा ।
 विस्तारविटपो तुल्यौ, प्रसूनं कुसुमं सुमम् ॥११२४॥
 पुष्पं सूतं सुमनसः, प्रसवश्च मणीवकम् ।
 जालकैक्षारकौ तुल्यौ, कलिकायां तु कोरकः ॥११२५॥
 कुड्मले मृकुले गुञ्ठे, गुच्छैस्तत्रकैगुत्सकाः ।
 गुल्लुञ्जोऽप्य रजः पौष्पं परागोऽथ रसो मधु ॥११२६॥
 मकरन्दो मरन्दश्चै, वृन्तं प्रसवबन्धनम् ।
 प्रबुद्धोज्जृम्भेफुल्लानि, व्याकोशं विकचं स्मितम् ॥११२७॥
 उन्मिषितं विकसितं, दलितं स्फुटितं स्फुटम् ।
 प्रफुल्लोत्प्रफुल्लेपम्फुल्लोच्छ्लेषितानि विजृम्भितम् ॥११२८॥

स्मरं विनिर्द्रं मुद्गिर्द्रैविमुद्गैर्हंसितानि च ।

सङ्कुचितं तु निक्षणं, मीलितं मृद्वितं च तत् ॥११२९॥

फलं तु सस्यं तच्छुष्कं, वानैमामं शलाटुं च ।

ग्रन्थिः पर्वं पर्वैर्वा नैकोशी शिम्भौ शैमिः शैमी ॥१०३०॥

शिम्भश्च विष्पैलोऽश्वरथः, श्रीवृक्षैः कुञ्जराशनेः ।

कृष्णावासो बोधितर्हः, प्लुतस्तु पर्वटी जटी ॥११३१॥

अप्रोषस्तु बहुपातुं स्याद्द्वैतो वैश्वणालयः ।

उदुम्बरो जन्तुकैलो, मशैकी हेमदुग्धकैः ॥११३२॥

काकोद्दुम्बरिका फलगुर्वश्रुर्नवनेफलो ।

आम्रश्चूर्तेः सहकारैः, सतैर्पणस्त्वयुक्छदैः ॥११३३॥

शिग्रुः शोभाञ्जनोऽक्षीवै तीक्ष्णगन्धकै-मोचकैः ।

श्वेतोऽत्र श्वेतमरिचैः, पुल्लौगः सुरपर्णिका ॥११३४॥

बकुलैः केसैरोऽशोवैः, केङ्केलिः ककुमोऽर्जुनैः ।

मालूरैः श्रीकैलो बिल्वैः, किङ्किरातैः कुरण्टकैः ॥११३५॥

त्रिपत्रकैः पलाशैः स्यात्, किंशुकौ ब्रह्मपादपैः ।

तृणरानैस्तलैस्तौलो, रम्भा मोचौ कदल्यपि ॥११३६॥

करवीरो हयमारैः, कुटानो गिरिमल्लिका ।

विदुलो वेतसैः शीतो, वानीरा वञ्जुलो रथैः ॥११३७॥

कर्कन्धूः कुवली कोऽथी, बर्देय्यथ हलिप्रियः ।
 नीपैः कदम्बैः सालैस्तु, सैर्जाऽरिष्टैस्तु फेनिः ॥११३८॥
 निर्म्बोऽरिष्टैः पिचुपन्दैः, समौ पिचुलैः श्वाबुको^२ ।
 कार्पासैस्तु बादरैः स्यात्, पिचव्यैस्तूलकै^१ पिचुः ॥११३९॥
 आरग्वधैः कृतमौले, वृषो वासाऽऽरुपके^३ ।
 करजैस्तु नक्तमालैः, स्तुहिर्वज्रो^२ महातरुः ॥११४०॥
 महाकालस्तु किम्पाके^३, मन्दारः पारिभद्रके ।
 मधुकस्तु मधुष्ठीलो, गुडपृष्पो^३ मधुद्रुमैः ॥११४१॥
 पीलैः सिनो गुडफलो, गुग्गुलैस्तु पलङ्कपैः ।
 राजादनैः पियालैः स्यात्तिनिशैस्तु रथद्रुमैः ॥११४२॥
 नागरज्जस्तु नारज्जै, इङ्गुदी^१ तापद्रुमैः ।
 काश्मरी भद्रपर्णी श्रीपर्णैर्मिलितौ तु तिनितैडी ॥११४३॥
 शैलैः श्लेष्मातकैः पीतमालस्तु प्रियकोऽसनैः ।
 पाटलैः पाटलो भूर्जो^१, बहुत्वक्को^२ मृदुच्छदः ॥११४४॥
 द्रुमोत्पलैः कर्णिकौर, निचुले^१ हिज्जैलेज्जैलौ ।
 घात्री^१ शिवो चामलकी, कलिरक्षो^२ विमीतकैः ॥११४५॥
 हरितक्यैमयो पथ्या, त्रिफलां नत् फलत्रयम् ।
 सापिच्छस्तु तमालैः स्याच्चम्को^१ हेमपुष्पकैः ॥११४६॥

निर्गुण्डी विन्दुवोगेऽतिमृत्के माधवी^२ लता ।
 वासन्ती चौडूपृष्ण^१ तु, जपा जातिस्तु मालती^२ ॥११४७॥
 मल्लिका स्याद्विचकिलः, ससला नमालिका ।
 मागधी यूयिका सा तु, पीता स्याद्धेमपृष्पिका ॥११४८॥
 प्रियङ्गुः फलिनी^२ श्यामा, बन्धुको^१ बन्धुजीवकः ।
 कर्णणे मल्लिहापुष्पो, जम्बीरे^१ जम्भेजम्भलौ^३ ॥११४९॥
 मातुलुङ्गो^१ बीजपूरः, करीरककरो^२ समौ ।
 पञ्चाङ्गुलः स्यादेरण्डे^२, धातक्यां धातुपृष्पिका ॥११५०॥
 कपिकच्छूमात्मगुप्ता, धत्तूरः कनकाह्वयः ।
 कपित्पस्तु दक्षिफलो^२, नारिकारस्तु लाङ्गुली ॥११५१॥
 आम्नातको वर्षपाकी^२, केतकः ककचच्छदः ।
 कोविदारो^१ सुगपत्रैः, सलकी तु गजप्रिया ॥११५२॥
 वंशो वेणुर्यत्रफलैस्त्वचिसौरस्तृणध्वजैः ।
 मस्कः शतपर्वा च, स्वनन् वातात्स कीचकः ॥११५३॥
 तुकौक्षीरी वशैक्षीरी, त्वक्क्षीरी वंशरोचना ।
 पूमे^१ क्रमुकैगुवाकौ, तस्योद्वेग पुनः फलम् ॥११५४॥
 ताम्बूलवल्ली ताम्बूली, नागपट्यायवल्ह्यपि ।
 तुम्बूलौवूः कृष्णला तु, गुड्डी दाक्षा तु गोस्तनी^२ ११५५

१५८ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

मृद्धीकां हारहरां च, गोक्षुम्स्तु त्रिषण्टकैः ।
 श्वदंष्ट्रीं स्पृष्टशृङ्गाटो, गिरिकर्ष्यपराजितौ ॥११५६॥
 व्याघ्रीं निर्दिगिरभौ कण्टकारिकौ स्थादयामृता ।
 वत्सादनी गुडूची च, विशाली त्विन्द्रवारुणी ॥११५७॥
 उशीरं वीरणीमूले, हीवेरं बालकं जलमै ।
 प्रपुत्राटस्त्वेडाम्नो, दर्दुमैश्चक्रपर्दकैः ॥११५८॥
 लट्वायां महारज्जनं, कुसुम्भं कमलोत्तरैम् ।
 लोधे तु गालैवो रोध्रैतिल्वेशावांमार्जनाः ॥११५९॥
 मृणालिनीं पुटकिनीं, नलिनीं पङ्कानिन्यपि ।
 कर्मलं नलिनं पद्मैमविन्दं कुशेशयम् । ॥११६०॥
 परं शतसहस्राभ्यां, पत्रं राज्ञोर्विपुष्करे ।
 विसप्रसूनं नालिकं, ताम्रैसं महोत्पलम् ॥११६१॥
 तज्जलात् सरसः पङ्कात्परै रुद्ररुह-जन्म-जैः ।
 पुण्डरीकं सिताम्भोजमय रक्तसरोरुहे ॥११६२॥
 रक्तोत्पलं कोकनदं, कैरविण्यां कुमुद्वती ।
 उत्पलं स्यात् कुबलयं, कुबेलं कुबलं कुवम् ॥११६३॥
 श्वेते तु तत्र कुमुदं, कैरवं गर्दभाह्वयम् ।
 नीले तु स्यादिन्दीवरं, हल्लकं रक्तसन्ध्यकं ॥११६४॥

सौगन्धिकं तु वैहारं, बीजकोशो वराटकैः ।
 कर्णिकौ पद्मनालं तु, मृणालं तन्तुलं विसर्म् ॥ ११६५ ॥
 विज्रलकं केसरं संपत्तिकौ तु स्यान्नवं दलम् ।
 करहाटैः शिफौ च स्यात्, कन्दे सलिलजन्मनाम् ॥ ११६६ ॥
 उत्पलानां तु शौलुकं, नील्यां शैवालशैवले ।
 शैवालं शैवले शैपालं जलाच्छूकैर्नीलिके ॥ ११६७ ॥
 घैान्यं तु सस्यं सीत्यं च, व्रीहि स्तम्बकरिष्यौ तत् ।
 आशुः स्यात् पटलो व्रीहिर्गर्भपाकी तु पट्टिकैः ॥ ११६८ ॥
 शालयैः कठमाद्याः स्युः, कलमस्तु कलामकैः ।
 लोहितो रक्तशालिः स्वान्महाशालिः सुगन्धिकैः ॥ ११६९ ॥
 यवो हयप्रियंस्त्रीशुणैश्चुकस्नोवैमस्त्वसौ हरित् ।
 मद्गल्यकौ मसूरः स्यात्, कलायस्तु मतीनकैः ॥ ११७० ॥
 हेणुः खण्डिकश्चाप, षण्णको हरिमन्धकैः ।

०१ व्रीहि १ यवो २ मसूरो ३ गोधूमो ४ सुत ५ माष-
 ६ तिल ७ षण्णकोः ८ । अणसः ९ प्रियङ्गु १० कोरव ११-
 मकुट्टकाः १२ शालि १३ रात्रवयः ॥ १४ ॥ किल्व १५ कलाय-
 १५ कुलरुधौ १६ षण्णको १७ सप्तदशानि धान्यानि ॥

मापस्तु^२ मदनो^३ नन्दी^३, वृष्यो^४ बीजवरो^५ बलौ ॥११७१॥

मुद्गस्तु^२ प्रयनो^३ लोभ्यो^४, बलौ^५ हरितो^६ हरिः ।

पीतेऽस्मिन् वसु^७खण्डोरप्रवेले^८जयशारदो^९ ॥११७२॥

कृष्णे प्रवामन्नेहरिमन्यनैशिम्विकोः ।

वनमृद्धे तुवरकै-निगूढकै-कुलीनकैः ॥११७३॥

स्रण्डो^{१०} च रानमृद्धे तु, मकुटकैपयुष्टकौ^{११} ।

गोधूमं सुभनो^{१२} वले, निष्पावैः शितशिम्विकैः ॥११७४॥

कुलत्यस्तु^{१३} कालवृन्ताप्रवृन्ता^{१४} कुलत्यिको ।

आढनी^{१५} तुवरा^{१६} वर्णा, स्यात्कुलमापस्तु^{१७} यावकै ॥११७५॥

नीवागस्तु^{१८} वनगीहि^{१९}, श्यामान्श्यामकौ^{२०} समौ ।

कङ्कुस्तु^{२१} कङ्कुनो^{२२} कङ्कुः प्रियङ्गु^{२३} पीतनण्डुलो^{२४} ॥११७६॥

सा कृष्णा मधुका^{२५} रक्ता, शोधिका^{२६} मुसैटी^{२७} सिता ।

पीना माधेयपोद्दाल^{२८}, कोद्रवै. कोरदृषकै ॥११७७॥

चीनकस्तु^{२९} क कङ्कु^{३०}र्यवनालेस्तु^{३१} योनलेः ।

जूर्णाह्वयो^{३२} देववान्य, जोन्नलो^{३३} बीजमृष्पिका^{३४} ॥११७८॥

शैवं मङ्गा^{३५} मातुलानी, स्याद्दुमो^{३६} तु क्षुमा^{३७}ऽतैमी ।

गवेधुका^{३८} गवेधुः स्याज्जर्तित्रोऽरण्यनमित्तल ॥११७९॥

षण्ढतिले^१ तिलपिञ्ज^२स्ति^३लपेजोऽथ सर्पपः ।
 कदम्बकैस्तैन्तु^४भोऽय, सिद्धार्थः श्वेतसर्पपैः ॥११८०॥
 मापादयः शमीधान्यं^५, शूकधान्यं^६ यवादयः ।
 स्यात्सस्यैशुकं किंशारेः, कणिशं सस्यशीर्षकम् ॥११८१॥
 स्तम्भस्तु गुच्छो^७ धान्यादेर्नालं^८ काण्डोऽफलस्तु सः ।
 पलैः पलालो^९ धान्यत्वक्, तुषो बुसे कढङ्गरैः ॥११८२॥
 धान्यमावसितं^{१०} रिद्धं^{११}, तत्पूतं^{१२} निर्बुसीकृतम् ।
 मूलपत्रैकरीरैर्प्रफलेकाण्डा^{१३}ऽविरूढकौः ॥११८३॥
 त्वर्कं पुष्पं^{१४} कवकं^{१५} शाकं, दशधा शिग्रुकैश्च तत् ।
 तण्डुलीयैस्तण्डु^{१६}छैरो, मेघनादोऽल्पमारिषैः ॥११८४॥
 बिम्बी रक्तफला^{१७} पीलुपर्णी^{१८} स्यात्तुण्डकेरिको ।
 जीवन्ती^{१९} जीवनी^{२०} जीवा^{२१}, जीवनीयो मधुस्रवा ॥११८५॥
 वास्तुकं तु क्षारपैत्रं, पालक्यो मधुसूदनी ।
 रसोनो लशुनो^{२२}ऽरिष्टो, म्लेच्छैकन्दो महौषधम् ॥११८६॥
 महाकन्दो रसोनोऽन्यो, गृजनो दीर्घव्रकः ।
 भृङ्गरागो भृङ्गरागो, मार्कवैः केशरजनैः ॥११८७॥
 काकमाची^{२३} वायसी^{२४} स्यात्, कारवेष्टैः कटिष्ठकैः ।
 कुष्माण्डकस्तु कर्करैः, कोशातकी^{२५} पटोलिकौ ॥११८८॥

१६२ अभिधानचिंतामणौ तिर्यक्काण्डः

चिर्मिटी कर्कटी वालुङ्क्यैर्वाह्लुपुंसी च सा ।

अशोघ्नः सूरणैः कन्दैः, शृङ्गवेत्कमार्द्रकर्म ॥११८९॥

कर्कोटकैः किलासघ्नैस्तिक्तपत्रैः सुगन्धकैः ।

मूलकं तु हरिपत्रैः, सेकिपं हस्तिदन्तकर्म ॥११९०॥

तृणैः नडादि नीवारादि च शष्पन्तु तन्नवम् ।

सौगन्धिकं देवजैग्धं, पौरं कर्त्तृणरौहिषे ॥११९१॥

दर्भः कुशैः कुपो बर्हिः, पवित्रैमय तेजनैः ।

गुन्द्रो मुञ्जैः शैरो दूर्वा, त्वनन्तो शतपर्विका ॥११९२॥

हरिताली रुहो पोटगलैस्तु धमनो नहैः ।

कुरुविन्दो मेघनामो, मुस्ता गुन्द्रो तु सोत्तमा ॥११९३॥

बल्बजो उलैपोऽप्येक्षुः, स्याद्रसोलोऽसिपत्रकैः ।

भेदाः कान्तारपुण्ड्राद्यास्तस्य मूलं तु मोरट्म ॥११९४॥

काशैस्त्विपीको घासस्तु, यवसं तृणैमर्जुनम् ।

विषैः द्वेढो रसस्तीक्ष्णं, गरलोऽय हलाहलैः ॥११९५॥

वत्सनामैः कालकूटो, वल्लपुत्रैः प्रदीपैः ।

सौराष्ट्रिकैः सौरिककेयैः, काकोलो दारदोऽपि च ११९६

अहिच्छत्रो^{१०} मेघशृङ्गः^{११}, कुण्डवाले^{१२}कनन्दनोः ।
 कैराटको^{१५} हैमवतो^{१६}, मर्कटः^{१७} करवीरकः^{१८} ॥११९७॥
 सर्पपो^{१९} मूलेको^{२०} गौरार्द्रकः^{२१} सकेककईमौ^{२२} ।
 अङ्गोलसौरैः^{२३} कालिङ्गैः^{२४}, शृङ्गिको^{२५} मधुसिन्धुकैः^{२६} ॥११९८॥
 इन्द्रो^{२७} लाङ्गुलिको^{२८} विस्फुलिङ्गैः^{२९} पिङ्गुगौतमौ^{३०} ।
 मृगतको^{३३} दालवैश्वेति^{३४}, स्यावरा विषमनायः^{३५} ॥११९९॥
 कुरण्टाघौ^{३६} अमबीजा, मूलास्तूत्पलादयैः ।
 पर्वयोनय इस्वाघाः^{३७}, स्कन्धजाः सलकीमृत्खोः^{३८} ॥१२००॥
 शाख्योदयो^{३९} बीजरुहाः^{४०}, सम्मूर्त्तमास्तृणादयः ।
 स्युर्धनस्पतिकायस्य, पटेता मूलमातयः^{४१} ॥१२०१॥

इति वनस्पतिकायः ।

द्वीन्द्रियाः ।

नीलर्तुः^{४२} कृमिरन्तर्जः^{४३}, क्षुद्रकीटो^{४४} महिर्भयः ।
 पुलकौस्तुमयेऽपि स्युः^{४५}, कीकमाः^{४६} कृमयोऽणवः^{४७} ॥१२०२॥
 काष्ठकीटो^{४८} पुंगो गग्द्वर्दः^{४९} किञ्चुलकैः^{५०} कुम्भैः ।
 भूतनां गग्द्वर्दी^{५१} तु, शिर्यैस्तौ नद्योक्तयैः^{५२} ॥१२०३॥

जलालोकौ जलकौ च, जलौकौ जलसर्पिणी^६ ।
 मुक्तास्फोटोऽन्विषमण्डुकी, शुक्तिः कम्बुस्तु वारिजैः ॥१२०४॥
 त्रिरेखैः पोडशावर्तैः, शङ्खोऽथ क्षुद्रकम्बवः ।
 शङ्खनकौः क्षुल्लकाश्च, शम्बूकौस्त्वम्बुमात्रजाः ॥१२०५॥
 कपर्दस्तु हिरण्यैः स्यात्, पणास्थिकैवराटकौ^७ ।

इति द्वीन्द्रियाः ।

त्रीन्द्रियाः ।

दुर्नामौ तु दीर्घकोशी^२, पिपीलिकस्तु पीलकैः ॥१२०६॥
 पिपीलिकौ तु हीनाङ्गौ, ब्राह्मणी स्थूलशीर्षिकौ ।
 घृतेली^१ पिङ्गकपिशोऽयोपजिह्वोपदेहिकौ ॥१२०७॥
 वज्रयुपदीकौ लिखौ तु, रिशौ यूकौ तु पट्पदी^२ ।
 गोपालिकौ महाभीर्हर्गोमयोत्थौ तु गर्दमी^२ ॥१२०८॥
 मत्कुणस्तु कोलकुणौ, उदंशैः किटिमोत्कुणौ^३ ।

इन्द्रगोपैस्त्वग्निरेजी, वैराटैस्तिन्तिमोऽग्निकैः ॥१२०९॥

कर्णजलौकौ तु कर्णकीटौ शतपदी च सा ।

इति त्रीन्द्रियाः ।

चतुरिन्द्रियाः ।

ऊर्णनाभैस्तन्त्रवायो, जालिको जालकारकैः ॥१२१०॥

कृमिर्भक्तको^१ लूतां, लालार्त्तवोऽष्टपाचं सः ।

वृश्चिको^२ द्रुणै^३ आर्योलिरलं^४ तत्पुच्छकण्टकः ॥१२११॥

भ्रमरो^५ मधुकृद् भृङ्गश्चञ्चरीकः शिलीमुखैः ।

इन्दिर्दिरोऽली रोल्भो, द्विरफोऽस्य षडङ्घ्रयः १२१२

मोज्यन्तु पुष्पमधुनी, खद्योतो ज्योतिरिङ्गणैः ।

पतङ्गः शलभैः क्षुद्रा, सरघो मधुमक्षिकौ ॥१२१३॥

माक्षिकादि तु मधु स्यात्, मधुच्छिष्टं तु सिक्विकम् ।

वर्षणो मक्षिको नीलो, पुत्तिको तु पतङ्गिको ॥१२१४॥

वनमक्षिका तु दंशी, दंशी तज्जातिरल्पिका ।

तैत्राटी^१ वरटो^२ गन्धोली^३ स्याच्चीरी^४ तु चीरुको ॥१२१५॥

सिद्धीको^५ सिद्धिको^६ वर्षकरी^७ भृङ्गारिको^८ च सा ।

चतुरिन्द्रियाः ।

पञ्चेन्द्रियाः

पशुस्तिर्य्यङ् चरिर्हितंऽस्मिन् व्याधैः श्वापदोऽपि च

॥१२१६॥

हस्ती मतङ्गभङ्गजैर्द्विषैकैर्येनैकैः,

मातङ्गशार्ङ्गमहामृगोनामयोर्नैवैः ।

स्तम्भेरेमद्विरदैसिन्धुरनो गदन्तिनो, १५

दन्तावर्लः करटिकुञ्जरकुम्भिपीलेवः ॥१२१७॥

इभैः करेणुर्गर्जाऽस्य, स्त्री धेनुकं वशोऽपि च ।

मैद्रो मन्दो मृगो मिश्रश्चतस्रो गजजातयः ॥१२१८॥

काटेऽप्यजातदन्तश्च, स्वल्पाङ्गश्चापि मत्कुणो १ ।

पञ्चवर्षो गजो बालैः, स्यात्पोतो १ दशवर्षकः ॥१२१९॥

विको विंशतिवर्षः स्यात्, कलभस्त्रिशदब्दकः ।

यूयनापो यूयपतिर्मत्ते प्रभिन्नैर्गर्जितौ १ ॥१२२०॥

मदोत्कटो मदकलैः, समाबुद्रान्तैर्निर्मदौ १ ।

मज्जितैः कल्पितैस्त्रिद्व्यर्घ्याती परिणतो १ गजः ॥१२२१॥

व्यालो दुष्टगजो गम्भीरवेद्यैवमताङ्कुशैः ।

राजवाह्यस्तूपवाह्यैः, सत्राह्यैः समरोचितैः १ ॥१२२२॥

उदप्रदन्तीपादन्तौ, बहूनां घटना घटौ ।

मदो दानं प्रवृत्तिश्चै, वमधुः करशीकरैः १ ॥१२२३॥

हस्तिनासा करैः शुण्डौ, हस्तोऽस्याग्रं तु पुष्करम् ।

अद्भुलि. कर्णिको दन्तौ, विषाणो स्कन्धे आसनम् १ २ २ ४

कर्णमूलं चूलिकां स्यादीपिकां त्वक्षिकृटकम् ।

अपाङ्गदेशो निर्यार्णो, गण्डस्तु करटैः कटैः १ ॥१२२५॥

अवग्रहो^१ ललाटं^२ स्यादारक्षीः कुम्भयोरधः ।
 कुम्भौ^३ तु शिरसः पिण्डौ, कुम्भयोरन्तरं विदुः ॥१२२६॥
 वातकुम्भस्तु तस्याधो, वाहित्यं^४ तु ततोऽप्यधः ।
 वाहित्याधः प्रतिमानं^५, पृच्छमूलं तु पेचकैः ॥१२२७॥
 दन्तमार्गः पुरोभागः, पक्षभागस्तु पार्श्वकः ।
 पूर्वस्तु जङ्घादिदेशो, गात्रं^६ स्यात्पश्चिमोऽपरा ॥१२२८॥
 बिन्दुजालं पुनः पञ्चं^७, शृङ्खलो^८ निगैढोऽन्दुकैः ।
 हिर्जिरश्च पादपाशो,^९ वारिस्तु गजबन्धमूः ॥१२२९॥
 त्रिपदी^{१०} गात्रयोर्बन्ध, एकस्मिन्नपरेऽपि च ।
 तोत्रं^{११} वेणुंकमालानं^{१२}, बन्धस्तम्भोऽङ्कुशीः सृणिः^{१३} ॥१२३०॥
 व्यपष्टं^{१४} त्वङ्कुशस्याग्रं, यातेमङ्कुशवारणम् ।
 निषादिनां पादकर्ष, यतं^{१५} वीतं^{१६} तु तद्वयम् ॥१२३१॥
 कक्ष्यां दृष्यां वरत्रौ स्यात्, कण्ठबन्धैः कलापकैः ।
 घोटैस्सुरैर्गस्ताक्षैर्यस्सुरङ्गोऽधोऽन्तुरङ्गमः ॥१२३२॥
 गन्धर्वोऽर्वा सप्तिवीतीं^{१७}, वाहो वाजो हयो हरिः^{१८} ।
 बहवोऽधो प्रभुर्वामी^{१९}, किशोरोऽल्पवया हयः ॥१२३३॥
 जवाधिकस्तु जवनो^{२०}, रथ्यो^{२१} घोडा रथस्य यः ।
 आजानेयैः कुलीनैः स्यात्, तत्तद्देशास्तु सैन्धवैः ॥१२३४॥

- श्वानायुजाः पारसीकौः, काम्बोजौ वाह्लिकादर्यः ।
 विनीतस्तु साधुवाही, दुर्विनीतस्तु शुकलः ॥१२३६॥
 कश्यपः कशार्हो हृद्रकावर्ती श्रीवत्सकी हयः ।
 पञ्चमदस्तु हृष्टमुखपाश्वेषु पृष्पितः ॥१२३६॥
 पृच्छोरःखुरकेशाम्यैः, सितैः स्यादष्टमङ्गलैः ।
 सिते तु कर्ककोकाहौ, खोद्गार्हः श्वेतपिङ्गले, ॥१२३७॥
 पीयूषवर्णे सेरार्हः, पीते तु हरियो हये ।
 कृष्णवर्णे तु खुद्गार्हः, कियाहो लोहितो हयः ॥१२३८॥
 आनीलस्तु नीलकोऽप्य, त्रियूर्हः कपिलो हयः ।
 बोह्लाहस्त्वयमेव स्यात्, पाण्डुकेशरबालविः ॥१२३९॥
 उराहस्तु मनाक्पाण्डुः, कृष्णमङ्घो मवेद्यदि ।
 सुरुहको गर्दभाभो, बोरुखानस्तु पाटल ॥१२४०॥
 कुलाहस्तु मनाक् पीतः, कृष्णः स्याद्यदि जानुनि ।
 उकनार्हः पीतरक्तच्छायः स एव तु क्वचित् ॥१२४१॥
 कृष्णरक्तच्छविः प्रोक्तः, शोणैः कोकनदच्छविः ।
 हरिकैः पीतहरितच्छायः स एव हालकैः ॥१२४२॥
 पङ्गुलैः सितकाचामो, हलाहश्चित्रितो हयः ।
 ययुरश्वोऽश्वमेधीयैः, प्रौथमश्वस्य नासिका ॥१२४३॥

मध्यं कर्श्यं निगालस्तु, गलोद्देशः सुराः शफाः ।
 अयं पुच्छं बालहस्तो, लङ्गूलं लूर्मं बालधिः ॥१२४४॥
 अपावृत्तपरावृत्तैलुठितानि तु वेष्टिते ।
 धोरितं बलिगतं प्लुतोत्तेजितोत्तेरितौनि च ॥१२४५॥
 गतयः पञ्च धारास्व्यास्तुरङ्गाणां क्रमादिमाः- ।
 तत्र धौरितकं धौर्यं, धोरणं धोरितं च तत् ॥१२४६॥
 बभ्रुकङ्कशिखिकोढगतिवत् बलिगतं पुनः ।
 अग्रकायसमुल्लांसात्, कुञ्चिकास्यं नतत्रिकम् ॥१२४७॥
 प्लुतं तु लङ्घनं पक्षिमृगगत्यनुहारकम् ।
 उत्तेजितं रेचितं स्यान्मध्यवेगेन या गतिः ॥१२४८॥
 उत्तेरितमुपकण्ठेमास्कन्दितकमित्यपि ।
 उत्प्लुत्योत्प्लुस्य गमनं, कोपादिवाखिलैः पदै ॥१२४९॥
 आश्वीनोऽध्वा स योऽध्वेन, दिनेनैकेन गम्यते ।
 कवी खलीनं कविकौ, कवियं मुखयन्त्रणम् ॥१२५०॥
 पञ्चाङ्गी वक्रपट्टे तु, तलिकौ तलमारकम् ।
 दामध्वनं पादपार्श्वं, प्रक्षरं प्रस्वरैः समौ ॥१२५१॥
 चर्मदण्डे कशौ रश्मौ, बल्लोऽवक्षेपणी कुशौ ।
 पर्याणन्तु पलययनं, धीतं फलगु हयद्विपम् ॥१२५२॥

वेसरोऽधेतरो वेगैसरश्चाय क्रमेलकैः ।
 कुलनाशैः शिशुनामाँ, शैलो भोळिर्महप्रियैः ॥१२५३॥
 मय्यो महाङ्गो वासन्तो, द्विकंकुर्दुर्गलङ्घनैः ।
 मृतघ्न उष्ट्रो दाशेरो, रवेणैः कण्टकाशनैः ॥१२५४॥
 दीर्घग्रीवैः केलिकीर्णैः, करभस्तु त्रिहायणः ।
 स तु शृङ्खलकैः काष्ठमयैः स्यात्पादबन्धनैः ॥१२५५॥
 गर्दगस्तु चिरमेही^२, बालेयो^३ रासभैः स्वरेः ।
 चक्रीवान् शङ्खकण्ठोऽथ, ऋषभो^१ वृषभो वृषैः ॥१२५६॥
 वाडवेयैः सौरभेयो, मद्रैः शकरैशार्करौ ।
 उक्षाऽनहुर्न कुक्षीन्^१ गौर्नली^२ वेदश्च शाङ्करैः ॥१२५७॥
 उक्षा तु जातो जातोक्षैः, स्कन्धिकैः स्कन्धवाहकैः ।
 महोक्षैः स्यादुक्षतरो^२, वृद्धोक्षस्तु जरद्रवैः ॥१२५८॥
 पण्डतोचित आर्षम्यैः, कूर्टो मग्नविषाणकैः ।
 इत्थैरो गोपतिः पण्डो, गोवृषो मदकोहलैः ॥१२५९॥
 वत्सैः शकृत्करिस्तर्णो^३, दम्यवत्सैतरो समौ ।
 नस्योतो^१ नस्तितैः पष्टवाटै तु स्याद्युगपार्श्वगैः ॥१२६०॥
 युगादीनान्तु वोढारो, युग्यै-प्रासङ्ग्यै-शाकटाः ।
 स तु सर्वधुरीणैः स्यात्, सर्वो वहति यो धुरम् ॥१२६१॥

एकधुरीणैकधुरावुभावेकधुरावहे ।

धुरीण-धुर्य-धौरेय-धौरेयक-धुरन्वराः ॥१२६२॥

धूर्वहेऽय गलिर्दुष्टवृषः शक्तोऽप्यधूर्वहः ।

स्फोरी पृष्ठेयः पृष्ठवाह्यो, द्विदन् पोडन् द्वि-पट्-रदौ १२६३ः

वहः स्फन्धोऽशकृदं तु, ककुदं नैचिकं शिरः ।

विषीणं कूणिको शृङ्गं, सास्त्रां तु गलकम्बलेः ॥१२६४॥

गौः सौरभेयी माहेयी, माहाँ सुरैभिरर्जुनी ।

उत्त्राऽन्ध्या रोहिणी शृङ्गिण्यनह्राह्यनडुह्युषी ॥१२६५॥

तम्यां निलिम्पिकी तम्बी, सा तु वर्णरनेकधा ।

पृष्ठोही गर्भिणी बन्ध्या, वशौ वेहद्वयोपगौ ॥१२६६॥

अवतोकौ स्रवद्गर्भा, वृषाक्रान्ता तु सन्धिनी ।

प्रौढवत्सा बन्धयिणी, धेनुस्तु नवसूतिका ॥१२६७॥

परेष्टुर्बहुसूतिः स्याद्, गृष्टिः सकृत्प्रसूतिका ।

प्रजने कालैयोपसर्प्या, सुखदोह्या तु सुवर्ता ॥१२६८॥

दुःखदोह्या तु करटी, बहुदुग्धा तु बन्जुली ।

द्रोणदुग्धां द्रोणदुग्धां, पीनोष्णी पीवास्तनी ॥१२६९॥

पीतदुग्धां तु धेनुष्यां, संस्थितां दुग्धबन्धके ।

नैचिकी तूत्तमा गोपु, पलिकनी बालगर्भिणी ॥१२७०॥

समांसमीनां तु सा या, प्रतिवर्षं विजायते ।
 स्याद्चण्डी तु सुकरा, वत्सकामा तु वत्सला ॥१२७१॥
 चतुस्त्रेर्हायणी द्येकहायन्येकादिवर्षिका ।
 आपीनमूषो गोविट् तु, गोमयं भूमिलेपनम् ॥१२७२॥
 तत्र शुष्के तु गोग्रन्थिः, करीषे-च्छगणे अपि ।
 गवां सर्वं गव्यं ब्रजे, गोकुलं गोघनं धनम् ॥१२७४॥
 भ्रजने स्यादुपसरैः, कीलैः पुष्पलकैः शिवैः ।
 बन्धनं दामं सन्दानं, पशुरञ्जुस्तु दामनी ॥१२७४॥
 अजः स्याच्छगैलच्छगैश्छगो बैस्तः स्तितः पशुः ।
 अजा तु छौगिका मज्जा, सर्वमक्षो गलस्तनी ॥१२७९॥
 युवाऽजो बर्करोऽवौ तु, मेषोर्णायुहुडोरणौः ।
 उरध्रौ मेण्डको वृष्णिरेडको रोमंशो हुहुः ॥१२७६॥
 सम्कालैः शृङ्गिणो भेडो, मेषा तु कुररी रुनौ ।
 जालकिर्न्यविलैषैर्णयैडिकैः शिशुवाहकैः ॥१२७७॥
 पृष्ठशृङ्गो वनाजः स्यादविदुग्धे त्ववेः परम् ।
 सोढं दूषं मरीचं च, कुक्करो वक्रबालैषिः ॥१२७८॥
 अस्थिभृग्गणैः सारमेयैः कौलेयैः शुनैः ।
 शुनिः श्वानो गृहमृगैः, कुंकुरो रात्रिनागैः ॥१२७९॥

रसनालिट्टं^{१३} रतपराः कीलंशो^{१४}यिन्नैणान्दुकाः ।

शाळाघृको^{१८} मृगदंशः^{१९}, श्वाऽलर्कस्तु^{२०} स रोगितः ॥१२८०॥

विश्वकट्टुस्तु^{२१} कुशलो, मृगश्ये^{२२} सारमो^{२३} शुनी^{२४} ।

विट्चरैः^{२५} शूकरे^{२६} ग्राम्ये, महिपो^{२७} यमवाहनैः ॥१२८१॥

रजस्यलो^{२८} वाहरिपूर्लुत्रायैः^{२९} भैरिमो^{३०} महैः ।

धीरस्कन्ध्व.^{३१} कृष्णशृङ्गो, जरन्तो^{३२} दंशभीरुकैः ॥१२८२॥

रक्तक्षैः^{३३} काभरो^{३४} हंसकाळीतैर्नयलाटिकौ^{३५} ।

भरण्यजेऽस्मिन्^{३६} गवळैः, सिंहैः^{३७} कण्ठीरवो^{३८} हरिः ॥१२८३॥

हर्यर्क्षैः^{३९} केसरीभौरिः, पञ्चास्यो^{४०} नखरायुधैः ।

महानादैः^{४१} पद्मशिलैः, पारिन्दैः^{४२} पैत्यरी^{४३} मृगात् ॥१२८४॥

श्वेतपिङ्गोऽप्यय^{४४} व्याघ्रो, द्वीषो^{४५} शार्दूलचित्रकौ^{४६} ।

चित्रकायैः^{४७} पुण्डरीकस्तारक्षुस्तु^{४८} मृगादनैः ॥१२८५॥

शरभैः^{४९} कुञ्जरारोतिस्त्रयादकौऽष्टवादपि ।

गवर्यैः^{५०} स्याद्वनगवो, गोसदृशोऽध्ववारणैः ॥१२८६॥

सैह्वी^{५१} पाथ्रीणभैः^{५२} सङ्गो, गण्डकोऽय^{५३} किरैः^{५४} किरिः ।

मृदारैः^{५५} सूकैः^{५६} कोलो, वरार्हैः^{५७} क्रोटपोत्रिणौ ॥१२८७॥

घोणी^{५८} घृष्टि^{५९} स्तम्भोमी, दंष्ट्री^{६०} विट्थोऽस्यलोङ्गौ ।

भासनिर्कैः^{६१} शिरोमैर्भा, स्पृष्टनांसो^{६२} बहुप्रैर्भ ॥१२८८॥

मालुके मालुकेक्षीच्छपल्लमल्लुकमल्लुकाः ।

शृगालो जम्बुके फेरु, फेरण्डः फेरवैः शिवा ॥१२८९॥

घोरवांसी भूरिर्मायो, गोमायुर्मृगधूर्त्तकैः ।

हूरवा^{११} मरुनः^{१२} क्रोष्टा^{१३}, शिवाभेदेऽल्पके किल्विः ॥१२९०॥

पृथो गण्डिवलोपाकौ, कोकस्त्वोहामृगो वृकैः ।

भरण्यर्धो मर्कटस्तु, कपिः कीशैः प्लवङ्गमैः ॥१२९१॥

प्लवङ्गैः प्लवर्गैः शास्त्रामृगो हरिर्बलीमुखैः ।

वनौकौ धानैरोऽथासौ, गोब्बाङ्गोऽसिताननः ॥१२९२॥

मृगैः कुरङ्गैः सारङ्गो, वातायुह्रिणावैपि ।

मृगमेदा रुन्ध्रैरङ्गुगोर्कणशम्बतैः ॥१२९३॥

चमूरुचीनैचमराः, समूरैर्णैर्यरौहिषैः ।

कदली कदली कुण्णशरैः पृषतरोहितौ ॥१२९४॥

दक्षिणेर्मा तु स मृगो, यो व्याधैर्दक्षिणे

वातप्रमीर्वातमृगैः, शशस्तु मृदूलोमकैः

शूलिको लोमर्णो गौरये

श्याविच्च तच्छट्

गोघा निहाकौ

गौधेयोऽन्यत्र

- माणिक्यो मित्तिको पैली, कुड्यपत्स्यो गृहोत्तिका ।
 स्यादज्जनाधिका हादिन्यज्जनिका हंलाहलः ॥१२९८॥
- स्यूलाज्जनाधिकायान्तु, ब्राह्मणी रक्तपृच्छिका ।
 कृकलासस्तु सार्डेः, प्रतिसूटैर्धः शयानकैः ॥१२९९॥
- मूपिको^१ मूपको^२ वज्रदशनैः खर्नकोन्दुरौ^३ ।
 उन्दुर्हृष्यं आखुर्ध, सूच्यास्त्यो वृपलोचनः ॥१३००॥
- छत्रेन्दरी गन्धमूप्यां, गिरिकां बालमूपिकां ।
 बिडालं ओतुर्मानारो^३, हीकुर्धे वृपदंशकैः ॥१३०१॥
- जाहको गात्रसङ्कोची, मण्डली^३ नकुलः पुनः ।
 विद्वधैः सर्पहौ मधुंः, सर्पोऽहिः पवनाशनैः ॥१३०२॥
- मोगी सुमद्धंभुमगावुरगो द्विजिह्व-
 व्यालौ^१ सुमद्धमंसरीसृष्वदीर्घजिह्वाः ।
 काकोर्दरो विपचैरः फणभैर्नृ पृक्षाकु-
 र्दकैर्गकुण्डलिविलेशेयदन्दशूकाः ॥१३०३॥
- दधौनैरेः कञ्चुकिचैत्रिगूढ-
 पौत्पलगौ मिल्लेलेडिनौ ।
 कुम्भीनेभाऽऽशीविषदीर्घपृष्ठाः,
 स्याद्रामसर्पस्तु भुमद्धमोगी^३ ॥१३०४॥

१७४ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

- मालुके मालुकेक्षीच्छमल्लमल्लैकमल्लुकाः ।
 -शृगालो जम्बुकैः फेरै, फोण्डैः फेरैः शिर्वा ॥१२८९॥
- घोरवांसी भूरिर्मायो, गोमायुर्मृगघूर्त्तकैः ।
^{११}हूरवो ^{१२}मरुजः ^{१३}क्रोष्टा, शिवाभेदेऽल्पके किल्विः ॥१२९०॥
- पृथो गण्डिवलोपाकौ, कोकैस्त्वीहामृगो वृकैः ।
 अरण्यश्वो मर्कटस्तु, कविः कीशैः प्लवङ्गमैः ॥१२९१॥
- प्लवङ्गैः प्लवर्गैः शास्त्रामृगो हरिर्बलीमुखैः ।
 वनौकैः वानैरोऽथासौ, गोळाङ्गटोऽसिताननः ॥१२९२॥
- मृगैः कुरङ्गैः मारुङ्गो, वातायुहृणिणावैषि ।
 -मृगभेदा रुन्धैः कुरङ्गैः गोकर्णशम्बतैः ॥१२९३॥
- चमूरुचीनैचमराः, समूरैणैर्शरौहिणैः ।
 कन्दली कन्दली कृष्णशरैः पृषतैरोहितौ ॥१२९४॥
- दक्षिणेर्मा तु स मृगो, यो व्याधैर्दक्षिणे क्षतः ।
 वातप्रमीर्वातमृगैः, शशस्तु मृदुलोमकैः ॥१२९५॥
- शूलिको लोमकर्णोऽय, शैल्ये शल्लैश्शल्यकौ ।
 श्वाविच्च तच्छठाकायां, शल्लं शल्लमित्यपि ॥१२९६॥
- गोघा निहाकां गौधेर्गौघारौ दुष्टतत्प्रुते ।
 -गौधेयोऽन्यत्र मुशली, गोधिकौगोलिके गृहात् ॥१२९७॥

मृषिकाद्या दृषीविषं, स्ववीर्यमौषधादिभिः ।
 कृत्रिमं तु विषं चौरं, गरक्ष्योपविषं च तत ॥१३१४॥
 भोगोऽहिकोयो दंष्ट्रोऽऽशीर्षीर्षी भोगैः फटैः स्फुटैः ।
 फणोऽहिकोशे तु निर्व्वयनीनिर्मोक्कञ्चुकाः ॥१३१५॥

इति स्थलचराः ।

विहगो विहङ्गमेखंगौ पतंगो विहङ्गः,
 शकुनिः शकुन्तिशकुनी विषयैःशकुन्तीः ।
 नमसङ्गमो विकिरपत्ररथौ विहायो -

विपक्षिविष्टिर्पतत्रिपतत्पतङ्गो ॥१३१६॥

विहमेक्षीटाण्डेभोऽगौकौब्धञ्चुब्धञ्चुः स्रपाटिका ।
 त्रोटिश्च पत्रं पतत्रं, पिच्छं वानस्तनूरुहमे ॥१३१७॥

पक्षो गहच्छद्भ्यापि, पक्षमूत्रं तु पक्षतिः ।
 प्रेक्षीनोऽक्षीनसङ्क्षीनद्वयनानि नमोगता ॥१३१८॥

पेशीकोशोऽष्टे कुलायो, नीटे कंकी तु सर्पभुरै ।
 मैगूरपरिष्ठी नीचण्डो मेघमृद्धचित्तवी ॥१३१९॥

शुद्धारक्षोऽस्य वाक् केका, पिच्छं वैह शिगण्डकः ।
 प्रपत्रार्कः कठारथो, मेघद्वन्द्वकः समी ॥१३२०॥

चक्रमण्डल्यैजगरः, पारीन्द्रो^३ वाहसैः शयैः ।
 अलर्गदो जलव्यालैः; समौ राजिलदुन्दुमौ ॥१३०५॥
 भवेत्तिलि^३सो गोनासो^२, गोनैसो घोणसोऽपि^३च ।
 कुक्कुटाहि^३: कुक्कुटामौ, वर्णेन च रवेण च ॥१३०६॥
 नागौः पुनः काद्रवेयैस्तेषां भोगावैती पुरी ।
 शैपो नागौविपोऽनन्तो, द्विसहस्राक्षं आलुकेः ॥१३०७॥
 स च श्यामोऽयवा शुक्लः, सितपङ्कजलाञ्छनः ।
 वासुकिस्तु सर्पराजैः, श्वेतो नीलसरोजवान् ॥१३०८॥
 तप्तकस्तु लोहिताङ्गः, स्वस्तिकाङ्कितमस्तकः ।
 महापद्मैस्त्वतिशुक्लो, दशबिन्दुकमस्तकः ॥१३०९॥
 शङ्खस्तु पीतो विभ्राणो, रेखाभिन्दुसितां गले ।
 कर्लिकोऽर्धचन्द्रमौलिर्ज्वालाधूमसमप्रमः ॥१३१०॥
 अथ कम्बलाश्वतरैघृतराष्ट्रैर्बलाहकैः ।
 इत्यादयोऽपरे नागास्तत्तत्कुञ्जसमुद्भवाः ॥१३११॥
 निर्मुक्तो^३ मुक्तनिर्मोकः, सविषा निर्विषाश्च ते ।
 नागाः स्युर्दग्विषो लूमविषोस्तु वृश्चिकादयः ॥१३१२॥
 व्याघ्रादयो लोमविषो, नस्रविषो नरादयः ।
 लालाविषोस्तु लूतायाः, काष्ठान्तरविषोः पुनः ॥१३१३॥

मृषिकाया दूपीविषं, स्ववीर्यमौषधादिभिः ।
 कृत्रिमं तु विषं चीरं, गरक्ष्योपविषं च तत् ॥१३१४॥
 मोगोऽहिकांयो दंष्ट्रोऽऽशीर्षीर्षी मोगैः फटैः स्फुटैः ।
 फणोऽहिकोशे तु निर्द्वयैनीनिर्योकेकञ्चुकाः ॥१३१५॥

इति स्थलचराः ।

विहगो विहङ्गमेखंगौ पतंगो विहङ्गः,
 शकुनिः शकुन्तिशकुनौ विर्वयःशकुन्तीः ।
 नमसङ्गमो विकिरपत्ररथौ विहायो -

विपक्षिविष्टिर्परतत्रिपेतत्पतङ्गोः ॥१३१६॥

विरसेवीटाण्डेमोऽगौकोऽध्वञ्चुधञ्चुः सपाटिका ।
 श्रोत्रिश्च पत्रं पतत्रं, विच्छं वानस्तनूरुहमे ॥१३१७॥

पक्षो गरुच्छर्द्ध्यापि, पक्षमूत्रं तु पक्षतिः ।
 प्रेढीनोऽङ्गीनसण्डीनडयनानि नमोगतौ ॥१३१८॥

पेशीकोशोऽण्डे कुलायो, नीटे केरी तु सर्पमुकैः ।
 भैयूरबहिर्णौ नीलकण्ठो मेघमृहचिह्वी ॥१३१९॥

शुक्लारङ्गोऽस्य वाक् केका, विच्छं वैह शिखण्डकैः ।
 प्रवडार्कः कलापश्च, मेघध्वन्द्रकैः सर्पो ॥१३२०॥

१७८ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यङ्काण्डः

वनप्रियैः परभृतस्ताम्राक्षैः कोकिलैः पिकैः ।

कलवपुष्पैः काकपुष्पैः, काकौडरिष्टैः सकृन्प्रजैः ॥१३२१॥

आत्मयोषेधिरजीवी, घृकारिः करंटो द्विर्वः ।

एकदक्ष्णं बलिमुक्त्वा घ्वाङ्गो, मौकुलिर्वाथैसोऽपभृतैः १३२२

वृद्धद्रोणदाघकृष्णरर्षेभ्यस्त्वसौ परः ।

पवनाश्रयस्तु कौकोलो, मद्गुस्तु जडवायसैः ॥१३२३॥

धूके निशादः वाकारिः, कौशिकोल्लुकेचर्काः ।

दिवान्बोऽयं निशावेदी, कुक्कुटैश्चाणायुधैः ॥१३२४॥

कृकवाकुस्ताम्रचूडो, विवृताक्षः शिखण्डिनः ।

हंसाश्रकाङ्क्षीकाङ्क्षमानमौकेःसितच्छदोः ॥१३२५॥

राजहंसास्त्वभी चञ्चुवाणैरतिलोहितैः ।

मल्लिकाशास्तु मलिनैर्वाचरार्द्राः सिनेतैः ॥१३२६॥

वादम्बास्तु कलहंसाः, पक्षैः स्पृशतिधूपरैः ।

वारला वारला हंसी, वारटो वारटो च मा ॥१३२७॥

दावावातैः शनपत्रैः, सज्जरीटैस्तु स्वजनैः ।

सारंगेस्तु लक्ष्मणैः स्वान्, पुष्कराक्ष्यैः कुरङ्गैः ॥१३२८॥

सारसी लक्ष्मणोऽयं कुङ्कु, कौशे चापे किङ्कीदिविः ।

पातकेः स्तोत्रको वपुर्हीः सारङ्गो नभोऽम्बुधेः ॥१३२९॥

चक्रवाको रथाङ्गाह्वे, कोको द्वन्द्वचैरोऽपि च ।
 टिट्टिमस्तु कटुकाणै, उत्पादशयनैश्च सः ॥१३३०॥
 चटको गृहषलिभुक् कलविद्धैः कुलिद्धकैः ।
 तस्य योपित्तु चटकी, ह्यपत्ये चटकी तयोः ॥१३३१॥
 पुमपत्ये चाटकैरो, दात्यूहे कालकण्टकैः ।
 जलरङ्कुर्जलरङ्गो, बके वहुो भकोटवैत् ॥१३३२॥
 बलाहकः स्याद्बलाको, बटाको विसकण्ठिको ।
 भृङ्गः कलिङ्गो घूम्याटैः, कङ्कस्तु कमनच्छदैः ॥१३३३॥
 लोहपृष्ठो दीर्घपादैः, कर्कटैः स्रन्वपल्लकैः ।
 चिल्लैः शकुनिरातापी, श्येनैः पत्री शशादनैः ॥१३३४॥
 दाक्षाय्यो दूरहृक् गृध्रोऽपोत्कोशो मन्सपनाशनैः ।
 कुररैः कीरैस्तु शुको, रक्तगुण्डैः कडादनै ॥१३३५॥
 शारिको तु भोनपादो, गोराटी गोकिराटिको ।
 म्याघर्मचटफायां तु, जतुकोऽमिनपत्रिको ॥१३३६॥
 यल्लुलिको गुल्लविष्टो, परोष्णी तैलपायिको ।
 कर्कोट्टेः करैट्टे म्यात्, वरट्टे कर्कराट्टरैः ॥१३३७॥
 आट्टिरातिः शरागिः स्यात्, कृष्णैः कारौ समौ ।
 मासे शकुन्ने कोपटौ, शिल्ली गलकुफकुभैः ॥१३३८॥

१८० अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

पारावतैः कलरवैः, कपोतो^३ रक्तलोचनैः ।
 ज्योत्स्नाप्रिये^१ चलचञ्चुचकोरै^२ विषसूचकैः ॥१३३९॥
 जीवञ्जीवस्तु^३ गुन्द्रौलो, विषदर्शनमृत्युकैः ।
 व्याघ्राटस्तु^४ भाद्वानैः, प्लवस्तु^५ गात्रसंप्लवैः ॥१३४०॥
 तित्तिरिस्तु^६ खरकोणो^७, हारीतैस्तु^८ मृदङ्कुरैः ।
 कारण्डवस्तु^९ मरुटैः, सुगृहश्चञ्चुसूचिकैः ॥१३४१॥
 कुम्भकारकुक्कुटस्तु^{१०}, कुक्कुभैः कुहकस्वनैः ।
 पक्षिणा येन गृह्यन्ते, पक्षिणोऽन्ये स दीपकैः ॥१३४२॥
 छेकौ गृह्याथ्ये ते गेहासक्ता ये मृगरक्षिणः ।

इति खचराः पञ्चेन्द्रियाः ।

मत्स्यो^१ मीनैः पृथुरोमौ, सप्तो^२ वैसारिणोऽण्डर्जः ॥१३४३॥
 सहचारी^३ स्थिरजिह्वु, आत्माशी^४ स्वकुलक्षयैः ।
 विसारैः^५ राकड्यै^६ शरकी^७, शर्मरोऽनिमिपस्तिभिः^८ १३४४
 महस्रदंष्ट्रे^९ वादालैः, पाठीने^{१०} चित्रवलिकैः ।
 शकुले^{११} स्यात्कल्लोऽप्य, गढकैः^{१२} शकुताभकैः ॥१३४५॥
 उलपी^{१३} शिशुकै^{१४} प्रोष्ठी, शफरैः^{१५} श्वेतकोलकैः ।
 नलमीनैश्चिलिचिमो^{१६}, मत्स्यराभस्तु^{१७} रोहिणैः ॥१३४६॥

मद्गुरस्तु राजशृङ्गैः, शृङ्गी^१ तु मद्गुरप्रियो ।
 क्षुद्राण्डमत्स्यजातं तु, पोताघानं^२ जलाणुकम् ॥१३४७॥
 महामत्स्यास्तु चीरिल्लितिभिद्गिलगिलादयः ।
 अथ यादांसि^३ नकाद्या, हिंसका जलजन्तवः ॥१३४८॥
 नक्रैः कुम्भीरै^४ आलास्यैः, कुम्भी^५ महामुल्लोऽपि च ।
 तालुनिहूः^६ शङ्खमुल्लो, गोमुखो^७ जलसूकरैः ॥१३४९॥
 शिशुमारैस्त्वम्बुकूर्मै^८, उष्णवीर्यो^९ महावर्षैः ।
 उद्रस्तु^{१०} जलमार्जारैः, पानीयनकुलो^{११} वप्ती ॥१३५०॥
 ग्राहे^{१२} तन्तुस्तन्तुनागोऽवहारो^{१३} नागैस्तन्तुणौ^{१४} ।
 अन्येऽपि यादोमेदाः स्युर्नहवो मकरादयैः ॥१३५१॥
 कुलीरैः^{१५} कर्कटैः^{१६} पिङ्गचक्षुः^{१७} पार्श्वोदरप्रियः ।
 द्विधागतिः^{१८} पोडशाङ्घ्रिः^{१९}, कुरचिह्नो^{२०} बहिर्धरः ॥१३५२॥
 कच्छरैः^{२१} कमठैः^{२२} कूर्मैः^{२३}, क्रोडपौदश्चतुर्गतिः ।
 पद्माङ्गुलैर्दौलेयौ^{२४}, जीवर्षः^{२५} कच्छपी^{२६} दुली ॥१३५३॥
 मण्डुके^{२७} हरिशालू^{२८} ह्रस्वभेके^{२९} ह्रस्वमाः ।
 वर्षाभूः^{३०} प्लवर्गः^{३१} शालुरनिहू^{३२} श्यङ्गददूराः^{३३} ॥१३५४॥
 स्यले^{३४} नरादयो^{३५} ये तु, ते जले जलपूर्यकाः ।
 अण्डमौः^{३६} पक्षिवर्षाद्याः^{३७}, पोतनौः^{३८} कुजरादयः ॥१३५५॥

१८२ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

रत्नजौ मद्यकीटाद्या, नृगवाद्या जरायुजोः ।

यूकाद्याः स्वेदजो मत्स्यादयः सम्मूर्च्छनोद्भवौ ॥ १३५६ ॥

स्रज्जनास्तुद्भिदोऽथोपपादुकी देवनारकाः ।

प्रसयोनर्य इत्यष्टावुद्भिदुद्भिज्जमुद्भिजम् ॥ १३५७ ॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
नाममालायां तिर्यक्काण्डश्चतुर्थः ॥ ४ ॥

अथ नरककाण्डः

स्युर्नारकौस्तु परेतैप्रेतयात्योतिवाहिकोः ।

आजूर्विष्टिर्यातनौ तु, कारणौ तीव्रवेदनौ ॥ १३५८ ॥

नरकस्तु नारकैः स्यान्निरयो^३ दुर्गतिर्श्च सः ।

षनोदैषिषनवातैतनुवातैनभःस्थितोः ॥ १३५९ ॥

रत्नशर्करावालुकापङ्कधूमैतभैःप्रभाः ।

प्रहातमःप्रभां चेषधोऽधो नरकभूमयः ॥ १३६० ॥

क्रमात्पुतराः सप्ताय त्रिंशत्पञ्चविंशतिः ।

पञ्चदश दश त्रीणि, लक्षाण्यूनं च पञ्चभिः ॥ १३६१ ॥

लक्षं पञ्च च नरकावासाः सीमन्तकादयः ।

एतासु स्युः क्रमेणाय, पाताळं^४ वडवामुत्तमै ॥ १३६२ ॥

बलिवेश्मौषोमुवनं, नागलोको रसातलम् ।
 रन्ध्रं बिलं निर्व्यपनं, कुहरं शुषिं शुषिः ॥१३६३॥
 छिद्रं रोपं विवरं च, मिश्रं रोकं वर्षान्तरम् ।
 गर्तश्चभ्रौषट्कौघदरोस्तु विवरे मुवः ॥१३६४॥

इत्याचार्य्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
 नाममालायां नरककाण्डः पञ्चमः ॥ ५ ॥

अथ सामान्यकाण्डः ।

स्याल्लोको विष्टपे विश्वे, मुवनं जगती जगत् ।
 जीवानीवाधारक्षेत्रं, लोकोऽशोकस्ततोऽन्यथा ॥१३६५॥
 क्षेत्रज्ञं आत्मौ पुरुषैश्चेतनैः स पूनर्भवी ।
 जीवैः म्यादसुमान् सत्वं, देहभृज्जन्युमन्तवः ॥१३६६॥
 उत्पत्तिर्नन्भैमनुषी, जननं मन्त्रिद्वयैः ।
 जीवेऽसुजीवितप्राणो, जीवात्तु जीवनोपघम् ॥१३६७॥
 श्वामस्तु श्वसितं सोऽतर्मुस उच्छ्वास आहरैः ।
 धानो महिर्गुणस्तु स्यान्न श्वामैः पानै एतनैः ॥१३६८॥
 धारुर्जीवितकारोऽन्वःकरणं मानवं मनैः ।
 देवेतो हृदयं चित्तं, स्वान्तं गृहपगोषं ॥१३६९॥

१८२ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

रत्नज्ञौ मद्यकीटाद्या, नृगवाद्या जरायुर्जाः ।

यूकाद्याः स्वेदनां पत्स्यादयः सम्मूर्च्छनोद्भवाः ॥ १३९६ ॥

लज्जनास्तुद्भिदोऽधोपपादुकी देवनारकाः ।

प्रसयोनर्थ इत्यष्टाबुद्भिर्दुद्भिज्जमुद्भिजम् ॥ १३९७ ॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
नाममालायां तिर्यक्काण्डश्चतुर्थः ॥ ४ ॥

अथ नरककाण्डः

स्युर्नागकौस्तु परैर्प्रेतयात्योतिवाहिकौः ।

आजुर्विष्टिर्यातनां तु, कारणौ तीव्रवेदनां ॥ १३९८ ॥

नरकस्तु नारकैः स्यान्निरयो^३ दुर्गतिर्ध्वं सः ।

षनोदैधिषनवातैतनुवातैनमःस्थिताः ॥ १३९९ ॥

रक्षैशर्करौवालुकापङ्कधूमैतमैःप्रभाः ।

महातमःप्रभां चेत्यधोऽधो नरकभूमयः ॥ १४०० ॥

क्रमात्पृथुतराः सप्ताय त्रिंशत्पञ्चविंशतिः ।

पञ्चदश दश त्रीणि, लक्षाण्यूनं च पञ्चभिः ॥ १४०१ ॥

लक्षं पञ्च च नरकावासाः सीमन्तकादयः ।

एतासु स्युः क्रमेणाप, पाताले^३ वद्वामुत्तमै ॥ १४०२ ॥

बलिवेश्मौघोमुच्यते, नागलोको रसातलम् ।
 रन्ध्रं बिलं निर्व्यपनं, कुहरं शुषिः शुषिः ॥१३६३॥
 छिद्रं रोपं विवरं च, मिश्रं रोकं वर्षान्तरम् ।
 गर्तश्चभ्रौवटौगोषदरोस्तु विवरे मुत्रः ॥१३६४॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
 नाममालायां नरककाण्डः पञ्चमः ॥ ५ ॥

अथ सामान्यकाण्डः ।

स्याल्लोको विष्टपं विश्वं, भुवनं जगती जगत् ।
 जीवानीवाधारक्षेत्रं, लोकोऽल्लोकैस्ततोऽन्यथा ॥१३६५॥
 क्षेत्रज्ञं आत्मौ पुरुषैश्चेतनैः स पूनर्भवी ।
 जीवैः स्यादसुमान् सत्त्वं, देहभृज्जन्युजन्तवः ॥१३६६॥
 उत्पत्तिर्नभैःमनुषी, जननं जन्निर्द्भनः ।
 जीवैर्दसुजीवितप्राणो, जीवात् जीवनीषधम् ॥१३६७॥
 श्वासस्तु श्वासितं सोऽतर्मुख उच्छ्वास आहरैः ।
 आनो बहिर्मुखस्तु स्यान्निश्वासः पाने एतनैः ॥१३६८॥
 आयुर्जीवितकालोऽन्तःकरणं मानसं मनैः ।
 हृद्येतो हृदयं चित्तं, स्वान्तं गृह्येणोद्यते ॥१३६९॥

मनसः कर्म सङ्करैः, स्यादयो शर्म निर्वृतिः ।
 सातं सौख्यं सुखं दुःखं; त्वसुखं वेदनौ व्ययो ॥ १३७० ॥
 पीडौ बाधाऽर्तिरामीलं, कृच्छ्रं कष्टं प्रसूतिर्भ्रमं ।
 आमनस्यं प्रगाढं च, स्यादौघिर्मानसी व्यथा ॥ १३७१ ॥
 सपञ्चाकृति-निष्पञ्चाकृती त्वत्यन्तपीडने ।
 क्षुब्धाठराग्निजा पीडा, व्यापादो द्रोहचिन्तनम् ॥ १३७२ ॥
 उपज्ञा ज्ञानमाद्यं स्याच्चर्चो सङ्ख्यौ विचारणौ ।
 वासनौ भावनौ संस्कारोऽनुमूताद्यविस्मृतिः ॥ १३७३ ॥
 निर्णयो निश्चयोऽन्तः सम्प्रधारणौ समर्थनम् ।
 अविद्योऽहम्भ्रमज्ञाने, भ्रान्तिर्भिष्यामैतिभ्रमैः ॥ १३७४ ॥
 सन्देहद्वारोऽऽरेकौ, विचिकित्सो च भ्रंशयैः ।
 परमागो गुणोत्कर्षो, दोषे त्वादीनैवाश्रवौ ॥ १३७५ ॥
 स्याद् रूपं लक्षणं भावैश्चात्मप्रकृतिरीतर्यैः ।
 सहजौ रूपतत्त्वं च, धर्मसर्गौ निसर्गवत् ॥ १३७६ ॥
 शीलं सतत्त्वं संसिद्धिरवस्था तु दशौ स्थितिः ।
 स्नेहः प्रीतिः प्रेमैहादौ, दाक्षिण्यं त्वनुकूलता ॥ १३७७ ॥
 विप्रतिसारोऽनुशयैः, पश्चात्तौपोऽनुतापश्चैः ।
 अवधानैसमाधानैप्रविधानानि तु समाधौ स्युः ॥ १३७८ ॥

धर्म^१ पृण्य^२ वृषं^३ श्रेयं^४ मुकृते^५ नियनौ^६ विधि^७ ।

दैव^८ माग्यं^९ मागधेयं^{१०}, दिष्टं^{११} चायस्तु^{१२} तच्छुभम् ॥१३७९॥

अलक्ष्मीनिर्ऋति^{१३} कालकर्णिकौ^{१४} स्यादथाशुभम् ।

दुष्कृतं^{१५} दुरितं^{१६} पापं^{१७} पाप्मा^{१८} च पातकम् ॥१३८०॥

किल्बिषं^{१९} कलुषं^{२०} किण्वं^{२१}, कल्मषं^{२२} वृजिनं^{२३} तमः ।

अहं^{२४} कल्मघं^{२५} पङ्कजं^{२६}, उपोधिर्धर्मचिन्तनम् ॥ १३८१ ॥

त्रिवर्गो^{२७} धर्मकामार्थाश्चतुर्वर्ग^{२८} समोक्षका ।

बलतुर्याश्चतुर्भद्र^{२९}, प्रमादोऽनवधानता ॥१३८२॥

छन्दोऽभिप्रायं^{३०} आकृतं^{३१}, मत्तमाशौश्या^{३२} अपि ।

हृषीकेशं^{३३} कण्ठं^{३४}, श्रोत्रं^{३५} खं^{३६} विषयीन्द्रि^{३७}म् ॥१३८३॥

बुद्धीन्द्रियं^{३८} स्पर्शनादि, पाण्यादि तु क्रियेन्द्रियम् ।

स्पर्शादयस्त्रिन्द्रियार्था^{३९}, विषया गोत्रा अपि ॥१३८४॥

शीतं^{४०} तुषारं^{४१} शिशिरं^{४२}, सुशीमं^{४३} शीतलो^{४४} ऋह ।

हिंसोऽयोष्णे^{४५} तिमस्तीव्रस्तीक्ष्णश्चण्डे^{४६} खं^{४७} १३८५

कोष्णे^{४८} कशोष्णे^{४९} कद्रुष्णे^{५०}, मन्दोष्णे^{५१}श्चपद्रुष्णे^{५२}वत् ।

निष्ठुरः^{५३} ककलटे^{५४} ध्रु^{५५}, परपं^{५६} कर्कशं^{५७} खं ॥१३८६॥

दृष्टं^{५८} कठोरः^{५९} कठिनो^{६०}, जठरं^{६१} कोमलं^{६२} पुन ।

मृदुते^{६३} मृदुसोमाल्लमुकृमागौ^{६४} अर्कशं^{६५} ॥१३८७॥

१८६ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

मधुरस्तु रसज्येष्ठो^२, गुल्मैः स्वार्दुर्मधुलकैः ।
 अम्लस्तु राचनो^२ दन्तशैठोऽथ लवणः सरैः ॥१३८८॥
 सर्वरसोऽथ कटुः स्यादोषणो^२ मुखशोधनैः ।
 वक्रभेदी^१ तु तिक्तोऽथ, कषायस्तुर्वरो रसाः ॥१३८९॥
 गन्धो^१ जनमनोहारी^२, सुरभिघ्राणतर्पणैः ।
 समाकर्षी^१ निर्हारी^२ च, स आमोदो विदुरगैः ॥१३९०॥
 विमर्दोत्थः परिमलोऽयामोदी^१ मुखवासनैः ।
 इष्टगन्धैः सुगन्धिश्च, दुर्गन्धैः पूतिगन्धिकैः ॥१३९१॥
 आमगन्धिं तु विस्त्रं^२ स्याद्वर्णाः श्वेतादिका अमी ।
 श्वे^१: श्वेतैः सितैः शुक्लो, हरिणो विशदः शुनिः १३९२
 अवदार्तगौरैशुभ्रंवलक्षैषवलीज्जुनीनाः ।
 पाण्डुरैः पाण्डुरैः पाण्डुरीषत्पाण्डुस्तु धूसरैः ॥१३९३॥
 कापोतस्तु कपोतामैः, पीतस्तु सितरञ्जनैः ।
 हाग्निः पीतलो^१ गौरैः, पीतनीलैः पुनर्हरित् ॥१३९४॥
 पालाशो^१ हरितैस्तालकाभो^२ रक्तस्तु गोहितैः ।
 माञ्जिष्ठो^१ लोहितैः शोणैः, श्वेतरक्तस्तु पाटलैः ॥१३९५॥
 अरुणो^१ बालसन्ध्यामैः, पीतरक्तस्तु पिञ्जरैः ।
 कपिलैः पिङ्गलैः श्यामैः, विशङ्गैः कपिशो^१ हरिः १३९६

चर्भुः कर्दुः कडारथ्यं, पिङ्गं^{१२} कृष्णस्तु मेचकैः ।

स्याद्रामैः श्यामलैः श्यामैः, कर्दुो नीलोऽसितः शितः

॥१३९७॥

रक्तश्यामे पुनर्धूम्रधूमलौवथ कर्बुरैः ।

किमीरै एतैः शबलैश्चित्रैः कल्मार्षचित्रलांः

॥१३९८॥

शब्दो निनादो निर्वापैः स्वानो^{१५} छ्वानैः स्वरो^{१६} छ्वनिः^{१७} ।

निर्हादो^{१८} निनदो^{१९} हादो^{२०}, नि.स्वानो^{२१} नि.स्वनैः^{२२} स्वनैः १३९९

रवो^{२३} नौदैः^{२४} स्वनिर्वापैः^{२५}, संभ्याङ्गभ्यो^{२६} राव^{२७} आरवः^{२८} ।

क्षणं^{२९} निकर्णैः^{३०} क्षाणो^{३१}, निकर्णश्चै^{३२} क्षणो^{३३} रणैः^{३४} १४००

पट्टैः मरुत्पुष्पैः गान्धारा^{३५}, मध्यमैः पञ्चमैस्तया ।

धैवतो^{३६} निषधैः सप्त, तन्त्र्याकण्ठोद्भवाः स्वराः ॥१४०१॥

ते मन्द्रैर्मध्यैः नारोः स्युरुरैः कण्ठैः शिरोद्भवाः ।

रुदितं^{३७} क्रन्दितं^{३८} क्रुष्टं^{३९}, तदपृष्टं^{४०} तु गदरं^{४१} ॥१४०२॥

शब्दो गुणानुरागोत्पः, प्रणादैः सीत्कृतं^{४२} नृणाम् ।

पर्दनं^{४३} गुदजे शब्दे, कर्दनं^{४४} कुक्षिभंग ॥१४०३॥

स्फटौ तु निहनौदोऽप, क्रन्दनं^{४५} सुमच्छ्वनिः ।

कोलाहलैः कल्कन्तुनृलो^{४६} व्याकृतो रवः ॥१४०४॥

मर्परौ^१ वस्त्रपर्णादेर्भूषणानां तु शिञ्जितम् ।
 हेर्षां हेर्षां तुरंगाणां, गजानां गर्जिवृंहिते^२ ॥१४०५॥
 विस्फारो^३ घनुषां हर्म्मारम्भे^४ गोर्जिलदस्य तु ।
 स्तनितं^५ गर्जितं^६ गर्जिः^७, स्वनितं^८ रसितादि च ॥१४०६॥
 कूजितं^९ स्याद्विहङ्गानां, तिरश्चां रुनवासिते ।
 वृषस्य रेपणं^{१०} रेर्षां, बुक्कणं^{११} मपणं^{१२} शुनः ॥१४०७॥
 पीडितानां तु कणितं^{१३}, मणितं^{१४} रतिकूजितम् ।
 प्रकाणं^{१५} प्रकणोस्तन्त्रया, मर्दलस्य तु गुन्दलैः ॥१४०८॥
 क्षीजनं^{१६} तु कीचकानां, भेर्यां नादस्तु दर्दुरैः ।
 नारोऽभ्युच्चैर्घर्षनिर्घन्द्रो^{१७}, गम्भीरो मधुरः कर्लः ॥१४०९॥
 काकती^{१८} तु कळः सूक्ष्म, एकतालो^{१९} लयानुगः ।
 काकुर्ध्वनिविकारः स्यात्प्रतिश्रुत्तुं प्रतिध्वनिः^{२०} ॥१४१०॥
 सङ्घाते^{२१} प्रकरौघैवारैर्निकरैर्व्यूहैः समूहैश्चर्यैः,
 सन्दोहैः समुदायैरीशिविसैरत्रातैः कलापो^{२२} व्रैजैः ।
 कूटं^{२३} मण्डलचक्रवीर्यपटलस्तोभां गणैः पेटकैः^{२४},
 घृन्दं^{२५} चक्रैर्देम्बके समुदर्यैः पुञ्जोत्करौ संहति^{२६}
 ॥१४११॥

- समवायो^{३०} निकुरम्बं^{३१}, जालं^{३२} निर्वहै^{३४}सञ्चर्यो ।
जातं^{३५} तिरश्चां तद्युथं, सङ्घसार्थो^{३६} तु देहिनाम् ॥१४१२॥
कुलं^{३७} तेषां सजातीनां, निकायैस्तु सधर्मिणाम् ।
वर्गस्तु सदृशां स्कन्वो^{३८}, नरकुञ्जरवाजिनाम् ॥१४१३॥
ग्रामो^{३९} विषयशब्दास्त्रभूतेन्द्रियगणाद् ब्रजे ।
समजैस्तु पशुनां स्यात्समाजैस्त्वन्यदेहिनाम् ॥१४१४॥
शुकादीनां गणे शौकैमायूरैत्तिरादयः ।
भिक्षादेर्भक्षसाहस्रैर्गाभिर्णयोवतादयः ॥१४१५॥
गोत्रार्थप्रत्ययान्तानां, स्युरौपगवकौदयः ।
उक्षादेरौक्षकं मानुष्यकं^{४०} वार्द्धकैमौष्ट्रकम् ॥१४१६॥
स्याद्वाजपुत्रकं^{४१} राजन्यकं^{४२} राजकैमाजकम् ।
वात्सकौरैभ्रकं^{४३} कावचिकं^{४४} कत्रचिनामपि ॥१४१७॥
हास्तिकं^{४५} तु हस्तिनां स्यादशपुषिकौद्यचेतमाम् ।
धेनूनां धेनूकं^{४६} धेन्यन्तानां गौधेनुकौदयः ॥१४१८॥
कैदारकं^{४७} कैदारिकं^{४८}, कैदार्यमैपि तद्रूपे ।
ब्राह्मणाश्चर्वाहण्यं, मौणव्यं^{४९} वाहव्यमित्यपि ॥१४१९॥
गणिकानां तु गाणित्यं, केशानां कैश्यैकैशिकैः ।
शश्वानामाश्वमश्वीयै^{५०}, पशूनां पार्श्वमैष्यप ॥१४२०॥

१९० अभिधानचिंतामणौ तिर्यक्काण्डः

व तूर्वात्ये वाताना, गव्यांगोत्रे पुनर्गवाम् ।

पाश्याल्लयादि पाशादेः, खलादेः खलिनीनिभाः ॥१४२१॥

जनता बन्धुता मानता गजता सहायता ।

जनादीनां रथानां तु, स्याद्रथ्यौ रथैव्यथा ॥१४२२॥

राजिलेखां ततिर्वीथीं, मालौर्यावलिङ्कर्य ।

घोरणी श्रेण्युंभौ तु द्वौ, युगलं द्वितयं द्वयम् ॥१४२३॥

युगं द्वैतं यमं द्वन्द्वं, युग्मं यमलं यामलं ।

पशुभ्यो गोयुगं युग्मे, परं पट्टवे तु षड्गवम् ॥१४२४॥

परःशताद्यस्ते येषा, परा सङ्ख्या शनादिकात् ।

प्राज्यं प्रभूतं प्रचुरं, बहुलं बहुं पुष्कलम् ॥१४२५॥

मूयिष्ठं पुरुहं भूयो, भूर्यदभ्रं पुरु स्फिरम् ।

स्तोकं क्षुल्लं तुच्छमल्पं, दभ्रौणुतलिनानि च ॥१४२६॥

तर्तुं क्षुद्रं कृशं सूक्ष्मं, पुनः श्लक्ष्णं च पेलवम् ।

त्रुटौ मात्रौ लघौ लेशौ, कणौ ह्रस्वं पुनर्लघुं ॥१४२७॥

अत्यल्पेऽल्पिष्ठमल्पीथं, कनीयोऽणीयं इत्यपि ।

दीर्घायते समे तुङ्गमुच्चैर्मुत्तमैर्मुद्गरम् ॥१४२८॥

प्रांशुच्चूर्तमुद्गं च, न्यग्नीचं ह्रस्वैर्न्यरे ।

खर्वं कुन वामनं च, विशालं तु विशङ्कटम् ॥१४२९॥

पृथूँरु पृथुलं व्यूढं, विकटं विपुलं बृहन्तं ।
 स्फारं वरिष्ठं विस्तीर्णं, ततं बहूँ महद् गुरु ॥१४३०॥
 दैर्घ्यमायाम् आनाहं, आरोहस्तु समुच्छ्रयैः ।
 उत्सेवं उद्वेयोच्छ्रायो^५, परिणाहो^३ विशालता ॥१४३१॥
 प्रवञ्चामोर्गविस्तारव्याप्तौः, शब्दे स विस्तरः ।
 समभस्तु समाहारैः, संक्षेपैः संग्रहोऽपि च ॥१४३२॥
 सर्वं समस्तेमन्यूनं, समग्रं सकलं समम् ।
 विश्वौशोर्षाखण्डकृतसैन्यसाणि^१ निखिलौखिले^१ ॥१४३३॥
 खण्डेऽद्वैशकले भित्तं, नेमेशरुदलानि च ।
 अंशो^१ भागश्चै वण्टैः स्यात्, पादस्तु स तुरीयकः १४३४
 मलिनं कच्चरं म्लानं, कश्मलं च मलीमम् ।
 पवित्रं पावनं पूतं, पुण्यं मेघ्यमथोज्ज्वलम् ॥१४३५॥
 विमलं विशदं^३ वीघमैवदानमनाविलम् ।
 विशुद्धं शुचिं चोक्षं तु, निःशोध्यमनवस्करम् ॥१४३६॥
 निर्णिकं शोचितं मृष्टं, दौतं क्षालितैमित्यपि ।
 सम्मुखीनमभिमृखं, पगचीनं पराङ्मुखम् ॥१४३७॥
 मुख्यं प्रकृष्टं पमृखं प्रवहं, श्रय्यं वरेण्यं प्रवरं पुगोर्गम् ।
 अनुत्तरं प्रागहरं प्रवेकं, प्रधानममेसरमुत्तमात्रे ॥१४३८॥

१९२ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

ग्रामर्ष्यप्रथमं प्रिभंजात्योऽग्र्योनुत्तमैर्न्यनुवरीद्वयवरे २३ ।

प्रष्ठपैरोद्धपैरोणि श्रेयसि

तु श्रेष्ठसैत्तमे पुष्कलवत् ॥१४३९॥

स्युत्तरपदे व्याघ्रपुङ्गवैर्पमैकुञ्जराः ।

सिंहशार्दूलनागाद्यस्तल्लुनश्च मतल्लिकौ ॥१४४०॥

मचर्चिकां प्रकाण्डो द्वौ, प्रशस्त्यार्यप्रकाशकाः ।

गुणोपसर्जनोप्राण्यप्रघोनेऽवमं पुनः ॥१४४१॥

निकृष्टमणकं गर्ह्यवद्यं काण्डकृत्सिते ।

अपकृष्टं प्रतिकृष्टं, याप्य रेफोऽवमं ब्रुवमै ॥१४४२॥

खेट पापैपशद, कुप्य चेर्लभव च ।

तदासेचनकं यस्य, दर्शनाद्गू न तृप्यति ॥१४४३॥

चारु हारि रुचिरं मनोहरं,

बल्युक्तान्तमभिरामबंधुरे ।

वामरुच्यंसुपमाणि शोमनं,

मञ्जु मञ्जुलैर्नोर्माणि च ॥१४४४॥

मोधुर्म्यमनोजानि, पेशुं हृद्यंसुन्दरे ।

काम्यं वम्र कपनीगं, सौम्यं च मधुरं प्रियमं ॥१४४५॥

व्युष्टिः कलमसारं तु, फल्युं शुन्यं तु रिक्तकर्म ।
 शुन्यं तुच्छं वशिकं च, निविडं तु निरन्तरम् ॥१४४६॥
 निविरीसं घनं सान्द्रं, नीरन्ध्रं बहलं दृढम् ।
 गाढमविरलं चाथ, विरलं तत्रै पेलवम् ॥१४४७॥
 नवं नवीनं सद्यस्कं, प्रत्यग्रं नृत्नैरुतनैः ।
 नव्यं चाभिनवे जीर्णं, पुरातनं चिन्तनम् ॥१४४८॥
 पुराणं प्रतनं प्रद्वं, जरन्मूर्त्तं तु मूर्त्तिपत्नैः ।
 उच्चावचं नैकभेदैरिति रिक्तौधिके समे ॥१४४९॥

पार्श्वं समीपं सविधं ससीमा-
 म्याशं सवेशान्तिकैः सन्निकर्षाः ।
 सदृशमभ्यग्रसंनिहसंनि-
 धानान्पुपान्तं^३ निकटोपकण्ठे^४ ॥१४५०॥

सन्निकृष्टसमर्थ्यादीभ्यर्णान्यासन्नसंनिधी^{२०} ।
 अव्यवहितेऽनन्तरं, संसक्तमपटान्तरम् ॥१४५१॥
 नेदिष्टमन्तिकतमं, विप्रकृष्टपरे^२ पुनः ।
 दूरेऽतिदूरे दविष्टं, दवीयोऽथ समातनम् ॥१४५२॥

- शाश्वतामंथरे^३ निम्बं^५ ध्रुवं^५ स्थेयैस्त्वतिन्धिरम् ।
 स्यात्सु^५ स्थेष्ठं^५ तत्कूलस्थं^५, तालव्याप्येकरुपाः ॥१४९३॥
- स्यात्सु^५ जङ्गमान्यज्जङ्गमं^५ तु प्रसं^५ चरम् ।
 चराचरं^५ नगैर्दिङ्गं^५, चरिण्यु^५ चाय चञ्चलम् . ॥१४९४॥
- तरलं^५ कम्पनं^५ कम्पं^५, परिप्लवंचलाचले ।
 चटुलं^५ चपलं^५ लोलं^५, चलं^५ पारिप्लवास्थिरं ॥१४९५॥
- ऋगोर्वेनिक्षीप्रगुणौवग्रीमेऽवनतौनते^५ ।
 कुञ्चितं^५ नतमाविद्धं^५, कुटिलं^५ वक्रैवेद्धितं ॥१४९६॥
- वृजितं^५ मडगुरं^५ मुग्धभरालं^५ जिह्वैर्मूर्धिमते ।
 भ्रुगुणोऽगुपगुणोन्वक्षन्^५ चयेकार्येकै^५ एककैः ॥१४९७॥
- एकात्तानोपमार्गाप्रौढ्यैर्वाग्^५ च तद्रूपम् ।
 अनन्वक्षन्^५ त्वेकायनगतं^५ चायाद्यमादिमम् ॥१४९८॥
- पौरुष्यं^५ प्रयमं^५ पुरैर्मादिगुणभान्तिमम् ।
 गहन्यैमन्तयं^५ चरमैः^५ पाश्चात्पर्यपश्चिमैः ॥१४९९॥
- मध्यमे^५ पाच्यमे^५ मध्यमीयं^५ माध्यन्दिनं^५ च तत् ।
 अध्वन्तोमन्ताण्डं^५, विचात्रे^५ मध्यमन्तरे ॥१४९०॥
- तुर्यः^५ समानः^५ सदृशः^५, सख्यः^५ सदृशः^५ समः ।
 साधारणीमयर्माणौ^५, सख्यः^५ सख्यः^५ सख्यैः ॥१४९१॥

स्युत्तरपदे प्रख्यैः, प्रकारैः प्रतिमो निर्भेः ।
 भूतैरूपोपमाः काशः, स-नी-प्र-प्रति-तः परः ॥१४६२॥
 औपम्यमनुकारोऽनुहारैः साम्यं तुलोपमा ।
 कक्षोपमार्नमर्चा तु, प्रतेमा यातना निधिः ॥१४६३॥
 छायां छन्दः कायो रूपं, बिम्बं मीनकृती अपि ।
 सूर्पा^१ स्थूणोऽयःप्रतिमा^२, हरिणी^३ स्याद्विरणमयी ॥१४६४॥
 प्रतिकूलैन्तु विलोममपसव्यमपठुरम् ।
 वामं^४ प्रसव्यं^५ प्रतीपं^६, प्रतिलोममपठुं च ॥१४६५॥
 वामं^७ शरीरेऽङ्गं सव्यमपसव्यमपठुं दक्षिणम् ।
 अबाधो^८ कृद्बुद्धलोद्गामौन्ययन्त्रितमनगळम् ॥१४६६॥
 निरङ्कुशे^९ स्फुटे^{१०} स्पष्टं^{११}, प्रकाशं^{१२} प्रकटोलवणे^{१३} ।
 ध्वक्तं^{१४} वर्तुलं^{१५} तु वृत्तं, निस्तलं^{१६} परिमण्डलम् ॥१४६७॥
 बन्धुरं^{१७} तून्तानत्रं^{१८}, स्यपुटं^{१९} विपमोलतम् ।
 अन्यदन्यतरं^{२०} द्विशं^{२१}, स्वमेकमित्त्वाच्च तत् ॥१४६८॥
 करम्बे^{२२} कचरो^{२३} मिश्रैः, सम्युक्तैः खनिः समाः ।
 विविधस्तु बहुविधो^{२४}, नानारूपैः पृथग्विधैः ॥१४६९॥
 त्वरितं^{२५} मत्वरं^{२६} तूर्णं^{२७}, शीघ्रं^{२८} क्षिप्रं^{२९} द्रुतं^{३०} लघुं ।
 चपलाविलम्बिते^{३१} च, क्षम्पा^{३२} सय्यातथाटधम् ॥१४७०॥

- धनारतं त्वविरतं, संसक्तं सततानिशौ ।
 नित्यानवरतानर्त्तासक्ताश्रान्तानि सन्ततम् ॥१४७१॥
- साधारणं तु सामान्यं, दृढसन्धिं तु संहतम् ।
 कलिञ्जं गहने सङ्कीर्णं तु सङ्कुट्टमाकुलम् ॥१४७२॥
- कीर्णमाकीर्णं च पूर्णं, त्वाचितं छलैर्पूरितं ।
 मरितं निचितं व्याप्तं, प्रत्याख्याते निराकृतम् ॥१४७३॥
- प्रत्यादिष्टं प्रतिक्षिप्तमपविद्धं निरस्नवत् ।
 परिक्षिप्ते षलयितं, निवृत्तं परिवेष्टितम् ॥१४७४॥
- परिष्कृतं परीतं च, त्यक्तं तूत्सृष्टमृञ्जितम् ।
 धृतं हीनं विधृतं च, विभ्रं वित्तं विवारितं ॥१४७५॥
- अवकीर्णं त्वक्वस्तं, संवीते रुद्धमावृतम् ।
 संवृतं पिहितं छलं, स्यगिनं चापवारितम् ॥१४७६॥
- अन्तर्हितं तिरोहितमन्तर्दिस्त्वनवारणम् ।
 छदनैःश्लेषाऽन्तर्दोषिषान्ग्यगानि च ॥१४७७॥
- व्यशघानं तिरोषानं, दर्शिनं तु प्रकाशितम् ।
 आविष्टं प्रकटिनमुद्युतं स्ववटम्बितम् ॥१४७८॥

- अनादनमवात् ज्ञातं, मानितं गणितं गतम् ।
रीढौऽवज्ञौऽवहेलौन्यसूर्क्षणं चाप्यनादरे ॥१४७९॥
- उन्मूलितमावर्हितं, स्यादुत्पैाटिनमुद्धृतम् ।
प्रेङ्खोलितं तरलितं, लुलितं प्रेङ्खिनं धुतम् ॥१४८०॥
- मलितं कम्पितं धृतं, वेष्टितान्दोलितं अपि ।
दोलां प्रेङ्खोलनं प्रेङ्खां, काण्टं कृणमयत्नतः ॥१४८१॥
- अष.सिप्तं न्यञ्चिनं स्यादूर्द्धसिप्तमुदञ्चिनम् ।
नुन्नैनुत्तास्तैनिष्ठचूतान्याविद्धं सिप्तमीरितम् ॥१४८२॥
- समे दिग्बलिप्तै रगणैमुप्तै रूपितैगुण्डितै ।
गुण्डैगुप्तै च मुपितैमुपिनं गुणितैाहने ॥१४८३॥
- स्यान्निशानं शितं शातं, निशितं तेनितं क्षणुतम् ।
वृत्ते तु वृत्तैवावृत्तौ, ह्रीतंहीणौ तु लज्जितं ॥१४८४॥
- सङ्गर्भैः स्यात्सङ्गलितं, सयोजितं उवाहितं ।
पके परिणतं पाके, क्षीराभ्यहविषां शृतम् ॥१४८५॥
- निष्पकं कथितं प्लुष्टैगुण्डैर्गोपिर्नाः समाः ।
समुद्धृतं त्पष्टैतद्यौ, विद्धे छिद्रितैवधितौ ॥१४८६॥

- सिद्धे^३ निर्वृत्तनिष्पन्नौ^३, किलीनं^३ द्रुतैविद्रुतौ^३ ।
उतं^३ प्रोते^३ स्यूतमूतमुतं^३ च तन्तुसन्तते^३ ॥१४८७॥
- पाटितं^३ दौरितं^३ फित्ते^३, विदरः^३ स्फुटनं^३ भिदां^३ ।
अङ्गीकृतं^३ प्रतिज्ञातमूरीकृतोररीकृतं^३ ॥१४८८॥
- संश्रुते^३ मप्युपगतमुररीकृतमाश्रुतम्^३ ।
सङ्कीर्णं^३ प्रतिश्रुतं^३ च, छिन्ने^३ लूनं^३ छितं^३ दिवम्^३ ॥१४८९॥
- छेदितं^३ स्रष्टितं^३ वृक्कणं^३, कृतं^३ प्राप्तं^३ तु मावितम्^३ ।
लब्धमासादितं^३ भूतं^३, पतिते^३ गलितं^३ च्युतम्^३ ॥१४९०॥
- खस्तं^३ भ्रष्टं^३ स्कंक्षपक्षं^३, संशिनं^३ तु सुनिश्चिन्तम्^३ ।
मृगितं^३ मार्गितोन्विष्टोन्विषितामि^३ गवेपितं^३ ॥१४९१॥
- तिमितं^३ स्तिमिते^३ क्लिन्नैसोर्शद्वौलाः^३ समुद्रयेन्^३ ।
प्रस्यापिनं^३ प्रतिशिष्टं^३, प्रहितं^३ प्रेषितं^३ अपि ॥१४९२॥
- उपाते^३ प्रनीतं^३ प्रज्ञातं^३ वित्तं^३ प्रथितं^३ विश्रुताः^३ ।
तते^३ सन्तापिनो^३ दूनो^३, घूपायितं^३ घूषितं^३ ॥१४९३॥
- शीमे^३ स्वयाने^३ मृपनने^३ स्तूपसले^३ उपस्थितः^३ ।
निर्वाते^३ म्बु गत्रे^३ वाते^३, निर्वाणः^३ पावकादिषु ॥१४९४॥

प्रवृद्धमेधितं प्रौढं, विस्मृतान्तर्गते समे ।
 उद्धान्तमुद्धते गूने, हने मीढं तु मूत्रिते ॥१४९५॥
 विदितं बुधितं बुद्धं, ज्ञातं सितैर्गते अवात् ।
 मुनितं प्रतिपर्त्रं च, स्वन्ने रीणं खुतं श्रुतम् ॥१४९६॥
 गुप्तगोपायितत्रातौवितत्राणानि रक्षिते ।
 कर्म क्रिया विधा हेतुशून्या त्वास्या विलक्षणम् ॥१४९७॥
 कार्मणं मूलरूपीय, सम्बन्धं वशक्रिया ।
 प्रतिबन्धे प्रतिष्टम्भैः, स्यादास्थाऽस्थाऽपना स्थितिः ॥
 परस्परं स्यादन्योऽन्यमितरेतरमित्यपि ।
 अवेशोऽपौ संरम्भे, निवेशो रचनो स्थितौ ॥१४९८॥
 निर्बन्धोऽभिनिवेशः स्यात्प्रवेशोऽन्तर्विगाहनम् ।
 गतौ वीह्यो विहारेऽर्थापरिसर्पपरिक्रमः ॥१५००॥
 ग्रन्थोऽष्टाष्टौ पर्यटनं, चर्या त्वीर्यापथस्थितिः ।
 व्यत्यासस्तु विपर्यासो, वैपरीत्यं विपर्ययं ॥१५०१॥
 व्येत्ययेऽप स्फूर्तिर्द्वौ, प्रीणनेऽपनेतर्षणे ।
 परित्राणं तु पर्यासिर्दस्तघाणमित्यपि ॥१५०२॥
 प्रणतिः प्रणिपातोऽनुनयंऽप शयने क्रमात् ।
 विशाये उपशायधौ, पर्यायोऽनुक्रमैः क्रमैः ॥१५०३॥

परिपाट्याँनुपृव्यैर्विदतिपातैस्त्वतिक्रमैः ।

उपात्वयैः पट्ययश्च, समौ सम्बाधसङ्कटौ ॥१९०४॥

कामं प्रकामं षट्षासं, निकोमेष्टे यथेप्सितम् ।

अत्यथं गाढमुद्गाढं, वाढं तीव्रं भृशं दृढम् ॥१९०५॥

अतिमार्जातिमर्यादेनितांन्तोत्कर्षनिर्भराः ।

भरैकैन्तौतिबेलाँतिशयौ जृम्भौ तु जृम्भणम् ॥१९०६॥

आलिङ्गनं परिष्वङ्गैः, संश्लेषं उपगूहनम् ।

अङ्गपाली परिरम्भैः, क्रोडीकृँतिरगोत्सवै ॥१९०७॥

बहैः क्षणोद्धवोद्धर्षा, मेळकै सङ्गैसङ्गमौ ।

अनुग्रहोऽभ्युपपत्तिः, समौ निरोधैनिग्रहौ ॥१९०८॥

विघ्नेऽन्तरायप्रत्युह्यवायाः समयै क्षणैः ।

बेलाँवारौववसरैः, प्रस्तार्थैः प्रक्रमोऽन्तरम् ॥१९०९॥

अभ्यादानैमुपोद्घातै, आरम्भैः प्रोपतः क्रमैः ।

प्रत्युत्क्रमैः प्रयोगैः स्यादारोहणं त्वभिक्रमैः ॥१९१०॥

आक्रमैऽधिक्रमकान्ती, व्युत्क्रमैस्तूत्क्रमोऽक्रमैः ।

विपञ्चमो विप्रयोगो, विप्रयोगो विरहैः गताः ॥१९११॥

अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः २०१

आर्षो राटो विभूषो श्रीरिमिच्छयोऽन्तिविभ्रमाः ।
 लक्ष्मीच्छायां च शोभायां, सुपमा साऽतिशायिनी १९१२
 संस्तवैः स्यात्परिचयै, आकारैस्तिवङ्ग इद्धितम् ।
 निमित्ते कारणे हेतुर्भाजं योनिर्निष्पन्नम् ॥१९१३॥
 निदानमथ कार्यं स्यादैर्यः कृत्यं प्रयोजनम् ।
 निष्ठोनिर्वहणे तुल्ये, प्रवहो गमनं बहिः ॥१९१४॥
 जातिः सामान्यं व्यक्तिस्तु, विशेषैः पृथगास्तिका ।
 तिर्यक्साचिः संहर्षस्तु, सद्भिर्द्रोहस्त्वपक्रिया १९१५
 वन्द्ये मोघौफलेमुषो, अन्नर्गहे निरर्थकम् ।
 संस्थानं सन्निवेशो म्यादर्थस्यापगमे व्यर्थः ॥१९१६॥
 सम्मूर्च्छनं स्वमिन्यासिधेशो अंशो यपोचितात् ।
 अगावो नशो संक्रामंरुषो दुर्गमघो ॥१९१७॥
 नीवारुम्भे प्रयापैः स्यादवशो प्रतिजागरः ।
 ममो विश्रम्भेविधासौ, परिणामस्तु विक्रिया ॥१९१८॥
 चक्रावर्तो अमो भ्रान्तिर्धर्मिर्घृणिष्य घूर्गनं ।
 त्रिप्रलम्भो विघ्नरादो, विडम्भेस्त्वतिमर्जनम् ॥१९१९॥
 उपहृम्भेस्त्वनुमवैः, प्रतिडम्भस्तु लम्पनम् ।
 निद्योगे विधिसम्प्रैवौ, विनियोगोऽरंगं कठे ॥१९२०॥

- लवोऽभिलावो लवनं, निष्पावः पवनं पवः ।
 निष्ठेवष्टीवनैष्ठचूतैष्ठवनानि तु थूत्कृते ॥१५२१॥
 निवृत्तिः स्यादुपरमो, व्यैवोपोऽभ्यः परा रतिः ।
 विधूननं विधुवनं, रिद्धणं स्वलनं समे ॥१५२२॥
 रक्ष्णैस्त्राणे ग्रहो ग्राहे, व्यवधो वेधे क्षये क्षियो ।
 स्फरणं स्फुरणे ज्यानिर्नीर्णावय वरो वृतौ ॥१५२३॥
 समुच्चयैः समाहोरोऽपहारोपचयौ समौ ।
 प्रत्याहारं उपादानं, बुद्धिशक्तिस्तु निष्क्रमः ॥१५२४॥
 इत्यादयः क्रियाशब्दा, लक्ष्या घातुषु लक्षणम् ।
 भयाव्ययानि वक्ष्यन्ते, स्वैः स्वर्गं भू रसातले ॥१५२५॥
 मुक्ते विहायसो ज्योत्स्नि, द्यावाभूम्योस्तु रोदसी ।
 उपरिष्टोद्गुर्य्युर्दु, स्यादधेस्तादधोऽप्यवाहू ॥१५२६॥
 वर्जनं त्वन्तरेणते, हिल्ली नानो पृथगे विर्ना ।
 साके सत्रो समं साद्धममो सह कृतं त्वष्ट्रम् ॥१५२७॥
 मन्त्रस्तु च कित्तुल्याः, प्रेत्यामुत्रै मशान्तरे ।
 तूष्णीं तूष्णीकां जोषं च, मौने दिष्ट्यां तु सम्मदे ॥
 ॥१५२८॥

परितः सर्वतो^२ विष्वक्, समन्ताच्च समन्ततः ।
 पुरैः पुरस्तात्पुरैतोऽर्थतः प्रायस्तु भूमनि ॥१९२९॥
 साम्प्रतमैधुनेदानी^३, सम्प्रत्येतर्ह्यथाजसा ।
 द्राक् त्वागैर^४ अटित्याशु, मङ्ख्वहार्च च सत्वरम् ॥१९३०॥
 सदा सनोऽनिश^५ शश्वद्, मूयोऽभीक्ष्णं पुनःपुनः^६ ।
 असकृन्मुहुः सायं^७ तु, दिनान्ते दिवसे दिवा ॥१९३१॥
 सहसैकपदे^८ सद्योऽकस्मार्ते सपदि^९ तत्क्षणे ।
 चिरायं चिरात्रायं, चिरस्थं च चिराच्चिरम् ॥१९३२॥
 चिरेण दीर्घकालार्थे, कदाचिज्जातु कर्हिचित् ।
 दोषां नक्तमृषां रात्रौ, प्रगे^{१०} प्रोत्तरहर्मुखे ॥१९३३॥
 तिर्य्यगर्थे तिरैः साचि^{११}, निष्कले तु घृषां मुषां ।
 मृषां मिथ्याऽनृतेऽभ्यर्णे, समयौ निरुषां हिस्कु^{१२} ॥१९३४॥
 शं सुखे चञ्चन्मुष्टु^{१३}, किमुतातीर्व निभरे ।
 प्राकं पुरां प्रथमे वर्षे, संवत् परस्परे मियः ॥१९३५॥
 उपो निशान्तेऽल्पे किञ्चिन्मनागीपचै दिद्यने ।
 आहो उताहो किमुत^{१४}, विनके किं किमुत न ॥१९३६॥
 इतिहै स्यात्संप्रदाये, हेतौ येत्तयैर्न्यतः ।
 सम्बोधनेऽहं मोः^{१५} प्याहं पाहं, हे हं हं हं हं हं हं हं हं हं ॥
 ॥१९३७॥

२०५ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

श्रौषट् वौषट् वषट् स्वाहाँ, स्वघाँ देवहविर्दुतो ।
रहस्युपांशु मध्येऽन्तरन्तरेणान्तरेऽन्तराँ ॥१९३८॥

प्रादुराविः प्रकाशे स्यादभावे त्वं न नो नहि ।
हठैः प्रसह्यं मां मास्मै, वारणेऽस्तमदर्शने ॥१९३९॥

अकामानुमतौ कामं, स्यादोँ अं परमं मते ।
कच्चिदिष्टपरिप्रश्नेऽवश्यं नृनं च निश्चये ॥१९४०॥

बैर्हिर्बहिर्मवे ह्यि. स्यादतीतेऽहि श्रै एष्यति ।
नीचैरूपे महत्युच्चैः, सत्वेऽस्ति दुष्टुं निन्दने ॥१९४१॥

ननुच स्याद्विरोधोक्तौ, पक्षान्तरे तु चेद्यदि ।
शनैर्पन्देऽवरे त्वर्वाकिं, रोषोक्तावुं नतौ नभः ॥१९४२॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
नाममालायां सामान्यकाण्डः
पष्ठः समाप्तः ॥ ६ ॥

आचार्यवर्यश्रीहेमचन्द्रविरचिता ।

शेषनाममाला ॥

- प्रणिपत्यार्हतः सिद्धसांगशब्दानुशासनः ।
शेषाख्यनाममालाया, नामानि प्रतनोम्यहम् ॥१५४३॥
- निर्वाणे स्यात् शीतीमौवः शान्तिर्नेश्चिन्त्यमतिकेः ।
शिष्ये छात्रो मन्त्रे मन्त्र्यं, कार्म्यं सुकृतसूनृते ॥१५४४॥
- फलोद्देश्यो मेरुदण्डं, वासवावाससैरिक्तौ ।
दिदिविदीदिविद्युश्च, दिव्यं च स्वर्गवाचकाः ॥१५४५॥
- निर्लिपोः कामरूपैश्च, साध्याः शोर्मोश्चिरायुषैः ।
पूजिता मर्त्यमहिताः, सुवार्ता वायुमाः सुराः ॥१५४६॥
- द्वादशार्का वमशोऽष्टौ, विश्वे देवास्त्रयोदश ।
पट्त्रिंशत्तुपिताश्चैव, पट्टिगमास्वरा भवि ॥१५४७॥
- पट्त्रिंशदधिके माहाराजिकाश्च शते उभे ।
रुद्रा एकादशो नानाशब्दापवोऽनरे ॥१५४८॥
- चतुर्दश तु यैकुंठाः, सुशर्माणः पुनर्दश ।
साध्याश्च द्वादशोत्पाद्या, विज्ञेया गणेश्वनाः ॥१५४९॥

सूये वाजा लोकेषंधुमनिमिर्भानुकेशरः ।

सहैखांको दिर्वापृष्टः, कालभृद्रात्रिर्नाशनः ॥१९९०॥

वर्षीः सदांगतिः पीतुः, सांवत्सरैरथः १३३पिः ।

दशोनः पृष्करो ब्रह्मा, बहुरूपश्च कर्णसुः १८ ॥१९९१॥

वेदोदयः खतिलकः, प्रत्युपीडं सुरावृत्तैः ।

लोकप्रकाशनः पीथो, जगद्दीपोऽद्भुतस्वरः २३ २४ २५ २६ ॥१९९२॥

अरुणे विपुलकंधो, महासारैधिराश्मनैः ।

चंद्रस्तु मास्तपोरोजो, शुभांशुः श्वेतवाहनः ॥१९९३॥

जैर्णः सृप्रो रानराजो, यजर्तः कृत्तिकाभवः ।

यक्षराडोषधीर्गर्भः, तपसैः शयंतो बुधैः ॥१९९४॥

स्वर्दैः खसिर्धुः सिधूर्त्यैः, श्रविष्ठारमर्णस्तथा ।

आकाशचमसः पीतुः, क्लृष्टः पर्वरिचिह्नदो ११ २० २१ २२ २३ ॥१९९५॥

परिष्वा सुवनो नेमिश्चंदिरः, सेहुरैकमूः २४ २५ २६ २७ २८ २९

मौमे षोमोर्लैशुकैर्कांगौ, गीष्पतिस्तु महामतिः ॥१९९६॥

प्ररुधाः प्रचैक्षा वाग् वाग्मी, गौरौ दीर्दिविगीर्यौ ।

शुक्रे भृगुः शनौ पंगुः, श्रुतेकर्म महाम्रहः ॥१९९७॥

श्रुनेश्रवोऽशुमः कालो, ब्रह्मर्ग्यश्च यमः स्थिरैः ।

मुरारैमा चाप राहो स्यादुपोग उपलुवैः ॥१९९८॥

केसावृद्धकचो ज्योतीरथमहाश्रयौ ध्रुवे ।

अगस्त्ये विध्यकृतेः स्याद्, दक्षिणाशारैतिर्मुनिः ॥१९९९॥

सर्त्याग्निर्वाहेणिः कर्धिस्तपैनः कलशीसुतः ।

व्युष्टे निशात्ययगोसैर्गौ निशि चक्रैभेदिनी ॥१९६०॥

निपेद्वरी निशीथ्या निर्द्ध, घोरो वासरकन्यका ।

शनीक्षी राक्षसो याम्बेया, पूतांचिस्तामसी तमिः ॥१९६१॥

शैवरी क्षेणिनी नक्त, पैशाची वासुरा उर्शाः ।

दिनात्मयः प्रदोषे स्याद्, घ्वांते वृत्रोरजोबलम् ॥१९६२॥

रात्रिरागो नीलपंको, दिनाढं दिनकेसरः ।

खपरंगो निशावर्म, वियर्द्धूतिदिगंबरः ॥१९६३॥

वशः कृष्णः सितो द्वेषा, कृष्णो निशाहयोऽपरः ।

शुक्लो दिवाह्वयः पूर्वो, मासे वर्षाशकी यवेत् ॥१९६४॥

वर्षकोशो दिनमलः, फाल्गुनौलस्तु फाल्गुने ।

येत्रे मोहनिः कामसैखश्च फाल्गुनाभुजः ॥१९६५॥

वेशाखे तूत्सरो ज्येष्ठमासे तु खरकोमलः ।

ज्येष्ठामूलीय इतिच, कार्तिके सैरिकोमुदौ ॥१९६६॥

हिमागमस्तु हेमंते, वसंते पिकर्वाधवः ।

पृष्णसौभारणश्चापि, ग्रीष्मे तुष्मार्यणो मतः ॥१९६७॥

२०८ अमिधान्चितामणौ तिर्यक्काण्डः

आखोरपद्मौ वर्षे तु, ऋतेवृत्तियुगांशकैः ।

कालप्रयिमासमैलः, संवत्सर्वतुशारदौ ॥१५६८॥

वर्षसङ्घटसर इडावत्सरः परवाणित्रत् ।

नक्षत्रवृत्तनि पुनर्महनेमिर्नभोवैटी ॥१५६९॥

छायोपथश्च मेघे तु, व्योमधूमो नभोद्वजैः ।

गढयित्नुर्गदयित्नुर्वोर्मसिर्वारिवाहनः ॥१५७०॥

खतमैलोऽप्यथासारे, घारासंपैत इत्यपि ।

करकेऽम्बुवनो मेघकैफो मेघास्त्रिमिजिका ॥१५७१॥

बीजोर्दकं तोयेडिमो, वर्षाबीजमिरावरम् ।

यथा परेतैरा पूर्वा, परा पूर्वैतरा तथा ॥१५७२॥

यथोत्तरेतराऽपाची, तथाऽपाचीतरोत्तरा ।

इन्द्रे तु खेदिरो नेरी, त्रायस्त्रिशपतिर्नये ॥१५७३॥

गौरावैस्कंदी चन्दीको, वराणो देवदुंदुभिः ।

विणाळोतश्च हरिभान्, यामैनेमिरसन्महौः ॥१५७४॥

शैवीविर्मिहिरो वज्रैरेक्षिणो वर्युनोऽपिच ।

स्यात्पौलोम्पां तु शक्राणी, चाहवारा शतावैरी ॥१५७५॥

महेन्द्राणी परिपूर्णमहम्बद्रेत्यपि ।

जयने यागमनानो, वृषेणाश्वो हरेहये ॥१५७६॥

मातलौ हयंकैपः स्यादैरावणे मदांवरैः ।	
सदादानो मद्ररेणुः, पुरे त्वेद्रे सुदर्शनम्	॥१९७७॥
नाशिक्ययोस्तु नासत्येदस्तौ प्रवरवाहनौ ।	
गैदातकौ यज्ञवहौ, यमे तु यमुनाप्रजः	॥१९७८॥
महासत्यः पुराणांतः, कालकूटोऽय राक्षसे ।	
पलप्रियः खसापुत्रैः, कर्बरो नरविष्वणः	॥१९७९॥
भाशिरो हनुंपः शंकुर्विधुरो जललोहितः ।	
उद्धरः स्तब्धसंभारो, रक्तग्रीवः प्रवाहिकः	॥१९८०॥
संध्याबलो रात्रिबलखिशिरीः समितीपेक्षे ।	
वरुणे तु प्रतीचीशो, कुंदुभ्युद्गामसंवृताः	॥१९८१॥
घनदे निषनीक्षः स्यान्महासत्त्वः प्रमोदितैः ।	
रत्नगर्भ उत्तराशौषिपतिः सत्यसंगरः	॥१९८२॥
धैनकेलिः सुप्रसन्नः, परिविद्धोऽलका पुनः ।	
वसुप्रभा वसुसारा, शंकरे नंदिवर्द्धन	॥१९८३॥
बहुरूपैः सुप्रसौदो, मिहिराणोऽपरोजितः ।	
कंकटीको गुह्यगुर्भगनेत्रांतकः खरुः	॥१९८४॥
परिणांहो दशबाहुः, सुभैगोऽनेकलोचनः ।	
गोपीलो वरवृद्धोऽहिर्षयकः पांसुचंदनैः	॥१९८५॥

- कूटर्कुन्मंदरंभणिर्नवशंक्तिर्महांबुक्कः ।
 कोणवौदी शैलधैन्वा, विशालोक्षोऽक्षतस्त्वेनः ॥१५८६॥
- उन्मत्तवेपः शबैरः, सिर्तांगो घर्मवाहनः ।
 महोकांतो बह्निनेत्रैः, स्त्रीदेहोद्धो नृवेष्टनः । ॥१५८७॥
- महानादो नराधोरो, भूरिरेकादंशोत्तमः ।
 जोटी जोटीगोऽद्धकूटः, समिरो धूम्रयोगिनौ ॥१५८८॥
- उलंदो यनैतः कौलो, जटाधैरदर्शाव्ययौ ।
 संधानाटी रेरिहाणः, शंकुश्चै कपिलान्ननः ॥१५८९॥
- जगद्रोणिरद्धकौलो, दिशांप्रियेतमोऽर्लः
 जगत्खंडा कर्टाटकः, कर्टप्रेहीरेद्धकौः ॥१५९०॥
- गौतमी कौशिकी कृष्णा, ताम्पमी बाभ्रवी जया ।
 कालरात्रिर्महामाया, भ्रौमरी योदवी वरी ॥१५९१॥
- बहिष्त्रैजा दूल्धैरा, परमत्रल्लनारिणी ।
 भमोघो विच्यनित्तया, धंष्टी कांतारवातिनी ॥१५९२॥
- जायुष्टी भैदरी वासी, वरदो कृष्णविगत्रा ।
 द्यपद्वैत्रोद्रैमिनी, प्रगल्भा रेवती तथा ॥१५९३॥
- महाविद्या सिनीबाळी, रक्तदंत्यैपाटया ।
 पक्षैणा बहुभुजा, नंदपुत्री महानैया ॥१५९४॥

- मद्रिकाली महाकाली, योगिनी^{१८} गणनायिका ।
 हासां मीमां प्रकूर्माडी, गदिनी^{१९} वारुणी हिमां १५९५
 धनंतीं विजयां क्षेमां, मानस्तोकां कुहावती ।
 चारणीं च पितृगणा, स्कंदमौता घनाजनी ॥१५९६॥
 गांधर्वां कर्बुरा गांभी, सावित्री ब्रह्मचोरिणी ।
 कोटिश्रीर्मदरावासा, केशी मलयवासिनी ॥१५९७॥
 कालायिनी विशाखाक्षी, किराती गोकुलोद्भवा ।
 एकांनसी नारायणी, शैलां शैकम्परीश्वरी ॥१५९८॥
 प्रकीर्णकेशी कुंडां च, नीलवैद्योच्चारिणी ।
 अष्टादशभुजा पौत्री, शिवदेवती यर्मस्वसा ॥१५९९॥
 पुनर्दी विरुचा लंबां, जयंती नकुला कुर्ला ।
 विलंकां नंदिनी नंदा, नंदयती निरंजनी ॥१६००॥
 कौलंजरी शतमुखी, विकरालां करालिकां ।
 विरजांः पुरंलां जंरी, बहुपुत्री कुलेश्वरी ॥१६०१॥
 कैटमीं कालदेवनी, ददुरा कुलदेवता ।
 रौद्रा कुद्रा महारौद्री, कालगैर्मा महानिशा ॥१६०२॥
 बलदेवस्वसा पुत्री, हीरी क्षेमकरी प्रभां ।
 मारी हैमवती चापि, गोला शिखरवासिनी ॥१६०३॥

- चामुंढायां महीचंडी, चंडेमुंढाऽप्ययाऽऽखुगे ।
 पृश्निगर्भः पृश्निशृंगो^२, द्विशरीरत्रिधौतुकः ॥१६०४॥
 हस्तिमल्लो विपाणांतैः, स्कंदे तु करवीरकः ।
 सिद्धसेनो वैजयंतो, बालचर्यो दिगंबरैः ॥१६०५॥
 शृंगी तु चर्मर्मी ब्रह्मा तु, क्षेत्रज्ञः पुरुषैः सनैत् ।
 नारायणे तीर्थपादैः, पुण्यश्लोको बलिदमैः ॥१६०६॥
 उर्हक्रमोरुगौयौ च, तमोर्ध्नैः श्रवणोऽपि वा ।
 उदारधिर्लतापर्णः, सुर्मद्रेः पांशुर्भौलिकः ॥१६०७॥
 चतुर्वैद्यहो नववैद्यहो, नवशक्तिः पटंगोजित् ।
 द्वादशमूर्त्तैः शतैको, दशावतार एकहैक् ॥१६०८॥
 हिरण्यकेशः सोमोऽहित्रिधौमा त्रिककुत् त्रिपातै ।
 मानंजैरैः पराविद्धः, प्रश्निगर्भोऽरौमितः ॥१६०९॥
 हिरण्यनामः श्रीगैर्भो, वृपोत्सोहः सहस्रैमित् ।
 ऊर्ध्वकर्मा यज्ञवेरो, धर्मनेमिरसंयुतः ॥१६१०॥
 पूर्वपो योगनिद्रोलुः, खंडास्यैः शलिकोऽजितौ ।
 कालकुंठो वरौरोहः, श्रीकैंगे वायुर्वाहनः ॥१६११॥
 पदंभानर्ध्वतुर्दष्टो, नृसिंहवैपुल्यः ।
 कपिलो मद्रकपिलः, सुपेणः समितिर्नैयः ॥१६१२॥

- क्रतुधौमा वासुभद्रो, बहुरूपो महोक्तमः ।
 विधौताऽऽधार एकांगो, वृषोक्तः सुवृषोऽर्क्षनः ॥१६१३॥
 रतिदेवः सिधुवृषो, जितमन्युवृकोदरः ।
 बहुशृंगो रत्नबाहुः, पुष्पहासो महोत्तमाः ॥१६१४॥
 लोकनाभः सूक्ष्मनाभो, धर्मनाभः पराक्रमः ।
 पद्महासो महोत्तमः, पद्मनाभः सुरोत्तमः ॥१६१५॥
 शतवीरो महोत्तमो, ब्रह्मनाभः सरिसृषः ।
 घृदाकोऽधोमुखो धन्वी, सुषर्वा विश्वभुक् स्थिरः ॥१६१६॥
 शतानन्दः शरश्चापि, यवनारिः प्रेमदनः ।
 यज्ञनेमिर्लोहितोक्ष, एकपादद्विपदः कविः ॥१६१७॥
 एकशृंगो धर्मकील, भासदः शिवकीर्त्तनः ।
 शत्रुवशीः श्रीवरोहः, सदायोगी सूर्याभुनः ॥१६१८॥
 बलमद्रे तु मद्रांगः, फालो गुप्तचरो बली ।
 प्रलोपी मद्रचलनः, पौरः शेषाहिर्नामभृत् ॥१६१९॥
 लक्ष्म्यां तु मर्मरी विष्णुशक्तिः क्षीराब्धिमाजुपी ।
 कामे तु यौवनोद्भेदः, शिखिमृत्युर्महोत्सवः ॥१६२०॥
 शर्मात्कः सर्ववेन्वी, रागरज्जुः प्रध्वपकः ।
 मनोर्दाही मयनक्ष, गण्डस्तु विपापेहः ॥१६२१॥

२१४ * अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

पैसिंसिहो महापैक्षो, महानेगो विशालकः ।

उन्नतीशः स्वमुल्लभूः, शिलानीहोऽहिर्मुक्क सः ॥१६२२॥

बुद्धे तु भगवान् योगी, बुधो विज्ञानदेशनः ।

महासैत्वो लोकनाथो, बोधिर्हर्हन् सुनिश्चितः ॥१६२३॥

गुणीं विविर्गितद्वन्द्वो, वचने स्यात्तु जैलिपतम् ।

लैपितोदितैर्मणिताभिर्धानगदितान्यपि ॥१६२४॥

हूतो हेकारकाऽऽकारौ, चांडालानां तु वल्लेती ।

कांडेवीणा कुवीणौ च, डकॅरी किंनेरी तथा ॥१६२५॥

सारिकां खुल्लणी चाप, दर्दरे कल्लशीमूलः ।

सुत्रकोणो डमहकं, समौ पणवकिन्नी ॥१६२६॥

शृंगवैद्ये शृंगमूलं, हुडुक्कस्तालमैर्दकः ।

काहलां तु कुहाला स्यात्, चंडकोलाहला च सा १६२७॥

संवेशप्रतिबोधार्थं, द्रुगैषद्रकटौबुधौ ।

देवतार्चनतूर्ये तु, धूमलो बैलिरित्यपि ॥१६२८॥

क्षुण्णकं मृतयात्रायां, मांगले प्रियैवादिका ।

रणोद्यमे त्वैर्घतूरो, वाद्यमेदास्तपाऽपरे ॥१६२९॥

टिडिमो मसरो, मडुस्तिमिटा किरिकिचिका ।

लंबिका रट्टरी वेच्या, कलापूरादयोऽपि च ॥१६३०॥

मयंकरे तु डभैरमौमीलं मौसुरं तथा ।

आश्वर्ये फुल्लैकं मोहो^२, वीक्ष्यं लोतस्तु दृग्जले ॥१६३१॥

निद्रायां ताम्रंसी सुते, सुष्वीपः सुखसुतिकं ।

आहारगूहनं चावकैटिकाऽवकुटारिका ॥१६३२॥

गृहजालिकाऽप्य सूत्रधारे स्याद्वीजदर्शकः ।

पूज्ये मरुटको मट्टैः, प्रयोऽथः पूज्यनामतः ॥१६३३॥

इति द्वितीयकाण्डशेषः ॥ २ ॥

॥ अथ तृतीयकाण्डशेषः प्रारभ्यते ॥

अथ प्रवीणे क्षेत्रज्ञो, नदीध्नो निर्धेण इत्यपि ।

छेकौलछेकिलौ छेके, काहलोऽस्फुटमापिणि ॥१६३४॥

मूके जडकैटौ मूखे, त्वेनेदो नामवर्जिनः ।

परतंत्रे वैशाऽऽयत्तावधीनोऽप्यप्य दुर्मते ॥१६३५॥

क्षुद्रो दीर्घ नीर्ध, माटिस्तु गणिकरभृतौ ।

प्रस्तुप्रस्तौ तु चकितेऽप्य क्षुद्रप्रक्षलौ लले ॥१६३६॥

चौरे तु चोरेदो रात्रिधरो याचना तु मिश्रणां ।

अभिपैस्तिर्मार्गिणां च, पुमुसायां सुधासुधौ ॥१६३७॥

२१६ अमिधानचितामणौ तिर्यक्काण्डः

मक्तमंडे तु प्रस्रावप्रस्रैवाऽऽच्छोटनाऽऽस्रैवाः ।

अपूपे पारिशोलोऽय, कैरंबो दधिसक्तुषु ॥१६३८॥

ईडेरिका तु वटिका, शर्बकुली त्वर्धलोष्टिका ।

पर्पटैस्तु मर्मराला, घृतांडी तु घृतौषणी ॥१६३९॥

समिताखंडान्यकृतो, मोदको लडुकैश्च सः ।

एलामरिचादियुतः, स पुनः सिंहकेसरः ॥१६४०॥

लानेषु महानोदूपखटिकापरिवारकाः ।

दुग्धे योर्यं बालसात्म्यं, जीर्णनीयं रसोत्तमम् ॥१६४१॥

सरं गत्र्यं मधुन्येष्टं, धारोष्णं तु पयोऽमृतम् ।

दध्नि श्रीधनमंगलैये, तत्रे कट्टैरसौरणे ॥१६४२॥

अशोन्नः परमेरसः, कुल्माषामिषुते पुनः ।

गृहांशुमधुरा चाप, स्यात् कुस्तुंबुहरस्यैका ॥१६४३॥

मरिचे तु द्वारवृत्तं, मरिचं बलितं तथा ।

विष्क्यामूपेणा शोड्डी, चपैला तीक्ष्णतण्डुला ॥१६४४॥

उपेणा तण्डुलफला, कोला च कूर्णातण्डुला ।

मीरे मीरणमरणौ, हिगौ तु मृतनोशनम् ॥१६४५॥

अगूदेगंधमसुभं, लिप्सा छायेसद्वैपटौ ।

खोखो लिप्सा तु धनाया, हेचिरीप्सा च कार्मेना १६४६

- पूजा त्वपेक्षितिरथ, चिंपिटो नम्रनासिके ।
 पंगुलस्तु पीठसर्पिणी, किरातस्त्वल्पवर्ष्मणि ॥१६४७॥
- खर्वे ह्रस्वोऽनेहमृकस्त्वंधे न्युब्नैस्त्वधोमुखे ।
 पित्ते पल्लोभिः पल्लज्ज्वरः स्यादग्निरेचकः ॥१६४८॥
- कर्णे शिञ्जौनकः खेटः, स्यात् कुकुदे तु कूपैदः ।
 पारिमितोऽय कायस्यः, करणोऽक्षरजीविनि ॥१६४९॥
- क्षमे समर्थोऽलंभूष्णुः, पादात्तपैदगौ समौ ।
 भावूलमाळिकोद्वाहे, वरयात्रा तु दौंडुभी ॥१६५०॥
- गोपाली वर्णके शांतियात्रा वरनिमंत्रणे ।
 स्याद्विद्राणीमहे 'हेलिरुल्लूर्मगलञ्चनिः ॥१६५१॥
- स्यात्तु स्वस्त्यैयनं पूर्णे, कलशे मंगलौहिकम् ।
 शांतिके मंगलैस्त्रानं, वारि पल्लववारिणा ॥१६५२॥
- हस्तलेपे तु करेणं, हस्तबंधे तु पीठनर्म ।
 तच्छेदे समवभ्रंशो, धूलिभक्ते तु वार्तिकम् ॥१६५३॥
- कुलटायां तु दुःश्रृंगी, बन्धुदौ कलैकृणिका ।
 घषैणी लालैनी खंडशीला मदनालिका ॥१६५४॥
- त्रिलोचना मनोहारी, पौलिः सशश्रुयोपिति ।
 श्रवणायां मिश्रैणी स्याद्वेश्यायां तु खगौलिका ॥१६५५॥

२१८ अभिधानचिन्तामणौ तिर्यक्काण्डः

- वारैवाणिः कामलेखाँ, क्षुद्राँ चेत्यां गणेरुका ।
वडैवा कुंभैदासी च, पुत्रे तु कृलधौरकः ॥१६५६॥
- सदायादो द्वितीयश्च, पुत्र्यां धिदाँ सभैर्धुका ।
देहसंघारिणी चाप्यपत्ये संतानसंतती ॥१६५७॥
- भैसा तु दुहितुः पुत्रे, स्यात्कनिष्ठे तु कर्न्यसः ।
ज्येष्ठमगिन्यां तु वीरभैवती स्यात्तु नर्मणि ॥१६५८॥
- सुखोत्सवो रागरसो, विनोदोऽपि किलोऽपिच ।
वप्यो जनित्रो रेतोधास्ताते भानी तु मातरि ॥१६५९॥
- देहे सिभं प्रजवुक्श्चतुःशैखं पङ्गोक्म् ।
व्याघ्रैषानं च देहेकदेशे गात्रं कचे पृनः ॥१६६०॥
- वृजिनो वेष्टिताग्रोऽश्रो(त्तो), घम्मिल्ले मौलिजूटकौ ।
वैवरी तु कर्न्या स्यात्, प्रबोभ्यो विपदे कचे ॥१६६१॥
- मुखे दंतौद्यस्तैरं, धैनं चैरं घनोसैमम् ।
कर्णप्रातस्तु धारा स्यान्, कर्णमूलं तु शीलकम् ॥१६६२॥
- अक्षिण रूपग्रैहो देवैदीपो नासा तु गंधद्वत् ।
नसाँ गंधवैहा नस्या, नासिनेयं गंधनालिका ॥१६६३॥
- ओष्ठे तु दशनोच्छिष्टो, रसालेपी च वार्ददम् ।
श्मश्रुणि व्यंभने कोटो, दंने मुग्नखुरः तहः ॥१६६४॥

- दौलुर्जिह्वा तु रसिका, रास्त्रौ च रसमैतृका ।
 रसौ कौकुर्ललना च, वक्रदलं तु तालुनि ॥१६६५॥
 अवटौ तु शिरैःपीठं, कफोणौ रन्निष्टकम् ।
 बाहूपत्रौदुसंधिश्च, हस्ते मुनैदलः सलैः ॥१६६६॥
 अथ व्यामे विधामः स्याद्बाहुचोपस्तनूतलः ।
 हृद्यसहं मर्मचैरं, गुणाधिष्ठानकं त्रैसम् ॥१६६७॥
 स्तनौ तु धरणावघ्रे, तयोः पिप्पिलमेचकौ ।
 जठरे मल्लिको रोमलताधारोऽथ क्लोमनि ॥१६६८॥
 स्नात्ताड्यं कृपुषं क्लोमैमथ नामौ पुतारिका ।
 सिरामूलं कटीकूपौ, तूच्चैर्लिगौ रतांबुकं ॥१६६९॥
 शिश्रे तु लंगूलं शंकुं, लांगूलं शेफैशेकैसी ।
 रक्ते तु शोर्ध्यकीलैले, मांसे तूद्वः समारटम् ॥१६७०॥
 लेपैनं च रोमणि तु, त्वर्ममलं बालपुत्रैकः ।
 कूपैजो मांसैर्निर्यासः, परित्रैणमथ ज्ञया ॥१६७१॥
 तंत्री नखौरुस्त्रावैानः, संधिचर्धेनमित्यपि ।
 अगुरौ प्रवरं श्रेणं, शीर्षकं मृदुलं लघुं ॥१६७२॥
 वरहुमः परमैदः, प्रकरं गंधदारु च ।
 चंदने पुमरेकांगं, मद्रैश्रीः फलकैत्यपि ॥१६७३॥

- जातीकले सौमनसं, प्लुटकं मदैशौडकम् ।
 कोशकैलं कुंकुमे तु, करैटं वासनीयकम् ॥१६७४॥
- प्रियंगुं पीतकौवेरं, घोरं पुष्परजो वरम् ।
 कुसुमं च जरापुष्पं, कुसुमान्तं च गौरवम् ॥१६७५॥
- वृक्षधूपे तु श्रीवेष्टो, दधिसीरघृताहुयः ।
 रचनायां परिसंपदः, प्रतियेत्नोऽथ कुंडले ॥१६७६॥
- कर्णादर्शो मेखला तु, लौलिनी कटिमौलिका ।
 भय किङ्किण्यां घर्वरी, विद्या विद्यामणिस्तया ॥१६७७॥
- नूपुरे तु पादशीली, मंदिरीं पादनालिका ।
 पादांगुलीयके पादनालिका पादकीलिका ॥१६७८॥
- वद्ये निवसनं वैद्यं, सन्नं कर्णमिदमित्यपि ।
 दशाष्टु वद्यपेक्षयोऽथ, हिमवातापहांशुके ॥१६७९॥
- द्विसंढको वरकेश्य, चक्रवर्तिन्यधीश्वरः ।
 अर्जुने विभयश्चित्रयोधी चित्रांगसूदनः ॥१६८०॥
- योगी घन्धी कृष्णपक्षो, नन्दिवोपस्तु तद्रथः ।
 मंथिरेस्तु सहदेवो, नकृत्स्तंतिपौलकः ॥१६८१॥
- माद्रेयाविमौ कौतेया, भीमार्जुनयुधिष्ठिराः ।
 द्वयेऽपि पांडवयोः स्युः, पांडवाः पांडवायैनाः ॥१६८२॥

- राज्ञश्छत्रे नृपलक्ष्म, चमैरः स्यात्तु चामरे ।
स्यान्न्यायद्रष्टरि स्येयो, द्वाःस्यो द्वाःस्यितिदर्शकः ॥१६८३॥
- क्षुद्रोपकरणानां स्यादध्यक्षः पारिकैर्मिकः ।
पुराध्यक्षे कोट्टपतिः, पौरिको दांडपैशिकः ॥१६८४॥
- वेद्ये निमित्तं बाणे तु, लक्षहा मर्मभेदनैः
धौरक्ष वीरशंकुश्च, कौदंबोऽप्यर्धकंटकः ॥१६८५॥
- नाराचे लोहनैलोऽस्त्रसौयकोऽसिस्तु सार्यकः ।
श्रीगैर्मो विर्जयः शास्ता, व्यवहारः प्रमाकर्ः ॥१६८६॥
- धर्मपाँलोऽर्क्षरो देवस्तीक्ष्णकर्मि दुरींसदः ।
भैसंगो रुद्रतर्नयो, मनुष्येष्ठः शिवकैरैः ॥१६८७॥
- करपाँलो विशंसनस्तीक्ष्णर्धरो विपाग्नेनः ।
धर्मप्रचारो धौरांगो, धाराधैरकौलिः ॥१६८८॥
- चन्द्रभौसश्च शैत्रोऽप्य, क्षुर्यत्री कोशशायिका ।
पैत्रं च धेनुका पत्रपाळे तु हुलभातृक् ॥१६८९॥
- कृष्टती पत्रकैलाऽप्य, शक्तिः कामूर्महाकैला ।
अष्टताळाऽऽपतां सा च, पट्टिशस्तु खुरोपैमः ॥१६९०॥
- लोहैदंढस्तीक्ष्णधारो, दुःस्फोटोऽऽरार्कौ समौ ।
धमं तु वल्यैप्रायगरसंचितमित्यपि ॥१६९१॥

- शतघ्नी तु चतुस्तांश, लोहकंटकसंचिता ।
 अयःकंटकसल्लजा, शतव्येव महीशिला ॥१६९२॥
- मुपुण्डी स्यादारुमयी, वृत्तायःकीलसंचिता ।
 कणयो लोहमात्रोऽय, चिरिकौ तु हुलाग्रैका ॥१६९३॥
- वराहैर्गणकोऽन्वर्थः, फलपत्राग्रके हुट्टम् ।
 मुनैयोऽन्नशेखरं च, शराम्थास उपामेनम् ॥१६९४॥
- जिष्णौ तु विभयी जैत्रैः, स्यात् शृगाली तु विह्वे ।
 करमद्ये सौम्यं तीर्थमथ स्यान्नियमे तपैः ॥१६९५॥
- सत्यवत्यां गंवर्वती, मत्स्योदैर्यथ वक्रये ।
 माटेकोऽय साक्षिणि स्यान्, मध्यस्थः प्राश्निकोऽप्यथ १६९६
- कृष्णभाक्षी मृषासाक्ष्ये, सुची स्याद् दुष्टसाक्षिणि ।
 पादुकायां पादरंधी, पादैर्नंगुः पदत्वैरा ॥१६९७॥
- पादैर्वीथी च पेशी च, पादैर्वीठी पदायिता ।
 नापित्रे प्राभेणीर्मडिवैहसौरिकैर्मांडिकैः ॥१६९८॥

इति शेषनाममालायां नरकांडस्तृतीयः

- अथ पृष्ठी महाकाना, क्षान्ता मेर्वाद्रिकर्णिकी ।
 गोश्वकीत्रो घनश्रेणी, मध्यैच्छोका नगर्द्धहा ॥१६९९॥

- देहिनी केलिनी मौलिर्महास्पर्शंवास्वैली ।
 गिरौ प्रपती कुट्टार, उर्वगीः कंदरौकरः ॥१७००॥
- कैलासे धनदावासो, हरौद्रिहिर्मवैद्वसः ।
 मलयश्चंदनगिरिः, स्याल्लोहेऽधीनधीवरे ॥१७०१॥
- ताम्रे पवित्रं कांस्यं च, सीसके तु महाचलम् ।
 चीनैपट्टं समोल्लूकं, कृष्णं च त्रपुत्रं चकं ॥१७०२॥
- त्रपुणि श्वेतहृष्यं स्यात्, शैठं सलैवणं रजः ।
 परोसं मधुकं ज्येष्ठं, धनं च मुखभूषणम् ॥१७०३॥
- रजते त्रापुपं वंगं, जीवैनं वसु भीरुकम् ।
 शुभ्रं सौम्यं च शोध्यं च, रूप्रं भीरुजवीर्यसम् ॥१७०४॥
- सुवर्णे लोभेनं शुक्रं, तारजीवैनमौजमम् ।
 दाक्षीदणं रक्तार्णं श्रीमैकुंभं शिष्टोद्भवम् ॥१७०५॥
- वैणवं तु कर्णिकाच्छेदाय वेणुतटीभवम् ।
 जने दिव्यैमिरीसेव्यं, कृपीटं घृतमंकरैम् ॥१७०६॥
- विषं विष्पलपार्तालनछिनानि च कंबलम् ।
 पावैनं पैद्वसं चापि, परल्लूरं तु सितं पयः ॥१७०७॥
- किट्टिमै तदतिक्षारं, शालुकं पंगंधिफम् ।
 अंघं तु कत्रुपं तोयमतिस्वच्छं तु कौन्निमम् ॥१७०८॥

समुद्रे तु महाकच्छः, दारैदो धरणीह्रिवः ।	
महीप्रावार उर्व्वगस्तिमिकोशो महाशयः	॥१७०९॥
मुरन्दला तु मुरैला मुरबेला सुनंदिनी ।	
षर्मण्वैती रैतिनंदी, संमेदः सिधुसंगमः	॥१७१०॥
नीका तु सारणावमौ, वैमिदीप्रैः समंतभुक् ।	
पर्षरीकैः वैविर्धासिः, पृथुर्वधुरिराशिरः	॥१७११॥
जुहुराणः पृदौकुश्च, कुपाकुर्हैवनो हविः ।	
घृतोर्विर्नाचिकेतैश्च, पृष्ठो वंचतिरंचेतिः	॥१७१२॥
भुनिर्मरैपैपीयो चास्वैनिः पवैनेवाहनः ।	
वायौ मुरालयः प्राणैः, संभृतो जलभूषणः	॥१७१३॥
शुचिर्वहो छोलघंटः, पश्चिमोत्तरदिर्वपेतिः ।	
अंकतिः सिपैणुर्मको, अर्नप्रहरणश्चैलः	॥१७१४॥
शीतलो जलवतारो, मेवारिः सुर्मरोऽपिच ।	
वृसे त्वारोहैकः स्कंधी, सीमिकी हरितच्छदः	॥१७१५॥
उरुर्नतुर्वह्निभूध, स्यात्तु ध्वनैः कवर्दके ।	
सद्योते तु कीटपेणिज्योतिमौली तमोमैणिः	॥१७१६॥
परावुदो निमेषुत्, अंनश्चिप्रोऽप कुमरे ।	
पंचकी पृष्करी पंधी, पेचिर्लैः तुनिकौषरः	॥१७१७॥

विलोमनिहोऽनःस्वेदो, मर्हाकायो मेहामदः ।

सूर्पकैर्णो जलकांसो, अटी च पट्टिहायनः ॥१७१८॥

असुरो दीर्घवनेः, शुङ्गलः विरित्यपि ।

वशायां वासितो कर्णधारिणी गणिका(कणिका)पिच ॥१९॥

अश्वे तु कर्मणः कुण्डी, प्रोथी हेपी प्रकीर्णकः ।

पालकः पर्लः किण्वी, कुट्टरः सिंहविक्रमः ॥१७२०॥

माषाशी केसरी हंसो, मुहुर्भुग् गूढमोजनः ।

वासुदेवः शालिहोत्रो, लक्ष्मीपुत्रो मरुद्रयः ॥१७२१॥

चाम्पेकैशिकोऽपि म्यादथायां पुनर्वती ।

मल्लिकाक्षः सितैत्रैः, स्याद्दामोद्रायुधोऽसितैः ॥१७२२॥

कर्कुरी ककुदावर्तो, निर्मुष्कस्त्विद्रवृद्धिकः ।

शुनि क्रोधी रसापायी, शिवारिः सूचको रुहैः ॥१७२३॥

वनतपः स्वजातिद्विष्ट, कृतज्ञो महैहय सः ।

दीर्घनादः पुरोगामी, स्यादिद्रमैहकामुकः ॥१७२४॥

मंडेलः कपिलो ग्राममृगश्चैत्रहोऽपिच ।

महिषे कल्पः विगैः, कटीहो गद्गदस्वरः ॥१७२५॥

हेरंबैः स्कंधशृंगश्च, मिहे तु स्यात्पल्लवः ।

शैलोटो वनराजश्च, नमःकृतो गणेश्वरः ॥१७२६॥

- शृंगोष्णीपो रक्तनिहो व्यादीर्णस्यः सुगंधिकः ।
 शूकरे कुमुत्तः कामरूपी च सलिडप्रियः ॥१७२७॥
- सलेक्षणो वक्रदंष्ट्रः, पंक्कीर्दनकोऽपि च ।
 मृगे त्वनिनयोनिः स्यादपो भुजगमोजिनि ॥१७२८॥
- अहीरणीर्द्विभ्रुत्तश्च, मवेत् पक्षिणि चंचुमान् ।
 कंठाग्निः कीकसमुत्तो, लोभकी रसेनारदः ॥१७२९॥
- वारंगनांडीचरणौ, मयुरे चित्रपिङ्गलः ।
 नृत्यप्रियः स्थिरमैदः, खिलखिलो गरव्रतः ॥१७३०॥
- मानार्कंठो मरूको, मेघनादानुलासक ।
 मयूको बहुलंग्रिवो, नगावोसश्च चंद्रकी ॥१७३१॥
- कोकिले तु मदोल्लीपी, काकजातो रतोद्वैहः ।
 मधुघोषो मधुकंठः, सुधाकंठः कुहूम्रुत्तः ॥१७३२॥
- घोषयित्नुः पोषयित्नुः, कामतांलः कुनालिकैः ।
 कुक्कुटे तु दीर्घनादैः, चर्मचूहो नखायुधैः ॥१७३३॥
- मयूरघटैकः शौटो, रणेच्छुश्च कलाधिकः ।
 आरणी विष्किरो बोधिर्नदीकः पृष्टिर्वर्धनः ॥१७३४॥
- चित्रबाजो महोयोगी, स्वस्तिको मणिकंठैकः ।
 उपाकीलो विशोर्केश्य, ग्रामस्तु ग्रामकुम्कुटः ॥१७३५॥

हंसेषु तु मरालाः स्युः, सारसे दीर्घजातुकः ।

गोनैर्दी मैथुनी कौमी, श्येनैःको रक्तमस्तकः ॥१७३६॥

गृध्रे तु पुरुषव्याघ्रः, कामायुः कूणितेक्ष्णः ।

सुदर्शन. शकुन्त्याजौ, शुके तु प्रियदर्शकः ॥१७३७॥

श्रीमान् मेधौतिथिर्वाग्मी, मत्स्ये तु जलपिप्पैकः ।

मूको जलाशयः शर्वैः, सहस्रदंष्ट्रस्त्वेतनैः ॥१७३८॥

जलवालो वदालोऽय, पाठीने मृदुपाठैकः ।

इति शेषसंग्रहनाममालायां चतुर्थकांडः ॥

अथ रत्नप्रभा घर्मा, वशौ तु शर्कराप्रभा ॥१७३९॥

स्याद्वाह्लुकाप्रभा शैली, भवेत्पंकप्रमाऽजना ।

धूमप्रभा पृना रिष्टौ, माषव्या तु तमःप्रभा ॥१७४०॥

महातमप्रभा माषव्येवं नरकभूमयः ।

इति नारककांडः पंचमः ॥ ५ ॥

आनुकूल्यार्थकं प्राध्वमसाकल्ये तु चिंचनै ॥१७४१॥

तु हि च स्म ह वै पादपूरणे पूजने स्वती ।

वद् वा यथा तथैवैवं, साम्येऽहो ही च विस्मये ॥१७४२॥

स्युरेवं तु पुनर्वैवेत्यवधारणवाचका ।

ॐ पृच्छायामतीते प्राक्, निश्चयेऽद्वाजसा द्वयम् ॥१७४३॥

- अतो हेतौ महः प्रत्यारंभेऽय स्वयमात्मनि ।
 प्रशंसने तु सुष्ठु स्यात्, परश्वः श्वैः परेऽहनि ॥१७४४॥
- अद्यात्राह्वय पूर्वेऽहीत्यादौ पूर्वेद्युरादयः ।
 समानेऽहनि सद्यः स्यात्, परे त्वहि परेद्यवि ॥१७४५॥
- उभयद्युस्तृभयेद्युः, समे युगपदेकैदा ।
 स्यात्तदानीं तदा तैर्हि, यैदा यैर्ह्यन्यैकैदा ॥१७४६॥
- परुपरार्येषमोऽब्दे, पूर्वे पूर्वतरेऽत्र च ।
 प्रकारेऽन्वयेतरया, कथमित्यं यथा तथा ॥१७४७॥
- द्विषा द्वेषा त्रिषा त्रेषा, चतुर्द्धा द्वैषमादि च ।
 द्विस्त्रिश्चतुःपंचकृत्व, इत्याद्यावर्त्तने कृते ॥१७४८॥
- दिग्देशकाले पूर्वादौ, प्रागुदक्प्रत्यगादयः ।
 अव्ययानामनंतत्वाद्दिग्मात्रमिह दर्शितम् ॥१७४९॥
- इयंत इति संख्यानं, निपातानां न विद्यते ।
 प्रयोजनवशादेतं, निपात्यंते पदे पदे ॥१७५०॥

इत्याचार्यश्रीहेमचंद्रविरचिता शेषनाममाला ॥

अथ श्रीमज्जिनदेवमुनीश्वरविरचितः शिलोच्छः

अर्हं बीजं नमस्कृत्य, गुरुणामुपदेशतः ।
 श्रीहैमनाममालायाः, शिलोच्छैः क्रियते मया ॥१७९१॥
 सर्वस्यै इत्यपि जिने, संभवैः शंभवेऽपि च ।
 श्रीसुव्रते मुनिरपि, नेमौ नेमीत्यपीष्यते ॥१७९२॥
 षष्ठे गणेशे मण्डितपुत्रोऽपि कथ्यते बुधैः ।
 मरुदेव्यपि विज्ञेया, युगादिजिनमातरि ॥१७९३॥
 चक्रेश्वर्यामप्रतिचक्राऽप्यजितापि कविभिरजितबला ।
 श्यामा त्वच्युतदेव्यपि सुतारिकोक्ता सुतारापि ॥१७९४॥
 भद्रैर्द्वैद्रकरोऽपि, श्रमणः श्रवणोऽपि च ।
 मद्रंमद्रमपि प्राहुः, प्रशस्तैमपि कोविदाः ॥१७९५॥
 प्रवैज्याऽपि परित्रज्या, शिष्योऽन्तेषदैपि स्मृतः ।
 इति प्रथमकाण्डस्य, शिलोच्छोऽयं समर्पितः ॥१७९६॥

(१) शिलोच्छो नाम उपात्तशस्यात् क्षेत्रात् शेषावचयनं,
 तद्वदत्रापि हैमनाममालायाः अवशेषशब्दावचयनं कृतम् । (२)
 'भद्रोऽपि' इत्यभिधानचिन्तामणिः ।

व्योमयानमपि प्रोक्तं, विमानं बुधपृङ्गवैः ।
 स्यात्समुद्रनवनीतं, पियूषमपि चामृतम् ॥१७९७॥
 कथयन्ते व्यन्तरा वानमन्तरा अपि सूरिमिः ।
 द्योतैस्तया पृष्णिमुष्णी^१, प्रोक्ता रश्म्यभिधायकाः ॥१७९८॥
 समुद्रनवनीतं च, विदुश्चन्द्रमसं बुधाः ।
 चन्द्रिका चन्द्रिभाऽपि स्यादिल्वला इन्वका अपि ॥१७९९॥
 अनुराधाऽप्यनुराधा, गुरुः सप्तर्षिनोऽपि^२ च ।
 सौरिः सौरौऽपि राहुस्तु, महकल्लोलं इत्यपि ॥१७९०॥
 अश्रपिशचौऽपि तथा, नाडिका नाडिकाऽपि च ।
 रात्रौ यामवतीतृङ्गयौ, निःसंपातो निशीथवत् ॥१७९१॥
 तमः स्यादन्ववर्मसं^३, वर्षाः स्युर्वरिषा अपि ।
 खेऽन्तरीक्षं^४ सांसृष्टकैमपि तत्कालजे फले ॥१७९२॥
 मेघमाला कालिकाऽपि, वार्दलं^५ चापि दुर्दिने ।
 सूत्रामायीन्द्रे शतारः, शतघारोऽपि चारानौ ॥१७९३॥
 आश्विनयौ^६ स्वर्गवैद्यौ, हर्यज्ञोऽपि घनाधिपे ।
 अजगदमजगद्वैमपि शङ्करचन्वनि ॥१७९४॥

१ 'पृष्णिगिरि'यन्त्ये' इत्यभिधानविन्तामगिः । २ 'बाहुलका-
 र्पित्वे' अन्धातमप्रमित्यपि' इत्यभिधानविन्तामगिः । ३ सूत्रा-
 मायो इत्यत्रः शाशिवत् ।

गौट्यां दाक्षायणीश्वर्यै^२, नारायणे जलेशर्यैः ।
 कौमोदकी कौपोदकी^१, अं ई शब्दौ श्रियां मतौ ॥ १७६५ ॥
 कन्तुः कन्दर्पे सिद्धार्थः, सुगते परिकीर्तितः ।
 अङ्गे व्याख्याविवाहाभ्यां, प्रैङ्गैस्त्रिरपि पञ्चमे ॥ १७६६ ॥
 दृष्टिपातो^१ द्वादशाङ्गचां, कल्याणेऽवन्ध्यमप्यथ ।
 निर्दां गर्हा जुगुप्सायां, क्षारैणा रतिगालिषु ॥ १७६७ ॥
 समाख्यापि^१ समाज्ञावद्रुशतीवद्दुशत्यपि ।
 काल्याऽपि कल्यां संघायां, समाधिरेपि कथ्यते ॥ १७६८ ॥
 ब्रीडैः सूक्तौ मन्दाक्षैश्च, ह्रियामूर्हाऽपि चोहवत् ।
 तन्दिद्रैस्तैन्द्री च निद्रायामैहंप्रथमिकापि च ॥ १७६९ ॥
 अहंपूर्विकायां केलीकीलोऽपि^१ स्याद्विदूषके ।
 मार्षवन्मारिषोऽरीति, शिलोञ्छे देवकाण्डगः ॥ १७७० ॥
 स्तनन्धये स्तनपैश्च, क्षोरपैश्चाभिवीयते ।
 तारुण्यं स्याद्यौवनिकां, दशमीस्थो जरत्तरैः ॥ १७७१ ॥
 कवितौपि कविः स्यात् तद्वर्त्मणि कृतैकृत्यकृतिर्कृतार्याश्च ।
 कुटिलाशयोऽपि कुचैरोऽन्धनडशठेष्वप्यनेडमूकस्तु ॥ १७७२ ॥

वदान्यौ' पृथगित्यन्ये, दानशीलप्रियंवदौ' ।

मूर्खे यथोर्द्धतोऽपीभ्ये, श्रीमानपि बुधैः स्मृतः ॥१७७३॥

विवधकैवीवधिकावैपि वैवधिके प्रतिचैरोऽपि भृत्ये स्यात् ।

संमार्जको' बहुकरे बहुपान्याऽर्जकं इतीष्यते च परैः ॥१७७४॥

विहङ्गिकायां च विहङ्गिमाऽप्यथोर्द्धदेहिके ।

धोर्द्धदैहिकमप्याहुरनृनौ शण्ठे इत्यपि ॥१७७५॥

मार्थाविमायिकौ' घृते, कपटे तुर्षा मता ।

चौरैश्चोरोऽपि विज्ञेयः, स्तेयं स्तेन्यमपीष्यते ॥१७७६॥

दाने प्रादेशनमपि, क्षमा स्यात् क्षान्तिरित्यपि ।

क्रोधनैः कोपनस्तृष्णक, पिपासितोऽपि कथ्यते ॥१७७७॥

यक्षकैः स्यादाशिरोऽपि, मर्जितापि च मार्जितौ ।

पेयूपमपि पीयूषं, कूर्चिकापि च कूर्चिका ॥१७७८॥

द्रप्से द्रप्स्यमपि प्रोक्तं, विनिषिञ्चं' च विच्छिञ्चे ।

ज्योषे त्रिकटुकं जग्धौ, जमनं जवनं तथा ॥१७७९॥

भाघ्राणोऽपि भवेत्तृप्तौ, शौक्लः विशिनाशिनि ।

मनोराज्यमनोगठ्यावपि स्यातां मनोरथे ॥१७८०॥

कामुके कमनोऽपि स्यादाक्षारितोऽपि दूषिते ।
 संशयालुः सांशयिकी, जागरितापि जागरी ॥१७८१॥
 पूजितेऽपचायितोऽपि, तुन्दिमोदरिकावपि ।
 तुन्दिळे न्युर्वनोऽपि कुब्जे, खलतोऽप्यैन्द्रलुप्तिके ॥१७८२॥
 पामरोऽपि कच्छुरोऽतीसारक्यप्यतिसारकी ।
 कुण्डतिरपि खर्जूतिर्विस्फोटैः पिटके स्मृतः ॥१७८३॥
 कोढे मण्डलकैमपि, गुदकीलोऽपि वाऽर्शसि ।
 मेहः प्रमेहवदायुर्वेदकोऽपि चिन्तित्सके ॥१७८४॥
 आयुष्मानपि दीर्घायुः, कथ्यतेऽय परीक्षकः ।
 स्यादाक्षपाटलिकोऽपि, पारिपद्योऽपि सम्यवत् ॥१७८५॥
 स्युर्नैमित्तिकैर्नैमित्तमौहूर्त्तौ गणके लिपौ ।
 लिखितौऽपि मपी मेला, कुलिके कुलकोऽपि च ॥१७८६॥
 अष्टापदे बुधैः शारिफलकोऽपि निगद्यते ।
 मनोजवैस्ताततुल्ये, प्रमविष्णुरपि क्षमे ॥१७८७॥
 जाह्निके जह्वाकरोऽपि, चानुगोऽप्यनुगामिनि ।
 पय्येपैणोपासनाऽपि, शुश्रूपायामधीयते ॥१७८८॥

१ 'कुण्डयत्सङ्गम्' इत्यभिधानचिन्तामणिस्थम्युत्पत्त्या द्विती-
 यान्तं अभ्यते । २ 'आयुर्वेदिक.' इत्यभिधानचिन्तामणिः ।

आतिथ्योऽप्यतिथौ तुल्येऽभिर्जो गोत्रे तु सन्ततिः ।
 महेला योपितौ च स्त्री, तरुणी युवतीत्यपि ॥१७८९॥
 सुवासिनी चरिण्टी च, चिरण्टी च चरण्ठ्यैपि ।
 वधूट्यां पत्न्यां करात्ती, गेहिनी सहघर्मिणी ॥१७९०॥
 सर्वमर्चोरिणी चापि, स्नुषायां तु वधूट्यैपि ।
 प्रेमवत्यैपि कान्तायां, प्राणिग्रहो विवोदरि ॥१७९१॥
 पैरिणेतोपयन्ता च, यौतके दापे इत्यपि ।
 दिधीपूर्दिधिपूर्भावत्पत्नी जीवत्यैतिः समे ॥१७९२॥
 तुल्ये अवीरानिर्वीरे, श्रवणौश्रवणे तथा ।
 रण्टौपि विषत्रा पृष्ववती स्यात्पृष्पितापि च ॥ १७९३॥
 पृष्पे कुसुममप्युक्तं, पशुघर्मोऽपि मोहनं ।
 सहोदरे सर्गर्मोऽपि, स्यादग्रजवदग्रिमैः ॥१७९४॥
 शण्ठः शठः पण्डुरैपि, क्लीबो माता जनित्र्यैपि ।
 चिहुरो अपि केशाः स्युः, षणः शब्दग्रहोऽपि च ॥१९५॥
 नेत्रं विद्योचनैमपि, शृङ्गणी सृङ्गणी अपि ।
 दादिको द्रादिकापि स्यात्कपोनिस्तु कफोणिवत् ॥१९६॥
 कूपरे कूर्परेः सिंहतले संदतेशोऽपि च ।
 चलुकोऽपि चलो मुष्के, स्यादाण्डैः पञ्चकोऽपि च ॥१९७॥

पैत्पादैर्द्धिश्चै चरणे, कीकसं हृष्टमित्यपि ।
 कपालं शकलमपि, पृष्ठास्यनि कशारुकां ॥१७९८॥
 मज्जायामस्थितेजोऽपि^१, नाडीषु नाडिनाटिके^२ ।
 सिद्धाणक्रोऽपि सिद्धाणैः, स्तृणीकां स्तृणिकांपि च ॥१९९॥
 शान्तः पातिपश्चै विद्गुयेऽशुचि^३वंशोऽपि^४ वेपवत् ।
 उत्सादनोच्छादने च, पुष्पैष्टवौ^५ तथा समौ^६ ॥१८००॥
 वंशाकं कृमिजग्धं चाग्नौ स्यादथ बाहिकर्म ।
 सङ्कोचं विशुनं वर्ष्यममृरुसंज्ञं च कुङ्कुमे ॥१८०१॥
 जापके कालानुसार्थ्यं, यावनोऽपि च सिंहके ।
 मकुटोऽपि^७ कोटीरे, चित्रकश्च विशेषके ॥१८०२॥
 वतंसोऽप्यवनसे स्यात्पत्रभंग्यां तु बल्लरी^८ ।
 मंजरी^९ च पत्रात्पारितर्ध्यां र्य्यवनध्यया ॥१८०३॥
 कर्णान्दूरंपि कर्णान्द्रुः, परिहाय्येऽपि कङ्कणैः ।
 सिद्धणी^{१०} किङ्किणी तुल्ये, आच्छादोच्छादने^{११} समे
 कूर्णासेऽप्यङ्किनी कक्षापटे कक्षापटोऽपि^{१२} च ।
 कुये वर्णपरिस्त्रोभे इत्स्मग्दं जगुः परे ॥१८०५॥

१ ' गृणीका, गृणिता ' इत्यभिधानचिन्तामणिः । २
 ' आयताकारौ ' इत्यभिधान० । ३ पत्रमन्जरी ।

तत्रास्तरणैमिति च पल्यङ्कोऽप्यवसन्निधकां ।
 यमन्यैपि प्रतिसीरा, संस्तरः प्रस्तेरोऽपि च ॥१८०६॥
 पतद्ग्राहप्रतिग्राहावपि स्यातां पतद्ग्रहे ।
 मकुरोऽप्यात्मदर्शेऽप्य, कशिष्टैः कैसिष्टैः समौ ॥१८०७॥
 यावकाँलक्तकौ^१ यावे, तुल्ये व्यजनवीजने^२ ।
 गीरीयको^३ गिरिकैोऽपि, बालक्रीडनके मतौ ॥१८०८॥
 गण्डकोऽपि गन्दुको^४ राट्, मूर्द्धावसिक्तै इत्यपि ।
 भरतः सर्वदमनोऽप्यथ दाशरथौत्रुभौ ॥१८०९॥
 रामचन्द्रैराममद्रौ^५, हनूमानैपि मारुनौ ।
 बालौ सुग्रीवाग्रजोऽपि^६, पाथे बीभ^७सुरित्यपि ॥१८१०॥
 सातवाहनवःसालवाहनोऽपि^८ प्रकीर्तितः ।
 परिच्छेदं परिजनैः, परिवर्कणैमित्यपि ॥१८११॥
 मन्त्री बुद्धिसहायोऽपि, वेत्री वेत्रघरोऽपि च ।
 हेमाध्यक्षे हैरिकोऽपि, टंकपतिस्तु नैष्किके ॥१८१२॥
 शुद्धान्ताध्यक्ष आन्तवेशिमकान्तःपुरिकावपि ।
 सहायैसासपदीनौ^९, सख्यावमुद्देव्यौ ॥१८१३॥
 नये नीतिरपि स्वन्धावारेऽपि शिबिरो मतः ।
 जयन्त्यैपि वैमयन्त्यां, पटाकौपि प्रकीर्त्यने ॥१८१४॥

ध्वजः पताकादण्डोऽपि, अम्कानं याप्ययानवत् ।
 सादी सव्येष्टोऽपि सुते, कवचित्तोऽपि वर्म्मिते ॥१८१५॥
 कवचे दंशनं त्वक्रं, तनुत्राणमपि स्मृतम् ।
 अधिर्यांगं धिर्यांगं चाधिकाङ्गवद्गुदाह्वयम् ॥१८१६॥
 शिरस्कं खोक्षमप्याहुः, स्यान्निपङ्गचैपि तूणिनि ।
 चापे घनूधैनुशरसैनान्यपि विदुर्बुधाः ॥१८१७॥
 फरकैस्फरकौ खेटे, क्षुरिका क्षुरिका क्षुरी ।
 इत्स्यां तरवाटिकापि, परिघः पलिघः समौ ॥१८१८॥
 उर्नस्व्यूर्जस्वान् मगधो, मंपो बोधकरोऽधिकः ।
 सौखशायनिकं सौख्यैशद्यिकौ सौखसृष्टिके ॥१८१९॥
 रणे संस्फेटैसंफेटौ, बले द्वविणमूर्कू तथा ।
 भवस्कन्धोऽपि घाट्यां स्यान्नशनेद्य पलायने ॥१८२०॥
 चारकोऽपि मवेद् गुप्तौ, तापसे तु तत्रस्थपि ।
 विप्रे ब्रह्माऽपि चाग्नीध्राऽनीध्रोऽप्यय वृषी वृषी ॥१८२१॥
 शासने शमनैघाय, दधि प्राण्यं वृषातके ।
 अग्निहोत्रैयग्न्याहितोऽप्यधोपशासे समाविधौ ॥१८२२॥

उपवह्नमौपवह्नैमृपतीते प्रचक्षते ।

ब्रह्मसूत्रं पवित्रञ्च, वाल्मीकौ द्वाविषावपि ॥१८२३॥

मौत्रावरुण्यादिऋषी^२, पशुरामोऽपि^३ मार्गवे ।

योगीशो याज्ञवल्क्योऽपि, दाक्षीपुत्रोऽपि^४ पाणिनौ ॥१८४॥

स्फोटायनः स्फोटायनैः, कात्यो^५ वरुचौ तथा ।

कारणवैः पाळकाप्ये, चाणक्यैश्चणकात्मजे ॥१८२५॥

वैशेषिके कर्णादोऽपि, जैनोऽनैकान्तवाद्यपि ।

चार्वाके लौकौपतिकः, कृपिः प्रसूनैर्मिल्यपि ॥१८२६॥

न्यासार्पणे परिदानं, वणिकू प्राणिकैः स्मृतः ।

अयुते नियुतं^६ पोते, स्मृतं प्रवहणं^७ बुधैः ॥१८२७॥

कर्णोऽपारित्रे दुर्गस्य, गवेश्वरोऽपि गोमति ।

कर्पके क्षेत्रभीषोऽपि, कोठीशो^८ लोष्टभेदनः ॥१८२८॥

मार्द्विकैमपि मध्येऽनुत्तपोऽपि नपके स्मृतः ।

छविन्दे तन्त्रयायोऽपि, वेमा न्योमापि कीर्त्यते ॥१८२९॥

रजसो धारैसोऽप्युक्तः, पादत्राण्य पादुका ।

तेष्टिकस्तेऽनुदोऽपि, रघारोऽपि पदंकिः ॥१८३०॥

चित्रकारो लेखकश्च, लेपकृष्टेपैकोऽपि च ।
 कुतूहले विनोदोऽपि, सौनिकः खट्टिकोऽपि च ॥१८३१॥
 कूटयन्त्रे पाशयन्त्रं, समौ चाण्डालेष्टुक्सौ ।
 इत्थं तृतीयकाण्डस्य, शिलोच्छेदस्यं समर्पितः ॥१८३२॥
 रत्नवती मुवि दिवस्पृथिव्यावपि गोदसी ।
 माणिबन्धं माणिमंतं, सैन्धवे वसुके वसुं ॥१८३३॥
 तद्गुणद्वयं उपावर्त्तनं चापि नीवृत्ति ।
 जङ्गलः स्याज्जाङ्गलोऽपि, मालवन्मालको मतः ॥१८३४॥
 पत्तने पट्टनमपि, कुण्डिने कुण्डिनापुरम् ।
 स्यात्कुण्डिनपुरमपि, विषणौ पण्यवीथिका ॥१८३५॥
 सुरङ्गायां सन्धिरपि, गृहे घाममपि स्मृतम् ।
 उपकार्योपकार्यैरपि, प्रामादे च प्रसादनैः ॥१८३६॥
 शान्तीगृहं शान्तिगृहे, प्राङ्गणं त्वङ्गणं मतम् ।
 कपाटवत्कपाटोऽपि, पक्षद्वारे खट्टिको ॥१८३७॥
 कुसुलवत्कुसुलोऽपि, स्मृते पृष्टे इत्यपि ।
 पेटायां स्यात्पेटकोऽपि, पेटापि शृतिनां मने ॥१८३८॥
 पत्न्यपि समुहिन्यामयोनिं गुमत्र विदुः ।
 कण्डोलके पिटकोऽपि, घृस्यामन्तीति कथ्यते ॥१८३९॥

खनैः खजाकोऽपि^२ मधि, विष्कम्भैः कटकोऽस्य तु ।
 अगोऽपि^१ पर्वते क्रौञ्चैः, क्रोञ्चवन्मन्यते बुधैः ॥१८४०॥
 कखट्यैपि खटिन्वां स्यात्ताम्रमौदुम्बरं विदुः ।
 शातकुम्भमैपि स्वर्णं, पारदश्चपलोऽपि च ॥१८४१॥
 रसजातं रसाग्र्यं च, तृत्थे दार्वीरसोद्भवे ।
 गौक्षिके वैष्णपोऽपि स्याद्गोपित्तं हरितालने ॥१८४२॥
 मनःशिलायां नेपाली^१, शिला च सुधिया मता ।
 शृङ्गारमपि सिन्दूरे, कुरुविन्दे तु हिङ्गुलैः ॥१८४३॥
 बोलो^१ गोपरसोऽप्युक्तो, रत्नं माणिक्यमप्यपि ।
 पद्मरागे शोणिरत्नं, वैराट्टो^१ राजपट्टवत् ॥१८४४॥
 नीले मणौ महानीलं, कमन्धमपि वारिणि ।
 धूमिका^१ धूममहिषी, धूमर्यो^३ मिहिकाः समाः ॥१८४५॥
 अकूवारोऽपि^१ जलघौ, मकरालय इत्यपि ।
 निम्नगायां =हादिनी^१ स्याज्जहनुकन्यापि जाह्नवी ॥४६॥
 कलिन्दपुत्री कालीन्दी^१, रेवा मेकलकन्यका ।
 चान्द्रभागा चन्द्रमागी, गोमती गोमतीत्यैपि ॥१८४७॥
 चक्राण्यैपि पृष्टमेदाः, पद्मे चित्तल्ले इत्यपि ।
 उद्योतनोद्योतने^१ च, घटोपन्त्रे प्रकीर्तिते ॥१८४८॥

सरस्तहागस्तटौकोऽप्यथ तल्लेश्व पल्वले ।
 आशयौशशुष्मैर्बहिर्बहिर्ल्यदमूनैसः ॥१८४९॥
 अग्नौ क्षणप्रमौ विद्युद्गन्धवाहसदागती ।
 वायौ चरणपेऽपि द्रुस्त्वक् त्वचौ स्तनके पुनः ॥१८५०॥
 गुलुञ्छैलुञ्छचौ मार्कन्दरसाभौवपि चूतवत् ।
 किङ्कराते कुरण्टकैकुरुण्टकावैपि स्मृतौ ॥१८५१॥
 कर्कन्धूरपि कर्कन्धौ, ह्रस्वादिश्चाटरूपकैः ।
 वाशा च स्नुहिः स्नुहोऽपि, प्रियालोऽपि प्रियालवत् ॥
 ॥१८५२॥
 नाट्यङ्गोऽपि च नाङ्गोऽक्षे विभेदक इत्यपि ।
 भवेत्तमालस्तापिच्छो, निर्गुण्डी सिन्दुवारैवत् ॥१८५३॥
 जपा जवा मातुल्लेङ्गो, मातुलिङ्गोऽपि कीर्तितः ।
 घतूर इव धुत्तूरो, वंशस्वक्मारै इत्यपि ॥१८५४॥
 ह्रीवैरं केशसलिलपट्टयैः स्मर्यते बुधैः ।
 पङ्कजिन्यां कमलिनी, कुमुदिनी कुमुद्वती ॥१८५५॥
 बिसप्रैसूनं कमले, कुमुत्कुमुदवन्मतम् ।
 शेषालं च जलनीली, सातीनोऽपि सतीनवत् ॥१८५६॥
 कुलमासवरकुलमापोऽपि, गवेधुको गवीधुको ।
 कणिशं कनिशं रिद्धे, घान्ये त्वावासितं मतम् १८५७

२४२ अभिधानचितामणी तिर्यक्काण्डः

हालाहलं हालहैलं, मुस्तायां मुस्तकोऽपि च ।

कृमिः क्रिमिरपि गण्डूपदः किंचुलुकोऽपि च ॥१८९८॥

शब्बुका अपि शब्बुका, वृश्चिको द्रुत इत्यपि ।

मसलो मधुकरोलिः, पिक्को विककः करिः करी ॥१८९९॥

व्यालो व्याहोऽप्यौपशाहोऽप्युपरहोऽपरा वरा ।

शृङ्खले निगैलोऽण्डुश्चै, कक्षा कक्ष्यापि बाह्लिके ॥१८९०॥

वाह्लीकोऽपि वल्गवागे, खलिनैश्च खलीनवत् ।

मौर्योऽपृष्टे गोपतौ तु, शंलै इत्वरै इत्यपि ॥१८९१॥

स्यौरी स्यूट्यपि ककुदे, ककुत्ककुदैमित्यपि ।

नैचिकं नैचिकी च स्यान्मलिनी बालगर्मिणी ॥१८९२॥

पवित्रं गोमये छागे, शुमोऽप मपकैः शुनि ।

सैरमौ देवशुन्यां च, यमरयोऽपि सैरिभे । १८९३॥

पारिन्द्र इव पारीन्द्रैः, शरभेऽष्टार्पदोऽपि च ।

सुगालश्चङ्गुगौलोऽपि, प्लवगः प्रवगोऽपि च ॥१८९४॥

वानायुरपि वातायुस्सुन्दरोऽपि च मूपके ।

हीह्वैर्वनविहालोऽपि, गोकर्णोऽपि भुजङ्गमे ॥१८९५॥

जटव्यालेऽञ्जीगैहोऽपि, शेषः स्वादेककुण्डलैः ।

आशीरशी च दंष्ट्रायां, निर्मोके निलयन्त्यपि ॥१८९६॥

नाममालाशिलोच्छे तिर्यक्काण्डः नरककाण्डश्च २४३

पतञ्जी' पतत्रिरपि, पिच्छं पिच्छेमपि स्मृतम् ।

परपुष्टीन्यभृतौ' च, पिके बर्हिणि बर्हिणैः ॥१८६७॥

वायसे बलिपुष्टोऽपि, द्रोणोऽपि' द्रोणकाकवत् ।

सारसा लक्ष्मणी' कौञ्चा, कुञ्जा चापे दिविःकिंकीः॥१८६८

किकिदीविरैपि प्रोक्तष्टिष्टिभे टीटिभोऽपि च ।

कलविङ्के कुलिङ्कोऽपि, दात्यूहे कालकण्ठकैः ॥१८६९॥

दात्यूहोऽपि बलाका च, बकेर्हर्बिसकण्ठिकौ ।

मेघाब्धैपि शुके तैलपायिकायां निशाटनी' ॥१८७०॥

कपोते पारावतोऽपि, मत्स्ये मर्च्छोऽय तन्तुणे ।

स्मृतो वरुणपेशोऽपि, नके शङ्कुमुखोऽपि च ॥१८७१॥

उहारैः कूर्मा इत्येष, तिर्यक्काण्डः शिलोच्छेदतः ।

नारकास्तु नैरिफोः, पाताले तु तुलै' रसौ ॥१८७२॥

इति पञ्चमकाण्डस्य, शिलोच्छेदोऽयं समर्पितः ।

जीवोऽपि चेतने जन्तौ, प्राणी जन्मोऽपि जन्मनि १८७३

जीवाहुर्जीवितेऽप्यायुः, पुंस्युदन्तोऽपि चायुपि ।

सङ्कल्पे स्याद्विकर्षोऽपि, मनो नैन्द्रिगमप्यथ ॥१८७४॥

शर्मै' सौरुयं पीडा बाधो, चर्चा चर्चोऽपि कथ्यते ।

विप्रतीसारोऽनुशयेऽपार्थो अपीन्द्रियार्थवत् ॥१८७५॥

- मृसीमस्तु मृषीमोऽपि, ककुत्ते लक्ष्मोऽपि च ।
 नाठे जादोऽम्भोऽम्भो, रौवो रव इव स्मृतः ॥१८७१॥
 निपादो निपघो गर्जा, गर्जा धैद्रोऽपि मन्द्रवत् ।
 आकरो निकं युग्मे, जकुतोऽप कनीयंसि ॥१८७७॥
 कैनिष्ठं विग्रहः शब्दप्रपञ्चे निखिले पुनः ।
 स्यासि.शोषमनूनद्य, मण्डलैश्चापि खण्डवत् ॥१८७८॥
 मठीमसे कल्मषं च, निकृष्टे याद्विरेपती ।
 लटहं रमणीयं च, रम्ये नित्ये सदातनम् ॥१८७९॥
 शाश्वतिकं च नेदीये, इत्यन्तिक्रमं स्मृतम् ।
 एकाविन्यत्रणोऽपि, प्रागेप्यादौ प्रकीर्तितम् ॥१८८०॥
 मयमे मयंदिने च, निर्गलैवर्गले ।
 महुरूपैरुपमूयमानाविद्योः वृषग्विधे ॥१८८१॥
 मन्त्रा श्रेयोऽप्य अक्षे स्वाच्छादिने विहितेऽपि च ।
 प्रहाशिते प्रादुष्टुनेमज्ञायावमुत्तमम् ॥१८८२॥
 बुधैरवमान्नाऽऽगमने भवि कीर्तिते ।
 अन्तोऽनेपवि प्रेमाऽगोदम्भप्युदशितम् ॥१८८३॥
 विदा विषोःनेवर्गितेऽगद्वीष्टने पुनः ।
 कर्त्तव्यं कर्त्तव्यं च, तिले सार्त्तववि प्युत्तम् ॥१८८४॥

प्राप्ते विन्न विस्मृते च, भवेत्प्रस्मृतमित्यपि ।
 अटाटाऽष्ट्या पट्यटनैमानुपूर्व्यमनुक्रमे ॥१८८५॥
 परीरम्भोऽपि संश्लेषे, स्यादुद्घातोऽप्युपक्रमे ।
 जातो जातमपि स्पर्द्धा, सङ्घर्षोऽप्यथ विक्रिया ॥१८८६॥
 विकारो विकृतिश्चापि, विलम्बस्तु समर्पणे ।
 दिष्ट्या समुत्तरोप' सर्वदा सदा सनतं मनात् ॥१८८७॥
 निर्मरे च स्वैती' हेतौ, येन तेन च कीर्त्तिनौ ।
 अहो' सम्बोधनेऽपीति, पष्ठ काण्ड शिलोच्छित १८८८
 वैक्रमेऽद्दत्रिवस्त्रिन्दुमिते (१८३१) राघायनस्तौ ।
 ग्रन्थोऽय दहमे श्रीमज्जिनदेवमृनीधौ ॥१८८९॥

॥ इति श्रीजिनदेवमूरिदृग्धः शिलोच्छः ॥

इति श्री हेमचन्द्राचार्यदृग्धे नाममालाशेषमाले
 श्रीजिनदेवसूत्रित शिलोच्छस ममाता

श्रीहेमचन्द्राचार्यविरचितो
निघण्टुशेषः ।

विहितैकार्थनानार्थदेश्यशब्दसमुच्चयः ।	
निघण्टुशेषं वक्ष्येऽहं, नत्वाऽर्हत्पादकङ्कजम् ॥	१८९०
..... ।	
..... ॥	१८९१
..... ।	
..... ॥	१८९२
..... ।	
..... ॥	१८९३
..... ।	
..... ॥	१८९४
..... ।	
..... ॥	१८९५
..... ।	
..... ॥	१८९६
..... ।	
..... ॥	१८९७

..... ।	
..... ॥	१८९८
..... ।	
..... ॥	१८९९
..... ।	
..... ॥	१९००
..... ।	
..... ॥	१९०१
..... ।	
..... ॥	१९०२
..... ।	
..... ॥	१९०३
..... ।	
..... ॥	१९०४
..... ।	
..... ॥	१९०५
.....वं, चीजं भद्रयवाङ्गयम् ।	
शिरीषे विषाणमंडी, मंडीरः शंसिनीफलः ॥	१९०६
मृदुपुष्पः शकपुष्पः, शुक्रवृक्षः शुकप्रियः ।	
कर्पातनः कर्णपूरो, भण्डिलः श्यामवलकलः ॥	१९०७

- पाटल्यां पाटला स्थाल्यमोघा तोयाधियासिनी ।
वसन्तकामयोर्दूती, कुम्भिका कालवृन्तिका ॥ १९०८
- अन्यस्यां तत्र तु श्वेता, पाटला फाष्टपाटला ।
शीतला श्वेतकुम्भीका, कुवेराक्षी फलेरुहा ॥ १९०९
- अगुरावगुरुलोहं, वंशिकं विश्वरूपकम् ।
कृमिजं प्रवरं राजाहं, स्याद् योगजमनार्यकम् ॥ १९१०
- मल्लिगन्धेऽत्र मङ्गल्या, कृष्णे तु काकतुण्डकः ।
श्रीखण्डे स्यान्मलयजं, चन्दनं श्वेतचन्दनम् ॥ १९११
- गोशीर्षकं गन्धसारं, भद्रश्रीस्तैलपर्णिकम् ।
फलकी सुरभिः सारं, महाहं रोहणोद्भवम् ॥ १९१२
- अथ वर्बरके श्वेतं, निर्गन्धं वर्बरोद्भवम् ।
स्याद्रक्तचन्दने क्षुद्रचन्दनं भास्करप्रियम् ॥ १९१३
- ताम्रसारं रक्तसारं, लोहितं हरिचन्दनम् ।
कुचन्दने तु पत्राङ्गं, पत्र(त्र)ङ्गं पट्टरञ्जनम् ॥ १९१४
- सुरङ्गकं रक्तकाष्ठं, पत्रं तिलपर्णिका ।
अथ ह्रमोत्पलव्याधः, परिव्याधः सुगन्धकः ॥ १९१५
- निर्गन्धेऽस्मिन् कर्णिकारो, निषीधः पीतपुष्पकः ।
पुंनागे तु महानागः, केसरो रक्तकेसरः ॥ १९१६
- देववल्लभकुम्भीकौ, तुङ्गः पुरुपनामकः ।
अथागम्ये यद्गसेनः, शुक्रनासो मुनिद्रुमः ॥ १९१७

- करवीरे कणवीरः, श्वेतपुष्पोऽश्वमारकः ।
 प्रतिहासः शतप्राशोऽधारोहः कुमुदोद्भवः ॥ १९१८
 रक्तपुष्पेऽत्र लगुडश्चण्डातश्चण्डगुल्मकौ ।
 कालस्कन्धस्तमाले स्यात्तापिच्छो रज्जतो वसुः ॥ १९१९
 तमालपत्रे वल्लाख्यं, रोमशं तामसं दलम् ।
 सूक्ष्मैलायां चन्द्रवाला, द्राविडी निष्कुटिस्त्रुटिः ॥ १९२०
 कपोतवर्णिका तुच्छा, कोरङ्गी बहुला तुला ।
 स्थूलैलायां बृहदेला, पत्रैला त्वक्सुगन्धिका ॥ १९२१
 त्रिदिवोद्भवा पृथ्वीका, कर्णिका त्रिपुटा पुटा ।
 कर्पूरे घनसारः स्याद्धिमाहो हिमवालुकः ॥ १९२२
 सिताम्रः शीतलरजः, स्फटिकश्चन्द्रनामकः ।
 कङ्कालके कटुफलं, कोमलं मागधोत्थितम् ॥ १९२३
 कोलं कोपफलं कोरं, मारीचं द्वीपमित्यपि ।
 लवङ्गे शिखरं दिव्यं, भृङ्गारं वारिजं लवम् ॥ १९२४
 श्रीपुष्पं श्याह्वयं देवपुष्पं चन्दनपुष्पकम् ।
 नलिकायां कपोताङ्घ्रिर्निर्मध्या शुपिरा नटी ॥ १९२५
 धमन्यञ्जनकेशी च, शून्या विद्रुमवल्लयपि ।
 अतिमुक्ते मुण्डकः स्यात्पुण्ड्रको अमरोत्मवः ॥ १९२६
 पराश्रयः सुवासन्ती, कामुको माधवी लता ।
 पिप्पले बोधिरश्वत्यः, श्रीवृक्षश्चलपत्रकः ॥ १९२७

मङ्गल्यः केशवावासः, श्यामलो द्विरदाशनः ।	
गर्दभाण्डे कन्दरालश्लायवृक्षः कमण्डलुः ॥	१९२८
प्लक्षो वटप्लवः शुङ्गी, सुपार्श्वश्चारुदर्शनः ।	
कपीतने कपीनः स्यात्पीतनप्लवकावपि ॥	१९२९
कर्पटोऽपर्कटी प्लक्षः, सतीदो लक्षणे नटी ।	
वटे वैश्रवणावासो, न्यग्रोधो बहुपाद्भुवः ॥	१९३०
स्कन्धजन्मारक्तफलः, क्षीरी शुङ्गी वनस्पतिः ।	
उदुम्बरे जन्तुफलो, यज्ञाङ्गो हेमदुग्धकः ॥	१९३१
सदाफलो वसुवृक्षः, श्वेतवल्को मशक्यपि ।	
काकोदुम्बरिकायां तु, फाल्गुनी फाल्गुवाटिका ॥	१९३२
फलराजी मलभारी, फलयूर्जघनेफला ।	
राजादने तु राजन्या, क्षीरिका प्रियदर्शनः ॥	१९३३
कपिप्रियो दृढस्कन्धो, मधुराजफलो नृपः ।	
प्रियाले तु राजवृक्षो, बहुवल्को धनुष्पुटः ॥	१९३४
सन्नकद्रुः खरस्कन्धधारस्तापसवल्लभः ।	
आम्रातके वर्षपाकी, कपिचूतः कपिप्रियः ॥	१९३५
कपीतनः पीतनकस्तनुक्षीरोऽभ्रपाटकः ।	
शृङ्गी कपिरसाढ्यः स्वादुष्पकलो विर्मापणः ॥	१९३६
अर्के विकीरणोऽर्काहो ज्यंभला स्फोटविच्छुरा ।	
क्षीरार्कपर्णो राजार्के, त्वलर्को गणरूपकः ॥	१९३७

- एकाष्टीलः सदापुष्पो, मन्दारश्च प्रतापसः ।
 चुट्यां यज्रो महावृक्षोऽसिपत्रः चक्सुधा गुडा ॥ १९३८
 समन्तदुग्धा सीहुण्डा, शण्डेरी वक्रकण्टकः ।
 क्रमर्दे करमन्दः, कराम्रकसुपेणकौ ॥ १९३९
 स्वल्पकैट आविमः, कृष्णपाकफलोऽपि च ।
 जम्बीरे जम्बलो जम्भो, जम्बीलो दन्तहर्षणः ॥ १९४०
 वक्रगोधी दन्तशठो, गम्भीरो रोचनोऽपि च ।
 करुणे तु छागलाख्यो, मल्लिकाकुसुमः प्रियः ॥ १९४१
 बीजपूरे बीजपूर्णः, पूरकः फलपूरकः ।
 सुपूरको मातुलुङ्गः, केसराम्लोऽम्लकेसरः ॥ १९४२
 वराम्लो बीजको लुङ्गो, रुचको मध्यकेसरः ।
 कृमिघ्नो गन्धकुसुमः, केसरी साधुपादपः ॥ १९४३
 मातुलुङ्गी वर्धमाना, मधुरा मधुकुकुटी ।
 मधुवल्ली पृतिपुष्पा, देवदूती महावला ॥ १९४४
 आम्लिकायां चुक्रिकाम्ला, शुक्रिकाम्ली विकाम्लिका ।
 चुक्रा चिद्या तिन्तिडीका, तिन्तिला गुरुपुष्पिका ॥ १९४५
 वृक्षाम्ले स्यादम्लवृक्षान्तिन्तिडीको महीरुहः ।
 शाकान्मम्लशाकं चाम्लपूरो रक्तपूरकः ॥ १९४६
 अधाम्लवेनसे भीमो, मेदनो रक्तपूरकः ।
 रुधिरसायकश्चक्रं, मांसारिर्वानिकप्रियः ॥ १९४७

शाखाम्लो वेतसोऽम्लोऽम्लस्तिन्तिडीको रसाम्लकः ।	
स शङ्खद्रावको हीनो, लौहद्रावक उत्तमः ॥	१९४८
तावेव तु शतवेधिसहस्रवेधिनौ क्रमात् ।	
कपित्थे वानरावासो, गन्धपत्रः कपिप्रियः ॥	१९४९
पुष्पफलो दधिफलो, दधित्थग्राहिमन्मथाः ।	
अक्षिस्यंदो दन्तशठो, राजाम्रश्चिरपाक्यपि ॥	१९५०
अश्मन्तके श्लक्ष्णपत्रः, पापाणावूक इन्द्रकः ।	
अम्लपत्रस्ताम्रपत्रः, कुशली यमलच्छदः ॥	१९५१
नारङ्गे स्यान्नागरङ्गस्त्वक्सुगन्धो मुखप्रियः ।	
ऐरावतो योगसारो, योगी तक्राधिवासनः ॥	१९५२
खदिरे स्याद्रक्तसारः, कण्टकी दन्तधावनः ।	
गायत्री बालपत्रश्च, जिह्वाशल्यं क्षितिक्षमः ॥	१९५३
सिते तु तत्र कदरः, कार्मकः कुञ्जकण्टकः ।	
सोमवल्को नेमिवृक्षः, श्यामसारः पथिद्रुमः ॥	१९५४
विट्खदिरे त्विरिमिदो, गोधास्कन्धोऽरिमेदकः ।	
अरिमारोऽरिमः पूत्यरिमेदो मुखशोधनः ॥	१९५५
शाल्मली तूलिनी मोचा, पिच्छला विरजा विता ।	
कुङ्कुटी पूरणी रक्तकुसुमा धुणवल्लभा ॥	१९५६
कण्टकाढ्याऽनलफली, पिच्छा तु तस्य वेष्टकः ।	
कुशाल्मली शाल्मलिका, रोचनः कूटशाल्मलिः ॥	१९५७

- शिशिपायां महाश्यामा, पिच्छला पाण्डुरच्छदा ।
 कृष्णसाराऽङ्गारवर्णा, गुरुरल्पा तु शिशिपा ॥ १९५८
 कुशिशिपा भस्मगर्भा, कपिला भस्मपिङ्गला ।
 वदर्या कुवलिः कोलिः, कर्कन्धुः फेनिलच्छदा ॥ १९५९
 राष्ट्रवृद्धिकरी कोली, सौवीरी वज्रशिल्पिका ।
 घुटा घोण्टा कोपघोण्टा, व्याघ्रगृध्रनखीत्यपि ॥ १९६०
 शम्यां सक्तुफला लक्ष्मीः, शिवा तुङ्गाऽग्निपादपः ।
 अजप्रिया भस्मकाष्ठा, शंकरः शिवकीलिका ॥ १९६१
 शिवलोमा यतफला, लोमपामविनाशिनी ।
 मङ्गल्या शुचिपत्रा च, फले तस्यास्तु साङ्गरः ॥ १९६२
 इङ्गुयां तापसतरुर्मारजारः कण्टकीटकः ।
 विन्दुकस्तिक्तमज्जा च, पूतिपुष्पफलोऽपि च ॥ १९६३
 गुग्गुली तु पुरो दुर्गो, महिपाक्षः पलङ्कपः ।
 जटायुः कालनिर्यासो, वासवोल्कनामकः ॥ १९६४
 नक्तंचरः शिवधूपः, कुम्भोल्खलकः शिवः ।
 पारिभद्रे निम्नतरुर्मन्दारः पारिजातकः ॥ १९६५
 फरीरे म्यातीक्ष्णसारः, शाकपुष्पो मृदुः फलः ।
 मरुजन्मा गूढपत्रो, अन्धिलककरावपि ॥ १९६६
 विकरुते सुवावृक्षो, अन्धिलः स्वादुकण्टकः ।
 कैरुणिः काकपादश्च, व्याघ्रपादोऽपकण्टकः ॥ १९६७

- विल्वे महाफलः श्याहः, शलाट्टः पूतिमारुतः ।
 महाकपित्थं शाण्डिल्यः, शैलपो नीलमल्लिका ॥ १९६८
 श्रीवासः श्रीफलो हृद्यगन्धो मालूरकर्कटौ ।
 हरीतक्यां जया पथ्या, हैमवत्यभयाऽमृता ॥ १९६९
 कायस्था पूतना चेतक्यव्यथा श्रेयसी शिवा ।
 विभीतके भूतवासो, वासन्तोऽक्षो बहेडकः ॥ १९७०
 संवर्तकः कर्पफलः, कल्को हार्यः कलिद्रुमः ।
 कर्पो दैत्यो मधुवीजो, धर्मद्वेषी विभेदकः ॥ १९७१
 आमलक्यां शिवा धात्री, वयस्था पद्मसाऽमृता ।
 पर्यकाढ्या तिप्यफला, माकन्दी श्रीफला च सा ॥ १९७२
 अरणावग्निमन्थः स्यात्तर्कारी वैजयन्तिका ।
 जया जयन्ती श्रीपर्णी, कार्णिका गणिकारिका ॥ १९७३
 तेजोमन्थो हविर्मन्थो, नादेयी वह्निशोधनः ।
 अरलो दुन्दको दीर्घवृन्तानतः कुटंनटः ॥ १९७४
 श्योनाकः शोपणो जम्बुः, शुकनासः कुटंभरः ।
 मयूरजङ्घः कटुङ्गः, सल्लकः प्रियजीवकः ॥ १९७५
 मण्डूकपर्णः पत्रोर्णो, गोपवृक्षो मुनिद्रुमः ।
 शिग्रौ शोभाञ्जनस्तीक्ष्णगन्धो मूलकपल्लवः ॥ १९७६
 विद्रध्यरातिः काक्षीवो, मुखभञ्जः सुभञ्जनः ।
 दृशोऽक्षीवः सुरङ्गी च, मोचको मधुगृञ्जनः ॥ १९७७

श्वेतेऽत्र श्वेतमरिचो, रक्ते तु मधुशिग्रुकः ।	
तिनिशे रथकृन्नेमिर्वज्जुलो रथसाधकः ॥	१९७८
दीर्घवृक्षश्चक्रकरो, रथनामातिमुक्तकः ।	
अश्मगर्भः सर्वसारः, क्रमसंधारणोऽपि च ॥	१९७९
पलाशे किंशुकः पर्णः, स्वरपर्णस्त्रिपत्रकः ।	
त्रिवृन्तारख्यो रक्तपुष्पो, बीजस्नेहः समिद्धरः ॥	१९८०
क्षारश्रेष्ठो वातपोथो, याज्ञिको ब्रह्मपादपः ।	
धवे भारोद्धहो गौरः, सकटाक्षो धुरंधरः ॥	१९८१
कुलावो नन्दिनश्चापि, सितः कृष्णश्च स द्विधा ।	
श्रीपर्ण्यां काश्मरी कृष्णा, वृन्तिका मधुपर्णिका ॥	१९८२
गम्भारी सर्वतोभद्रा, कट्फला भद्रपर्णिका ।	
विहारी कुमुदाहारी, महाकुम्भी च काश्मरी ॥	१९८३
नित्यभद्रा महाभद्रा, काश्मर्यो मधुमत्यपि ।	
सप्तच्छदे शुक्तिपर्णो, गुच्छः पुष्पः सुवर्णकः ॥	१९८४
स्थूलपर्णो दीपवृक्षः शारदो विषमच्छदः ।	
मदगन्धिर्विशालत्पग्गजद्विद् शाल्मलीदलः ॥	१९८५
शिरोरुर्गेहविटपः, सुमनो ग्रहनाशनः ।	
आरग्नधे कृतमालः, कर्णिकारः सुवर्णकः ॥	१९८६
पातपुष्पो दीर्घफलः, शम्पाकश्चतुरहुलः ।	
व्याधिहा रेवतः स्थूलः, प्रमहो राजपादपः ॥	१९८७

- आरोग्यशिम्विका कर्णी, स्वर्णशेफालिकेत्यपि ।
 बीजके प्रियकः शौरिगौरो बन्धूकपुष्पकः ॥ १९८८
- कृष्णसर्जो महासर्जः, कल्याणः पीतरोऽसनः ।
 महाशालः पीतशालो, जीवकः प्रियशालकः ॥ १९८९
- सुगन्धिनीलनिर्यासस्तिप्यः पुष्पोऽलकप्रियः ।
 स तु द्विधा शिखिप्रीवः, श्रेष्ठो गोमूत्रगन्धकः ॥ १९९०
- अश्वकर्णे दीर्घपत्रः, कपायः सस्यसंवरः ।
 सर्जकः शर्जकः शूरः, कार्श्यशालो लतातरुः ॥ १९९१
- अर्जुने ककुभः सेव्यः, सुवर्णो धूर्तपादपः ।
 देवशाकः शक्रतरुर्नदीसर्जोऽर्जुनाभिधः ॥ १९९२
- शाके कोलफलो द्वारदारुर्योगी हलीसकः ।
 गन्धसारः स्थिरसारः, स्थिरको ध्रुवसाधनः ॥ १९९३
- अम्रंलिहो महापत्रो, बलसारो बलप्रमः ।
 धर्मणे तु धनुर्वृक्षो, गोत्रवृक्षो रुजासहः ॥ १९९४
- महाबलो महावृक्षो, राजाहो धन्वनः फलम् ।
 स्वादुफलो मृत्युफलः, सारवृक्षः सुतेजनः ॥ १९९५
- सिल्लके तु सिद्धवृक्षः, कोलिपत्रे तु जोरणः ।
 महापत्रे त्वगदी स्याद्विषशङ्कुः पलाशकः ॥ १९९६
- पारिभद्रे द्रुकिलिमं, किलिमं देववल्लभः ।
 दारुकं स्नेहविद्धं च, देवद्रुः स्वर्गतो द्रुमः ॥ १९९७

- पीतपूतिमहादेवभद्रेन्द्रा काष्ठदारुणी ।
 मधूके मधुशाकः स्यान्माधवो मधुको मधुः ॥ १९९८
 मधुष्ठीलो मधुष्ठीलो, मधुकाष्ठो मधुस्रवः ।
 रोध्रः कोपमधुर्गुण्डपुष्पो गोलफलोऽपि च ॥ १९९९
 जलजेऽस्मिन्मधूलः स्याद्विरिजो दीर्घपत्रकः ।
 तीरवृक्षो गौरशाको, ह्रस्वपुष्पफलोऽपि च ॥ २०००
 तिन्दुके स्फूर्जनस्तुष्टः, कालस्कन्धो विरूपकः ।
 निःस्यन्दनः कालशाको, द्रावणो नीलसारकः ॥ २००१
 द्वितीयतिन्दुके कालस्तिन्दुर्मर्कटतिन्दुकः ।
 काकेन्दुकः काकपीलुः, कुपालुकुलकावपि ॥ २००२
 रोध्रे लोध्रः सिते तत्र, शावरस्तनुवल्कलः ।
 उत्सादनो महारोध्रोऽनम्भः शंवरपादपः ॥ २००३
 रक्ते तु पट्टिका तिल्वः, पट्टी लाक्षा प्रसादनः ।
 तिरीटो मार्जनश्चिह्नी, कानीनः क्रमुकः शिशुः ॥ २००४
 स्थूलवल्को बृहत्पत्रः, कृष्णरोध्रे तु गालवः ।
 भूर्जे भुजो बहुपटो, मृदुवल्को मृदुच्छदः ॥ २००५
 रेन्वापत्रश्छत्रपत्रो, बहुत्वक्चर्मिणावपि ।
 भ्रुष्मान्तके भूतवृक्षः, पिच्छिलो द्विजकुत्सितः ॥ २००६
 वसन्तकुमुमः शैलुः, कफेच्छलेखशाटकः ।
 निपपाती बहुवारः, शीत उद्दालकः शलुः ॥ २००७

- लकुचे लकुटो ग्रन्थिफलाम्बुपनसा महुः ।
लघुत्वर् क्षुद्रपनसस्तनु स्यात्कुब्जकं फलम् ॥ २००८
आम्रे रसालो माकन्दः, कामाङ्गः पिकवान्धवः ।
वनपुष्पोऽश्वश्वतः, परपुष्टो मदोद्भवः ॥ २००९
मधुदूतो मधुफलः, सुफलो मदिरासखः ।
वसन्तपादपोऽसौ तु, सहकारोऽतिसौरभः ॥ २०१०
क्षुद्राम्रे स्यात्कृमितरुर्लाक्षावृक्षो जतुद्रुमः ।
सुकोशको घनस्कन्धः, केशाम्बुश्च सुरक्तसः ॥ २०११
टङ्को नीलकपित्थोऽन्यो, राजपुत्रो नृपात्मजः ।
जम्ब्यां महाफला राजजम्बूनीलाम्बुजच्छदा ॥ २०१२
सुगन्धिपत्रा साऽन्या तु, काकजम्बूः कुजम्बुका ।
उशीरपत्रा नादेयी, वैदेशी काकवल्लभा ॥ २०१३
मदने श्वसनो राठः, शल्यको विपनाशकः ।
करहाटो मरुबकः, पिण्डी पिण्डीतकः फलः ॥ २०१४
सूर्यपुत्रकर्कटकौ, विपगन्धो विपोदरः ।
मत्स्यान्तकफलो राजपुत्रकः कफवर्धनः ॥ २०१५
कुब्जके कामुकं श्यामसारः फुल्लो मिसिद्रुमः ।
निचुले तु नदीकान्तोऽम्बुजो हिज्जुल इज्जलः ॥ २०१६
गन्धपुष्पो गुच्छफलोऽनुवाकः कच्छकोल्पि ।
वेतसे विदुलः शीतो, नदीकूलप्रियो रथः ॥ २०१७

- अम्रपुष्पः पत्रमाली, वाणीरो वञ्जुलोऽपि च ।
 स्यादम्बुवेतसे भीरुर्नादेयी बालभीरुकः ॥ २०१८
- विदुलो मञ्जरीनम्रः, परिव्याधो निकुञ्जकः ।
 बरुणे गन्धवृक्षः स्यात्तित्तशाकः कुमारकः ॥ २०१९
- श्वेतपुष्पः श्वेतफलस्तमालो मारुतापहः ।
 साधुवृक्षः श्वेतवृक्षः, सेतुरश्मरिकारिपुः ॥ २०२०
- अङ्कोटे स्यात्पातसारो, दीर्घकीलो निकोचकः ।
 अङ्गोलकस्ताम्रफलो, रेचको गन्धपुष्पकः ॥ २०२१
- भिङ्गातके वीरतरुररुष्कोऽरुष्करो व्रणः ।
 भौतिको भूतनुद्गरिस्नेहः शोफकरो धनुः ॥ २०२२
- अमिमुत्सी बहुपत्रो, भङ्गी सूर्याभिसंज्ञकः ।
 अरिष्ठे स्यात्कृष्णवर्णो, रक्तवीजोऽर्धसाधनः ॥ २०२३
- शुभनामा शीतफेनः, फेनिलो गर्भपातनः ।
 निम्बे तु सर्वतोभद्रः, पारिभद्रः सुतित्तकः ॥ २०२४
- पिचुमन्दो यवनेष्टः, शुकेष्टः शुक्रमालकः ।
 अरिष्ठो हिङ्गुनिर्यासो, वेता नियमनोऽपि च ॥ २०२५
- महानिम्बे निम्बकरः, कार्मुको विषमुष्टिकः ।
 रम्यकः क्षीयको वृक्षोऽक्षिर्पातुः केशमुष्टिकः ॥ २०२६
- पीलौ संमी सदसाद्रः, शीतः फरभवद्भ्रमः ।
 गुस्मारिण्डफलश्चाथार्दिमन्तु गिरिसंभवे ॥ २०२७

अक्षोटः कर्परालश्च, फलस्नेहो गुहाशयः ।	
पारावते तु साराम्लो, रक्तमालः परावतः ॥	२०२८
आरेवतः सारफलो, महापारावतो महान् ।	
कपोताण्डतुल्यफलो, रुद्राक्षे तु महामुनिः ॥	२०२९
स तु चतुर्मुखो ब्रह्मा, द्विमुखस्तु वरार्गलः ।	
पञ्चमुखस्तु कार्तिकेयः, पञ्चमुखस्तु शंकरः ॥	२०३०
माधवस्त्वेकवदनो, विजयाशस्त्रधारणः ।	
पुत्रंजीवे त्वक्षफलः, कुमारजीवनामकः ॥	२०३१
करञ्जे स्यान्नक्तमालः, पूतीकश्चिरबिल्वकः ।	
करजः श्लीपदारिश्च, प्रकीर्णः कलिनाशनः ॥	२०३२
भेदास्त्वस्य त्रयस्तत्र, पङ्गुग्रन्था हस्तिवारुणी ।	
कर्मघां तु कृतमाल, उदकार्यः प्रकार्यकः ॥	२०३३
अङ्गारवल्यां शार्ङ्गस्था, कासघ्नी करतालिका ।	
रोहीतके रोहितको, रोही दाडिमपुष्पकः ॥	२०३४
रोहेडकः सदापुष्पो, रोचना ष्ठीहरक्तहा ।	
कट्फले तु सोमवल्कः, कैडर्यो गोपभद्रिका ॥	२०३५
कुम्भी कुमुदिका भद्रा, श्रीपर्णा भद्रवत्यपि ।	
दाडिमे कुट्टिमः कीरवल्लभः फलपाण्डवः ॥	२०३६
करको दन्तबीजश्चाघोडपुष्पे जपा जवा ।	
धातक्यां तु धातुपुष्पा, बर्हिपुष्प्यमिपुष्पिका ॥	२०३७

ताम्रपर्णी सुभिक्षा च, कुञ्जरा मद्यपावनी ।	
सल्लक्यां बल्लकी ह्रादा, सुवहा सुस्रवा रसा ॥	२०३८
अश्वमूर्तिः कुन्दरुकी, गजभक्ष्या महेरणा ।	
गन्धवीरा गन्धकारी, सुरभिर्वनकर्णिका ॥	२०३९
एरण्डे तरुणश्चित्रो, दीर्घदण्डो व्यडम्बकः ।	
पञ्चाङ्गुलो वर्द्धमान, आमण्डो रुवको रूवूः ॥	२०४०
व्याघ्रपुच्छो व्याघ्रतलश्चक्षुरुत्तानपत्रकः ।	
गन्धर्वहस्तकश्चक्षुरादण्डो हस्तिपर्णकः ॥	२०४१
उरुवूको हस्तिकर्णः, शुक्लो रक्तश्च स द्विधा ।	
किम्पाके तु महाकालः, कारुर्दः काकमर्दकः ॥	२०४२
कम्पिल्लके तु काम्पिल्लो, रक्ताङ्गो रक्तचूर्णकः ।	
चन्द्राङ्गयो रेचनकः, कर्कशाङ्गः पटोदयः ॥	२०४३
केतकच्छदनीयोऽम्बुप्रसादनफलः कतः ।	
कार्पास्या तु समुद्रान्ता, बदरा तुण्डिकेर्यपि ॥	२०४४
सा तु वन्या भरद्वाजी, भद्रा चन्दनवीजिका ।	
वन्दायां स्यात्तटस्थो, शौम्बर्यपदरोहिणी ॥	२०४५
वृक्षादनी वृक्षरुजो, जयन्ती कामपादपः ।	
स तु क्षीरवृक्षभवो, नन्दीवृक्षो जयद्रुमः ॥	२०४६
आटरूपे वृषो यासा, याशिका वाजिदन्तकः ।	
भियद्माना मिहमुन्व, सिंहांका सिंहपर्णिका ॥	२०४७

- सुम्बरौ सानुजः सौरः, सौरलो(सो) वनजोदकः ।
 तीक्ष्णवल्कस्तीक्ष्णफलस्तीक्ष्णपत्रो महामुनिः ॥ २०४८
 कदल्यां तु हस्तिविपा, रम्भा मोचाऽंशुमत्फला ।
 काष्ठीला वारणवुशा, स्यात्कालीरस इत्यपि ॥ २०४९
 तगरे कालानुसार्य, चक्राख्यो मधुको नृपः ।
 तूले तूदं ब्रह्मदारु, ब्रह्मण्यं ब्रह्मकाष्ठकम् ॥ २०५०
 ब्रह्मनिष्ठं च दापं च, क्रमुकं ब्रह्मचारि च ।
 मुष्कके मूर्खको घण्टा, क्रन्दालो मोक्षमुंचकौ ॥ २०५१
 पाटलिगोलिहः क्षारश्रेष्ठः कृष्णः सितश्च सः ।
 वंशे यवफलो वेणुः, शतपर्वा तृणध्वजः ॥ २०५२
 मस्करस्त्वचिसारस्त्वक्सारकर्मारतेजनाः ।
 गाङ्गेरुच्यां विश्वदेवदेवा ह्रस्वा गवेधुका ॥ २०५३
 खण्डारिष्ठा नागवला, स्वरबन्धनिकेत्यपि ।
 दार्वी दारुहरिद्रायां, पीता कण्टकसेरुका ॥ २०५४
 पीतद्रुमः पीतदारु, पीतनं पीतचन्दनम् ।
 पर्जनी कर्कटकिनी, कालेयकः पचम्पचा ॥ २०५५
 अन्धिपर्णे क्षिष्टपर्णे, विकीर्णे शीर्णेरोमकम् ।
 हरितं कुकुरं पुष्पं, शुकगच्छं शुकच्छदम् ॥ २०५६
 स्यौणेयकं वह्निचूडा, सुगन्धअन्धिक्रावपि ।
 स्पृक्षायां ब्राह्मणी पङ्कमुष्टिकापि शुनावधूः ॥ २०५७

- समुद्रान्तां मरुन्माला, निर्माल्या देवपुत्रिका ।
 लङ्कातिका कोटिवर्षा, देवी पङ्कजमुष्टिका ॥ २०५८
- गोमी स्वर्णलतेन्द्राणी, मरुन्माला तला लघुः ।
 विडङ्गे केरला मोघा, तन्दुलः कृष्णतन्दुलः ॥ २०५९
- वेल्लकः (भस्मकः) कृमिहा जन्तुघातको मृगगामिनी ।
 इन्द्राक्षे ऋषभो वीरः, श्रीमान्वृषभनामकः ॥ २०६०
- धूर्धुरो गोपतिः शृङ्गी, बन्धुरः पृथिवीपतिः ।
 ऋद्धौ सिद्धिर्युगं योग्यं, रथाङ्गं मङ्गलं वसु ॥ २०६१
- ऋषिसृष्टमुखं लक्ष्मीवृद्धेरप्याह्वया अमी ।
 पद्मके मालकः पीतो, रक्तश्च रुसरुश्यवः ॥ २०६२
- मुशुभः शीतवीर्यश्च, पाटलः पीतवर्णकः ।
 कङ्कुष्टे स्यात्काककुष्टः, पुलकः काकपालकः ॥ २०६३
- रेचनः शोधनो हासो, विडङ्गो रङ्गदायकः ।
 परुषके स्यादल्पास्थिः, परुषो नीलपर्णकः ॥ २०६४
- परोऽपरः परश्चैप, परिमण्डल इत्यपि ।
 खर्जूरे त्वग्नुजः पिण्डी, निःश्रेणिः स्वादुमस्तकः ॥ २०६५
- खर्जूरिकायां स्याद्भूमिखर्जूरी काककर्कटी ।
 ताले तलो लेख्यपत्रस्तृणराजो ध्वजद्रुमः ॥ २०६६
- नालिकेरे रसफलो, लाङ्गली कूर्चकेमरः ।
 णात्यो प्रौढफलो, नारिकेरो लतातरुः ॥ २०६७

- पूगे गुवाकः क्रमुकः, पूगी च (खपुरा) नीलवल्कलः ।
घण्टाऽस्य फलमुद्वेगं, चिके तु तत्र चिकणम् ॥ २०६८
विन्ताके तु रजःपुष्पो, जम्बूलः क्रमुकच्छदः ।
हिन्ताले तु तृणराजो, राजवृक्षो लताङ्कुरः ॥ २०६९
ताल्यां तु मृत्युपुष्पा स्यादेकपत्रफलापि च ।
खर्जूरतालखर्जूरीतालीहिन्तालकेतकाः ॥ २०७०
क्रमुको नालिकेरश्च, स्युरेते तृणपादपाः ॥ २०७१
इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे प्रथमो वृक्षकाण्डः ।

- सिन्दुवारे तु निर्गुण्डी, सीन्दुको नीलसन्धिकः ।
शीतसहा च सुरसा, चेन्द्राणी सिन्दुवारकः ॥ २०७२
सा नीला वनशेफाली, सुपुष्पा नीलमञ्जरी ।
श्वेता तु श्वेतसुरसा, गोलोमा भूतकेश्यपि ॥ २०७३
शेफालिकायां सुवहा, निर्गुण्डी नीलिकासुता ।
सुरसा रक्तवृन्ता च, श्वित्रघ्नी पुष्पवर्षिणी ॥ २०७४
सा तु शुक्ला भूतकेशी, सत्यनाम्नी बहुक्षमा ।
प्रियङ्गौ प्रियकः कङ्कुः, प्रियवल्ली प्रियालता ॥ २०७५
विष्वक्सेना गन्धफली, कारम्भा फलिनी फली ।
गुन्द्रा गोवन्द्रनी श्यामा, योपाह्वा पर्णभेदिनी ॥ २०७६

- मधुरायां यष्टीमधुस्तल्लक्षणा मधुस्रवा ।
 श्लीतकं च जलजासौ, मधुपर्णी मधूलिका ॥ २०७७
 अश्वगन्धायां तुरगी, कम्बुकाश्वावरोहकः ।
 अश्वकन्दो बहुगन्धा, पुत्रदा कोलकर्ण्यपि ॥ २०७८
 मेपशृङ्गयामजशृङ्गी, वर्तिका सर्पदंष्ट्रिका ।
 सैव स्यादक्षिणावर्ता, वृश्चिकाला विपाणिका ॥ २०७९
 उष्ट्रधूमकपुच्छा च, काली च विपघातिनी ।
 शृङ्गी तु कर्कटशृङ्ग्यां, नताङ्गी त्रिशिरेफला ॥ २०८०
 कर्कटाहा महाघोषा, वक्रा मञ्जरिशिम्बिका ।
 निदिग्धिकायां कण्टाली, दुःस्पर्शा कण्टकारिका ॥ २०८१
 व्याघ्री क्षुद्रा दुष्प्रधर्पा, धावनी हेमपुष्पिका ।
 बृहत्यां क्षुद्रमण्टाकी, वार्ताकी राष्ट्रिका कुली ॥ २०८२
 विशदः सिंखनाक्रान्ता, महोटिका महत्यपि ।
 विदायां तु स्वादुकन्दा, पुष्पकन्दा मृगालिका ॥ २०८३
 वृषादनी चर्मकपा, मूकुष्माण्ड्यश्ववह्नुमा ।
 विट्कालिका वृक्षपर्णी, महाश्वेता परा तु मा ॥ २०८४
 क्षीरशुक्रा क्षीरकन्दा, क्षीरवह्नी पयस्विनी ।
 क्रान्त्यगन्धेक्षुगन्धेक्षुवह्नी क्षीरविदारिका ॥ २०८५
 पृथ्विपर्ण्यां पृथ्विपर्णी, लाङ्गली क्रोष्टुपुच्छिका ।
 शृगालपर्णा कन्दर्वा, घृतिष्ठा धारणी गुहा ॥ २०८६

- सिंहपुच्छी चित्रपर्ण्यद्विपर्णी तिलपर्ण्यपि ।
 गोक्षुरे स्थलशृङ्गालवनशृङ्गाटगोक्षुराः ॥ २०८७
 कण्ठी पडङ्गी गोकण्टस्त्रिकण्टस्तु त्रिकस्त्रिकः ।
 इक्षुगन्धा व्यालदंष्ट्रः, श्वदंष्ट्रः स्वादुकण्टकः ॥ २०८८
 पलङ्कपा कण्टफलः, पडङ्गस्तुक्षुरः क्षुरः ।
 दन्त्यां शीघ्रोपशल्या च, चित्रोदुम्बरपर्णिका ॥ २०८९
 मकूलको रामदूती, निकुम्भो घुणवल्लभा ।
 नागदन्त्यां हस्तिदन्ती, वारुणी चापि चिर्भिटी ॥ २०९०
 मृगादनी मृगैर्वारुर्मृगाक्षी भुजगस्फटा ।
 श्वेतपुष्पा मधुपुष्पा पर्वपुष्पा, विषौषधिः ॥ २०९१
 अपामार्गे त्वधःशल्या, किणिही खरमञ्जरी ।
 धामार्गवः शैखरिको, वशिरः कपिपिप्पली ॥ २०९२
 कपिवल्ली मर्कटिका, शिखर्याघाटदुर्ग्रहौ ।
 प्रत्यक्पुष्पी पत्रपुष्पी, केशवल्ली मयूरकः ॥ २०९३
 पुनर्नवायां वृश्चीरो, दीर्घपत्रा शिलाटिका ।
 विशाखः क्षुद्रवर्षाभूः, कटिलः प्रावृषायणी ॥ २०९४
 शोफघ्नी चापरा त्वेषा, कूरमण्डलपत्रकः ।
 श्वेतमूला महावर्षा, भूर्वर्षकेतुरित्यपि ॥ २०९५
 ज्योतिष्मत्यां स्वर्णलता, दुर्मना लवणाग्निभा ।
 पारावतपदी पण्या, ज्योतिष्का कटमीत्यपि ॥ २०९६

- मापपण्यां(मार्द्रमाषा मांसमासा)सूर्यपर्णी, पाण्डुश्चापि महा-
सहा ।
- अश्वपुच्छा सिंहवृन्ता, कम्बोजी कृष्णवृन्तिका ॥ २०९७
- मुद्गपर्ण्या काकमुद्गा, वन्या मार्जारगन्धिका ।
- शिवा क्षुद्रसहा हासी, रङ्गणी सूर्यपर्णिका ॥ २०९८
- भूम्यामलक्याममला, बहुपुत्रा वितुन्नकः ।
- तामलक्युज्झटा ज्ञायतालिका नुन्नमालिनी ॥ २०९९
- हरिद्रायां वर्णवती, काञ्चनी वरवर्णिनी ।
- निगाख्या रङ्गनी गौरी, पीतिका मेहघातिनी ॥ २१००
- वेश्या विटप्रिया पिंडा, हरिता च तरङ्गिणी ।
- प्रपुत्राटे तु दद्दुमश्चक्राकश्चक्रमर्दकः ॥ २१०१
- मेपाक्षो मेपकुसुमः, पद्माटैडगजावपि ।
- मुण्ड्यां मुण्डतिका भिक्षुः, श्रावणी जीवबोधिनी ॥ २१०२
- श्रवणा श्रवणशीर्षा, प्रव्रजिता तपस्विनी ।
- महाश्रावणिकायां तु, व्यथा कदम्बपुष्पिका ॥ २१०३
- ग्रन्थिका लोभनीया च, चिउन्नग्रन्थनिकापि च ।
- वाकुच्यां स्यात्कालमेपी, दुर्गन्धा कुष्ठनाशिनी ॥ २१०४
- पूतिपर्णी सोमराजी, सुवह्नी सोमवल्लिका ।
- ज्वत्सुजः कृष्णफला, दुर्लेखा पूतिफल्यपि ॥ २१०५
- रागायां श्रेयसी रसा, रसन्यतिरसा रसा ।
- पद्मापर्णी गन्धमूला, सुवहा मारुतापहा ॥ २१०६

- नाकुल्यां सर्पगन्धा तु, सुगन्धा वारिपत्रका ।
 गन्धनाकुलिकायां तु, सर्पाक्षी विपमर्दिनी ॥ २१०७
- महासुगन्धा सुवहा, छत्राकी नकुलप्रिया ।
 कुठेरके त्वर्जकः स्यात्क्षुद्रपत्रः कुठिञ्जरः ॥ २१०८
- वैकुण्ठस्तीक्ष्णगन्धश्च, द्वितीयो वेटपत्रकः ।
 पर्णासो विल्वगन्धश्च, स तु कृष्णः सरालकः ॥ २१०९
- कालतालः कृष्णमल्ली, मालुकः कृष्णमालुकः ।
 तुलस्यां सुरसा प्रेतराक्षसी बहुमञ्जरी ॥ २११०
- यस्या गौरी शक्रपत्नी, भूतघ्नी देवदुन्दुभिः ।
 फणिज्जके मरिचकः, खरपत्रोऽत्रपत्रकः ॥ २१११
- मरूपको मरुबको, जम्भीरो मारुतः फणी ।
 त्रायन्ती त्रायमाणायां, कृतत्राणाद्विसानुजा ॥ २११२
- वार्षिकं बदरा घृष्टिर्वाराही बलभद्रिका ।
 बलदेवा सुदुत्राणा, विष्वक्सेनप्रियापि च ॥ २११३
- यवासके धन्वयासो, यासो धन्वयवासकः ।
 दूरमूलो दीर्घमूलो, बालपत्रो मरुद्भवः ॥ २११४
- कुनाशकोऽधिष्ठकण्टस्ताम्रमूली प्रचोदनः ।
 दुस्पर्शः कच्छुरानन्ता, समुद्रान्ता दुरालभा ॥ २११५
- किराततिके कैरातो, रामसेनः किरातकः ।
 अनार्यतिकको हैमो, भूनिम्बः काण्डतिककः ॥ २११६

- कुष्ठे तु पाकलं रामं, वानीरं वाप्यमुत्पलम् ।
 वानीरजं वापिभावं, कौरवं व्याधिनामकम् ॥ २११७
 वालके जलकेशाल्यं, वहिष्टं दीर्घरोमकम् ।
 हीवेरो दिव्यवज्राणि, पिङ्गमाचमनं रुचम् ॥ २११८
 शंख्यां पलाशः पङ्कान्था, गन्धोली हिमजा वधूः ।
 कर्बुरः सुव्रता ग्रन्थमूली पृथुफलाशिका ॥ २११९
 एलावालुका त्वैलेयं, वालुकं हरिवालुकम् ।
 सुगन्ध्यालुकमेलवालु, दुर्वर्णं प्रसरं दृढम् ॥ २१२०
 कुङ्कुमे रक्तपर्यायं, संकोचपिशुनं शुक्रम् ।
 हीरं कुसुम्भं घुसृणं, पीतं वाल्हीकपीतने ॥ २१२१
 काश्मीरजं वह्निशिखं, वरं लोहितचन्दनम् ।
 जात्यां तु रजनीपुष्पा, मालती तैलमाविनी ॥ २१२२
 प्रियंवदा हृद्यगन्धा, मनोज्ञा सुमनोलता ।
 तस्यास्तु कलिकायां स्वात्पत्री सौमनसायिनी ॥ २१२३
 जातीफले जातिकोशं, शालुकं मालतीफलम् ।
 मज्जमारं जात्यमृतं, शौण्डं सौमनसं पुटम् ॥ २१२४
 यूथिकायां बालपुष्पा, मागधी शङ्खयूथिका ।
 गुणोज्ज्वला पुण्यगन्धा, चारुमोटा शिखण्डिनी ॥ २१२५
 अम्बुष्ठा गणिका सा तु, पीता स्याद्धेमपुष्पिका ।
 कुन्दे माध्यः सदापुष्पो, मकरन्दो मनोहरः ॥ २१२६

- अट्टहासो भृङ्गमित्र, शाल्योदनो यमश्वस ।
 स्यान्नवमालिकाया तु, मोमाली नवमालिनी ॥ २१२७
 सत्सला मुकुराराति, सुरभि शिशुगन्धिका ।
 कान्ता विभावरी त्रीप्सा, त्रैप्मिका शिखरिण्यपि ॥ २१२८
 मल्लिकाया शीतभीरुर्मदयन्ती प्रमोदनी ।
 अष्टापदी तृणशूल्य, गवाक्षा भूपदीत्यपि ॥ २१२९
 वार्षिक्या पट्पदानन्दी, श्रीमती सुभगा प्रिया ।
 सुवर्षा त्रिपुटा त्र्यस्रसुरूपा मुक्तबन्धनात् ॥ २१३०
 कुमार्या तु वर्णिचारुकेसरा भृङ्गसमता ।
 तरणी रामतरणिर्गन्धाढ्या कन्यका सहा ॥ २१३१
 अमिलाने स्यादम्लानौ महासहा ।
 रक्तपुष्प कुरुवक, पीतपुष्प कुरण्टक ॥ २१३२
 सेरेयके सहचरो, झिण्टी महावरश्च स ।
 स तु रक्त कुरुवक, स्यात्पीतस्तु कुरण्टक ॥ २१३३
 नील आर्तगलो दिसी, बाण ओदनपाक्यपि ।
 किंकिराते किंकिराट, पीतभद्र प्रलोभ्यपि ॥ २१३४
 चित्रके बल्लरीव्याल, पाठीनो दारुण कुट ।
 ज्योतिष्को जरणोऽभ्याख्यो, बलिनद्विपिपाठिन ॥ २१३५
 वासन्त्या स्यात्प्रहसन्ती, सुवसन्ता वसन्तजा ।
 सेव्यालिगन्धवा शीतसवासा सीतला वसा ॥ २१३६

- कुष्ठे तु पाकलं रामं, वानीरं वाप्यमुत्पलम् ।
 वानीरजं वापिभाव्यं, कौरवं व्याधिनामकम् ॥ २११७
 बालके जलकेशाख्यं, वहिष्टं दीर्घरोमकम् ।
 हीवेरो दिव्यवज्राणि, पिङ्गमाचमनं रुचम् ॥ २११८
 शंभ्यां पलाशः पङ्गन्था, गन्धोली हिमजा वधूः ।
 कर्बुरः सुव्रता ग्रन्थमूली पृथुफलाशिका ॥ २११९
 एलावालुका त्वैलेयं, बालुकं हरिवालुकम् ।
 सुगन्ध्यालकमेलालु, दुर्वर्णं प्रसरं दृढम् ॥ २१२०
 कुङ्कुमे रक्तपर्यायं, संकोचपिशुनं शुक्रम् ।
 हीरं कुमुभं घुसृणं, पीतं बालहीरपीतने ॥ २१२१
 काश्मीरजं वह्निशिखं, वरं लोहितचन्द्रनम् ।
 जात्यां तु रजनीपुष्पा, मालती तैलभाविनी ॥ २१२२
 प्रियंवदा हृद्यगन्धा, मनोशा सुमनोलता ।
 तस्मास्तु कलिकायां स्वात्पत्री सौमनसायिनी ॥ २१२३
 जातीफले जातिकोशं, शालुकं मालतीफलम् ।
 मज्जगारं जात्यमृतं, शौण्डं सौमनसं पुटम् ॥ २१२४
 यूथिकायां बालपुष्पा, मागधी शङ्खयूथिका ।
 गुणोज्ज्वला पुष्यगन्धा, चारुमोटा शिन्धुण्डिनी ॥ २१२५
 श्रम्भष्टा गणिका ना तु, पीना स्याद्धेमपुष्पिका ।
 गुन्दे मान्यः मद्रापुष्पो, मकरन्दो मनोहरः ॥ २१२६

- अट्टहासो भृङ्गमित्रं, शाल्योदनो यमश्वसः ।
स्यान्नवमालिकायां तु, मोमाली नवमालिनी ॥ २१२७
सत्सला मुकुरारातिः, सुरभिः शिशुगन्धिका ।
कान्ता विभावरी त्रीप्सा, त्रैप्मिका शिखरिण्यपि ॥ २१२८
मल्लिकायां शीतभीरुर्मदयन्ती प्रमोदनी ।
अष्टापदी तृणशूल्यं, गवाक्षा भूपदीत्यपि ॥ २१२९
वार्षिक्यां पट्पदानन्दी, श्रीमती सुभगा प्रिया ।
सुवर्षा त्रिपुटा त्र्यस्रसुररूपा मुक्तबन्धनात् ॥ २१३०
कुमार्यां तु वर्णिचारुकेसरा भृङ्गसंमता ।
तरणी रामतरणिर्गन्धाढ्या कन्यका सहा ॥ २१३१
अमिलाने स्यादम्लानौ.....महासहा ।
रक्तपुष्पः कुरुवकः, पीतपुष्पः कुरण्टकः ॥ २१३२
सैरेयके सहचरो, श्लिण्टी महावरश्च सः ।
स तु रक्तः कुरवकः, स्यात्पीतस्तु कुरण्टकः ॥ २१३३
नील आर्तगलो दिसी, वाण ओदनपाक्यपि ।
किंकिराते किंकिराटः, पीतभद्रः प्रलोभ्यपि ॥ २१३४
चित्रके वह्नीरीव्यालः, पाठीनो दारुणः कुटः ।
ज्योतिष्को जरणोऽभ्याख्यो, बलिनद्विपिपाठिनः ॥ २१३५
वासन्त्यां स्यात्प्रहसन्ती, सुवसन्ता वसन्तजा ।
सेव्यालिबान्धवा शीतसंवासा सीतला वसा ॥ २१३६

- नील्यां श्रीफलिका काला, दोला मेला विशोधनी ।
 तूणी तुच्छा भारवाही, रज्जनी मधुपर्णिका ॥ २१३७
- द्रोणी क्लीतकिका आम्या, नीलकेशी महारसा ।
 दमने स्याद्ब्रह्मजटा, मुनिर्दानिर्पिंपुत्रकौ ॥ २१३८
- गन्धोत्कटः पुण्डरीकः, पाण्डुरागस्तपस्व्यपि ।
 धत्तूरे घूर्तधत्तूरौ, कितवो देवता शठः ॥ २१३९
- घण्टापुष्पस्तलफलो, मातुलः कनकाह्वयः ।
 उन्मत्तो मदनश्चास्य, फलं मातुलपत्रकम् ॥ २१४०
- शङ्खपुष्पां क्षीरपुष्पी, शिवब्रह्मकिरीटिनी ।
 मधुपुष्पी मधुगन्धा, शङ्खाहा शङ्खमालिनी ॥ २१४१
- धूसरच्छदना श्वेतपुष्पी वनविलासिनी ।
 कूर्चूरे द्रविडः काल्यो, वेधान्यो गन्धमूलकः ॥ २१४२
- मोचामम्त्वजमोदायां, मयूरो लोचमस्तकः ।
 सराश्वा कारवी वसन्तगन्धा हस्तिमयूरकः ॥ २१४३
- दीप्यो यद्दी ब्रह्मदर्भा, लोचमर्कट इत्यपि ।
 यमान्यां स्यादुग्रगन्धा, यमनी यवमाह्वयः ॥ २१४४
- महदेन्यां तथा दण्डोत्पला गोचन्द्रना वसा ।
 गन्धवर्णा सिनैः पुष्पैर्विश्वदेवा तु मारुणैः ॥ २१४५
- पपटके वरतिक्तो, रजः कवचनामकः ।
 गोजिघ्रायां शृङ्गवेरी, दारिका भूमिकालिका ॥ २१४६

- बलायां शीतपाकी स्याद्भवोदन्योदनाह्वया ।
 वाट्यालकस्तथा वाट्यपुष्पिका पीतपुष्पिका ॥ २१४७
 देवसहा सहदेवाऽतिबला बाह्यपुष्पिका ।
 ऋष्या प्रोक्ता ऋष्यगन्धा, कङ्कता वर्षपुष्पिका ॥ २१४८
 वाट्यायिनी भूरिवला, तिष्या वीर्या बृहद्बला ।
 महागन्धा गन्धवली, मङ्गल्याऽर्थप्रसाधनी ॥ २१४९
 मुसल्यां तु तालमूली, दुर्नामारिर्म(श ?)त्विषा ।
 वृष्यकन्दा तालपर्णी, सुमूला बलदा शिवा ॥ २१५०
 हिङ्गौ जतुकवाल्हीकगूढगन्धानि रामठम् ।
 सहस्रवेधि भूतघ्नं, जरणं सूपधूपनम् ॥ २१५१
 हिङ्गुपत्र्यां पृथुः पृथ्वी, दीर्घिका चारिपत्रिका ।
 जातूका रामठी वंशपत्रा पिण्डा शिवाटिका ॥ २१५२
 कारवी करवी तन्वी, वाष्पिका बिल्वकेत्यपि ।
 काकजङ्घायां तु दासी, लोमहीना प्रभावलः ॥ २१५३
 नदीकान्तो नद्यास्या च, पारावतपदीत्यपि ।
 काकनासायां सुरङ्गा, वायसी वायसाङ्गिका ॥ २१५४
 वारुणी तस्करस्त्रायुः, काकतुण्डफला च सा ।
 पापाणभेदे नगभिच्छलाभिचित्रपर्णकः ॥ २१५५
 हमुपायां विल्वगन्धा, वपुषा मत्स्यगन्धिनी ।
 साऽन्याऽथ्वत्थफला ध्वाङ्गनामिका कच्छुनाशिनी ॥ २१५६

- घण्टारवायां स्यान्मल्यपुष्पिका श(र)घण्टिका ।
 अल्पघण्टा बृहत्पुष्पी, शणपुष्पी महाशणः ॥ २१५७
 शणे तु किंकिणी जाली, जन्तुनन्तुर्महाशणः ।
 शीघ्रप्रोही बलवान् सुपुष्पः क्षेत्रमण्डनः ॥ २१५८
 कुसुम्भेऽभिशिखं महारञ्जनं कमलोत्तरम् ।
 शालपर्ण्या दीर्घमूला, त्रिपर्णी पीतिनी ध्रुवा ॥ २१५९
 विदारि गन्धातिगुहा, स्थिरा भौमांशुमत्यपि ।
 मार्ग्या ववेरकः पद्मा, वन्दकोऽङ्गारवल्लिका ॥ २१६०
 गर्दभशाकब्राह्मण्यौ, हृद्धी ब्राह्मण्यष्टिका ।
 आवर्तस्यां चमेरुद्गा, विभाण्डी पिच्छिका लता ॥ २१६१
 रक्तपुष्पा निंदुकिनी, म्यान्महाजालिनी च सा ।
 नातुल्यां न्यात् पक्षिपीडा, वेत्रमूला विसर्पिणी ॥ २१६२
 शङ्खनी घृद्धपादा च, यवतिकायसीश्वराः ।
 तेजस्विन्यां पारिजाता, पीताश्रुद्गा महौजसी ॥ २१६३
 तेजोवती तेजिनी च, तेजोद्गा बल्कलेत्यपि ।
 पथिफायां तु तुल्सी, ताल्पत्री लम्बकम् ॥ २१६४
 कन्दपत्रं त्वचं पत्रा, मलपत्रमुचरा ।
 माम्यां यशी कृष्णजटा, गलदा जटिला जटा ॥ २१६५
 तपस्विन्यानिर्षी हिंसा, श्रन्त्यादी विशिना च गा ।
 गन्धमांस्यां पुनः फेरी, भूतफेरी पिशाचिका ॥ २१६६

- सुलोमशा भूतजटा, भूतना केशिकेत्यपि ।
सुरायां सुरभिर्देत्या, गन्धाब्धां गन्धमादनी ॥ २१६७
- भूरिगन्धा गन्धवती, कुटी गन्धकटी च सा ।
प्रपौण्डरीके शौण्डर्यं, सानुजं पौण्डरीयकम् ॥ २१६८
- प्रपुण्डरीक चक्षुष्यं, सत्पुष्पं सानुमानकम् ।
जतुकायां तु जतुका, जतुकृच्चक्रवर्तिनी ॥ २१६९
- जेन्तुका जतुकारी च, सहर्षा जननी जनी ।
मासरोहाया विक्रसा, घृता चर्मकपा रुहा ॥ २१७०
- रक्तपाधा नमन्कारी, समझाऽञ्जलिकारिका ।
गण्डकाली शमीपत्रा, राक्षा खदिरिका च सा ॥ २१७१
- तद्विशेषस्त्रिपादी स्यात्सुपादी हंसपादिका ।
विषग्रन्थिहंसपदी, घृतमण्डलिकापि च ॥ २१७२
- अथ स्याज्जलपिप्पल्यां, शारदी शकुलादनी ।
मत्स्यादनी मत्स्यगन्धा, लाङ्गली तोयपिप्पली ॥ २१७३
- शिखमल्यां पाशुपतः, सुनतो वसुको वुकः ।
कुलपुष्पः निष्वमूलः, पाण्डुरोगप्रिय कुलः ॥ २१७४
- अतिविपाया तु विधा, महुरा श्वेतकन्दिका ।
उपविषा श्यामकन्दा, शृङ्गी प्रतिविषारणा ॥ २१७५
- मेदाया स्यान्मणिच्छिद्रा, मधुग शल्यपर्ण्यपि ।
महामेदायां तु वसुच्छिद्रा देवमणिर्गुः ॥ २१७६
- इत्याचर्यधीदेववन्द्यैरथिते निघण्टुशेषे द्वितीयो गुणघण्टः ।

- गुजायां कृष्णला काकचिञ्चिका काकणिन्दिका ।
 काकादनी काकनखी, रक्तिका काकवृन्तिका ॥ २१७७
 काकर्षालुश्चक्रशल्या, दुर्मेपा ताम्रिकोचटा ।
 चूडामणिर्दुर्मोघा च, शतपाकी शिखण्डिनी ॥ २१७८
 पाठायां श्रेयसी पापचेलिका वृद्धकर्णिका ।
 वृकं तिक्ता वरतिक्ता, प्राचीना स्थायिनी वृकी ॥ २१७९
 एकाष्ठीला रसाम्बुष्ठाऽम्बुष्ठीकी वृकदन्तिका ।
 शतावर्या बहुसुता, पीवरीन्दीवरी वरी ॥ २१८०
 शतमूला शतपदी, शतवीर्या मधुस्रवा ।
 नारायणी द्वीपिशत्रुद्वीपिकार्मारुपत्रिकाः ॥ २१८१
 महापुरुषदत्तोर्ध्वकण्टका वरकण्टका ।
 सहस्रवीर्या (च) मुन्यमीरुः सवरणीत्यपि ॥ २१८२
 कटुकायां मत्स्यपित्ता, रोहिणी कटुरोहिणी ।
 अशोकरोहिणी कृष्णभेदा तिलकरोहिणी ॥ २१८३
 कटम्भरा काण्डरुहा, रात्रा तिक्तकरोहिणी ।
 तिक्ताऽरिष्ठा कटुर्मत्स्या, चक्राक्षी शकुलादनी ॥ २१८४
 कपिकच्छा मखगुप्ता कण्डुरा दुरभिग्रहा ।
 अजहा मर्कटी व्यण्डा, फच्छुरा कपिकच्छुरा ॥ २१८५
 ऋष्यप्रोक्ता शूकशिर्षी, लाहली प्रावृपायणी ।
 आर्यमी वह्निपर्याया, कपिरोमा दुरालभा ॥ २१८६

- मज्जिष्ठायां रक्तयष्टिः, समङ्गा विकसाऽरुणा ।
 भण्डीरी मञ्जुका भण्डी; जिङ्गी योजनवल्लयपि ॥ २१८७
 कालमेपी कालगोष्ठी, मण्डूकपर्णिकापि च ।
 मरिचे मलिने कृष्णं, वेल्लजं धर्मपत्तनम् ॥ २१८८
 पवनेष्टं शिरोवृन्तं, मूपणं कोलकं च तत् ।
 पिप्पल्यां च पला कृष्णा, वैदेही मागधी कृष्णा ॥ २१८९
 शौण्डी श्यामोपणा कोलोपकुल्या कृष्णतन्दुला ।
 तन्मूलं ग्रन्थिकं सर्वग्रन्थिकं चटकाशिरः ॥ २१९०
 समूलकं कोलमूलं, कटुग्रन्थिकमूपणम् ।
 चविकायां तथा चव्यं, चवनं कालवल्लयपि ॥ २१९१
 तत्फले वसिरो हस्तिपिप्पली श्रेयसीत्यपि ।
 गिरिपर्ण्यामरस्फोता, विष्णुक्रान्ता पराजिता ॥ २१९२
 सा तु श्वेता श्वेतनामा, कटभी श्वेतपुष्पिका ।
 श्वेतस्यन्दाऽध्वखुरश्च, कृष्णा त्वव्यक्तगन्धिका ॥ २१९३
 नीलस्यन्दा नीलपुष्पी, महाश्वेताऽङ्गवन्दना ।
 स्यादिन्द्रवारुणी त्वैन्द्री, विपादनी गवादनी ॥ २१९४
 इन्द्रैर्वारुः क्षुद्रफला, गोदुघा च गवाक्ष्यपि ।
 द्वितीयेन्द्रवारुण्यां तु; चित्रफला महाफला ॥ २१९५
 आत्मरक्षा विशाला च, त्रपुसी तुम्बसीत्यपि ।
 वचायामुग्रगन्धोग्रा, जटिला शतपर्विका ॥ २१९६

- इक्षुकर्णिका गोलोमी, लोमशा सूतनाशिनी ।
 अन्या श्वेतवचा मेघ्या, पङ्ग्रन्था हैमवत्यपि ॥ २१९७
 शारिवायां गोपकन्या, गोपवल्ली प्रतानिका ।
 गोप्या स्फोता लता श्वेता, शरदा काष्ठशारिवा ॥ २१९८
 नागजिह्वाथ सा कृष्णभद्रा चन्दनशारिवा ।
 मद्रवल्ली कृष्णवल्ली, चन्दनोत्पलशारिवा ॥ २१९९
 मूर्वायां मोरटा देवी, मधुश्रेणी मधूलिका ।
 देवश्रेणी मधुरसा, गोकर्णी तेजनी स्रवा ॥ २२००
 धनुःश्रेणी चापगुणी, पीलुर्ना तिक्तवलकली ।
 पीलुपर्णी त्रिगुपर्णी..... ॥ २२०१
 लाङ्गल्यां हलिनी नन्दा, विशल्या गर्भपातिनी ।
 अनन्तामिमुखा शैरीपुष्पिका कलिकारिका ॥ २२०२
 गुह्य्याममृता सोमवल्ली वत्सादनी धरा ।
 छिन्नोद्भवा छिन्नरुहा, विपद्भी देवनिर्मिता ॥ २२०३
 विशल्या कुण्डली छिन्ना, तन्निका चक्रलक्षणा ।
 देव्यनन्ता मधुपर्णी, जीवन्त्यमृतवह्यपि ॥ २२०४
 देवताडे देवदाली, वृत्तकोशा गरागरी ।
 जीमूतकस्तालकश्च, वेण्या सुविपघातिनी । २२०५
 क्रोशातक्यां कृतच्छत्रा, जाली घोषा सुतिक्तका ।
 मृदङ्गफलिनी कुंटा, घण्टाली कृतवेधना ॥ २२०६

- धामार्गवे पीतपुष्पो, महाजला महाफला ।
 कर्कोटकी कोशफला, राजकोशातकीति च ॥ २२०७
 हस्तिकोशातकी त्वेभा, विशाला कर्कशच्छदा ।
 क्षीरिण्यां स्यात्कटुपर्णी, घर्षणी पीतदुग्धिका ॥ २२०८
 फेनक्षीरा हेमक्षीरा, पीतक्षीरा करीपणी ।
 हेमाह्वया हेमशिखी, हेमवती हिमावती ॥ २२०९
 शङ्खिन्यां स्याद्वनहरी, तस्करी चोरपुष्पिका ।
 किशिनी ग्रन्थिका चण्डा, श्वेतबुध्ना निशाचरी ॥ २२१०
 आखुपर्ण्या पुत्रश्रेणी, न्यग्रोधा शम्बरी वृषा ।
 चित्रोपचित्रा रण्डाख्या, प्रत्यक्श्रेणी द्रवत्यपि ॥ २२११
 पद्मिन्यां तु महावल्ली, विसिनी विसनामयः ।
 पलासिनी नालकिनी, नलिनी पुटकिन्यपि ॥ २२१२
 कमले नलिनं पद्ममरविन्दं कुशेशयम् ।
 परं शतसहस्राभ्या, पत्र राजीवपुष्करे ॥ २२१३
 विसप्रसूनं नालीकं, तामरस महोत्पलम् ।
 तज्जलात्सरसः पंकात्, परै रुद्ररुहजन्मजैः ॥ २२१४
 पुण्डरीकं सिताम्भोजमथ रक्तसरोरुहम् ।
 रक्तोत्पलं कोकनदं, कैरविण्यां कुमुद्वती ॥ २२१५
 उत्पले स्यात्कुवलयं, कुवेल कुवलं कुवम् ।
 श्वेते तु कुमुदं चैव, कैरवं गर्दभाह्वयम् ॥ २२१६
 नीले तु स्यादिन्दीवरं, हल्लकं रक्तसंधिकम् ।

सौगन्धिके तु कल्हारं, बीजकोशे चराटकः ॥ २२१७

पद्मनाले तु मृणालं (विसिनी) तन्तुलं विसम् ।

किञ्जल्के केसरं नव्यदले संवर्तिका भवेत् ॥ २२१८

पद्मकन्दे करहाटशिफे शालकमौत्पले ।

पद्मबीजे तु पद्माक्षं, पद्मकर्कटिकेत्यपि ॥ २२१९

वारिपर्ण्यां तु पानीयवृष्टगा कुम्भिका हठः ।

जलशूके जलनीली, तथा शैवालशैवले ॥ २२२०

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे तृतीयो लताकाण्डः ।

शतपुष्पायां तु घोषा, शताहा माधवी मिषिः ।

अतिच्छन्ना लक्षपुष्पाऽर्वाक्पुष्पा कारवी सह्य ॥ २२२१

जीरके तु कणाजार्जी, जरणः कणजीरकः ।

कृष्णेऽस्मिन् कारवी पृथ्वी, सुगन्धा तुपवी पृथुः ॥ २२२२

उपकुञ्ची कुञ्चिका च, कालोपकुञ्चिकापि च ।

रसोने लशुनो म्लेच्छकन्दोऽरिष्ठो महौषधम् ॥ २२२३

महाकन्दोऽपदोऽप्येष, गृञ्जनो दीर्घपत्रकः ।

पलाण्डौ यवनेष्टः स्यात्सुकन्दो यक्रमूपणः ॥ २२२४

फरणः स तु हरितो, लताको दुद्रुमोऽपि च ।

सप्तलायां बहुफेना, सातला विन्दुलाऽमली ॥ २२२५

सारी मरालिका दीप्ता, फेना च मफसा यवा ।

प्रसारण्यां चारुपर्णी, भद्रपर्णी प्रतानिका ॥ २२२६

- भद्रबला भद्रलता, भद्रकाली महाबला ।
 सारणी सुप्रसारा च, राजा बला चसापि च ॥ २२२७
- ब्राह्मी वयःस्था मत्स्याक्षी, ब्राह्मणी सोमवल्लरी ।
 सरस्वती सत्यवती, सुख(सुसुखा) ब्रह्मचारिणी ॥ २२२८
- सूरणे कण्डुरः कन्दोऽशोधाती चित्रदण्डकः ।
 वृद्धदारुके त्वावेगी, जीर्णवालुकजुङ्गकौ ॥ २२२९
- अजाण्टी ऋक्षगन्धा स्यादन्तकोटकपुष्पिका ।
 सुवर्चलायां मण्डूकी, बदराऽऽदित्यवल्लभा ॥ २२३०
- मण्डूकपर्ण्यर्कभक्तादित्यवल्ली सुखोद्भिदा ।
 भृङ्गराजे भृङ्गरजो, भृङ्गारः केशरञ्जनी ॥ २२३१
- अमारको भेकरजो, भृङ्गो मार्कव इत्यपि ।
 कासमर्दे त्वरिमर्दः, कालं कतककर्कशौ ॥ २२३२
- वास्तुके तु शाकश्रेष्ठः, प्रवालः क्षारपत्रकः ।
 शाकवीरो वीरशाकस्ताम्रपुष्पः प्रसादकः ॥ २२३३
- पालङ्कायां तु पालङ्का, छुरिका मधुसूदनी ।
 जीवन्त्यां स्याज्जीवनीयं, जीवनी जीववर्द्धिनी ॥ २२३४
- माङ्गल्यनामधेया च, शाकश्रेष्ठा यशस्करी ।
 स्यादम्ललोणिकायां तु, चाङ्गेरी चुक्रिका रसा ॥ २२३५
- अम्बष्ठाऽम्लोलिका दन्तशठाटोलाम्लटोलकः ।
 नरेन्द्रमाता क्षुद्राम्ली, चतुष्पर्णी च लोणिका ॥ २२३६
- तन्दुलीये मेघनादस्तन्दुली तन्दुलेरकः ।

- गण्डीरको रक्तकाण्डो, विपहार्यल्पमारिषः ॥ २२३७
 समण्ठो तु तोयवृत्तिर्गण्डीरस्तोयमञ्जरी ।
 समष्ठीला शोषहरी, जलापा मार्गतूलकः ॥ २२३८
 अन्यैः सुखलगण्डीरः, कर्बुरष्टकदेशजः ।
 काकमाच्यां काकमाची, काकसाहा वृषायणी ॥ २२३९
 श्रीहस्तिन्यां तु भूरुण्डी, कुरुण्डी काश्मरीरिपुः ।
 सुनिपण्णे सुचिपत्रः, स्वस्तिकः शिरिवारकः ॥ २२४०
 श्रीवारकः शितिवरो, वितुन्नः कुक्कुटः शितिः ।
 मूलके तु महाकन्दो, रुचिप्यो हस्तिदन्तकः ॥ २२४१
 वुस्तिका नीलकण्ठश्च, सेकिमो हरिपर्णकः ।
 चाणाक्यमूलके शालमर्कटो मरुसंभवः ॥ २२४२
 विष्णुगुप्तमतो मिश्रः, स्थालयो मर्कटोऽपि च ।
 हिलमोच्यां शङ्खधरा, जलब्राह्मी च मोचिका ॥ २२४३
 कलम्ब्यां तु शतपूर्वा, केलम्बूर्यायसी च सा ।
 कारवेळ्यां तु सुपवी, कटिल्ला मृदुपर्णका ॥ २२४४
 पटोले तु पाण्डुफलः, कुलकः कर्कशच्छदः ।
 राजीफलः कफहरो, राजिमानमृताफलः ॥ २२४५
 कङ्कोटे तु किलासप्तस्तिक्तपर्वः सुगन्धकः ।
 कूष्माण्डके तु कर्कारुः, कलिङ्ग्यां बहुपुत्रिका ॥ २२४६
 तुम्ब्यां पिण्डफलेश्वाकुस्तिक्तबीजा महाफला ।
 अलाबूः क्षत्रियवरा, कट्टका लाबुनी च सा ॥ २२४७

- चिर्भित्थ्यां त्रपुसी बालुक्येर्वाहृर्न्याडपत्रिका ।
 ऊर्वारुः कर्कटीस्तत्र, फला राजादनीलता ॥ २२४८
- छर्दनीय विपाटुश्च, तस्याः पक्वफलस्फुटी ।
 कूर्चके शृङ्गकः सर्जो, दीर्घायुः कूर्चशीर्षिकः ॥ २२४९
- भङ्गल्यनामधेये च, जीवकः प्रियजीवकः ।
 हस्ताङ्गको मधुरकः, प्राणकश्चिरजीव्यपि ॥ २२५०
- पुष्करमूले स्यान्मूलं, वीरपुष्करनामकम् ।
 पौष्करं पुष्करजटा, कश्मीरं पद्मवर्णकम् ॥ २२५१
- मस्तुगन्धायां तु गन्धा, स्वरपुष्पा शकम्भरा ।
 कर्परी चर्चरी तुङ्गी, पृथिमयूर इत्यपि ॥ २२५२
- चिम्ब्यां रक्तफला गोल्हा, मवालफलधोपिका ।
 ओष्ठोपमफला तुण्डी, तुण्डिका पीतुपर्ष्यपि ॥ २२५३
- इत्याचार्यधीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे चतुर्थः साङ्ख्यण्डः ।

- वायसेक्षुः पोटगलः, कासेक्षुः कौकिनां क्षेमः ॥ २२५७
 उलपू/चल्वजो वालकेशी दृढलतापि च ।
 इक्षू रसालो गण्डीरी, गण्डकी क्षुद्रपत्रकः ॥ २२५८
 तस्यैकादशभेदाः स्युः, पुण्ड्रकान्तरकादयः ।
 नले नडः शून्यमध्यो, गमनो नर्तको नटः ॥ २२५९
 अरण्यनलको रन्ध्री, पोटगलो विभीषणः ।
 नलिनुर्ग्रामनलिका, नाकुली लेखकाञ्चिता ॥ २२६०
 शरे तु मुञ्जो बाणाख्यः, स्थूलदर्भः पितामहः ।
 गुञ्जस्तजनको भद्रमुञ्जो याजनकक्षुरः ॥ २२६१
 मुञ्जस्तु यजिको मध्ये, दृढत्वग्रहमेखलः ।
 अथ बालतृणे शष्पं, शुकं शालिकमङ्गुलम् ॥ २२६२
 तृणं स्यादर्जुनं घासे, यवसं चारि इत्यपि ।
 दर्वायां तु शतपर्वा, भार्गवी विजया जया ॥ २२६३
 मङ्गल्या स्यादलाऽनन्ता, मरी प्रतानिका रुहा ।
 सहस्रवीर्या श्यामाङ्गी, हरिता हरिताल्यपि ॥ २२६४
 श्वेतदूर्वा तु गोलोमी, शतवीर्या शता लता ।
 गण्डदूर्वायां मुण्डाली, वारुणी शकुलाक्षकः ॥ २२६५
 मुस्तायां भद्रको भद्रमुस्ता राजकशेरुकः ।
 गुन्द्री वरोहो गाङ्गेयः, कुरुविन्दोऽम्बुदाह्वयः ॥ २२६६
 कुटं नटे तु कैवर्ती, मुस्तकं जीवनाह्वयम् ।
 काण्डीरकं जीवबुधं, गोनर्द गोपुरल्लवम् ॥ २२६७

शतपुष्पं दारपुरं, वानेयं परिपेलवम् ।	२२६८
जलमुक्ता मुस्तकाभं, शैवालदलसंभवम् ॥	
वीरणे तु वीरतरं, वीरभद्रं समूलकम् ।	२२६९
मूलेऽस्योशीरमभयं, समगन्धि रणप्रियम् ॥	
लामज्जके तु नलदममृणालं लवं लघु ।	२२७०
इष्टकापथकं शीघ्रं, दीर्घमूलं जलाशयम् ॥	

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे पञ्चमस्तृणकाण्डः ।

अथ धान्ये सस्यं सीत्यं, व्रीहिः स्तम्बकरी अपि ।	
आशौ स्यात्पाटलो व्रीहिर्गर्भपाकिनि पष्टिकः ॥	२२७१
शालौ तु कलमाद्याः स्युः, कलमे तु कलायकः ।	
लोहिते रक्तशालिः स्यान्महाशालौ सुगन्धिकः ॥	२२७२
यवे हयप्रियस्ताक्षर्यशूकस्तोवयस्त्वसौ हरित् ।	
मङ्गल्यके स्यान्मसूरः, कलाये तु सतीनकः ॥	२२७३
हरेणुः खण्डिकश्वाथ, चणके हरिमन्थकः ।	
मापे तु मदनो नन्दी, सरी बीजवरो बली ॥	२२७४
मुद्गे तु प्रधनो लोभ्यो, धलाटो हरितो हरिः ।	
पीतेऽस्मिन् वसुखण्डीरः, प्रवेलजयशारदाः ॥	२२७५
कृष्णे प्रवरवासन्तहरिमन्थजशिम्विकाः ।	
वनमुद्गे तु वरका, निगूढककुलीनकाः ॥	२२७६
खण्डिको राजमुद्गे तु, मधुष्टकमयुष्टकौ ।	

- गोधूमे सुमनो वह्ने, निष्पावः शितिविम्बिकः ॥ २२७७
 कुलत्थे तु कालवृन्तस्ताम्रवृन्ते कुलत्थिका ।
 आढक्यां तुवरी वर्णा, स्यात्कुल्माषे तु यावकः ॥ २२७८
 नीवारस्तु वनत्रीहिः, श्यामाके श्यामकः समौ ।
 कङ्गौ तु कङ्गुनी कङ्गुः, प्रियङ्गौ पीततन्दुल्य ॥ २२७९
 सा कृष्णा मधुका रक्ता, शोधिता मुशटी शिता ।
 पीता माघव्यथो दोला, फोद्रवः कोरदूपकः ॥ २२८०
 चीनके तु काककङ्कुर्यवनाले तु योनलः ।
 जूर्णाद्द्वयो देवधान्यं, जोर्णाला बीजपुष्पिका ॥ २२८१
 शणे भङ्गा मातुलानी, स्यादुमा तु क्षमाऽतसी ।
 गवेषुकायां गवेषुर्वन्यतिले तु जर्तिलः ॥ २२८२
 पण्डतिले तिलपिंजस्तिलपेजोऽथ सर्पे ।
 कदम्बकस्तुतुंभोऽथ, सिद्धार्थः श्वेतसर्पपः ॥ २२८३
 मापादयः शमीधान्यं, शूकधान्यं यवादयः ।
 स्यात्सस्यशूके किंसारु, कणिशं सस्यशीर्षकम् ॥ २२८४
 स्तम्बे तु गुच्छो धान्यादेर्नालः काण्डोऽफले त्विह ।
 पलांलौ धान्यत्वपलः, तुपे वुसे कडङ्गिरः ॥ २२८५

इत्याचार्यधीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे षष्ठो धान्यकाण्डः ।

इति श्रीहेमचन्द्राचार्यविरचितो निघण्टुशेषः समाप्तः ।

~~1946~~

श्रीअभिधानचिन्तामणौ शुद्धिपत्रकम् ।

१ देवाधिदेवकाण्डः प्रथमः ।

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१	५-२	दाहा०	दाह०
३	१२	॥ १३ ॥	॥ १२ ॥
३	१७-४	वाड०	वड०
॥	१९-४	लिङ्ग०	लिङ्गा०
४	२६	॥ ४६ ॥	॥ २६ ॥
५	२८-१	शान्तिः ^{११}	शान्तिः ^{११}
५	३०-२	वीरेश्वरमतीर्थकृत्	वीरेश्वरमतीर्थकृत्
५	॥-३	महावीरो	महावीरो ^१
॥	३३-२	जम्बूस्वाम्यर्थं प्रभवं	जम्बूस्वाम्यर्थं प्रभव- प्रभुः
॥	३४-३	महागिरि सुहस्त्याद्या	महागिरि सुहस्त्याद्या प्रभुः
६	४०-२	सुव्रता चिरा	सुव्रताऽचिरा
॥	४२-१	सुमुखश्चापि	कुसुमश्चापि
७	४८-१	मृग छागो	मृगश्छागो
९	६०-२	वैरेतयो ^१	वैरेतयो ^१
११	६९-२	धर्माथ०	धर्माथं०
११	७२-३	रत्यरती	रत्यरती
॥	टीप्पन		
	पंक्ति ७	साहसोपतता	साहसोपेतता
१२	७५-२	निर्वाण०	निर्याण०

पृष्ठ श्लो०पा० अशुद्ध शुद्ध
 १२ ७७-१ अभापणं पु० इत्यादि श्लो० मोक्षोपायो योगो
 ज्ञानधदानचरणा-
 त्मकः । अभापणं पुन-
 मौनं, गुरुर्धर्मोपदे-
 शकः ॥ ७७ ॥

॥ ८१-३ सूनुता० सूनुता०

२ देवकाण्डः द्वितीयः ।

१५	९३	९४	९३
१६	९९-४	०घणि०	घृणि
॥	॥ - ॥	०वृ०	०वृ०
॥	१०२	१०१	१०२
॥	१०५	१९	१०५
१७	१०६-१	०शोडंशः	०शोडंशः
॥	१११-३	०प्यां०	०प्यां०
॥	॥ ॥	फा०	फा०
१८	११५-१	भाद्र०	भद्र
॥	११८-४	फाल्गु०	फल्गु०
॥	१२१-२	०भांशु०	०भांशु०
१९	१२३	१३३	१२३
॥	१२४-१	०वी०	०वि०
॥	१२५-३	उद०	उप०
॥	॥ - ॥	रिष्टं	रिष्टं
॥	१२७-३	०टीको०	०टिको०

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
२८	१९३-२	शङखो	शङ्खो
”	१६ पङ्क्तिः	५ ति	५ इति
२९	१९७-१	०घतो .	०घती
३०	२०३-२	०म्बको	०म्बको
३१	२१०-२	रिटिनां०	रीटिनां०
”	” -४	नदि०	नन्दि०
”	२११	१२१ ०	२११
”	२१२-१	शम्भुः	शम्भुः
”	२१४-१	०ईनो	०ईनौ
३२	२१५-१	०पड०	०पद्०
”	२१६-१	जन्हु०	जहु०
”	” -२	वसुः	वसुः
”	२१७-४	सुवण	सुवर्ण
”	२१८-३	जगन्नाथो,	जंगन्नाथो,
”	२१९-१	शाङ्ग-	शाङ्ग-
”	” -४	०लजुंनाः	लाजुंनाः
”	२२०-२	०रिष्टं	०रिष्टं
३३	२२३-४	दुन्दुमिः	दुन्दुभिः
”	२२५-३	मुशलं	मुसलं
३४	२२७-३	०धिस्ररौ	०धिः स्ररौ
”	२२८-४	शम्ब०	शंब०
”	”	२१८	२२८
”	२३१-२	वज्रं,	वज्रिं

पृष्ठ	खो०पा०	'अशुद्ध	'शुद्ध
३४	२३१-३	स्वर्ण°	स्वर्ण°
३५	२३७-२	गोतमा°	गोतमा°
३७	२५८-३	कलि°	कल°
"	२५९-२	°द्विका	°द्विका
३९	२७०-१	शांघा	शाघा
४०	२८०-३	नत्तं	नृत्तं
४१	२८५-३	कौशि°	कैशि°
"	२८६-२	स्मरध्वजः	स्मरध्वजः
"	२९१-२	°ककुम्भ°	°ककुम्भ°
"	२९२-४	°तर्पं	तर्पं
४२	२९५-३	सारिवक	सारिवक
४३	३०६-२	°मुछा°	°मुछ°
"	३०७-४	सारिवकाः	सारिवकाः
४४	३१३-२	संछपाः	संछपाः
४६	३३१-४	पछविको	पछवको
"	३३२-१	°गुरु	गुरु
४७	३३४	३३५	३३४
"	३३६-४	प्रयोग्याः	प्रयोग्यः
३ मर्त्यकाण्डस्तृतीयः ।			
४८	३३९-३	शृद्धः,	शृद्धः,
५०	३५१-३	सधदान्धो	स धदान्धो
"	३५२-३	°णांशी	णांशा
५२	३६७-१	°रो, दान्धो,	°रोदान्धो

पृष्ठ	श्लो० पा०	अशुद्ध	शुद्ध
५२	३७१-३	निसूदनानि	निपूदनानि
५३	३७२-२	निष्कारणा०	निष्कारण०
”	”	X	॥३७२॥
”	३७४-२	०गतौ	गतौ
”	३७८-२	०धिष्ठलम्	०धिश्ठलम्
”	”	३६८	३७८
”	३७९-२	प्रतारणंम्	प्रतारणम्
५५	३९०-१	विसत्त्वरो	विसृत्त्वरो
”	” ”	विसमरः,	विसृमरः,
”	३९५-२	दादि०	दीदि०
५६	४००-१	घृतचरः	घृतवरः
”	४०३-२	०कृतिः	०कृती
५७	४०७-३	हवो	ह्यो
५८	४१५-१,२	धान्याम्लाना०	धान्याम्लारना
”	४१७-२	वेसवार	वेपवार
”	४१९-१	आसुरी०	असुरी
५९	४२७-२	स्वोदर	स्वोदर
६०	४३१-४	प्रसृतो०	प्रश्चितो०
”	४३२-३	घृष्टस्तु	घृष्टस्तु
”	” -४	०घृष्णुजी	०घृष्णुजी
६१	४३९-१	संयतश्च	संयतश्च
”	४४१-१	विप्रकृतौ,	विप्रकृतौ,
६२	४४५-२	गृहीतरि	ग्रहीतरि

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
६२	४४६-४	°जितोऽर्हि°	°जितेऽर्हि°
"	४५०-१	पिचण्डिलो	पिचिण्डिलो
"	" -३	विस्तु	विस्तु
६३	४५२-१	खुरणसा,	खुरणस
"	४५६-४	बलिनौ	बलिनो
"	" "	बलिभौ	बलिभः
"	४५८-३	बलिरः	बलिरः
६४	४६१-४	किलासिनिः	किलासिनि
"	४६५-१	क्षण°	क्षण°
६५	४६९-१	छदं	छदौ
"	४७१-१	अनाह°	आनाह°
६६	४८०-२	सद्ग°	सद्ग°
"	४८३-४	चुञ्चवः	चञ्चवः
६७	४८८-४	शस्त्रा	शास्त्रा
६८	४९४-२	जह्निको	जाह्निको
"	४९९-२	प्राघूर्णो°	प्राघूर्णो°
"	" -३	प्राघूर्णकोऽ	प्राघूर्णकेऽ
७०	५०७-३	°द्वोकः	°द्वोकः
"	५०८-१	कुट्ट°	कुट्टु°
"	त्रयोदशपङ्क्तौ	"	"
"	चतुर्दशपङ्क्तौ	°छातितं	°छातितं
७१	५१३-४	कुटुम्बिना	कुटुम्बिनी
"	५१४-४	परस्परम्	परस्परम्

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
७१	५१५-३	पयसी	प्रेयसी
"	५१६-१	दयेशा	हृदयेशा
"	५१७-२	घनमिता	चरमिता
७२	५२१-३	°अयन्त	°अयन्तः
"	५२२-१	प्राज्ञी प्रज्ञा	प्रज्ञा प्राज्ञी
"	" "	प्रजानन्त्यां	प्रजानत्यां
"	५२३-१	°चार्याणी,	°चार्यानी
"	" -४	°र्यर्यां	°र्यर्यां
७३	५३२-३	साधारणा स्त्री	साधारणस्त्री
"	५३४-३	लप्ता	नप्ता
७४	५३६-२	स्त्रीधमः	स्त्रीधर्मः
"	५३८-४	स्याद्भ°	स्याद्भं°
७५	५४६-४	°वद्भद्°	°वद्भद्°
"	५४७-२	सभगा°	सुभगा°
"	५५०-१	°सौरस्यौ,	°सौरस्यौ,
७७	५६३-४	वेर°	वेर°
७८	५६७-२	मस्तक°	मस्तिक°
"	५७०-३	वेणि	वेणिः
"	५७४-१	श्रोतं	श्रोत्रं
"	" "	५७९	५७४
७९	५७६-३	°ऽक्षिण्य°	°ऽक्षण्य°
"	५७८-४	निमिलनम्	निमीलनम्
"	५७९-२	अरू°	श्रू°

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
७९	॥ -३	अ्रविकारे	अ्रविकारे
॥	॥ -४	-अ-	-अ-
॥	५८०-१	अ्रवो°	अ्रवो
८०	५८७-२	कुरुपाशै	कुरुपाशै
॥	५८८-४	°रोऽसगः	°रोऽसगः
॥	५८९-२	दोर्वाहा	दोर्वाहा
८१	५९६-४	सिंहतालस्तु	सिंहतालस्तु
॥	५९७-२	मुंलु°	मुंस्तु°
८२	६०३-३	चूचुकन्तु	चूचुकं तु
॥	६०४-३	कलखण्डं	कालखण्डं
॥	६०६-४	वस्ति°	वस्ति°
८३	६१४-१	नलकीलो	नलकीलो
॥	॥ -२	°ध्वारो°	°ध्वारो°
८५	६२५-२	°लुङ्गकः	°लुङ्गकः
॥	६३०-३	छवि°	छवि°
८६	६३२-१	जैभं,	जैहं
॥	६३३-३	वस्ति°	वस्ति°
॥	६३४-२	°यस्करः	यस्करः
८७	६४५-२	वाद्धि°	वद्धि°
८८	६५१-३	सिद्ध°	निद्ध°
॥	६५५-३	घ,	×
॥	॥ -३	पाला°	पाल°
८९	६५६-१	साङ्गपत्र	साङ्गपत्र

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
८९	६५८-२	०वलीलता	०वलीलताः
”	६६३-२	०वापा	०वापौ
”	६६४-१	०मुंदा,	०मुदा,
९०	६६५-२	किङ्किणी	किङ्कणी
९०	६७०-३	०रुर्णायु०	०रुर्णायु०
९१	६७४-३	चौलः	चोलः
”	६७६-२	नक्तक०	नक्तक०
”	६७८-२	त्वामो०	ध्यामो०
९२	६८४-१	मुकुरा०	मकुरा०
९३	६९५-१	प्राजपत्य	प्राजापत्य
९४	७००-३	पृथु०	पृथु०
”	७०२-२	सर्वदमः	सर्वदमः
९५	७१०-१	धीमत्सुः	धीमत्सुः (स.)
९६	७१६-१	परिवर्ह०	परिवर्ह०
”	७१८-१	०करद्वा	करद्वा
९७	७२३-४	रूपा०	रूप्या०
”	७२६-२	गोपा	गोपो
९८	७२९-४	प्रत्यर्घ्य०	प्रत्यर्घ्य०
”	७३३-२	०परुपः	०पूरुपः
९९	७३६-१	सामदा-	सामदान
”	७३८-३	मृंगया	मृगया
१००	७४१-४	०द्धम्	०द्धरम्
”	७४२-४	समजमम्	समजसम

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१०१	७४६-२	ध्वजिना	ध्वजिनी
"	" -२	पताकिना	पताकिनी
"	७४९-१	अनीकिना	अनीकिनी
"	७५१-४	शतङ्गः	शताङ्गः
१०२	७५७-४	यानमुख	यानमुखं
१०३	७६१-१	रथा ^०	रथ ^०
"	७६५-४	सघ्नदा	सघ्नदो
"	७६६-२	यम	यर्म
"	" -३	कवच	कवचं
"	" -४	°नुग्र	°नुग्रं
१०४	७६७-१	शूपांसा,	शूपांसो
"	७६९-३	°यसा	°यसी
१०४	६७२-४	लक्षतः	लक्षतः
१०५	७७४-२	मुक्त	मुक्तं
"	७७६-३	सिञ्जिनी	शिञ्जिनी
"	" -४	°कारणम्	°वारणम्
१०५	७७८-१	गार्ध्वपक्षी,	गार्ध्वपक्षौ
"	७७९-३	प्रहिते	प्रहितो
१०६	७८३-३	चर्म	चर्मं
"	७८५-२	°दिला	°दीली
"	" -३	भिन्दिपाल	भिन्दिपाले
१०७	७८७-३	°शदुस्को	°सदु.स्को ^०
"	७९२-४	ऊर्जरूप ^०	ऊर्जरूप ^०

पृष्ठ	स्रो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१०७	७९३-३	शक्यते	शक्यते
१०८	७९६-२	०पहसी	०सहसी
"	७९७-१	०ह्यानि,	०ह्याभि,
"	७९८-३	समीक	समीकं
"	७९९-४	तुमुल	तुमुलं
१०९	८०२-४	सन्द्राव०	सन्द्राव०
"	८०३-४	दमरं	दमरे
१११	८१३-३	घटुः	घटुः
"	८१४-२	घट्ट०	घट्ट०
"	८१५-३	रोच्यः,	रौच्यः,
११२	८२१-३	होत्र	होत्रं
"	८२२-१	तच्छ्राद्धं:	तच्छ्राद्धं
"	८२५-१	०कटको	०कटके
११३	८२७-१	समीपेनी	सामिपेनी
"	८२८-१	०भंसित	०भंसितं
"	८३०-१	शमनं (शसनं),	शसनं (शमनं),
११४	८३६-२	होगामि०	होमामि०
"	८३८-१	महामन	महामनं
"	८३९-३	पारायण	पारायणे
"	८४०-२	काय	कायं
११४	८४१-१	महाम्य	महाम्यं
"	८४२-१	संस्कारपूर्व	संस्कारपूर्व-
११५	८४३-२	पुण्यक	पुण्यकं

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
११५	८४५-१	यज्ञसूत्र	यज्ञसूत्रं
"	८४६-१	घाल्मीकी०	घाल्मीकि०
"	" -३	मग्रा०	मैग्रा०
"	" -४	माढः	माढरः
"	८४७-१	पराशर्य्यः,	पाराशर्य्यः
"	" -४	०कालिका	०कालिकी
"	८५०-१	०याजा	०याजी
११६	८५२-१	कात्यायने	कात्यायनो
"	८५८-१	०रुष्टो,	०रुष्टो,
११७	८५९-२	निषिद्ध०	निषिद्ध०
"	८६५-२	०वेतन	०वेतने
"	८६६-३	सेवावृत्तिः	सेवावृत्तिः
११८	८६८-२	ऋया	ऋयी
"	" -३	ऋयद्	ऋयदे
"	८६९-२	नीचा	नीची
"	८७०-३	न्यासं,	न्यासे,
"	८७१-१	माप्रकं	माप्रके
"	" -२	मर्य	मर्यं
"	" -३	पणितर्य्यं	पणितर्य्यं
"	८७२-२	०स्तुल्यौ	०स्तुल्यौ
"	" -३	गणेष	गणेषं
"	८७३-२	दुनायुतः	दुनायुतः
"	" -३	मयुतं,	मयुतं,

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
११८	८७३-४	०कोटयः	कोटयः
११९	८७५-१	असङ्ख्यं	असङ्ख्यं
"	" -४	वहिनकम्	वहिनकम्
"	८७६-१	वोहित्यं	वोहित्यं
"	" "	वहन	वहनं
"	" -२	पोतवाहा	पोतवाहो
११९	८७७-१	०तरीण्यो	०तरीण्यौ
"	" "	बेडऽथ,	बेडाऽथ,
"	८७८-४	सेकपात्र	सेकपात्रं
"	८७९-१	कोला	कोलो
"	" -२	स्यात्तरी०	स्यात्तर०
१२०	८८२-३	साक्षो,	साक्षी,
"	८८३-१	पोतव	पोतवं
"	८८४-४	तत्पल	तत्पले
"	८८७-१	चतुर्विंशत्या०	चतुर्विंशत्य०
"	" -२	हस्ता	हस्तौ
"	८८८-४	गवीश्वर	गवीश्वरे
"	८८९-१	०गाभी,	०गाभीर
"	" -२	गोः	गोस०
१२१	८९०-२	हला	हली
"	" "	०कार्पको	०कार्पकौ
"	८९२-२	मत्य	मत्यं
१२२	८९७-२	विराः	विराः

पृष्ठ	स्रो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१२२	८९८-२	वैदेहका	वैदेहको
"	९०२-३	°मिा	°मिरा
१२३	९०३-३	माथीक	माथीकं
"	९०४-४	किण्वन्तु	किण्वं तु
"	९०८-२	कलादा	कलादो
"	" -४	°प्रसेविका	प्रसेविका
"	९१०-३	काम्बविय°	काम्बविक°
१२४	९११-३	पिप्पलकं,	पिप्पलकं,
१२५	९२०-१	यमारो	कमारो
"	९२२-१	°मालरय	°मालेरयं
"	९२६-१	कुहकं	कुहुकं
"	" -३	कौतूरल	कौतूरलं
"	" "	कुगुक,	कुगुकं,
१२६	९३३-१	चण्डालो	चण्डाले

४ त्रिपैताण्ड्यतुर्धः

१२८	९३९-१	तु	×
"	९४१-२	वर्हीव	वर्हीवं
"	" -३	मैग्घय	मैग्घयं
"	९४२-३	वरगुहं	वरगुहं
"	" -४	विहपावय	विहपावये
"	९४३-१	ऽघ	ऽघं
"	" -१	रचड	रचडं

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१२८	९४६-२	कुरुन्	कुरुन्
१२९	९४७-१	वर्षं	वर्षं
"	९५३-३	निर्जला	निर्जलो
१३०	९५७-१	वद्वास्तु	वद्वास्तु
"	९५९-२	वाह्नीका	वाल्ह्रीका
"	" -२	वाह्निका०	वाल्हिका०
"	" -४	कारुपा०	कारुपा०
१३१	९६७-४	माप्य	माप्यं
१३२	९७५-१	कोशला	कोसला
१३३	९७९-१	दामलिष्ठ	दामलिसं
"	९८१-२	क्षौमाद्याद्या०	क्षौमाद्याद्या०
१३४	९८३-३	सराण०	सराणि०
"	९८६-३	चारपयो,	चारपयो
"	९८८-१	विषणि०	त्रिपणि०
१३५	९९०-४	सभाद०	सभोद०
"	९९१-२	पस्त्यः	पस्त्यं
"	९९२-१	धामागारं	धामागारं
"	९९६-१	सन्धाना,	सन्धानी
"	" -३	होत्रीयन्तु	होत्रीयं तु
१३७	१००४-२	०राहणे	०राहने
"	" -३	यलजं	यलजं
"	१००५-२	कुशिकायान्तु	कुशिकायां तु
"	१००९-४	०म्बुरो	०म्बुरो

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१३७	१०११-१	नीधं	नीमं
१३८	१०१४-१	शालभञ्जी	शालभञ्जी
"	१०१८-३	चुष्यं	चुष्यं
"	१०१९-१	कुण्ड,	कुण्डं,
१३९	१०२०-२	पात्री	पात्र्यो
"	" -३	ऽम्बरीषसू	ऽम्बरीष ऋ
"	१०२१-३	°न्त्यालः,	°न्त्यालः,
"	१०२३-२	मन्धनो	मन्धानो
१४०	१०२७-२	°राण्	°राह
"	१०२९-४	°वालकः	°वालकः
१४१	१०३५-२	°पालका	°पालका
"	१०४१-१	°भव,	°भवं,
१४२	१०४२-२	पुरं	गुरं
१४३	१०४६-१	कुप्यन्तु	कुप्यं तु
"	" -२	°दूप्यन्तु	°दूप्यं तु
"	१०५०-४	रसश्चलम्	रसश्चलः
१४४	१०५४-२	पौष्पक	पौष्पक
"	१०५६-४	रोषर	रोषरं
१४५	१०६२-२	गैयं	गैरियं
"	१०६३-४	वालं	वालं
"	१०६४-२	हरिष्मति.	हरिष्मतिः
"	" -३	पद्मरागे	पद्मरागो
"	१०६५-३	पद्मं	पद्मं

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१४६	१०७०-४	०स्पृशि	०स्पृशि
"	१०७३-२	०ध्यर्णवौ	०ध्यर्णवो
१४७	१०७८-४	०र्जल	०र्जले
"	१०८०-१	हृदिनी	हृदिनी
१४८	१०८३-२	कालिन्दो	कालिन्दी
"	" -४	०द्विना	०द्विजा
"	१०८६-१	ऽर्जनी	ऽऽर्जनी
१४९	१०९३-२	चुरा	चुरी
"	" -"	चुण्डी	चुण्डी
"	१०९६-१	०म्भसां	०म्भसां
"	१०९६-२	सरिः	सरिः
१५०	१०९९-१	०घ्र	०मघ्र
"	" -४	यहुला	यहुलौ
१५१	११०१-२	०रिदम्मदः	०रिरम्मदः
"	११०२-४	०रुलका	०रुलका
"	११०३-१	अम्मस्	अम्म'स्:
"	११०४-४	शम्पा	शम्पा
"	११०५-३	सौदामिनी	सौदामनी
"	११०६-४	गन्धवह	गन्धवहः
१५२	११०८-४	गोघरः ।	पाष्णिगः । ११
"	१११२-३	०रुघनं	रुघानं
१५३	१११६-३	०यवेनी	यवेशी
"	१११८-२	गुदिम	गुदिम

शृष्ट	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१५४	११२३-१	किनालयं	किसलयं
"	" -२	किशलं	किसलं
"	११२५-१	सुमनभः,	सुमनसः
"	११२८-३	°अफुलपं	°फुलसं
१५५	११२९-२	°नुचिद्रं	मुचिद्रं
"	" -३	°विनुदं	विमुदं
"	११३०-१	१०३०	११३०
"	११३१-१	ऽधत्यः,	ऽधत्थः,
"	११३७-३	घतसः	घेतसः
"	" -४	घानीरा	घानीरो
१५६	११३८-१,२	कोली, घं	कोलिघं
"	११४३-३	भद्रपर्णा	भद्रपर्णा
१५७	११४७-४	°स्तु	°स्तु
"	११४८-२	नवमालिका	नवमालिका
"	११५०-१	मातुल्लहो	मातुलिहो
"	११५१-४	नारिकेरं	नालिफेरं
"	११५५-४	दाशा	दाशा
१५८	११५६-२	त्रिषष्टकः	त्रिषष्टकः
"	११५८-२	दीपेरे	दीपेरे
"	" -४	ददुमं	ददुमं
"	११६१-३	विसमं	विसम०
१५९	११६५-१	सौमन्धिकम्	सौमन्धिकं तु
"	" -४	विसम्	विसम्

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१५९	११६८-२	घीहि	घीहिः
"	" -३	पटलो	पाटलो
१६०	११७४-२	मकुष्ट°	मकुष्ट°
"	" -२	मयुष्टकौ	मयुष्टकौ
१६१	११८०-२	सर्पपः	सर्पपः
"	११८४-२	शिमुकञ्च	शिमुकं च
"	११८५-२	°त्तुण्ड°	त्तुण्ड°
१६२	११८९-४	शृङ्गवे°	शृङ्गवे°
"	११९४-१	चल्वजा	चल्वजा
"	११९६-३	सौलिक°	शौलिक°
१६३	११९७-२	कुष्ट°	कुष्ट°
"	११९८-२	सक्तक°	सक्तुक°
"	१२०३-४	°स्य ॥	°स्यपा
"	" -११	जलोकसः	जलौकसः
१६४	१२०९-३	°मिरजी	°मिरजो
"	१२१०- पूर्वादि	१२१० पूर्वादि	१२११ पूर्वादि
"	" -४	॥१२१०॥	×
१६५	द्वितीयपङ्क्तौ	सः ।	सः ॥१२१०॥
"	१२१२-४	पट्टध्रयः	पट्टध्रयः
"	१२१३-१	भोज्यन्तु	भोज्यं तु
"	१२१४-३	घर्षणा	घर्षणा
१६६	- -	६६	१६६
"	१२२३-१	°दन्ती,	°दन्तो,

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१६६	१२२४-२	ऽस्वामं तु	ऽअप्रंस्वस्य
१६७	१२२९-३	हिजिरश्च	हिज्जीरश्च
१६८	१२३५-२	वाहिका°	वारिहिका°
॥	१२३६-२	श्रीवत्सकी	श्रीवृक्षकी
॥	१२३८-४	क्रियाहो	क्रियाहो
॥	१२३९-४	°वालधिः	°वालधिः
१६९	१२४७-४	कुञ्जिकास्यं	कुञ्जितास्यं
॥	१२५१-३	दामञ्जनं	दामाञ्जनं
॥	१२५२-३	पर्याणन्तु	पर्याणं तु
१७०	१२५३-१	घग°	वेग°
॥	१२६१-१	°दीनान्तु	°दीनां तु
१७१	१२६६-१	तम्वा	तंवा
॥	॥ -३	पृष्टौदी	प्रष्टौदी
१७२	१२७२-१	येक हा०	येकाद् हा
॥	१२७३	१२७४	१२७३
॥	१२७५-१	°रुगलष्ठा	°रुगलः छा०
॥	॥ -१	यस्तः	यस्तः
॥	१२७६-१	यकरो	यकरो
॥	१२७८-४	कुक्षरो	कुक्षुरो
॥	॥ -१	°वालधिः	वालधिः
१७३	१२८०-३	गालाशूका	गालाशूकी
॥	१२८२-४	जरन्ता	जरन्तो
१७४	१२९१-१	गण्डिव	गुण्डिव

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१७४	१२९३-२	हरिणा°	हरिणा°
"	" -४	शम्भतः	शंभराः
"	१२९७-३	मुशली	मुसली
१७५	१२९९-३	सगटः	सरटः
"	१३००-४	°लोचनः	°लोचने
१७५	१३०१-१	छट्टु°	छुछु°
१७६	१३०५-४	दुदुभौ	दुण्डुभौ
१७७	१३१५-२	स्फुटः	स्फटः
"	१३१६-४	-पक्षि°	द्विजपक्षि°
"	१३१७-३	पत्रं पतत्रं,	पत्रं पतत्रं
१७८	१३२८-२	खञ्जनः	खञ्जनः
१७९	१३३१-४	ख्यपत्ये	ख्यपत्ये
"	१३३२-४	घकोट°	घकोट°
"	१३३३-२	विस°	विस°
"	१३३६-३	चटकायां	चटकायां
"	१३३७-४	°राटुकः	°राटुकुः
"	१३३८-२	क्रवरी	क्रकरी
१८०	१३३९-१	पारापतः	पारापतः
"	१३४४-४	शम्भरो	शंभरो
"	१३४४-४	°स्त्रिभिः	°स्त्रिमिः
१८१	१३४७-२	मङ्गुर°	मङ्गुर°
"	१३५२-३	पोटनाङ्घ्रिः	पोटनाङ्घ्रिः
"	१३५३-४	जीषय	जीषयः

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१८२	१३५७-४	°जम	°दम
"	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यङ्काण्डः	नारककाण्डः
"	अष्टम्यां पङ्क्तौ	नरकका°	नारकका°
१८३	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यङ्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१३६४-२	वपा°	वपा°
"	सप्तम्यां पङ्क्तौ	नरककाण्डः	नारककाण्डः
"	१३६६-३	पुन°	पुन°
"	" -३	मखं	सरखं
"	१३६७-४	°जीव°	°र्जीव°
१८४	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यङ्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१३७६-१	स्वादू	स्वादू
१८५	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यङ्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१३८१-१	त्रिदिवपं	त्रिदिवपं
१८६	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यङ्काण्डः	सामान्यकाण्डः
१८६	१३८९-३	यष्ट°	यष्ट°
"	१३९०-१	गन्धो	गन्धो
१८७	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यङ्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१४००-२	संस्पाह°	संस्पाह°
"	१४०२-१	मन्द्°	मन्द्°
"	" -३	शुष्ट	शुष्टं
१८८	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यङ्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१४०५-४	गजानी गमं°	गजनें गज°
"	१४०७-१	°वागिते	°वागिते

पृष्ठ	श्लो० पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१८८	,, -३	वृपस्य	वृकस्य
,,	१४०८-२	रति०	रत०
,,	१४०९-२	ददुरः	ददुरः
,,	१४१०-३	पेटक	पेटकं
१८९	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१४१८-३	धैनूकं	धैनुकं
१९०	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१४२१-१	वातूल०	वातूल०
,,	१४२३-३	घोरणी	घोरणी
,,	१४२९-३	कुजं	कुबां
१९१	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१४३०-१	पुथुळ	पुथुलं
,,	,, -२	विकट	विकटं
,,	,, -२	पिपुलं	विपुलं
,,	१४३१-१	दैव्य०	दैर्घ्य०
,,	१४३६-१	वीघ्न	वीघ्न०
,,	१४३८-१	प्रवर्ह	प्रवर्ह
१९२	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१४३९-३	पराद्धं०	पराद्धं०
,,	१४४१-४	ऽधमं	ऽधमं
,,	१४४३-४	०द्ग	०द् दग्
१९३	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१९३	१४४६-४	निविडं	निषिडं
"	१४४७-२	बहलं	बहलं
१९४	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१४५४-१	स्थावरन्तु	स्थावरं तु
"	१४५६-४	कुटिले	कुटिलं
"	१४५८-३	°नगरं	नगतं
१९५	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१४६५-१	प्रतिकूलन्तु	प्रतिकूलं तु
"	१४६६-२	°सम्यन्तु	°सम्यं तु
१९६	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
१९७	"	"	"
"	१४८३-३	गड	गड
"	१४८४-१	°शिक्षात	°शिक्षातं
१९८	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१४८७-३	°मुत्त	°मुत्तं
"	१४८८-४	°ररीकृते	°ररीकृते
"	१४८९-३	सद्गीर्णं	सद्गीर्णं
"	१४९१-४	°न्विषितानि	°न्वेषितानि
"	१४९२-२	समुत्तं	समुत्तं
१९९	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
"	१४९६-३	मुनितं	मनितं
"	" -४	शुतम्	शुतम्
"	१४९८-२	सम्यनन	संयनन

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
२००	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
”	१५११-४	समाः	समाः
२०१	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
”	१५१२-३	लक्ष्मीच्छा°	लक्ष्मीश्छा°
”	१५१७-२	अँशो	अँपो
२०२	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
”	१५२१-४	एवनानि	ऐवनानि
”	१५२६-३	°र्यूङ्	°र्यूञ्
२०३	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
२०४	”	”	”
”	१५३९-३	हटैः	हटे

शेषनाममालाशिलोच्छसहितस्य

अभिधानचिंतामणिकोशस्य

अकारादिवर्णानुक्रमेण शब्दानुक्रमणिका

शब्दः	श्लोकः	शब्दः	श्लोकः
अ.		अंद्दिप.	१११४
अंश.	१४३४	अंद्दिस्कन्ध	११७
अंशकूट	१२६४	अकम्पित.	३२
अंशु. }	९९	अकर्कश.	१३८७
	९९	अकर्ण.	४९४
अंशुक.	६६६	अकल्कन.	४९०
अंशुहस्त.	९६	अकस्मात्.	१९३२
अंस.	९८८	अकिञ्चन.	३९८
अंसल	४४८	अकिञ्चनता.	८१
अंहति.	३८७	अकुप्य.	१०४९
अंहसु.	१३८१	अकूपार.	१०७३
अंहि.	६१६	अक्त.	१४९२
अंहिनामन्.	११२१	अकप.	१९११

अक्ष.	}	४८६	}	अक्षीव.	९४१
		७३८		११३४	
		८८४		अक्षौहिणी.	७४९
		९४३		अखंड.	१४३३
अक्षत.	}	१३८३	}	अखात.	१०९४
		४०१		अखिल.	१४३३
अक्षदर्शक		७२०		अखेदित्व.	७१
अक्षदेविन्.		४८५		अग.	१११४
अक्षघूर्त्त		४८५		अगद.	४७३
अक्षमाला.		८४९		अगदङ्कार.	४७२
अक्षर		७५		अगम.	१११४
अक्षरचञ्चु.		४८३		अगरु.	६४०
अक्षरचण		४८३		अगस्ति.	१२२
अक्षरजीवक.		४८३		अगस्त्य.	१२२
अक्षवती		४८६		अगाध	१३६४
अक्षवाट		८०१			१०७०
अक्षान्ति.		३९१		अगाधजल.	१०९१
अक्षि.		५७५		अगार.	९९२
अक्षिकृत्क.		१२२५		अगुरु.	६४०
अक्षिगत.		४४८		अगौकस्.	१३१७
अक्षिविकृणित.		५७८		अग्नायी.	११००

अग्निः	१६९		१४३८
अग्निक.	१२०९	अग्र.	११२१
अग्निकारिका.	८१४		१४५९
अग्निकार्य.	८१४		११८३
अग्निचित्.	८३५	अग्रज.	८१२
अग्निदेवा.	१०९	अग्रजह्वा.	६१५
अग्निभू.	२०९	अग्रजन्मन्.	८१२
अग्निभूति.	३१	अग्रजाति.	८१२
अग्निमारुत.	१२३	अग्रणी.	१४३९
अग्निरक्षण.	८३५	अग्रतः.	१५२९
अग्निरजी.	१२०९	अग्रबीज.	१२००
अग्निवह्नुम.	६४७	अग्रयान.	८००
अग्निवाह.	११०३	अग्रपर.	४९८
अग्निसंभव.	६२०	अग्रायणीय.	२४७
अग्निसिंहनंदन.	१९६	अग्रिम.	६२३
अग्निहोत्र.	८३६	अग्नेदिधीपू.	१४३९
अग्निहोत्रिन.	८३५	अग्नेतर.	४९८
अग्नीन्धन.	८१४		१४२८
अग्न्याधान.	८३६	अग्रव.	१४३९
		अग्रव.	१३८१

शब्दानुक्रमणिका

<p>अङ्गुलीयक. ६६३</p> <p>अङ्गुष्ठ. ५९२</p> <p>अङ्घ्रि. १७९८</p> <p>अङ्घ्रिनामन्. ११२१</p> <p>अङ्घ्रिप. १११४</p> <p>अङ्घ्रिस्कन्ध. ६१७</p> <p>अचल. } ६९८</p> <p style="margin-left: 20px;">१०२७</p> <p>अचलभ्रातृ. ३२</p> <p>अचला. ९३६</p> <p>अचिरप्रमा. ११०४</p> <p>अचिरा. . . ४०</p> <p>अचेष्टता. २०७</p> <p>अच्युत. २१४</p> <p>अच्युतज. ९३</p> <p>अच्युतामन. } १७१</p> <p style="margin-left: 20px;">२२५</p> <p>अच्छ. १०७१</p> <p>अच्छमल. १२८९</p> <p>अच्छुसा. २४०</p>	<p>अज. } २११</p> <p style="margin-left: 20px;">२१४</p> <p style="margin-left: 20px;">१२७५</p> <p>अजकाव. २०१</p> <p>अजगर. १३०५</p> <p>अजजीविक. ८८९</p> <p>अजदेवता. ११४</p> <p>अजनामक. १०५४</p> <p>अजन्य. } १२६</p> <p style="margin-left: 20px;">७९६</p> <p>अजप. ८५७</p> <p>अजमीद. ७०७</p> <p>अजर्ष्य. ७३१</p> <p>अजल. १४७१</p> <p>अजा. १२७५</p> <p>अजाजी. ४२२</p> <p>अजातशत्रु. ७०७</p> <p>अजिन. } २६</p> <p style="margin-left: 20px;">४२</p> <p>अजितपला. . ४४</p> <p>अजिन. ६३०</p> <p>अजिनपत्रिका. १२३६</p>
---	---

अजिर.	१००४	अट्ट. }	९८१
अजिह्व.	१४५६	अट्टहास.	१००२
अजिह्वग.	७७८	अट्टहासिन्.	२९७
अजिह्व.	१३५४	अट्टालक.	१९७
अञ्जुका.	३३४	अट्टन.	९८१
अज्ञ.	३५२	अणक.	७८३
अज्ञान. }	७३	अणश्र्य.	१४४२
	१३७४	अणि. }	९६६
अञ्जल.	६६७		७५६
अञ्जित.	४४७	अणिमन्.	१०१३
	१७०	अणोयम्.	२०२
अञ्जन. }	६८६	अणु.	१४२८
	१०५३	अण्ड. }	१६२४
अञ्जनाधिका.	१२९८		१३१९
अञ्जनिका.	१२९८	अण्डक.	६११
अञ्जलि.	५९८	अण्डकोश.	६११
अञ्जलिकारिका.	१०१४	अण्डज. }	६१२
अञ्जस.	३७५		१३१७
अञ्जसा.	१५३०	अतपी.	१३४३
अटनी.	७७५	अतिकृतिसत	१३५५
अटवी.	१११०		११७९
अटाट्या.	१५०१		३५०

अतिक्रम	१९०४	अतीव.	१९३९
अतिमत्र.	४९४	अत्तिका.	३३६
अतिथि.	४९९	अत्यंतगामिन्.	४९६
अतिथिपूजन.	८२२	अत्यंतीन.	४९९
अतिदूर.	१४९२	अत्यय	३२३
अतिपथिन्	९८४	अत्यर्थ.	१९०६
अतिपात.	१९०४	अत्यल्प.	१४२८
अतिभी.	१८१	अत्याकार.	४४२
अतिमर्याद.	१९०४	अत्रमवान्.	३३६
अतिमात्र.	१९०६	अत्रिदृग्न्.	१०६
अतिमुक्तक.	११४७	अत्रेयी.	६३६
अतिरक्त.	१४४९	अथर्वन्	२४९
अतिवाहिक.	१३६८	अदन.	४२४
अतिवृष्टि.	६०	अदम्र	१४२६
अतिबेळ.	१९०६	अदृष्ट.	३०२
अतिशय. }	९८	अद्भुत. }	२९६
	१९०६		३०३
अतिसर्जन.	१९१९	अद्भुतत्व.	७०
अतिसंधान	३७९	अद्भर.	३९४
अतिस्थिर.	१४९३		१११४
अतिसिग्धमधुरत्व.	६८	अद्रि }	१०२७
अतिहास.	२९८		१७४

अद्रिना.	२०४	अधिभू.
अद्रिराज्.	१०२७	अधिरोहिणी.
अद्वय.	२३४	अधिनासन.
अधम.	१४४१	अधिविला.
अधमर्ण.	८८२	अधिश्रयणी.
अधर.	५८१	अधिष्ठान.
	३४७	अधीरा.
अधवा.	५३१	अधीश्वर.
अधवस्	१५२६	अधुना.
अधस्तात्.	१५२६	अधृष्ट
अधःक्षिप्त.	१४८२.	अधोऽंशुक
अधि.	५३५	अधोऽसज्ज.
अधिक.	१४५९	अधोभुवन.
अधिकरण.	२५५	अधोमर्मन्.
अधिकर्मिक.	७२५	अधोमुल.
अधिकाङ्ग.	७६७	अध्यस्त.
अधिकार.	७४४	अध्ययन.
अधिकृत.	७२२	अध्यवसाय.
अधिक्रम	१५११	अध्याहार.
अधिक्षिप्त.	४४०	अध्यूढा.
अधित्यका.	१०३५	अध्येषणा.
अधिप.	३५८	अध्यग.

शब्दानुक्रमणिका

<p>अध्वन्. ९८३ अध्वनीन. ४९३ अध्वन्य. ४९३ अध्वर. ८२० अध्वरथ. ७६२ अध्वर्यु. ८१९ अनक्षर. २६६ अनक्षि. ५७६ अनगार. ७६ अनङ्ग २२७ अनङ्गासुहृद्. २०० अनच्छ. १०७१ अनड्डान्. १२५७ अनडुही. १२६५ अनड्डाही. १२६५ अनतिविच्छम्बिता. ७० अनन्त. } १३०७ अनन्तक. ८७५ अनन्तमित्. २९</p>	<p>अनन्ततीर्थकृत्. २७ अनन्तवीर्य ५६ अनन्तर. १४५१ अनन्ता. } ११९२ अनन्यज. २२७ अनन्यवृत्ति. १४५८ अनर्गल. १४६६ अनल. १०९९ अभवधानता. १३८२ अनवरत. १४७१ अनवराध्यं. १४३९ अनवस्कर. १४३६ अनवस्थिति. ३१५ अनश्वर. १४५३ अनम् ७५३ अनादर. १४७९ अनादृत. १४७९ अनामय. ४७४ अनामिका. ५९३ अनारत. १४७१ अनार्यज. ६४०</p>
--	--

अनुप्लव.	४९६		२६५
अनुभव.	१५२०	अनृत.	८६३
अनुभात्र.	३२६		१५३४
अनुमति.	१५०	अनेकमातिवैचित्र्य.	७०
अनुयोजन.	२६३	अनेकप	१२१७
अनुयोगकृत्.	७८	अनेडमूक.	३४८
अनुरति.	२९६	अनेहस्	१२६
अनुराग.	२९६	अनोकह.	१११४
अनुराधा.	११३		९६२
अनुरोध.	७३३	अन्त.	१३७४
अनुलाप.	२७४		१४५९
अनुवत्सर.	१५९	अन्तःकरण.	१३६९
अनुवृत्ति.	७३३	अन्तःपुर.	७२७
अनुशय.	१३७८	अन्तःपुराध्यक्ष.	७२६
अनुष्ण.	३८४	अन्तक.	१८४
अनुहार.	१४६३	अन्तकृद्दशा.	२४४
अनुचान.	७८		१४६०
अनूप.	९५३	अन्तर.	१५०९
अनूह.	१०२	अन्तरू	१५३८
अनृतुः	३७६.	अन्तरा.	१५३८
		अन्तराय.	१५०९

अन्तराल.	१४६०	अन्तिक.	१४५०
अन्तरीक्ष.	१६३	अन्तिकतम.	१४५२
अन्तरीप.	१०७८	अन्तिका.	१०१८
अन्तरीय.	६७३	अन्तिकाश्रय.	१००१
अन्तरे.	१५३८	अन्तिम.	१४५९
अन्तरेण. }	१५३८	अन्तेवासिन्. }	७९
	१५२७		९३३
अन्तर्गत.	१४९५	अन्त्य. }	८७४
अन्तर्गडु.	१५१६		१४५९
अन्तर्घा.	१४७७	अन्त्यवर्ण.	८९४
अन्तर्धि.	१४७७	अन्त्र.	६०५
अन्तर्द्वार.	१००७	अन्दुक. }	१२२९
अन्तर्मनसू.	४३५		१२८०
अन्तर्वत्नी	५३८	अन्ध.	४५७
अन्तर्वाणि.	३४५	अन्वकार.	१४६
अन्तर्वेदि.	९४९	अन्वकामुहद्.	२००
अन्तर्विगाहन.	१५००	अन्वतमस.	१४६
अन्तर्भशिक.	७२६	अन्वसू.	३९५
अन्तर्हित.	१४७७	अन्धु.	१०९१
अन्तावपायिन् }	९२३	अन्न.	३९५
	९२३	अन्नकोष्ठक.	१०१२
		अन्वत्.	१४६८

शब्दानुक्रमणिका

<p>अन्यतरत्. १४६८</p> <p>अन्यभृत. १३२२</p> <p>अन्यशास्त्रक. ८५७</p> <p>अन्यून. १४३३</p> <p>अन्योन्य. १४९९</p> <p>अन्वक्ष. १४५७</p> <p>अन्वच्. १४५७</p> <p>अन्वय. ५०३</p> <p>अन्वर्थ. २२७</p> <p>अन्ववाय. ५०३</p> <p>अन्विष्ट. १४९१</p> <p>अन्वेपित. १४९१</p> <p>अन्वेष्टृ. ४६१</p> <p>अपकृष्ट. १४४२</p> <p>अपक्रम. ८०३</p> <p>अपक्रिया. १५१५</p> <p>अपघन. ५६६</p> <p>अपषय. १५२४</p> <p>अपचित. ४४७</p> <p>अपटान्तर. १४५१</p> <p>अपटी. ६८०</p>	<p> </p>	<p>अपटु. ४५</p> <p>अपतर्पण. ४७</p> <p>अपत्य. ५४</p> <p>अपत्यवय. ६०५</p> <p>अपत्रपा. ३११</p> <p>अपत्रपिष्णु. ३९०</p> <p>अपय. ९८४</p> <p>अपयिन्. ९८४</p> <p>अपदिश. १६७</p> <p>अपछवस्त. ४४०</p> <p>अपमित्यक. ८८१</p> <p>अपयान. ८०२</p> <p>अपस्मार. ३२१</p> <p>अपररात्र. १४५</p> <p>अपरा. } १४७</p> <p style="text-align: right;">१२२८</p> <p>अपराजिता. ११५६</p> <p>अपराद्धेषु. ७७२</p> <p>अपराध. ७४४</p> <p>अपर्णा. २०१</p> <p>अपलाप. २७६</p> <p>अपठासिका. ३९३</p>
--	----------	---

अपत्रक.	२२९	अपाचीन.	१६८
अपवर्ग.	७५	अपाटव.	४६२
अपवन.	११११	अपान.	६१२
अपवर्जन.	३८७	अपायुक्त.	११०८
अपवाद.	२७१	अपाश्रय.	१२४५
अपवारण.	१४७७	अपासन.	३७२
अपवारित.	१४७४	अपिधान.	१४७७
अपविद्ध.	१४७४	अपिनद्ध.	७६५
अपशद.	१४४३	अपुनर्भव.	७४
अपष्ट.	१२३१	अपूर्व.	३२८
अपष्ठु.	१४६५	अपोह.	३११
अपष्ठुर.	१४६५	अप्	१०६२
अपसव्य.	१४६६	अपिपत्त.	१०२८
	१४६५	अप्रकीर्णप्रसृतत्व.	६८
अपस्कर.	७५८	अप्सरसुं.	१८३
अपस्त्रान.	३७५	अप्सराःपतिः	१७३
अपहार	१५२४	अप्रधान.	१४४१
अपहास.	२२८	अफल.	१५१६
अपांग.	५७२	अत्रद्ध.	२६७
अपांगदर्शन.	५७८	अत्रद्धमुल.	३५१
अपाची.	१६७		
अपाच्.	१६८		

अबला.	१०४			२६०
अबाध.	१४६६		अभिख्या. }	२७३
	४७			१५१२
अबन. }	१०५		अभिवर.	४९६
अबनबांधव.	९६		अभिवार.	८३०
अभ्रहस्त.	९६		अभिजन.	१०३
अठिमनीपति.	९७		अभिजात.	१०२
अब्द.	१५९		अभिज्ञ.	३४३
अठिषरुफ.	१०७७		अपिज्ञान.	१०६
अठिषन.	१८२		अभिषा.	२६०
अठिषना.	९०३		अभिषदा.	४६१
अठिषमंडूकी.	१२०४		अमिनंदन.	२६
अठिषशपन.	२१४		अमिनय.	२८२
अब्जयज्ञि.	११००		अमिनव.	१४४८
अब्राह्मण्य.	३३५		अमिनिर्मुक्त.	८६०
अभयद.	२५		अमिनिट्याण.	७८९
अभया.	११४६		अमिनिवेश.	१५००
अयाव.	१५१७		अमिनीत.	७४३
अमापण.	७७		अदिपज्ञ.	४७९
अभिह.	४३४		अभिगाय.	१२८३
	७९१		अभिगर.	४४१
अभिजन. }	१५०१			

अभिभूत. } ४४०	अमीक्षणम्.	१५३१	
अभिमंत्रण. } ८०५	अमीषंग.	२७२	
अभिमुख.	२६१	अमोघ.	९९
अभिमाति.	१४३७	अभ्यग्र.	१४५०
अभिमान.	७२९	अभ्यंजन.	४१७
अभियाति.	३१७	अभ्यंतर.	१४६०
अभियोग.	७२८	अभ्यमित.	४५९
अमिराम.	३००	अभ्यमित्रीण.	७९२
अमिरूप.	१४४४	अभ्यमित्रीय.	७९२
अभिज्ञान.	३४१	अभ्यमिड्य.	७९२
अभिलाष.	१५२१	अभ्यर्ण.	१४५१
अभिलाषुक.	४३१	अभ्यवस्कंद.	८००
अभिवदक.	४२९	अभ्यवहार.	४२३
अभिवादन.	३४९	अभ्याख्यान.	२६८
अभिःयासि.	८४४	अभ्यागत.	४९९
अभिशास्त्र.	१५१७	अभ्यागम.	७९७
अभिषव.	४३६	अभ्यागारिक.	४७८
अभिषेक.	९०५	अभ्याटान.	१५१०
अभिषेकन.	७९०	अभ्यांत.	४५९
अभिषेपात.	७९७	अभ्यामर्द.	७९८
अभिषारिका.	५२९	अभ्यास. }	७८८
अमीक.	४३४		१४५०

अभ्यासादन.	८००	अमर्ष.	३२०
अभ्युत्थान.	५०१	अमर्षण.	३९२
अभ्युदित.	८६५	अमा	१५०
अभ्युपगत.	१४८९	अमांश.	१५२७
अभ्युपगम.	२७८	अमांत.	४४९
अभ्युपपत्ति.	१५०८	अमात्य.	७१४
अभ्युपाय.	२७८	अमावसी.	७१९
अभ्युपा.	३९९	अमावस्या.	१५०
अभ्युप.	३९९	अमावासी.	१५१
अभ्र.	१६३	अमावास्या.	१५१
अभ्रक.	१०५१	अमित्र.	७२९
अभ्रपथ.	१६३	अमुक्त.	७७४
अभ्रमातंग.	१७७	अमृत्.	१५२८
अभ्रमुप्रिय.	१७७	अमृत्पुत्र.	५०२
अभ्रि	८७८	अमृत.	१०६९
अभ्रेष.	७४३	अमृत.	८६६
अमत्र.	१०२६	अमृत.	७४
अमम.	५५	अमृत.	८९
अमर.	८७	अमृत.	८३४
अमरावती.	१७८	अमृतद्युति.	१०५
अमरार्थ.	८८	अमृतसू.	१०४
अममवेधिता.	६९		

अमृता.	११५७	अयःप्रतिमा.	१४६४
अमृतासंग.	१०५३	अयन. }	१५८
अमेघ.	३५२	अयंत्रित.	१४६६
अंशक.	५७५	अयस्.	१०३८
अंबर. }	१६३	अयाचित.	८६६
	६६६	अयि.	१५३७
अम्बरीष.	१०२०	अयुक्छदः.	११३३
अंत्रष्ट.	८९६	अयुत.	८७३
अंजा. }	३३५	अयोग्र.	१०.१७
	५५७	अयोधन.	९२०
अंधिका. }	४६	अयोध्या.	९७५
	२०३		२८
अंबु.	१०६९	अर. }	१२८
अंबुकूर्प.	१३५०		६९३
अंबुप.	१३२९	अरघट्टक.	१०९३
अंबूकृत.	२६७	अरजस्.	५१०
अंमम्	१०६९	अरणि.	८२५
अम्भस्.	११०४	अरण्य.	१११०
अच्छ.	१३८८	अरण्यश्वन्.	१२९१
अम्लवेतस.	४१७		७३
अम्लिका.	११४३	अरति. }	६१४
अय.	१३७९		

अरत्नि	५९९	अरुंतुद.	५०१
अरविद.	११६०	अरुंघती.	८४९
अरर.	१००६	अरुंघतीजानि.	८४९
अररि.	१००७	अरुम्.	४६५
अराति.	७२९	अरे.	१५३७
अराल.	१४५७	अर्क.	९२
अरि.	७२८	अर्क. }	९५
अरि. }	७५५	अर्कन.	१८२
अरिन्न.	८७९	अर्कतनय.	७११
अरि. }	११३९	अर्कनांघव.	२३६
अरिष्ट.	९९७	अर्करेतो.न.	१०३
अरि. }	४०८	अर्कसुनु.	१८४
अरि. }	१२५	अर्कसोदर.	१७७
अरिष्ट.	२२०	अर्गला.	१००४
अरिष्टनेमि.	१३२१	अर्गलिका.	१००५
अरि. }	३०	अर्घ.	८६८
अरि. }	१०२	अर्घ्य.	५००
अरुण	९५	अर्चा.	४४७
अरुण. }	१३९६	अर्चा. }	१४६३
अरुणसारथि.	९८	अर्च्य.	४४६
अरुणावरज.	२३०	अर्चित.	४४७
अरुणोपल.	१०६४		

अर्चिस्.	}	११०२	अर्थिक.	७९४	
		९९	अर्थिन्.	३८८	
अर्चिष्मत्.		१०९८	अर्थ्य.	१०६२	
अर्जुन.	}	११३५	अर्दना.	३८८	
		११९५	अर्ध.	१४३४	
		१३९३	अर्धगुच्छ.	६६०	
		७०८	अर्धजाह्नवी.	१०८४	
		७०२	अर्धमाणव.	६५९	
अर्जुनच्छत्र.		१०४४	अर्धाश्र.	१४५	
अर्जुनी.		७०५	अर्धवीक्षण.	५७७	
अर्णव.		१२६५	अर्धहार.	६६०	
अर्णवमंदिर.		१०७३	अर्धावु.	४०९	
अर्णम्.		१८८	अर्धेद्.	७८०	
अर्णसू.		१०६९	अर्धुद.	८७४	
अर्त्ति.		७७५	अर्ध.	३३८	
अर्ष.	}	१९२	अर्धमदेवा.	११२	
		१५१४	अर्धमनु.	९५	
अर्षरूपण.		७३८		८४४	
अर्षना.		३८८	अर्थ्या.	}	
अर्षप्रयोग.		८८०			५२३
अर्षशद.		२७०			५२४
अर्षविज्ञान.		३११	अर्षाणी.	५२४	

अर्वन्	} १२३३	अलसेक्षणा.	१०६
	१४४३	अलात.	११०३
अर्वाक्	१५४२	अलावू.	११५५-
अर्शस्.	४६१	अलि.	१२१२
अर्शोन्न.	११८९	अलिक.	. ५७३
अर्शोयुज्.	४६१	अलिजर.	१०२२
अर्हणा.	४४७	अलिद.	१०१०
अर्हित्.	२४	अलीक.	} २६५
अर्हित.	४४६		५७३
अल.	१२११	अलोक.	१३६५
अलं.	१५२७	अल्प.	१४२६
अलक.	५६९	अल्पतनु.	४५३
अलका.	१९१	अल्पमारिष.	११८४
अलक्त.	६८३	अल्पिष्ट.	१४२८-
अलक्ष्मी.	१३८०	अल्पीयस्.	१४२८
अलंकविष्णु.	३८९	अवकर	१०१६
अलंकर्माण.	३५४	अवकृष्ट.	४४०
अलंकार.	६४५.	अवकीर्ण.	१४७६
अलंकारसुवर्ण.	१०४६	अवकीर्णिन्.	८५४-
अलर्क.	१२८०	अवकेशिन्	१११६
अलगर्द.	१३०५	अवगणित.	१४७९.
अलस.	३८३	अवगत.	१४९६

अवग्रह. } १६६	अवधि. ९६२
१२२६	अशब्दवस्त. १४७६
अवग्राह. १६६	अवन. १५०२
अवघात. १०१७	अवनत. १४५६
अवचूल. ७५०	अवनाट. ४५१
अवज्ञा. १४७९	अवनि. ९३४
अवज्ञात. १४७९	अवन्ति. ९५६
अवट. } १३६४	अवन्तिमोम. ४१९
९३१	अवन्ती. ९७६
अवटीट. ४५१	अवपात. ९३१
अवट्ट. ५८६	अवभृथ. ८३४
अवतंस. ६५४	अवभ्रट. ४५१
अवनमस. १४६	अरम. १४४२
अवनार. १०८७	अवपत. १४७९
अवनोक्ता. १२६७	अवपताकुश. १२२२
अवदंश. ९०७	अवपद. ८००
अवदान. } १३९३	अवमानिन. १४७९
१४३६	अवयव. ५६९
अवदान. ८११	अगम. ५५२
अवदारण. ८९२	अग्रति. १५२२
अवध. १४४२	अवोष. ७२७
अवधान. १३७८	अशरोषन. ७२७

अवरोधिक.	७२६	अवहार.	१३५१
अवर्ण.	२७१	अवहित्या.	३१४
अवलग्न.	६०७	अवहेलन.	१४७९
अवलम्बित.	१४७८	अवाचू. } }	१५२६
अवलिप्तता	३१६		३४९
अवलोकन.	५७७		४५७-
अववाद.	२७७	अवाकूथृत.	३४८-
अवश्यम्.	१५४०	अवाग्र.	१४५६
अवश्याय.	१०७२	अवाच्य.	२६६
अवष्वाण.	४२४	अवार.	१०७९-
अवमक्रियका.	६७९	अवारपार.	१०७३
अवसर	१५०९	अवि.	१२७६
अवसर्प.	७३३	अवित.	१४९७-
अवमर्षिणी.	१२७	अविदुग्ध.	१२७८
अवसाट.	३१२	अविदूस.	१२७८
अवसान. }	३२४	अविद्या.	१३७४
	९६२	अविनीत.	४३१
अवसित.	१४९६	अविनीता.	५२८
अवमेकिम.	४००	अविमरीत.	१२७८
अवस्कर.	६३४	अविरत.	१४७१
अवस्था.	१३७७	अविरति.	७३
अवहस्त.	५९३	अविरल	१४४७-

अविलंबित.	१४७०	अश्मन्	१०३५
अविष्ठा.	१२७७	अश्मंतक.	१०१८
अविषोढ.	१२७८	अश्मरी.	४७०
अवी.	५३५	अश्रांत.	१४७१
अवृष्टि.	६०	अश्रि.	१०१३
अवेक्षा.	१५१८	अश्रु.	३०७
अव्यवहित.	१४५१	अश्लोल.	२६६
अव्याहतत्व.	६६	अश्लेषा.	१११
अव्युच्छित्ति.	७१	अश्लेषाम्.	१२२
अशन. }	३९५	अश्व. }	४७
	४२३		१२३२
अशनाया.	३९३	अश्वकिनी	१०८
अशनायित.	३९२	अश्वग्रीव.	६९९
अशनि. }	११०५	अश्वनर. }	१३११
	१८०		१२५३
अशिश्वी.	५२९	अश्वत्थ	११११
अशुम.	१३८०	अश्वमेधीय.	१२४३
अशोष.	१४३३	अश्वयुज्.	१०८
अशोक.	११३५	अश्ववारण.	१२८६
अशोका.	४५	अश्ववार.	७६१
अश्मगर्भ.	१०६४	अश्वसेन.	३८
अश्मज.	१०६२	अश्वसेननृपनंदन.	६९२

अश्या.	१२३३	असंख्य.	८७९
अश्वारोह.	७६१	असार.	१४४६
अश्विन.	१८१	असि.	७८२
अश्विनी.	१०८	असिक.	९८१
अश्विनीपुत्र.	१८१	असिक्की.	९२१
अश्वीय.	१४२०	असित. }	१२०
अषडक्षीण.	७४१		१२९७
अष्टपाद्. }	१२८६	असितानन.	१२९२
	१२११	असिधावक.	९१६
अष्टमंगल.	१२३७	असिधेनु.	७८४
अष्टमूर्ति.	१९६	असिपत्रक.	११९४
अष्टश्रवण.	२११	असिपुत्री.	७८४
अष्टापद. }	४८७	असु.	१३६७
	१०४३	असुख.	१३७०
अष्टिवत्.	६१४	असुमत.	१३१६
असकृत.	१९३१	असुर. }	९०
असदध्येतु.	८९७		
असंकुल.	९८६		६२१
असक्त.	१४७१	असुराह.	१०४९
असती.	९२८	असूया.	३२३
असहन.	७२९	असूर्क्षण.	१४७९
असंमति.	४९१	असृक्प.	१८८

असृकर.	६२०	अस्थि.	६१९
असृग्वरा.	६३०	अस्थिकृत्.	६२५
असृज्.	६१९	अस्थिधन्वन्.	६२४
असौम्यस्वर.	६२१	अस्थिपंजर.	१९७
	३४९	अस्थिभुज्.	६२८
	१४८२	अस्थिर.	१२७९
अस्त.	१५३९		४३७
	१०२७	अस्थिविग्रह.	१४५५
	३२४	अस्थिसंभव.	२१०
अस्तर.	६८०	अस्थिच्छेह.	६२८
अस्ताग.	५२	अस्फुट.	६२८
अस्ताघ.	१०७०	अस्फुटश्चाचु.	२६६
अस्ति.	१५४१		३४९
अस्तिमत.	४७७		३०७
अस्तिनास्तिप्रवाद.	२४७	अस्र.	६२२
अस्तु.	१५२८		१०१३
अस्तैष.	८१	अस्रपा.	१२०३
	७७५	अस्तु.	३०७
अस्र.	७७३	अस्रप्र.	८९
अस्रप्राम.	१४१४	अस्वा.	३४९
अस्पाघ.	१०७०	अस्वस्लाघान्य-	
		निदिता.	६८

अहंयु.	४३३	अहिमा.	८१
अहंकार.	३१६	अहोपुरुषिका.	३१८
अहंकृत.	४३३	अहोरात्र	१३८
अहनू	१३८	अहाय.	१५३०
अहमहमिका.	३१७	आ.	
अहंपूर्विका.	३१८	आं.	१५४०
अहमति.	१३७४	आकर.	१०३६
अहर्मणि.	९५	आकल्प.	६३५
अहर्वाचव.	९६	आकल्प्य.	४६३
अहर्मुख.	१३८	आकार.	१५१३
अहस्कर.	९७	आकारगोपन.	३१४
अहि.	१३०२	आचारण.	२६१
अहिकोश.	१३१५	आकालिकी.	११०५
अहिच्छत्र }	९६०	आकाश.	१६३
	११२७	आकीर्ण.	१४७३
अहित	७२९	आकुल.	१४७२
अहिकांत.	११०६	आकृत.	१३८३
अहितुंडिक.	४८८	आक्रद.	७९९
अहिभृत.	१९९	आक्रम.	१५११
अहिभय.	३०१	आक्रीड.	१११२
अहिर्बुध्न.	१९७	आक्रोश.	२७२
अहिर्बुध्नदेवता.	११४	आक्षय.	८६२

आक्षेप.	२७२	आङ्गिरस.	११९
आखंडल	१७१	आचमन.	८३७
आखनिक.	१९८८	आधाम.	३९६
आखु.	१२००	आचार.	८४३
आखुग.	२०७	आचारवेदी.	९४८
आखेट.	९२७	आचारांग.	२४३
आख्या	२६०	आचार्य.	७८
आगंतु.	४९९	आचार्या. }	५२३
आगम.	२४२	आचार्याणी.	५२३
आगसु.	७४४	आचित. }	८८५
आगु.	२७८	आच्छाद.	६६६
आग्नीध्रा.	८१४	आच्छुरितक.	२९८
आग्नेय. }	६२१	आच्छोदन.	९२७
	१२३	आमक.	१४१७
आग्नेयी.	१६९	आमगव.	२०१
आमहायनिक.	१९२	आमि.	७९७
आमहायणी.	१५०	आमीव	८६५
आघाट.	९६२	आमू.	१२५८
आघार.	४०७	आज्ञा.	२७७
आघात.	४२६	आन्य.	४०७
आघाण.	४२६		
आंगिर.	२८३		

आज्यवारि	१०७३	आतोद्य.	२८६
आंजनेय.	७०५	आत्तगंध.	४४०
भाटि	१३३८	आत्मगुप्ता	११५१
आशोप.	१४९९	आत्मबोध.	१३२२
आहंवर.	७९९	आत्मज.	५४३
आढक	८८६	आत्मदर्श.	६८४
आढकिक.	९६९	आत्मन्. }	१३३६
आढकी. }	१०५६		१३७६
	११७५	आत्मप्रवाद.	२४७
आढ्य.	३५७	आत्मभू }	२१३
आणवीन.	९६६		२१७
आतंक. }	३०१	आत्मंभरि.	४२७
	४६२	आत्मयोनि.	२२९
आततायिन्.	३७२	आत्माशिन्.	१३४४
आतप.	१०१	आत्मीय.	५६२
आतपवारण.	७१७	आश्रिय.	६२०
आतर.	८७९	आयर्कण.	९९७
आतापिन्.	१३३४	आदर्श.	६८४
आति.	१३३८	आदि.	१४५९
आतियेयी	४९९	आदित्य.	८८
आतिष्य	४९९	आदित्य. }	९९
आतुर.	४५९		१११

आदित्यमूनु.	७०५	आनंदधु.	३१६
आदिम.	१४५८	आनंदन.	७३१
आदिराज.	७००	आनंदप्रभव.	६२९
आदीन	१३७५	आनय.	८१४
आदेश.	२७७	आनाप.	९२९
आदेशिन्.	४८२	आनाह.	१४११
अ देष्ट.	८१७	आनिली.	११२
आय.	१४५८	आनुपूर्वा.	१५०४
आयुन.	४२८	आंदोलित.	१४८१
आधि. }	१३७१	आन्वीक्षिकी. }	२५१
	३१२		२५३
	८८२	आशगा.	१०८०
आध्यान.	३०८	आशण.	१०००
आन.	१३६८	आशणिक.	८६७
आनक.	२९३	आपः.	४७८
आनकसुंहुमि.	२२३	आपल.	४७८
आनन. }	९३	आपलनमः.	५३९
	१४५६	आपान.	९०७
आनट.	३८७	आपी.	११३
आनन.	६७२	आपीष्ट.	६५४
आनंद. }	३१९	आपीन.	१२७२
	१९८	आपुविह.	१४१८

आपृच्छा.	२७४	आमुक्त.	७६५
आप्त. }	२५	आमुष्यायण.	५०२
	७३४	आमोद. }	३१६
आप्तोक्ति.	२४२		१३९०
आप्रपदीन.	६७८	आमोदिन.	१३९१
आप्लव.	६३८	आम्	१५४०
आबद्धमुख.	३५१	आम्नाय. }	८०
आमरण.	६५०		२४९
आभा.	१५१२	आम्न	११३३
आभिनात्य.	६८	आम्नातक.	११५२
आभीरपल्लिङ्गा.	१००२	आम्नेडित.	२६७
आभीरी.	५२०	आम्लवेतस.	४१७
आभील.	१३७१	आदत.	१४२८
आभोग.	१४३२	आयति.	१६२
आम	४६३	आयत्त.	३५६
आमर्गधिन्.	१३९२	आयसी.	७६९
आमनस्य.	१३७१	आयःशुलिक	३५४
आमय.	४६३	आयाम.	१४३१
आमयाविन्.	४५९	आयुक्त.	७१९
आमलकी.	११४५	आयुष. }	७७३
आमिक्षा.	८३१		१०४६
आमिष.	६२२	आयुधिक.	७७०

आयुधीय.	७६९	आराव.	१४००
आयल्लका.	३१४	आरेका.	१३७९
आयुर्वेदिन्.	४७२	आरोग्य.	४७४
आयुस्.	१३६९	आरोपितविशेषता	७०
आयोगव.	८९७	आरोह. }	६०८
आयोधन.	७९६		१४३१
आरकूट.	१०४७	आरोहण. }	१०१३
आरक्ष.	१२२६		१९१०
आर. }	११६	आर्जुनी.	१०८६
	१०४७	आर्त्तव.	९३६
आरग्वघ.	११४०	आर्त्ति.	१३७१
आरण.	९३	आर्द्र.	१४९२
आरनाल.	४१९	आर्द्रक.	११८९
आरति.	१९२२	आर्द्रा.	११०
आरंभ. }	१४०६	आर्यपुत्र.	३३९
	१९१०		२३२
आरमटी.	२८९	आर्य. }	३३३
आरव.	१४००		३५९
आरा.	९१२		३७९
आराधन.	४९७	आर्या.	२०३
आराम.	११११	आर्यावर्त्त.	९४८
आरालिक.	७२३	आर्षमि.	६९२

आर्षम्य.	१२५९	आलेख्य.	९२२
आहत	८६१	आलेख्यशेष.	३७४
आल.	१०५९	आलोक.	१०१
आलंभ.	३७१	आवरन	१०२६
आलय.	९९०	आवरण.	७८३
आलवाल.	१०९५	आवर्त्त.	१०७६
आलम्ब. }	३१५	आवर्हित.	१४८०
	३८३	आवलि.	१४२३
आलाप.	२७४	आवसथ. }	९९४
आलावर्त्त.	६८८		९९१
आलिन्.	१२११	आवसथ्य.	९९४
	१२११	आवसित.	११८३
आलि. }	९६५		६६३
	१४२३	आवाप. }	७१५
आलिक.	१११४		१०९५
आलिगन.	१९०७	आवाल.	१०९५
आलिगिन्.	२९३	आवास.	९९१
आली	५२९	आविक.	६७०
आलीट.	७७७	आविद्ध. }	१४८२
आलीनक	१०४२		१४९६
आलु.	१०२१	आविल.	१०७१
आलुक.	१३०७	आविष्टृत.	१४७८

आविष्ट.	४९१	आशिसू.	२७२
आविसू.	१५३९	आशोविप.	१३०४
आयुक.	३३२	आशु. }	११६८
आयुक्त.	३३२	आशुग. }	७७८
आयुत.	१४७६	आशुशुक्षणि.	१०९७
आयुत.	१५०४	आश्चर्य.	३०४
आवेग.	३२२	आश्रय.	११३
आवेश. }	३२१	आश्रम. }	८०८
आवेशन	१४९९	आश्रय. }	१००१
आवेशन	१०००	आश्रय. }	७३५
आवेशिक.	४९९	आश्रय. }	९९१
आवेष्टक.	९८२	आश्रयाश.	१०९९
आशंसितृ.	३५०	आश्रव. }	२७८
आशंसा.	४३०	आश्रव. }	४३२
आशंसु.	३५०	आश्रव. }	१३७५
आशंका.	३०१	आश्रुत.	१४८९
आशय.	१३८३	आश्व	१४२०
आशा. }	४३०	आश्वत्थ.	८१६
आशा. }	१६६	आश्वयुज्.	१५५
आशित. }	३९४	आश्विन.	१५५
आशित. }	४२६		
आशितंगवीन.	९६४		

आश्वीन.	१२५०	आसुर.	६२१
आपाद.	८१५	आसुरी.	४१९
	१५४	आस्कंदन.	७९७
	१०२९	आस्कंदितक.	१२४९
आपाढामू.	११७	आस्तर.	६८०
आसक्त.	३८५	आस्तिक.	४९०
आसन.	१२२४	आस्था.	१४९८
	८२		२७८
	६८४		४८१
	७३५	आस्थान.	४८१
आसना.	१४९८	आस्थानगृह.	९९७
आसंदी.	६८४	आस्पद.	९८८
आसन्न	१४५१	आस्फोटनी.	९०९
आसव.	९०४	आस्य.	५७२
	९०५	आस्यलाङ्गल.	१२८८
आसादित.	१४९०	आस्यलोमन्.	५८३
आसार.	७९०	आस्या.	१४९८
	१६५	आस्यामव.	६३३
आसीन.	४९२	आहत	१४८३
आसृति.	९०५	आहतदृक्षण.	४३७
आसृतीवट.	८१८	आहर.	१३६८
	९०१	आहव.	७९६

आहवनीय.	८२६	इच्छा.	४३०
आहार.	४२३	इच्छावसु.	१८९
आहारतेजस्.	६२०	इज्जल.	११४५
आहार्य.	२८१	इज्याशील.	८१८
आहाव.	१०९२	इट्ठार.	१२५९
आहिक	१२१	इहिक.	१२७७
आहिताग्नि.	८३५	इतर.	९३२
आहृति.	८२१	इतरेतर.	१४९९
आहो.	१५३६	इतिह.	१५३७
आहोपुरुषिका.	३१८	इतिहास.	२५९
आहिक.	२५५	इत्तरी.	५२८
आहय.	२६०	इदानीम्.	१५३०
आहा.	२६०	इधम.	८२७
आहान.	२६१	इन.	३५९
	इ.		९७
इक्षु.	११९४	इंदिरा.	२२६
इक्षुवारि.	१०७५	इंदिदिर.	१२१२
इक्ष्वाकु.	३५	इंदीवर.	११६४
इंग.	१४५४	इंदु.	१०५
	१५१३	इंदुकांता.	१४३
इंगित.	१५१३	इंदुजा.	१०८३
इंगुदी.	११४३	इंदुभृत.	१९९

इंद्र.	} ११९९	इंद्रियार्थ.	१३८४
	१६९	इंधन.	८२७
	१७१	इम.	१२१८
	३५९	इमपालक.	७६२-
इन्द्रक.	९९७	इमारि.	१२८४
इन्द्रकील.	१०३०	इम्य.	३५७.
इन्द्रकोश.	१०११	इंमद.	११०१
इंद्रगोष.	१२०९	इरा.	९०२
इन्द्रजाल.	} ९२६	इरिण.	९३९.
	७३८	इला.	९३७
इन्द्रनील.	१०६५	इल्वला.	११०
इन्द्रभृति.	३१	इपीका.	११९५
इन्द्रलुप्तक.	४६६	इषु.	७७८
इंद्रवारुणी.	११५७	इष्ट.	} ८३४
इन्द्रसुत	७०४		१५०५
इन्द्राग्निदेवता.	११२	इष्टगंध.	१३९१
इंद्राणी.	१७५	इष्टापूर्त.	८३५
इंद्रानुज.	२१४	इष्य.	१५६
इन्द्रिय.	} १३८३	इष्वास.	७७५
	६२९		
इंद्रियग्राम	१४१४	ईक्षण.	} ५७५.
इंद्रियायतन.	५६३		५७६

ईसाणिक.	४८३	ईषदुष्ण.	१३८६
ईडा.	२६९	ईषा.	८९१
ईति.	१२६	ईषादन्त.	१२२३
ईरित.	१४८२	ईषिका. }	१२२९
ईर्ष.	४६६	ईषीका.	९२०
ईर्या.	१९००	ईषीका.	९२०
ईर्यापयस्त्रिति.	१९०१	ईहा.	४३०
ईर्या.	३९१	ईहामृग. }	२८४
ईर्यालु.	३९१	उ.	१२९१
ईरा. }	३९८	उकनाह.	१२४१
ईशमस्र.	१९९	उक्षत्र.	१२९८
ईशान. }	१६९	उक्षन्	१२९८
ईशितृ.	१९९	उषा.	१०१९
ईशित्व.	३९९	उरुय.	४११
ईशित्त्व.	२०२	उम }	८९६
ईशा.	३९९	उमन्त्र.	१९९
ईशा.	१९६	उमचन्वन्	३१८
ईशा.	३९७	उमित.	१७४
ईशा.	२०४	उष.	७४३
ईष.	१९९	उषा.	१४२८
ईषन्.	१९३९	उषाट.	१४७८

उच्चताल.	२८१	उच्च.	८६५
उच्चप	१६८	उच्चज	९९४
}	६७३	उच्चु.	१०७
	१३६९	उच्चुप	८७९
उच्चल	१३६९	उच्चुपय.	१६३
उच्चार.	६३४	उच्चुीन	१३१८
उच्चवच.	१४६९	उच्चुीश.	१९९
उच्चल.	७५०	उत. }	१५३६
उच्च श्रवस्.	१७६		१४८७
उच्चैर्षुष्ट.	२६९	उतध्यानुज.	११९
उच्चैस्	१५४१	उताहो.	१५३६
उच्चुत्तल	१४६६	उत्क	४३६
उच्चुत्तय	१४३१	उत्कट	४३६
उच्चिष्टभोजन.	८५७	उत्कंठा.	३१४
उच्चिष्टन.	१४२९	उत्कठित.	४३६
उच्चिर्षक.	६८३	उत्कर.	१४११
उच्चुत्तम.	१३६८	उत्कर्ष.	१५०६
उच्चुत्तसित.	११२८	उत्कलिका. }	३१४
उच्चयन्त	१०३१		१०७५
उच्चयिनी	९७६	उत्कुण.	१२०९
उच्चज्वल.	१४३५	उत्कोच.	७३७.
उच्चजृम्भ.	११२७	उत्क्रम.	१५११
उच्चिष्टत.	१४७५		

उत्क्रोश.	१३३५	उत्तेरित.	१२४५
उत्क्षसिका.	६५६	उत्पतितृ.	३८९
उत्तम.	६२४	उत्पतिष्णु	३८९
उत्तम.	१४३८	उत्पत्ति.	१३६७
उत्तमर्ण.	८८२	उत्पल.	११६३
उत्तमांग.	५६६	उत्पश्य.	४५७
उत्तर.	२६३	उत्पाटित.	१४८०
उत्तरङ्ग.	१००६	उत्पात.	१२६
उत्तरच्छट.	६७६	उत्पादक.	१२८६
उत्तरफल्गुनी.	११२	उत्पादपूर्व.	२४७
उत्तरा.	१६७	उत्पादशयन.	१३३०
उत्तराभाद्रपद.	११५	उत्तिमठ.	३६६
उत्तरायन.	१५८	उत्कृष्ट.	११२८
उत्तरापादा.	११३	उत्स.	१०९६
उत्तरासंग.	६७२	उत्संग.	६०२
उत्तरीयक.	६७१	उत्सर्मन.	३८६
उत्तम.	६५४	उत्सर्पिणी.	१२७
उत्तान.	१०७१	उत्साव.	१५०७
उत्तानसादन.	१२२	उत्सादन.	६३५
उत्तानशय.	३३८	उत्स रक.	७२१
उत्तोमिन. }	१२४५	उत्साह.	२९९
	१२४८		

उत्साहस.	७३६	}	१०२७
उत्सुक.	४३६		उदय.
उत्सूर.	१४०	}	१४३१
उत्सृष्ट	१४७५		उदर
उत्सेष.	१४३१	उदरपिशाच.	४२८
उदक.	१०६९	उदरंभरि.	४२७
उदकू	१६८	उदरत्राण.	७६८
उदक्या.	५३५	उदरिणी.	५३८
उदगद्वि.	१०२७	उदरिन्.	४५०
उदगयन.	१५८	उदरिष्ठ.	४५०
उदगभूम.	९५३	उदक.	१६२
उदग्र.	१४२९	उदग्रंघि.	४६९
उदग्रदत्त }	४५७	उदवसित.	९९०
	१२२६	उदश्वित्.	४०९
उदंवन.	१०२६	उदात्त.	३६७
उदंचित.	१४८२	उदान.	११०९
उदधि.	१०७३	}	३८५
उदधिकुमार.	९०		उदार.
उदंत.	२६०	}	३७६
उदन्या.	३९४		उदावत्त.
उदन्वत्.	१०७३	उदासीन.	७३२
उदपान.	१०९१	उदाहार.	२६२

उदीची.	१६७	उद्धान.	१०१८
उदीचीन.	१६८	उद्धार.	८८१
उदीच्य.	९९२	उद्दुर.	१४२८
उदीर्ण.	३६७	उद्दुषण.	३०६
	११३२	उद्भूत	१४८०
उदुंबर.	१००९	उद्भट.	३६७
	१०३९	उद्भव.	१३६७
उदुखल.	१०१६	उद्भिज.	१३९७
उद्गत.	१४९५	उद्भिज्ज.	१३९७
उद्गमनीय.	६६८	उद्भिद्.	१३९७
उद्गाढ.	१५०५	उद्यम.	३००
उद्गातृ.	८१९	उद्यान.	१११२
उद्घन.	९१९	उद्योग.	३००
उद्घाटक.	१०९३	उद्योत.	१०१
उद्देश.	१२०९	उद्ग.	१३५०
उद्दान.	४३९	उद्गतसर.	१५९
उद्दाम.	१४९६	उद्गर्तन.	६३५
उद्दाल.	११७७	उद्गह.	५४२
उद्दाव.	८०३		
उद्दर्प.	१५०८	उद्दांत.	१४९५
उद्दत.	४३१		१२२१
उद्दव.	१५०८	उद्दासन.	३७१
		उद्दाह.	५१८

उद्वेग.	११९४	उपकारिका.	९९३
उदुर.	१३००	उपकार्या.	९९३
उन्दुक.	१३१०	उपकुल्या.	४२१
उन्नत.	१४२८	उपक्रम. }	२८२
उन्नतानत.	१४६८		१९१०
उन्नयन.	३२२	उपकोश.	२७१
उन्नसम्	४५२	उपगूढन.	१९०७
उन्नाह.	४१६	उपग्रह.	८०६
उन्निद्र	११२९	उपग्राह्य.	७३७
उन्मदिष्णु.	४२९	उपघ्न.	१००१
उन्मनस्	४३६	उपचर्या.	४७३
उन्मथ	३७१		४७३
उन्माथ.	९३२	उपचार. }	७३७
उन्माद.	३२०		४९७
उन्मिपित.	११२८	उपचारपरीतता.	६९
उन्मीलन.	५७८	उपचित.	४४९.
उन्मुख	४५७	उपनाप.	७३६
उन्मूलित.	१४८०	उपनिडा.	१२०७
उन्मेष.	५७८	उपज्ञा.	१३७३
उपकंठ. }	१२४९	उपताप.	४६३
	१४५०	उपत्यका.	१०३५
उपकरण	७१६	उपदंश.	९०७

उपदा.	७३७	उपप्लव.	१२५
उपदीका.	१२०८	उपवर्ह.	६८३
उपदेहिका.	१२०७	उपभृत्.	८२८
उपद्रव.	१२९	उपभोग.	७२
उपघा.	७४०	उपमा.	६३८
उपधान.	६८३	उपमातृ.	१४६२
उपधृति.	९९	उपमान.	१४६३
उपधि.	३७८	उपयम.	५९८
उपनत.	१४९४	उपयाम.	५९८
उपनय.	८१४	उपरक्त.	३८१
उपनाय.	८१४	उपारक्षण.	७४९
उपनाह.	२९०	उपरति.	१५२२
उपनिधि.	८७०	उपरम.	१५२२
उपनिपद्.	२५०	उपराग.	१२५
उपनिष्कर.	९८७	उपगि.	१५२६
उपनिष्क्रमण.	९८७	उपरिष्ठात्	१५२६
उपनीतरागत्व.	६६	उपल.	१०३६
उपन्यास.	२६२	उपलब्धि.	३०९
उपपति.	५१९	उपलंभ.	१५२०
उपपादुक.	१३५७	उपलिंग.	१२५
उपपुर.	९७२		
उपप्रदान.	७३७		

उपवन.	११११	उपस्तर.	४१७
उपवर्तन	९४७	उपस्थ.	६०२
उपवसथ.	९६१	उपस्थित.	६११
उपवास.	८४२	उपस्पर्श.	१४९४
उपवाह्य.	१२२२	उपहार.	८३७
उपविष.	१३१४	उपहालक.	७३७
उपविष्ट.	४९२	उपहार.	४४७
उपवीत.	८४५	उपहार.	९६१
उपवैणत्र.	१४०	उपहर.	७४१
उपशम.	३०४	उपाकरण.	८४१
उपशह्य.	९६३	उपाकृत.	८२९
उपशाय	१५०३	उपाग्र.	१४०१
उपश्रुति.	२६३	उपात्यय.	१५०४
उपसंग्रह.	८४४	उपादान.	१५२४
उपसन्न.	१४९४	उपाधि.	४७८
उपसंपन्न.	१७३	उपाध्याय.	१३८१
उपसंख्यान.	६७३	उपाध्याय.	७८
उपसर.	१२७४	उपाध्याया.	५२३
उपसर्ग.	१२५	उपाध्याया.	५२४
उपसर्जन.	१४४१	उपाध्यायानी.	५२३
उपसर्ग्या.	१२६८	उपाध्यायी.	५२४
उपसूर्यक.	१०१	उपानह.	९१४

उपान्त.	१४९०	उमा.	२०३
उपाय. (चतुष्टय)	७३६	उम्य.	११७९
उपायन.	७३७	उरःसूत्रिका.	९६७
उपालंभ	२७४	उरग.	१३०३
उपामकदशा.	२४४	उरण.	१२७६
उपासग.	७८१	उग्र.	१२७६
उपास्ति.	४९७	उररीकृत.	१४८९
उपाहित. }	१४८९	उरश्छद.	७६६
	१२६	उरमिल.	७९२
उपांशु.	१९३८	उरस्.	६०२
उपेक्षा.	७३८	उरस्य.	९९०
उपेद्र.	२१४	उरस्वान्.	७९२
उपोद्घात. }	२६२	उराह.	१२४०
	१९१०	उरु	१४३०
उत्तकृष्ट.	९६९	उरोज.	६०३
उभ.	१४२३	उर्णापु.	१२७६
उमापति.	१९९	उर्वरा	९३९
उमावन.	९७७	उर्वशी.	१८३
उमासुत.	२०८	उर्वी.	९३९
उम्.	१९४९	उष्टप.	१११८
उसर.	१००९	उलप.	११९४
उम्बुर.	१००९		

ऊरव्य.	८६४	ऊर्मिमत्.	१४९७
ऊरीकृत.	१४८८	ऊर्वशीरमण.	७०१
ऊरुहीकृत.	१४८८	ऊप.	९४०
ऊरु.	६१३	ऊपण.	४१९
ऊरुन.	८६४	ऊपर	९३९
ऊर्न.	३००	ऊह.	३११
	१५५		३२३
ऊर्नस्वल.	७९२		
ऊर्नस्मिन्.	७९२	ऊ.	
ऊर्ननाम.	१२१०	ऊक्कण.	१९२
ऊर्णायु.	६७०	ऊक्कप.	१९२
ऊर्ध्व.	४९२	ऊक्ष.	१०८
ऊर्ध्वक.	२९३		१२८९
ऊर्ध्वक्षिप्त.	१४८२	ऊग्विद्.	८१९
ऊर्ध्वजानुक.	४५५	ऊच्.-ग्.	२४९
ऊर्ध्वज्ञ.	४५६	ऊचीप.	१०२०
ऊर्ध्वज्ञु.	४५५	ऊजीप.	१०२०
ऊर्ध्वदम.	४९२	ऊजु.	३७९
ऊर्ध्वलिङ्ग.	१९६		१४९६
ऊर्ध्वलोक.	८७	ऊजुरोहित.	१७९
ऊर्मि.	१०७५	ऊण.	८८१
ऊर्मिका.	६६३	ऊत.	२६४
			८६६

ऋतु	} १११	एकक.	१४१७
	१३६	एककुंडल.	२२४
ऋतुमती.	१३१	एकगुरु.	७९
ऋते.	११२७	एकतान.	१४१८
ऋद्ध.	३१७	एकताल	१४१०
ऋद्धि	३१७	एकदत.	२०७
ऋमु.	८८		१३२२
ऋमुक्षिन्.	१७२	एकदश.	} १९६
ऋइय.	१-९४		४१३
	२६	एकधुर.	१२६२
	१२१६	एकधुरीण	१२६२
ऋपम.	} १४०१	एकपत्नी.	१२८
	१४४०	एकपदी.	९८३
	२९	एकपदे.	११३२
ऋपि.	७६	एकपाद.	१९६
ऋपिकुल्या.	१०८२	एकपिंग.	१८९
ऋष्टि.	७८२	एकप्रत्ययसंतति.	८४
ऋध्यांक.	२३०	एकयष्टिका.	६६१
	ए.	एकसर्ग.	१४१८
	} ८७३	एकहायनी.	१२७२
एक.	१४१७	एकाक्षिन्.	१४१७
	१४६८	एकाम्र.	१४१८

एकांत. }	७४२	एवाह.	११८९
	१५०६	एषण.	७७९
एकांतदुःपमा.	१३१	एषणा.	३८८
एकांतसुपमा.	१२९	एषिणी.	९२४
एकायन.	१४९८	ऐ.	
एकायनगत	१४९८	ऐकागारिक.	३८२
एकावली.	६६१	ऐकाम्र.	१४९८
एह.	४९४	ऐतिह्य.	२५९
एहक.	१२७६	ऐंद्रलुप्तिक.	४५२
एहगज.	११९८	ऐंद्रि.	७०९
एहमूक	३४८	ऐंद्री.	११३
एडूक.	१००३	ऐरावण.	१७७
एण.	१२९४		१७०
एणभृत्.	१०५	ऐरावत. }	१८०
एत.	१३९८		१७७
एतन.	१३६८	ऐरावती.	११०४
एतर्हि.	१५३०	ऐल.	७०१
एतस.	८१३	ऐलविल.	१८९
एषम्.	८२७	ऐशानी.	१६९
एषित.	१४९५	ऐश्वर्य.	२०२
एनम्.	१३८०		
एरंड	११५०	ओ.	
		ओकम.	९९१

ओष.	१४११	औदार्य.	६९
	२९२		५०९
ओंकार.	१०८७	औदुंबर.	८१६
ओजस्.	२५०	औषगवक.	१४१६
ओण्ड.	७९६	औषम्य.	१४६३
ओतु.	९६१	औषपिक.	७४३
ओदन.	१३०१	औषपरोधिक.	८१५
ओम्.	३९५	औषवस्त	८४२
ओषण.	१९४०	औमीन.	९६७
ओषधि.	१३८९	औरभ्र.	६७०
ओष्ठ.	१११७	औरभ्रक.	१४१७
	५८१	औरस.	५५०
औ.		औरस्य.	५५०
औक्षकः	१४१६	और्द्धुदेहिक.	३७४
औहूपुष्पं.	११४७	और्व	११००
औत्सुक्य.	३१४	और्वशेय.	१२३
औदनिक.	७२२	औलुक्य.	८६२
आदक्षित.	४११	औशीर.	६८५
औदक्षितक.	४११	औषघ.	४७२
औदरिक.	४२८	औषधि.	१११७
औदात्य.	६५	औषधीपति.	१०४
		औष्टक.	१४१६

क.	क.	कस्या.	
क.	२११	कंक.	१२३२
	५६६		७०७
	१०६९		१३३३
कंस.	२२०	कङ्कट.	७६६
	१०२४	कंकण	६६३
कंसक.	१०५७	कंकत.	६८८
कंसोद्भवा.	१०५६	कंकपत्र.	७७८
ककुद.	१२६४	कंकमुख.	९०९
ककुभन.	१२५७	कंकाल.	६२८
ककुभती.	६०७	कंकैलि.	११३५
ककुभ्	१६६	कंगु	११७६
ककुम.	११३५	कंगुनी.	११७६
ककुम.	२९१	कच.	५६७
ककोटक.	६४६	कचरमथुनस्वाप्रवृद्धि.	६३
ककलट.	१३८६	कचरा.	१४३५
कक्ष.	१११०	कच्चित.	१५४०
	१४६३	कच्छ.	९५३
कक्षा.	५८९		१०७७
	६७५	कच्छप.	१९३
कक्षापट.	६७६		१३५३
कक्षीवत्.	८५३	कच्छपी.	२८८
			१३५३

कच्छा.	६७९	कटिलक.	११८८
कच्छाटिका.	६७९	कटिसूत्र.	६१४
कच्छुर.	४६०	कटीर.	६०७
कच्छू.	४६४	कटु.	१३८९
कज्जल.	६८६	कटुकाण.	१३३०
कज्जलध्वज.	६८६	कटोदवीणा.	२९०
	६७४	कट्वा.	३९०
कंचुक. }	७३७	कठिन.	१३८७
	१३१९	कठिनी.	१०३७
कंचुकिनू. }	१३०४	कठोर.	१९८७
	७२७	कडंगर.	११८२
कंचुलिका.	६७४	कडार.	१३९७
	६०७	कण.	१४२७
कट. }	१०१७	कणा. }	४२१
	१२२९		४२२
	१६३	कणित.	१४०८
कटक. }	७४६	कणिश.	११८१
	१०३३	कल्याणप्रवाद.	२४८
कटाक्ष.	९७८	कंटक. }	६२
कटाह.	१०२२		३०९
कटि.	६०७	कण्टकारिका.	११९७
कटिभोज.	६०९	कण्टकाशन.	१२९४

कंठ.	१८८	कदली.	} ११३६
कंठकूणिका.	२८७		१२९४
कंठबंध.	१२३२	कदाचित्.	१५३३
कंठिका.	६६२	कटुष्ण.	१३८६
कंठीरव.	१२८३	कटु.	१३९७
कंठेकाल.	१९५	कद्वद.	३४७
कंठन.	१०१७	कनक.	१०४३
कण्डरा.	६३१	कनकाध्यक्ष.	७२३
कण्डू.	४६४	कनकाष्टुका.	७१८
कण्डूयन.	४६४	कनकाह्वय.	११५१
कण्डूया.	४६४	कनन.	४५३
कंडोलक.	१०१७	कनिष्ट.	५५२
कत्तूण.	११९१	कनिष्ठा	५९३
कथंरुधिकता.	२६३	कनी.	५१०
कदरु.	६८१	कनीनिका.	} ५७५
कदध्वन्.	९८४		५९३
कदन.	३७०	कनीयस.	१०४०
कदंन.	} ११३८	कनीयम्.	} ५५२
	१०५४		१४२८
कदंभक.	} ११८०	कंद.	} ११८९
	१४११		११६६
कदर्य.	३४८	कंदर.	१०३३

कन्दर्प.	२२८	कपिला.	१०४८
कंदर्पा.	४५	कपिलोह.	१०४७
कंदली.	१२९४	कपिश.	१३९६
कंदु.	९२१	कपिशीर्ष.	९८१
कंदुक.	६८९	कपोत.	१३३९
कंधरा.	५८६	कपोतपाली.	१०१०
कन्यकुब्ज.	९७३	कपोताम.	१३९४
कन्या.	११०	कपोल.	५८२
कन्याकुब्ज	९७४	कपोली.	६१४
कपट.	३७८	कफ.	४६२
कपर्द. }	२००	कफकूर्चिका.	६३३
कपर्दिन्.	१२०६	कफणि.	५९०
कपाट.	१९६	कफिन्.	४६०
कपाल	१००७	कफोणि.	५९०
कपालभृत्.	६२७	कबंध. }	५६५
कपालिनी.	१९९	कबर.	१०७०
कपि.	२०६	कबरी.	१४६९
कपिकण्डू	१२९१	कपठ.	५७०
कपित्थ	११५१	कमंडलु.	१३५३
कपिध्वज.	३१५१	कमंडलु.	८१६
कपिल.	७०९	कपन. }	२११
	१३९६		२२७

कमनच्छद्.	१३३३	कर.	}	१२२४
कमनीय.	१४४५			७४५
कमर.	४३४			१००
कमल. }	११६०	करक.	}	५९१
	१०६९			१६६
कमला.	२२६	१०२१		
कमलोत्तर.	११५९	करकपात्रिका.		१०२५
कमितृ.	४३४	करंक.	}	६२८
कम्प.	३०६			१०२२
कंप्र.	१४५५	करज.		५९४
कंपन.	१४५५	करंज.		११४०
कंपाक.	११०६	करट.	}	१२२५
कंपित.	१४८१			१३२२
कंवल. }	१३११	करटा.		१२६९
	६७०	करटिन्.		१२१७
कंवलियाहक.	७५३	करटु.		१३३७
कंबि.	१०२१	करण.	}	८९७
कंबु.	१२०४			८२
कंबुमीश.	५८६			१३८३
कंत्र.	४३४			५६३
	१४४५	करणप्राण.		५६७
		करतोया.		१०८५

करपत्रक.	९१८	करीप.	१२७३
करवाल.	७८२	करीपात्रि.	११०१
करवालिका.	७८९	करुण	११४९
करवीर.	९८९		२९४
करवीरा.	१०६०	करुणा.	३६९
करभ.	१२९९	करुणापर.	३६८
	५९२	करोटु.	१३३७
करभूषण.	६६२	कोणु	१२१८
करमाञ्ज.	११०४	कोणुभू.	८९३
करंब.	१४१९	कोटि.	६९६
करंम.	३९९	कर्क.	१२३७
करवीर.	११३७	कर्कट.	१३३४
करवीरक	११९७		१३५२
करशाखा.	५९२	कर्कटी.	११८९
करशीकर.	१२२३	कर्कधू.	११३८
करशुक.	५९४	कर्कर.	६२६
करहाट.	११६६	कर्कराडुक.	१३३७
करालिक.	१११४	कर्कराल.	५६९
करिन्.	१२१७	कर्की.	१०२१
	११९०	कर्करेटु	१३३७
करीर.	१०१९	कर्कश.	१३८६
	११८३	कर्कारु.	११८८

कर्कोटक.	११९०	कर्णोजप.	३८०
कर्णकीटा	१२१०	कर्त्तन.	३७२
कर्ण.	१७४	कर्त्तनसाधन.	९११
	७११	कर्त्तरी.	७८९
कर्णमल्लोक.	१२१०	कर्त्तरी.	९११
कर्णजित्	७१०	कर्दन.	१४०३
कर्णधार.	८७६	कर्दम.	११९८
कर्णपूर.	९७७	कर्दम.	१०६०
कर्णपूर.	६९४	कर्पट.	६७६
कर्णभूषण.	६९९	कर्पर.	६२७
कर्णमूल.	१२२९	कर्पर.	१०२२
कर्णमोटी.	२०६	कर्पूर.	६३८
कर्णउतिका.	९७४	कर्पूर.	१३९८
कर्णवेष्टक.	६९६	कर्चुर.	१८८
कर्णशङ्कुली.	९७४	कर्चुर.	१०४४
कर्णान्द्रु.	६९६	कर्मकर.	३६१
	१२२४	कर्मकार.	३६२
कर्णिका.	६९९	कर्मक्षम.	३९४
	११६९	कर्मठ	३९४
कर्णिकाचल.	१०३१	कर्मण्या.	३६२
कर्णिकार.	११४९	कर्मन्	१४९७
कर्णिरप.	७९३	कर्मप्रपाद.	२४७

कर्षभूमि.	९४६	कलघौत.	} १०४३
कर्षदिनु.	८०९		१०४४
कर्षवाटी.	१४७	कष्टम	१२२०
कर्षशील.	३९४	कलम.	११६९
कर्षशूर.	३९४	कलंब.	७७८
कर्षसधिव.	७१९	कलंबिका.	५८७
कर्षसाक्षिन्.	९८	कलरव.	१३३९
कर्षसूयत.	३९०	कलल.	५४०
कर्षरि.	९२०	कलर्विक.	१३३१
कर्षात	९६३	कलश.	१०१९
कर्ष.	८८४	कलशी.	१०२२
कर्षक	८९०	कलप.	१०१९
कर्षण.	८६४	कलह.	७९६
कर्षू.	१०८०	कलहंस.	१३२७
कर्हिचित्त	१९३३		९००
कल.	१४०९	कला	} १०६
कलकण्ठ.	१३२१		१३६
कलकल	१४०४	कलाकेलि	२२७
कलंक.	} १०६	कलाविका.	५९०
	१३४५	कलाद.	९०८
कलत्र.	} ५१३	कलान्तर.	८८१
	६०७		

कलाप.	१३२०		८३९
	७८२		७४३
	५६८	कल्प.	१६०
	६६४		१६१
कलापक.	१२३२		१७९
कलाभृत्.	१०५		२५०
कलामक.	११६९	कल्पन.	३७२
कलाय.	११७०	कल्पनी.	६११
कलावती	२८९	कल्पमत्र.	९२
कलि.	७९६	कल्पातीत.	९४
कलिका.	११२५	कल्पात.	१६१
	२९१	कल्पित.	१२२१
कलिकारक.	८४९	कल्पमघ.	१३८१
कलिंग.	१३३३	कल्पमाष.	१३९८
कलिन्दिका.	२५८		४७४
कलिरस.	११४५	कल्प.	९०२
कलिष्ठ.	१४७२		१३९
कल्प.	१३८१	कल्पपाल.	९०१
	१०७१	कल्पवर्त्त.	४२५
कल्पेवर.	५६४	कल्पा.	२७३
कल्क.	१३८१		

कल्याण.	२४८	कश्मल.	८०१
	८६		१४३५
कल्याणप्रवाद.	१०४३	कश्मीर.	९५८
कल्लत्व	२४८	कश्मीरजन्मन्.	६४४
कल्लोल.	३०६		९०२
कवक	१०७६	कश्य.	१२३६
कवच.	४२५		१२४४
कवल.	७६६	कष.	९०९
	४२६	कषाय.	१३८९
कवि.	३४१	कष्ट.	१३७१
	११९	कस्तूरि.	१०४२
	२११	कस्तूरी.	६४४
	८४६	कल्हार.	२१६५
कविका.	१२५०	कट्ट.	१३३२
कविघ.	१२५०	कांस्य.	१०४९
कवी.	१२५०	कांस्यनील.	१०५२
कवोष्ण.	१३८६	काक.	१३२१
कठम.	८३२	काककंगू	१०७८
कशा.	१२५२	काकतुंड	६४१
कशिष्ट.	६८५	काकदश.	५७२
कशेरुका.	६२७	काकपृष्ट.	१३२१
		काकमाची.	११८८

काकलक.	५८८	कांजिक.	४१५
काकली.	१४१०	काण.	४५३
काकारि.	१३२४		११८३
काकु	१४१०	काण्ड.	७७८
काकुद.	५८५		११८२
काकोदर.	१३०३		१४४२
काकोदुंबरिका.	११३३	कांडपट.	६८०
काकोल }	११९६	कांडपृष्ठ.	७७०
	१३२३	कांडवत्.	७७१
काक्ष.	५७८	कांडस्पृष्ट.	८५८
काक्षी.	१०५५	कांडीर.	७७१
कांक्षा.	४३०	कातर.	३६५
काच, }	३६४	कात्यायन.	८५२
	१०६२	कात्यायनी. }	२०३
काच्छी.	१०५६		५३१
कांचन. }	१०४३	कादंब.	१३२७
	२३६	कादंबरी.	९०२
कांचनगिरि.	१०३२	कादंबिनी.	१६५
कांचनी.	४१८	काद्रवेय	१३०७
कांचिक.	४१५	कानन.	१११०
कांची.	६६४	कानीन. }	५४७
कांचीपद.	६०७		८४७

कात	१४४४	कामन	४३४
कात्ता. }	५०४	कामपाल	२२४
	५१५	काम. }	१५४०
	९८५		१५०५
कातार }	१११०	कामयितृ	४३४
	११९४	कामरूप	९५६
काति. }	५०९	कामलता.	४१०
	१५१२	कामारि.	१०५५
कादविक	९२१	कामासुष्.	२३१
कादिशीक.	३६६	कामाङ्कुश	५९४
काषय	९८४	कामावसायित्व.	२०२
कापिल.	८६२	कामुक	४३४
कापिश	९०३	कामुका.	५२७
कापिशायन.	९०२	कामुकी.	५२७
	१०५१	कावल	७५४
कापोत. }	९४५	कावविक.	९१०
	१३९४	काबोन	१२३५
	४३१	काम्य.	१४४५
काम. }	७३		१४६४
	२२७	काय. }	५६३
कामगामिन.	४९५		८४०
कामकेलि.	५३७	कायमान.	९९६

कारकाद्यविपर्यास.	६९	कार्यास.	} ६६९
कारकुशीय.	९९७	कार्यास.	} ११३९
कारण	१९१३	कार्य.	३९४
कारणा.	१३९८	कार्यण.	१४९८
कारणिक.	४७९	कार्युक्त.	७७९
कारंडव.	१३४१	कार्य.	१९१४
कारवेष्ट	११८८	कार्यक.	८९०
कारस्कर.	१११४		१३९७
कारा.	८०६	काष्ठ.	} १२६
कारिका.	२९८		} १८४
कारिन्.	८९९		} ३२३
कारु.	८९९	कालक.	} ६०४
कारण्य.	३६९.		} ६१८
कारुप.	९९९	कालकण्टक.	१३३२
कारोत्तम	९०९	कालकर्णिका.	१३८०
कार्तवीर्य. }	६९३	कालकूट.	११९६
	७०२	कालखड्ग.	६०४
कार्तस्वर.	१०४४	कालखंड.	६०४
कार्तोतिक.	४८२	कालधक.	१२८
कार्तिक.	१९९	कालधर्म.	३२४
कार्तिकिक.	१९९	कालनेमि.	२२०
कार्पण्य.	६१९	काटशृष.	७११

कालवृत्त.	११७५	काव्य.	११९
कालशेय.	४०८	काश.	११९५
कालागुरु.	६४१	काशी.	९७४
कालांतरविष.	१३१३	काश्मरी.	११४३
कालायस.	१०३७	काश्यप.	२३६
कालासुहृद्.	२००	काश्यपि.	६२२
काष्ठिका }	१०५५	काश्यपी.	१०२
	४४		२३१
	३०७		९३७
कालिंग.	११९८	कापायवसना	५३१
कालिनी.	११०	काष्ठ.	११२२
कालिंदी.	१०८३	काष्ठकीट.	१२०३
कालिंदीसोदर.	१८५	काष्ठदृ.	९१७
काली.	२०३	काष्ठा.	१३६
कालीय.	२२१	काष्ठा.	१६६
कालीयक.	६४६		कास.
कालेय. }	६०४	कासर.	१२८३
	६४५	कामार	१०९४
कालेंथ.	१३९	कासीस	१०५६
काल्या.	१२६८	किकोदिवि.	१३२९
कावचिक.	२४१७	किलि.	१२९०
कावेरी.	१०८४	किंकर.	२३०

किंकिणी.	६६९	किंपचानं.	३६८
किंकिरात.	११३९	किंपाकः	११४१
किंचन.	१९३४	किंपुरुष.	१९४
किंचित्	१९३६	किंपुरुषेश्वर.	१९०
किंचुलक.	१२०३	कियदेतिका.	३००
किंनलक.	११६६	किर.	१२८७
किटि.	१२८८	किरण.	९९
किटिम.	१२०९	किरात.	९३४
किट्ट.	६३१	किरि.	१२८७
किट्टवर्जित.	६२९	किरीट	६९१
किण.	४६९	किरीटिन्.	७०९
किण्व.	१३८१	किर्मीर.	१३९८
किताव.	९०४	किर्मीरनिषूदन.	७०८
किन्नर.	४२	किळाटो.	४०९
	९१	किळास.	४६७
	१९४	किळासन्न.	११९०
किमुः.	१९३४	किळासिन्.	४६१
किमुत.	१९३६	किलिकिंचित.	९०७
	१९३९	किल्मि.	१०१७
किम्.	१९२८	किल्मिप.	१३८१
	१९३४		

किशलय.	११२३	कीडाल.	१०६९
किशोर.	११२३३	कीलित	४३८
किसल.	११२३	कीश	१२९१
किंवदन्ती.	२५९	कु.	९३६
किंशारु.	११८१	कुकर.	४५३
किशुक.	११३६	कुकुंदर.	६०८
कीकट.	३९८	कुकुळ	११०१
	९६०	कुक्कुट	१३२४५
कीकम.	६२६	कुक्कुटाम.	१३०६
	१२०२	कुक्कुटाहि.	१३०६
कीचक	११५३	कुक्कुटि.	३७८
कीचकनिषूदन.	७०८	कुक्कुम	१२४२
कीट.	१२०२	कुक्कुर.	१२७४
कीन.	६२३	कुसि.	६०४
	३६८	कुसिमरि.	४२७
कीनाश.	१८४	कुंकुम.	६४५
	१८७	कुव	६०३
कीरः	१३३५	कुवंदन.	४४२
कीर्ण.	१४७३	कुषर.	३४८
कीर्त्ति.	२७३	कुन.	११६
कीड.	१२८०	कुंविका.	१००५
कीडा.	११०२	कुंविकास्य.	१२४७

कुंचित.	१४९६	कुडूमल.	११२६
कुंज.	१११५	कुड्य.	१००३
कुंजर. }	१४४०	कुड्यमत्स्य.	१२९८
	१२१७	कुणप.	५६४
कुंजाराति.	१२८६	कुणि.	४५३
कुंजराशन.	११३१	कुण्ठ.	३५३
कुंजल.	४१५	कुंड. }	५५०
	९९०		१०१९
कुट. }	१०१९	कुंडगोलक	४१६
	१११४	कुंडल.	६५६
कुटक.	८९१	कुंडलिन्.	१३०३
कुटम.	११३७	कुण्डिका.	८१६
कुटर.	१०२३	कुडिन.	९७९
कुटहारिका.	५३४	कुतप. }	५४३
कुटिल.	१४९६		१४१
कुटुंबिन्.	८९०	कुतुक.	९२६
कुटुबिनी.	५१३	कुतुप.	१०२५
कुटुनी.	५३३	कुतू	१०२५
कुटुमित.	५०८	कुतूहल.	९२६
कुट्टिम.	९९२	कुत्सा.	२७१
कुटार.	७८६	कुत्सित.	१४४२
कुटग.	१११५		

कुप.	१ } ६८०	कुमार.	} ३३२
	१११९२		४२
कुदाल	८९२		२०९
कुनटी.	१०१०	कुमारक.	३३८
कुनामि.	१९२	कुमापाळ.	७१२
कुंत.	७८५	कुमारसू	१०८१
कुंतल.	} ५६७	कुमारी.	} २०१
	९६१		५१०
कुमु.	} १८	कुमालक.	९६०
	६९३		१७०
कुंद.	} १९३	कुमुद.	} १०४३
	९०९		११६४
कुपूय.	१४४३	कुमुदवांधव.	१०४
कुप्य.	१०४६	कुमुदिनीपति.	१०४
कुप्यशाला	९९६	कुमुद्वत्.	९५४
कुपेर.	} १८९	कुमुद्वती.	११६३
	४३	कुंवा.	८२४
कुस.	} १४२९	कुंम.	} १२२६
	४५३		३८
कुडिमन	५९७	कुंमकार.	९१६
		कुंमकाशुकुट.	१३४२

कुंभशाला.	९९९	कुलटा.	१२९
कुंभिन्.	१२१७	कुलत्य.	११७५
कुंभी. }	१३४९	कुलस्थिका. }	११७५
	१०१९		१०६२
कुंभीनस.	१३०४	कुलनाश.	१२५३
कुंभीर.	१३४९	कुलपालिका.	५१५
कुरंकर.	१३२८	कुलश्रेष्ठिन्.	४८५
कुरंग.	१२९३	कुलस्त्री.	५१५
कुरचिह्न.	१३५२	कुलाय.	१३१९
कुरंटक.	११३५	कुल'ल.	९१४
कुरण्ड.	४७०	कुलाञ्जी.	१०६२
कुरार.	१३३५	कुलाह	१२४१
कुरारी.	१२७७	कुलिह. }	४८५
कुस्त्रोत्र.	९५०		१३१०
कुरुच.	५४९	कुन्दिङ्कक.	१३३१
कुरुविद. }	११९३	कुलिश.	१८१
	१०४१	कुलिशांकुशा.	२३९
कुरुविस्त.	८८४	कुली.	५५४
कुर्कुर.	१२७९	कुलीन. }	१२३४
	१४१३		५०२
कुट.	५०३	कुलीनक.	११७३
	९९०	कुलीनस.	१०७०

कुलीर.	१३५२	कुसुम.	८६
कुलुक.	६३२	कुसुम. }	३४३
कुलुमापाभिपुत्र.	४१५	कुसुमस्य.	९७४
कुलुमास.	११७५	कुसा.	१२५२
कुलुय. }	५०२	कुसाधीयमति.	३४४
	६२५	कुसारणि.	८५०
कुल्या. }	१०८०	कुशिक.	८९१
	१०८९	कुशिन्	८४६
कुत्र.	११६३	कुशी.	१०३९
कुवळ.	११६३	कुशीलव. }	३२९
कुवलय.	११६३		७०४
कुवलाश्व.	७०१	कुशेशय.	११६०
कुवली.	११३८	कुष्ट. }	११९७
कुवाट.	१००७		४६६
कुवाट.	३४८	कुष्टारि.	१०५७
कुर्विद.	९१३	कुपीद.	८८०
कुवेणी.	९२९	कुपीदिक.	८८०
कुपेंड.	११६३	कुमुप	११२४
	१०६०	कुमुपपुर.	९७६
कुश. }	७०४	कुमुंप.	११५९
	११९२	कुम्.	१२०३
		कुमुत्र.	१०११

कुशति. }	९२६	कृत्स्न.	१४२३
	३७७	कृष्णिका. }	२९१
कुम्भबुरु.	४१९		१२६४
कुह.	१८९	कूप.	१०९१
कुहक. }	३७७	कूपक }	८७७
	९२६		१०८८
कुहकस्वन.	१३४२	कूप्य.	७५६
कुहन.	३९१	कूर	३९५
कुहना.	३७९		५८०
कुहर.	१३६३	कूर्च }	५८३
कुहृ.	१५१		६१७
कुहृ.	१५१	कूर्चशिरस.	६१७
कुहृ.	४७५	कूर्चिका.	४०५
कुषिका. }	१००५	कूर्चन.	५५६
	९२२	कूर्च्य	५८०
कुमिग.	१४०७	कूर्च्य.	५९०
	१०३२	कूर्चमि.	७९७
	१७८	कूर्चमिह.	६७४
कृ.	९२०	कूर्च्य.	४८
	१४११	कूर्च्य. }	१३५३
	१२५९	कृत्.	१०७०
कृपय.	९१२	कृत्सु.	१०७०

कूलंकपा.	१०८०	कृतांतजनक.	९९
कुष्मांडक. }	२१०	कृतार्थ.	५२
	११८८	कृतिन.	३४१
कुक	५८७	कृत्त.	१४९०
कुकण	१३३८	कृत्ति	६३०
कुकलास.	१२९९	कृत्तिका.	१०९
कुकवाकु.	१३२५	कृत्तिकासुत.	२०८
कृकाटिका.	१८६	कृत्तिवासम्.	१९८
कृच्छ्र. }	८४२	कृत्य.	१५१४
	१३७१	कृत्रिमधूप.	६४८
कृतकर्मन.	३४२	कृत्य.	१४३३
कृतपुंख.	७७२	कृपण.	३६७
कृतमाड.	११४०	कृपा.	३६९
कृतमुख	३४२	कृपाण.	७८२
कृतम्.	१५२७	कृपाणिका.	७८४
कृतलक्षण.	४३७	कृपाणी.	९११
कृतवर्म्मन्.	१७	कृपालु.	३६८
कृतसापत्निका.	५२७	कृपीटयोनि.	१०९७
	३४२		१२०२
कृतहस्त. }	७७२	कृमि. }	१२११
	१८४	कृमिज.	६४०
कृतांत.	२४२	कृमिजा.	६८६

कृमिपर्वत.	९७०	कृष्णमार.	१२९४
कृमिला.	९९८	कृष्णत्वस्तु.	२०४
कृश. }	४४०.	कृष्णा. }	४२१
	१४२७		७१०
कृशानु	१०९८	कृष्णामिष.	१०३८
कृशाश्विन्.	३२९	कृष्णनात.	११३१
कृषक	८९१	कृष्णिका.	४१९
कृषि	८६६	कृपर.	३९८
कृषिक.	८९०	कंकर.	४९८
कृषीवल.	८९०	कंका.	१३२०
कृष्टि.	३४१	कंकिन्.	१३१९
	१०९१	केणिका.	६८१
	१३९७	केतक.	११९२
कृष्ण. }	२१९	केतन.	७९०
	४१९		९९
	६९७	केतु }	१२२
कृष्णकर्मन्.	८९९		७९०
कृष्णकाक	१३२३	केनिपात.	८७९
कृष्णभूम.	९९३	केयू.	६६२
कृष्णाला	११९९	केरल	६६१
कृष्णवर्त्मन्.	१०९८	केलि.	९९९
कृष्णशृंग	१२८२		

केलिकिञ्च. } ३११	वंशिन्. } २२०
केलिकीर्ण. } २१०	वंशिन्. } ४९८
केलिकुञ्चिका. } १२९९	वंशिन्. } ५७१
केवल. } ५५५	केशोच्चय. } ५६८
केवलज्ञानिन्. } ७४२	केसर. } ११३५
केवलिन्. } ५०	केसरिन्. } ११६६
केश. } २५	केसरिन्. } १२८४
केशकलाप. } ५६७	केटम } २२०
केशज्ञ } ५६८	केनव. } ३७८
केशपक्ष. } ४६६	केदारक } ४८६
केशपाशी. } ५६८	केदारक } ३४१९
केशमार. } ५७१	केदारिक } १४१९
केशमार्जन. } ५६८	केदार्य. } १४१९
केशरचना } ६८८	केरव. } ११६४
केशरञ्जन. } ५६८	केरविणी. } ११६३
केशरिमुत्. } ११८७	केराटक. } ११९७
केशव. } ७०९	केलास. } १०२८
केशव. } २१४	केलामौकस्. } १९०
केशव. } ४९८	केवर्त्त. } ९२९
केशहस्त. } ५६८	कैवल्य. } ७४
केशिक. } ४९८	कैशिक. } १४२०
	कैशिकी. } २८५

कैश्य.	१४२०	कोपना.	५१०
कोक.	१३३०	कोमल.	१३८७
	१२९१	कोयष्टि.	१३३८
कोकनद.	११६३	कोरक.	११२५
कोकाह.	१२३७	कोरदूपक.	११७७
कोकिल.	१३२१	कोल.	१२८७
कोटर.	११२२		८७९
कोटवी.	५३४	कोलक.	६४६
कोटि.	१०१३		४२०
	८७३	कोलकुण.	१२०९
कोटिपात्र.	८७९	कोलंबक.	२९०
कोटिवर्ष.	९७७	कोलाहल.	१४०४
कोटिश.	८९३	कोली.	११३८
कोटीर.	६५१	कोविद.	३४१
कोटीवर्ष.	९७७	कोविदार.	११५२
कोट्ट.	९७३		१०४५
कोठ.	४६७	कोश.	७१४
कोण.	२९४		७८३
	१०१३		९९५
कोदंड.	७७५	कोशफल.	६४६
कोद्रव.	११७७	कोशला.	९७५
कोप.	२९९	कोशातकी.	११८८

कोशिका	१०२४	कौलेयक.	१२७९
कोशी.	११२४	कौश.	१०२
कोष्ण.	१३८६	कौशलिक.	९७४
कौक्षेयक.	७८२	कौशल्यनंदन.	७३७
कौटतक्ष.	९१८	कौशांबी.	९७५
कौटिक.	९३०	कौशिक.	६२८
कौटिल्य.	८५३	कौशिक.	१३२४
कौणप.	१८७	कौशिक.	१७१
कौतुक.	९२६	कौशिक.	८५०
कौतूहल.	९२६	कौशिक.	३१५
कौद्रवीण.	९६६	कौशेय.	६६९
कौंतिक.	७७०	कौपितकी.	६७०
कौपीन.	६७६	कौस्तुभ.	१२३
कौषेरी.	१६९	ककच.	२२३
कौमुदी.	१०७	ककचच्छद.	९१८
कौमुदीरति	१०४	ककर.	११५२
कौमोदकी.	२२२	ककर.	१३३८
कौलटिभेय.	५४९	ककुच्छंद.	११५०
कौलटेय.	५४९	ककुच्छंद.	२६६
कौलटेर.	५४८	ककुच्छंद.	८२०
कौलीन.	२७०	ककुच्छंद.	८८

कंदन.	१४०४	कीटा.	५५५
कदित.	१४०२	कुड्च.	१०२९
क्रम	१५०३	कुंच्.	१३२९
	६१६	कुषा.	२९९
	८३९	कुष्.	२९९
कपण.	६१६	कुष्ट.	१४०२
कमुक.	११५४	कू. }	३७६
कमेलक.	१२५३		१३८६
कयविक्रयिक.	८६७	क्रेनव्यमात्रक.	८७१
कयिक.	८६८	क्रेय.	८७१
कयिन्.	८६८	कयद.	८६८
कय्य	८७१	कोड. }	१२८७
कय.	६२२		१२१
कव्याद्.	१८८		६०२
काष.	३७२	कोडपाद.	१३५३
कांति.	१५११	कोडा.	६०२
कायक.	८६८	कोडीकृति.	१५०७
क्रिया.	१४९७	कोष.	२२९
क्रियावत्.	३५३	कोषन.	३९२
क्रियाविशाल.	२४८	कोषिन्	३९१
क्रियाह.	१२३८	कोश.	८८७
क्रियेद्रिय.	१३८४	कोष्ट.	१२९०

कौच.	४७	क्षणिका.	११०५
कौचारि.	१३२९	क्षत.	४६४
कुम्.	१०२९	क्षतघा.	६८६
कुम्भ.	२०९	क्षतज.	६२२
कुम्भनेत्र.	३१९	क्षतव्रत.	८५४
कुम्भ.	१४९२	क्षत.	८९७
कुम्भनेत्र.	४६१	क्षत्र.	७२१
कुम्भ.	२६५	क्षत्रिष.	७६०
कुम्भ.	५६२	क्षत्रिषा.	८०७
कुम्भ.	३१९	क्षत्रिषाणी.	८६३
कुम्भन.	६०५	क्षत्रिषी.	८६३
कुम्भ.	११७६	क्षत्र.	९२४
कुम्भ.	१४००	क्षत्रिषी.	९२४
कुम्भन.	१४००	क्षत्रिषी.	९२४
कुम्भित.	१४८६	क्षत्रिषी.	९२६
कुम्भ.	१४००	क्षत्रिषी.	९२६
क्षण.	१५०८	क्षत्रिषी.	९२६
क्षण.	१३७	क्षत्रिषी.	९२६
क्षण.	१५०९	क्षत्रिषी.	९२६
क्षणदा.	१४१	क्षत्रिषी.	९२६
क्षणन.	३७०	क्षत्रिषी.	९२६
क्षणानु.	४६५	क्षत्रिषी.	९२६

क्षय.	} १५२३	क्षीण.	४४९
	४६३	क्षीणाष्टकर्मन्.	२४
	१६१	क्षीजन.	१४०९
क्षरिन्.	९९१	क्षीव.	४३६
	१५७	क्षीर.	४०४
क्षव.	} ४१८	क्षीरकंठ	१०६९
	४६३	क्षीरज.	३३८
क्षवधु.	४६४	क्षीरस्फटिक.	४०६
क्षाम.	४४९	क्षीरवारि.	१०६८
क्षार.	} ८२८	क्षीरशर.	१०७५
	१०६२	क्षीरोदतनया.	८३१
क्षारक.	११२५	क्षुण्ण.	२२६
क्षारपत्र.	११८६	क्षुत	३४५
क्षारित.	४३६	क्षुताभिजनन.	४६३
क्षालित.	१४३७	क्षुत.	४१८
क्षिति.	९३६	क्षुद्र	१३७२
क्षितिरुह.	१११४	क्षुद्रबन्धु.	४६३
क्षिप्त.	१४८२	क्षुद्रकीट.	४५१
क्षिप्नु.	३५०		३६८
क्षिप.	} ६१७		१४२७
	१४७०		१२०५
क्षिया.	१५२३		१२०२

क्षुद्रवटिका.	६१५	क्षेम.	८६
क्षुद्रनासिक.	४५१	क्षेमंकर.	४८९
क्षुद्रा.	१२१३	क्षेत्रेयी.	४०६
क्षुद्रोपाय.	७३८	क्षोणि.	९३६
क्षुधित.	३९२	क्षोद	९७०
क्षुप.	१११७	क्षौम.	९८१
क्षुब्ध.	१०२३	क्षौर.	९२४
क्षुमा.	११७९	क्षुण्ण	१४८४
क्षुरप्र.	७८०	क्षमा.	९३६
क्षुरमर्दिन्.	९२३	क्ष्वेद.	११९५
क्षुरिन्.	९२२	क्ष्वेडा.	१४०४
क्षुरी.	७८४		
क्षुल्ल.	१४२४	ख.	
क्षुल्लक.	१२०५		१६३
	५६३	ख.	१०५१
क्षेत्र.	५१३		१३८३
	९६५		९५
क्षेत्रज्ञ.	५४९	खग.	७७८
क्षेत्रज्ञ	१३६६		१३१६
क्षेत्रिन्.	८९०	खड्ग.	५६९
क्षेप.	२७१	खचित.	१४६९
क्षेपणी.	८७७	खसक.	१०२३

खजाका.	१०२१	खंडिक.	} ५८९
खजित्.	२३५	खंडित.	} ११७१
खंमक.	४५५	खण्डिनू.	११७४
खंजन.	१३२८	खण्डीर.	११७२
खंजरीट.	१३२८	खद्योत.	१२१३
खट.	४६२	खनक.	१३००
खटक.	५९७	खनि.	१०३६
खटिनी.	१०३७	खनित्र.	८९२
खटी.	१०३७	खर.	} १२५६
खट्टन.	४५४	खरकृटी.	१०००
खट्टा.	६८३	खरकोण.	१३४१
खट्टांग.	२००	खरणस.	४५१
खट्टांगभृत्.	१९९	खरणसु.	४५१
खट्ट.	} १२८७	खरांशु.	९५
	७८२	खरु.	८५९
खट्टपिधानक.	७८३	खर्जु.	४६४
खट्टिनू.	} ४७	खर्जूर.	} १०४३
	१२८७		१०५८
खंड.	} ४०३		
	१४३४		
खंडपशुं.	१९८		

सर्व. }	१४२९	खादन. }	४२३
	४५४		५८४
	८७४	खानि.	१०३६
सर्वशास्त्र.	४५४	खापगा.	१०८२
	९१७	खारी.	८८६
खल }	३८०	खिल.	९४०
	९६९	खुझाह.	१२३८
खलति.	४५२	खुर	१२४४
खलधान.	९६९	खुरणस.	४५२
खलपू.	३६३	खुरणस	४५२
खलिनीनिम.	१४२१	खुरली.	७८८
खलीन.	१२५०	खेचर.	१०५६
खलूरिका.	७८८	खेट. }	९७२
खलेवाडिन्.	८९४		१३४३
खल्या.	१४२१	खेटक.	७८३
खल्ल	१०२५	खेद.	२९९
खल्वाट.	४५२	खेय	१०९५
खस	४६४	खेलनी.	४८७
खस्फटिक.	१०६८	खेला.	५५६
खाख्य.	१०५१	खोझाह.	१२३७
खातक.	१०९४	खोड.	४५५
खातिका.	१०९५	खोर.	४५५

ख्यात.	१४९३	गडुल.	४९३
ग.		गडौल.	४२५
गगन.	१६३	गण.	२०१
गगनध्वज.	९७	गणक.	१४११
गगनाच्छग.	९७	गणरात्र.	४८२
गंगा.	१०८१	गणि.	१४३
गंगाभृत्	१९९	गणिका.	७८
गंगासुत.	२०८	गणिकापति.	५१२
गच्छ.	१११४	गणिकपितृक.	५१९
	७९१	गणेश.	२४५
गज.	१२१७	गणेश.	८७२
	४७	गणेश.	२०७
गमता.	१४२२		५८२
गमप्रिया.	११९२	गंड.	४६६
गमाजीव.	७६२		१२२५
गमास्य.	२०७	गंडि.	११२०
गमासुद्ध.	२००	गंडक.	१२८७
गमाह्वय.	९७८	गंडमात्र.	४६७
गंजा.	१००१	गंडरील.	१०३४
	१८३६	गण्य.	८७२
गटक.	१३४५	गंडिष.	१२९१
गट्ट.	४६४	गंडुपद.	१२०३

गंडूपदमत्र.	१०४१	}	१२३३
गंडूपदी.	१२०३		१८४
गंडूप.	१९८		४३
गंडोळ.	४२६		९१
गतास.	४५७	गंधर्व.	११०६
गति.	४७०	गंधसार.	६४१
	१५००	गंधांबुवर्ष.	६३
गद.	४६३	गंधाश्मन्.	१०५७
गदाग्रज.	२१६	गंधिक.	१०२७
गदाभृत्.	२१९	गंधोत्तमा.	९०२
गंज्री.	७५३	गंधोली.	१२१५
गंध.	१३९०	}	९५
गंधक.	१०५७		गमस्ति.
गंधकालिका.	८४७	गमीर.	१०७१
गंधज्ञा.	५८०	गमन.	७८९
गंधधुली.	६४४	गंमीर.	१०७१
गंधपिशाचिका.	६४९	गंमीरवेदिन्.	१२२२
गंधमातृ.	९३६	गया.	९७३
गंधमूषी.	१३०१	गर.	१३१४
गंधरत्न.	१०६३	गरम.	५४०
		गरळ.	११९५

गरुड.	} ४३	गर्भपाकी.	११६८
	२३०	गर्भवती.	५३८
गरुडाग्रज.	१०२	गर्भागार.	९९५
गरुत्	१३१८	गर्भाशय.	५४०
गरुत्मत.	२३१	गर्भिणी.	१२६६
गर्गरी.	१०२२	गर्व.	३१६
गर्ज.	१२१८	गर्हणा.	९७१
गर्ज	१४०५	गर्ह्य.	१४४२
गर्जि.	१४०६	गल.	५८८
गर्जित.	} १२२०	गलकम्बट.	१२६४
	१४०६	गलगड.	४६७
गर्त्त.	१३६४	गलशुद्धिका	५८५
गर्त्तिका.	९९९	गलंती.	१००१
गर्दम.	१२५६	गलफ्फनी.	१२७५
गर्दभाह्वय.	११६४	गलाकुर.	४६७
गर्दभी.	१२०८	गलि.	१२६३
गर्द्ध.	४३०	गलित.	१४९०
गर्द्धन.	४२९	गल्ल.	५८२
गर्भ.	} ५४०	गल्लवर्क.	९०६
	६०४	गवय.	१२८६
गर्भक.	} ६५१	गवल.	१२८३
	१४४	गवाक्ष.	१०१२

गवीश्वर.	८८८	गात्र.	१६३
गवेधु.	११७९	गात्रसङ्कोची.	१२२८
गवेधुका.	११७९	गात्रसंष्ठ.	१३०२
गवेपित.	१४९१	गात्रानुलेपनी.	१३४०
गःय.	१२७३	गाधिपुर.	६३९
	१४२१	गाधेय.	२७४
गव्या.	८८८	गान.	८९०
	७७६	गांधर्व.	२८०
गव्यूत.	८८७	गांधार.	२८०
	८८८	गांधारी.	१८३
गव्यूति.	८८८		१४०१
गहन.	१४७२		४६
	१११०		२४०
गहर.	१०३३	गारुड.	१०४४
	१४००	गारुत्मत.	१०६४
गांगेय.	१०४३	गार्दपक्ष.	७७८
	१४४७	गार्भिण.	१४१५
गाढ.	१५०५	गार्हपत्य.	८२६
गाणिक्य.	१४२०	गालव.	११५९
गांडिव.	७१०	गालि.	२७२
गांडीव.	७१०	गिर.	२४१

गिरि. }	१८८	गुञ्जा. }	८८३
	१०२७		११५५
गिरिकर्णी.	११५६		४०२
गिरिका. ०	१३०१	गुड. }	६८८
गिरिगुड.	६८९		४२५
गिरिज.	१०६२	गुडपुष्प.	११४१
गिरिनामल.	१०५१	गुडफल.	११४२
गिरिमल्लिका.	११३७	गुडाकेश.	७०९
गिरियक.	६८९	गुडूची.	११५७
गिरिश.	१९६	गुडेरक.	४२५
गिरिसार.	१०३८		७२२
गिरीश.	१९६	गुण. }	७७६
गीत.	२८०		९२८
गीति.	२८०		१४४१
गीर्वाण.	८९	गुणग्राम.	१४१४
गीष्पति.	११९	गुणशयनिका.	६८२
गीष्पतीष्टिकृत.	८१८	गुणवृक्ष.	८७७
गुग्गुलु.	११४२	गुणित.	१४८३
	६६०	गुणोत्कर्ष.	१३७५
गुच्छ. }	११८२	गुंडित	१४८३
	११२६	गुण्डिव.	१२९१
गुच्छ.	११२६	गुल्मक.	११२६

गुद	६१२			६०९
गुदाङ्क.	४६८	गुल्म.	}	४६९
गुदमह.	४६९			७४८
गुद्र.	११९२			११२०
गुद्रा.	११९३	गुल्मिनी.		१११८
गुद्राल.	१३४०	गुल्म.		१३८८
गुप्त.	१४८३	गुह.		२०९
	१४९७	गुहा.		१०३३
गुप्ति.	८०६	गुह्य.	}	७४२
गुफ.	६९३			६११
गुरु.	१४३०	गुह्यक.		१९४
	७७	गूढ		१४८३
	११९	गूढपथ.		१३६९
गुरुक्रम.	८०	गूढपात्		१३०४
गुरुहन्.	८९८	गूढपुरुष		७३३
गुरुदैवत.	१११	गूढमार्ग.		९८९
गुर्वी.	९३९	गूथ.		६३४
गुर्विणी.	९३८	गून.		१४०९
गुरुपत्र.	१०४२	गूवाक.		११९४
गुल.	६११	गूजन.		११८७
गुलुञ्ज.	११२६	गूघ्न.		१३३९
गुल्फ.	६१९	गूञ्जु		४२९

गृष्टि.	१२६८	गेय.	२८०
गृह.	९८९	गेह.	९८९
गृहगोषिका.	१२९७	गेहभू.	९८९
गृहगोलिका.	१२९७	गेहेनर्दिन्	४७७
गृहपति.	७३४	गेहेशूर.	४७७
गृहबलिभुज्.	१३३१	गैरिक.	१०३६
गृहमणि.	६८७	गैरेय.	१०६२
गृहमृग	१२७९		१२६५
गृहमेघिन्.	८०८		९३६
गृहयालु	४४५	गो	८७
गृहस्य.	८०८		९९
गृहा.	५१२		२४१
गृहावग्रहणी.	१००९		१२५७
गृहिणी.	५१२		५९५
गृहिन्.	८०८	गोकर्ण.	१२९३
	८०७	गोकिराटिका.	१३३६
गृहीतदिश्.	८०५	गोकुल.	१२७३
गृहोलिका.	१२९८	गोक्षुर.	११५६
गृह्य.	१३४३	गोप्रधि.	१२७३
गृह्यक.	३५६	गोचर.	१३८४
गैडुक.	६८९	गोणी.	६७९

गोतमान्दय.	२३७	गोप.	७२६
गोत्र.	१०२७	गोपति	८८९
गोत्रा.	२६०	गोपरस.	९७
गोद.	१०३	गोपानसी.	१२१९
गोदंत.	९३६	गोपायित.	१०६३
गोदा.	१४२१	गोपाल.	१००९
गोदारण.	६२५	गोपालिका.	१४९७
गोदावरी.	१०१९	गोपुच्छ.	८८९
गोदुह.	१०८४	गोपुर.	१२०८
गोधन.	८९१	गोपेद्र.	६६१
गोधा	८९२	गोप्य.	९८१
गोधि.	१०८४	गोमत्	२१८
गोधूम.	८८९	गोमती	३६०
गोधेनुक.	१२७३	गोमय	८८८
गोनस.	७७६	गोमयोत्या.	१०८१
गोनर्दीय.	१२९७	गोमायु	१२७२
गोनास.	६७३	गोमिन्	१२०८
	११७४	गोमुल्ल.	१२९०
	१४१८	गोमेष	८८८
	१३०६		१३४९
	८११		४१
	१३०६		४३

गोयुग.	१४२४	गोस्वनी.	११५५
गोरस.	४०४	गोम्यान.	९६४
	४०६	गोहिर.	६१६
	४०८		११९९
गोराटी.	१३३६	गौतम.	६२४
गोरुन.	८८७		८५०
गोलक.	५५०		३१
गोला.	१०६०	गौघार	१२९७
गोलिका.	१२९७	गौधेय.	१२९७
गोलांगुळ.	१२९२	गौधेर.	१२९७
गोवर्द्धनधर.	२१८	गौर.	१३९३
गोविंद.	८८९		१३९४
	२१५	गौरव.	५००
गोविड.	१२७२	गौराट्टक.	११९८
गोवृष.	१२५९		५१०
गोशाला.	९९९	गौरी.	२०३
गोशीर्ष.	६४२		२४०
गोष्ठ.	९६४	गौष्ठीन	९६४
गोष्ठध्व.	४७७	ग्रंथन.	६५३
गोष्ठी	४८१	ग्रंथि	११३०
गोसंख्य	८८९	ग्रथिक.	४२१
गोसदक्ष	१२८६	ग्रन्त	२६६

घंटापथ.	२८७	वर्म.
घंटाशब्द.	१०४९	वसि.
घंटिका.	५८५	वस्मर.
घन.	२९२	वत्त.
	५६४	वाटा.
	१४४७	घांटिक.
	१६४	वात.
	७८५	घातुक.
	२८६	वार्तिक.
	१०३७	घार.
घनगोलक.	१०४७	वास.
घनघातु.	६२०	घुट.
घनरस.	१०६९	घुटिक.
घनवात.	१३५९-	घुण.
घनवाहन.	१९७	घुण्टक.
घनसार	६४३	घुसुण.
घनावन.	१६४	घूरु.
घनात्यय.	१५८	घूकामि
घनाश्रय.	१६३-	घूर्णन.
घनोद्भि.	१०९	घूर्णि.
घनोपल.		
घनोपल.		

घृणा.	}	३०३	घ्राणतर्पण.	१३९०
		३६९		च.
घृणि.		९९	चकित.	३६५
घृत.		४०७	चकोर.	१३३९
घृतचर.		४००		}
घृतपूर.		४००		
घृतलेखनी.		८३६	चक्र.	
घृतेली.		१२०७		
घृष्टि.		१२८८		७५६
घोटक.		१२३२	चक्रनीवक.	९१६
घोणव.		१३००	चक्रनामन्.	१०५४
घोणा.		५८०	चक्रबांधव.	०६
घोणिन्.		१२८८	चक्रभृन्.	२१९
घोर		३०३	चक्रमर्दक.	११५८
घोर्वासिन्.		१२९०	चक्रमडलिन्.	१३०५
बोड.		४०८	चक्रवर्तिन्	६९१
		१०४९	चक्रवाक.	१३३०
घोष.	}	१००२	चक्रवाल.	१०३१
		१४००		१४११
घोषणा.		२६९	चक्राग.	१३२५
घोषवती.		२८७	चक्रावर्त्त.	१५१९
घ्राण.		५८०	चक्रिन्.	१३०४

घंटापथ.	९८७	घर्म.	३०६
घटाशब्द.	१०४९	वसि.	४२३
घंटिका.	९८९	घस्मर.	३२४
घन.	२९२	घत्न.	१३८
	९६४	वाटा.	९८६
	१४४७	घांटिक.	७९४
	१६४	वात.	३७१
	७८९	घातुक.	३६९
	२८६	वार्तिक.	८३७
	१०३७	घार.	४००
घनगोलक.	१०४७	वास.	११२६
घनघातु.	६२०	घुट.	६१९
घनरस.	१०६९	घुटिक.	६१९
घनवात.	१३९९	घुण.	१२०३
घनवाहन.	१९७	घुण्टक.	६१९
घनसार.	६४३	घुसण.	६४४
घनाघन.	१६४	घूक.	१३२४
घनात्यय.	१९८	घूकारि.	१३२२
घनाश्रय.	१६३	घूर्णन.	१९१९
घनोदधि.	१३९९	घूर्णि.	१९१९
घनोपल.	१६६	घूर्णित.	४४२
घर्षर.	२९६		

चतुर्मुख.	२१२	चंद्रशाला.	९९५
चतुर्मुखान्गता.	६२	चंद्रहास.	७८२
चतुर्वर्ग.	१३८२	चंद्रातप.	१०७
चतुर्हायणी.	१०७२	चंद्रिका.	१०६
चतुष्क.	९८६	चंद्रगोलिका.	१०६
चतुष्पथ.	९८६	चंद्रोदय.	६८१
चतुर्विंशज्जातकज्ञ.	२३३	चंद्रोपल.	१०६७
	८२४		४७६
चत्वर }	९८८	चपल. }	१४५५
	१००४		१४७०
चंदन.	६४१	चपला.	११०५
	९२	चपेट.	५९६
चंद्र. }	१०५		६१
	६४३	चमर. }	१२९४
चंद्रक.	१३२०	चमसी.	४००
चन्द्रका.	१०८५		७४६
चंद्रकांत.	१०४७	चमू. }	७४८
चंद्रप्रम	२७		
चंद्रमर्मन्.	१०४४	चमूरु.	१२९४
चंद्रमागा.	१०८५	चंपक	११४६
चंद्रमणि.	१०६७	चंपा.	९७६
चंद्रमस्.	१०४	चंपाधिप.	७११
		चंपोपलसित.	९५०

चक्रीवत्	१२५६			४५५
चक्रेश्वरी.	४४	}	चंड.	३९२
	२३९			१८६
चक्षण.	९०७			१३८५
चक्षुपु.	५७५		चंडता.	३१८
चक्षुष्य.	४४८		चंडा.	३५
चक्षुष्या.	१०६२		चंडातक.	६७४
चंचरीक	१२१२		चंडाल.	८९७
चंचल.	१४५४		चंडिल.	९२२
चंचला.	११०५		चंडी.	२०३
चचु.	१३१७		चतुःशाल.	९५२
चंचुसुचिक.	१३४१		चतुःसम.	६३९
चंचू.	१३१७			९९८
चटक	१३३१		चतुर.	३४३
चटका.	१३३१			३८४
चटकाशिरसु.	४२१		चतुरंगबलाध्यक्ष	७२५
चटु.	२६४		चतुर्गति	१३५३
चटुल.	१४५५		चतुर्दंत	१७७
चणफ.	११७१		चतुर्दशी.	१३१
चणकाल्मज.	८५३		चतुर्भद्र.	१३८२
			चतुर्भुज.	२१४

चलनी.	६७४	चामीकरपंकज.	६१
चला.	११०४	चामुंडा.	२०६
चलाचल.	१४५५	चार. } ७३४	६०६
चलित.	१४८१		१३१४
चलु.	५९८	चारण.	३२९
चपक. }	९०६	चारपय.	९८६
	१०२४	चारमट.	३६५
चपाल.	८२५	चारिभ्र.	८४३
चाक्षिक. }	७९४	चारु.	१४४४
	९१७	चार्वक.	८६३
चाटकैर.	१३३२	चालनी.	१०१८
चाटु.	२६४	चाप.	१३२९
चाणूर.	२१९	चिकित्सक.	४७२
चांडालिका.	२९०	चिकित्सा.	४३३
चातक.	१३२९	चिकित्ठ.	१०९०
चातुर्वर्ष्य.	८०७	चिकुर. }	४७६
चांद्र.	१०६७		५६७
चाद्रमस.	१०९	चिकण.	५१३
चाप.	७७५	चिकन.	४०२
चापल.	३१५	चित्	३०९
चामर.	७१७	चिता.	३७५
चामीकर.	१०४४		

चय.	} ९८०	चर्चा.	} ६१६
	१४११		१३७३
चर.	} ७३३	चर्चिका.	-२०६
	१४५४	चर्चिक्य.	६३६
चरण.	} ६१६	चर्मटी.	२७३
	८४३	चर्मकृत्	९१४
चरणमंधि.	६१५	चर्मचटका.	१३३६
चरणायुध.	१३२४	चर्मदंड.	१२५२
चरम.	१४५९	चर्मन्.	} ६३०
चरमतीर्थकृत्.	३०		७८३
चरमाद्रि.	१०२७	चर्मप्रभेदिका.	९१५
चराचर.	१४५४	चर्मप्रसेविका.	९०८
चरि.	१२१६	चर्ममुंडा.	२०६
चरित.	८४३	चर्या.	१५०१
चरित्र.	८४३	चर्षण.	४२४
चरिष्णु	१४५४	चर्षणा.	१२१४
चरी.	५११	चर्षणी.	५२८
चरु.	} ८३३	चल.	} १०५०
	१०१५		१४५५
चर्चरी.	२७३	चलचंचु.	११३९
चर्मम्.	१९१	चलन.	६१६
		चलनक.	४७४

चीन.	१२९४	चूर्णकुंतल	१६९
चीनक.	११७८	चूलिका. }	२४५
चीनपिष्ट.	१०६१		१२२५
चीर.	४४६	चेट.	३६०
चीरिल्लि.	१३४८	चेटी. }	३३४
चीरी.	१२१५		५३४
चीरुका	१२१५	चेत.	१५४२
चीवर.	६७८	चेतन.	१३६६
चुक. }	४१६	चेतना.	३०८
	४१७	चेतसू.	१३४९
चुडी.	१०९३	चेदि.	९५६
चुदी.	५३३	चेदिनगरी.	२७५
चुलुक.	५९८	चेल. }	६६६
चुल.	४६१		१४४३
चुली.	१०१८	चेत्य.	९९४
चूचुक.	६०३	चेत्यद्रुम.	४२
चूडा.	५७१	चेत्र.	१५३
चूडामणि.	६५०	चेत्राय.	१९०
चून.	११३३	चेत्रिक.	१५३
चूतक.	१०९३	चैष.	९५६
चूर्ग. }	९७०	चोक्ष.	१४३६
	६३७	चोच.	११२१

चिति.	३७५	चित्रशिलंडिन्.	१२४
चित्त.	१३३९	चित्रा.	११२
चित्तप्रसन्नता.	३१५	चिद्रूप.	३४५
चित्तविप्लव.	३२०	चिता.	३२०
चित्तोज्जति.	३१७	चिपिट.	४०१
चित्या.	३७५	चिबुक.	५८२
चित्र.	१३९८	चिरक्रिय.	३५३
	३०३	चिरजीविन्.	१३२२
	९२२	चिरंतन.	१४४८
	४५३	चिामेहिन्.	१२५६
चित्रक.	१२८५	चिरम्.	१५३२
चित्रकाय.	१२८५	चिररात्राय.	१५३२
चित्रकृत्	९२१	चिरस्थ.	१५३२
चित्रकृत्वम्.	७०	चिरात्.	१५३२
चित्रगुप्त.	५५	चिगाय.	१५३२
चित्रपुंज.	७७८	चिरिटी.	५१२
चित्रभानु.	१०९८	चिरण.	१५३३
	९३	चिभिटी.	११८९
चित्रट.	१३९८	चिडिचिम.	१३४६
चित्रवट्टिक.	११४५	चिडु }	४६१
चिगशाठा.	९९९		१३३४
चित्रशिलंडिन.	११८	चिन्ह.	१०६

चीन.	१२९४	चूर्णकुंतल.	५६९
चीनक.	११७८	चूलिका. }	२४५
चीनपिष्ट.	१०६१		१२२५
चीर.	६६६	चेट.	३६०
चीरिह्रि.	१३४८	चेटी. }	३३४
चीरी.	१२१५		५३४
चीरुका	१२१५	चेत.	१५४२
चीवर.	६७८	चेतन.	१३६६
चुक. }	४१६	चेतना.	३०८
	४१७	चेतस्.	१३६९
चुंढी.	१०९३	चेदि.	९५६
चुदी.	५३३	चेदिनगरी.	९७५
चुलुक.	५९८	चेठ. }	६६६
चुल.	४६१		१४४३
चुली.	१०१८	चेत्य.	९९४
चुचुक.	६०३	चेत्यद्रुम.	६२
चूडा.	५७१	चेप्र.	१५३
चूडामणि.	६५०	चेप्रय.	१९०
चून.	११३३	चेत्रिक.	१५३
चूनक.	१०९३	चेष्ट.	९५६
	९७०	चोक्ष.	१४३६
चूर्ण. }	६३७	चोच.	११२१

चोटी.	६७६	उदन.	१४७७
चोद्य.	३०४	उदिस.	११२३
चोर.	३८१	उदिस.	१०१०
चोल.	६७४	उदिस.	३७८
चौड़पृष्ण.	११४७	उदिस.	१३८३
चौरिका.	३८३	उदिस.	१४६४
चौर्य.	३८३	उदिस.	२९०
चौलुक्य.	७१२	उदिस.	२४९
च्युत.	१४९०	उदिस.	१४७३
च्युति.	६०९	उदिस.	१४७६
च्युतेषु.	६१२	उदिस.	७४१
छ.	७७३	उदिस.	४६९
छग.	१२७६	उदिस.	४६९
छगण.	१२७३	उदिस.	३७८
छगल.	१२७६	उदिस.	८०४
छत्रुन्दरी.	१३०१	उदिस.	११२१
छत्र.	७१७	उदिस.	१००
छत्रत्रय.	६१	उदिस.	६३०
छत्रधार.	७६४	उदिस.	४८
छद.	१३१८	उदिस.	१२७६
	११२३	उदिस.	११०१
		उदिस.	१०९७

आगिका.	१२७५	जगत्.	} १४५४
छात.	४४९		} १३६५
छादनी.	६३०	जगती.	} १३६५.
छांदस.	८१७		} ९३७.
छायाकर.	७६४	जगत्कर्तृ.	२१२
छायाभृत्.	१०५	जगच्चक्षुष्	९८
छायामुत्.	१२०	जगत्प्रभुः	२४
छाया.	} १५१२	जगत्प्राण.	११०७.
		जगत्साक्षिन्.	९८
छित्त.	१४८९	जगन्नाथ.	२१८
छिद्र.	१३६४	जगर.	७६६.
छिद्रित.	१४८६	जगल.	९०४.
छिन्न.	१४८९	जग्धि.	४२३
छुगी.	७८४	जघन.	६०८
छेक.	} १३४३	जघनफल.	११३३
		जघन्य.	१४५९
छेका.	५१०	जघन्वज.	} ५५२
छेद.	३७२		} ८९४
छेदित.	१४९०	जह्म.	१४५४
ज.		जगल.	} ६२२
			} ९५३.
जक्षण.	४२३	जंघा.	६१४.

अंबा करिक.	४९४	जननी.	५५७
अंबात्राण.	७६८	जनपद.	९४७
अंबाळ.	४९४	जनप्रवाद.	२७०
जटा.	८१६	जनमनोहारिन्	१३९०
	११२०	जनयितृ.	५५६
जटाजुट.	२००	जनयित्री.	५५८
जटी.	११३१	जनश्रुति.	२५९
जठर.	६०४	जनार्दन.	२१४
	३५२	जनाश्रय.	१००३
जड.	१३८५	जनि	१३६७
जडुड.	६१८	जन'.	५१३
जतु.	६८६		५१४
जतुक.	४२२	जनुस्	१३६७
जतुका.	१३३६	जंतु.	१३६६
जत्रु.	५८८	जंतुफल.	११३२
	५०१	जन्मन्	१३६७
जन.	११९२	जन्य.	५१७
	५५६		७९६
जनक.	५५६	जन्यु.	१३६६
जनङ्गम.	९३३	जप.	८४२
जनना.	१४२२	जपा.	११४७
	५०३	जंपती.	५१९
जनन.	१३६७		

जंवाल.	१०९०	जांते.	३३९
जंवालिनी.	१०८०	जगद्व.	१४४९
जंबोर.	११४९	जरन्त.	१२८२
जंमुक.	१२८९	जरा.	३४०
जंबुस्वामिन्.	३३	जरामीरु.	२२७
जंभ. }	११४९	जरायु.	५४०
	१७५	जरायुज.	१३५६
	५८३	जरिन्.	३४०
जंमल.	११४९	जर्तिल.	११७९
जय. }	११७२	जल.	१०१९
	६९४	जलकांतार.	१८८
	१७५	जलकुकुम.	१३३८
	७९७	जलन.	११६२
जयदत्त.	१७५	जलनन्मन्.	११४२
जयवाहिनी.	१७५	जलद.	१४४
जयंत.	१७५	जलधर.	१६४
जयंती.	१७४	जलधारा.	१०९६
जया. }	४०	जलधि.	१०७४
	२०५	जलधिगा.	१०८०
जय्य.	७९३	जलनर.	१३५५
जरठ.	१३८७		

जलनिधि.	१०७४	जलूका.	१२०४
जलनीलिका.	११६७	जलोच्छ्वास.	१०८८
जलपति.	१८८	जलौकम्.	१२०३
जलबालक.	१०२९	जलौका.	१२०४
जलपानार्थ.	१३५०	जलपाक.	३४७
जलमुचू.	१६४	जव.	४९५
जलराशि.	१०७४	जवन.	४९४
जलवाह.	१६४	जवनी.	१२३४
जलव्याल.	१३०५	जवनी.	६८०
जलरुह.	११६२	जविन्.	४९४
जलरुह.	११६२	जन्हु.	२१६
जलसंकु.	१३३२	जागर.	४४३
जलसंज.	१३३२	जागरण.	४४३
जलशालिका.	११०५	जागरा	४४३
जलशय.	२१४	जागरिन्.	४४३
जलशुक.	११६७	जागरूक.	४४३
जलसुर.	१३४९	जागर्त्या.	४४३
जलाणुक.	१३४७	जागुड	६४५
जलाद्रा.	६७९	जागृवि.	१०९९
जलालोका.	१२०४	जाह्नलिक.	४७४
जलाशय.	१०९६	जांघिक.	४९४
जलसर्पिणी.	१२०४		

माह्य.	} ३१२	जाया.	५१३
	} ३०५	जायाजीव.	३२८
जात.	} ३५२	जायापती.	५१९
	} १४१२	जायु.	४७३
जातरूप.	१०४४	जार.	५१९
जातवेदस.	१०९९	जारज.	५५०
जातापत्या.	५३९	जाल.	} ९२६
	१५१५		} १४१२
जाति.	} ११४७	मालक.	} १०१२
	} ६४३		} ११२५
जातिकोश.	६४३	जालकारक	१२१०
जातिफल.	६४३	जालकिनी.	१२७७
जांतु.	१५३३	जालंघर	९५८
जातोक्ष.	१२५८	जालपाया.	७६९
जात्य.	१४३९		९२८
जानकी.	७०३	जालिक.	} १०१०
जानु.	६१४		} ३७७
जापक.	६४६	जालिका.	७६९
जामदग्न्य.	८४८	जालिनी.	९९९
जामातृ.	५१८	जाल्म.	३५३
जामि.	५५३	मावाल.	८८९
जामेय.	५४३	माहक.	१३०२
जानून्व.	१०४५		

जाह्नवी.	१०८१	मिष्णु.	}	१७३
जिगीष.	३२१			७०९
मिषत्मा	३९३			२१४
मिषत्सु.	३९२			७९३
मिषांसु	७२९	मिहानक		१६१
मित.	८०५	मिह.		१४५७
मितकामिन्.	८०६	मिहग.		१३०४
मितनेमि.	८१६	मिहु.		१३५४
मिनशत्रु	३६	मिहुा		५८५
मिनारि.	३६	मीन.		३४०
मिताहव	८०६	मीमूत.		१६४
मितेन्द्रिय.	८११	मीमूतवाहिन्.		११०४
मित्या.	८९०	मीरक.		४२२
मिथर	७२१	मीर्ण.	}	१४४८
मिन.	२४			३४०
	२३२			१११४
मिनमघ्नन्	२१४	मीर्णवग्र.	}	१५२३
	९२४			६७८
मिनेधर.	२४	मीध.	}	११८
	३३			१३४७
				१३६६

जीवंजीव.	१३४०	जुगुप्सन.	२७१
जीवत्तोका.	५३०	जुगुप्सा. }	७२
जीवत्पति.	५३०		३०३
जीवय.	१३५३	जुहू.	८२८
जीवन. }	८४५	जूर्णाह्वय.	११७८
	१०६९	जूमण.	१५०६
जीवनक.	३९५	जूमा.	१५०९
जीवनी.	११८५	जूतृ.	७९३
जीवनीय.	१०६९	जूमन.	४२४
जीवनीया.	११८५	जूय.	७९६
जीवनौपध.	१३६७	जूवातृक. }	१०५
जीवंतो.	११८५		४७९
जीववृत्ति.	८८८	जूनाला.	११७८
जीवसु.	५३०	जूपम्.	१५२८
जीवा }	७७६	जू.	११७
	११८५	जूसि.	३०८
जीवातृ.	१३४७	जूात.	१४९४
जीवान्तक.	९३०	जूातनंदन.	३०
जीविका.	८६५	जूाताधर्मरूपा.	२४३
जीवित.	१३६७	जूाति.	५६१
जीवितफल.	१३६९	जूान.	३१०

ज्ञानप्रवाद.	२४७	ज्वाला.	११०३
ज्ञानिन्	४८२	ज्वालाजिह्व.	१०९९
ज्या.	७७६	श.	
ज्यानि,	९३६	शंसा.	११०७
ज्यास.	१५२३	शटिति.	१५३०
	३४०	शंपा.	१४७०
ज्येष्ठ.	५५१	शर.	१०९६
	११३	शप.	१३४३
ज्येष्ठश्वश्रु.	१५४	शाबुक.	१११०
ज्येष्ठा	५५४		११११
ज्येष्ठाश्रमिन्	५९३	शिलिका.	११३९
ज्योतिरिगण.	८०८	शिलीका.	१२१६
ज्योतिष्.	१२१३		१२१६
ज्योतिष्क.	२५०	श.	
ज्योतिष्क.	४८२	शकनामन्.	९५९
ज्योतिष्क.	९२	शंक.	९१९
ज्योतिष्क.	९९	शंकण.	९४४
ज्योतिष्क.	१०७	शिट्टिम.	१३३०
ज्योतिष्क.	१३३९	शीका.	२५६
ज्योतिष्क.	१४३	श.	
ज्योतिष्क.	४७१	शपर.	८०३
ज्योतिष्क.	१०९९		

इयन.	}	७५३	तडित्वत्	१६४
		१३१८	तंडु .	२१०
डाहल.		९५६	तंडुलीय.	११८४
डिगर.		३६०	तंडुलेर.	११८४
डिडोर.		१०७७	तृत. }	२८६
डिम.		२८४		१४३०
डिम्ब.		८०३	ततम्	१५३७
डिभ.	३३८	तति.	१४२३	
	ढ.		तत्काल.	१६२
दका.		२९३	तत्कालधी.	३४४
दौकन.		७३७	तच्च.	२९२
	त.		तत्ज्ञान.	३११
तक्र.		४०९	तत्त्वनिष्ठता.	६७
तक्रमार.		४०८	तत्पर.	३८४
तक्षक		१३०९	तत्रभूवान्	३३६
तक्षणी.		९१८	तत्सद.	८७
तक्षन्.		९१७	तपागत.	२३२
तट.		१०७८	तप्य.	२६४
तटिनी.		१०८०	तद्.	१५३७
तेडाग.		१०९४	तद्गत.	१४५८
तडित्.		११०४	तदात्वं.	१६२
तडित्कुमार.		९०	तदन.	१६८

तद्वञ्च.	७८०	तंतुसंतत.	१४८७
तनय.	५४२		७४६
तनु.	१४४७	तंत्र.	३५६
	४४९		४७२
	५६३		७१५
	१४२७		७१६
तनुत्र.	७६६	तंत्रक.	६७१
तनुवात.	१३५९	तंत्रवाय.	१२१०
तनु.	५६३	तंत्रिका.	१०९१
तनुकृत.	१४८६	तंत्रिन्.	९२८
तनुनपाद्.	१०९७	तन्द्रा.	३१३
तनुरुह.	६३०	तप.केशसह.	३१५
	१३१७		८११
तनु.	९१३	तप.	१५७
	१३५१	तपनात्मजा.	१०८४
तंतुण.	१३५१	तपन.	६८
तंतुनाग.	१३५१	तपनी.	१०८४
तंतुम	११८०	तपनीय.	१०४४
त-तुळ.	११६५	तपम्.	७६
तंतुवाय.	९१३		८३
तनुशाळा.	९९९		१५३
		तपस्सुख.	१७३

तपस्य	१५३	तरंगिणी.	१०७९
तपस्या.	८१	तरणि.	०५
तपात्यय.	१५७	तरणी.	८७७
तप्त	१४९३	तरड	८७९
तमःप्रमा.	१३६०	तरल.	६५०
तमङ्गक	१०११	तरल. }	१४५५
तमम् }	१४५	तरलओचना.	५०६
	१२१	तरला.	३९७
	१३८१	तरलित	१४८०
तमस्विनी.	१४२	तरवारि	७८२
तमा.	१४२	तरस. }	४९४
तमाल.	११४६		६२२
तमालपत्र.	६५३		७२६
तमालिनी.	९७९	तरी.	८७७
तमिस्र.	१४५	तरु	१११४
तमिस्रा.	१४३	तरुण	३३९
तमी.	१४२	तरुणी	५११
तमोघ्न	१०९८	तर्क	३२३
तम्बा.	१२६६	तर्कविद्या.	२११
तंबा.	१२६६	तर्कु.	९११
तरक्षु.	१२८५	तर्कुंक	३८८
तरग.	१०७५	तर्जनी.	५९२

तर्जिक.	९९८	तविषी.	१७४
तर्ण.	१२६०	तष्ट.	१४८४
तर्जू.	१०२१	तस्कर.	३८१
तर्पण.	१५०२	ता.	२२६
	८२१	ताडिङ्क.	६५६
तर्मन्.	८२७	ताडपत्र.	४५४
	८२५	ताडव.	२८०
तर्प.	३९३	तात.	५५६
तष्ट.	११३४	ताततुल्य.	४८८
	७७४	तात्रिक.	४८३
	५९४	तापन.	९५
तलद्वय.	४१८	तापप.	८०९
	१२५१	तापसद्रुम.	११४३
तलसाक	१२५१	तापिच्छ.	११४६
तलिका.	१२५१	तापी.	१०८४
तलिन.	४४९	ताप्य.	१०५५
	१४२६	तामरम.	११६१
तामि.	६८२	तामटिस.	९७९
तलुनी.	५११	तामटिसी.	९७९
ठ-१.	६८२	तानुबधंक.	७१८
तलुम	१४४०	तानुवधुडी.	११५५
ताव.	८७	तानुवडी.	११५५

ताम्र.	१०३९	ताक्ष्यशैल.	१०५३	
ताम्रकुट्टक.	९१०	}	११३६	
ताम्रचूड.	१३२५		१०५९	
ताम्रवृता.	११७५		ताळ	२९२
ताम्रसार.	६४२			५९५
ताम्राक्ष	१३२१			५९६
तायिक.	९५८	तालक.	१००५	
तार.	}	१४०९	तालकाम.	१३९५
		१०४३	ताललक्ष्मन्.	२२४
		१४०२	तालवृत्त.	६८७
तारक.	}	९२	तालिका.	५९६
		६९९	ताली.	१००६
तारका.	१०७	तालु.	५८५	
तारकारि.	२०९	तालुनिह.	१३४९	
तारा.	}	१०७	तालूर.	१०७६
		५७५	ताविष.	८७
तारारि.	१०५५	ताविपी.	१७६	
तारुण्य.	३३९	तिक्त.	१३८९	
तार्किक.	८६३	तिक्तपत्र.	११९०	
ताक्ष्य.	}	२३१	तिग्म.	१३८५
		१२३२	तिनड.	१०१८
ताक्ष्यध्वज.	२१४	तितिक्षा.	३२१	

तितिक्षु.	३९१			
तित्तिम.	१२०९			
तित्तिरि.	१३४१			
तिथि.	१४७			
तिथिप्रणी.	१०४			
तिनिश.	११४२			
तित्तिडी.	११४३			
तित्तिडीक.	४१७			
तिमि.	१३४४			
तिमिङ्गलगिल.	१३४८			
तिमित.	१४९२			
तिमिर.	१४५			
तिरस्.	१५३४			
तिस्करिणी.	६८१			
तिरस्क्रिया.	४४१			
तिरोधान.	१४७८			
तिरोहित.	८०५			
	१४७७			
	१५१५			
तिर्दन्.	४४४			
	१२१६			
		तिलक.		९४३
				६०५
				६५३
				६१८
		तिलकालक.		६१८
		तिलपर्णिका.		६४२
		तिलपिंज.		११८०
		तिलपेज.		११८०
		तिलित्स.		१३०६
		तिल्य.		९६७
		तिल्व		११५९
		तिण्य.		१११
				१३८५
		तीक्ष्ण.		१०३८
				११९५
		तीक्ष्णगंधक.		११३४
		तीक्ष्णशुक.		११७०
		तीर.		१०७८
		तीरी		७८०
		तीर्थकर.		२४
		तीर्थकर.		२४
		तीर्थवाक्.		५६७

तीव्र. }	१३८५	तुमुळ. }	७९९
	१५०५		१४०४
तीव्रवेदना.	१३५८	तुंबहु.	४२
तुक्.	५४३	तुंबी.	११५५
तुकाक्षीरी.	११५४	तुरग.	१२३२
तुंग.	१४२८	तुरगिन्.	७३१
तुच्छ. }	१४२६	तुरंग.	१२३२
	१४४६	तुरंगम.	१२३२
तुंड.	५७२	तुरंगवदन.	१९४
तुडिकेरीका.	११८५	तुरापाह.	१७२
तुंडिम.	४५८	तुरीयक.	१४३४
तुडिल.	४५८	तुरुष्क. }	९५९
तुथ.	१०५२		६४८
तुत्यांजन.	१०५२	तुला. }	८८५
तुद.	६०४		१४४३
तुंदकूपिका.	६०६	तुलाकोटि.	४६५
तुंदपरिमृज्.	३८४	तुल्य.	१४६१
तुदि. }	४५०	तुवर.	१३८९
	६०४	तुवरक.	११७३
तुंदिक.	४५०	तुवरी. }	१०५६
तुन्दिळ.	४५०		११७५
तुन्नवाय.	९१०	तुप.	११८२

सुपानल.	११०१	तृणाटवी.	११११
सुपार.	१०७२	तृणादि.	१२०१
	१३८५	तृणौकस्.	९९६
सुषोदक.	४१५	तृतीयाकृतम्.	९६८
सुहिन.	१०७२	तृतीयाप्रकृति.	५६२
तूण.	७८१	तृप्त.	४२६
तूणिन्.	७७१	तृप्ति.	४२६
तूणीर.	७८१	तृप्.	४३०
तूर.	२८६		३९४
तूर्ण.	१४७०	तृषा.	३९४
तूर्णि.	३२२	तृषिन.	३९३
तूर्य.	२८६	तृष्णक.	४२९
तूलक.	११३९		३९३
तूलिका.	९२१	तृष्णा.	४३०
तूर्णीशील	४३८		३९३
तूर्णीक.	४३८	तृष्णाक्षय.	३०४
तूर्णीकाम्.	१५२८	तेजस्.	१०१
तूर्णीम्.	१५२८	तेजिन.	१४८४
तृण.	११९५	तेमन.	३९९
	११९१	तेनभावर्त्तनी.	९०८
तृणव्यञ्ज.	११५३	ते तर्	१४१५
तृणान.	११३४	तैल.	४१७

तैलपर्णिक.	६४८	त्रयी.	२४९
तैलपायिका.	१३३७	त्रयीतनु.	९८
तैलाटी.	१२१५	त्रयीमृत्त.	८११
तैलिन्	९१७	त्रम.	१४५४
तैलिन.	९६७	त्रसयोनि.	१३५७
तैलिशाला.	९९७	त्रसर.	९१३
तैप.	१५२	त्राण.	१४२७
तोक.	५४०	त्रात.	१५२३
तोकम.	११७०	त्रास.	३२१
तोत्र.	८९३	त्रासदायिन्.	४७९
तोदन.	८९३	त्रिक.	९८६
तोमर.	७८७	त्रिककुद.	१०३०
तोय.	१०६९	त्रिकटु	४२२
तोरण.	१००७	त्रिकंटक.	११५६
तौर्यत्रिक.	२७९	त्रिकाय.	२३४
तौलिकिक.	९२१	त्रिकालविद् }	२४
त्यक्त.	१४७५		२३२
त्याग.	३८६	त्रिकूट.	१०३०
त्रपा.	३११	त्रिगर्त.	९५८
त्रपु.	१०४८	त्रिगुणाकृत.	९६८
त्रपुसी.	११८९		

त्रिदश.	८८	त्रिशला.	४१
त्रिदशदोषिका.	१०८१	त्रिशम्.	१८९
त्रिदिग्.	८७	त्रिशिर्षक.	७८७
त्रिटश.	१९६	त्रिमंध्य.	१४०
त्रिपत्रक.	११०६	त्रिमर.	३९८
त्रिपथ.	९८६	त्रिसीत्य	९६८
त्रिपथगा.	१०८१	त्रिस्रोतम्.	१०८१
त्रिपदी.	१२३०	त्रिहल्प.	९६८
त्रिपुगी.	९७५	त्रिहायणी	१२७२
त्रिपृष्ठ	६९५	त्रुट.	१४२७
त्रिफला.	११४६	त्रेता.	८२६
त्रिमृकुट.	१०३०	त्रैपुर.	९५६
त्रिमुख.	४१	त्रोटि.	१३१७
त्रिगामा.	१४२	त्र्यंबका.	२०३
त्रियूह.	१२३९	त्र्युपण.	४२२
त्रिरेख.	१२०५	त्र्यक्.	११८४
त्रिरेखा.	५८६		६१०
त्रिवर्ग	१३८२	त्र्यक्षीरिन्	११५४
त्रिवशीक.	६१२	त्र्यक्षुष्प.	४६७
त्रिविष्टप.	८७		६१९
त्रिशंकुन	७०१	त्र्यन्.	११२१
त्रिशंकुयानिन.	८५०		

त्वचिषार.	११५३	दंशिन्	१२१५
त्वम्.	१४६८	दंष्ट्रा.	५८३
त्वरा.	३०२	दंष्ट्राशीम्.	१३१५
त्वरि.	३२२	दंष्ट्रिका	५८३
त्वरित.	४९४	दंष्ट्रिन्.	१२८८
त्वष्ट.	१४७०	दक	१०६९
त्वष्टृ.	१४८६	दकटावणिक.	४१०
त्वष्ट्री.	९१७	दक्ष	३४२
त्वष्टृ.	१८२	दक्षना.	२०३
त्वष्ट्री.	९६	दक्षनापति.	१०४
त्वष्ट्री.	११२	दक्षिण	८२६
त्विप्.	१००	दक्षिणत्व.	६६
त्विपि.	१००	दक्षिणत्प.	७६०
त्सरु.	७८२	दक्षिणा.	१६७
त्स.	१५२१	दक्षिणाचल	१०२९
त्सृ.	५८४	दक्षिणायन.	१५८
दंश.	७६६	दक्षिणार्ह.	४४६
दंश.	१२१५	दक्षिणाशापति.	१८४
दंशमीरु.	१२८२	दक्षिणीव.	४५६
दंशित.	७६९	दक्षिणेर्मन्	१२९५

दक्षिण्य.	४४६	दधिसार.	४०८
दग्ध.	१४८६	दनुज	२३८
दग्धकाक.	१३२३	दंत.	१२२४
दग्धिका.	३२६		५८४
दघ्न.	६०१	दंतक.	१०११
	८८७		१०३४
दंढ.	७३६	दंतभाग.	१२२८
	७४६	दतवल्.	५८१
	७८५	दतशठ.	१३८८
दंडधर.	१८४	दंतावल.	१२१७
दडनायक.	७२५	दंतिन्	१२१७.
दंडपारुष्य.	७३९	दंतुर.	४५७
दंडभृत.	९१६	दंदशुक	१३०३
दंवाहत.	४०८	दध्र.	१४२६
दंडित.	४४६	दघ.	७३६
दंडिन्	७२१	दमुनस्.	१०९७
दत्त.	६९६	दंपती.	५१९
दत्ततीर्थकृत.	१५१	दंभ.	३७८
ददुघ्न.	११५८	दंमत्तर्या.	३७९
दधि.	३९६	दंमोलि.	१८०
दधिफल.	११५१	दम्य.	१२६०
दधिवारि.	११०७५	दया.	३६९.

दयाकूर्च.	२३४	दर्शन.	५७५
दयालु.	३६८	दर्शयामिनी.	५७७
दयिता.	५१५	दर्शयामिनी.	१४३
दर.	३०१	दर्शिन.	१४७८
दरित.	१३६४	दल.	११२३
दरिद्र.	३६५	दलस्रता.	११२४
दरी.	३५८	दलि.	९७०
दरु.	१०३३	दलिक.	११२२
दरु.	१३५४	दलिन.	११२८
दरुण.	१४०९	दलिमन्.	१७२
दरुण.	४५९	दव.	११०१
दरुणरोगिन्.	४५९	दविष्ट.	११११
दर्व.	३१७	दवीयस्.	१४५२
दर्वक.	२२७	दशकंधर.	७०६
दर्वण.	६८४	दशन.	५८४
दर्भ.	११९२	दशन.	८७३
दर्वि.	१०२१	दशवारमिताघर.	२३३
दर्वी.	८३६	दशनल.	२३४
दर्वीकर.	१३१५	दशभूमिग.	२३३
दर्श.	१३०४	दशमिन्.	३४०
दर्श.	१५०		
दर्श.	८२३		

दशश्वेतवाजिन्.	१०४	दातृ.	३८५
दशा. }	१३७७	दात्वृह.	१३३२
	५६५	दात्र.	८९२
	६६७	दाधिक.	४१०
दशाकूप.	४८७	दान. }	१२२३
दशाचित.	८८५		३८६
दशार्ह.	२३३		७३६
दशोधन.	६८७	दानवारि.	८९
दसेरक.	९५७	दानशील.	३५१
दस्यु. }	३८१	दानान्तराय.	७२
	७२९	दानशौड.	३८५
दस्त्र.	१८२	दांत.	८११
दहन.	१०९९	दापित.	४४६
दहनकंतन.	११०३	दामंचन.	१२५१
दहनोपल.	१०६७	दामनी.	१२७४
दाक्षायणी.	११५	दामनू.	१२७४
दाक्षाय्य.	१३३५	दामल्लिप्त.	९७९
दाक्षिण्य.	१३७७	दामोदर. }	५१
दाक्षेय.	८५१		२१६
दाढा.	५८३	दार.	५१३
दाढिका.	५८३	दारक.	५४२
दांडाजिनिक.	३७७	दारकर्मन्.	५१८

दारद.	११९६	दिग्घ.	} १४८३
दारित.	१४८८		७७९
दारु.	११२२	दिग्वासम्.	१९८
दारुण.	३०३	दित.	१४८९
दारुहस्तक.	१०२१	दितिज.	२३८
दार्वाघाट.	१३२८	दिधिष्ठु.	५२५
दालव.	११९९	दिन.	१३८
दाव. }	११११	दिनकर.	९७
	११०१	दिनावमान.	१४०
दाश.	९२९	दिन्दु	२२३
दाशरथि. }	४९७	दिव.	१३८
	७०३	दिवस.	१३८
दाशार्ह.	१२५४	दिवसकर.	९७
दाशेयी.	८४८	दिवसृथिवी.	९३९
दाशेर.	२१४	दिवा.	१५३१
दास.	३६०	दिवाकर.	९७
दासी.	५३४	दिवाकीर्ति. }	९२३
दासेय.	५४८		९३३
दासेर.	५४८	दिवान्ध.	१३२४
दिफरी.	५११	दिवामध्य.	१३९
दिफुमार.	९०	दिवू. }	८७
दिगम.	१७०		१६३

दिश.	१६६	दीर्घनिद्रा.	३२४
दिश्य.	१६८	दीर्घपत्रक.	११८७
दिष्ट.	१२६	दीर्घपाद.	१३३४
	१३७९	दीर्घपृष्ठ.	१३०४
दिष्टांत.	३२४	दीर्घर्जु.	१८०
दिष्ट्या.	१५२८	दीर्घसूत्र.	३५३
दीक्षणीयेष्टि.	८२३	दीर्घायुस्.	४७९
दीक्षा.	८२३	दीर्घिका.	१०९२
दीक्षित.	८१७	दुःख.	१३७०
दीदिवि.	३९५	दुकूल.	६६९
दीधिति.	१००	दुगूल.	६६९
दीप.	६८६	दुग्ध.	४०४
दीपक.	१३४२	दुन्दुम.	१३०५
दीपन.	६४५	दुंदुमि.	२९३
	९९	दुदुभिनाद.	६२
दीप्ति.	५०९	दुरध्व.	९८४
	७८०	दुरित.	१३८०
दीर्घ.	१४२८	दुरितारि.	४४
दीर्घजिह्व.	१३०३	दुरोदर.	४८६
दीर्घकोशी.	१२०६	दुर्ग.	७१४
दीर्घमाव.	१२५५		९७३
दीर्घदर्शान्.	३४४	दुर्गत.	३५८

दुर्गति	१३५९	दुष्कृत	१३८०
दुर्गध.	९४३	दुष्टगन.	१२२२
दुर्गलगन.	१३९१	दुष्टु	१५४१
दुर्गसचर.	१२५४	दुष्पमा.	१३१
दुर्गा.	२०३	दुष्पमसुपमा	१३०
दुर्जन.	३८०	दुस्य	३५८
दुर्दिन.	१६५	दुस्फोट	७८७
दुर्नामिन्.	४९८	दुहितृ.	५४२
दुर्बल	१२०६	दुत.	७३४
दुर्भिक्ष.	४४९	दुती	५२१
दुर्भनस्	६०	दुन.	१४९३
दुर्भुल.	४३५	दूर	१४५२
दुर्बर्णक.	३५१	दूरदश	१३३५
दुर्वास.	१०४३	दूरवधिन्.	७७३
दुर्वासस्.	३४७	दूरापातिन्	७७३
दुर्विष	८५०	दूर्वा	११९२
दुर्द्धद्	३५८	दूषिका.	६२५
दुली.	७२९	दूषित	४३६
दुष्पवन.	१३५३	दूषीका.	६३२
दुष्मर्म्	१७१	दूषीविष	१३१४
	४५४	दूष्य	६२४
			६८१

दूष्या.	१२३२	देवकीसूनु.	२१८
दूस.	१२७८	देवकुसुम.	६४६
दुर्गा.	१३०३	देवखात.	१०९४
दुग्धप.	१३१२	देवगायन.	१८३
दुह	१५०५	देवच्छन्द.	६५८
	१३८७	देवजग्ध.	११९१
	१४४७	देवता.	८८
दुहमृष्टि.	३६८	देवताप्रणिधान.	८२
दुहरथ.	३७	देवदत्ताप्रज.	२३७
दुहसंधि.	१४७२	देवद्वयन्.	४४४
दुति.	१०२५	देवधान्य.	११७८
दुश.	५७५	देवन. }	४८६
दुषद्.	१०३५		५५६
दुष्ट	३०२	देवनू.	५५३
दुष्टरजसु.	५११	देवनंदिन्.	१७६
दुष्टि.	३०९	देवपति.	१७३
	५७५	देवप्रश्न.	२६३
दुष्टिवाद.	२४५	देवप्रह्वान्	८४९
देव	३३६	देवभूय	८४१
	३३३	देवमातृक.	९५५
	५६	देवयज्ञ.	८२१
	८८	देवर.	५५३

देवल.	९२४	दैत्यदेव.	११०७
देववर्द्धकि.	१८२	दैत्यारि.	२१४
देवश्रुत.	१४	दैत्य.	३१९
देवसृष्टा.	९०३	दैर्घ्य.	१४३१
देवाजीव.	९२४	दैव.	१३७९
देवाधिदेव.	२१	दैवज्ञ.	४८२
देवानांप्रिय.	३१३	दैवत. } ८८	११९
देवायुध.	१७९		८४०
देवार्थ.	१०	दैवर.	३८३
देवी. }	४०	दोःसहस्रभृत.	७०२
	३३४	दोर्मूल.	१८९
देवीकोट.	९७७	दोला. }	७१८
देवृ.	११३		१४८१
देश.	९४७	दोष.	१३७१
देशक.	४८८	दोषज्ञ. }	३४१
देशरूप.	७४२		४७२
देशिक.	४९३	दोषा. }	१४३
देह.	१४३		११३३
देहधारक.	४२४	दोषैः दृश.	३८०
देहभृत.	१२६९	दोम	१८९
देहली.	१००९	दोहद.	१४१
दैत्यगुरु.	१२०		

दोहदलक्षण.	५४०	द्रप्स.	४०६
दोहदान्विता.	५३९	द्रव.	५५५
दोहद.	५४१	द्रविण.	८०२
दौवारिक.	७३१	द्रव्य.	१९२
दौलेय.	१३५३	द्रह.	१०९१
दौष्यंति.	७०२	द्राक्.	१५३०
दौहित्र.	५४४	द्राक्षा.	११५५
द्यावाक्षमा.	९३८	द्रामिल.	८५४
द्यावापृथिवी.	९३८	द्रु.	१११४
द्यावामूमी.	९३८	द्रुघण.	२११
द्यु.	१३८	द्रुण.	७८५
द्युति.	१००	द्रुण	७७५
द्युत.	१००	द्रुणा.	१२११
द्युपति	९७	द्रुणा.	७७६
द्युम्न	१९२	द्रुन.	१४८७
द्युत.	४८६	द्रुम.	२९२
द्युनकारक	४८५	द्रुम.	१४७०
द्युतकृत.	४८५	द्रुम.	१११४
द्यो	८७	द्रुमानति.	६१
द्योतन	१६३	द्रुमामय.	६८५
द्रंग.	५७७	द्रुमोत्पल.	११४५
	९७१		

दुवय	८८३	द्वारपर.	१३७५
दुहिण.	२११	द्वार.	१००४
द्रोण.	८८६	द्वारका.	९८०
द्रोणकाक.	१३२३	द्वारपालक.	७२१
द्रोणदुग्धा.	१२६९	द्वारयन्त्र.	१००५
द्रोणदुघा.	१२६९	द्वारवती.	९८०
द्रोणी. }	८७७	द्वारस्थ.	७२१
	१०३४	द्वार्	१००४
द्रोह.	१५१५	द्वि.	१४२३
द्रौणिका.	९६९	द्विक	१३२२
द्रौपदी.	७१०	द्विककुद्.	१२५४
	५३८		१३१६
द्वंद्व. }	७९७	द्विन.	८१२
	१४२४		५८३
द्वंद्वचर.	१३३०		८०७
द्वय.	१४२३	द्विनवति.	१०४
द्वयस	६०१	द्विनन्मन्.	८१२
द्वादशाक्ष. }	२०९	द्विनम्रुव	८५५
	२३४	द्विमाति.	८१२
द्वादशांगी	२४५	द्विमिद्.	३८०
द्वादशात्मन्	९६		१३०३
द्वादशार्चिस.	११८	द्वितय.	१४२३

धन्य.	४८९	धर्मचितन.	१३८१
धन्या.	४१९	धर्मधातु.	२३२
धन्याक.	४१९	धर्मध्वजिन्.	८९६
धन्वन्.	७७५	धर्मपुत्र.	७०७
	९४०	धर्मराज.	१८४
धमन.	११९३		२३५
धमनि.	५८६	धर्मशास्त्र.	२५१
धमनी.	६३१		२५३
धम्पिल्ल	५७०	धर्मसंहिता.	२५१
	३६	धर्माधिकारिणिन्.	७२५
धर.	१०२७	धर्माध्यक्ष.	७२४
धरणप्रिया.	४५	धर्मार्थप्रतिबद्धता.	६९
धरणि.	९३५	धर्मीपुत्र.	३२८
धरणिधर.	२१७	धर्मोपदेशक.	७७
धरणीसुता.	७०३	धर.	५१७
धरा.	९३५	धवल.	१३९३
धरित्री.	९३५	धवित्र.	६८७
	१३७६	धाटि.	८००
धर्म.	१३७९	धातकी.	११५०
	२८	धातु-	१०३६
धर्मक्षेत्र.	९५०	धातुकासीसम्.	१०५६
धर्मवृत्त.	६१	धातुघ्न.	४१६

धातुपुष्पिका	११५०	धाराधर.	१६४
धातुशेखर.	१०५६	धारिका.	१३७
धातृ.	२१२	धारिणी.	४५
धात्री. }	११४५	धार्तराष्ट्र.	१३२६
	५५८	धार्मपत्तन.	४२०
	९२५	धार्मिक.	७२४
धाना.	४०१	धिक्कत.	४४०
धानुष्क.	७७१	धिक्रिया.	२७१
धान्य. }	११६८	धिपण.	११८
	११८३	धिपणा.	३०८
धान्यक.	४१९		१०८
धान्याक.	४१९	धिष्ण्य. }	१२०
धान्याम्ल.	४१५		९९१
धामन् }	९९	धी.	३०८
	९९२	धीति.	३९४
धाच्या.	८२७	धीर. }	६४५
धारण.	३१०		३४१
धारणा. }	८४	धीरत्व.	५०९
	७४४	धीरम्कंध.	१२८२
धारा. }	१०८७	धीवर.	९२९
	७५५	धीसख.	७१९
	१२४६	धुत.	१४८०

धुनी.	१०८०			१७६
धुन्धुमार.	७०१	धूर्त.	}	४८५
धुरंधर.	१२६२			१०३८
धुरीण.	१२६२	धूर्वह.		१२४३
धुर.	७५७	धूली.		९७०
धुर्य.	१२६२	धूसर.	}	९१७
धुर्वी.	७५७			१३९३
धूत.	}	१४८१	धूतराष्ट्र.	१३११
		१४७५	धृति.	३०८
धूप.	६४२	धृष्ट.		४३२
धूरायित.	१४९३	धृष्णजू.		४३२
धूपित.	१४९३	धृष्णु.		४३२
धूम.	११०३	धेनु.		१२६७
धूमध्वज.	१०९८	धेनुक.		२१९
धूमप्रभा	१३६०	धेनुका.		१२१८
धूमयोनि.	१६४	धेनुव्या.		१२७०
धूमल.	१३९८	धेनुक.		१४१८
धूमोर्णा.	१८५	धेवन.		१४०१
धूम्याट.	१३३३	धोरण.	}	७५९
धूम्र.	१३९८			१२४६
धूमैटि.	१९५	धोरणी.		१४२३

धोरित	} १२४६	ध्वनिग्रह.	५७३
	१२४५	ध्वांस.	१३२२
धौत.	१४३७	ध्वान	१३९९
धौतकौशेय.	६६७	ध्वांत.	१४६
धौरितक	१२४६	ध्वान्ताराति.	९६
धौरेय.	१२६२		
धौरेक.	१२६२	न.	
धौर्य.	१२४६	न.	१५३९
ध्यान	} ८४	नःक्षुद्र.	४५१
	३२०	नकुल.	१३०२.
ध्रुव.	} १४५३	नक्तक.	६७६
	१२२	नक्तमाल.	११४०
	२१२.	नक्तम्	१५३३
ध्रुवक	११२२	नक्र.	} ५८१
ध्रुवा.	८२९		१३४९
	९०१	नक्षत्र.	} ९२
ध्वज	} ६१		१०७
	७५०	नक्षत्रमाला	६६२
ध्वजिनी.	७४६	नख.	५९४
ध्वज्या.	९०१	नखर.	५९४
ध्वनि.	} १८१	नखरायुष.	१२८०
	१३९९	नखविप.	१३१३

नग,	} १०२७	नदीमातृक.	९९९
	१११४	नदीश.	१०७३
नगरी.	९७१	नद्ध.	४३८
नग्न.	७९९	नद्धी.	९१९
नग्नहु.	९०९	ननंह.	९९४
नग्नहू.	९०४	ननांह.	९९४
नग्रा.	९३४	ननुच.	१९४२
नशिका	९१०	नंदक.	२२२
नट	३२९		
नटन.	२८०		
नटमंडन.	१०९९	नंदन.	} ११९७
नढ.	११९३		६९८
नढकीय.	९९४		१७८
नढप्राय.	९९४	नंदा.	९४१
नडुत्.	९९४		४०
नडुष्ट.	९९४	नंदिनी.	९९४
नत.	१४९६	नंदिनीतनय.	८९२
नतत्रिक	१२४७		
नद.	१०९०	नंदिन.	} ११७१
नदी.	१०७९		३३०
नदीज.	१०९९		२१०
नदीभंज.	९४१	नंदीमुखी.	३१३
		नंदीसरम्.	१७८
		नंदीश.	२१०

नद्यावर्त्त.	४८	नयनौषध.	१०५७
}	१०१५	}	३३७
	१११४		७०९
नपुंसक.	५६२	}	२२१
नसृ.	५४४		१३५९
नम.श्वास.	११०६	नकभूमि.	१३६०
नमःसंगम.	१३१६	नरकस्या.	१०८६
नमःस्थित.	१३५९	नरकीलक.	८५८
}	१५४	}	४६
	१६३		२३९
नमस्य.	१५४	नरमालिनी.	५३१
नमस्वत्.	११०६	नरवाहन.	१८९
नभोगति.	१३१८	नरायण.	२१४
नभोऽम्बुष.	१३२९	नरुटक.	५८१
नभोमणि.	९५	नर्त्तन.	२८०
नभ्राज्.	१६४	नर्मदा.	१०८३
नमसित.	४४७	नर्मन्.	५५५
नमस्.	१५४२	नलक.	६२७
नमस्तियन.	४४७	नलकिनी.	६१४.
नमि.	२८	नलकील.	६१४
नमुचि.	१७४	नलकुवर.	१९१
नयन.	५७५	नलमीन.	१३४६

नलिन.	११६०	नागकुमार.	९०
नलिनी.	११६०	नागज. }	१०४२
नव.	१४४८		१०६१
नवत.	६८०	नागमिहिका.	१०६०
नवनीत.	४०८	नागजीवन.	१०४२
नवमालिका.	११४८	नागदन्त.	१०११
नवार्चिस्.	११७	नागमाता.	१०६०
नवीन.	१४४८	नागर.	४२०
नवोद्धृत.	४०८	नागरक्त.	१०६१
नव्य.	१४४८	नागरंग	११४३
नष्ट.	८०५	नागलोक.	१३६३
नष्टबीज.	४९२	नागवल्ली.	११५५
नष्टाग्नि.	८५५	नागाधिप.	१३०७
नस्तित.	१२६०	नागोद.	७६८
नस्योत.	१२६०	नाटक.	२८४
नहि.	१५३९	नाटेर.	५४८
नाक.	८७	नाट्य. }	२७९
नाकिन्.	८८		२८०
नाकु.	९७१	नाट्यधर्मिका.	२७९
	१३५१	नाट्यप्रिय.	१९८
नाग. }	१२१७	नाटिका.	१३७
	१०४१	नाडी.	६३१

नार्होघम	९०८	नारक.	१३५९
नाडीविग्रह.	२१०	नारंग.	१३५८
नाडीव्रण.	४७०	नारद.	११४३
नाथ.	३५९	नाराच.	८४९.
नाथवत्.	३५६	नाराचिन्.	७७९
नाद.	१४००	नारायण.	९२४
नाना.	१५२७	नारी.	६९७
नानारूप.	१४६९	नाञ्ज.	२१४
नांदीपट.	१०९२	नालिंकर.	५०३
नांदीमुख.	१०९२	नालिंकरज.	११८२
नापित.	९२२	नालीक.	११५१
नापितशाला.	१०००	नादिठ.	१०२२
नामि.	६०६	नात.	११६१
नामिम्.	३६	नासत्य.	८७६
नामधेय.	७५६	नामा.	१५१७
नामन्.	२१३	नासिका.	३२४
नामशेष.	२६०	नासिकव.	१८२
नामसंग्रह	२६०	नासीर.	५८०
नायक	३७४		५८०
	२५८		५८०
	६५२		१८२
	६५०		८००

नास्तिरु.	} ८६२	निकृत.	} ३७६
	४९०		४४१
नाहल.	९३४	निकृति.	३७७
निःशलाक.	७४२	निकृष्ट.	१४४२
निःशोध्य.	१४३६	निकेतन.	९८९
निःश्रेणि.	१०१३	निकण.	१४००
निःश्रेयस	७४	निकाण.	१४००
निःश्वास.	१३६८	निक्षेप	८७०
नि.सरण.	९८२	निस्वर्ग.	} ४९४
निःस्व.	३९८		८७४
निकट.	१४९०	निस्त्रिल	१४३३
निम्न.	१४११	निगड.	१२२९
निकप.	९०९	निगदित.	४३८
निकषा.	१९३४	निगण.	८३७
निकसात्मज.	१८७	निगम.	} ९७२
निकाम.	१९०९		९८२
निकाय.	१४१३	निगारण.	९८८
निकाय्य.	९९०	निगाड.	१२४४
निकार.	४४२	निगूढक.	११७२
निकुंभ.	१११९	निग्रह.	१९०८
निकुंभ.	१४१२	निघंटु.	२९८
		निघस.	४२३

निष्ण.	३९६	निद्राण.	४४३
निचित.	१४७३	निद्राण. }	११२९
निचुठ. }	४७६	निद्राळु.	४४२
	११४५	निघन.	३२४
निचोळ.	६७४	निघान.	१९२
निचोळक.	७४७	निघि.	१९२
निन.	५६१	निघीश्वर.	१९०
नितंब. }	६०८	निधुवन.	५३७
	१०३३	निव्यान.	५७७
नितंबिनी.	५०४	निनद.	१३९९
नितांत.	१९०६	निनाद.	१३९९
नित्य. }	१४५३	निदा.	२७१
	१४७१	निदु.	५३१
नित्यगति	११०४	निप.	१०१९
नित्यपौवना.	७१०	निपान.	१०९२
निवाच. }	१९७	निपुण.	३४२
	३०९	निबंध.	२५७
निदान.	१९१४	निषपन.	१५१३
निदेश.	२७७	निर्वहण.	३७०
निशा. }	७३	निषिद्ध.	१४४६
	३१३	निनिरीत.	१४४७

निम. }	१४६२	नियोग. }	२७७
	३७८		१९२०
निमालन.	६७७	नियोगिन्.	७१९
निभृत.	४३१	नियोज्य.	३९९
निमय.	८७०	निरंकुश.	१४६७
निमित्त.	१९१३	निरंतर.	१४४६
निमित्तवित्.	४८२	निरय.	१३९९
निमीलन. }	९७८	निरर्थक. }	२६७
	३२४		१९१६
निमीश्वर.	६२	निरवग्रह.	२९९
निमेष.	९७८	निरस्त. }	२६७
निन्न }	१०७१		७७९
	१३६४	निरस्तवत्.	१४७४
निन्नगा	१०८०	निराकरिष्णु.	३९०
निर.	११३९	निराकृत.	१४७३
नियति.	१३७९	निराकृतान्योत्तरत्व.	६७
निपंतृ.	७६०	निराकृति	८९६
नियम. }	८४३	निरुक्त.	२९४
	८२	निरुक्ति.	२९०
नियमस्थिति.	८१	निरोष.	१९०८
निघासक.	८७१	निर्गति.	१३८०
नियुद्ध.	७९९	निर्ग.	९४७

निर्गुडी.	११४७	निर्याण.	} १२२५
निर्ग्रथ.	७६		७६
निर्ग्रयन.	३७०	निर्यातन.	३७१
निर्वोष.	१३२२	निर्याम.	८७६
निर्मर. }	१०२६	निर्लक्षण.	४३७
	८८	निर्व्वयनी.	१३१५
निर्जल.	२५३	निर्व्वपन.	३८७
निर्ज्ञर.	१०२६	निर्व्वर्णन.	५७७
निर्ज्ञरिणी.	१०८०	निर्व्वहण.	१५१४
निर्णय.	१३७४	निर्वाण.	} १४२४
निर्णिक.	१४३७		७४
निर्णेजक.	२१४	निर्वाणिन्.	५०
निर्दिग्ध.	४४२	निर्वाणी.	४५
निर्दिग्धका.	११५७	निर्वाति.	१४२४
निर्देश.	२७७	निर्गद.	२७१
निर्वध.	१५००	निर्वापण.	३७१
निर्मर.	१५०४	निर्वासन.	३७१
निर्मद.	१२२१	निर्वोरा.	५३०
निर्मम.	५५	निर्वृति.	} ७४
निर्मृक्त.	१४१२		१३७०
निर्मोह.	१३१५	निर्वृत्त	१४८७
		निर्व्वेद.	३२१

निवेश. }	३६२	निशाट.	१३२४
	६३८	निशात.	१४८४
निर्व्यथन.	१३६३	निशान्त.	९९२
निर्हारिन्.	१३९०	निशापति.	१०४
निर्हाद.	१३९९	निशामन.	५७६
निलय.	९९०	निशारत्न.	१०५
निलिम्पिका.	१२६९	निशावेदिन्.	१३२४
निवपथ.	९६१	निशित.	१४८४
निवसन.	६७३	निशीय.	१४५
निवह.	१४१२	निशीयिनी.	१४१
निवाप.	३७५	निशुंम. }	३७१
निवास.	९९१		६९९
निवात.	८४५	निशुममधनी.	२०५
निवृत्त.	१४७४	निश्चय.	१३७४
निवृत्ति.	१५२२	निपंग.	७८१
निवेश.	१४९९	निपद्या.	१००२
निवेशन.	९७२	निपद्म.	१०९०
निशमन.	५७७	निपघ	१४०१
निशा.	१४१	निपघा.	९८०
निशा कर.	१०५	निपाद. }	९३३
निशाख्या.	४१८		८९६
निशागण.	१४३	निपादिन्.	७६२

निष्क.	१०४४	निष्पाव.	} १५२१
निष्कल.	४९२		११७४
निष्कला.	५३५	निष्पुलाक.	५५
निष्कपाय.	५५	निष्प्रवाणि.	६७१
निष्कारण.	३७२	निर्गवत.	१३७६
निष्कासित.	४४०	निसूदन.	३७१
निष्कुट	१११२	निस्तल.	१४६७
निष्कुह.	११२२	निस्तर्हण.	३७०
निष्क्रम.	१५२४	निर्लिश.	} ७८२
निष्क्रम	३६२		३७६
निष्काय.	४१३	नित्ताव.	३९६
निष्टय.	९३४	निस्वन.	१३९९
निष्ठा.	१५१४	निस्वान.	१३९९
निष्ठान.	३९९	निहाका.	१२९७
	२६९	निहव.	२७६
निष्ठुर. }	१३८६	नीकाश.	१४६२
	१५२१		९३२
निष्ठेव.	१५२१	नीच.	} ३८०
निष्णात.	३४२		१४२९
निष्पक्त.	१४८६	नीनेस्.	१५४१
निष्प्राकृति	१३७२	नीर.	१३१९
निष्पल.	१४८७	नीरन.	१३१७

नीप.	११३८	नीवी.	६७३
नीर.	१०६९		८६९
नीरंध.	१४४७	नीवृत्.	९४७
नीरुन्.	४७४	नीत्र.	१०११
नील.	१९३	नीशार.	६७५
	१३९७	नीहार.	१०७२
नीलक.	१२३९	नुति.	२६९
	१९५	नुत्त.	१४८२
नीलकंठ.	१३१९	नुन्न.	१४८२
नीलंगु.	१२०२	नूतन.	१४४८
नीलमणि.	१०६५	नूत्र.	१४४८
नीललोहित.	१९८	नून.	१५४०
नीलवस्त्र.	२२५	नूपुर.	६६५
नीलवाससु.	१२१	नृ.	३३७
	१२१४	नृचक्षसु.	१८७
नीला.	५८७	नृजल.	६३३
नीली.	११६७	नृत्त.	२८०
नीलीराग.	४७६	नृत्य.	२८०
नीलोत्पल.	४८	नृधर्मन्.	१८९
नीवारु.	१५१८	नृप.	६९०
नीवार.	११७६	नृवासन.	७१६
		नृत्यज्ञ.	८२२

नृशंस.	३७६	नो.	१५३९
नेतृ.	३५८	नौ.	८७६
नेत्र.	५७५	नौकादंड.	८७७
नेत्रांबु.	३०७	न्यकार.	४४१
नेदिष्ठ.	१४५२	न्यकृत.	४४०
नेपथ्य.	६३५	न्यक्ष.	१४३३
नेपाली.	१०६०	न्यग्रोध.	११३२
नेम.	१४३४	न्यङ्कु.	१२९३
नेमि. }	२८	न्यञ्.	१४२९
	३०	न्यंचित.	१४८२
	७५६	न्याद.	४२३
नेमी.	१०९१	न्याय.	७४२
नैकभेद.	१४४९	न्याय्य.	७४३
नैगम.	८६७	न्यास.	८७०
नैचिक.	१२६४		
नैचिकी.	१२७०	प.	
नैम्य.	८६९	पक्ष. }	१४८५
नैयायिक.	८६२		४१२
नैर्ऋत. }	१८८	पक्षण.	१००२
	१६९		७८१
नैष्किक.	७२३	पक्ष. }	१३१८
नैखिशिक.	७७१		१४७
			५६८

पक्षक.	१००७	पंगुल.	१२४३
पक्षति. }	१४७	पञ्ज.	८९४
	१३१८	पंचजन.	३३७
पक्षद्वार.	१००७	पंचज्ञान.	२३३
पक्षभाग.	१२२८	पंचत्व.	३२४
पक्षांत.	१४८	पंचदशी.	१४८
पक्षिन्.	१३१६	पंचबाण.	२२९
पक्षिणी.	१४४	पंचभद्र. }	४३४
पक्षिमृगगत्यनुहारक	१२४८		१२३६
पक्षिलस्वामिन्.	८५४	पंचम.	१४०१
पक्षिस्वामिन्	२३१	पंचमुख.	१९६
पक्ष्मन्.	५८०	पंचलोह.	१०५०
पंक. }	१०९०	पंचशाल.	५९१
	१३८१	पंचशिक्ष.	१२८४
पंकम.	११६२	पंचांगगुप्त.	१३५३
पंकजन्मन्.	११६२	पंचांगी.	१२५१
पंकाजिनी.	११६०	पंचांगुल.	११५०
पंकप्रभा.	१३६०	पंचार्चिस्.	११७
पंकरुह.	११६२	पंचास्य.	१२८४
पंकरुह.	११६२	पंजिका.	२५६
पंक्ति.	१४२३	पट.	६६७
पंगु.	४५२	पटकुटी.	६८१

पटच्चर.	६७८	पण्यशाला.	१००२	
पटल.	}	११६८	पण्यांगना.	५३२
		१०१०	पण्याजीव.	८६७
पटवासक.	}	१४११	पतग.	१३१६
		६३७		९५
पटह.	}	२९४	पतंग.	}
		७९९		
पटु	}	१३८५	पतङ्गिका.	१२१४
		३४३	पतंजलि.	८५१
		३८४	पत्.	१३१६
		४७४	पतप्र.	१३१७
पटोलिका.	११८८	पतत्रिन्.	१३१६	
पट्टिश.	७८७	पतद्रुमह.	६८३	
पण	}	३६२	पतयालु.	४४५
		४८६	पताका.	७५०
पणागना.	५३२	पताकिन्.	७६४	
पणास्त्रिक.	१२०६	पताकिनी.	७४६	
पणितन्त्र.	८७१	पति.	}	
पण्ड.	५६२			३५९
पंढा.	३१०	पतित.	}	
पंढित.	३४१			८०६
पण्य.	८७१	पतिवत्नी.	१४९०	
			५३०	

पतिव्रता,	५२७	पत्रांगुलि	६५५
पतिवरा.	५११	पत्रिन्	७७८
पत्तन.	९७१	पत्रोर्ण.	१३३४
पत्ति.	४९७	पथिक.	६६७-
पत्नी.	७४८	पथिन्.	४९३.
	५१२	पथ्या.	९८३-
	११८३		११४६
पत्र	७५९	पद्.	९८८-
	१३१७		२४२-
पत्रणा.	७८१		६१६
पत्रपरशु.	९२०	पदभंजन.	२५४-
पत्रपाल.	७८४	पदभंजिका.	२५६
पत्रपाश्या.	६५५	पदवी.	९८३-
पत्रभंगी.	६५५	पदाजि.	४९८
पत्ररथ.	१३१६	पदाति.	४९७-
पत्रल.	४०६	पदातिक.	४९७-
पत्रलता.	६५५	पदासन.	७१८
पत्रलेखा.	६५४	पदिक.	४९८
पत्रवल्ली.	६५५	पद्म.	४९७-
पत्रवाह.	७७८	पद्मति.	९८३
पत्रांग.	६४२		२५७-

	११६०	पन्नद्धा.	९१४
	१९३		
पद्म.	६९३	पयस्.	४०४
	६९८	पयस्य.	४०५
	१२२९	पयस्या.	८३१
पद्मनाभ.	५३	पयोधर.	६०३
	२१५	परःशत	१४२५
पद्मनाल.	११६५		१४३९
पद्मप्रम.	२६	पर.	१४५२
पद्मभू	२१३		७२८
पद्मराग.	१०६४	परच्छन्द.	३५६
पद्मवासा.	२२६	परजात.	३६१
	४०	परंजन.	१८८
पद्मा.	२२६	परतंत्र.	३५६
पद्माकर.	१०९४	परपिंडाद.	३५१
पद्मावती.	४६	परभाग.	१३७५
पद्मेशय.	२१५	परभृन्.	१३२१
पद्मोत्तरात्मज.	६९३	परमान्न.	४०६
पद्य.	८९४	परमार्हत.	७१२
पद्या.	९८३		२४
पन्न	१४९१	परमेष्ठिन्.	२११
पन्नग.	१३०४	परंपर.	५४४

परंपराक.	८३०	परायण.	३८५
परलोकगम.	३२३	परार्थ.	८७४
परवत्.	३५६	परार्थ.	१४३९
परवश.	३५६	परावृत्त.	१२४५
परशु.	७८६	परावर्त्त.	८७०
परश्वध.	७८६	परासन.	३७०
परश्वघायुध.	७७०	परासु	३७४
परस्परं.	१४९९	परास्कंदिन्.	३८२
पराक्रम. }	७३९	परिकर. }	६७९
	७९६		७१५
पराग.	११२६	परिकर्मन्. }	६३५
पराङ्मुख.	१४३७		२४६
पराचित.	३६०	परिकर्मिन्	३६०
पराचीन.	१४३७	परिक्रूट.	९८२
पराजय.	८०३	परिक्रम.	१५००
पराजित	८०५	परिक्षिप्त.	१४७४
पराधीन.	३५६	परिखा.	१०९५
पराज्ज.	३६१	परिग्रह }	५१३
पराभव.	४४१		७१५
पराभूत.	८०५	परिघ. }	७८६
परामर्श.	३२२		१००४
परायत्त	३५६	परिघातन.	७८६

परिचय.	१५१३	परिप्लव.	१४५५
परिचर.	७६५	परिप्लुता.	२०२
परिचर्या.	४९६	परिवर्ह.	७१६
परिचारक.	३५९	परिभव.	४४१
परिच्छद.	७१६	परिभाव.	४४१
परिणत. }	१२२१	परिभाषण.	२७४
	१४८५	परिभूत.	८०५
परिणय.	५१८	परिमंडल.	१४६७
परिणाम.	१५१८	परिमल.	१३९१
परिणाय.	४८७	परिमोषित्	३८२
परिणाह.	१४३१	परिवत्सर.	१५९
परितसू.	१५२९	परिवर्त्त.	१६१
परित्राण.	१५०२	परिवर्त्तन.	८६९
परिटान	८६९	परिवसय	९६१
परिवेवन.	२७५	परिवाद.	२७१
परिधान.	६७२	परिवादिनी.	२८८
परिधि.	१०२	परिवाषण.	९२३
परिधिस्त्रय.	७६५	परिवार.	७१५
परिषण.	८६९	परिवित्ति.	५२६
परिषन्धक	७२९	परिवृद्ध.	३५८
परिषंधिन्	७२९	परिवेत्तृ.	५२६
परिषाटी.	१५०४	परिवेदिनी.	५२६

परिवेष.	१०२	परीष्टि.	४९७
परिवेष्टित.	१४७४	परीहास.	५५५
परिव्रज्या.	८१	परुप.	} २६९
परिव्राजक.	८०९	परुपू.	
परिशिष्ट.	२५७	परेत.	} ३७३
परिश्रम.	३१९	परेष्टु.	
परिषद्.	४८१	परैक्षित.	१२६८
परिष्कार.	१५०	परोष्णी.	३६१
परिष्कृत.	१४७५	पर्कटिन्.	१३३७
परिष्वंग.	१५०७	पर्जन्य.	११३१
परिसर.	९६३	पर्जन्य.	} १६४
परिसर्प.	१५००	पर्णशाला.	
परिस्कंद.	३६०	पर्णिन्.	९९४
परिस्नोम.	६८०	पर्दन.	१११४
परिस्थंद.	७१५	पर्पटी.	१४०३
परिस्तुत.	९०२	पट्यक.	} १०५५
परिस्तुता.	९०२	पट्यक.	
परीक्षक.	४७९	पट्यट्टन.	६८३
परीत.	१४७५	पट्यय.	१५०१
परीरम्म.	१५०७	पट्यस्तिका.	१५०४
परीवार.	७८३		६७९
परीवाह.	१०८८		

पर्याण.	१२९२	पलंफप.	११४२
पर्याप्त.	१९०९	पलंकषा.	६८९
पर्याप्ति.	१९०२	पलल.	६२२
पर्याय.	१९०३	पलाद.	१८७
पर्युदंचन.	८८१	पलायन.	८०२
पर्वत.	१०२७	पलायित.	८०९
पर्वतकाक.	१३२३	पलाल.	११८२
पर्वतजा.	१०८०	पलाश.	११२३
पर्वताधारा.	९३७		११३६
पर्वन्.	१४८	पलिकी.	९३४
	११३०		१२७०
पर्वमूल.	१४८	पलित.	९७१
पर्वसंधि.	१४९	पल्यंक.	६८३
पर्शु.	७८६	पल्ययन.	१२९२
पर्शुक.	६२७	पल्लव.	११२३
पर्शुपाणि.	२०७	पल्लविक.	३३१
पर्षद्.	४८१	पल्ली.	१२९८
	६२३	पल्लव.	१०९९
पल.	८८४	पव.	१९२१
	११८२		१०१७
पर्वयोनि.	१२००	पवन.	१९२१
पल्लगंड.	९२२		११०६

पवनाशन.	१३०२	पाक्य.	२४२
पवमान.	११०६	पाचन.	२४४
पवि.	१८०	पाचनक.	१३८८
पवित्र. }	११९२	पांचजन्य.	२४४
	१४३९	पांचालिका.	२२२
पशु.	१२७६	पांचाली.	१०१४
पशुक्रिया.	६३७	पाट.	७१०
पशुपति	१९९	पाटक.	१६३७
पश्चात्ताप.	१३७८	पाटकर.	२४२
पश्चानुपूर्वी.	१३६	पाटघर.	३८१
पश्चिम.	१४९९	पाटल.	१३९६
पश्चिमा.	१६७	पाटला.	११४४
पद्मतोहर.	३८२	पाटलि.	११४४
पन्त्य.	९९१	पाटलिपुत्र.	९७६
पांशु.	९७०	पाटित.	१४८८
पांसु.	९७०	पाठक.	७८
पांसुला	६२८	पाठीन.	१३४६
पाक. }	१७४	पाणि. }	६९१
	१३८		६९८
पाकपुटी.	९९९	पाणिगृहीती.	६१२
पाकशुक्ला.	१०३७	पाणिग्रहण.	६१८
पाकस्नान.	९९८	पाणिव.	९२६

पाणिनि.	८९१	पायसु.	१०६९	
पाणिपीडन.	९१७	पाथेय	४९३	
पाणिमुक्त.	७७४	}	१०३४	
पाणिवादक.	९२९		१००	
पांढर.	११९३		पाद.	३३१
पांढवायन.	२१७			६१४
पाडु.	१३९३			१४३४
पांडुकंबलिन्.	७९४	पादकटक.	६६९	
पांडुमूम.	९९३	पादग्रहण.	८४४	
पांडुर. }	४६६	पादचारिन्.	४९८	
	१३९३	पादजल.	४०९	
पांडुरपृष्ठ.	४३७	पादप.	१११४	
पातक.	१३८०	}	१२२९	
	४२		पादपाश.	१२९१
पाताल. }	१३६२	पादपीठ.	७१८	
	२३८	पादमूल.	६१६	
पातालौकसु.	४४९	पादरक्षण.	९१४	
पातुक.	१०७९	पादवल्मीक.	४६९	
	३२७	पादस्फोट.	४६९	
}	८२८	पादाग्र	६१७	
	१०२६	पादांगद.	६६९	

पादातिक.	४९८	पाप्मन्.	१३८०
पादावर्त.	१०९३	पामन.	४४०
पादुका.	९१४	पामर.	९३२
पादुकाकृत.	९१४	पामा.	४६४
पादु.	९१४	पामारि.	१०५७
पाद्य.	१००	पायस. }	४०६
पान. }	१०८९		६४८
	३९४	पायु.	६१२
	१३६८	पाय्य.	८८३
	७३८	पार.	१०७९
पानगोष्ठिका.	९०७	पारगत.	२४
पानमाजन.	१०२४	पारत.	१०९०
पानवणिज्.	९०१	पारद.	१०९०
पानीय.	१०६९	पारंपर्य.	८०
पानीयनकुल.	१३९०	पारशव. }	८९६
पानीयशाला.	१००१		१०३७
पान्य.	४९१	पारश्वव.	७७०
पाप }	३७६	पारश्वधिक.	७७०
	१४४३	पारसीक.	१२३६
	१३८०	पारस्रैजेय.	५४७
पापदि.	९२७	पारायण.	८१९

पाश.	} १६८	विचञ्च्य.	११३९
	९३१	विचु.	११३९
पाशक.	४८६	विचुमन्द.	११३९
पाशिन.	१८८	विचुल.	११३९
पाशुपाल्य.	} ८६४	विच्छट.	१०४२
	८८८	विच्छ.	} १३१७
पाश्चात्य.	१४५९		१३२०
पाश्या.	१४२१	विच्छिच्छ.	४१४
पाषाण.	१०३५	विज.	३७२
पाषाणदारक.	९१९	विजन.	९१२
विक.	१३२१	विजर.	} १०५८
विग.	१३९७		१३९६
विङ्गकविशा.	१२०७	विजत्र.	३६६
विगचक्षुप्.	१३५२	विजृप.	६३२
विङ्गमट	१९९	विट.	१०३७
	१३०३	विटक.	४९६
विगल.	} ११९६	विठार.	१०१९
	११९९		१०३७
विगेषण.	१८९	विठ.	} ४२५
विचंड.	६०४		५९४
विचंडिका.	६१५		१०६३
विचंडिल.	४५०	विटक.	६४८

पिहदान.	८२२	पित्तसूत.	१३१७
पिडिका. }	६१९	पिधान.	१०२६
	७९६	पिनद्ध.	७६५
पिंडीशूर.	४७७	पिनाक.	२०१
पिंडोलि.	४२७	पिनाकभृत.	१९९
पिण्याक.	९१७	पिपासा.	३९४
पितामह. }	२११	पिपासु	३९३
	९९७	पिपीलक.	१२०६
	९९९	पिपीलिका.	१२०७
पितृ. }	९९६	पिप्पञ्जी.	४२१
	६६०	पिप्पिका.	६३२
पितृगृह.	९८९	पिष्टु.	६१८
पितृपति.	१८४	पियाल.	११४२
पितृयज्ञ.	८२१	पिष्ठ.	४६१
पितृवन.	९८९	पिशग.	१३९६
पितृव्य.	९९२	पिशाच.	९१
पितृसू.	१४०	पिशाचकी.	१८९
पित्त.	४६२	पिशित.	६२३
पित्तल.	१०४७	पिशिताशिनू	४२९
पिड्य }	९९१	पिशुन. }	३८०
	८४०		८४९
पिड्या.	१११	पिष्टक.	३९८

पिष्टपूर.	४००	पीता.	४१८	
पिष्टवर्ति.	४००	पीताब्धि.	१२९	
पिष्टात.	६३७	पीतांबर.	२१६	
पिष्पलक.	९११	पीन.	४४८	
पिहित.	१४७६	पीनस.	४६८	
पीठ.	}	६८४	पीनोष्ठी.	१२६९
		८१६	पीण्युप.	८९
पीठभू.	९८०	पीलक.	१२०६	
पीठमर्द.	३३०	पीलु }	१२१७	
पीडन.	८००		११४२	
पीडा.	१३७१	पीलुपर्णी.	११८५	
पीत.	१३९४	पीवनू	४४८	
पीततंदुला.	११७६	पीवर.	४४८	
पीतदुग्धा.	१२७०	पीवरस्तनी.	१२६९	
पीतन.	}	१०५९	पुंश्चली.	५२८
		६४५	पुंश्चिह्न.	६१०
पीतनील.	१३९४	पुंसवन.	४०४	
पीतपादा.	१३३६	पुंस्.	३३७	
पीतरक्त.	१३९६	पुंस्त्र.	६२९	
पीतल.	१३९४	पुंल.	७८१	
पीतलोह.	१०४८	पुंगव.	१४४०	
पीतसाळ.	११४४	पुळ.	१२४४	

पुंज.	१४११	पुत्रिका.	१०१४
पुटकिनी.	०११६०	पुद्गल.	१६४
पुटभेद.	१०८८	पुनःपुनः	१५३१
पुटभेदन.	९७१	पुनर्नव.	५९४
पुंढरीक. }	११४२	पुनर्मव.	५९४
	१७०	पुनर्मविन्.	१३६६
	१२८५	पुनर्मू.	५२५
पुंढरीकाक्ष.	२१७		८५२
पुंद्.	६५३	पुनर्वसु. }	११०
	११९४		२१६
पुण्य.	१४३५	पुनर्वह.	१०९०
	१३७९	पुलांग.	११३४
पुण्यक.	८४३	पुर.	५६४
पुण्यजन.	१८७		१००३
	१९४	पुरःसर.	४९८
पुण्यभू.	९४८	पुरतस्.	१५२९
पुण्यवत्.	४८९	पुरंदार.	१७१
पुत.	१०९	पुरंधी.	५१३
पुत्तिका.	१२१४	पुरम्.	१५२९
पुत्र.	५४२	पुरस्तात.	१५२९
	५१०	पुरा.	१५३५

शब्दानुक्रमणिका

	२५२			७०१
पुराण. }	१४४९		पुरुवस्.	४९८
	२५३		पुरोग	१४३८
पुराणग.	२१२		पुरोगम. }	४९८
पुराणपुरुष.	२१४		पुरोगामिन्.	४९८
पुरातन.	१४४८		पुरोधस्.	७२०
पुरावृत्त.	२५९		पुरोभागिन्.	३८०
पुरामुहूर्द्	२००		पुरोहित.	७२०
पुरी.	९७१		पूर.	९७१
पुरीनत्.	६०५		पुलक. }	३०५
पुरीप.	६३४			१२०२
पुरु.	१४२६		पुलिन.	१०७८
	१३६६		पुलिद.	९३४
पुरुष. }	३३७		पुलोमन्	१७४
पुरुषपुंडरीक.	६९६			१०६९
पुरुषसिंह.	६९६		पुष्का. }	१४३
पुरुषास्थिमालिन्	१९७			१२२४
	२५			११६१
पुरुषोत्तम. }	२१४		पुष्कराख्य.	१३२८
	६९५		पुष्करिणी.	२०९४
पुरुह.	१४२६			१४२५
पुरुहूत.	१७१		पुष्कल. }	१४३९

पुष्प.	११२५	पुष्पांजन.	१०५४
	५३६	पुष्पात्र.	२२८
	११८४	पुष्पिका.	४३४
पुष्पक.	१९०	पुष्पिकासीस.	१०५७
पुष्पकरंडिनी.	९७६	पुष्प्य.	१११
पुष्पकाल.	१५६	पुष्प्येषु.	२२८
पुष्पकेतन.	२२८	पुस्त.	९२२
पुष्पकेतु.	१०५४	पृग.	११५४
पुष्पचाप.	२२८	पृजा.	४४७
पुष्पद.	१११४	पृजित.	४४४
	१७०	पृज्य.	३३६
पुष्पदंत.	२९	पृत.	१४३५
	१२४		११८३
पुष्पदामन.	६५१	पृतना.	२१९
पुष्परथ.	७५२	पृतिगंधिक.	१३९१
पुष्पलक.	१२७४	पृप.	३९८
पुष्पलाविन्.	९००	पृपली.	३९९
पुष्पवती.	५३५	पृपिका.	३९८
पृष्पवत्.	१२४	पृय.	६२४
पृष्पवाटी.	१११३	पूर.	१०८७
पृष्पव.	६०५	पूरित.	१४७३
पृष्पान्नीव.	९००	पूरुप.	३३७

पूर्ण.	१४७३	पूर्वापादा.	११३
पूर्णकुंम.	७१८	पूठिका.	३९८
पूर्णपात्र.	६७७	पूपन्	९९
पूर्णानक.	६७७	पूपासुद्धद्.	२००
पूर्णिमा.	१४९	पृक्ष्य.	१९२
पूर्णिमारात्रि.	१४३	पृच्छा.	२६३
पुर्त	८३४	पृतना. }	७४८
पुर्दारि.	९८१		७४९
पूर्व. }	२४६	पृतनापाह.	१७४
	१४९९	पृथक्.	१९२७
पूर्वगंगा.	१०८३	पृथगात्मता.	७९
पूर्वगत.	२४६	पृथगात्मिका.	१९१६
पूर्वज.	५५१	पृथग्जन.	९३२
पूर्वटिकपति	१७३	पृथग्विध	१४६९
पूर्वदेव.	२३८	पृथिवी.	९३६
पूर्वभाग.	६०२	पृथिवीशक्र.	६८९
पूर्वग.	२८२	पृथु. }	७००
पूर्वा.	१६७		१४३०
पूर्वाद्रि.	१०२७	पृथुक. }	३३८
पूर्वानुयोग	२४६		४०१
पूर्वाभाद्रपद.	११९.	पृथुरोमन्	१३४३
		पृथुल.	१४३०

पुष्प	११२५	पुष्पांजन.	१०५४
	५३६	पुष्पात्र.	२२८
	११८४	पुष्पिका.	६३४
पुष्पक.	१९०	पुष्पिकासीस.	१०५७
पुष्पकरंडिनी.	९७६	पुष्प्य.	१११
पुष्पकाल.	१५६	पुष्प्येषु.	२२८
पुष्पकेतन.	२२८	पुस्त.	९२२
पुष्पकेतु.	१०५४	पृग.	११५४
पुष्पचाप.	२२८	पूजा.	४४७
पुष्पद.	१११४	पूजित.	४४६
	१७०	पूज्य.	३३६
पुष्पदंत.	२९	पृत.	१४३५
	१२४		११८३
पुष्पदामन्.	६५१	पृतना.	२१९
पुष्परथ.	७५२	पृतिगंधिक.	१३९१
पुष्पलक.	१२७४	पृप.	३९८
पुष्पलाविन्.	९००	पृपली.	३९९
पुष्पवती.	५३५	पृपिका.	३९८
पुष्पवत्.	१२४	पृय.	६२४
पुष्पवाटी.	१११३	पूर.	१०८७
पुष्पव.	६०५	पूरित.	१४७३
पुष्पानोव.	९००	पूरुप.	३३७

पूर्ण.	१४७३	पूर्वापादा.	११३
पूर्णकुंम.	७१८	पूळिका.	३९८
पूर्णपात्र.	६७७	पूपन्	९९
पूर्णानक.	६७७	पूपासुद्धद्.	२००
पूर्णिमा.	१४९	पृक्ष्य.	१९२
पूर्णिमारात्रि.	१४३	पृच्छा.	२६३
पूरु	८३४	पृतना. }	७४८
पुढारि.	९८१		७४६
पूर्व. }	२४६	पृतनापाह.	१७४
	१४९९	पृथक्.	१९२७
पूर्वगंगा.	१०८३	पृथगात्मता.	७९
पूर्वगत.	२४६	पृथगात्मिका.	१९१६
पूर्वज.	९९१	पृथग्जन.	९३२
पूर्वदिक्पति	१७३	पृथग्विध.	१४६९
पूर्वदेव.	२३८	पृथिवी.	९३६
पूर्वभाग.	६०२	पृथिवीशक्र.	६८९
पूर्वरंग.	२८२	पृथु. }	७००
पूर्वा.	१६७		१४३०
पूर्वाद्वि.	१०२७	पृथुक. }	३३८
पूर्वानुयोग.	२४६		४०१
पूर्वाभाद्रपद.	११९.	पृथुरोमन्	१,३४३
		पृथुल.	१४३०

पृथ्वी.	२३९-३९	पेटा.	१०१९
पृदाकु	१३०३	पेटाल.	९४
पृश्नि.	} ९९ ४९३	पेयूप.	४०९
पृश्निशृंग.		२१७	पेल.
पृपन.	} १२९४ १०८९	पेलव.	} ४४९ १४४७
पृपत्.		१०८९	
पृपत्तु.	७७८	पेशी	६२३
पृपदक्ष.	११०७	पेशीकोश.	१३१९
पृषदाज्य.	८३२	पैञ्जूप.	९७३
पृषातक.	८३२	पैठर.	४११
पृष्ठ.	६०१	पैतृष्वसेय.	९४९
पृष्ठग्रंथि.	४६६	पैतृष्वस्त्रीय.	९४९
पृष्ठमांसादन.	२६८	पैत्र.	१९९
पृष्ठवंश.	६०१	पैलव,	८१९
पृष्ठवाह्य.	१२६३	पोगंड.	४९९
पृष्ठशृंग.	१२७८	पोटगल.	११९३
पृष्ठच.	१२६३	पोटा.	} ९३२ ९३४
पेचक	१२२७		
पेटक.	१३२४		
	१४११		

पोट्टिल	१४	पौरोगव.	७२२
पोत	८७६	पौर्णमास.	८२३
	३३८	पौजेमासी.	१४९
	१२१९	पौडस्त्य.	१८९
पोतम.	१३२५		७०६
पोतवणिज्.	८७५	पौठी.	३५९
पोतवाह.	८७६	पौलोमी.	१७५
पोताधान.	१३४७	पौष.	१५२
पोत्रिन्.	१२८७	पौष्ण.	११५
पोडि.	३९८	पौष्पक.	१०५४
पोडिका.	३९८	प्याट्	१५३७
पोडिद्.	८७८	प्रकट.	१४६७
पौतव.	८८३	प्रकटित.	१४७८
पौत्र.	५४४	प्रकम्पन.	११०६
पौनर्भव.	५४७	प्रका.	१४११
पौर.	११९१	प्रकरण.	२५४
पौरक.	१११२		२८४
पौरस्त्य	१४५९	प्रकांड	१४४१
	६००		११२०
पौर्य.	६३०	प्रकाम.	१५०५
	७३९	प्रकार.	१४६२

प्रकाश.	१०४९	प्रगल्भता.	२९९
	१४६२	प्रगाढ.	१३७१
	१०१	प्रगुण.	१४५६
	१४६७	प्रगे.	१५३३
प्रकाशित.	१४७८	प्रग्रह.	९९
प्रकीर्णक.	७१७		८०६
	१३७६	प्रग्रीव.	१०१२
प्रकृति.	७१४	प्रघण.	१०१०
	८९९	प्रवाण.	१०१०
प्रकृष्ट.	१४३८	प्रघात.	७९७
प्रकोष्ठ.	९९०	प्रचक्र.	७९०
प्रक्रम.	१५०९	प्रचलाक.	१३२०
प्रक्रिया.	७४४	प्रचटायित.	४४२
प्रक्षण.	१४०८	प्रचुर.	१४२६
प्रकाण.	१४०८	प्रचेतस्.	१८८
प्रक्षर.	१२५१	प्रच्छदपट.	६७६
प्रक्षेडन.	७७९	प्रच्छन्न.	७३१
प्रक्षर.	१२५१		१००७
प्रख्य.	१४६२	प्रच्छर्दिका.	४६९
प्रख्यातवस्तुक.	९०२	प्रच्छादन.	६७१
प्रगंड.	९९१	प्रभन.	१२७४
प्रगल्भ.	६४३	प्रभनन	६११

प्रजा.	} ५०१	प्रणिपात	१५०३
	५४३	प्रणीत.	} ४१३'
प्रजाता.	५३९		८२६.
प्रजाप.	६९०	प्रणेष.	४३२
प्रजापति.	२१२	प्रतति.	१११७
प्रजावती.	५१४	प्रतन.	१४४९
प्रज्ञ	४५६	प्रतल.	५९६
प्रज्ञप्ति.	२३९	प्रता३.	७४०
	३०९	प्रतागण.	३७९'
प्रज्ञा	} ५०२	प्रतिकर्मन्	६३६
	१४९३	प्रतिक्रिय.	१४६४
प्रज्ञान.	४५६	प्रतिक्राश.	१४६२
प्रज्ञु.	१३१८	प्रतिकूल.	१४६५
प्रढीन.	१५०३	प्रतिकृति.	१४६४
प्रणति.	३८८	प्रतिकृष्ट.	१४४२
प्रणय.	५१६	प्रतिक्षिप्त.	} ४४०
प्रणयिनी.	२१०		१४७४
प्रणव.	१४०३	प्रतिग्रह.	७४७
प्रणाद.	४९१	प्रतिग्राह.	६८४
प्रणाटय.	१०८९	प्रतिव.	२९९
प्रणाली.	१३७८	प्रतिघातन.	३७०
प्रणिधान.	७३३	प्रतिच्छेद.	१४६४
प्रणिधि.			

प्रतिच्छाया	१४६४	प्रतिभू	८८२
प्रतिजंवा.	६१५	प्रतिम.	१४६२
प्रतिजागर.	१५१८	प्रतिमा.	१४६३
प्रतिज्ञा.	२७८	प्रतिमान	१४६४
प्रतिज्ञात	१४८८		१२२७
प्रतिताली.	१००६	प्रतिमुक्त.	७६५
प्रतिदान.	८७०	प्रतियातना.	१४६३
प्रतिध्वनि.	१४१०	प्रतिरूप.	१४६४
प्रतिनप्तृ.	५४४	प्रतिरोधक.	३८१
प्रतिनादविधायिता.	६५	प्रतिलोम.	१४६५
प्रतिनिधि.	१४६३	प्रतिवचस्.	२६३
प्रतिपक्ष	७२८	प्रतिवमय.	९६१
प्रतिपत्.	१४७	प्रतिशासन.	२७७
	३०९.	प्रतिशिष्ट	१४९२
प्रतिपन्न.	१४९६	प्रतिश्याय.	४६८
प्रतिपादन.	३८६	प्रतिश्रय.	१०००
प्रतिबद्ध.	४३९	प्रतिश्रव	२७८
प्रतिबंध.	१४९८	प्रतिश्रुत.	१४८९
प्रतिबिंब.	१४६४	प्रतिश्रुत.	१४१०
प्रतिमय.	३०२	प्रतिष्टंभ.	१४९८
प्रतिमा.	३०९	प्रतिष्ठ	३६
प्रतिभान्वित.	३४३	प्रतिपर.	६६१

प्रतिसर्ग.	२५२	प्रत्यर्थिन्.	७२९
प्रतिसीग.	६८०	प्रत्यवसान.	४२३
प्रतिसूर्य.	१२९९	प्रत्यवस्थात्.	७२८
प्रतिहत.	४३९	प्रत्याकार.	७८३
प्रतीक	५६६	प्रत्याख्यात	१४७३
प्रतीक्ष्य.	४४६	प्रत्याख्यानप्रवाद.	२४८
प्रतीची.	१६७	प्रत्यादिष्ट.	१४७४
प्रतीचीन.	१६८	प्रत्यालीढ.	७७७
प्रतीन	१४९३	प्रत्यासार.	७४७
प्रतीप.	१४६५	प्रत्याहार. }	८३
प्रतीर.	१०७८		१५२४
प्रतीहार. }	१००४	प्रत्युत्क्रम.	१५१०
	७२१	प्रत्युत्पन्नमति.	३४४
प्रतोद.	८९३	प्रत्यूप.	१३९
प्रतोली.	९८१	प्रत्यूपस्.	१३९
प्रन्न	१४४९	प्रत्यूह.	१५०९
प्रत्यग्र.	१४४८	प्रयन.	११७२
प्रत्यग्रध.	९६०	प्रयम.	१४५९
प्रत्यच्	१६८	प्रथित.	१४९३
प्रत्यनीक.	७२८	प्रदक्षिण.	६२
प्रत्यंत	९५२	प्रदर.	७७८
प्रत्ययित.	७३४	प्रदिश.	१६७

प्रदीप.	६८६	प्रफुल्ल.	११२८
प्रदीपन.	११९६	प्रबुद्ध.	३४१
प्रदेशन	३८६	प्रबोध.	११९७
प्रदेशिनी.	९९२	प्रमत्त.	३१९
प्रदोष	१४४	प्रमत्तन.	११०६
प्रद्युम्न.	२२८	प्रमत्त.	२३
प्रद्योतन.	९९	प्रभा.	१००
प्रद्राव.	८०३	प्रभा.	१९०
प्रवन.	७९७	प्रपाकर.	९७
प्रधान.	७२०	प्रभात.	१३८
प्रधानघात.	१४३८	प्रभाव	७४०
प्रधि.	७९९	प्रभावती.	४०
प्रनीट.	१३१८	प्रभाव.	६२
प्रपंच.	१४३२	प्रमिल.	१२२०
प्रपद.	६१७	प्रमु.	३३
प्रपा.	१००१	प्रमु.	३९९
प्रपात.	८००	प्रमृत.	१४२९
प्रपात.	१०३२	प्रभूत्व.	७३९
प्रपितामह.	९९७	प्रभूष्णु.	४९१
प्रपुलाट.	११९८	प्रभृष्टरु.	६९२
प्रपौत्र.	९४४	प्रमथ.	२०१

प्रमयन.	३७०	प्रलंबमिद्.	२२४
प्रमयपति.	१९६	प्रलंबांड.	४५७
प्रमद.	३१६	प्रलय.	१६१
प्रमदवन.	१११३	प्रलाप.	२७५
प्रमदा.	५०५	प्रवण.	३८५
प्रमनस्.	४३५	प्रवयण.	८९३
प्रमय	३७०	प्रवयस्	३३९
प्रमाद.	१३८२	प्रवा.	१४३८
प्रमापण.	३७०	प्रवर्ग.	८३६
प्रमीत.	३७३	प्रवर्ह.	१४३८
प्रमीला.	३१३	प्रवह.	१५१४
प्रमुख.	१४३८	प्रवहण.	७५३
प्रमेह.	४७०	प्रवाहिका.	२५९
प्रमोद.	३१६	प्रवाच.	३४६
प्रयस्त.	४११	प्रवाल.	२९१
प्रयणक.	७८९	प्रवातन.	३७१
प्रयाम.	१५१८	प्रवातिन्.	४९६
प्रयास	३२०	प्रवाह.	१०८७
प्रयुत.	८७३	प्रवाहिक.	४७१
प्रयोग.	१५१०		
प्रयोजन.	१५१४		
प्रयोहा	१११८		

प्रविदारण.	७९७	प्रसन्ना.	९०३
प्रवीण.	३४२	प्रसभ.	८०४
प्रवृत्त.	२६०	प्रसर.	४९५
प्रवृद्ध	१४९५	प्रसृज	१५६
प्रवेक.	१४३८	प्रसव. }	५४१
प्रवेणी. }	५७०		११२५
	६८०	प्रसव्य.	१४६५
प्रवेतृ.	७६०	प्रसह्य.	१५३९
प्रवेल.	११७२	प्रमादन.	३९५
प्रवेश.	१५००	प्रसादना.	४९६
प्रवेशन.	९९३	प्रसाधन. }	६३६
प्रवेष्ट.	५८९		६८८
प्रशंसा.	२७०	प्रसार.	७९१
प्रशमन.	३७०	प्रसारिन्	३९७
प्रशस्यता.	६८	प्रसित.	३८५
प्रश्न.	२६३	प्रसीदिका.	१११३
प्रश्न-याकरण.	२४४	प्रसू. }	५५७
प्रश्नासरोघन.	८३		१२३३
प्रष्ट. }	४९९	प्रसूति.	५४५
	१४३९	प्रसूतिका	५३९
प्रष्टौही.	१२६६	प्रसूतिज.	१३७१
प्रसन्न.	१०७१	प्रसून.	११२४

प्रसृत.	} ४३१	प्रहर.	१४५
	५९८	प्रहरण.	} ७७३
प्रसृता.	६१४		७९६
प्रसृति	५९८	प्रहर्षुल.	११७
प्रसेवक.	} २९१	प्रहसन.	२८४
	९१२	प्रहस्त.	५९६
प्रस्कल.	८०६	प्रहासिन्.	३३१
प्रस्तर.	१०३५	प्रहि.	१०९१
प्रस्तार.	११११		३९७
प्रस्ताव	} १५०९	प्रहित.	} १४९२
	२५४		७७९
प्रस्तावौचित्य.	६७	प्रहेलिका.	२५९
प्रस्य.	} ८८६	प्रह्लाद.	६९९
	१०३५	प्रह्ण.	३८५
प्रस्थान.	७८९	प्रांशु	१४२९
प्रस्थापित.	१४९२	प्राकाम्य.	२०२
प्रस्फोटन.	} १०१७	प्राकार.	९८०
	१०१८	प्राकाराम.	९८१
प्रस्रवण.	} १०२९	प्राकृत.	९३२
	१०९६	प्रागल्भ्य.	५०९
प्रस्त्राव.	६३३	प्राग्न्योत्तिप.	९५६
प्रहत.	३४५	प्राग्हर	१४३८

प्राग्वंश.	९९६			१३६७
प्राघुण.	४९९			७९६
प्राघूर्णक.	४९९		प्राण.	१०६३
प्रांगण.	१००४			११०८
प्राची.	१६७		प्राणतज.	९३
प्राचीन. }	९८२		प्राणद.	६२१
	१६८			१०७०
प्राचीनबर्हिष्.	१७१		प्राणयम	८३
प्राचीनावीत.	८४५		प्राणसमा.	५१६
प्राचेतस.	८४६		प्राणायाम.	८३
प्राच् }	१५३५		प्राणावाय.	२४८
	१६८		प्राणाहिता.	१२१५
प्राच्य.	९५२		प्राणेश.	५१५
प्राजन.	८९३		प्रातर.	१५३३
प्राजापत्य.	५९५		प्रातराश.	४२५
प्राजितृ.	७६०		प्रातिहारिक.	९२५
प्राज्ञ.	३४१		प्राथमकल्पिक.	७५.
प्राज्ञा.	५२२		प्राङ्गुस्.	१५३९
प्राज्ञी.	५२२		प्रादेश	५९५
प्राण्य.	१४२५		प्रांतर.	९८५
प्रांनठ.	३७५		प्राप्त.	७४३
प्राङ्गिवाक.	७६०			१४९०

प्राप्तरूप.	३४१	प्रियप्राय.	२६४
प्राप्ति. ०	२०२	प्रियमधु.	२२४
प्राभृत.	७३७	प्रियंवद.	३९१
प्राय. }	५६९	प्रियसत्य.	२६४
	८४३	प्रिया.	५१५
प्रायस्.	१५२९	प्रियाळ.	११४२
प्राळंब.	६९२	प्रीणन.	१९०२
प्राळंबिका.	६९७	प्रीति. }	१३७७
प्राळेय.	१०७२		३१६
प्रावरण.	६७१	प्रीतिद.	३३१
प्रावार.	६७२	प्रुष्ट.	१४८६
प्रावृप्.	१५७	प्रेक्षा.	३०९
प्राप्त.	७८५	प्रेखा. }	७९८
प्राप्तक.	४८६		१४८१
प्रासंग.	७५७	प्रेखित.	१४८०
प्रासंग्य.	१२६१	प्रेखोलन.	१४८१
प्रासाद.	९९३	प्रेखोलित.	१४८०
प्रासिक.	७७०	प्रेत. }	१३५८
प्रिय.	१४४५		१७३
प्रियक.	११४४	प्रेतगृह.	९८९
प्रियंगु. }	११४९	प्रेतपति.	१८४
	११७६	प्रेतइन.	९८९

फउक.	७८३	फेरंड.	१२८९
फउद.	१११४	फेरव.	१२८९
फउवाकावसानिका.	१११७	फेरु	१२८९
फउभूमि.	९४६	फेडा.	४२७
फउवत्.	१११४	फेडी.	४२७
फउादन.	१३३५		
फालन.	१११६	ब.	
फालिनी.	११४९	बक.	१३३२
फालिन्.	१११६	बकनिसूदन.	७०८
फलेमहि.	१११६	बकोट.	१३३२
	१४४६	बकुल.	११३५
फलुगु. }	११३३	बंग.	९५७
फाणित.	४०३	बदरी.	११३८
फांट.	१४८१	बद्ध.	४३८
फाल.	८९१	बधिर.	४५४
	१५३	बन्दिन्.	७९४
फारुगुन. }	७०८	बन्दी.	८०६
फारुगुनिक.	१५३	बंघ. }	९४४
फारुगुनीभव.	११८		१०९६
फुल.	११२७	यंवरु.	८८२
फेन.	१०७७	यन्वकी.	५२८
फेनिउ.	११३८	यंघन. }	४३९
			१२७४

बंधनप्रंथि.	९३१			
बन्धु.	५६१			७९३
बंधुजीवक.	११४९			७४५
बंधुता.	१४२२	बल.		७१४
बंधुर. }	१४४४			६२९
	१४६८			१७४
बंधुल.	५४८			२२४
बंधुक.	११४९	बलज.		६९७
बप्पीह.	१३२९	बलदेव.		१००४
बन्नु. }	१३९७	बलमद्र.		२२५
	१३०२	बलवत्.		२२५
	२१७	बला.		१५३५
	४५३	बलाक.		४५
बर्बर.	१२७६	बलाका.		१३३३
बर्बर.	९३२	बलाका.		१३३३
बर्ह. }	१३२०	बलांगक.		१५६
	११२३	बलाट.		११७२
बर्हिन्योतिप्.	१०९९	बलात्कार.		८०४
बर्हिन.	१३१९	बलाश.		४६२
बर्हिर्भृक्ष	८८			१३११
बर्हिशुष्मन्.	१०९९	बलाहक.		१३६३
बर्हिप्.	८२०			१६४

बलि.	}	७४९	बहुगर्हवाच्.	३४७
		६९९	बहुत्वक्.	११४४
		२२१	बहुपाद्.	११३२
		४४७	बहुप्रज.	१२८८
		८२२	बहुप्रद.	३८९
बलिन्.	}	४४८	बहुरूप.	६४७
		११७१	}	१०९९
बलिन	४९६	बहुल.		१४७
बलिम.	४९६			१४२९
बलिमुज्.	१३२२	बहुला.		१०९
बलिवेश्मन्.	१३६३	बहुवर्णपुष्पवृष्टि.		६३
बलिश	१११९	बहुविष.	१३६९	
बलीनृस्व.	१२९२	बाढ.	१९०९	
बलीवर्द्ध.	१२९७	}	२२१	
बल्कथिणी.	१२४७		बाण.	७७८
बहिर्द्वार.	१००७	बाणशूर.	९७७	
बहिर्व्यर.	१३९२	बाणशुक्ति.	७८०	
बहिष्	१९४१	बाणासन.	७७४	
बहु.	}	१४२९	}	४६९
		१४३०		बादर.
बहुहर.	३४३	बादरायण.	८४७	
बहुहरी.	१०१६	बाधा.	१३७१	

बांधकिनेय.	५४८	बाहुल.	१५५
बांधव.	५६१	बाहुसंभव.	७६२
बाळ. }	१२१९	बाहुसंभव.	८६३
	३३८	बाहुसंभव.	१३०१
	३५२	बाहुसंभव.	१०५८
बाळकीडनक.	६८८	बाहुसंभव.	१७१
बाळमूपिका.	१३०१	बाहुसंभव.	११४५
बाळवापन.	१०६३	बाहुसंभव.	१०८९
बाळव्यजन.	७१७	बाहुसंभव.	१०७
बाळसंध्याग.	१३९६	बाहुसंभव.	१४६४
बाळिका.	६५६	बाहुसंभव.	११८५
बाळिनी.	१०८	बाहुसंभव.	१३६३
बाळिश.	३५१	बाहुसंभव.	१३०३
बाळ्य.	३३९	बाहुसंभव.	११३५
बाष्प. }	३०७	बाहुसंभव.	११६५
	११०२	बाहुसंभव.	११६१
बाहु.	५८९	बाहुसंभव.	६२९
बाहुप्राण.	७६९	बाहुसंभव.	१५१३
बाहुदंभग.	१७२	बाहुसंभव.	११६५
बाहुदा.	१०८६	बाहुसंभव.	११३०
बाहुभूषा.	६६२	बाहुसंभव.	११७८
		बाहुसंभव.	११५०

बीजरूह.	१२०१	बुलि.	} ६०९
बीजवर.	११७१	बुस.	११८२
बीजसु.	९३७	बंहित.	१४०५
बीजिन्	५६६	बृहतीपति.	११९
बीज्य.	७१३	बृहत	१४३०
बीयत्स.	२९५	बृहत्कुक्षि.	४५०
बीभत्सु.	७१०	बृहद्भानु.	१०९७
बुक्कण.	१४०७	बृहन्नट.	७०९
बुक्कस.	९३३	बेडा.	८७७
बुक्का.	६२३	बेर.	५६३
बुद्ध.	१४९६	बेल्ग.	८१५
बुद्धि.	३०८	बोधकर.	७९४
बुद्धीद्रिय.	१३८४	बोधितरु.	११३१
बुद्बुद.	१०७७	बोधिद.	२५
	३४१	बोधिसत्त्व.	२३२
बुध.	२३२	बोल.	१०६३
	११७	बौध.	७०१
बुधित.	१४९६	ब्रह्म.	९६
बुध्र.	११९१		००८
बुमुक्ता.	३९३	ब्रह्मचारिन्.	८०८
बुमुक्षित.	३९२		८०७

ब्रह्मन.	९३	ब्रह्मसुनु.	६९४	
ब्रह्मत्व.	८४१	ब्रह्मांजलि.	८३८	
ब्रह्मदत्त.	६९४	ब्रह्मावर्त्त.	९४९	
ब्रह्मन्	}	४२	ब्रह्मामन.	८३८
		७४	ब्राह्म.	१६०
		८१	ब्राह्मण.	८११
		२१२	ब्राह्मणो.	१२९९
ब्रह्मपादप.	११३६		१२०७	
ब्रह्मपुत्र.	११२६	ब्राह्मण्य.	१४१९	
ब्रह्मरुथी.	१०८९	ब्राह्मनीर्ष.	८४०	
ब्रह्मबन्धु.	८९९	}	२४१	
ब्रह्मविद्.	८३९		ब्राह्मी.	१०९
ब्रह्मभूय.	८४१		१०४८	
ब्रह्मगन्त.	८२१	ब्रुव	१४४२	
ब्रह्मगत्रि	८२१		भ	
ब्रह्मरीति.	१०४८	भ.	१०७	
ब्रह्मवर्त्म.	८३८	भक्त.	३९६	
ब्रह्मवर्त्तन.	१०४०	भक्तहार.	७१३	
ब्रह्मवेदि.	९९०	भक्ति.	४९६	
ब्रह्मसंभव.	१९९	भक्तक.	१९४	
ब्रह्मनायुष्य.	८४१	भक्षण.	४२३	
ब्रह्मन्	२३०	भक्त्यहार.	९२१	

भग.	} ६०९				
					८६
भगंदर.	} ९५		भद्र.		६९८
					१२५७
भगवत्.	} २४				१२१८
			भद्रकुंभ.		७१८
भगवत्यंग.	} ३३६		भद्रकृत.		५६
			भद्रपर्णी		११४३
भगिनी.	} ५५३		भद्रबाहु.		३४
			भद्रमातुर.		५४६
भद्र.	} ८०५		भद्राकरण.		९२३
भद्रविषाणक.	} १२५९		भद्रासन.		७१६
भंग.	} १०७५		भपति.		१०४
भंगा.	} ११७९		भम्भासार.		७१२
भंगुर.	} १४५७		भय		३०१
भंग्य.	} ९६७		भयंकर.		३०२
भनमान.	} ७४३		भवानरु.		२९४
					३०२
भट	} ७६३		भवाग्रह.		३०३
			भर.		१५०६
भटिश्र.	} ९३४		भरण.		३६२
			भरणी.		१०८
भट्टारक.	} ४१२		भरणीभू.		१२१
भट्टिनी.	} ३३३				
भट्टित.	} ३३६				
भट्टिनी.	} ३३४				
भट्टित.	} ३३५				

मरत.	}	६९२	भवनाधीश.	९०
		७०२	भवानी.	२०४
		३२८	भवानीगुरु	१०२७
		९४६	भवांतकृत.	२१२
मरतपुत्रक.		३२८	भविक.	८६
मरदान.		१३४०	भवितृ	३८९
मरुज.		१२९०	भविन्.	१३६६
मरुटक.		४१२	भविष्णु.	३८९
मरित.		१४७३	भषण. }	१४०७
मर्ग.		१९५		१२७९
मर्तृ.	}	३५९	भसित.	८२८
		५१६	भस्त्रा.	९०८
मर्तृदारक.		३३२	भस्मन्.	८२७
मर्तृदारिका.		३३३	भा	१००
मर्मण्या.		३६३	भाग.	१४३४
मर्मन्.	}	३६३	भागधेय. }	७४५
		१०४४		१३७९
मल्लुक.		१२८९	मागीनय.	५४३
मल्लुक.		१२८९	मागीरपी.	१०८१
मव.		१९८	भाग्य.	१३७९
भवतु.		१५२८	मागीन.	९६७
मवन.		९९०	मानन	१०२६

माण.	२८४	भार्गव.	} ८४८
मांढ	१०९६	भार्या.	} ११९
मांढागार.	९९५	भार्यापती.	५१३
माद्र	१५५	भाल.	५७३
माद्रपद.	१५४	भालदृश.	१९६
माद्रमातुर.	५४६	भालुक.	१२८९
मानवीय.	५७६	भालुक.	१२८९
भानु }	१००	भाव, }	२९५
	३७		३३२
	९५		५०९
भामंडल.	५९		१३८३
भामिनी.	५१०	भावना.	१३७३
भार }	३६४	भावित. }	४१४
	५६८		१४९०
	८८५		
भागी.	२४१	भावुक. }	८६
	२८५		३१२
भारद्वान.	६२५	भाषा. }	२४१
भारयष्टि.	३६४		२८५
भारवाह.	३६३	भाषित.	२४१
भारिक.	३६३	भाष्य.	२५४
		भाष.	१३३८

माम्.	१००	मिस्तटा.	३९६
मास्का.	९७	मिस्ता.	३९५
मास्वत.	९८	मी.	३०१
मिक्षा.	८१३	मीत.	३६५
मिक्षु. }	८०९	मीति }	७२
	७६		३०१
	८०७		३०२
मिक्षुकी.	५३२	मीम. }	१९५
मिक्षुसंघाटी.	६७८		७०७
मित्त.	१४३४	मीरु. }	३६५
मित्ति.	१००३		५०४
मित्तिका.	१२९८	मीरुक.	३६५
मिदा.	१४८८	मीरुक.	३६५
मिद्.	१८०	मीषण	३०३
मिदूर.	१८०	मीष्म.	३०२
मिथ.	१०९१	मीष्मसु.	१०८१
मिदिपाल.	७८५	मुक्तशेषक.	८३४
मिन्न. }	१४८८	मुक्तसमुञ्जित.	४२६
	१४६८	मुम }	१४५७
मिया.	३०१		१४८३
मिछ.	९३४	मुज.	५८९
मियन.	४७२	मुमकोटर.	५८९.

मुजग.	१३०३			१४६२
मुजंग. }	५१९	भूत.	}	९१
	१३०३			१४९०
मुजंगभोजिन्.	१३०४	भूतग्राम.		१४१४
मुजंगम.	१३०३	भूतघ्न.		१२५४
मुजशिरस्.	५८८	भूतघात्री.		९३६
मुजाकंट.	५९४	भूतनायिका.		२०५
मुजांतर.	६०२	भूतपति.		१९९
मुजामध्य.	५९०	भूतयज्ञ.		८२२
मुजिष्य.	३६०	भूतात्त.		४९१
मुजिष्या.	५३३	भूति }		४१२
				८२८
मुवन. }	१३६५	भूतेष्टा.		१५१
	१०६९	भूदार.		१२८७
मुव.	१५२६	भूदेव.		८१२
मुविष्.	८७	भूधर.		१०२७
		भूध्र.		१०२७
भू. }	९३५	भूव.		६९०
	१५२५	भूभृत्.		६८९
भूकश्यप.	२२३	भूमि.		९३५
भूवन.	५६३	भूमिका.		३२७
भूच्छाया.	१४६	भूमिहेपन.		१२७२

भूमिस्पृश.	८६४	भृङ्गारिका.	१२१६
भूयस्.	१४२६	भृङ्गित्.	२१०
भूयिष्ट.	१४२६	भृङ्गिरिटि.	२१०
भूरि.	१४२६	भृङ्गिरीटि.	२१०
भूरिमाय.	१०४५	भृतक.	३६१
भूर्ज.	१२९०	भृति.	३६२
भूळता.	११४४	भृतिमुञ्.	३६१
भूपण.	१२०३	भृत्य.	३६०
भूष्ण.	६४९	भृत्या.	३६३
भूस्पृश	३८९	भृश.	१५०५
भृकुटि	३३७	भृष्ट.	४१२
	५७९	भेक.	१३५४
भृकुंस.	४३	भेड.	१२७७
भृगु.	४४	भेद.	७३६
	३२९	भेरी.	२९३
भृगु.	१०३२	भेळ.	८७९
भृग.	१२१२	भेषज.	४७२
	१३३६	भैक्ष.	१४१५
भृङ्गाज.	११८७	भैरव.	३०३
भृङ्गराज.	११८७		१९८
भृङ्गार.	७१८	भैरवी.	२०६
		भैषज्य.	४७३

भोक्तृ.	११७	भ्रमरक.	१६९
भोग. }	७२	भ्रमरालक.	१६९
	३६३	भ्रमासक्त.	९१३
	१३१५	भ्रमि.	१५१९
भोगावती.	१३०७	भ्रष्ट.	१४९१
भोगावली.	७९५	भ्रातुर्जाया.	११४
भोगिन्	१३०३	भ्रातृ. }	११०
भोगिनी.	१२०		१६१
भोजन.	४२४	भ्रातृय.	१४३
भोलि.	१२५३	भ्रात्रीव.	१४३
भोम्.	१५३७	भ्रांति. }	१३७४
भौती.	१४२		१५१९
भौरिक.	७२३	भ्राष्ट्र.	१०२०
भंश.	१५१७	भ्रुकुंस.	३२९
भ्रकुस.	३२९	भ्रुकुटि.	१७९
भ्रकुटी.	१७९	भ्रू.	१७९
}	१०८८	भ्रुकुंस.	३२९
	९०९	भ्रुकुटि.	१७९
भ्रम.	१३७४	भ्रूण.	१४०
	१५१९	भ्रेश.	१५१७
भ्रमर.	१२१२		

म.		मंशु.	१५३०
	४७	मंग.	८७८
मकर.	१३५१	मंगल.	११६
	१९३		८६
मकरकेतन.	२२९	मंगलपाठक.	७९४
मकरधि.	१०७४	मंगला.	३९
मकरनिधि.	१०७४	मंगल्यक.	११७०
मकरंद	११२७	मंगल्या.	६४०
मकरराशि.	१०७४	मंगिनी.	८७६
मकराकर.	१०७४	मचर्चिका.	१४४१
मकुष्ठक.	११७४	मज्जकृत्.	६२५
मक्षिका.	१२१४		६१९
मख.	८२०	मज्जन.	६२८
मखक्रिया.	८३४		११२१
मखासुहृद्.	२००	मज्जसमुद्भव.	६२९
	७९५	मंच.	६८३
मगध.	९६०	मंचक.	६८३
मगधेश्वर.	६९९	मंजरि.	११२२
मगधवत्.	१७१		१२७५
मगधवन्.	६९२	मंजा.	११२२
	१७४		१०२३
मघा.	१११	मंजीर.	६६६
मघामव.	११९		

मंजु.	१४४४	मंडलाप्र.	७८२
मंजुल.	१४४४	मंडलाधीश.	६९०
मंजूपा.	१०१५	मंडलिन.	१३०२
मठ.	९९४	मंडहारक.	९०१
मणि.	५९१	मंडित.	३२
	६११	मंडूक.	१३५४
	१०६३	मंडूर.	१०३८
मणिक.	१०२२	मत.	१३८३
मणिकार.	९१०	मतंगज.	१२१७
मणित.	१४०८	मतल्लिका.	१४४०
मणिबंध.	५९१	मति.	३०८
मणिवक.	११२५	मत्कुण.	१२०९
मंड.	३९६		७६८
मंडन.	६३६	१२१९	
	३८९	४३४	
मंडप.	१००३	मत्त.	१२२०
मंडल.	१०१	मत्तवारण.	१०१२
	१०७	मत्ता.	५१०
	७७७	मत्तालंब.	१०१२
	९४७	मत्तेभगमना.	५०६
	१४११	मत्त्य.	८९२
४६७	मत्सरिन.	३८०	

मत्स्य.	१३४३	मद्गुरप्रिया.	१३४७
मत्स्यजाल.	९२९	मद्य.	९०२
मत्स्यवंडी.	४०३	मद्यपंक.	९०४
मत्स्यनाशन.	१३३५	मद्यपाशन.	९०७
मत्स्यवंधनी.	९२९	मद्यबीज.	९०५
मत्स्यराज.	१३४६	मद्यमंड.	९०५
मत्स्यवेधन.	९२९	मद्यसंघान.	९०५
मथित.	४०९	मद्र.	८६
मथिन्	१०२३		११२६
मथुरा.	९७८		१२१३
मद. }	३१२	मधु. }	१५३
	१२२३		२१९
मदकल.	१२२१		६९९
मदकोहल.	१२५९		९०२
	२२७	मधुका. °	११७७
मदन. }	११७१	मधुकृत	१२१२
	९०३	मधुक्रम.	९०६
मदना	९०३	मधुदीप.	२२७
मदिरा.	९०२	मधुद्रुम.	११४१
मदिरागृह.	१००१	मधुधूलि.	४०३
मदिष्ठा.	९०२	मधुपर्क.	८३३
मदोत्कट.	१२२१	मधुमसिका.	१२१३
मद्गुर.	१३४७		

मधुर. }	१४४५			६०७
	१३८८			६९०
मधुरा. .	९७८	मध्यम. }		९५१
मधुवार.	९०६			१४०१
मधुष्ठील.	११४१			१४६०
मधुसारथि.	२२७	मध्यमा. }		५११
मधुसिक्कक.	११९८			५९३
मधुसुहृद्.	२२९	मध्यमीय.		१४६०
मधुस्रवा.	११८५	मध्यटोकेश.		६८९
मधुसूदनी.	११८६	मध्या.		५९३
मधूरु.	११४१	मध्याह्न.		१३९
मधूर्च्छिष्ट.	१२१४	मध्यासव.		९०४
मधूपत्र.	९७८	मनःशिला.		१०५९
मधूलक.	१३८८	मनस.		१३४९
	२९२	मनस्ताल.		२०५
	६०७	मनाग्.		१५३६
मध्य. }	१४०२	मनित.		१४९६
	८७४	मनीषा.		३०८
	१२४४	मनीषिन्.		३४१
	१४६०	मनुम.		३३७
मध्यवेश.	९५१	मनुष्य.		३३७
मध्यंदिन.	१३९	मनोगुप्ता.		१०५९

मनोजवत्.	४८८			१२१८
मनोज्ञ.	१४४५			१२१
मनोयोनि.	२२९	मंद.	}	३५२
मनोरथ. ०	४३०			३५३
मनोरम. ०	१४४४			३८४
मनोहत.	४३९	मंदगामिन्.		४९५
मनोहर.	१४४४	मंदर.	}	१०३०
मनोह्व.	१०.६०			६६०
मंतु.	७४४	मंदाकिनी.		१०८१
मंत्र.	७३५	मंदाक्ष.		३११
	७४१	मंदार.	}	११४१
मंत्रजिह्व.	१०९९			१७९
मंत्रविद्.	७३३	मंदिर.	}	६१४
मंत्रिन्.	७१९			९९०
मंष.	१०२३	मंदुरा.		९९८
मंषदंढक.	१०२३	मंदोदरीसुत.		७०६
मंषनी.	१०२२	मंदोष्ण.		१३८१
मंषर.	१४२९	मंत्र.	}	१४०२
	४९५			१४०९
मंषान.	१०२३	मन्मथ.		२२७
		मन्या.		५८७

मलय	१०२९	मसूर.	११७०
मलयज.	६४१	मसृण.	४१३
मलयु.	११३३	मस्कर.	११५३
मलिन.	१४३५	मस्करिन्.	८१०
मलिनांबु.	४८४	मस्तक.	५६६
मलिनी.	५३५	मस्तकलेह.	६२५
मलिम्बुच. }	३८२	मस्तिक.	५६७
	८५८	मस्तिष्क.	६२५
मलोमप.	१४३५	मस्तु.	३९६
मल्ल.	५६	मस्तुलुंगक.	६२५
मल्लक.	५८४	मह. }	१२८२
मल्लनाग.	८५३		१५०८
मल्लि	२८	महत.	१४३०
मल्लिका. }	१०२४	महती.	२८९
	११४८	महत्.	१००
मल्लिकाक्ष.	१३२६	महाकंद.	११८७
मल्लिकापुष्प.	११४९	महाकाल.	११४१
मशकी.	११३२	महाकाली. }	४४
मषिकूपी.	४८४		२३९
मषिधान.	४८४	महाकुल.	५०२
मषी.	४८४	महागंधा.	२०६
मसी.	४८४	महागिरि.	३४

महांग.	१२९४	महामीह.	१२०८
महाचंद्र.	१८६	महामत्स्य.	१३४८
महाज्वाल.	८३६	महामात्र. }	७२०
महातमःप्रभा.	१३६०		७६२
महातरु	११४०	महामानसिका.	२४०
महातेजस्.	२०९	महामुख.	१३४९
महात्मन्.	३६७	महामृग.	१२१७
महादेव.	१९८	महामैत्र.	२३९
महादेवी.	२०४	महाम्बुज.	८७४
महाधातु.	६२०	महायक्ष.	४१
महानट.	१९८	महायज्ञ.	८२२
महानंद.	७४	महायशस्.	९०
महानस.	९९८	महारजत.	१०४३
महानाद. }	१२८४	महारजन.	११९९
	९७३	महारस.	४१६
महानिशा.	१४९	महारान.	९९४
महावप.	९८७	महार्थता.	६६
महावस्र. }	१३०९	महावप.	१३९०
	१९३	महावीर. }	३०
महावज्र.	११०७		८३६
महावीन्य.	६१३	महाप्रतिन्.	१९७
महाबोधि.	२३२	महाशय.	१६७

महाशय्या.	७१६			७५
महाशाली.	११६९	महोदय.	}	८३३
महाशिरःसमृद्धव.	६९६			९७३
महाशुद्धी.	५२२	महोरग.		९१
महासेन.	}	महौषध.	}	४२०
				३६
महास्त्रायु.	६३१	मा	}	१५३९
महिमन्.	२०२			२२६
महिला.	५०४	मांसकारिन्.		६२२
महिष.	}	मांस.	}	४१९
				१२८१
महिषञ्जन.	१८५	मांसज.		६२४
महिषमथनी.	२०५	मांसनेमसू.		६२४
महिषी.	५२०	मांसपित्त.		४२६
मही.	९३६	मांसल.		४४९
महीसिन्.	४९०	मांसिक.		९३०
महेच्छ.	३६७	मासिक.	}	१०५५
महेश्वर.	१९८			१२१४
महेश्वरी.	१०४८	मागध.	}	७९५
महोक्ष.	१२५८			८९८
महोत्पठ.	११६१	मागधी.	}	४२१
				११४८

माघ.	१५३	मातुलानी. }	५२३
मांजिष्ठ.	१३९५	मातुली.	११७९
माठर. }	१०३	मातुली.	५२३
	८४६	मातुलुग	११५०
माठी.	७६६	मातृ. }	२०१
माढि	११२४		५५७
माणव.	६६०	मातृमात	२०३
माणवक.	८१३	मातृमुख.	३५२
माणव्य.	१४१९	मातृशासित.	३५२
माणिक्या.	१२९८	मातृष्वसेय.	५४५
माणिमंथ.	९४२	मातृष्वस्त्रीय.	५४५
	१२१७	मात्र.	६०१
मातंग. }	४२	मात्रा.	१४२७
	४३	माधव. }	१५३
	९३३		२१५
मातरपितर.	५६०	माधवक.	९०४
मातरिश्चन.	११०७	माधवी. }	११७७
मातळि	१७६		११४७
मातापितर.	५६०	माधुमत	९५८
मातामह. }	५५७	माधुर्य.	५०९
	५५९	माध्यंदिन.	१४६०
मातुळ.	५५२	माध्यम.	१४६०

माध्वीक.	२०३	मारजित्.	२३५
मान.	३१७	मारि.	६०
मानव.	२३७	मारि. }	३२५
मानवी. }	२४०	मारिवारक.	७१३
	४५	मारुत.	११०७
मानस.	१३६९	मारुति	७०५
मानसी.	२४०	मार्कव	११८७
मानसौकस्.	१३२५	मार्ग	१०९
मानुष.	३३७	मार्ग }	९८३
मानुष्यक.	१४१६	मार्गण.	३८८
माद्य.	४६२	मार्गण. }	७७८
मांघातृ.	७००	मार्गशीर्ष.	१५२
	३७७	मार्गशीर्षी.	१५०
माया. }	७३८	मार्गित.	१४९१
	९२५	मार्ज.	२१६
मायाकार.	९२५	मार्जन.	११५९
मायासुत.	२३७	मार्जना	६३६
मायिन्.	३७७	मार्जार.	१३०१
मायु.	४६२	मार्जारकर्णिका.	२०६
मायूर.	१४१५	मार्जिता.	४०३
मार. }	२२७	मार्त्तड.	९५
	३७२	मार्त्तड.	९५

मादंगिक.	९२४	मापुरी.	१८३
मार्ष.	३३३	मास्म.	११३९
माष्टि.	६३६	माहिष्य.	८९६
माल }	९३४	माहेंद्रज.	९३
	९६३	माहेयी.	१२६५
मालती.	११४७	मितद्रु.	१०७३
मालतीतीरज.	९४४	मितंपच.	३६७
मालव.	९१६		९६
माला }	६११	मित्र. }	७३०
	१४२३		७३२
मालाकार.	९००	मित्रयु.	४८९
मालिक	९००	मित्रवत्सल.	४८९
मालिना.	९७६	मिथ.साकांक्षता.	६७
मालूर.	११३५	मिथस्.	११३५
माल्य.	६११	मिथिला.	९७५
माल्यवत्.	१०२९	मिथुन.	५३८
माप.	११७१	मिथ्या.	११३४
माषक	८८३	मिथ्यात्व.	७३
मापीण	९६७	मिथ्यामियोग.	२६८
माप्य	९६७	मिथ्यामति.	१३७४
माप	११२	मिष.	३७८
मातर	४९६		

मिश्र.	} १४६९	मुक्तावली.	६९८
	१२१८	मुक्तास्फोट.	१२०४
मिहिका.	१०७२	मुक्तासूत्र.	६९८
मिहिर.	९७	मुक्ताहार.	६९८
मीढ.	१४९५	मुक्ति.	७५
मीन.	१३४३	मुत्त.	} ५७२
मीनकेतन.	२२९		९८२
मीमांसा.	} २५१	मुखपत्रण.	१०५०
	२५३	मुखार.	३५१
मीलित.	११२९	मुखवासन.	१३९१
मुकुट.	६५०	मुखविष्ठा.	१३३७
मुकुंद.	} १९३	मुखशोधन.	१३८९
	२१५	मुखसंभव.	८१२
मुकुर.	६८४	मुख्य.	१४३८
मुकुल.	११२६	मुचुटी.	५९७
मुक्तनिर्मोक.	१३१२	मुंज.	११९२
मुक्ता.	१०६८	मुंजकेशिन्	२१७
मुक्ताकलाप.	६९८	मुंड	} ४५८
मुक्तापालम्ब.	६९८		५६६
मुक्ताफल.	१०६८	मुंडकं.	९२३
मुक्तामुक्त.	७७४	मुंडन.	९२३
मुक्तालता.	६९८	मुण्डा.	५३२

मुंडित	४९८	मुष्कवंक्षण.	६१३
मुदिर.	१६४	मुष्टि.	५९७
मुत्.	३१६	मुष्टिक.	९०८
	३१२	मुसटो.	११७७
मुद्ग.	११७२	मुसळ.	१०१७
मुद्गर.	७८६	मुसळिन्.	२२४
मुद्रित.	११२९		१२९७
मुषा.	१५१६	मुस्तक.	११९९
	१५३४	मुस्ता.	११९३
मुनि.	७६	मुस्तु.	५९७
मुनिसुषत	५१	मुहुस्.	१५३१
	२९	मुहूर्त्त.	१३७
	२८	मूक.	३४९
मुनिस्थान.	१००१	मूद.	३५२
मुनीन्द्र. ०	२३५	मूत्र.	६३३
मुमुक्षु. ७	७५	मूत्रकृच्छ्र.	४७०
मुर.	२२०	मूत्रपुट.	६०६
मुरज.	२९३	मूत्राशय.	६०६
मुरण्ड.	९६०	मत्रित.	१४९५
मुपित.	१४८३	मूर्ख.	३५२
मुष्क.	६१२	मूर्च्छा.	८०१
मुष्कर.	४५७	मूर्च्छाद.	४६१

मूर्च्छित.	४६१	मूपातुत्य.	१०१२
मूर्त्त. }	४६१	मुपिक.	१३००
मूर्त्ति.	१४४९	मुपित.	१४८३
मूर्त्तिवत्. }	१४४९	मृग. }	४८
मूर्धन्.	१६३		१०९
मूर्धवेष्टन.	१६३		१२१८
मूर्धाभिपिक्त.	१६३		१२९३
मूर्धावसिक्त.	६६७	मृगजालिका.	९२८
	६९०	मृगतृष्णा.	१०१
	८९१	मृगदंश.	१२८०
	११२१	मृगधूर्त्तक.	१२९०
मूल. }	११३	मृगनाभि.	६४४
	११८३	मृगनाभिजा.	६४१
	११९०	मृगपति.	१२८४
मूलक. }	११९८	मृगमद	६४४
मूलकर्म.	१४९८	मृगया. }	७३८
मूज.	१२००		९२७
मूलघातु.	६२०	मृगयु.	९२७
	३६२	मृगवधाजीविन्.	९२७
मूल्य. }	८६८	मृगव्या.	९२७
मूपक.	१३००	मृगशाम्.	१०९
मृपा.	९०८	मृगशीर्ष.	१०९

मृगाक्षी.	५०६	मृदङ्गुर.	१३४१
मृगादन.	१२८५	मृदङ्ग.	२९३
मृगारि.	१२८४	मृदाह्वया.	१०५४
मृगित.	१४९१	मृदु.	१३८७
मृगेन्द्रासन.	६१	मृदुच्छद.	११४४
मृना.	६३६	मृदुल.	१३८७
मृड.	१९७	मृदुलोपक.	१२९५
मृडानी.	२००	मृद्रङ्ग.	१०४२
मृणालिनी.	११६०	मृर्द्धाका.	११५६
मृत. }	३७४	मृष्.	७९४
	८६६	मृषा.	१५३४
मृतक.	५६५	मृष्ट.	१४३७
मृतज्ञान.	३७५	मेखला. }	१०३३
मृतस्वभोक्तृ.	७१३		६६४
मृति.	३२३	मेखलाद्रिना.	१०८३
मृत्.	९४०	मेघ. }	३६
मृत्तिका.	९४०		१६४
मृत्यु. }	१८५	मेघकाल.	१५७
	३०३	मेघगंभीरघोषत्व.	६५
मृत्युंजय.	१९६		१८८
मृत्सा.	९४०	मेघनाद. }	११८४
मृत्स्ना.	९४०		७०६

मेघनामन्.	११९३	मेदोज.	६२६
मेघपुष्प.	१०६९	मेघ.	८२७
मेघमाला.	१६५	मेघा.	३०९
मेघवत्.	१७१	मेघाजित्.	८५२
मेघवह्नि.	११६१	मेघाविन्.	३४१
मेघवाहन.	१७१	मेघि.	८९४
मेघसुहृद्.	१३१९	मेघ्य.	१४३५
मेघारूयं.	१०५१	मेनकाप्राणेश.	१०२७
मेघागम.	१५७	मेनाद्रिजा.	२०४
मेचक. }	१३१०	मेरक.	६९९
	१३९७	मेरु.	१०३१
मेढ.	११०	मेरुर्.	१५०८
मेण्डक.	१२७६	मेप. }	११६
मेतार्थ.	३२		१२७६
मेधि.	८९४	मेपशृंग.	११९७
मेदक.	९०४	मेपी.	१२७७
मेदस्. }	६१९	मेह.	६३३
	६२४	मेहन.	६१०
मेदस्सृत्.	६२३	मेथ्र.	८१३
मेदस्तेजन्.	६२५	मैप्रावरुण.	८४६
मेदिनी.	९३७	मैप्रावरुणि.	१२३
मेदुर.	४७६		

मैत्री. }	११३	मौढ्य	३२०
	७३१	मौद्गोन.	९६६
मैथिली.	७०३	मौन.	७७
मैथुन.	५३८	मौरजिक.	६२४
मैनाक. १	१०२८	मारुख्य.	३१२
मैनाकस्वस्र.	२०४	मौर्यपुत्र.	३२
मैन्द.	२२०	मौर्वी.	७७६
मैरेय.	९०४	मौलि. }	५६६
मोक्ष.	७५		६५१
मोक्षोपाय.	७७	मौहूर्तिक.	४८२
मोष.	१५१६	म्रक्षण.	४१६
मोचक.	११३४	म्लान.	१४३५
मोचा.	११३६	म्लिष्ट.	२६६
मोहायित.	५०८	म्लेच्छ.	१०४०
मोद.	३१६	म्लेच्छकन्द.	११८६
मोद.	११९४	म्लेच्छमुस.	१०३९
	३१२	य.	
मोह. }	३२०	यकृत्	६०४
	८०१		९१
मोहन.	५३६	यक्ष. }	१८९
मौकलि.	१३२२		१९४
मौक्तिक.	१०६८	यक्षकर्म.	६३९

यक्षधूा.	६४७	यतिन्	७६.
यक्षनायक.	४१	यथाकामिन्.	३९६
यक्षेश } यक्षेश्वर.	४२	यत्रकामावसायित्व.	२०२
	४३	यथाजात.	३९२
यक्षमन्.	१९०	यथातथम्.	२६४
यजमान.	४६३	यथार्हवर्ण.	७३३
यजुर्वित्	८१७	यथास्थित.	२६६
यजुष्.	८१९	यथेप्सित.	१९०६
यज्ञ.	४९	यदि	१९४२
यज्ञकाल.	८२०	यदुनाथ.	२१९
यज्ञप्ररूप.	१४८	यदृच्छा.	३९६
यज्ञशेष.	२१४	यदु.	१९३७
यज्ञसूत्र.	८३४	यद्भविष्य.	३८३
यज्ञांत.	८४९	यद्वद.	३४७
यज्ञिय.	८३४	यंतृ.	७६०
यज्वन्	८३०	} ७६२	
यत.	८१८		यन्त्रक.
यतस्.	१२३१	यंत्रगृह.	९९७
यति. } .	७९	यंत्रणी.	९९६
	८०९	यन्त्रमुक्त.	७७४
		यंत्रित.	-४३८

यम.	}	१८२	यवनेष्ट.	१०४१
		८१	यवस.	११९६
		१८४	यवागू.	३९७
		१४२४	यवाग्रज.	९४३
यमदेवता.		१०८	यविष्ट.	११२
यममिनी.		१०८३	यवीयस्.	११२
यमराज.		१८६	यऽय.	९६७
यमल.		१४२४	यश.पटह.	२९३
यमलार्जुन.		२१९	यशःशेष.	३७४
यमवाहन.		१२८१	यशस्.	२७३
यमी.		१०८३	यशोधर. }	१२
यमुना.		१०८३		यशोभद्र.
यमुनाजनक.		९६	याष्ट.	७८६
यमुनाभिद्.		२२४	यष्ट.	८१७
ययु.		१२४३	या.	२३६
यव		११७०	याग.	८२०
यवकथ.		९६७	याचक.	३८७
यवक्षार.		९४३	याचनक.	३८८
यवनप्रिय.		४२०	याचना.	३८८
यवनाल.		११७८	याचित.	८६६
यवनालज.		९४४	याचितक.	८८१
यवफल.		११६३		

याचा.	३८८	याप्य.	१४४२
याज्ञ.	३९५	याप्ययान.	७९८
याज्ञक.	८१७	याम.	१४५
याज्ञवस्क.	८५१	यामक.	११०
याज्ञसेनी.	७११	यामल.	१४२४
यात.	१२३१	यामिनी.	१४२
यातन.	१३५८	यामुन.	१०५१
यातना.	१४६३	याम्या.	१६९
यातयाम.	३४०	यायजूक.	८१८
यातृ.	१८७	याव.	६८६
यातृधान.	१८७	यावक.	११७५
यातृ.	९१४	याष्टीक.	७७१
यात्र.	१३५८	युक्त.	७४३
यात्रा.	७९०	युग.	७५६
यादःपति.	१८८	युगकीलक.	१४२४
यादर्श.	१०७३	युगंघर.	७५७
यादम्.	१३४८	युगपत्र.	७५६
यादोनिवात.	१०६९	युगपत्र.	११५२
यान.	७५९	युगपार्श्वग.	१२६०
	७३५	युगल.	१४२३
यानपात्र.	८७५	युगांत.	१६१
यानमुल.	७५७	युग्म.	१४२४

युग्य.	} ७१२	योगवाहिन्.	९४९
	१२६१	योगेष्ट.	१०४१
युद्ध.	७२६	योगेश	८९१
युद्धानिवर्तिन्.	७२५	योग्या.	७८८
युध्	७२३	योग्यारथ.	७५२
युधिष्ठिर.	७०७	योजन.	८८८
युवति.	५११	योजनगन्धा.	८४८
युवनाश्रम.	७००	योजनगामिनी.	५९
युवन्.	३३९	योत्र.	८९३
यू.	४०४	योद्धृ.	७६३
यूका.	१२०८	योध.	७६३
यूग.	१४१२	योनल.	११७८
यूथनाथ.	१२२०	योनि.	} ४०९
यूथपति.	१२२०		१५१३
यूथिका.	११४८	योनिदेवता.	१११
यून.	८२४	योषा.	५०४
यूपकर्ण	८५५	योपित	५०४
यूप.	४०४	यौग	८६२
योक्त्र.	८९३	यौ क.	५२०
	७६	यौवत.	१४१५
योग.	} ७७	यौवन.	३३९
	८५		

	र.		
रंहस्	४९४	रक्तोत्पल	११६३
रक्त.	६४५	रक्षम्.	१८७
	६२१	रक्षईश.	७०६
	१०३९	रक्षा	८२८
	१३९५	रक्षित.	१४९७
रक्तकंद.	१०६६	रक्षोघ्न.	४१६
रक्तचंदन.	६४२	रक्षण	१५२३
रक्ततुंड.	१३३५	रङ्क.	१२९३
रक्तनेजम्	६२२	रंग.	२८२
रक्तपुच्छिका.	१२९९	रंगमातृ	६८५
रक्तफला.	११८५	रंगाजीव }	३२८
रक्तफेनज.	६०५	रगावतारक.	९२१
रक्तमव	६२२	रचना. }	३२८
रक्तलोचन.	१३३९		१४९९
रक्तवमन.	८०९		५६८
रक्तशालि.	११६९	६५३	
रक्तश्याम.	१३९८	रजक.	९१०
रक्तसंघ्यक.	११६४	रजत }	१०४३
रक्तसरोरुह.	११६२		१०४५
रक्ताक्ष.	१२८३	रजनाद्रि.	१०२८
रक्ताक.	१०६६	रजनी.	१४२

रजस्	} १३६	रत्नगर्भा.	९३७
	९७०	रत्नवि.	१०७४
रजस्वल.	१२८२	रत्ननिधि.	१०७४
रजस्वला.	१३४	रत्नप्रभा	१३६०
रज्जु.	९२८	रत्नराशि.	१०७४
रंजन.	६४२	रत्नसानु.	१०३२
रण.	} ७९६	रत्नसू.	९३७
	१४००	रत्नाकर.	१०७४
रणरणक.	३१४	रत्नि.	१९९
रणसङ्कुल.	७९९	रथ.	} ७११
रत.	१३६		११३७
रतकील.	१२८०	रथकट्या.	१४२२
रतत्रण	१२८०	रथकारक	८९९
रतशायिन्.	१२८०	रथकुटुंबिक.	७६०
रतान्दुका.	१२८०	रथकृत.	९१७
	२९५	रथगर्मक.	७१३
रति.	} १३७	रथगुप्ति	७१८
	७२	रथद्रुम.	११४२
	२२९	रथपाद	७११
रत्न.	१०६३	रथारोहिन्	७६१
रत्नमुख्य.	१०६५	रथाग	७११
रत्नकर.	१८९	रथागाह.	१३३०

रथिक.	७६१			१२९४
रथिन्.	७६१	रवण.	}	६४८
रथिा.	७६१			१०४९
रथ्य.	१२३४	रवि.		९६
रथ्या.	}	९८१	}	९९.
		१४२२		रश्मि.
रद.	९८३	रश्मिकलाप.		६५९.
रदन.	९८४		}	२९५
रदच्छद.	९८१			६१९.
रंघ.	१३६३			४०४
रमण.	९१७	रस.		३२७
रमणी.	९०५			६२०
रमा.	२२४			१३८९
रंभा.	}	११३६		१०५०
		१४०४		११९५
रम्य.	१४४५	रसक.		४१३
रय.	}	४९४		रसगर्म.
		१०८७	रसज.	१३५४
रलुक.	४७०	रसज्ञा.	५८५	
रव.	१४००	रसज्येष्ठ.	१३८८	
		रसतेजम्.	४२१	

रसना. }	५८५	राक्षस. }	९१
	६६४		१८७
रसनाञ्छिह्.	१२८०	राक्षा.	६८५
रसनेत्रिका.	१०६०	राग. }	७३
रसमव.	६२१		२९६
रसवती.	९९८	राङ्गव. }	६१९
रसशोधन.	९४४		६७०
रसा.	९३७	राज्.	६८९
रसातल.	१३६३	राजक.	१४१७
रसादान.	३९४	राजदंत.	५८४
रसायन.	४०९	राजधानी.	९७३
रसाल.	११९४		८६३
रसाला.	४०३	राजन्.	१०५
रसित.	१४०६		१९४
रसोद्भव.	१०६८		६८९
रसोन.	११८६	राजन्य.	८६३
	५३७	राजन्यक.	१४१७
रहस्. }	७४१	राजपट्ट	१०६६
	१५३८	राजपुत्रक.	१४१७
रहसि.	७४२	राजबीजिन्.	७१३
रहस्य.	१४९	राजमुद्र	११७४
राका. }	५३६	राजयक्ष्मन्.	४६३

राजर्षि.	७१२	रात्रिजागर.	१२७९
राजवंश्य.	७१३	रात्रिचर.	१८७
राजवर्त्मन्.	९८७	राद्ध.	४१२
राजवाह्य.	१२२२	राद्धान्त.	२४२
राजशय्या	७१६	राघ	१५३
राजशृंग.	१३४७	राघा.	११३
राजसर्प.	१३०४	राघातनय.	७११
राजसर्पप.	४१८	राघावेधिनू.	७०९
राजहंस.	१३२६		१३९७
राजादन.	११४२		८४८
राजाहं.	६४०	राम.	२२४
राजावर्त्त.	१०६६		६९८
राजि.	१४२३		७०३
राजिका.	४१८	रामठ.	४२२
राजिल.	१३०५		३९.
रामीव.	११६१	रामा.	५०५
राज्ञी.	१०४८	रामं.	८१५
रान्यांग.	७१४	राळ.	६४७
राटि.	७९८	रावण	७०६
राटा.	१५१२	रावणि.	७०६
रात्रि.	१४१	राशि.	१४११
रात्रिषर.	१८७		

राष्ट्र	}	७१४	रीतिपुष्प.	१०१४
राष्ट्रीय.		९४७	रीरी.	१४०८
रासम.		३३३	रूपप्रतिक्रिया.	४७३
		१२१६	रुक्म.	१०४३
राहु.	}	१२१	रुक्मभिद्.	१२२४
		२२०	रुग्ण.	१४८३
राहुआस		१२५	रुच्.	१००
राहुलसू.		२३७	रुचक.	९४३
रिक्तक.		१४४६	रुचि.	}
रिक्प.		१९१	रुचिर.	
रिक्षा.		१२०८	रुच्य.	}
रिखण.		१५२२	रुज्.	
रिद्ध.		११८३	रुजा.	}
रिपु.		७२८	रुड.	
रिरी.		१४०८	रुस्त.	१४०७
रिष्टताति.		४८९	रुदित.	१४०२
रिष्टि.		७८२	रुद्ध.	१४७६
रीढक.		४०१	रुद्र.	१९५
रीढा.		१४७९		
रीण.		१४९६		
	}	१३७६		
रीति.		१०४८		

रुद्रतनय.	६९५	रेतसू	६२९
रुद्राणी.	२०१	रेफ.	१४४२
रुधिर.	६२१	रेवती.	११५
रुमा.	९४१	रेवतीभव.	१२०
रुमामव.	९४२	रेवतीश.	२२४
रुह.	१२९३	रेवन्त.	१०३
रुशती.	२७३	रेवा.	१०८३
रुषा.	२९९	रेषण.	१४०७
रुपू.	२९९	रेषा.	१४०७
रुहा.	११९३	रे (राः) }	१९१
रुक्ष. }	२६९	रेवतक.	१०४३
रूपतत्व.	१११४	रोक.	१०३१
रूपाजीवा.	१३७६	रोग.	१३९४
रूप्य. }	५३३	रोगहारिन्	४६२
रूपित.	१०४६	रोचक.	४७२
रू.	१०४५	रोचन.	३९३
रूचित.	१०४३	रोचनी.	४४५
रू.	१४८३	रोचिष्.	१०६०
रू.	१५३७	रोचिष्णु.	९९
रू.	१२४८	रोदन.	४४५
रू.	९७०		३०७
रू.	८४८		

रोदसी. } ९३९	रोहिणी. } ४६७
१५२६	१०९
रोषम् १०७७	२३९
रोषोवका. १०७९	१२६५
रोष. ११५९	रोहिणीपति. १०४
रोप. } ७७८	रोहिणीपुत्र. ११७
१३६४	१३९५
रोम. ४१९	रोहित. } १२९४
रोमगुच्छः ७१७	१३४६
रोमन्. ६३०	रोहिताश्व. १०५९
रोमलता. ६०६	रौच्य. ८१५
रोमविकार. ३०५	रौद्र. } १५६
रोमश. १२७६	२९४
रोमहर्षण. ३०५	रौद्री. ११०
रोमाञ्च. ३०५	रौमक. ९४२
रोमावली. ६०६	रौहिणेय. २२४
रोमोद्गम. ३०६	रौहिप. } ११९१
रोलंन. १२१२	१५९४
रोष. २९९	ल. -
रोषण. ३९१	३७८
रोह १११८	लक्ष. } ७७७
रोहणदुम. ६४१	८७३

लक्षण.	} १०६	लङ्केश.	} ६९९
	१३७६		७०६
लक्ष्मण.	} ३५७	लङ्घन.	} ४७३
	७०४		१२४८
	१३२८	लज्जा.	३११
लक्ष्मणा.	} ३९	लज्जाशील.	३९०
	१३२९	लज्जिका.	५३३
लक्ष्मन्.	१०६	लज्जित.	१४८४
	२२६	लघ्न.	७३७
लक्ष्मी.	} ३५७	लज्जिका.	५३३
	१५१२	लट्टा.	११५९
लक्ष्मीपुष्प.	१०६४	लता.	} १११७
लक्ष्मीवत्.	३५७		११४७
लक्ष्य.	७७७	लपन.	५७२
लगुड.	७८५	लठव.	१४९०
लग्न.	११६	लठववर्ण	३४१
लग्नक.	८८२	लभ्य.	७४३
लघिमन्.	२०२	लम्पाक.	६६०
	१४२७	लम्बिका.	५८५
लघु.	} १४७०	लम्बोदर.	२०७
	७७२	लम्बन.	१५२०
लघुहस्त.	७७२	लय.	२९२

ललन.	५५६	लाङ्गल.	}	८९०	
ललना.	५०५	लाङ्गली.		१२८८	
ललंतिका.	४५७	लाङ्गली.		११५१	
ललाट	}	लाङ्गलिक.		११९९	
		५७३	लाङ्गल.		१२४४
ललाटिका.		लाजा.		४०१	
ललामक.		लान्छन.		१०६	
ललित.		लान्तकन.		९३	
	}	लाप.		८४१	
		७०४	लामान्तराय.		७२
लव.		१३६	लालसा.		५४१
		१५२१	लाला.		४३३
		लालाविप.		१३१३	
लवङ्ग.	४४६	लालास्त्राव.		१२११	
	}	लालिक.		१२८३	
लवण		१३८८	लावण.		४११
		लास्य.		२८०	
लवणवारि.		लिक्षा.		१२०८	
लवन.	१५२१	लिग.		६१०	
लवित्र.	८९२	लिगवृत्ति		८५४	
लशुन.	११८६	लिपि.		४८४	
लस्तक.	७७५	लिपिकर.		४८४	
लहरी.	१०७६				
लाक्षा.	४८५				

लिप्त.	१४८३	लेश.	१३६
लिप्तक.	७७९	लेश. }	१४२७
लिप्ता.	४३०	लेष्ट.	९७०
लिप्सु.	४२९	लेह.	४९३
लिवि.	४८४	लेहन.	४२४
लीला. }	५०७	लोक. }	५०१
	५५५		१३६५
लुठित.	१२४५	लोकनित्.	२३५
लुब्ध.	४२९	लोकविदुसार.	२४८
लुब्धक.	९२७	लोकालोक.	१०३१
लुलाय.	१२८२	लोकेश. ०	२१३
लुलित.	१४८०	लोचन.	५७५
लूता.	१२११	लोघ.	११५९
लून.	१४८२	लोपाक.	१२९१
लूमन्.	१२४४	लोपामुद्रा.	१२३
लूमविप.	१३१२	लोप्त्रं.	३८३
लेख.	८८	लोम.	४३०
लेखक.	४८३	लोम्य.	११७२
लेखा.	१४२३	लोमवर्ण.	१२९६
लेप्यकृत.	९२२	लोमन्.	६३०
लेटिहान.	१२०४	लोमपादपुत्र.	९७७
		लोमविप.	१३१३

लोमहत्	१०९९	लौकायतिक.	८६३
लोळ.	१४५५	लौहश्लेष्मण.	९४४
लोळा.	५८५	लौहोत्तम.	१०४४
लोळुप.	४३०	च.	
लोळुम.	४३०	वंश.	११५३
लोष्टभेदन.	८९३		२५२
लोष्टु	९७०		५०३
	६४०	वंशक्षीरिन्.	११५४
लोह.	१०३७	वंशत्रक.	१०५८
	१०३९	वंशरोचना.	११५४
लोहकार.	९२०	वंशानुवंशचरित.	२५२
लोहज.	१०४९	वंशिक.	६४०
लोहपृष्ठ.	१३३४	वंश्य.	७१३
लोहल.	३४९	वक्तृ.	३४३
लोहाभिसार.	७८९	वक्त्र.	५७२
	६२१	वक्त्रमेदिन्.	१३८९
लोहित.	११६९		१०८८
	१३९५	वक्र.	११६
लोहितक.	१०६४		१४५६
लोहितचंदन.	६४४	वक्रचालधि.	१२७८
लोहितांग.	११६	वक्रय.	८६८
		वक्राङ्ग.	१३२५

वक्रोष्ठिका.	२९७	वंचक.	३७६
वक्षस्.	६०२	वंचन.	३७९
वङ्कि.	४२७	वंचित.	४४२
वङ्क्षण.	६१३	वंचुळ.	११३७
वङ्ग. }	१०४९	वंचुला.	१२४९
	९९७	वट.	११३२
वङ्गारि.	१०४२	वटक.	४००
वचन.	१०९९	वटवासिन्.	१९४
वचनीयता.	२४१	वटिन्.	९२८
वचस्.	२७०	वट्ट.	८१३
वज्र. }	२४१	वट्टकरण.	८१४
	१८०	वडवा.	१२३३
	३४	वडवामुख. }	१३६२
	४८		११००
वज्रफण्टक.	११४०	वडवासुत.	१८१
वज्रतुंड.	७०९	वडिश	९२९
वज्रदर्शन.	२३१	वणिगमार्ग.	९८८
वज्रपर्यायिनामन्.	१३००	वणिज्.	८६७
वज्रशृंग्वला.	१०६६	वणिज्या.	८६७
वज्रिजित्.	२३९	वंट. }	८९२
वज्रिन्.	२३१		१४३४
	१७१	वण्ड.	४९६

वप्तृ.	५५६	वराटा.	१२१५
वप्र.	९६५	वरण.	१३७
	९८०		९८०
वप्रत्रय.	१०४१	वरत्रा.	९१५
	६२		१२३२
वप्रा.	४०	वाद.	४८०
वभ्रीकूट.	९७१	वरप्रदा.	१२३
वमथु.	४६९	वररुचि.	८५२
	१२२३	वरयितृ.	५१७
वमन.	४६९	वरला.	१३२७
वमि.	४६९	वरवर्णिनी.	४१८
वम्री.	१२०८	वरांग.	५६७
वयस्.	५६५		६०९
	१३१६	वराटक.	११६५
वयस्थ.	३३९		१२०६
वयस्य.	७३०	९२८	
वयस्या.	५२९	वराणसी.	९७४
वर.	१४३९	वरारक.	१०६५
	१५२३	वराशि.	६७२
	५१६	वराह.	१२८७
वरक्तु.	१७३	वरिष्ठ.	१०४०
			१४३०

वरुष्ट.	९३४	वर्णिन्	८०८
वरुण.	१८८	वर्त्तक.	१०१०
	४३	वर्त्तन.	३८९
वरुथ	७५८	वर्त्तनी.	९८३
वरुथिनी.	७४६	वर्त्तलोह.	१०१०
वरेण्य.	१४३८	वर्त्ति.	६३९
वर्कर.	५५६		४४७
	१२७६	वर्त्तिष्णु.	३८९
वर्ग.	१४१३	वर्त्तुल.	१४६७
	१०१	वर्त्तमन्.	९८३
वर्धस्.	६३४	वर्द्धकि.	९१७
वर्धस्क.	६३४	वर्द्धन.	३७२
वर्द्धन.	३७२	वर्द्धनी.	१०१६
	६४४		३०
वर्ण.	४८०	वर्धमान.	१०२४
	१३९२	वर्ध.	१०४१
वर्णज्येष्ठ	८१२	वर्मन्.	७६६
वर्णना.	२६९	वर्मित.	७६६
वर्णपदवाक्य-		वर्थ.	१४३८
विविक्तता.	७१	वर्था.	५११
वर्णा.	११७५	वर्थजा.	१२१४
वर्णिनी.	५०४		

वर्ष.	}	१९९	वलिगत.	}	१२४६
		२४७			१२४७
		३६९			१४४४
		१६६			१३३७
वर्षकरी.	१२१६	वल्मन.		४२३	
वर्षण.	६६६	वल्मीक.	}	८४६	
वर्षवराधक.	२४७			२७०	
वर्षवाकिन्	११९२	वल्.		११७४	
वर्षवर.	७२८	वल्की.		२८८	
वर्षा.	१९७	वल्मा.		९१९	
वर्षाम्.	१३९४	वल्ती.	०	११२२	
वर्षावसु.	३४०	वल्व.	}	७२३	
वर्षमन्.	९१४			८८९	
वल्क्ष.	१३९३	वल्ती.		१११८	
वल्मी.	१०११	वल्हूर.		६२४	
वल्प.	६६३	वल्वजा.		११९४	
वल्पित.	१४७४	वश.		४३०	
वल्डिर.	४९८	वशक्रिया.		१४९८	
वल्डीक.	१०११	वशा.	}	१२६६	
वल्दक.	११२१			९०४	
वल्दल.	११२१			१२१८	
वल्गा.	१२९२	वशिक.		१४४६	

वशिता.	२०२	वसुदेव.	६९७
वशिर.	९४१	वसुदेवता.	२२३
वशिष्ट	८४९	वसुदेवमू.	११४
वश्य.	४३२	वसुधा.	६९७
वषट्	१५३८	वसुंधरा.	९३५
वषट्कार.	८२१	वसुपूज्य.	३७
वसति.	९९१	वसुमती.	९३६
वसथ.	१४२	वस्त.	१२७५
वसन.	९६६	वस्ति.	६६७
वसंत.	१५६	वस्तिमल.	६०६
वसा.	६२४	वस्तुमल.	६३३
वसिन्.	१३५०	वस्तुक.	९४२
	१११४	वस्त्र.	६६६
	१०४३	वस्त्र.	८६८
	१००	वस्त्रसा.	६३१
वसु	१०६३	वस्त्रोक्तसारा.	१९१
	१९१	वह.	१२६४
	११७२	वहन.	१०९०
	१०९९	वहल	८७६
वसुक.	९४२	वहल	१४४७
		वहा.	१०८०

वहित्रक.	८७५	वाचिक.	२८३
वह्नि.	१०९७	वाचोयुक्तिपटु.	२७६
वह्निकुमार.	९०	वाच्य.	४४६
वह्निबीज.	१०४४	वाज.	४९५
वह्निरेतस्.	१९७	वाजिन्.	३९५
वह्निशिल्प.	६४५	वाजिशाला.	१३१७
वह्नुत्नात.	१२६	वाञ्छा.	७८१
वद्य.	७५१	वाट.	१२३३
वाक्पति.	३४६	वाढव.	७५१
वाक्पारुष्य.	७३८	वाढवेंय.	९९८
वाक्य.	२४२	वाढव्य.	४३०
वागीश.	३४६	वाणि.	९८२
वागुरा.	९२८	वाणिज.	८१२
वागुरिक.	९२८	वाणिज्य.	११००
वाग्निन्.	३४६	वाणिनी.	१२५७
वाङ्मूल.	२९२		१४१९
वाचु.	२४१		९१३
वाचंयन्.	७६		८६७
वाचस्पति.	११८		८६४
वाचाट.	३४७		८६७
वाचाउ.	३४७		९१०

वाणी.	२४१	वानप्रस्थ.	८०७
वात.	६२	वानर.	८०९
वातकिन्.	११०४	वानस्पत्य.	१२९२
वातकुंभ.	४६०	वानायुज.	१११५
वातप्रमी.	१२२७	वानीर.	१२३६
वातमृग.	१२९५	वापी.	११३७
वातरोगिन्.	४६०	वाम	१०९३
वातापिद्धिष्.	१२२	वामदेव.	१४४४
वातायन.	१०१२	वामन.	१४६५
वातायु.	१२९३	वामलूर	१४६६
वातूल.	१४२१	वामा.	१९६
वात्पा.	१४२१	वामाक्षी.	१४२९
वात्सक.	१४१७	वामी.	१७०
वात्स्यायन.	८५३	वायव्या.	४५४
वादाळ.	१३४६	वायस.	९७१
वादिश्र.	२८६	वायसी.	४१
वाद्य.	२८६	वायसी.	९०४
वाघ्रीणस.	१२८७	वायसी.	९०७
वान.	११३०	वायसी.	१२३३
वानदद.	९१३	वायसी.	१६९
		वायसी.	१३२२
		वायसी.	११८८

वायु.	११०६	वार्क्ष	१११०
वायुमूति.	३१	वार्णिक.	४८४
वायुवाह.	११०३	वार्त्त.	४७४
वार.	१०६९	वार्त्ता.	२६०
वार. }	१५०९	वार्त्तायत्त.	८६५
	१४११	वार्त्ताविह.	७३४
वारटा.	१३२७	वार्त्ताशिन्.	८५६
वारण.	१२१७	वार्त्तिक.	२५६
वारनाण.	७६७	वार्द्धक.	१४१६
वारमुख्या.	५३३		३४०
वारयंत्र.	१००५	वार्द्धिनी.	१०२१
वारवधू.	५३३	वार्द्धि.	८७४
वारला.	१३२७	वार्द्धुपि.	८८०
वाराणसी.	९७४	वार्द्धुपिक.	८८०
वारि. }	१२२९	वार्द्धस्पत्य.	८४२
	१०६९	वाल.	५१८
वारिम.	१२०४	वालक.	११५८
वारिवात्त.	९०१	वालधि.	१२४४
वारीश.	१०७३	वालवाशपा.	६५५
	११९	वालि.	७०४
वारुगी. }	९०३	वालिन्.	७०४
	११४		

वालुक.	११९७	वासस्.	९६६
वालुका.	१०८९	वासा.	११४०
वालुकाप्रमा.	१३१०	वासित.	४१४
वालुंकी.	११८९	वासित. }	१४०७
वालेय.	१२९४	वासिन्.	९१८
वालमीकि.	८४६	वासिष्ठी.	१०८९
वाल्लिहक.	९९९	वासौक.	९९९
वाल्लहीक. }	४२२	वासुकि.	१३०८
	९९९	वासुदेव.	२१९
वावदुक.	३४४	वासुपूज्य.	२७
वावृत्त.	१४८४	वासु.	३३३
वाशिष्ट.	६२१	वासौकस्.	९९९
वासनेयी.	१४२	वास्तु.	९८९
वासंत. }	१२९४	वास्तुक.	११८६
	११७३	वास्तोष्पति.	१७२
वासंतिक.	३३१	वाय.	७९४
वासंती.	११४७	वाह }	९८९
वामना.	१३७३		१२३३
वास्तुयोग.	६३७	वाहन.	७९९
वामर.	१३८	वाहरिषु.	१२८२
वासव.	१७१	वाहस.	१३०९
वासवी.	८४७	वाहिक.	९९९

वाहित्य.	१२२७	विकृत.	४५९.
वाहिनी.	१०८०	विक्र.	१२२०
	७४५	विक्रम.	७३९
	७४८	विक्रय.	८७२
वाह्य.	७५९	विक्रयिक.	८६८
वाहिकादि.	१२३५	विक्रयिन्.	८६८
वाह्यीक.	६४५	विक्रांत.	३६५
	९५९	विक्रायक.	८६८
वि.	१३१६	विक्रिया.	१५१८
विकच.	११२७	विक्रुष्ट.	२६९.
विकट.	१४३०	विक्रेय.	८७१
विकल्पन.	२७०	विक्रुत्र.	४४८
विकर्णिक.	९५८	विक्रु.	४५०
विकर्त्तन.	९७	विक्र	४५०
विक्रुणांग.	४५५	विक्रान.	२७०
विक्रसित.	११२८	विक्र.	४५०
विकस्वर.	३५०		७९६
विकाल.	१४०	विक्रह.	५६३.
विक्रासिन्.	३२०		७३५
विक्रिर.	१३१६	विक्रस.	८३४
विक्रुर्वाण.	४३५	विक्र.	१५०९
विक्रुणिका.	५८०	विक्रंश.	२०७.

विवक्षण.	३४१	विजाता.	५३९
विवकिल.	११४८	विजिल.	४१४
विचर्चिका.	४६४	विजिविल.	४१४
विचारणा. }	२५१	विजृम्भित.	११२८
	१३७३	विज्जल. °	४१४
विचारित.	१४७५	विज्ञ.	३४३
विचाल.	१४६०	विज्ञान. }	३१०
विचिकित्सा.	१३७५		९००
विचेतम्.	४३५	विज्ञानमातृक.	२३५
विच्छन्द.	१०१५	विट.	३३१
विच्छित्ति.	५०७	विट्.	३३७
विमन.	७४२	विटक.	१०१०
विमनन.	५४१		११२४
	६९८	विटप. }	६१३
	८०३		११२०
विजय. }	५६	विटपिन्.	११२४
	४२	विटपाक्षिक.	१०५५
	३८	विट्चर.	१२८१
विजयच्छन्द.	६९९	विड.	९४२
विजयनन्दन.	६९४	वितप.	२४५
	१९	वितान.	३८६
विजया. }	२०५	वितर्क.	३२२

वितर्दि.	१००४	विद्ध.	१४८६.
वितस्ति.	५९५	विद्याप्रवाद.	२४८
वितान.	६८१	विद्युत्.	११०४.
	८२०	विद्युत्प्रिय.	१०४९
वितुन्नक.	१०५२	विद्रधि.	४७१
	१४९३	विद्रव.	८०९
वित्त.	१४७५	विद्रुत.	१४८७.
	१९१	विद्रुम.	१०६६
विदग्ध.	३४३	विद्रुम्.	३४१
विदर.	१४८८	विद्वेष.	७३०
विदर्भ.	९७९	विधवा.	५३०
विदारक.	१०८८	विधा.	१४९७
विदिक्.	१६७		३६२.
विदित.	१४९६	विधातृ.	२१२
विदिता.	४५		१३७९
विदु	१२२६	विधि.	२१२
विदुर.	३४९		८३९
विदुल.	११३७		१५२०
विदूरग.	१३९०	विधु.	१०५
विदूपक.	३३१		२१६
विदेह.	९४६	विधुंतुदः	१२१
	९७५	विधुवन	१५२२.

विधुत.	१४७९	विपणि.	९८८
विधुनन.	१५२२	विपत्ति.	१००२
विधेय.	४३२	विपथ.	४७८
विनतासूनु.	१०२	विपदु.	९८४
विनयस्थ.	४३२	विपदुर्धय.	४७८
विना.	१५२७	विपदुर्ध्यास.	१५०१
विनायक. }	२०७	विपश्चित्.	१५०१
	२३४	विपशियन्.	३४२
विनिद्र.	११२९	विपाकश्रुत.	२३६
विनिद्रत्व.	३१९	विपाट्.	२४४
विनिमय.	८६९	विपादिका.	१०८६
विनियोग.	१५२०	विपाशा.	४६६
विनीत.	४३१	विपाशा.	१०८६
विनेय.	७९	विपिन	१११०
विन्दु.	३४९	विपुञ्ज.	१४३०
विध्य.	१०२९	विपुञ्जा.	९३८
विध्यवासिन्.	८५२	विप्र.	८१२
विज्ञ.	१४७९	विप्रकार	४४१
विपक्ष	७२९	विप्रकृत.	४४१
विपंची.	२८७	विप्रकृष्ट.	१४५२
वि ण.	८७२	विप्रतिसार.	१३७८,
		विप्रयोग.	१५११

विप्रलब्ध.	४४२	विभ्रम.	१९१२
विप्रलंम. }	१९११	विभ्रमादिवियुक्तता.	६९
	१९१९	विमनस्.	४३९
विप्रलाप.	२७६	विमर्शन.	३२२
विप्रश्रिक.	४८३		९१
विप्रिय.	७४४	विमल. }	२७
विप्रुप्	१०८९		१४३६
विप्रुत्र.	८०३	विमलाद्रि.	१०३०
विप्रुन	४३४	विमान.	८९
विबंध.	४७१	विमुद्र.	११२९
विबुध.	८९	वियत्.	१६३
विमत्र.	१९१	वियात.	४३२
विभा.	१००	वियोग.	१९११
विमाकर.	९७	विरति.	१९२२
विमात.	१३९	विरल.	१४४७
विमाव.	३२४	विरह.	१९११
विमावरी.	१४२	विरागाह.	४९०
विमावसु. }	९८	विराटत्र.	१०६६
	११००	विराव.	१४००
विमु.	३९९	विरिच.	०११
विभूति.	२९७	विरिचन.	२१३
विभूषा.	१९१२		

विरिञ्चि.	२११	विवश.	४३८
विरुद्धशंसनं.	२७२	विवस्वत्.	९६
विरूपाक्ष.	१९७	विवाद.	२६२
विरोक.	१००	विवाह.	११७
विरोचन. }	९७	विविक्त.	७४२
	१०९७	विविध.	१४१९
विरोध.	७३०	विवृताक्ष.	१३२१
विलक्ष.	४३३	विवेक.	७९
विलक्षण.	१४९७	विवोद.	११७
विलग्न.	६०७	विःवोक.	१०७
विलंबित.	२९२	विश	८१४
विलम्ब	१११९	विशंकट.	१४२९
विलाप.	२७१	विशद. }	१३९२
विलास.	१०७		१४३६
विलीन.	१४८७	विशरण.	३७०
विलेपन.	६३१	विशसन.	३७०
विलेपी	३९७	विशास्त्र.	२०९
विलोम.	१४६१	विशासा.	११२
विवध.	३६४	विशाय.	११०१
विवर.	१३६४	विशारण.	३७२
विषर्ग. }	९३२	विशारद.	३४१
	३१२		

विशाल. ° } १०२६	विश्वंमरा. ° ९३५.
विशालता. } १४२९	विश्वरूप. ° २१५.
विशाला. ° } १४३१	विश्वरेतस्. २१२
विशाला. ° } ९७६	विश्वसेन. ३७.
विशाला. ° } ११५७	विश्वस्ता. ५३०
विशाल. ७७८	विश्वा. } ९३५
विशाला. ९८१	विश्वा. } ४२०
विशुद्ध. १४३६	विश्वामित्र. ८५०
विशेष. १५१५	विश्वास. १५१८
विशेषक. ६५३	विष. ११९५
विश. ६३४	विषण्णता. ३१२
विश्रम्भ. १५१८	विषदर्शनमृत्युक. १३४०
विश्राणन. ३८७	विषघर. १३०३
विश्रुत. १४९३	विषमायुष. २६७
विश्व. } १४३३	विषमोन्नत. १४६८
विश्व. } १३६५	विषय. } १३८४
विश्वकद्रु. १२८१	विषय. } ९४७
विश्वकर्मन्. १८२	विषयग्राम. १४१४
विश्वकृत. १८२	विषयि. १३८३
विश्वम् २३६	विषसूचक. १३३९
विश्वभेषज. ४२०	विषाण. } १२२४
विश्वंमर. २१५	विषाण. } १२६४

विपाद.	११२	विष्वक्.	१५२९	
विपातक.	१९७	विष्वक्सेन.	२१४	
विषुव.	१४६	विष्वद्यच्.	४४४	
विषुवत	१४६	विष्वाण.	४२४	
विष्कंम.	१०२३	विसंवाद	१५१९	
विष्कर.	१३१६	विसकण्ठिका.	१३३३	
विष्टप.	१३६५	विसर.	१४११	
विष्ट.	}	१११४	विसर्जन.	३८६
		६८४	विसार.	१३४४
		८३५	विसारिन्	३९०
विष्टरश्रवस्.	२१८	विसृत्वर.	३९०	
विष्टि.	१३५८	विसृमर.	३९०	
विष्टा.	६३४	विस्त.	८८४	
विष्णु.	}	३७	विस्तर.	१४३२
		४०	विस्तार.	१११४
विष्णुगुप्त.	२१४	विस्तीर्ण.	१४३०	
विष्णुगृह.	८५४	विस्कार.	१४०६	
विष्णुद्विप्.	९७९	विस्फुडिग.	११९९	
विष्णुद्विप्.	६९८	विस्वय	३०३	
विष्णुपद.	१६३	विस्मृत्.	१४९५	
विष्णुपदी.	१०८२			
विष्णुवाहन	२३०			

विस्त्र.	} १३९२	वीचिपालिन्.	१०७३
	६२१	वीणा.	२८७
विस्त्रगंधि.	१०५८	वीणावाद.	९२४
विस्त्रसा.	३४०	वीत.	} १२५२
विहग.	१३१६		१२३१
विहंग.	१३१६	वीतंस.	९३१
विहंगम.	१३१६	वीतदंस.	४९०
विहंगिका.	३४४	वीतन.	५८७
विहनन.	९१२	वीतराग.	२५
विहसित.	२९७	वीति.	१२३३
विहस्त.	३६६	वीतिहोत्र.	१०९८
विहायस्.	} १६३	वीथी.	} २८४
	१३१६		१४२३
विहायसा.	१५२६	वीघ्न.	१४३६
विहायित.	३८६	वीनाह.	१०९२
विहार.	} १५००		३०
	९९४	वीर.	} २८
विहृत.	५०८		२६४
विहृत्.	४४८		३६५
वीक्षापल.	४३३	वीरजयंतिका.	३८१
वीक्षा.	१५००	वीरणीमूढ.	११५८
वीचि.	१०७५	वीरपत्नी.	५१५

वीरपाणक.	८०२	वृक्षभेदिन्.	९१९
वीरमार्या.	५१५	वृक्षवाटी.	१११३
वीरमातृ.	५५८	वृक्षादन.	९१९.
वीरविष्ठावक.	८६१	वृक्षाम्ब.	४१७
वीरसू.	५५८	वृजिन. }	१३८१
वीरहन्.	८५५		१४५७.
वीराशंसन.	८०१	वृत.	१४८४
वीरुध्.	१११८	वृत्ति. }	९८२
वीरोज्ज.	८६०		१५२३.
वीरोपजीविक.	८६०	वृत्त. }	८४४
वीर्य. }	१२९		१४६७
	३००		१४८५
वीर्यप्रवाद.	२४७	वृत्ताध्ययनदि.	८३८
वीरध.	३६४	वृत्तांत.	२६०
वृक.	१२९१	वृत्ति }	८४४
वृकधूप.	६४८		८४५
वृक्का.	६२३	वृत्र.	१७४
वृकोदर.	७०७	वृथा	१५३४
वृत्तग.	१४९०	वृद्ध.	२१९
वृक्ष.	१११४	वृद्धकाक.	१३२३
वृक्षधूप.	६४८	वृद्धनामि.	४५८
वृक्षभिद्.	९१८	वृद्धश्रवसस्.	१७२

वृद्धि.	४७०	वृषाकपि.	१०९८
	८८१		२१५
वृद्धिजीवन.	१५०२	वृषांक.	१९५
वृद्धोक्ष.	८८०	वृषी.	८१६
वृंत.	१२५८	वृषोपगा.	१२६६
वृंद.	११२७	वृष्टि.	१६६
वृंदाकर.	१४११	वृष्णि.	१२७६
वृश्चिक.	८८	वृष्य.	११७१
	१३१२	वृहतिका.	६७२
	१३००	वृहती.	२८९
वृष.	११४०	वृहद्गृह.	१५९
	४७	वृहस्पति.	११८
	१३७९	वेग.	४९४
	१२५६	वेगवत्	१६५
वृषण.	६१२	वेगसर.	१२५३
वृषदंशक.	१३०१	वेणि.	५७०
वृषन्	१७२	वेणी.	१२७७
वृषम.	२९		१०८७
	१२५६	वेणु.	११५३
वृषळ.	८९४	वेणुक.	१२३०
वृषत्रोचन.	१३००	वेणुध्र	९२५
वृषस्यंती.	५२७		

वेतन.	} ३४२	वेच्य.	७७७
	८६५	वेपथु.	२०४
वेतस.	११३७	वेमन्	९१३
वेतस्वत्.	९५४	वेळ.	११११
वेत्रासन.	४८४	वेळा.	} १५०९
वेत्रिन्.	७२१		१०७६
वेद.	} २४९	वेछन.	४२०
	२५३		१२४५
वेदगर्भ.	} २११	वेछित.	} १४५६
	८१३		१४८१
वेदना.	१३७०	वेश	१००३
वेदव्यास.	८४६	वेशंत.	१०९५
वेदांत.	२५०	वेश्मन्.	९८९
वेदिजा.	७११	वेश्या.	५३३
वेदितृ.	३४९	वेश्याचार्य.	३३०
वेदी	} १००४	वेश्याश्रय.	१००३
	८२४	वेप.	६३५
वेध	१५२३	वेष्टन.	५७४
वेधनिका.	९०९	वेसवार.	४१७
	२१२	वेसर.	१२५३
वेधम्.	} २१७	वेहत	१२६६
वेधित.	१४८६		

वैकश.	} १९२	वैदेही.	} ४२९
	६७२		७०३
वैकटिक.	९१०	वैद्य.	४७२
वैकुण्ठ.	२१५	वैधेय.	३५२
वैखानस.	८०९	वैध्यत.	१८६
वैजनन.	५४१	वैनतेय.	} २२१
वैजयंत.	१७८		२३१
वैजयंतिक.	७६४	वैनयिक.	७५२
वैजयंती.	७५०	वैनीतक.	७५९
वैजयिन्.	६९२	वैन्य.	७००
वैज्ञानिक.	३४३	वैपरीत्य.	१५०१
वैदूर्य.	१०६३	वैमात्रेय.	५४६
वैणव.	८१५	वैमानिक.	९२
वैणविक.	९२५	वैमेय.	८७०
वैणिक	९२४	वैयाघ्र.	७५५
वैतंसिक.	९३०	वैर.	} ७३०
वैतनिक.	३६१		६०
वैतरणी.	१०८६	वैरंगिक.	४९०
वैतालिक.	७९४	वैरनिर्यातन.	८०४
वैदेह	८९८	वैरप्रतिक्रिया.	८०४
वैदेहका.	८९८	वैरशुद्धि.	८०४
		वैराट.	१२०९

वैरिन्.	७२९	वौपट्.	१५३८
वैरोट्या.	२४०	व्यंसक.	३७७
वैवधिक.	३६४		३२
वैवर्ण्य.	३०७	व्यक्त.	३४२
	१५३		१४६७
वैशाख. }	७७७	व्यक्ति.	१५१५
	१०२३	व्यग्र.	३६६
वैशेषिक.	८६२	व्यंग.	१३५४
वैश्य.	८०७	व्यंजन.	६८७
वैश्या.	८६४	व्यंजक.	२८२
वैश्रवण.	१८९	व्यंजन.	३९७
वैश्रवणालय.	११३२	व्यतिहार.	८७०
वैश्वानर.	१०९८	व्यत्यय.	१५०२
वैश्वी.	११३	व्यत्यास.	१५०१
वैष्टुत.	८३७	व्ययक.	५०१
वैसारिण.	१३४६	व्यधा.	१३७०
वैहासिक.	३३१	व्यध.	१५२३
वोटा.	५३४	व्यध्व.	९८४
वोरुखान.	१२४०	व्यंतर.	९१
वोलक.	१०७६	व्यपदेश.	३७८
वोछाह.	१२३९	व्यभिचारिन्.	३२६
वोहित्य.	८७६	व्यय.	१५१६

व्यलीक. }	३७९	व्याघाम.	१८१
	७४४	व्याधि. }	३१२
व्यवच्छेद.	७८०		४४२
व्यवधा.	१४७७	व्याहित.	४५९
व्यवधान.	१४७८	व्यान	११०९
व्यवहार.	२६२	व्यापल.	३७४
व्यवहारदृष्ट.	७२०	व्यापाद.	१३७२
व्यवाय. }	५३८	व्यापादन.	३७०
	१५०९	व्यापृत.	७१९
व्यसनसप्तकम्	७३९	व्याप्त.	१४७३
व्यसनार्त्त.	३८१	व्याप्त.	६००
व्यसनिन्.	४३५	व्यायाम. }	३२०
व्याकाण.	२५०		६००
व्याकुल.	३६६	व्यायोग.	२८४
व्याकोश.	११२७		१२२२
व्याघ्र. }	१२८५	व्याल.	१२१६
	१४४०		१३०३
व्याघ्राट.	१३४०	व्यालमाहिन्.	४८८
व्याघ्री.	११५७	व्याप्त. }	१४३२
व्याज.	३७८		८४७
व्यादि.	८५२	व्याहार.	२४९
व्याघ	९२७	व्युत्क्रम.	१५११

व्युत्पन्न.	३४५	व्रतिन्.	८१७
व्युष्ट.	१३९	व्रश्चन.	९२०
व्युष्टि.	१४४६	व्रात.	१४११
व्यूढ.	१४३०	व्रातीन.	४८०
व्यूढकंकट.	७६५	व्रात्य.	८५४
व्यूति.	९१३	व्रीडा	३११
व्यूह. }	१४११	व्रीहि.	११६८
	७४७	व्रीहय	९६६
व्यूहपार्ष्णि.	७४७	श.	
व्योकार.	९२०	शंवर.	१२९३
व्योमकेश.	१९८	शकट. }	२२०
व्योमन्.	१४२		७५३
व्योष.	४२२	शकल.	१४३४
व्रज. }	१४११	शकली.	१३४४
	१२७३	शकुन. }	६२
व्रज्या. }	१५०१		१३१६
	७८९	शकुनि. }	१३३४
व्रण.	४४४		१३१६
व्रन.	८४३	शकुंत. }	१३१६
व्रतति.	१११७		१३३८
व्रजसंमह.	८२३	शकुंतलात्मज.	७०२
व्रतादान.	८१	शकुंति.	१३१६

शकुल.	१३४५			५७४-
शकुलार्मक.	१३४५			४८
शकृत्	६३४	शंख.	}	१९३
शकृत्करि.	१२६०			१२०५
शकृद्धार.	६१२			१३१०-
शक्त.	४९१	शंखनक.		१२०५
शक्ति. }	७३५	शंखभृत्.		२१९
	७८७	शंखमुख.	१३४९-	
	७९६	शची	१७५	
शक्तिभृत्.	२०९	शचीपति.	१७३	
शक.	१७२	शठ.	३७६	
शक्रजित्.	७०६	शठगा.	३७७	
शक्रशिरसु.	९७१	शण.	११७९-	
शक्र.	३५१	शत.	८७३	
शकर.	१२५६	शतकीर्त्ति.	५४-	
शंकर.	१९५	शतकोटि.	१८०	
शंका.	३१५	शतक्रतु.	१७३-	
शंकु. }	११०२	शतद्रु.	१०८४	
	७८७	शतधृति.	२१३	
	८७४	शतपत्र.	११६१	
शङ्कुकर्ण.	१२५६	शतपद्मी.	१३२८-	
शङ्कर.	४७९		१२१०-	

शतपर्वन्.	११५३	शब्द.	१३९९
शतपर्विका.	११९२	शब्दग्राम.	१४१४
शतभिषज्.	११४	शब्दन.	३४८
शतहृदा.	११०५	शब्दाधिष्ठान.	५७३
शतांग.	७५१	शम.	१५३५
शतानन्द. }	२११	शम. }	५९१
	८९०		७६
शतावर्त्त.	२१९	३०४	
शत्रु. }	७२८	शमय.	३०४
	७३२	शमन. }	१८५
शत्रुंजय.	१०३०		८३०
शनि.	१२०	शमञ्ज.	६३४
शनैश्चर.	१२०	शमि.	११३०
शनैस्.	१५४२	शमी.	११३०
शप.	२४२	शमीगर्भ. }	८१३
शपय.	२६२		१०९८
शपन.	२४२	शमीधान्य.	११११
शफ.	१२४४	शंषा.	११०४
शफर.	१३४९	शंष.	१८०
शबर.	९३४	शंवर.	१३४४
शबरवाप्त.	१००२	शंवरारि.	२२८
शबड.	१३९८	शम्भञ्ज.	४९३

शंवाकृत.	९६८	शरण.	९९१
शंवूक.	१२०५	शरणार्थिन्.	४७९
शंभली.	५३३	शरत्.	१५९-
शंभु. }	२४	शरद्.	१५८
	१९५	शरधि.	८७२
	२१३	शरम.	१२८६
शम्भव.	२६	शरभू.	२०९
शम्पा.	५५७	शरव्य.	७७७-
शय	५९१	शरारि.	१३३८
शयन. }	३१३	शरारु.	३६९
	६८२	शरात्र.	१०२४
शयनास्वद.	९९५	शराश्रय.	७८१
शयनीय.	६८२	शरीर.	५६४
शयानक.	१२९९	शर्करा.	४०२
शयालु.	४४५	शर्कराप्रभा.	१३६०-
शयित.	४४३	शर्मन्.	१३७०
शयु.	१३०५	शर्व.	१९५.
शय्यमत्र.	३३	शर्वरी.	१४६
शय्या.	६८२	शर्वाणी.	२०४
शर. }	७७८	शल. }	१२९६
	११९२		१२५३.
शरज.	४०७	शलम.	१२१३

शल्ल.	१२९६	शस्त.	८६
शलाकापुरुष.	७००	शस्त्र	७७३
शलाट.	८८५	शस्त्रजीविन्.	१०३७
शलाटु.	११३०	शस्त्रमार्ज.	७६९
शल्लक.	१४३४	शस्त्राजीव.	९१६
शल्लकी.	१३४४	शस्त्री.	८५८
शल्ल्य. }	१२९६	शाक.	७८४
	७८७	शाकट.	११८४
शल्ल्यक.	१२९६	शाकटीन.	१२६१
शल्ल्यारि.	७०७	शाकशाकट.	८८५
शव.	५६४	शाकशाकिन.	८८५
शश. }	१०६३	शाकुनिक.	९६५
	१२९५	शाक्तीक.	९६५
शशबिंदु.	२१७	शाक्यसिंह.	९३०
शशभृत्.	१०५	शाकर.	७७१
शशादन.	१३३४	शास्त्र.	२३६
शशिन्	४७	शास्त्रा.	१२५६
शशिप्रिया	११५	शास्त्रापुर.	१११९
शशिभास्कर.	१२४	शास्त्रामृग.	९७२
शश्वत्.	१५३१	शास्त्रारिंद.	१२९२
शष्य	१३९१	शस्त्रातिन्	८५७
शसन.	८३०		१११४

शांकर.	१२५७	शार.	४८७
शांकलायनजी.	८४८	शारद.	४३३
शांखिक.	९१०	शारि.	४८७
शाटी.	६७५	शारिका.	२९४
शाठ्य.	३७७	शारिकल.	४८७
शाण.	९०९	शार्ङ्ग.	२२२
शाणाजीव.	९१६	शार्ङ्गभूत.	२१९
शाणी.	६७९	शार्दूल.	१४४०
शात.	१४८४	शालङ्कायनजा.	८४८
शातकुंभ.	१०४५	शालवृक.	१२८०
शात्रव.	७२८	शाला.	९९०
शाद.	१०९०	शालाजीर.	१०२४
शाद्वल.	९५५	शालि.	११६९
शांत.	८११	शालीन.	४३३
शांता	४४	शालुा.	१३५४
शांति.	३०४	शालुक.	११६७
शांतिगृह.	२८	शालुर.	१३५४
शाप.	६९३	शालेय.	२६६
शाम्बरी.	९९७		
	२७२		
	५२९		

शास्त्रमलिन.	२३०			१११९
शाव.	३३८		शिक्षा. }	१७१
शावर. }	१०४०			११०२
	११५९		शिक्षांडक.	१७२
शाश्वत.	१४५३		शिक्षिणीव.	१०५२
शाष्कुल.	४२९			१०९९
शाशन.	२७७		शिक्षिन्. }	१२२
शास्त्र.	२३२			२३६
	४८८		शिक्षिवाहन.	२०८
शास्त्रविद्	३४५		शिक्षु.	११३४
शिक्य.	३६४		शिक्षुक.	११८४
शिक्षा.	२९०		शिक्षाण.	६३२
शिक्षित.	३४२		शिक्षिणी.	५८१
शिक्षांडक. }	१३२०		शिक्षा.	७७६
	१७२		शिक्षित.	१४०५
शिक्षांडिक.	१३२५		शिक्षिणी. }	६६६
शिक्षांडिका	१७६			७७६
शिक्षर. }	११२१		शित.	१४४८
	१०३२		शितशिबिक.	११७४
शिक्षरिणी.	४०४		शिति.	१३९७
			शिक्षिण.	४९६

शिपिविष्ट. }	१९८	शिला. }	१००८
	४९३		१०३६
	४९९	शिलाजनु.	१०६२
शिफा. }	११२०	शिलासार.	१०३८
	११६६	शिली.	१२०३
शिविका.	७९९	शिलीमृत्त. }	७७८
शिविर.	७४७		१२१२
शिमि.	११३०	शिलोच्चय.	१०२७
शिवा.	११३०	शिल्प.	९००
शिवि.	११३१	शिल्पजीविनी.	९२१
शिविक.	११७३	शिल्पा.	१०००
शिरस्. }	९६६	शिल्पिन.	८९९
	१४०१	शिल्पशाला.	१०००
शिरस्क.	७६८		१९७
शिरघ्राण.	७६८	शिव. }	७४
शिरस्य.	९७०		८६
शिरोगृह.	९९९		१२७४
शिरोधरा	९८६	शिवकर.	९३
शिरोधि.	९८६	शिवगति.	९२
शिरोमणी.	९९०	शिवंकर.	४८९
शिरोमर्मन्.	१२८८	शिवताति.	४८९
शिल.	८६९	शिवपुरी.	९७४

शिवा.	}	११४९	शीत.	}	११३७
		१२८९			१३८५
		४०			३८३
शिशिर.	}	२०४	शीतक.	}	२७
		१९६			१३८५
शिशु.	}	१३८५	शीतल.	}	९४२
		३३८			२०४
शिशुक.		१३४६	शीधु.		१४९४
शिशुत्व.		३३९	शीन.		१८४
शिशुनामन्.		१२५३	शीर्णाघ्रि.		५६७
शिशुपाल.		२२१	शीर्ष.		७६८
शिशुमार.		१३५०	शीर्षक.		३७३
शिशुवाहक.		१२७७	शीर्षच्छेद्य.		५७०
शिक्ष.		६१०	शीर्षण्य.	}	७६८
शिक्षिदान.		८५५	शील.	}	८४४
शिक्षत्व.		६६	.	}	१३७७
शिष्टि.		२७७	शुक.		१३३५
शिष्य.		७९	शुकपुच्छ.		१०५८
शीकर.		१६५	शुक.		४१५
शीघ्र.		१४७०	शुक्ति.	०	१२०४
शीघ्रवेदिन्.		७७२	शुक्तिज.		१०६८

शुक्र.	}	१०९८	शुतुद्रि.	१०८४
		४२९	शुद्धमति.	५३
		११९	शुद्धांत.	७२७
		१५४	शुद्धोदनसुत.	२३७
		९३	शुन.	१२७९
शुक्रकर.		४२८	शुनासीर.	१७२
शुक्रशिष्य.		२३८	शुनि.	१२७९
शुक्र.		१३९२	शुनी.	१२८१
शुक्रभात.		१०३७	शुन्य.	१४४६
शुक्लापांग.		१३२०	शुम.	८६
शुंगा.		११२४	शुमंयु.	४३३
शुच.		२९९	शुमा.	२७३
शुचि.	}	१०९९	शुभ्र.	१३९३
		१५४	शुम्ब्र.	९२८
		९९	शुंममथिनी.	२०५
		९७	शुल्क.	७२४
		१४३६	शुल्काध्यक्ष.	७२४
शुंठी.	}	१३९२	शुल्व. }	९२८
		४२०		१०३९
शुंढा.	}	१२२४	शुल्वज.	१०४९
		९०३	शुल्वारि.	१०५७
		९०६	शुश्रूषा.	४९७

शुश्रूषा.	३१०	शूलनाशन.	९४३
शुषि.	१३६३	शूलभृत्	१९९
शुपिर. }	२८७	शूलाकृत.	४१३
	१३६३	शूलिक.	१२९६
शुष्क.	६२४	शूल्य.	४१३
शुष्म.	७९६	शृंखल. }	१२२९
शुष्मन्.	७९६		६६५
शूक.	३६९	शृंखलक.	१२५५
शूकधान्य.	११८१	शृंग. }	१०३२
शूकर.	४७		१२६४
शूकल.	१२३५	शृंगवेरक.	११८९
शूद्र. }	८०७	शृंगाट.	९८८
	८९४	शृंगार.	२९४
शूद्रा.	५२४	शृंगारभूषण.	१०६१
शूद्री.	५२३	शृंगारयोनि.	२२९
शून्य.	१४४६	शृंगिक.	११९८
शून्यवादिन्.	८६१	शृमिण.	१२७७
शूर	३६५	शृमिणी.	१२६५
शूरदेव.	५३	शृमिन्.	१३४७
शूर्प.	१०१८	शृमीकनक.	१०४६
शूर्पकारि.	२२८	शृन्.	१४८५
शूल.	७८७	शेखर.	६५४

शेष.	६१०	शोचन.	२९९
शेषम्.	६१०	शोचि.	९९
शेषाल.	११६७	शोचिष्केश	१०९९
शेमृषी.	३०९		१०९०
शेख.	१४४	शोण. }	१३९६
शेवधि.	१९२		१२४२
शेवल.	११६७	शोणित.	६२१
शेवाल.	११६७	शोणितपुर.	९७७
शेष.	१३०७	शोय.	४६८
शैक्ष.	७६	शोधनी.	१०१५
शर्पच्छेदिक.	३७३	शोधिका.	११७७
शैल.	१०२७	शोधित. }	४१४
शैलालिन्.	३२९		१४३७
शैलुष.	३२८	शोक.	४६८
शैव	६९६	शोमन.	१४४४
शैवल.	११६७	शोभा. }	५०९
शैवलिनी.	१०८०		१५१२
शैवाल.	११६७	शोभांजन.	११३४
शैशव.	३३९	शोष.	४६३
शैष.	१५६	शोषण.	३९४
शोक. }	२९९	शौक.	१४१४
	७२	शौच.	८२

शौंड.	४३६	श्याव.	१३९६
शौंडिक.	९०१	श्येत.	१३९२
शौंडीर्य.	७३९	श्येन.	४८
शौरि.	२१६	श्रद्धा.	१३३४
शौर्य.	७३९	श्रद्धालु.	५४१
शौलिकक	७९६	श्रंयन.	५३९
शौलिकक	७२४	श्रम.	४९०
शौलिकक.	९१०	श्रमण.	६५३
श्मशान.	९८९	श्रव.	३११
श्मशानवेश्मन्.	१९६	श्रवण.	७८८
श्मश्रु.	५८३	श्रवणा.	७५
श्याम.	१३९७	श्रवणा.	५७३
श्यामक.	११७९	श्रविष्ठा.	५७४
श्यामल.	१३९७	श्रविष्ठाम्.	११३
श्यामा.	१४२	श्राणा.	३१०
	४४	श्राद्ध.	५२२
	४०	श्राद्धकाल.	११४
	११४९		११७
श्यामाक.	११७९		३९७
श्यामांग.	११७		८२२
श्याळ.	५५२		४९०
श्याळिका.	५५५		१४१

श्राद्धदेव.	१८५	श्रीवत्सभृत.	२१९
श्रान्त.	८११	श्रीवास.	६४८
श्रावण.	१५४	श्रीवृक्ष.	११३१
श्रावणिक.	१५४	श्रीवृक्षकिन्.	१२३६
श्री.	३५७	श्रीसंज्ञ.	६६६
	४०	श्रुत	१४३९
	२२६	श्रुतदेवी.	२४१
श्रीकठ.	१५१२	श्रुति.	२४९
	१९५		५७३
श्रीखड.	६४१	श्रेणि.	८९९
श्रीघन.	२३४	श्रेणिक.	५८४
श्रीद.	१८९		७१२
श्रीघर.	२१५	श्रेणी.	१४२३
	५१	श्रेयस्.	३०
श्रीनंदन.	२२८		७४
श्रीपति.	२१४		८६
श्रीपय.	२८७	श्रेयास.	१४३९
श्रीपर्णी.	११४३		१३७९
श्रीफळ.	११३५	श्रेयस.	२९
श्रीवत्स.	२२२		२७
	४७	श्रेष्ठ.	१४३९
२१८	श्रेणः	४५२	

श्रोणी.	६०६	श्वशुर.	५५९
श्रोत्र.	५७४	श्वश्रू.	५५९
श्रोत्रिय.	८१७	श्वस्.	१५४१
श्रौपद्.	१५३८	श्वसन.	११०३
श्लथ.	४९२	श्वसितः.	१३६८
श्लोक्ष्य.	१२२९	श्वान.	१२७९
श्लाघा.	२७०	श्वापद.	१२१६
श्लील.	३५७	श्वविधू.	१२९६
श्लीपद.	४६५	श्वस.	१३६८
श्लेषण.	४०५	श्वसरोधन.	८३
श्लेष्म.	४६०	श्वसहेति.	३१३
श्लेष्मन्.	४६२	श्वित्र.	४६६
श्लेष्मातक.	११४४	श्वेत. {	१०४३
श्लोक.	२७३		४०९
श्व श्रेयस.	८६		१३९२
श्वजीविका.	८६६	श्वेतकोलक.	१३४६
श्वदद्या.	११५६	श्वेतगज.	१७७
श्वदयित.	६२६	श्वेतद्युति.	१०५
श्वन्.	१२८०	श्वेतपिंग.	१२८५
श्वपच.	९३३	श्वेतमरिच.	११३४
श्वभ्र.	१३६४	श्वेतरक्त.	१३९५
श्वयधु.	४६८	श्वेतसर्पप.	११८०

श्वेतहय.	७०९	पष्ठवाद्.	१२६०
श्वोवसीयस.	८६	पाण्मातुर.	२०८
	प.	पिङ्ग.	३३६
पट्कर्मन्.	८१२	पोडशावर्त्त.	१२०५
पट्पदी.	१२०८	पोडशार्चिप्.	१२०
पडगी.	२५३	पोडशाहि.	१३५२
पडभिज्.	२३३	प्रीवन.	१५२१
पङ्गव.	१४२४	प्रेवन.	१५२१
पङ्ज.	१४०१	प्यूत.	१५२१
पङ्निन्दु.	२१५		स.
पङ्गद	१२६३	सयत्.	७९६
पङ्गसासव.	६२०	सयत.	४३९
पण्ड.	{ १२५९	सयमनी.	१८६
	{ १११०	सयुग.	७९९
	{ ५६२	सयोजित.	१४८५
पण्ड.	{ १९६	सरभ.	१४९९
	{ ७२८	सराव.	१४००
पण्डतिल.	११८०	सलय.	३१३
पण्मुख.	{ ४२	सलाप	२७५
	{ २०९	सवत्.	१५३५
पष्टिक.	११६८	सनत्सर.	१५९
पष्टिकय.	९६६	सवनन.	१४९८

सवर.	{ ९६५	सश्रुत	१४८९
	{ १०६९	सश्लेष.	१५०७
सवर्च.	१६१	ससक्त.	{ १४७१
	{ २२५		{ १४५१
सवर्चक.	{ ११००	ससद्.	४८१
सवर्तिका.	११६६	ससरण.	९८७
सवसथ.	९६१	ससिद्धि.	१३७७
सवाहक.	४९२	सस्कार.	१३७३
सवित्ति.	३०९	सस्कारवत्त्व.	६५
सविद्.	२७८	सस्कृत.	३४५
सवीत	१४७६	सस्तर.	{ ८२०
सवृत	१४७६		{ ६८२
सवेग.	३२२	सस्तव	१५१३
सवेश.	३१३	सस्त्याय.	९९१
सवेशन.	५३७	सस्था.	{ ३२३
सव्यान.	६७१		{ ७४४
सशक्त.	७९५	सस्थान.	{ ९८६
सशय.	१३७५		{ १५१६
सशयालु.	४४५	सस्थित	३७३
सशयितृ.	४४५	सस्थिता.	१२७०
सशित.	१४९१	सस्फोट.	७९६
सश्रव.	२७८	सहत.	१४७२

संहति.	१४११	संकल्प.	१३७०
संहनन.	५६३	संकल्पयोनि.	२२९
संहर्ष.	१५१५	संकसुक.	४३७
संहार.-	१६१	संकाश.	१४६२
संहृति.	२६१	संकीर्ण.	{ १४७२
सकल.	१४३३		{ १४८९
सकृत्प्रज.	१३२१	संकुचित.	११२९
सक्तक.	११९८	सकुल.	{ २६५
सक्तु.	४०१		{ १४७२
सक्थि.	६१३	संकोचपिशुन.	६४५
सखि.	७३०	संक्रंदन.	१७१
सखी.	५२९	संक्रम.	१५१७
सख्य.	७३०	संक्राम.	१५१७
सगर.	६९२	संक्षेप.	१४३२
सगर्भ.	५५१	सख्य.	७९६
सगोत्र.	५६१	सख्या.	{ ८७२
सग्धि.	४२५		{ १३७३
सकट.	१५०४	संख्यावत्.	३४२
संकथा	२७५	संख्येय.	८७२
सकर.	१०१६	संग.	१५०८
संकर्षण.	२२४	संगत.	{ ७३१
सकरुत्ति.	१४८५		{ २६८

संगम.	१५०८	संचारिका.	५२१
संगर.	{ ७९८	संचारिन्.	२९५
	{ २७८	संजवन.	९९२
संगीत.	२७९	संज्ञ.	४५६
संगुप्त.	२३४	संज्ञप्ति.	३७१
संगूढ.	१४८५	संज्ञा.	२६०
संग्रह.	{ २५७	संज्ञु.	४५६
	{ १४३२	संज्वर.	११०२
संग्राम.	७९६	सटा.	८१६
संग्राह.	{ ७८४	संडीन.	१३१८
	{ ५९७	सतत.	१४७१
संघ.	१४१२	सतत्त्व.	१३७७
संघचारिन्.	१३४४		{ ५२८
संघजीविन्.	४८०	सती.	{ २०४
संघात.	१४११		{ १०५५
सचिव.	७१९	सतीनक.	११७०
सज्ज.	७६६	सतीर्थ्य.	७९
सज्जन.	{ ७४९	सत्.	३४२
	{ ३७९	सचम.	१४३९
सज्जित.	१२२१	सत्त्व.	१३६६
संचय.	१४१२	सत्त्वप्रधानता.	७१
संचर.	५६३	सत्यध.	९८४

सत्य.	२६४	सदेश.	१४५०
सत्यंकार.	८७२	सद्भूत.	२६५
सत्यप्रवाद.	२४७	सद्गन्.	९९०
सत्यवती	८४७	सद्यस्.	१५३२
सत्याकृति.	८७२	सद्यस्क.	१४४८
सत्यानृत.	८६७	सधर्मन्.	१४६१
सत्यापन.	८७१	सधर्मिणी.	५१२
सत्र.	{ १११०	सध्रीची.	५२९
	{ ८२०	सध्यच्.	४४४
सत्रशाला.	१०००	सनत्कुमार.	{ ६९३
सत्रा.	१५२७		{ ९३
सत्रिन्	७३४	सना.	१५३१
सत्वर.	{ १५३०	सनातन.	{ २१६
	{ १४७०		{ १४५२
सदृश.	१४६१	सनाभि.	५६२
सदृक्ष.	१४६१	सनि.	३८८
सदन.	९९०	सनिभृति.	३६२
सदृश.	१४६१	सनीड.	१४५०
सदस्.	४८१	संततं.	१४७१
सदस्य.	४८०	संतमस.	१४६
सदा.	१५३१	संतान.	५०३
सदानीरा.	१०८५	संताप.	१.१०२

संतापित.	१४९३	सन्निकर्ष.	१४५०
सतोष.	{ ३०८	सन्निकृष्ट.	१४५१
	{ ८२	सन्निधान.	१४५०
सदर्भ.	६५३	सन्निधि.	१४५१
सदश.	९०९	सन्निभ.	१४६१
सदान.	१२७४	सन्निवेश.	१५१६
सदानित.	४३९	सपल.	७२९
सदानिनी.	९९९	सपत्राकृति.	१३७२
सदेशहारक.	७३४	सपदि.	१५३२
सदेह.	१३७५	सपर्या.	४४७
सदोह.	१४११	सपिंड.	५६२
सद्राव.	८०२	सपीति.	९०७
सधा.	२७८	सप्तकी.	६६४
सधानी.	९९६	सप्तजिह्व.	१०९९
सधि.	७३५	सप्ततंतु.	८२०
सधिजीवक.	४७५	सप्तपर्ण.	११३३
सधिनी.	१२६७	सप्तपिं.	१२४
संधिला.	९८५	सप्तला.	११४८
सध्या.	१४०	सप्तसप्ति.	९६
सन्नद्ध.	७६५	सप्तार्चिम्.	१२०
सन्नाह.	७६६	सप्ति.	१२३३
सन्नाद्य.	१२२२	सप्तोदार्चिम्.	११००

सत्रद्वचारिन्.	८०		
सभा.	{ ९९०	समय.	{ १५०९
	{ ४८१		{ २४२
सभाजन.	७३१	समया.	१५३४
सभासद्.	४८०	समर.	७९६
सभास्तार.	४८०	समरोचित.	१२२२
सभिक.	४८५	समर्थन.	१३७४
सभ्य.	{ ३७९	समर्थुक.	४८०
	{ ४८०	समर्याद.	१४५१
सम.	{ १४६१	समवकार.	२८४
	{ १४३३	समवर्तिन्.	१८४
समग्र.	१४३३	समवाय.	{ २४३
समज.	१४१४		{ १४१२
समज्या.	४८१	समसुप्ति.	१६१
समजस.	७४२	समस्त.	१४३३
समततस्.	१५२९	समस्थली.	९४९
समतभद्र.	२३४	समा.	१५९
समतात्.	१५२९	समासमीना.	१२७१
समपाद्.	७७७	समाकर्षिन्.	१३९०
सम.	१५२७	समाधात.	७९७
		समाज.	{ १४१४
			{ ४८१

समाज्ञा.	२७३	समीक.	७९८
समाधान.	१३७८	समीचीन.	२६४
समाधि.	{ ८५ ५५ १३७८	समीप.	१४५०
		समीर.	११०६
समान.	{ १४६१ ११०९	समीरण.	११०६
		समुख.	३४६
समानोदर्य.	५५६	समुच्चय.	१५२४
समापन.	३७१	समुच्छ्रय.	१४३१
समालभन.	६३६	समुत्पिज.	३६६
समाप्त.	१४३२	समुदय.	{ ७९८ १४११
समाहार.	{ १५२४ १४३२	समुदाय.	{ ७९८ १४११
		समुद्र.	१०१५
समाहृति.	२५७	समुद्र.	१०७३
समाह्वय.	{ ४८८ ७९७	समुद्रदयिता.	१०८०
		समुद्रविजय.	३८
समिता.	४०२	समुन्नवत्.	१४९२
समिति.	{ ४८१ ७९८	समुर.	१२९४
		समूह.	१४११
समित्.	७९७	समूहनी.	१०१६
समिध्.	८२७	समोदक.	४०९
समिर.	११०६		

सपत्ति.	३५७	सभ्रम.	३२२
सपद्.	३५७	समद.	३१६
सपराय.	७९८	समर्द्ध.	७९७
सपात.	७९७	समार्जनी	१०१६
सपातपाटव.	१४७०	समुखीन.	१४३७
सपुट.	१०१५	सम्मूर्च्छज.	१२०१
सपृक्त.	१४६९	समूर्च्छन.	१५१७
सप्रति.	{ ५३	समूर्च्छनोद्भव.	१३५६
	{ १५३७	समृष्ट.	४१४
सप्रदाय.	८०	सम्यक्.	२६४
सप्रधारणा.	१३७४	सम्राज्.	६९०
सप्रयोग.	५३७	सर.	१३८८
सप्रहार.	७९६	सरक.	९०६
सप्रपे.	१५२०	सरघा.	१२१३
सफाल.	१२७७	सरट.	१२९९
सफुल्ल.	११२८	सरण.	१०३८
सनाथ.	१५०४	सरणि.	९८३
सनोधन	२६१	सरमा.	१२८१
सभाप.	२७४	सरल.	३७६
सभूतविजय.	३३	सरलद्भव.	६४८
सभेद.	३१२	सरम्.	१०९४
समोग.	५३७	सरसी.	१०९४

सरस्वत्.	{ १०९१	सर्पराज.	१३०८
	{ १०७३	सर्पहन्.	१३०२
सरस्वती.	{ १०८५	सर्पाराति.	२३१
	{ १०८०	सर्पिस्.	४०७
	२४१	सर्वे.	१४३३
सरि.	१०९६	सर्वसहा.	९३७
सरित्.	१०८०	सर्वकेशिन्.	३२८
सरिद्धरा.	१०८२	सर्वज्ञ.	{ २५
सरूप.	१४६१		{ १९८
सरोज.	११६२	सर्वग्रंथिक.	४२१
सरोजन्मन्.	११६२	सर्वतम्.	१५२९
सरीसृप.	१३०३	सर्वतोमुख.	१०७०
सरोरुहासन.	२१२	सर्वदर्शिन्.	२५
सरोरुह.	११६२	सर्वदुःस्वक्षय.	७५
सरोरुह.	११६२	सर्वधुरीण.	१२६१
	{ २५२	सर्वदम.	७०२
सर्ग.	{ १३७६	सर्वभक्षा.	१२७५
	{ ११३८	सर्वमंगला.	२०४
सर्ज.	६४७	सर्वमूपफ.	१२६
सर्जमणि.	६४७	सर्वरस.	{ ६४७
सर्जरस.	६४७		{ १३८९
सर्प.	१३०२	सर्वला.	७८७
सर्पमुन्.	१३१९		

सर्वलौह.	७७९	सवित्री.	५५८
सर्ववेदम्.	८१९	सावित्री.	५९३
सर्वसन्नहन.	७८८	सविध.	१४५०
सर्वानुभूति	{ ५१	सवेश.	१४५०
	{ ५४	सव्य.	१४६६
सर्वान्नभक्षक.	४२८	सव्यसाचिन्.	७०८
सर्वान्नीन.	४२८	सव्येष्ट.	७६०
सर्वाभिसार.	७८८	ससीम.	१४५०
सर्वार्थसिद्ध.	२३७	सस्य.	{ ११३०
सर्वस्त्रमहाज्वाला.	२४०		{ ११६८
सर्वौघ.	७८८	सस्यशीर्षक	११८१
सर्पप.	{ ११९८	सस्यशूक.	११८१
	{ ११८०		{ ४९१
सलिल.	१०६९	सह.	{ १५२
सल्लकीः	११५२		{ १५२७
सव.	८२०	सहकार.	११३३
सवन.	६३८	सहचर.	७३०
सवयम्.	७३०	सहचरी.	५१२
सवर्ण.	१४६१	सहज.	{ ५५१
सवलि.	१४०		{ १३७६
सवितृ.	९५	सहन.	३९१
सवितृदेवत.	११२	सहपान.	९०७

सहभोजन.	४२५	सांवत्सर.	४८२
सहसा.	१५३२	साकम्.	१५२७
सहस्.	{ ७९६ १५२	साकल्प्यवचन.	८३९
सहस्य.	१५२	साकेत.	९७५
सहस्र.	८७३	साक्षिन्.	८८२
सहस्रदंष्ट्र.	१३४५	साखि	९५९
सहस्रनेत्र.	१७२	सागर.	{ ५० १०७३
सहस्रपत्र.	११६१	सागरनेमि.	९३८
सहस्रवेधिन्.	४२२	सागरमेखला.	९३८
सहस्राशु.	९५	सागरांतरा.	९३८
सहस्रार.	९३	साख्य.	८६२
सहस्रिन्.	७६४	साचि.	{ १५१५ १५३४
सहाय.	४९६	सात.	१३७०
सहायता.	१४२२	सातबाहन.	७१२
सहिष्णु.	३९०	सातिसार.	४६०
सहृदय.	३४५	सात्वत.	२२४
सहोदर.	५५०	सात्वती.	० २८५
सद्य.	४७४	सात्विक.	{ २११ २९५ २८३
सा.	२२६		
सांयात्रिक.	८७५		
सायुगीन.	७९३		

साद.	३१२	सांद्रखिन्ध.	४७६
सादिन्.	{ ७६१	सान्नाय्य.	८३१
	{ ७६२	सान्यासिक.	८०९
साधारण.	{ १४७२	साप्तपदीन.	७३१
	{ १४६१	सामन्.	७३६
साधारणस्त्री.	५३२	सामयोनि.	१२१७
साधारणी.	१००५	सामवायिक.	७१९
साधित.	४४६	सामविद्.	८१९
	१४४५	सामवेद.	२४९
साधु.	{ ३७९	सामाजिक.	४८१
	{ ७६	सामान्य.	{ १५१५
साधुवाहिन्.	१२३५		{ १४७२
साध्वस.	३०१	सामिधेनी.	८२७
साध्वी.	५२८	सामुद्र.	{ ९४१
सानु.	१०३५		{ ५६५
सानुमत्.	१०२७	सांपरायिक.	७९८
सान्तपन.	८४२	सांप्रतम्.	{ ७४३
सांत्व.	२६६		{ १५३०
सांत्वन.	७३६	साम्नातुर.	५४६
सांष्टिक.	१६२	साम्य.	१४६३
सांद्र.	{ १४४७	सायक.	७७८
	{ १४९२		

सायम्.	{ १४० १५३१	सार्वभौम.	{ ६९१ १७०
सार.	{ ६२६ १९१ ११२१	साल.	{ १११४ ९८० ११३८
सारंग.	{ १२९३ १३२९	सालभञ्जी.	१०१४
सारणि.	१०८९	सालवेष्ट.	६४७
सारथि.	७६०	साला.	१११९
सारमेय.	१२७९	सालातुरीय.	८५१
सारस.	१३२८	साल्व.	{ ९५७ २२०
सारसन.	{ ६६४ ७६७	सावित्र.	८१३
सारसी.	१३२९	सावित्री.	५९३
सारस्वत.	{ ८१५ ९५८	साम्रा.	१२६४
सार्थ.	१४१२	साहस.	७३६
सार्थवाह.	८६८	साहस.	{ १४१५ ७६४
सार्धम्.	१५२७	सिह.	{ १२८३ ४८
सापिण्ड.	४१०	सिहतल.	५९६
सार्पी.	१११	सिहद्वार.	९९३
सायै.	२५		

सिंहनाद.	१४०४	सिद्ध.	{ ४१२
सिंहयाना.	२०३	सिद्धांत.	{ १४८७
सिंहल.	१०४२	सिद्धापगा.	२४२
सिंहसंहनन.	३५५	सिद्धायिका.	१०८२
सिंहसेन.	३७	सिद्धार्थ.	{ ४६
सिंहान.	१०३८	सिद्धार्थ.	{ ११८०
सिंहासन.	११७	सिद्धार्था.	{ ३८
सिकता.	१०८९	सिद्धि.	३९
सिक्थक.	१२१४	सिद्धि.	७४
सिचय.	६६६	सिध्म.	४६७
सिन्.	६६६	सिध्मन्.	४६७
सित.	{ ४३८	सिध्मल.	४६१
	{ १३९२	सिध्य.	१११
सितच्छद.	१३२५	सिन.	११४२
सिनरंजन.	१३९४	सिर्नावाली.	१५१
सिता.	४०३	सिंदुवार.	११४७
सिताम्र.	६४३	सिंदूर.	१०६१
सिनांभोज.	११६२	सिंदूरकारण.	१०४०
सितासित.	२२४	सिंधु.	{ १०७३
सिनोदर.	१८९	सिंधु.	{ १०८०
सिनोपला.	४०२	सिंधुर.	१२१७
		सिता.	६३१

सिल्ह.	६४८	सुखवर्चक.	९४५
सीता.	{ ८९१	सुगत.	२३२
	{ ७०३	सुगंधक.	११९०
सीत्कृत.	१४०३	सुगधि.	१३९१
सीत्य.	{ ९६८	सुगधिक.	११६९
	{ ११६८	सुगृह.	१३४१
सीमन्.	९६२	सुग्रीव.	{ ३७
सीमन्त.	५७१		{ ७०५
सीमन्तिनी.	५०४	सुचरित्रा.	५२८
सीमा.	९६२	सुत.	५४२
सीर.	८९०	सुतारका.	४४
सीवन.	९१२	सुतेजस्.	५१
सीवनी.	६११	सुत्रामन्.	१७२
सीस.	१०४०		{ ६९८
सीसपत्रक.	१०४०	सुदर्शन.	{ २२२
सुकरा.	१२७१		{ ३८
सुकल.	३८७	सुदाय.	५२०
सुकुमार.	१३८७	सुदारु.	१०३१
सुकृत.	१३७९	सुधर्मन्.	३२
सुकृतिन्.	४८९	सुधर्मा.	१७८
सुखंसुण.	२००	सुधा.	८९
सुख.	१३७०	सुधाभुज्.	८८

सुधास्रवा.	५८५	सुमति.	{ २६
सुधाहृद्.	२३१		{ ५२
सुधी.	३४१	सुमधुर.	२६६
सुनाभ.	१०२८		{ ११२५
सुनिश्चित.	१४९१	सुमनस्.	{ ८८
सुंदर.	१४४५		{ ११७४
सुंदरी.	५०५	सुमित्र.	३८
सुपथिन्.	९८४	सुमित्रभू.	६९२
सुपर्ण.	२३१	सुमेरु.	१०३२
सुपर्णकुमार.	९०	सुयशस्.	४०
सुपथेन्.	८८	सुर.	८८
सुपार्श्व.	२७	सुरज्येष्ठ.	२१३
सुपार्श्वक.	५३	सुरत.	५३६
सुप्त.	{ ४४३	सुरपथ.	१६३
	{ ३१३	सुरपर्णिका.	११३४
सुप्रतीक.	१७०		{ १५६
सुप्रभ.	६९८	सुरभि.	{ १२६५
सुप्रलाप.	२७६		{ १३९०
सुभग.	४४८	सुरर्षभ.	१७३
सुभद्रेश.	७०९	सुरस.	६२३
सुनून.	६९३	सुरा.	९०३
सुम.	११२४	सुराचार्य.	११८

सुराजीविन्.	९०१	सुव्रता.	{ ४०
सुरारि.	२३८		{ १२६८
सुरालय.	८७	सुशीम.	१३८५
सुरावारि.	१०७५	सुपम.	१४४४
सुरुद्धा.	९८५	सुपमदुष्पमा.	१३०
सुरूहक.	१२४०	सुपमा.	{ १२९
सुलोहक.	१०४८		{ १५१२
सुवचन.	२७६	सुष्टु.	१५३५
सुवर्चिका.	९४५	सुसीमा.	३९
	{ ८८४	सुस्मिता.	५०७
सुवर्ण.	{ १०४३	सुहस्तिन्.	३४
	{ १०४७	सुहित.	४२६
सुवर्णक.	{ १०४१		{ ७१४
	{ २१७	सुहृद्.	{ ७३०
सुवर्णविन्दु.	२१७		{ ७९०
सुवासिनी.	५१२	सुहृद्बल.	७९०
	{ २७	सूकर.	१२८७
सुविधि.	{ २९	सूक्ष्म.	१४२७
	{ ४१६	सूक्ष्मदर्शिन्.	३४४
सुवीराम्ल.	४१६		{ ३३०
सुवेल.	१०३०	सूचक.	{ ३८०
	{ ५४		{ २५४
सुव्रत.	{ ४९	सूचनकृत्.	२५४
		सूचि.	१००५

सूचिसूत्र.	९११	सून.	११२५
सूची.	९११	सूना.	९३०
सूचीमुख.	१०६५	सूनु.	५४२
सूच्यास्य.	१३००	सूनृत.	२६४
सूत.	८९८	सूप.	८१
	७६०		७२३
	७९४		३९७
	१०५०		७२३
सूततनय.	७११	सूर.	३८
सूतिकागृह.	९९७		९६
सूथान.	३८४	सूरण.	११८९
सूत्र.	२५४	सूरत.	३६९
	२४६	सूरसूत.	१०२
	९१३	सूरि.	३४१
सूत्रफंठ.	८१२	सूर्मी.	१४६४
सूत्रकृत.	२४३	सूर्य.	९५
सूत्रधार.	३३०	सूर्यकांत.	१०६७
सूत्रवेष्टन	९१३	सूर्यजा.	१०८३
सूद.	७२२	सूर्यमणि.	१०६७
	३९७	सूर्याश्मन्.	१०६७
सूदशाला.	९९८	सूर्येदुसंगम.	१५०
सूदाध्यक्ष.	७२२	सूर्योद.	५००

सूकणी.	५८१	सेराह.	१२३८
सूग.	७८५	सेवक.	४९६
सूगाल.	१२८९	सेवन.	९१२
सूणि.	१२३०	सेवनी.	९११
सूणीका.	६३३	सेवा.	४९६
सूति.	९८३	सेवावृत्ति.	८६६
सूपाटिका.	१३१७	सैहिकेय.	१२१
सेक.	८३७	सैकत.	१०७८
सेकपात्र.	८७८	सैतवाहिनी.	१०८६
सेकिम.	११९०	सैद्धान्तिक.	४८३
सेकृ.	५१६	सैनिक.	७६३
सेचन.	{ ८७८	सैधव.	{ ९४१
	{ ८३७		{ १२३४
सेतु.	९६५	सैन्य.	{ ७४५
	३९		{ ७६३
सेना.	{ ७४८	सैरंधी.	{ ५२१
	{ ७४५		{ ७१०
सेनांग.	७५१	सैरिभ.	१२८२
सेनानी.	{ २०८	सोढ.	१२७८
	{ ७२५	सोदर.	५५१
सेनामुख.	७४८	सोदर्य.	५५१
सेनारक्ष.	७६३	सोपांग.	२४५

सोपान.	१०१३	सौप्तिक.	८०१
सोम.	१०५	सौभागिनेय.	५४७
सोमज.	४०४	सौमिकी.	८२३
सोमप.	८१८	सौमित्रि.	७०४
सोमपीथिन्	८१८	सौम्य. ०	} ५७६ ११७ १४४५
सोमभू.	६९५		
सोमयाजिन्.	८१७		
सोमसिंधु.	२१८	सौरभेय.	१२५७
सोमाल.	१३८७	सौरभेयी.	१२६५
सौखसुप्तिक.	७९४	सौराष्ट्रक.	१०५०
सौख्य.	१३७०	सौराष्ट्रिक.	११९६
सौगत.	८६१	सौराष्ट्री.	१०५५
सौगधिक.	} ११६५ ११९१ १०५८	सौरि.	१२०
		सौलिककेय.	११९६
		सौवर्चल.	९४३
सौचिक.	९१०	सौवस्तिक.	७२१
सौदामिनी.	११०५	सौविद.	७२७
सौध.	९९२	सौविदल.	७२७
सौधर्म.	९३	सौवीर.	} ४१६ ९६० १०५१
सौनद.	२२५		
सौनिक.	९३०		
सौपर्णेय.	२३१	सौहार्द.	७३१

सौहित्य.	४२६	स्तनशिखा.	६०३
सौहृद.	७३०	स्तनांतर.	६०३
स्कंद.	२०८	स्तनित.	१४०६
स्कंध.	{ १२२४ ५८८ १४१३ १११९	स्तनितकुमार.	९०
		स्तन्य.	४०४
		स्तवक.	११२६
		स्तवधरोमन्.	१२८८
स्कन्धज.	१२००	स्तभ.	१२७५
स्कंधमल्लक.	१३३४	स्तंभ. {	११८२
स्कंधवाहक.	१२५८		११२०
स्कंधशाखा.	१११९	स्तंभकरि.	११६८
स्कंधावार.	{ ७४६ ९७३	स्तंभपुर	९७९
		स्तंभ. {	१०१४
स्कंधिक.	१२५८		३०५
स्कन्न.	१४९१	स्तारि.	११०४
स्खलन.	१५२२	स्तव.	२६९
स्खलित.	८०४	स्तिमित.	१४९२
स्तन.	६०३	स्तुति.	२६९
स्तनंधय.	३३८	स्तुतिव्रत.	७९५
स्तनमुख.	६०३	स्तेन.	३८१
स्तनयित्नु.	१६४	स्तेय.	३८३
स्तनवृन्त.	६०३	स्तोक.	१४२६

स्तोकक.	१३२९	स्वविर.	{ ३३९
स्तोत्र.	२६९		{ २११
स्तोम.	{ १४११	स्थाणु.	{ १९५
	{ ८२०		{ ११२२
स्त्यान.	१४९४	स्थांडिल.	८१०
स्त्री.	{ ५०३		{ ७७७
	{ ७३८	स्थान.	{ ९८८
स्त्रीचिह्न.	६१०		{ ९९१
स्त्रीधर्म.	५३६	स्थानक.	१०९५
स्त्रीधर्मिणी.	५३५	स्थानाङ्ग.	२४३
स्त्रीपुंस.	५३८	स्थानाध्यक्ष.	७२४
स्वगन.	१४७७	स्थानिक.	७२४
स्वगित.	१४७६	स्थानीय.	९७२
स्वगी.	७१८	स्थापत्य.	७२७
स्थांडिल.	८२४	स्थामन्.	७९६
स्थांडिलशायिन्.	८१०	स्थायिन्.	२९५
स्वपति.	{ ८१८	स्थायुक.	७२६
	{ ९१७	स्थाल.	१०२६
स्वपुट.	१४६८	स्थाली.	१०१९
स्वल.	९४०	स्थावर.	१४५४
स्वलशृंगाट.	११५६	स्थाविर.	३४०
स्वली.	९४०		

सातक.	{ ६४९	स्येष्ट.	१४५३
	{ १०७७	स्यौरिन्.	१२६३
सासु.	१४५३	खसा.	६३१
सित.	४९२	सातक.	८०८
	{ १३७७	खान.	६३८
	{ ७४४	लायु.	{ ६१९
सिति.	{ १४९८		{ ६३१
	{ १४९९	स्निग्ध.	{ ४७८
स्थिरजिह्व.	१३४४		{ ७३०
स्थिरा.	९३७		{ ४१३
स्थूणा.	{ १०१४	सु.	१०३५
	{ १४६४	सुपा.	५१४
	{ ६८१	सुहि.	११४०
स्थूल.	{ ४४८	खेह.	{ १३७७
स्थूलनाश.	१२८८		{ ४१७
स्थूलभद्र.	३४	खेहप्रिय.	६८७
स्थूललक्ष.	३८५	खेहभू.	४६२
स्थूलशाट.	६७२	स्पर्धा.	१५१५
स्थूलशीर्षिका.	१२०७	स्पर्शन.	{ ११०७
	{ ८८२		{ ३८६
स्त्रेय.	{ १४५३	स्पश.	७३४
		स्पष्ट.	१४६७

स्पृहा.	४३०	स्मरण.	३०८
स्फुट.	१३१५	स्मरध्वज.	२८६
स्फटिकाचल.	१०२८	स्मरमंदिर.	६०९
स्फाति.	१५०२	स्मित.	{ २९६
स्फार.	१४३७		{ ११२७
स्फिन्.	६०९	स्मृति.	{ २५१
स्फिर.	१४२६		{ ३०८
	१४६७	स्मेर.	११२९
स्फुट.	{ ११२८	स्यद.	४९४
	{ १३१५	स्यंदन.	{ ७५१
स्फुटन.	१४८८		{ ५३
स्फुटित.	११२८	स्यंदिनी.	६३३
स्फुर.	७८३	स्यन्न.	१४९६
स्फुरण.	१५२३	स्यमंतक.	२२३
स्फुरणा.	१५२३	स्याद्वादवादिन्.	८६१
स्फुलिङ्ग.	११०३	स्याद्वादिन्.	२५
स्फूर्जधू.	१८१	स्यूत.	{ ९१२
स्फोटक.	४६		{ १४८७
स्फोटायन.	८५३	स्यूति.	९१२
सय.	३१७	सरू.	६५१
सर.	२२७	सव.	{ ६३३
सरकूपिका.	६०९		{ १०९६

स्रवन्ती.	१०८०	स्वच्छंद.	३५५	
स्रष्टृ.	२१३	स्वच्छपत्र.	१०५१	
स्रस्त.	१४९१	स्वजन.	५६१	
स्रस्तर.	६८२	स्वतंत्र.	३५५	
स्राक्.	१५३०	स्वदन.	४२३	
स्रुग्नी.	९४५	स्वधा.	१५३८	
स्रुच्.	८२८	स्वधाभुज्.	८८	
स्रुत.	१४९६	स्वधिति.	७८६	
स्रुव.	८२८	स्वन.	१३९९	
स्रोतईश.	१०७३	स्वनि.	१४००	
स्रोतस्.	{	१०८०	स्वनित.	१४०६
		१०८६	स्वमक.	४४२
		१३८३	स्वभावे.	१३७६
स्रोतस्विनी.	१०८०	स्वभू.	२१६	
स्रोतोजन.	{	१०५१	स्वयंवरा.	५११
		१५२५	स्वयंप्रभ.	५४
		१९२	स्वयंभू.	२४
५६१	६९५			
स्र.	{	५६२	२११	
		५६२	१३९९	
		५६२	१०८२	
स्रकीय.	५६२	स्वर.	१३९९	
स्रकुलक्षय.	१३४४	स्वरापगा.	१०८२	
स्रंग.	३५५	स्वरभेद.	३०६	

स्वरू.	१८०	स्वर्देश्या.	१८३
स्वरूचि.	३५५	स्वर्देश.	१८१
स्वरूप.	१३७६	स्वलक्षण.	१३७६
स्वरू.	१५२५	स्वसू.	५५३
स्वर्ग.	८७	स्वस्तिक.	४७
स्वर्गपति.	१७३	स्वस्तिय.	५४३
स्वर्गसद.	८७	स्वाति.	११२
स्वर्गगिरि.	१०३२	स्वादु.	१३८८
स्वर्गगिरि.	१०३२	स्वादुरसा.	९०२
स्वर्गवधू.	१८३	स्वादुवारि.	१०७५
स्वर्ग्यापगा.	१०८२		{ ८२
स्वर्जि.	९४५	स्वाध्याय.	{ ८४२
स्वर्जिका.	९४५		{ २४९
स्वर्जिकाक्षर.	९४५	स्वान.	१३९९
स्वर्ण.	१०४३	स्वात.	१३६९
स्वर्णकाय.	२३१	स्वाप.	३१३
स्वर्णकार.	९०८	स्वापतेय.	१९१
स्वर्णज.	१०४२		{ ५१
स्वर्णारि.	१०४१		{ ७१४
स्वर्भानु.	१२१	स्वामिन्.	{ ३५९
स्वर्षू.	१८३		{ २०८
स्वर्षापी.	१०८२		

स्वास्थ्य.	{ ४७४	हंहो.	१५३७
	{ ३०८	हंजे.	३३४
स्वाहा.	{ १५३८	हह.	१००२
	{ ११००	हहाध्यक्ष.	७२५
स्वाहाभुज्.	८८	हठ.	८०४
स्वेच्छा.	३५६	हंडे.	३३४
स्वेद.	३०५	हत.	४३९
स्वेदज.	१३५६	हनु.	५८३
स्वेदनिका.	९२१	हनुमत्.	७०५
स्वैरिणी.	५२९	हन्त.	१४९५
स्वैरिता.	३५६	हंभ.	१४०६
स्वैरिन्.	३५५	हय.	{ १२३६
ह.			{ १७६
	{ ९६	हयग्रीव.	२२०
हंस.	{ १०४३	हयप्रिय.	११७०
	{ १३२५	हयमार.	११३७
हंसक.	६६६	हयवाहन.	१०३
हंसकालीयतनय.	१२८३	हर.	१९८
हंसग.	२१२	हरण.	५२०
हंसपाद.	१०६१	हरबीज.	१०५०
हंसी.	१३२७	हरशेखरा.	१०८२

हरि.	{	१२३३	हरिताल.	१०५८
		११७२	हरितालि.	११९३
		१८४	हरिदश्व.	९८
		९७	हरिदेव.	११४
		१७१	हरिद्रा.	४१८
		२१४	हरिद्राराग.	४७६
		१३९६	हरिद्रु.	१११४
		१३५४	हरिपर्ण.	११९०
		१२८३	हरिप्रिया.	२२६
		१२९२	हरिमंथक.	११७०
हरिक.	१२४२	हरिमंथज.	११७३	
हरिकेलिय.	९५७	हरिय.	१२३८	
हरिचंदन.	{	१७९	हरिवश.	३५
		६४१	हरिश्चद्र.	७०१
हरिण.	{	१२९३	हरिपेण.	६९४
		१३९२	हरिमुत.	६९४
हरिणी.	१४६४	हरितकी.	११४६	
हरिष्मणि.	१०६४	हरेणु.	११७०	
हरित्.	{	१६६	हर्म्य.	९९३
		१३९४	हर्यक्ष.	१२८४
हरित्.	{	११७२	हर्यश्व.	१७२
		१३९५	हर्ष.	३१५

हर्यमाण.	४३५	हव्यपाक.	८३३
हल.	८९१	हव्यवाह.	१०९९
हला.	३३४	हव्याशन.	१०९७
हलाह.	१२४३	हस.	२९६
हलाहल.	{ ११९५	हसन.	{ २९६
	{ १२९८		{ २९८
हलि.	८९०	हसनी.	१०२०
हलिन्.	{ २२४	हसतिका.	१०२०
	{ ८९०	हंसित.	{ ११२९
हलिप्रिय.	११३८		{ २९७
हलिप्रिया.	९०२		{ ५९९
हल्य.	९६८		{ ११२
हल्लक.	११६४	हस्त.	{ १२२४
हल्लीसक.	२८१		{ ५९१
हव.	२६१		{ ८८७
हवित्री.	८३३	हस्तधारण.	१५०२
हविरशन.	१०९७	हस्तबिंब.	६४९
हविर्गेह.	९९६	हस्तसूत्र.	६६३
हविष्य.	४०७	हस्तिन्.	१२१७
हविस्.	{ ४०७	हस्तिदत्तक.	११९०
	{ ८३१	हस्तिनख.	९८२
हव्य.	८३२	हस्तिनापुर.	९७८

हस्तिनासा.	१२२४	हालि.	५५५
हस्तिनीपुर.	९७८	हाव.	५०९
हस्तिन्.	१२१७	हास.	{ २९६
हस्तिपक.	७६२		{ ७२
हस्तिमल्ल.	१७७	हासिका.	२९६
हस्तिशाला.	९९८	हास्तिक.	१४१८
हस्त्यारोह.	७६२	हास्तिनपुर.	९७८
हाटक.	१०४३	हास्य.	{ २९६
हायन.	१५९		{ २९४
हार.	६५९	हाहा.	१८३
हारफल.	६६०	हिंसा.	३७१
हारहर.	९०३	हिंस.	३६९
हारहरा.	११५६	हिक्का.	४६८
हारि.	{ ४९३	हिंशु.	४२२
	{ १४४४	हिंशुल.	१०६१
हारिद्र.	१३९४	हिज्जल.	११४५
हारीत.	१३४१	हिजिर.	१२२९
हार्द.	१३७७	हिडंमनिपूदन.	७०८
हाल.	७१२	हिम.	{ १०७२
हालक.	१२४२		{ १३८५
हाला.	९०३	हिमद्युति.	१०५
हालिनी.	१२९८	हिमप्रत्य.	१०२७

हिमवत्.	१०२७	हीरक.	१०६५		
हिमवालुका.	६४३	हुड.	१२७६		
हिमांशु.	१०४३	हुड्ड.	१२७६		
हिमानी.	१०७२	हुतवह.	१०९९		
हिमालय.	१०२७	हुताशन.	१०९७		
हिरण्मयी.	१४६४	हृति.	२६१		
हिरण्य.	{	१२०६	ह्रव.	१२९०	
		१०४३	हृच्छय.	२२७	
		१९२	हृद्.	{	६०३
		१०४५			१३६९
हिरण्यकशिपु.	२२१		६२३		
हिरण्यगर्भ.	२१३	हृदय.	{	६०३	
हिरण्यनाभ.	१०२८			६२३	
हिरण्यबाहु.	१०९०			१३६९	
हिरण्यवर्णा.	१०७९	हृदयंगम.	२६८		
हिरण्यरेतस्.	{	१९७	हृदयंगमता.	६७	
		१०९७	हृदयस्थान.	६०२	
हिरुर्ह.	{	१५३४	हृदयालु.	३४५	
		१५२७	हृदयेशा.	५१६	
हीन.	१४७५	हृद्य.	१४४५		
हीनवादिन्.	३४८	हृत्तास.	४६८		
हीनांगी.	१२०७	हृत्सेव.	३१४		

हृषीक.	१३८३	हैयंगवीन.	४०७
हृष्टमानस.	४३५	हैहय.	७०२
हे.	१५३७	होतृ.	८१९
हेका.	४६८	होत्र.	८२१
हेति. ०	{ ७७३	होत्रीय.	९९६
	{ ११०२	होम.	८२१
हेतु.	१५१३	होमकुंड.	८३३
हेमन्. ०	१०४३	होमधूम.	८३७
हेमकंदल.	१०६६	होमाग्नि.	८३६
हेमतार.	१०५२	ह्रद्.	१०९१
हेमदुग्धक.	११३२	ह्रदिनी.	१०८०
हेमंत.	१५६	ह्रस्व.	{ १४३७
हेमपुष्पक.	११४६		{ १४३६
हेमपुष्पिफा.	११४८	ह्राद.	१३९९
हेरम्ब.	२०७	ह्रादिनी.	{ १८०
हेरिक.	७३३		{ ११०५
हेला.	५०९	ही.	३११
हेलि.	९६	हीकु.	१३०१
हेपा.	१४०५	हीण.	१४८४
है.	१५३७	हीत.	१४८४
हैमवत.	११९७	हीवेर.	११५८
हैमवती.	१०८२	हेपा.	१४०५
		ह्राद.	३१६

शेषअकारादि.

अ.			
		अधीश्वर.	१६८०
अक्षज.	१६१३	अधोमुख.	१६१६
अक्षतखन.	१५८६	अनन्ता. ♀	१५९६
अक्षर.	१६८७	अनेकलोचन.	१५८५
अगूढगन्ध.	१६४६	अनेड.	१६३५
अग्निरेचक.	१६४८	अनेडमूक.	१६४८
अङ्कति	१७१४	अन्तःस्वेद.	१७१८
अङ्कुर.	१७०६	अन्तिक.	१५४४
अजित.	१६११	अन्ध.	१७०८
अजिनयोनि.	१७२८	अन्यथा.	१७४७
अञ्चति.	१७१२	अन्यदा.	१७४६
अञ्जना.	१७४०	अन्वर्थ	१६९४
अञ्जसा.	१७४३	अपचिति.	१६४७
अतल.	१५९०	अपराजित.	{ १५८४
अतस्.	१७४४		{ १६०९
अति.	१७४२	अपरेतरा.	१५७३
अत्युग्र.	१६४६	अपाचीतरा.	१५७३
अद्धा.	१७४३	अभिधान.	१६२४
अघ.	१७४५	अभिपक्षि.	१६३७
अधान.	१६३५	अमृत.	१६४२

अमोघा.	१५९२	असन्महम्.	१५७४
अम्बरस्थली	१७००	असह.	१६६७
अम्बुघन	१५७१	असुर.	१७१९
अम्बुतस्कर.	१५५२	अस्त्रकण्टक.	१६८५
अरसञ्चित.	१६९१	अस्त्रशेखर.	१६९४
अरापूल.	१६८७	अस्त्रसायक.	१६८६
अर्धकाल.	१५९०	अस्त्री.	१६८९
अर्धकूट.	१५८८	अस्त.	१६६१
अर्धतूर.	१६२९	अहि.	१६०९
अर्धलोष्टिका.	१६३९	अहिपर्यङ्क.	१५८५
अर्वती.	१७२२	अहिमुज.	१६२२
अशोभ.	१६४३	अहिराणि.	१७२९
अर्हत.	१६२३	अहो.	१७४२
अलम्भूप्यु.	१६५०	आ.	
अल्लुका.	१६४३	आकार.	१६२५
अवकटिका.	१६३२	आकारगूहन.	१६३२
अवकुटारिका	१६३२	आकाशचमस.	१५५५
अवटिन्.	१५६९	आखोर.	१५६८
अव्यय.	१६१२	आच्छोटन.	१६३८
अष्टतालऽऽयता.	१६९०	आज.	१७३७
अष्टादशमुजा	१५९९	आभासर.	१५४७
अरायुत.	१६१०	आभील.	१६३१

आयत्त.	१६३५		
आरणित्.	१७३४	ई.	ईण्डेरिका.
आराफल.	१६९१		ईप्ता.
आरोहक.	१७१५		ईश्वरी.
आशिर.	{ १७११		
	{ १५८०	उ.	उग्रचारिणी.
आश्मन.	१५५३		उच्चलिङ्ग.
आसन्द.	१६१८		उच्छर.
आसव.	१६३८		उत्तरदिक्पति.
	इ.		उत्तराशाधिपति.
इडवत्सर.	१५६९		उत्तरेतरा.
इडावत्सर.	१५६९		उदक्.
इतरथा.	१७४७		उदारथि.
इति.	१७४३		उदित.
इत्थम्.	१७४७		उद्ध.
इन्द्रभगिनी.	१५९३		उद्दाम.
इन्द्रमह.	१७२५		उद्धर.
इन्द्रमहकामुक.	१७२४		उङ्कप.
इन्द्रवृद्धिक.	१७२३		उन्नतीश.
इन्द्रायुध.	१७२२		उन्मत्तवेश.
इरा ०	१७०६		उपप्लव.
इरावर.	१५७२		उपराग.

उपासन.	१६९४	ए.	एकदा.	१७४६
उभयद्युम्.	१७४६		एकदश.	१६०८
उभयेद्युम्.	१७४६		एकपर्णा.	१५९४
उरु.	१५८०		एकपाटला.	१५९४
उरुकर्म.	{ १६०७ १७१६		एकपाद्.	१६१७
			एकभू.	१५५६
उरुगाय.	१६०७		एकशफ.	१७२२
ऊर्ध्व.	१७००		एकशृङ्ग.	१६१८
ऊर्ध्व.	१७०९		एकाङ्ग.	१५५६
ऊलन्द.	१५८९			१६१३
ऊल्ल.	१६५१			१६७३
ऊशम्.	१५६२		एकादशोत्तम.	१५८८
ऊयणा.	१६४५		एकानसी.	१५९८
ऊयाकील.	१७३५		एतन.	१७३८
	ऊ.		एव.	१७४२
ऊम्.	१७४३			१७४३
ऊर्ध्वकच.	१५५९		एवन्.	१७४२
ऊर्ध्वकर्मन्.	१६१०			१७४३
ऊयणा.	१६४४			
ऊप्पायण.	१५६७			
	ऊ.			
ऊवृत्ति.	१५६८		ऐषमम्.	१७४७

औ.			
औजस.	१७०५	कपिल.	{ १६१२
औषधीगर्भ.	१५५४	कपिलाञ्जन.	१७२५
क.		कम्बल.	१७०७
ककुदावर्त्त.	१७२३	करट.	१६७४
ककुदिन्.	१७२३	करण.	{ १६४९
कङ्कटीक.	१५८४		१६५३
कटपू.	१५९०	करपाल.	१६८८
कटाटङ्क.	१५९०	करम्ब.	१६३८
कटाह.	१७२५	करवीरक.	१६०५
कटिमालिका.	१६७७	करालिक.	१६८८
कडर.	१६४२	करालिका.	१६०१
कड.	१६३५	कर्णधारिणी.	१७१९
कणय.	१६९३	कर्णसू.	१५५१
कणिका.	१७१९	कर्णादर्श.	१६७७
कण्ठाम्नि.	१७२९	कर्णिकारच्छाय.	१७०६
कथम्.	१७४७	कर्पट.	१६७९
कन्दराकर.	१७००	कर्वर.	१५७९
कन्यस.	१६५८	कर्बुरा.	१५९७
	१५५१	कलकूणिका.	१६५४
कपि.	{ १६१७	कलशीमुख.	१६२६
	१७१९	कलशीसुत.	१५६०

कलाधिक.	१७३४	काल.	{ १५६८
कलापूर.	१६३०		{ १५८९
कलुप.	{ १७०८	कालकुण्ठ.	१६११
	{ १७२५	कालकूट.	१५७९
कांस्य.	१७०२	कालग्रन्थि.	१५६८
काकजात.	१७३२	कालङ्गमा.	१६०२
काकु.	१६६५	कालञ्जरी.	१६०१
काचिम.	१७०८	कालदमनी.	१६०२
काण्डवीणा.	१६२५	कालभृत.	१५५०
कादम्ब.	१६२५	कालरात्रि.	१५९१
कान्तारवासिनी.	१५९२	कालायनी.	१५९८
कामताल.	१७३३	कासू.	१६९०
कामना.	१६४६	काहल.	१६३४
कामरूप.	१५४६	काहला.	१६२७
कामरूपिन्.	१७२७	किङ्कण.	१६२६
कामलेखा.	१६५६	किट्टिम.	१७०८
कामसन्ध.	१५६५	किणालात्.	१५७४
कामायु.	१७३७	किण्विन्.	१७२०
कामिन्.	१७३६	किन्नरी.	१६२५
काम्य.	१५४४	किरान्	१६४७
कायल.	१६४९	किताती.	१५९८
		किरिकिञ्चिका.	१६३०

किल.	१६५९	कुहावती.	१५९६
कीकसमुख.	१७२९	कुहसुख.	१७३२
कीटमणि.	१७१६	कूटकृत्.	१५८६
कीलाल.	१६७०	कूटसाक्षिन्.	१६९७
कुटर.	१७२०	कूणितेक्षण.	१७३७
कुट्टन्ती.	१६९०	कूपज.	१६७१
कुट्टार.	१७००	कूपद	१६४९
कुण्डा.	१५९९	कृतज्ञ.	१७२४
कुण्डिन्.	१७२०	कृचिकामव.	१५५४
कुण्डालिक.	१७३३	कृपीट.	१७०६
कुन्द्रा.	१६०२	कृष्ण.	{ १५६४
कुमुख.	१७२७		{ १७०२
कुम्भदासी.	१६५६	कृष्णतण्डुल.	१६४५
कुलदेवता.	१६०२	कृष्णपक्ष.	१६८१
कुलधारक.	१६५६	कृष्णपिङ्गल.	१५९३
कुला.	१६००	कृष्णा.	१५९१
कुलेश्वरी.	१६०१	कैलिनी.	१७००
कुवीण.	१६२५	कैशी.	१५९७
कुपाकु	१७१२	केसरिन्.	१७२१
कुसुमान्त.	१६७५	कैटमी.	१६०२
कुसुम्भ.	१६७५	कोट.	१६६४
कुहाला.	१६२७	कोटिश्री.	१५९७

कोट्टपति.	१६८४	क्षुद्र.	{ १६३६
कोणवादिन्.	१५८६	क्षुद्रा.	{ १६३६
कोला.	१६४५	क्षुधा.	१६५६
कोशफल.	१६७४	क्षुधा.	१६३७
कोशशायिका.	१६८९	क्षुध्.	१६३७
कौन्तेय.	१६८२	क्षुर्य.	१६८९
कौमुद.	१५६६	क्षेत्रज्ञ.	{ १६०६
कौशिकी.	१५९१	क्षेमङ्करी.	{ १६३४
ऋतुधामन्.	१६१३	क्षेमा.	१६०३
ऋमण.	१७२०	क्षौरिक.	१५९६
ऋरात्मन्.	१५५८	क्षौरिक.	१६९८
ऋधिन्.	१७२३	ख.	
ऋपुप.	१६६९	खगालिका.	१६५५
ऋदु.	१५५५	खटिका	१६४१
ऋम.	१६६९	खण्डशीला.	१६५४
क्वाधि.	१५६०	खण्डास्य.	१६११
क्षणिनी	१५६२	खतमाल.	१५७१
क्षान्ता.	१६९९	खतिलरु.	१५५२
क्षिपणु.	१७१४	खदिर.	१५७३
क्षीराब्धिमानुषी.	१६२०	खपराग.	१५६३
क्षीराह्वय.	१६७६	खरकोमल.	१५६६
क्षुष्णक.	१६२९		

स्वरु.	{ १५८४	गन्धवहा.	१६६३
	{ १६६४	गन्धहृत.	१६६३
खसापुत्र.	१५७९	गरव्रत.	१७३०
खसिन्धु.	१५५५	गव्य.	१६४२
खिलखिल.	१७३०	गात्र.	१६६०
खुङ्खणी.	१६२६	गान्धर्वी.	१५९७
खुरोपम.	१६९०	गीरथ.	१५५७
खेट.	१६४९	गार्गी.	१५९७
		गीप्यति.	१५५६
ग.		गुणाधिष्ठानक.	१६६७
गडयिलु.	१५७०	गुणाब्धि.	१६२४
गणनायिका.	१५९५	गुप्तचर.	१६१९
गणिका.	१७१९	गुह्यगुरु.	१५८४
गणेरुका.	१६५६	गूढभोजन.	१७२१
गणेश्वर.	१७२६	गृहजालिका.	१६३३
गदयिलु.	१५७०	गृहाम्बु.	१६४३
गदान्तक.	१५७८	गोकुलोद्भवा.	१५९८
गदित.	१६२४	गोत्रकील.	१६९९
गदिनी.	१५९५	गोनर्द.	१७३६
गद्गदस्वर.	१७२५	गोपाल.	१५८५
गन्धदारु.	१६७३	गोपाली.	१६५१
गन्धनालिका.	१६६३	गोला.	१६०३
गन्धवती.	१६९६		

गोसर्ग.	१५६०	घृताण्डी.	१६३९
गौतमी.	१५९१	घृतार्चिप्.	१७१२
गौर.	१५५७	घृताह्वय.	१६७६
गौरव. ०	१६७५	घृतौपणी.	१६३९
गौरावस्कन्दिन्.	१५७४	घोर.	१६७५
अन्धिक.	१६८१	घोरा.	१५६१
अहनेमि.	१५६९	घोपयिबु.	१७३३
अहाश्रय.	१५५९		
आमकुक्कट.	१७३५	च.	१७४२
आमणी.	१६९८	चकित.	१६३६
आममृग.	१७२५	चक्र.	१६९१
	घ.	चक्रमेदिनी.	१५६०
घन.	{ १६६२	चञ्चुमत्.	१७२९
	{ १७०३	चण्डकोलाहल.	१६२७
घनश्रेणी.	१६९९	चण्डमुण्डा.	१६०४
घनाञ्जनी.	१५९६	चतुःशास्त्र.	१६६०
घनोत्तम.	१६६२	चतुर्दंष्ट्र.	१६१२
घर्षरी.	१६७७	चतुर्धा.	१७४८
घर्मा.	१७३९	चतुर्व्यूह.	१६०८
घमुरी.	१७११	चतुस्.	१७४८
घासि.	१७११	चतुस्त्राला.	१६९२
घृत.	१७०६	चन.	१७४१

चन्दनगिरि.	१७०१	चिरिका.	१६९३
चन्दिर.	१५५६	चीनपट्ट.	१७०२
चन्द्रकिन्.	१७३१	चोरड.	१६३७
चन्द्रभास.	१६८९	चौर.	१६३७
चपला.	१६४४		
चमर.	१६८३	छ.	
चर.	१६६२	छात्र.	१५४४
चर्मचूड.	१७३३	छायापथ.	१५७०
चर्मष्वती.	१७१०	छेकाल.	१६३४
चर्मिन्.	१६०६	छेकिल.	१६३४
चल.	१७१४		
चामरिन्.	१७२२	ज.	
चारणा.	१५९६	जगत्स्रष्टृ.	१५९०
चारुधरा.	१५७५	जगद्दीप.	१५५२
चिक्किद.	१५५५	जगद्रोणि.	१५९०
चित्.	१७४१	जगद्गहा.	१६९९
चित्रपिङ्गल.	१७३०	जटाधर.	१५८९
चित्रयोधिन्.	१६८०	जटिन्.	१७१८
चित्रवाज.	१७३५	जड.	१६३५
चित्राङ्गसूदन.	१६८०	जनित्र.	१६५९
चिपिट.	१६४७	जन्तु.	१७१६
चिरायुप्.	१५४६	जय.	१५७३
		जयत.	१५८९

जयन्ती.	१६००	जीवनीय.	१६४१
जया.	१५९१	जुहुराण.	१७१२
जरण.	१६४५	जूटक.	१६६१
जर्ण.	१५५४	जैत्र.	१६९५
जलकान्तार.	१७१५	जोटिन्.	१५८८
जलपिप्पक.	१७३८	जोटीङ्ग.	१५८८
जलभूषण.	१७१३	ज्येष्ठ.	१७०३
जललोहित.	१५८०	ज्येष्ठामूलीय.	१५६६
जलवाल.	१७३९	ज्योतिर्मालिन्.	१७१६
जलाकाङ्क्ष.	१७१८	ज्योतीरथ.	१५५९
जलाशय.	१७३८	झ.	
जल्पित.	१६२४	झर्झर.	१६३०
जरापुष्प.	१६७५	ट.	
जवीयस.	१७०४	टट्टरी.	१६३०
जाङ्गली.	१५९३	ड.	
जानि.	१६५९	डफारी.	१६२५
जाम्बूलमालिका.	१६५०	डमर.	१६३१
जारी.	१६०१	डमरुक.	१६२६
त्रितमन्यु.	१६१४	डिण्डिम.	१६३०
जीर.	१६४५	त.	
जीरण.	१६४५	तण्डुला.	१६४५
जीवन.	१७०४		

तथा.	{ १७४२ १७४७	तिमिकोश.	१७०९
तदा.	१७४६	तिमिला.	१६३०
तदानीम्	१७४६	तीक्ष्णकर्मन्.	१६८७
तनूतल.	१६६७	तीक्ष्णतण्डुला.	१६४४
तन्तिपालक.	१६८१	तीक्ष्णधार.	{ १६८८ १६९१
तन्त्री.	१६७२	तीर्थे.	१६९५
तपन.	१५६०	तीर्थेपाद.	१६०६
तपस.	१५५४	तु.	{ १७४२ १७४३
तपस्	{ १५५३ १६९५	तुपित.	१५४७
तमि.	१५६१	तेर.	१६६२
तमोन्न.	१६०७	तोयडिम्भ.	१५७२
तमोमणि.	१७१६	त्रपुबन्धक.	१७०२
तर्हिं.	१७४६	त्रस.	१६६७
तलेक्षण.	१७२८	त्रस्त.	१६३६
ताड्य.	१६६९	त्रसु.	१६३६
तामसी.	{ १५६१ १५९१ १६३२	त्रापुप.	१७०४
तारजीवन.	१७०५	त्रायर्लिशपति.	१५७३
तालमर्दक.	१६२७	त्रिककुत्.	१६०९
		त्रिधा.	१७४८
		त्रिधातुक.	१६०४

त्रिधामन्.	१६०९	दिगम्बर.	{ १५६३
त्रिपात्.	१६०९		{ १६०५
त्रिलोचना.	१६५५	दिदिवि.	१५४५
त्रिशिरस्.	१५८१	दिनकेसर.	१५६३
त्रिस्.	१७४८	दिनमल.	१५६५
त्रेधा.	१७४८	दिनाण्ड.	१५६३
त्वग्मल.	१६७१	दिनात्यय.	१५६२
	द.	दिव.	१५४५
दक्षिणाशरति.	१५५९	दिवापुष्ट	१५५०
दध्याह्वय.	१६७६	दिवाह्वय.	१५६४
दन्तालय.	१६६२	दिव्य.	१७०९
दर्दर.	१६२६	दिशाम्प्रियतम.	१५९०
ददुरा.	१६०२	दीदिवि.	{ १५४५
दशनोच्छिष्ट.	१६६४		{ १५५७
दशबाहु.	१५८५	दीन.	१६३६
दशावतार.	१६०८	दीप.	१७११
दशाव्यय.	१५८९	दीर्घजानुक.	१७३६
दाक्षायण.	१७०५	दीर्घनाद.	{ १७२४
दाण्डपाशिक.	१६८४		{ १७३३
दायाद.	१६५७	दीर्घपवन.	१७१९.
दारद.	१७०९	दुन्दुभि.	१५८१
दालु.	१६६५	दुरासद.	१६८७

दुःशृङ्गी.	१६५४	द्विमुख.	१७२९
दुःस्फोट.	१६९१	द्विशरीर.	१६०४
दृग्जल.	१६३१	द्विस्.	१७४८
दृशान.	१५५१	द्वैधा.	१७४८
द्वपद्वती	१५९३	द्वैधम्.	१७४८
द्वेव.	१६८७	ध.	
देवदीप.	१६६३	धनकेलि.	१५८३
देवदुन्दुभि.	१५७४	धनदावास.	१७०१
देहसंचारिणी.	१६५७	धनाया.	१६४६
देहिनी.	१७००	धन्विन्.	{ १६१६
दौन्दुभी.	१६५०		{ १६८१
द्यु.	१५४५	धरण.	१६६८
द्रकट.	१६२८	धरणीप्लव.	१७०९
द्रगड.	१६२८	धर्मनाम.	१६१५
द्वाःस्व.	१६८३	धर्मनेमि.	१६१०
द्वाःस्थितिदर्शक.	१६८३	धर्मपाल.	१६८७
द्वादशमूल.	१६०८	धर्मप्रचार.	१६८८
द्वारंवृत्त.	१६४४	धर्मवाहन.	१५८७
द्विखण्डक.	१६८०	धर्मर्षिणी.	१६५४
द्वितीय.	१६५७	धार.	१६१३
द्विधा.	१७४८	धारा.	१६६२
द्विपद.	१६१७	धाराङ्ग.	१६८८

धाराधर.	१६८८	नन्दिनी.	१६००
धारासम्पात.	१५७१	नन्दिवर्धन.	१५८३
धीदा.	१६५७	नन्दीक.	१७३४
धीन.	१७०१	नसृ.	१६५८
धीवर.	१७०१	नभ.	१५६९
धूमल.	१६२८	नभःक्रान्त.	१७२६
धूम्र.	१५८८	नभोध्वज.	१५७०
धेनुका.	१६८९	नरविष्वण.	१५७९
ध्वजप्रहरण.	१७१४	नराधार.	१५८८
ध्वान्तचित्र.	१७१७	नलिन.	१७०७
न.		नवव्यूह.	१६०८
नकुला.	१६००	नवशक्ति.	{ १५८६
नक्ता.	१५६२		{ १६०८
नक्षत्रवर्त्मन्.	१५६९	नसा.	१६६३
नखायुध.	१७३३	नस्या.	१६६३
नखारु.	१६७२	नचिकेत.	१७१२
नगावास.	१७३१	नाडीचरण.	१७३०
नदीष्ण.	१६३४	नामवर्जित.	१६३५
नन्दपुत्री.	१५९४	नारायणी.	१५९८
नन्दयन्ती.	१६००	नासत्यदत्त.	१५७८
नन्दा.	१६००	नासिक्य.	१६६३
नन्दिघोष.	१६८१	निधनाक्ष.	१५८२

निमित्त.	१६८५	नैश्चिन्त्य.	१५४४
निमेपद्युत्.	१७१७	न्यायद्रष्टृ.	१६८३
निरञ्जना.	१६००	न्युञ्ज.	१६४८
निलिम्प.	१५४६		
निवसन.	१६७९	प.	
निशात्यय.	१५६०	पक्षिसिंह.	१६२२
निशावर्मन्.	१५६३	पङ्ककीडनक.	१७२८
निशाह्वय.	१५६४	पङ्कगन्धिक.	१७०८
निशीथ्या.	१५६१	पङ्गु.	१५५७
निश्.	१५६१	पङ्गुल.	१६४७
निपद्वरी.	१५६१	पञ्चकृत्वस्.	१७४८
निष्णा.	१६३४	पट्ट.	१७०२
नीका.	१७११	पणव.	१६२६
नीच.	१६३६	पत्र.	१६८९
नीलपङ्क.	१५६३	पत्रफला.	१६९०
नीलवस्त्रा.	१५९९	पदग.	१६५०
नृत्यप्रिय.	१७३०	पदत्वरा.	१६९७
नृपलक्ष्मन्.	१६८३	पदायता.	१६९८
नृवेष्टन.	१५८७	पद्म.	१५६८
नृसिंहवपु.	१६१२	पद्मगर्म.	१६१५
नेमि.	१५५६	पद्महास.	१६१५
नेरिन्.	१५७३	पद्मिन्.	१७१७
		पपी.	१५५१

परमद.	१६७३	पर्परीक.	१७११
परमत्रल्लचारिणी.	१५९२	पर्वरि.	१५५५
परमरस.	१६४३	पलङ्कप.	१७२६
परवाणि.	१५६९	पलप्रिय.	१५७९
परश्वस्.	१७४४	पललज्वर.	१६४८
पराक्रम.	१६१५	पलामि.	१६४८
परारि.	१७४७	पल्लूर.	१७०७
पराबुद्ध.	१७१७	पवनवाहन.	१७१३
पराविद्ध.	१६०९	पवि.	१७११
परास.	१७०३	पवित्र.	१७०२
परिज्वन्.	१५५६	पश्चिमदिक्पति.	१७१४
परिणाह.	१५८५	पाशुजालिक.	१६०७
परित्राण.	१६७१	पासुचन्दन.	१५८५
परिपूर्णसहस्रचन्द्र-		पाण्डव.	१६८२
वती	१५७६	पाण्डवायन.	१६८२
परिवारक.	१६४१	पाण्डवेय.	१६८२
परिविद्ध.	१५८३	माताला.	१७०७
परिस्पन्द.	१६७६	पादकीलिका.	१६७८
परुत्.	१७४७	पादजङ्घ.	१६९७
परुल	१७२०	पादनालिका.	१६७८
परैधवि	१७४५	पादपालिका.	१६७८
प्रपट.	१६३९	पादपीठी.	१६९८

पादरथी.	१६९७	पीथ.	{ १५५२
पादवीथी.	१६९८		{ १७१३
पादर्शीली.	१६७८	पुटक.	१६७४
पादाङ्गुलीयक.	१६७८	पुण्यश्लोक.	१६०६
पादात.	१६५०	पुतारिका.	१६६९
पारिकर्मिक.	१६८४	पुत्री.	१६०३
पारिमित.	१६४९	पुनः	१७४३
पारिशोल.	१६३८	पुरल.	१६०१
पालक.	१७२०	पुराणान्त.	१५७९
पालि.	१६५५	पुराध्यक्ष.	१६८४
पावन.	१७०७	पुरुष.	{ १६०६
पिकवान्धव.	१५६७		{ १६११
पिङ्ग.	१७२५	पुरुषव्याघ्र.	१७३७
पितृगणा.	१५९६	पुरोगामिन्.	१७२४
	{ १६६८	पुष्कर.	१५५१
पिप्पल.	{ १७०७	पुष्करिन्.	१७१७
पीठसर्पिन्.	१६४७	पुष्टिवर्धन.	१७३४
पीडन.	१६५३	पुष्परजस्.	१६७५
पीतकावेर.	१६७५	पुष्पसाधारण.	१५६७
	{ १५५१	पुष्पहास.	१६१४
पीतु.	{ १५५५	पूजित.	१५४६
		पूतार्चिस्.	१५६१

पूर्वतरा.	१७४७	प्रख्यम्.	१५५७
पूर्वेद्युम्.	१७४५	प्रगल्भा.	१५९३
पृथु.	१७११	प्रचक्षम्.	१५५७
पृदाकु.	१७१२	प्रजवुक.	१६६०
पृश्निगर्भ.	{ १६०४ १६०९	प्रजाकर.	१६८६
		प्रतियत्न.	१६७६
पृश्निशृङ्ग.	१६०४	प्रतीचीश.	१५८१
पृष्ठ.	१७१२	प्रत्यक्.	१७४९
पेचकिन्.	१७१७	प्रत्यूपाण्ड.	१५५२
पेचिल.	१७१७	प्रपातिन्.	१७००
पेशी	१६९८	प्रभा.	१६०३
पैशाची.	१७६२	प्रमर्दन.	१६१७
पोपयिबु.	१७३३	प्रमोदित.	१५८२
पौत्री.	१५९९	प्रलापिन्.	१६१९
पौर.	१६१९	प्रलोभ्य.	१६६१
पौरिक.	१६८४	प्रवर.	१६७२
प्रकर.	१६७३	प्रवरवाहन.	१५७८
प्रकर्षक.	१६२१	प्रवाहिक.	१५८०
प्रकीर्णक.	१७२०	प्रसङ्ग	१६८७
प्रकीर्णकेशी.	१५९९	प्रस्रव.	१६३८
प्रकूप्माण्डी.	१५९५	प्रास्रव.	१६३८
प्रखल.	१६३६		

प्राच्.	{ १७४३	बलि.	१६२८
	{ १७४९	बलित्.	१६४४
प्राण.	१७१३	बलिन्.	१६१९
प्राध्वम्.	१७४१	बलिन्दम.	१६०६
प्राश्निक.	१६९६	बहुपुत्री.	१६०१
प्रियङ्गु	१६७५	बहुभुजा.	१५९४
प्रियदर्शन.	१७३७		{ १५५१
प्रियवादिका	१६२९	बहु रूप.	{ १५८४
प्रोथिन्.	१७२०		{ १६१३
	फ.	बहुलमीव.	१७३१
फलकित्.	१६७३	बहुशृङ्ग.	१६१४
फलोदय.	१५४५	बाभ्रवी.	१५९१
फल्गुनाल.	१५६५	बालचर्य.	१६०५
फाल.	१६१९	बालसात्म्य.	१६४१
फाल्गुनानुज.	१५६५	बाहुचाप.	१६६७
फुल्लरु.	१६३१	बाहूपनाहुसन्धि.	१६६६
	घ.	बीजदर्शक.	१६३३
बदरीवासा.	१५९३	बीजोदक.	१५७२
बन्धुदा.	१६५४		{ १५५४
बर्गरी.	१६६१	बुध.	{ १६२३
बर्हिध्वजा.	१५९२		{ १६२३
बलदेवसप्त.	१६०३	बोधि.	{ १७३४

ब्रह्मचारिणी.	१५९७	भाटक.	१६९६
ब्रह्मण्य.	१५५८	भाटि.	१६३६
ब्रह्मनाभ.	१६१६	भाण्डिक.	१६९८
ब्रह्मन्.	१५५१	भानुकेसर.	१५५०
भ.	.	भानेमि.	१५५०
भगनेत्रान्तक.	१५८४	भासुर.	१६३१
भगवत्.	१६२३	भिक्षणा.	१६३७
भट्ट.	१६३३	भिक्षुणी.	१६५५
भणित.	१६२४	भीमा.	१५९५
भण्डिवाह.	१६९८	भीरु.	१७०४
भद्ररूपिल.	१६१२	भीरुक.	१७०४
भद्रकाली.	१५९५	भुजदल.	१६६६
भद्रचलन.	१६१९	भुजि.	१७१३
भद्ररेणु.	१५७७	भूतनाशन.	१६४५
भद्रश्री.	१६७३	भूरि.	१५८८
भद्राङ्ग.	१६१९	भृगु.	१५५७
भरटक.	१६३३	भौम.	१५५६
भरथ.	१७१३	भ्रामरी.	१५९१
भरुज.	१६४१	म.	
भर्भरी.	१६२०	मङ्गलखान.	१६५२
भल्लह.	१७२४	मङ्गलाहिक.	१६५२
भव्य.	१५४४	मङ्गल्य.	१६४२

मङ्गु.	१६३०	मयुक.	१७३१
मणिकण्ठक.	१७३५	मयूरचटक.	१७३४
मण्डल.	१७२५	मराल.	१७३६
मत्स्योदरी.	१६९६	मरीच.	१६४४
मथन.	१६२१	मरुद्रथ.	१७२१
मदननालिका.	१६५४	मरुक.	१७३१
मदशौण्डक.	१६७४	मर्क.	१७१४
मदाम्बर.	१५७७	मर्त्यमहित.	१५४६
मदोल्लापिन्.	१७३२	मर्मचर.	१६६७
मधुक.	१७०३	मर्मभेदन.	१६८५
मधुकण्ठ.	१७३२	मर्मराल.	१६३९
मधुघोष.	१७३२	मलयवासिनी.	१५९७
मधुज्येष्ठ.	१६४२	मलुक.	१६६८
मधुरा.	१६४३	मल्लिकाक्ष.	१७२२
मध्यलोका.	१६९९	महस्.	१७४४
मध्यस्व.	१६९६	महाकच्छ.	१७०९
मनुज्येष्ठ.	१६८७	महाकान्त.	१५८७
मनोदाहिन्.	१६२१	महाकान्ता.	१६९९
मनोहारिन्.	१६५५	महाकाय.	१७१८
मन्दरमणि.	१५८६	महाकाली.	१५९५
मन्दरावासा.	१५९७	महाकम.	१६१३
मन्दीर.	१६७८	महामह.	१५५७

महाचण्डी.	१६०४	महासारथि.	१५५३
महाजया.	१५९४	महास्थाली.	१७००
महातपस्.	१६१४	महाहंस.	१६१५
महानाद.	१५८८	महीप्रखार.	१७०९
महानिशा.	१६०२	महेन्द्राणी.	१५७६
महापक्ष.	१६२२	महोत्सव.	१६२०
महाफला.	१६९०	मांसनिर्यास.	१६७१
महाबल.	१७०२	माद्रिय.	१६८२
महामति.	१५५६	माधवी.	१७४१
महामद.	१७१८	माधव्या.	१७४०
महामाय.	१६१६	मानञ्जर.	१६०९
महामाया.	१५९१	मानस्तोका.	१५९६
महान्चुक.	१५८६	मारी.	१६०३
महायोगिन्.	१७३५	मार्गणा.	१६३७
महारौद्री.	१६०२	मार्जारकण्ठ.	१७३१
महाविद्या.	१५९४	मापाशिन्.	१७२१
महावेग.	१६२२	मासमल.	१५६८
महाशय.	१७०९	मास्.	१५५३
महाशिला.	१६९२	माहाराजिक.	१५४८
महासत्य.	१५७९	मिहिर.	१५७५
महासत्त्व.	{ १५८२	मिहिराण.	१५८४
	{ १६२३	मुखखुर.	१६६४

मुखभूषण.	१७०३	मौलि.	१६६१
मुद्गमुञ्.	१७२१	मौलि.	१७००
मुनय.	१६९४	य.	
मुनि.	१५५९	यज्ञत.	१५५४
मुरन्दला.	१७१०	यज्ञधर.	१५५४
मुरला.	१७१०	यज्ञनेमि.	१६१०
मुपुण्डी.	१६९३	यक्षराज्.	१६१७
मूक.	१७३८	यज्ञवह.	१५७८
मृदुपाठक.	१७३९	यथा.	{ १७४२
मृदुल.	१६७२		{ १७४७
मेघकफ.	१५७१	यदा.	१७४६
मेघनादानुलासक.	१७३१	यम.	१५५८
मेघारि.	१७१५	यमकील.	१६१८
मेघास्थिमिञ्जिका.	१५७१	यमस्वसृ.	१५९९
मेचक.	१६६८	यमुनाग्रज.	१५७८
मेघातिथि.	१७३८	यर्हि.	१७४६
मेरुपृष्ठ.	१५४५	यवनारि.	१६१७
मेर्वद्विकर्णिका.	१६९९	यागसन्तान.	१५७६
मैथुनिन्.	१७३६	यादवी.	१५९१
मोदक.	१६४०	यामनेमि.	१५७४
मोह.	१६३१	याम्या.	१५६१
मोहनिक.	१५६५	युगपत्.	१७४६

युगांशक.	१५६८	रत्निपृष्ठक.	१६६६
युवन.	१५५६	रन्तिदेव.	१६१४
योगनिद्रालु.	१६११	रत्निनदी.	१७१०
योगिनी.	१५९५	रसनारद.	१७२९
योगिन्.	} १५८८	रसमातृका.	१६६५
		रसा.	१६६५
		रसापायिन्.	१७२३
योग्य.	१६४१	रसालेपिन्.	१६६४
यौवनोद्भेद.	१६२०	रसिका.	१६६५
र.		रसोत्तम.	१६४१
रक्तग्रीव.	१५८०	रखा.	१६६५
रक्तजिह्व.	१७२७	राक्षसी.	१५६१
रक्तदन्ती.	१५९४	रागरज्जु.	१६२१
रक्तमस्तक.	१७३६	रागरस.	१६५९
रक्तवर्ण.	१७०५	राज.	१५५३
रजस्.	१७०३	राजराज.	१५५४
रजोबल.	१५६२	रात्रिचर.	१६३७
रणेच्छु.	१७३४	रात्रिनाशन.	१५५०
रतावुक.	१६६९	रात्रिवल.	१५०१
रतोद्धह.	१७३२	रात्रिराग.	१५६३
रत्नगर्भ.	१५८२	रिष्टा.	१७४०
रत्नबाहु.	१६१४	रुचि.	१६४६

रुद्र.	१५४८	लाङ्गुल.	१६७०
रुद्रतनय	१६८७	लाञ्छनी.	१६५४
रुरु.	१७२३	लालस.	१६४६
रूपग्रह.	१६६३	लालिनी. ॥	१६७७
रुप्र.	१७०४	लिप्ता. ०	१६४६
रेतोधस्.	१६५९	लेपन.	१६७१
रेरिहाण.	१५८९	लोकनाथ.	१६२३
रेवती.	१५९३	लोकनाभ.	१६१५
रोमलताधार.	१६६८	लोकप्रकाशन.	१५५२
रौद्री.	१६०२	लोकवन्धु.	१५५०
ल.		लोत.	१६३१
लक्षहन्.	१६८५	लोभन.	१७०५
लक्ष्मीपुत्र	१७२१	लोभकिन्.	१७२९
लघु.	१६७२	लोल.	१६४६
लङ्गुल	१६७०	लोलघण्ट.	१७१४
लङ्गुक.	१६४०	लोहकटकसचिता	१६९२
लतापर्ण.	१६०७	लोहदण्ड.	१६९१
लपित.	१६२४	लोहनाल.	१६८६
लम्पट.	१६४६	लोहमात्र.	१६९३
लम्बा.	१६००	लोहिताक्ष.	१६१७
लम्बिका.	१६३०		
ललना.	१६६५		

व.

वक्रदल.	१६६५
वक्रदंष्ट्र.	१७२८
वज्र.	१७०४
वज्रदक्षिण.	१५७५
वञ्चति.	१७१२
वटिका.	१६३९
वडवा.	१६५६
वत्.	१७४२
वत्स.	१५६९
वदाल.	१७३९
वनन्तप.	१७२४
वनराज.	१७२६
वन्दीक.	१५७४
वप्य.	१६५९
वमि.	१७११
वयुन.	१५७५
वर.	१६७५
वरक.	१६८०
वरदा.	१५९३
वरद्रुम.	१६७३
वरयात्रा.	१६५०

वरवृद्ध.	१५८५
वरा.	१५९१
वराण.	१५७४
वरारोह.	१६११
वराहकर्णक.	१६९४
वर्धमान.	१६१२
वर्षकोश.	१५६५
वर्षाशक.	१५६४
वर्षात्रीज.	१५७२
वलयप्राय.	१६९१
वल्लकी.	१६२५
वश.	१६३५
वंश.	१६१८
वंशा.	१७३९
वसु.	{ १६४७
	{ १७०४
वसुप्रभा.	१५८३
वसुसारा.	१५८३
वल्लपेशी.	१६७९
वल्ल.	१६७९
वह.	१७१४
वह्निनेत्र.	१५८७

वह्निम्.	१७१६	वासवावास.	१५४५
वा.	{ १७४२	वासिता.	१७१९
	{ १७४३	वासुदेव.	१७२१
वाग्दल.	१६६४	वासुभद्र.	१६१३
वाग्मिन्.	{ १५५७	वासुरा.	१५६२
	{ १७३८	विकचा.	१६००
वाच्.	१५५७	विकराला.	१६०१
वाजिन्.	१५५०	विगतद्वन्द्व.	१६२४
वायु.	१५४८	विजय.	{ १६८०
वायुम.	१५४६		{ १६८६
वायुवाहन.	१६११	विजया.	१५९६
वार.	१६८५	विजयिन्.	१६९५
वारङ्ग.	१७३०	विज्ञानदेशन.	१६२३
वारवाणि.	१६५६	विथुर.	१५८०
वारिवाहन.	१५७०	विद्या.	१६७७
वारुणि.	१५६०	विद्यामणि.	१६७७
वारुणी.	१५९५	विधातृ.	१६१३
वार्तिक.	१६५३	विनोद.	१६५९
वार्मसि.	१५७०	विन्ध्यकूट.	१५५९
वालपुत्रक.	१६७१	विन्ध्यनिलया.	१५९२
वासनीयक.	१६७४	विपुलस्कन्ध	१५५३
वासरकन्यका.	१५६१	वियद्भूति.	१५६३

वियाम.	१६६७	वृत्र.	१५६२
विरजस्	१६०१	वृन्दाङ्क.	१६१६
विलङ्गा.	१६००	वृषणश्च.	१५७६
विलोमजिह्व.	१७१८	वृषाक्ष.	१६१३
विशसन.	१६८८	वृषोत्साह.	१६१०
विशालक.	१६२२	वेणुतटीभव.	१७०६
विशालाक्ष.	१५८६	वेदोदय.	१५५२
विशालाक्षी.	१५९८	वेध्या.	१६३०
विशोक.	१७३५	वेल्लिताम्र.	१६६१
विश्वमुञ्.	१६१६	वै.	१७४२
विश्वेदेव.	१५४७	वैकुण्ठ.	१५४९
विष.	१७०७	वैजयन्त.	१६०५
विषाग्रज.	१६८८	वैणव.	१७०६
विषाणान्त.	१६०५	त्राज.	१७३५
विषापह.	१६२१	व्यञ्जन.	१६६४
विष्किर.	१७३४	व्यवहार.	१६८६
विष्णुशक्ति	१६२०	व्यादीर्णास्य.	१७२७
वीक्ष्य.	१६३१	व्याधिस्थान.	१६६०
वीरभवन्ती.	१६५८	व्योमधूम.	१५७०
वीरशङ्कु.	१६८५	व्योमोल्मुक.	१५५६
वृकोदर.	१६१४		
वृजिन.	१६६१		

श.		श.	
शकुनि.	१७३७	शकुली.	१६३९
शकाणी.	१५७६	शस्त्र.	१६८९
शङ्कु.	{ १५८० १५८९ १६७०	शाकम्भरी.	१५९८
		शान्ति.	१५४४
		शान्तियात्रा.	१६५१
शठ.	१७०३	शारद.	१५६८
शतक.	१६०८	शार्वरी.	१५६२
शतघ्नी.	१६९२	शालिहोत्र.	१७२१
शतमुखी.	१६०१	शाल्क.	१७०८
शतवीर.	१६१६	शास्त्र.	१६८६
शताक्षी.	१५६१	शिखरवासिनी.	१६०३
शतानन्द.	१६१७	शिखिमृत्यु.	१६२०
शतावरी.	१५७५	शिद्धानक.	१६४९
शङ्ख.	१६१८	शिरःपीठ.	१६६६
शर्पावि.	१५७५	शिलानीह.	१६२२
शबर.	१५८७	शिलोद्भव.	१७०५
शमान्तरु.	१६२०	शिवकीर्त्तन.	१६१८
शयत.	१५५४	शिवङ्कर.	१६८७
शराभ्यास.	१६९४	शिवदूती.	१५९९
शरु.	१६१७	शिवारि.	१७२३
शलिक.	१६११	श्रीतल.	१७१५
		श्रीतीभाव.	१५४४

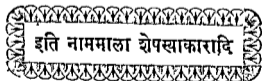
शीर्षकः	१६७२	शैलाट.	१७२६
शीलक.	१६६२	शोध्द्य.	{ १६७०
शुक,	१७०५		{ १७०४
शुक्र.	१५६४	शोभ.	१५४६
शुचि.	१७१४	शौण्ड.	१७३४
शुण्डाल.	१७१९	शौण्डी.	१६४४
शुनि.	१७२३	श्येनाक्ष.	१७३६
शुभाशु. ०	१५५३	श्रवण.	१६०७
शुभ्र.	१७०४	श्रविष्ठारमण.	१५५५
शूलधरा.	१५९२	श्रीकर.	१६११
शृगाली.	१६९५	श्रीगर्भ.	{ १६१०
शृङ्ग.	१६७२		{ १६८६
शृङ्गमुख.	१६२७	श्रीघन.	१६४२
शृङ्गवाद्य.	१६२७	श्रीमत्.	१७३८
शृङ्गोष्णीप.	१७२७	श्रीमत्कुम्भ.	१७०५
शेफ.	१६७०	श्रीनराह.	१६१८
शेफस्.	१६७०	श्रीवेष्ट.	१६७६
शेव.	१७३८	श्रुतकर्मन्.	१५५७
शेषाहिनामभृत्.	१६१९	श्रुतश्रव.	१५५८
शैलधन्वन्.	१५८६	श्वस्.	१७४४
शैला. ०	{ १५९८	श्वेत.	१७१६
	{ १७४०	श्वेतरूप्य.	१७०३

श्वेतवाहन.	१५५३	सन्ध्यावल.	१५८१
घ.		सन्न.	१६७९
पडङ्गक.	१६६०	समन्तभुज्.	१७११
पडङ्गजित्.	१६०८	समर्थ.	१६५०
पड्स.	१७०७	समर्धुका.	१६५७
पष्टिहायन.	१७१८	समवभ्रंग.	१६५३
पष्ठी.	१५९२	समारट.	१६७०
स.		समितिजय.	१६१२
संवत्.	१५६८	समितीपद.	१५८१
सवृत्.	१५८१	समिर.	१५८८
सत्यवती.	१६९६	समोद्धरु.	१७०२
सत्यसङ्गर.	१५८२	सम्भृत.	१७१३
सत्याग्नि.	१५६०	सम्भेद.	१७१०
सदागति.	१५५१	सर.	१६४२
सदादान.	१५७७	सरीसृप.	१६१६
सदायोगिन्.	१६१८	सर्वधन्विन्.	१६२१
सद्यम्.	१७४५	सर्वर्तु.	१५६८
सनत्.	१६०६	सल.	१६६६
सन्तति.	१६५७	सलवण.	१७०३
सन्तान.	१६५७	सलिलप्रिय.	१७२७
सन्धिवन्धन.	१६७२	सहस्रजित्.	१६१०
सन्ध्यानाटिन्.	१५८९	सहस्रदंष्ट्र.	१७३८

सहस्राङ्क.	१५५०	मुखोत्सव.	१६५९
सांवत्सररथ.	१५५१	सुगन्धिक.	१७२७
साध्य.	१५४६	सुदर्शन.	{ १५७७
सायक.	१६८६		{ १७३७
सारण.	१६२६	सुधन्वन्.	१६१६
सारिका.	१६२६	सुधाकण्ठ.	१७३२
सावित्री.	१५९७	सुनन्दा.	१६००
सिंहकेसर.	१६४०	सुनन्दिनी.	१७१०
सिंहविक्रम.	१७२०	सुनिश्चित.	१६२३
सित.	१५६४	सुप्रसन्न.	१५८३
सिताङ्क.	१५८७	सुप्रसाद.	१५८४
सिद्धसेन.	१६०५	सुभग.	१५८५
सिन.	१६६०	सुभद्र.	१६०७
सिनीवाली.	१५९४	सुयामुन.	१६१८
सिन्धुवृष.	१६१४	सुरवेला.	१७१०
सिन्धुसङ्गम.	१७१०	सुरालय.	१७१३
सिन्धूत्थ.	१५५५	सुरावृत.	१५५२
सिरामूल.	१६६९	सुरोत्तम.	१६१५
सीमिक.	१७१५	सुवाल.	१५४६
सु.	१७४२	सुवृष.	१६१३
सुकृत.	१५४४	सुशर्मन्.	१५४९
सुखसुप्तिका.	१६३२	सुपेण.	१६१२

सुष्ठु.	१७४४	स्त्रीदेहार्ध.	१५८७
सुप्ताप.	१६३२	स्थिर.	{ १५५८
सूक्ष्मनाभ.	१६१५		{ १६१६
सूचक.	१७२३	स्थिरमद.	१७३०
सूचिकाधर.	१७१७	स्थेय.	१६८३
सूचिन्.	१६९७	खावन्.	१६७२
सूत्रकोण.	१६२६	खेहु.	१५५६
सूनृत.	१५४४	ख.	१७४२
सूर्पकर्ण.	१७१८	खन्द.	१५५५
सृप्र.	१५५४	खजातिद्विप्.	१७२४
सुमर.	१७१५	खनि.	१७१३
सेव्य.	१७०६	खमुखभू.	१६२२
सैरिक.	१५४५	खयम्.	१७४४
सैरिन्.	१५६६	खस्तिक.	१७३५
सोम.	१६०९	खस्त्ययन.	१६५२
सौमनस.	१६७४		ह.
सौम्य.	{ १६९५	ह.	१७४२
	{ १७०४	हंस.	१७२१
स्कन्दमातृ.	१५९६	हकारक.	१६२५
स्कन्धशृङ्ग.	१७२६	हनुप.	१५८०
स्कन्धिन्.	१७१५	हयङ्गप.	१५७७
स्तब्धसम्भार.	१५८०	हराद्रि.	१७०१

हरितच्छद.	१७१५	हीर.	१५९०
हरिमत्.	१५७४	हीरी.	१६०३
हवन.	१७१२	हुडुक.	१६२७
हविस्.	१७१२	हुल.	१६९४
हस्तिमल्ल.	१६०६	हुलाग्रका.	१६९०
हासा.	१५९५	हुलमातृका.	१६८६
हि.	१७४२	हृत्कर.	१५९०
हिमवद्धस.	१७०१	हेरम्न.	१७२६
हिमा.	१५९५	होलि.	१६५१
हिमागम.	१५६७	हेपिन्.	१७२०
हिरण्यकेश.	१६०९	हैमवती.	१६०३
हिरण्यनाभ.	१६१०	ह्रस्व.	१६४८
शी.	१७४२		

शीलोच्छे अकारादि.

अ.		अजिता.	१७५४
अशुपति.	१३	अटरूपक.	१८५२
अशुमत्.	{	अटाटा.	१८८५
		अट्ट्या.	१८८५
अशुमालिन्.	{	अति.	१८८८
		अतिसारकिन्.	१७८३
अकूमार.	१८४६	अत्रिनेत्रप्रसूत.	१०५ टी०
अकृश.	१७	अदितिज.	८८ ,,
अग.	१८४०	अद्रिद्विप्.	१७४ ,,
अग्निजन्मन्.	२०९	अधियाङ्ग.	१८१६
अग्न्याहित.	१८२२	अनिन्द्रिय.	१८७४
अग्रिम. ७	१७९४	अनुग.	१७८८
अग्नेगू.	४९८ टी०	अनुतर्प.	१८२९
अङ्गना.	५४२	अनुयोग.	२६३ टी०
अङ्गण,	१८३७	अनून.	१८७८
अङ्घ्रि.	१७९८	अनूराधा.	१५६०
अच्युतदेवी.	१७५४	अनेकातवादिन् {	२५ टी०
अजगव.	१७६४		१८२६
अजगाव.	१७६४	अनेडमूक.	१७७२

अन्तरीक्ष.	१७६२	अमृतव्रत.	७ टी०
अन्ती.	१८३९	अमृतान्धस्	७ टी०
अन्तेपद्.	१७५६	अमृताश.	{ ७टी०
अन्दोलन.	१८८३		{ ८८
अन्दू.	१८६	अमृताशन.	७ टी०
अन्ध.	१८४५	अम्बुद.	१०५१ टी०
अन्धकारि.	२०० टी०	अम्बल.	१८७६
अन्धातमस.	१७६२	अयुरूपलाश.	१५ टी०
अन्यमृत.	१८६७	अयुक्शक्ति.	१५ टी०
अपचायित.	१७८२	अयुगिपु.	१५ टी०
अपराजित.	९४ टी०	अयुङ्नेत्र.	१५ टी०
अपांनाथ.	१८८ ,,	अयोनि.	१८३९
अप्रतिचक्रा.	१७५४	अररे.	१५३७ टी०
अब्दवाहन.	१९७ टी०	अरिष्टहन्.	२२१
अभिज.	१७८९	अर्थ.	१८७५
अभिपुत.	४१५ टी०	अर्थिक.	१८१९
अभीपु.	९९ टी०	अर्थनाराच.	७८० टी०
अभ्रपिशाचि.	१७६१	अलक्तक.	१८०८
अमृतप.	७ टी०	अलिन्.	१८५९
अमृतपायिन्.	७ टी०	अलिगर्द.	१८६६
अमृतभुज.	७ टी०	अवगण.	१८८०
अमृतलिह्.	७ टी०	अवगणना.	१८८३

अवनद्ध.	२८७ टी०
अवन्ध्य.	१७६७
अवमानना.	१८८३
अवरा.	१८६०
अवसक्थिका..	१८०६
अवस्कन्द.	१८२०
अवाची.	१६७ टी०
अविनश्वर.	१६६ टी०
अविसवादिवाच्.	७३४ ,,
अवीरा.	१७९३
अव्यय.	७४२ टी०
अशुचि.	१८००
अष्टापद.	१८६४
असत्य.	२६५ टी०
असित.	१६ टी०
अमुराचार्य.	१२० टी०
असुहृत्.	{ १८१३ ७२९ टी०
असूर्क्षण.	१८८३
असुकसंज्ञ.	१८०१
अस्वितेजस्.	१७९९
अहनमिका.	१७६९

अहम्यथमिका.	१७६९
अहिभुज्.	१३ टी०
अहिरिपु.	१३ टी०
अहो.	१८८८
आ.	
आ.	१७६५
आकर.	१८७७
आक्षपटलिक.	१७८५
आक्षारणा.	१७६७
आक्षारित.	१७८१
आग्नीधी.	१८२१
आच्छादन.	१८०४
आण्ड.	१७९७
आतपत्र.	७१७ टी०
आतिथ्य.	१७८९
आत्मज.	६ टी०
आत्मजन्मन्.	६ टी०
आत्मजा.	५४२ टी०
आत्मम्.	{ ६ टी० २२९ टी०

आत्मयोनि.	{ ६ टी० २१३ टी० २२९ टी०	आस्तरण.	१८०६
आत्मरुह.	६ टी०	इ.	१७६५
आत्मसम्भव.	६ टी०	इत्वर.	१८७१
आत्मसूति.	६ टी०	इन्द्रावरज.	९ टी०
आदिकवि.	१८२४	इन्वका.	{ ११० १७५९.
आदित्य.	८८ टी०	इपुधि.	७८२ टी०
आघ्राण.	१७८०	इंध.	
आनुपूर्वी.	१८८६	ईश्वरी.	१७६५
आन्तःपुरिक.	१८१३	ईह.	४३० टी०
आन्तर्वेशिक.	१८१३	उ.	
आप्लाव.	१८००	उच्छादन.	१८००
आयु.	१८७४	उत्कण्ठ.	३१४ टी०
आयुर्वेदिक.	१७८४	उदरिक.	४५० टी०
आवसित.	१८५७	उदस्त.	१८८३
आयुष्मत्.	१७८५	उद्घाटन.	१८४८
आशिमू.	१८६६	उद्घात.	१८८६
आशिर.	१७७८	उद्घातन.	१८४८
आशी.	१८६६	उद्धा.	५४२
आधिनेय.	१७६४	उन्दर.	१८६५
आधयाग.	१८४९	उपक्या.	१८३६

उपधा.	१७७६
उपयन्तृ.	१७९२
उपवस्त्र.	१८२३
उपशोचन.	२७५ टी०
उपवर्त्तन.	१८३४
उपासना.	१७८८
उरगभूषण.	१९९
उरसिज.	६०३ टी०
उर्वाधर.	१८
उर्वाभृत्.	१८
उशती.	१७६८
उपारमण.	२३० टी०
उष्णचारण.	७१७ टी०
उहार.	१८७२

ऊ.

ऊर्जस्वत्.	१८१९
ऊर्ज.	१८१९
ऊर्ध्वदैहिक.	३७४
ऊहा.	१७६९

ऋ.

ऋजुरोहित.	१७९
ऋप्यकेतु.	२३० टी०

ए.

एककुण्डल.	१८६६
एकनेत्र.	१९६
एकाक्ष.	४५३ टी०
एनतेन.	१८८९

ओ.

ओदुम्बर.	१८४१
----------	------

औ.

औत्तानपाद.	१२२ टी०
औत्तानपादि.	१२२ टि०
औदारिक.	१७८३
औपवस्त्र.	१८२३
औपवास्त्र.	१८६०
और्ध्वदैहिक.	१७७५
औपधीश.	१०४ टी०

क.

क.	१८४५
कंस.	१०४९ टी०
कंसजित्	२२१ टी०
ककुत्.	१८६२
ककुद्.	१८६२
कक्षापुट.	१८०५

कक्षीकृत.	१८८४	कलानिधि.	१०५ टी०
कखटी.	१८४१	कलिन्दतनया.	१८४७
कडिन्दिका.	२५८ टी०	कल्मष.	१८७९
कणाद.	१८२६	कवचित.	१८१५
कण्डूति.	४६४ टी०	कवार.	१८३७
कद्वर	३५० ”	कवितृ.	१७७२
कनिश.	१८५७	कशालका.	१७९८
कनिष्ठ.	१८७८	कशिपु.	१८०७
कन्तु.	१७६६	काकलि.	१४१० टी०
कपालिन्.	१९९ टी०	कात्य.	{ २७५ टी०
कपोणि.	१७९६		{ १८२५ ”
कमन.	१७८१	कान्त.	५१६ टी०
कमलजन्मन्.	२१३ टी०	कामध्वंसिन्.	२०० टी०
कमलयोनि.	२१३ टी०	कारेणव.	१८२५
कमलिनी.	१८५५	कार्तिकेय.	२०८ टी०
कररुह.	५९४ टी०	कालकण्ठक.	१८६९
कराची.	१७९०	कालनेमिहर.	२२१ टी०
करि.	१८५९	कालानुसार्ध.	१८०२
कर्कन्धू.	१८५२	कालिका.	१७६३
कर्ण.	१८२७	कालिन्दीकर्षण.	९२४ टी०
कर्णान्दू.	१८०४	कालिन्दीसू.	९५ टी०
कर्णारि.	७१० टी०	कालिन्दीसोदर.	९ टी०

कालियदमन.	{ १० टी० २२१ टी०	कुरण्डक.	१८५१
कालियशासन.	१० टी०	कुरपर.	१७९७
कालियारि.	१० टी०	कुलक.	१७८६
किकिदीवि.	१८६९	कुलपालिका.	५१५ टी०
किकी.	१८६८	कुलिङ्ग.	१८६९
किङ्किणी.	१८०४	कुल्माप.	१८५७
किञ्चुलुक.	१८५८	कुशूल.	१८३८
किन्नरेश.	१९० टी०	कुप्पाण्डी.	४६ टी०
किर्मीरारि.	७०८ टी०	कुसुम.	१७९६
कुकुन्दुर.	६०८ टी०	कुसुमधन्वन्.	२२८ टी०
कुज.	१११४ टी०	कुसुमबाण.	२२८ ,,
कुटक.	१०२३ टी०	कुसुमायुध.	२२८ ,,
कुटिलाशय.	१७७२	कुहक.	९२६ ,,
कुण्डिनपुर.	१८३५	कूचिका.	१७७८
कुण्डिनापुर.	१८३५	कूर्पास.	१८०५
कुघ्न.	१०२७ टी०	कृतकृत्य.	१७७२
कुमुदसुहृत्.	१०४ ,,	कृतान्त.	१९ टी०
कुमुदिनी.	१८५५	कृतार्थ.	१७७२
कुमुदवत्.	१८५६	कृतिन्.	१७७२
कुमुद्वतीश.	१०४ टी०	कृपाण.	७५८ टी०
कुरण्टक.	१८५१	कृमिजग्ध.	१८०१
		कृशेतर.	१७

कृपक.	८९० टी०
कृष्ण.	१६ ”
केलीकिल.	१७७०
केशिहन्.	२२१ टी०
कैटभारि.	२२१ ”
कैरववन्धु.	१०४ ”
कोटीश.	१८२८
कोपन.	१७७७
कौञ्ज.	१८४०
कौपोदकी.	१७६५
कव्याद.	१८८ टी०
क्रिमि.	१८५८
कुश्वा.	१८६८
क्रोधदारण.	२०९ टी०
क्षणप्रभा.	१८५०
क्षान्ति.	१७७७
क्षान्तिमत्.	७६ टी०
क्षिप्त.	७७९ ”
क्षीरप.	१७७१
क्षुरिका.	१८१८
क्षेत्राजीव.	१८२८

ख.	१०५१ टी०
खकट.	१८७६
खजाक.	१८४०
खडक्किा.	१८३७
खट्टिक.	१८३१
खट्टाङ्गधर.	१९९
खण्डल.	१८७८
खररश्मि.	९५ टी०
खर्जूति.	१७८३
खलत.	१७८२
खलिन.	१८६१
खारीक.	९६९ टी०
खोल.	१८१७

ग.

गगन.	१०५१ टी०
गङ्गाधर.	{ ६ टी० १९९ ”
गजासुरद्वेषिन्.	२०० टी०
गणनाथ.	१९९ टी०
गदाग्रज.	९ टी०
गदाधर.	२१९ टी०

गन्दुक.	१८०९	गोस.	१३९ टी०
गन्धवाह.	१८५०	गौसमी.	१८४७
गभस्तिपाणि.	९६ टी०	गौरीनाथ.	१९० टी०
गरुड.	७८० टी०	गौरीप्रणयिन्.	८ टी०
गरुडगामिन्.	२२१.टी०	गौरीप्रिय.	८ "
गरुडाङ्क.	२१४ टी०	गौरीरमण.	८ "
गरुल.	२३० टी०	गौरीवर.	८ "
गर्जा.	१८७७	गौरीश.	८ "
गर्ह.	२७१ टी०	ग्रहकल्लोल.	१७६०
गवीधुका.	१८५७	ग्रहेश.	९७ टी०
गवेश्वर.	१८२८	च.	
गाङ्गेय.	२०८	चक्र.	१८४८
गाधिनन्दन.	८५० टी०	चक्र.	१३३० टी०
गिरिक.	१८०८	चक्रपाणी.	२१९ टी०
गिरीयक.	१८०८	चक्रवाकबन्धु.	९६ टी०
गुदकील.	१७८४	चक्षुर्विकल.	४५७ टी०
गुल्लञ्छु.	१८५१	चन्द्रमालि.	६ टी०
गुह्यकेश.	१९० टी०	चन्द्रशिरस्.	६ "
गेहिनी.	१७९०	चन्द्रात्मज.	११७ टी०
गोकर्ण.	१८६५	चन्द्रात्मज.	९ टी०
गोप.	१८४४	चन्द्राभरण.	६ टी०
गोपित्त.	१८४२	चन्द्रिका.	१७५९

चन्द्रिमा.	१७५९	चैत्रसख.	२२९ टी०
चपल.	१८४१	चोदित.	१८८४
चरणप.	१८५०	चौर.	१७७६
चरण्टी.	१७९०	छ.	
चरिण्टी.	१७९०	छात.	१८८४
चर्च.	१८७५	छादित.	१८८२
चर्मवसन.	१९८ टी०	छायाङ्क.	१०५ टी०
चलुक.	१७९७	छुरिका.	१८१८
चाणाक्य.	१८२५	छुरी.	१८१८
चाणूरसूदन.	२२१ टी०	ज.	
चाण्डाल.	१८३२	जकुट.	१८७७
चान्द्रभागा.	१८४७	जङ्घाकर.	१७८८
चान्द्रमसायनि.	११७टी०	जनितृ.	१७९५
चारक.	१८२१	जन्म.	१८७३
चिकखल.	१८४८	जमन.	१७७९
चित्रक.	१८०२	जम्भद्विष्.	१७४
चित्रकर.	१८३१	जयन्त.	९४ टी०
चिपिटक.	४०१ टी०	जयन्ती.	१८१४
चिरण्टी.	१७९०	जरट.	१८७६
चिहुर.	१७९५	जलद.	१७ टी०
चूडारत्न.	६५० टी०	जलधि.	१७ टी०
ज्ञेतोभव.	२२९ टी०	जलनीली.	१८५६

जलेशय.	}	३३४ टी०		
		१७६५	टङ्कण.	१८३४
नवन.		१७७९	टङ्कपति.	१८१२
जवा.		१८५४	टीटिभ.	१८६९
जहुकन्या.		१८४६		त.
जागरितृ.		१७८१	तटाक.	१८४९
जाङ्गल.		१८३४	तडाग.	१८४९
जात.		१८८६	तडागिका.	१०९४ टी०
जानुदम्न.		६०१ टी०	तनया.	५४२ "
जानुद्वयस.		६०१ टी०	तनुत्राण.	१८१६
जीव.		१८७३	तन्तुवाय.	१८२९
जीवत्पत्नी.		१७९२	तन्द्रि.	१७६९
जीवातु.		१८७४	तन्द्री.	१७९६
जुगुप्सा २७१टी.		१७६७	तपसी.	१८२१
जैन.		१८२६	तपस्विन्.	८०९ टी०
ज्योत्स्नेश.		१०४ टी०	तपोधन.	७६ "
	झ.		तरवालिका.	१८१८
झम्प.		१८८२	तल.	१८७२
झम्फान.		१८१५	तर्पित.	३९३ टी०
झषध्वज.		२२९ टी०	तल्ल	१८४९
			तापिच्छ.	१८५३
			तारका.	५७५ टी०

तारकान्तक.	२०९ टी०
तिमिरारि.	९६ ”
तिलन्तुद.	१८३०
तुङ्गी.	१७६१
तुन्दिल.	१७८२
तुम.	१८६३
तुपार.	१२३५ टी०
तोमर.	७८० ”
तोयद.	टी० १७
तोयधि.	टी० १७
त्रिकटुक.	१७७९
त्रिदशावास.	टी० ८७
त्रिदिवाधीश.	टी० ८८
त्रिनेत्र.	टी० १५
त्रिपिष्टप.	टी० ८७
त्रिपुरान्तक.	टी० २००
त्रिमार्गगा.	टी० १०८१
त्र्यक्ष.	टी० १५
त्वक्.	१८१६
त्वक्सार.	१८५४
त्वचा.	१८५०
त्विषामीश.	टी० ९७

दक्षध्वरध्वंसक.	२००
दण्डकटक.	१०२३ टी०
दण्डकरोटक.	१०२३ ”
दण्डासन.	७८० टी०
दधिप्राञ्ज्य.	१८२३
दध्याञ्ज्य.	८३२ टी०
दनुजद्विप.	८८ ”
दमूनम्.	१८४९
दम्भोलि.	१०६५ टी०
दयित.	५१६ ”
दशकण्ठ.	७०६ ”
दशान.	१८१६
दशमीस्य.	३४० टी०
दशरथ.	१९ ”
दशवाजिन्.	१०४ ”
दशशतरश्मि.	९५ ”
दशशिरम्.	७०६ ”
दशाश्व.	१०४ ”
दशास्त्र.	७०६ ”
दाहायणी.	{ २०३ ” १७६५

दाक्षायणीश.	१०४ टी०	देवगुरु.	११९ टी०
दाक्षीपुत्र.	१८२४	देवयान.	८९ "
दात्योह.	१८७०	देवराज.	१८ "
दानव.	२३८ टी०	देवलोक.	८७ "
दाय.	१७९२	देववर्त्मन्.	१६३ "
दारिका.	५४२ टी०	देहभाज्.	१३६६ "
दाशरथ.	१८०९	दैतेय.	२३८ "
दिग्वल्ल.	१९८ टी०	दैवप्रमाणक.	३८३ "
दिधीपू.	१७९२	दैववादिन्.	३८३ "
दिनकृत्.	९७ टी०	द्युवसति.	१० "
दिनप्रणी.	९७ "	द्युवासिन्.	१० "
दिनबन्धु.	९६ "	द्युशय.	१० "
दिनरत्न.	९५ "	द्युसदन.	१० "
दिनेश.	९८ "	द्युसद्.	१० "
दिव पृथिव्यौ.	१८३३	द्युसन्नन्.	{ १० "
दिवाश्रय.	१० टी०		{ ८७ "
दिवि.	१८६८	द्योत.	१७५८
दिवौकम्.	१० टी०	द्रप्स्य.	१७७०
दु सज्ञा.	१२०६ "	द्रविण.	१८२०
दुराचार.	८५४ "	द्रादिका.	१७९६
दृष्टिपात.	१७६७	द्वुत.	१८५९
देवगणिका.	१८३ टी०	द्रोण.	१८६८

द्रौणिक.	९६९ टी०	धूमिका.	१८४५
द्वाःस्थ.	७२१ टी०	धृष्णि.	१७५८
द्वाःस्थित.	७२१ ,,	धेनुकध्वंसिन्.	२२१ टी०
द्विगुणाकृत.	९६८ ,,	न.	.
द्विजेश.	१०४ ,,	नक्षत्रवर्त्मन्.	१६३ टी०
द्वितीयाकृत.	९३८ ,,	नक्षत्रेश.	१०४ ,,
द्विविदारि.	२२१ ,,	नमिका.	५३२ ,,
द्विसीत्य.	९६८ टी०	नडि.	६३१ ,,
घ.		नन्दना.	५४२ ,,
घनु.	१८१७	नभःकेतन.	९७ ,,
घनुर्धर.	७७० टी०	नभःपान्थ.	९७ ,,
घनुष्मत्.	७७० टी०	नमुचिद्विप्.	१७४ ,,
घनू.	१८१७	नरकारि.	२२१ ,,
घन्विन्.	७७० टी०	नरपाल.	६९० ,,
घरणीसुत.	११६ (टी०)	नवशक्ति.	१५ ,,
घाचूर.	१८५४	नशन.	१८२० ,,
घाम.	१८३६	नाकेश.	१७३ टी०
घावक.	१८३०	नाटिका.	१७९९
घियाङ्ग.	१८१६	नाट्य.	५४८ टी०
घीमत्.	३४	नाडि.	१७९९
घूममहिषी.	१८४५	नानाविध.	१८८१
घूमयं.	१८४५	नाभिजन्मन्.	२१३ टी०

नारकिक.	(१८७२)
नारकीय.	(१८७२)
नार्यङ्ग.	१८५३
नालिका.	१७६१
निःशेष	१८७८
निःसम्पात.	१७६१
निगल.	१८६०
निधानेश.	१९० टी०
नियुत.	१८२७
निरर्गल.	१८८१
निर्गुण्डी.	१८५३
निर्लयनी.	१८६६
निर्वापण.	३८७ टी०
निशाटनी.	१८७०
निशामणि.	१०५ टी०
निशेश.	१०४ टी०
निपङ्क्तिन्.	१८१७
निपध.	१८७८
निपाद.	१८७८
नीति.	१८१४
नीरद.	१७ टी०
नेदीयस्.	१८८०

नेमिन्.	१७५२
नैकसेय.	१८७ टी०
नैचिकिन्.	१८६२
नैपाली.	१८४३
नैमित्त	१७८६
नैमित्तिक.	१७८६
नैरयिक.	१८७२
न्युब्ज.	१७८२

प.

पक्षिन्.	१४४ टी०
पङ्कजिनी.	.१८५५
पञ्चवाण.	{ १५ टी० २२९,,
पञ्चेपु.	१६,,
पटचोर.	३८२ टी०
पटाका.	१८१४
पट्टन.	१८३५
पट्टिस.	७८७ टी०
पण्डु.	१७९५
पण्यवीथी.	१८३५
पतङ्ग.	६४२ टी०
पतत्री.	१८६७

पुतद्वाह.	१८०७	पलिष.	१८१८
पताकादण्ड.	१८१५	पवनी.	१८३९
पत्रमञ्जरी.	१८०३	पवित्र.	{ १८२३
पत्रवल्लरी.	१८०३		{ १८६३
पद्.	१७९८	पशुधर्म.	१७१४
पद्मपाणि.	९३ टी०	पशुनाथ.	१९९ टी०
पद्मवन्दु.	९६ टी०	पाकद्विप्.	१७४ "
प्रसिनीश.	९७ टी०	पाकशासन.	१७५ टी०
परपुष्ट.	१८६७	पाणिग्राह.	१७९१
परशुधर.	२०७ टी०	पाणिज.	५९४ टी०
परशुराम.	१८२४	पादत्राण.	१८३०
परिजन.	१८११	पादुका.	१८३०
परिणेतृ.	१७९२	पाद्.	१७९८
परिदान.	१८२७	पामर.	१७८३
परिवर्हण.	७१३ टी०	पायतिथ्या.	१८०३
परिवार.	८८३ टी०	पारावत.	१८७१
परिहाय.	१८०४	पारिपट.	२०१ टी०
परीरम्भ.	१८८३	पारिपद्य.	१७८५
पयनुयोग.	२६३ टी०	पारीन्द्र.	१८६४
प्रयत्तय्या.	१८०३	पार्वतीनन्दन.	२०८ टी०
पर्यपणा.	१७८८	पादापाणि.	१८८ टी०
पशुराम.	१८२४	पाशयघ्न.	१८३२

पिक.	१८५९	पुरद्वेपिन्.	१० टी०
पिच्छ.	१८६७	पुरध्वंसिन्.	१० "
पिटक.	१८३९	पुरनिहन्तृ.	१० "
पिनाकपाणि.	६ टी०	पुरभिद्.	१० "
	१९९,"	पुरमथन.	१०,"
पिनाकभर्तृ.	६ "	पुरशासन.	१०,"
पिनाकमालिन्.	६ "	पुरसूदन.	१०,"
पिनाकशालिन्.	६ "	पुरहन.	१० "
पिपासित.	१७७७	पुरान्तक.	१०,"
पिशुन.	१८०१	पुरान्तकारिन्.	१० "
पीयूष.	१७७८	पुरारि.	१० "
पुक्कस.	१८३२	पुरुषेमद्विप्.	१५४ "
पुट.	१८३८	पुरुषदम्न.	६०१ "
पुत्री.	५४२ टी०	पुष्कस.	१३३ "
पुरकेतु.	१० "	पुष्पचाप.	२२८ "
पुरघातिन्.	१० "	पुष्पध्वन.	२२८ "
पुरजयिन्.	१० "	पुष्पन्धय.	१२१३ "
पुरजित्.	१० "	पुष्पलिह.	१२१३ "
पुरदमन.	१० "	पुष्पास्त्र.	२८८ "
पुरदर्पच्छित्.	१० "	पुष्पिता.	१७९३
पुरदारिन्.	१० "	पुष्पेपु.	२२८.टी०
पुरदुह.	१० "	पूतनादूषण.	२२१ "

पूर्वदिगीश.	१७३ टी०	प्रवज्या.	१७५६
पूपदन्तहर.	२०० ,,	प्रशस्त.	१७५५
पृथग्रूप.	१८८१	प्रसादन.	१८३६
पृष्णि	१७५८	प्रस्तर.	१८०६
पेटक.	१८३८	प्रस्मृत.	{ १८२६
पेडा.	१८३८		{ १८८५
पेयूप.	१७५७	प्राग्.	१८८०
पेलक.	१७९७	प्राचीश.	१७३ टी०
पोली.	५९८ टी०	प्राणसम.	५१६ ,,
पौलोमीश.	१७३ ,,	प्राणिन्.	१८७३
प्रणयिन्.	५१६ टी०	प्राणेश.	५१६ टी०
प्रतिग्रह.	१८०७	प्रादुष्कृत.	१८८२
प्रतिचर.	१७७४	प्रादेशन.	१७७७
प्रतिसीरा.	१८०६	प्रापणिक.	१८२७
प्रतिसूर्यशयानक.	१२९९	प्रिय.	५१६ टी०
प्रतीपदर्शिनी.	५०६ टी०	प्रियाल.	१८५२
प्रभविष्णु.	१७८७	प्रेमवती.	१७९१
प्रमथाधिप.	२०७ टी०	प्रेयस्.	५१६ टी०
प्रमृत.	८६६ ,,	प्रेष्ठ.	,, ,,
प्रलम्बघ्न.	२२४ ,,		
प्रवङ्ग.	१८६४	फ.	
प्रवहण.	१८२७	फणिलता.	११५५ टी०

फरक.	१८१८
फाल.	१०३९ टी०
च.	
बकेरुका.	१८७०
बहिंरुत्क.	१८४९
बहिंण.	१८६७
बहिंप्.	१८४९
बलद्विप्.	१७४
बलवत्.	४४८ टी०
बलिपुष्ट.	१८६८
बलिवन्धन.	२२१ टी०
बहुधान्यार्जक.	१७७४
बहुरूप.	१८८१
बाणजित्.	२२१ टी०
बाणधि.	७८२ टी०
बाध.	१८७५
बाहुलेय.	२०८ टी०
बिडाल.	१८६५
बीभत्स.	७१० टी०
बुद्धिसहाय.	१८१२
बोधकर.	१८१९
बौद्ध.	८६१ टी०

ब्रह्मन्.	१८२१
ब्रह्मसूत्र.	१८२३
भ.	
भद्र.	१७५५
भन्द्र.	१७५५
भल्ल.	७८० टी०
भषक.	१८६३
भसल.	१८५९
भिदा.	१८८४
भिद्.	१८८४
भुजशिखर.	५८८ टी०
भूतनाथ.	१९९ ॥
भूधर.	१८ ॥
भूपाल.	६९० ॥
भूभृत्.	{ १८ ॥ १०२७ ॥
भौम.	११६ ॥
अष्टवाण.	७७२ टी०
म.	
मकरकेतन.	२२९ टी०
मकरध्वज.	॥ ॥
मकरालय.	१८४६

मकुट.	१८०२	मनोविलासा.	१७८०
मकुर	१८०७	मन्दाक्ष. ०	१७६९
मङ्ग.	१८१९	मय.	१८६२
मञ्जरी.	११२२ टी०	मयूरथ. ०	२०९ टी०
मण्डलक.	१७८४	मरुदेवी.	१७५३
मण्डितपुत्र.	१७५३	मरुमरीचिका.	१०१ टी०
मतिमत्.	३४१ टी०	मर्जिता.	१७७८
मत्स.	१८७१	मलिनी.	१८६२
मद्र.	१८७७	महानील.	१८४५
मधुकर.	१८५९	महीधर. {	३१७ टी०
मधुप.	१२१३ टी०		{ १०२७ ,,
मधुमथन.	२२१ ,,	महीध्र	१०२७ ,,
मधुलिह.	१२१३ ,,	महीरुह.	१११४ टी०
मधुव्रत.	१२१३ ,,	महेला.	१७८९
मधुसख.	९ ,,	माकन्द.	१८५१
मधुसुहृत्.	२२९ टी०	माणिक्य.	१८४४
मध्यन्दिन्.	१८८१	माणिक्य.	१८३३
मनुष्यधर्मन्.	१९० टी०	माणिमन्त.	१८३३
मनोगव.	१७८०	मानिनी.	५०७ टी०
मनोजन.	१७८७	मायाविन्.	१७७६
मनोयोनि.	२२९ टी०	मायिक.	१७७६
मनोराज्य.	१७८०	मारिप.	१७७९

मार्ग.	१८६१, टी० १५२
मार्द्वीक.	१८२९
मालक.	१८३४
माहेय.	११६ टी०
मीनकेतन.	२२९ ,,
मुनि.	१७५२
मुरारि.	२२१ टी०
मुष्णी.	१७५८
मुस्तक.	१८५८
मूर्च्छा	३०७ टी०
मूर्धावसिक्त	१८०९
मूषिकरथ	२०७ टी०
मृगलाञ्छन.	१०५ टी०
मृत्तिका.	१०५६ टी०
मृत्सा.	१०५९ टी०
मृत्स्ना.	१०५९ टी०
मेकलकन्या.	१८४७
मेघ.	१०५१ टी०
मेघवर्त्मन्.	१६३ टी०
मेधाविन्.	१८७०
मेला.	१७८६
मेढ.	१७८४

मैत्रावरुणि.	१८२४
मैन्दमर्दन.	२२१ टी०
मौहूर्त्त.	१७८६
.	य.
यज्ञाशन	८८ टी०
यज्ञोपवीत.	८४४ टी०
यथोद्गत.	१७७३
यमनित्.	२०० टी०
यमनी.	१८०६
यमरथ.	१८६३
यमराज्.	१८५ टी०
यमलार्जुनभञ्जन-	
'	२२१ टी०
यमसू.	९५ टी०
यमस्वसृ.	९ टी०
याद पति.	१०७३ टी०
यादोनाथ.	१८८ टी०
यामवति	१७६१
यावक.	१८०८
यावन.	१८०२
यान्य.	१८७९
युवती	१८७९

योगिन्.	७६ टी०
योगीश.	१८२४
योपिता.	१७८९
यौवनिका.	१७७१

र.

रक्तिका.	८८३ टी०
रजनीकर.	१०५ टी०
रण्डा.	१७९३
रतिपति.	२२९ टी०
रतिवर	२२९ टी०
रत्नराशि.	१०७४ टी०
रत्नवति.	१८३३
रथकार.	१८३०
रथाङ्ग.	१३३० टी०
रमणीय.	१८७९
रविसारथि.	१०२ टी०
रस.	१८४४
रसजात.	१८४२
रसा.	१८७२
रसाम.	१८४२
रसाल.	१८५१
रदम्.	७४१ टी०

राक्षसेश.	७०६ टी०
राजराज.	१९० टी०
रात्री.	१४१ टी०
राधेय.	७०९ टी०
रामभद्र.	१८१०
राव.	१८७७
राहुमूर्धहर.	२२१ टी०
रुक्मिदारण.	२२४ टी०
रेपस्.	१८७९
रेणुकेय.	८५९ टी०
रोगित.	४५९ टी०
रोहिणीश.	१०४ टी०
रोहिणेय.	११९ टी०

ल.

लक्ष्मणी.	१८६८
लक्ष्मीनाथ.	२१४
लङ्कापति.	७०६ टी०
लड्ड.	१८७९
लिखिता.	१७८६
लिविकर.	४८४ टी०
लीलावति.	५०७ टी०
लुम्बी.	१८५१

लेखक.	१८३१	वला.	१८६१
लेपक.	१८३१	वल्लभ.	५१६ टी०
लोकपाल.	६९० टी०	वागा.	१८६१
लोष्टभेदन.	१८२८	वानमन्तर.	१७५८
लौकायितिक.	१८२६	वानायु.	१८६५
व.		वायुवर्त्मन्.	१६३ टी०
वंशक.	१८०१	वारिज.	११६२ "
वक्षोज.	६०३ टी०	वारिद.	१६४ "
वज्र.	१०६५ टी०	वारिधर.	१६४ "
वडवामि.	१७ टी०	वारिधि.	१०७४ "
वडवानल.	१७ टी०	वारिनिधि.	१०७४ "
वडवावह्नि.	१७ टी०	वारिमुच्.	१६४ "
वतस.	१८०३	वारिराशि.	१०७४ "
वधूटी.	१७९१	वारिवाह.	१६४ "
वध्वटी.	५१२ टी०	वार्दल.	१७६३
वरवर्णिनी.	५०७ टी०	वार्धि.	१७ टी०
वरारोहा.	५०७ टी०	वावल्ल.	७८० "
वरिष्ट.	१७६२	वाशा.	१८५२
वरुणपाश.	१८७१	वासरकृत्.	९७ टी०
वर्णपरिस्तोम.	१८०५	वासवावरज.	२१४ "
वर्ष्य.	१८०१	वाहिक.	१८०१
वलभि.	१०११ टी०	वाह्नीक.	१८६१

विकल्प.	१८७४	विश्वकारक.	५ "
विकार.	१८८७	विश्वकृत्.	५ "
विकृति.	१८८७	विश्वजनक.	५ "
विक्र.	१८५९	विश्वविधातृ.	५ "
विग्रह.	१८७८	विश्वसू.	५ "
विग्रराज.	२०७ टी०	विश्वसृज्.	५ "
विचक्रा.	१२०५ "	विश्वस्पृश्य.	२१२ "
विजय.	९४ "	विश्वलष्ट.	५ "
विजिपिल.	१७७९	विपमनेत्र.	{ १५ "
विक्लेश.	१९० टी०		{ १९६ "
विनोद.	१८३१	विपमपलाज.	१५ "
विन्न.	१८८५	विपमशक्ति.	१५ "
विप्रतीसार.	१८७५	विपमस्पृहा.	४३१ "
विभेदक.	१८५३	विषमाश्व.	९६ "
विमानयान.	८९ टी०	विपमेपु.	१६-२२९टी०
विमानिक.	८९ "	विष्.	१८००
विलेप्या.	३९७ "	विसकण्टिका.	१८७०
विलोचन.	१७९६	विसप्रसून.	१८५६
विवधिक.	१७७४	विस्फोट.	१७८३
विवाहप्रज्ञप्ति.	१७६६	विहङ्गमा.	१७७५
विश्वकर.	५ टी०	वीजन.	१८०८
विश्वकर्तृ.	५ "	वीराशंसनी.	८०१ टी०

वीवधिक.	१७७४
वृत्रद्विप्.	१७४ टी०
वृषकेतन.	६ "
वृषगामिन्.	९ "
वृषध्वज.	६ "
वृषपति.	१२ "
वृषयान.	९ "
वृषलक्ष्म.	६ "
वृषलाञ्छन.	{ १९५ "
	{ १२ "
वृषवाहन.	{ ९ "
	{ १२ "
वृषाङ्क.	६ "
वृषासन.	९९ "
वृष्णि	९९ "
वृसी.	१८२१
वेत्रधर.	१८१२
वेश.	१८००
वैजयन्त.	९४ टी०
वैनतेय.	१०२ "
वैनतेयवाहन.	२२१ "
वैमनस्य.	१३७१ "

वैमानिक.	८९ टी०
वैराट.	१८४४
वैरोध्या.	४५ टी०
वैष्णव.	१८४२
व्याख्याप्रज्ञप्ति.	१७६६
व्योम.	१८२९
व्योमयान.	१५५७
व्योमरत्न.	९५ टी०
व्रीड.	१७६९

श.

शबरारि.	२२८ टी०
शकटारि.	२२१ "
शकल.	१७९८
शकुनावेदनी	१२८९टी०
शक्तिपाणि.	२०९ "
शङ्कुमुख.	१८७१
शाङ्खपाणि.	२१९ टी०
शचीश.	१७३ "
शण्ड.	{ १७७५
	{ १७९५
शण्ड.	. १८६१
शण्ड.	५६२ टी०

शतधार.	१७६३	शिविर.	१८१४
शतार.	१७६३	शिरोरत्न.	६५० टी०
शब्दग्रह.	१७९५	शिला.	१८४३
शमन.	१८२२	शिवकान्ता.	८ टी०
शमभृत्.	७६ टी०	शिवप्रणयिनी.	८ "
शम्बुक.	१८५९	शिवप्रियतमा.	८ "
शरजन्मन्.	२०९ टी०	शिवप्रिया.	८ "
शरासन.	१८१७	शिवरमणी	८ "
शरीरिन्.	१३३६ टी०	शिववधू.	८ "
शर्म.	१८७५	शिववल्लभा.	८ "
शशधर.	१०५ टी०	शिवी.	२०४ "
शशिमूषण.	{ ६ "	शिशुपालनिषूदन	
	{ १९९ "		२२१ टी०
शशिशेखर.	६ "	शीतांशु.	१०५ "
शाक्य.	२३७ "	शीतेतररश्मि.	९५ "
शायक.	१२७३ "	शुष्मन्.	१८४९
शातकौम्भ.	१८४१	शूर.	९६ टी०
शान्तिगृह.	१८३७	शूर्पकारि.	२२८ "
शारिफलक.	१७८७	शूलभृत्.	६ "
शार्ङ्गिन्.	२१९ टी०	शूलायुध.	६ "
शाश्वतिक.	१८८०	शूलास्त्र.	६ "
शिद्धान्तक.	१७९९	शूलिन्.	६-१९९ "

शृगाल.	११६४
शृङ्गार.	१८४३
शृङ्गारजन्मन्.	२२९ टी०
शृङ्गारयोनि.	२२९ ,,
शोणरत्न.	१८४४
शौद्धोदनि.	२३७ टी०
शौष्कल.	१७८०
श्रमणा.	१७२३
श्रवण.	१७५५
श्रीकण्ठसख.	९ टी०
श्रीमत्.	१७७३
श्रीवत्साङ्क.	२१९ टी०
श्रुतिविकल.	४५४ ,,
श्वेतपत्ररथ.	२१५ ,,
श्वेतरस.	४०९ ,,
श्वेतवाजिन्.	१०४ ,,

प.

षट्चरण.	१२१२ टी०
षट्पद.	१२१२ ,,
षडहि.	१२१२ ,,

स.

सस्फेट.	१८२०
सहतल.	१७९७
सगर्भ्य.	१७९४
सङ्कल्पयोनि.	२२९ टी०
सङ्कोच.	१८०१
सङ्घर्ष.	१८८६
सत्येतरत्.	२६५ टी०
सदागति.	१८५०
सदातन.	१८७९
सधर्मचारिणी.	१७९१
सनत्.	१८८८
सनात्.	१८८८
सनिष्ठेव.	२६६ टी०
सन्तति.	१७८९
सन्धि.	१८३६
सप्तच्छद.	१५ टी०
सप्तपलाश.	१६ ,,
सप्तर्षिज.	१७६०
सप्तर्षिपूता.	१४ टी०

समर्पण.	१८८७	सर्वदमन.	१८०९
समाख्या.	१७६८	सर्वेदा.	१८८८
समाधि.	१७६८	सर्वार्थसिद्ध.	९४ टी०
समुद्रकाञ्चि.	९३८ टी०	सर्वीय.	१७५२
समुद्रनवनीत.	{ १०५ ,,	सव्यष्ट.	१८१५
	{ १७५७	सहधर्मिणी.	१७९०
	{ १७५९	सहाय.	१८१३
समुद्ररक्षणा.	९३८ टी०	सांशयिक.	१७८१
समुद्रवसना.	९३८ ,,	सांख्यिक.	१७६२
समुपजोष.	१८८७	सातीन.	१८५६
समृद्ध.	३५८ टी०	सादिन्.	१८१५
सम्पा.	११०६ ,,	साष्टपदिन.	१८१३
सम्फेष्ट.	१८२०	सालवाहन.	१८११
सम्भव.	१७५२	साल्वारि.	२२१ टी०
सम्मार्जक.	१७७४	सिंहवाहना.	२०३ ,,
सरमा.	१८६३	सित.	१८५७
सरसीरुद्ध.	११६२ टी०	सितांशु.	१०५ टी०
सरोज.	१७ ,,	सिताश्व.	१०४ टी०
सरोरुद्ध.	१७ ,,	सितेतर.	१६ टी०
सर्पघञ्जि.	११५५ ,,	सिद्धार्थ.	१७६६

सु.	१८८९	सौर.	१७६०
सुग्रीवाम्रज.	१८१०	सौवर्ण.	६५६ टी०
सुता.	५४२ टी०	स्कन्धावार.	७४६ "
सुतारा.	१७५४	स्तनप.	१७७१
सुधाशु.	१०५ टी०	सैन्य.	१७७६
सुधासू.	१०४ "	स्यला.	९३९ टी०
सुनासीर.	१०५ "	स्थापक.	३३०
सुरपति.	१८ "	स्थूरिन्.	१८६२
सुरयान.	८९ टी०	स्थूल.	१७ टी०
सुरस्त्री.	१८३ "	स्तुहा.	१८५२
सुरस्त्रीश.	१७३ "	स्फुरक.	१८१८
सुरेश.	१७३ टी०	स्फोटन.	१८२५
सुपीम.	१८७६	स्फोटायन.	१८२५
सूका.	१७६९	स्फोटायन.	१८२५
सूत्रामन्.	१७६३	सरवती.	५०७ टी०
सूनु.	५४२ टी०	स्मृतिभू.	२२९ "
सृक्षिणी.	१७९६	खधाशन.	८८ "
सृणिका.	१७९९	खर्गस्त्री.	१७३ "
सौखशायनिक.	१८१९	खर्गिन्.	८८ "
सौखशाय्यक.	१८१९	खर्वासिनी.	१७९०

स्वाहाशन.	८८ टी०	हिङ्गुल.	१८४३
सीकृत.	१८८४	हिमवद्बुहितृ.	९ टी०
ह.	१७९८	हिरण्यकशिपुदारण.	
हनुमत्.	१८१०		२२१ टी०
हयग्रीवरिपु.	२२१ टी०	हृदयेश.	५१६ "
हर्यक्ष.	१७६४	हेम.	१०४३ "
हव्यमुज्.	१०९७ टी०	हेरिक.	१८१२
हालहल.	{ १८५८	इदिनी.	१८४७
हालाहल.		हीकुर्वन्.	१८६५

इति शेषनाममालाकारादि ।

इति फलिफालसर्वेश्वरीहेमचन्द्राचार्यप्रणीताया
नाममालायाः शीलोञ्छस्य शेषनाममाला-
याश्च मूलमकारादिक्रमश्च ।

इति श्रेष्ठि देवचन्द्र ला० जैन पु० ग्रन्थाङ्कः ८८.

निघण्टुशेषेऽकारादिक्रमः

अशुमती.	२१६०	अङ्गोलक.	२०२१
अशुमत्फला.	२०४९	अङ्गारवर्णा.	१९५८
अक्ष.	१९७०	अङ्गारवली.	२०३४
अक्षफल.	२०३१	अङ्गारवल्लिका.	२१६०
अक्षिपीलु.	२०२६	अङ्गुल.	२२६२
अक्षिस्यन्द.	१९५०	अङ्घ्रिपर्णी.	२०८७
अक्षोट.	२०२८	अङ्घ्रिसानुज.	२११२
अगस्त्य.	१९१७	अजप्रिया.	१९६१
अगुरु.	१९१०	अजमोदा.	२१४३
अगूढगन्ध.	२१५१	अजशृङ्गी.	२०७९
अग्निपादप.	१९६१	अजहा.	२१८५
अग्निपुष्पिका.	२०३७	अजाण्टी.	२२३०
अग्निभा.	२०९६	अङ्गनकेशिन्.	१९२६
अग्निमन्थ.	१९७३	अङ्गलिकारिका.	२१७१
अग्निमुखी.	२०२३	अटोला.	२२३६
अग्निशिख.	२१५९	अट्टहास.	२१२७
अग्निशिखा.	२२०२	अण्डतुल्यफल.	२०२९
अग्न्याख्य.	२१३५	अतल.	१५९०
अङ्गोट.	२०२१		

अति.	{ १७४२	अश्वक.	२०४८
	{ १८८९	अन्यथा.	१७४७
अतिगुहा.	२१६०	अपामार्ग.	२०९२
अतिबला.	२१४८	अपामार्गतुल्यक.	२२३८
अतिमुक्त.	१९२६	अब्ज.	२२१४
अतिमुक्तक.	१९७९	अब्जजन्मन्.	२२१४
अतिरसा.	२१०६	अब्रुह.	२२१४
अतिविषा.	२१७५	अमया.	१९५९
अतिसौरभ.	२११०	अभ्रङ्गव.	१९९४
अत्रपत्रक.	२१११	अभ्रपुष्प.	२०१८
अदरोहिणी.	२०४५	अमला.	२०९९
अधःशल्य.	२०९२	अमिलान.	२१३२
अधिष्टकण्ट.	२११५	अमृतवल्ली.	२२०४
	२११५		१९६९
अनन्ता.	{ २२०२	अमृता.	{ १९७२
	{ २२०४		{ २२०३
	{ २२६४	अमृताफल.	२२४५
अनाक्रान्ता.	२०८३	अम्बुष्टकी.	२१८०
अनार्यक.	१९१०	अम्बुष्ठा.	{ २१२६
अनार्यतित्तक.	२११६		{ २२३६
अनुवाक.	२०१७	अम्बुज.	२०१६
अनुस.	२१४५	अम्बुदाह्वय.	२२६६

अम्बुप्रसादनफलं.	२०४४	अरिष्टं.	{ २२२३
अम्बुधेतस.	२०१८		{ २०२५
अम्रपाटक.	१९३६	अरिष्टां.	२१८४
अम्लं.	१९४८	अरुण.	२१४५
अम्लकेशर.	१९४२	अरुणा.	२१८७
अम्लटोलक.	२२३६	अरुष्क.	२०२२
अम्लपत्रं.	१९५१	अरुष्कर.	२०२२
अम्लपूर.	१९४६	अर्कभक्ता	२२३१
अम्ललोणिका.	२२३५	अर्जक.	२१०८
अम्लवृक्ष.	१९४६		{ १९९२
अम्लवेतस.	१९४७	अर्जुन.	{ १९९२
अम्लशाक.	१९४६		{ २२६३
अम्ला.	२२३६	अर्थप्रसाधनी.	२१४९
अम्लानं.	२१३२	अर्थसाधन.	२०२३
अम्लिका.	१९४५	अशोधाती.	२२२९
अरणि.	१९७३	अला.	२२६४
अरण्यनलक.	२२६०	अलावू.	२२४७
अरलि.	१९७४	अल्पघाटा.	२१५७
अरविन्द.	२२१३	अल्पमारिप.	२२३७
अरस्फोता.	२१९२	अल्पास्थि.	२०६४
अरिमर्द.	२२३२	अवगवाक्षी.	२१९५
		अवल्लुज.	२१०५

अव्यक्तगन्धिका.	११९४	अहमत्रिका.	१९६९
अव्यथा	{ १९७०	अहो.	१८८९
	{ २१०३	आ.	
अशोकरोहिणी.	२१८३	आकाण्डीरक.	२२६७
अश्मगर्भ.	१९९०	आखुपर्णी.	२२११
अश्मन्तक.	१९५१	आघाट.	२०९३
अश्मरिकारिपु.	२०२०	आधेगी.	२२२९
अश्वकण्ड.	२०७८	आचमन.	२११८
अश्वकर्ण.	१९९१	आटरुप.	२०४७
अश्वगन्धा.	२०७८	आढकी.	२२७८
अश्वघ्ना.	२१६३	आदण्ड.	२०४१
अश्वत्थ.	१९२७	आदित्यवल्ली.	२२३१
अश्वत्थफला.	२१५६	आमण्ड.	२०४०
अश्वपुच्छा.	२०९७	आमलकी.	१९७२
अश्वमारक.	१९१८	आम्र.	२००९
अश्वमूर्ति.	२०३९	आम्रातक.	१९३५
अश्वरोध.	१९१८	आयतफला.	१९३२
अश्ववल्लभा.	२०८४	आयसीश्वरा.	२१६३
अश्वारोहक.	२०७८	आहेवत.	२०२९
अष्टापदी.	२१२९	आरोग्यशिम्बिक.	१९८८
असन.	१९८९	आर्तगल.	२१३४
		आर्यभि.	२१८६

आवर्तकी.	२१६१	इन्द्रायुध.	२०७२
आशु.	२२७१	इष्टकापथक.	२२७०
इ.		उ.	
इक्षुकर्णिका.	२११७	उग्रगन्धा.	{ २१४४
इक्षुकाण्ड.	२२५७		{ २१९६
इक्षुगन्ध.	२२५७	उग्रा.	२१९६
इक्षुगन्धा	{ २०८५	उच्चटा.	२१७८
	{ २०८८	उज्झटा.	२०९९
इक्षुवल्ली.	२०८५	उत्तरा.	२१६५
इक्षु.	२२५८	उत्तानपत्रक.	२०४१
इक्ष्वाकु.	२२४७	उत्पल.	२१२७
इङ्गुदी.	१९६३	उत्पलशाखिन्.	२१९९
इज्जल्पू.	२०१६	उत्सादन.	२००३
इन्दीवर.	२२१७	उदकीर्य.	२०३३
इन्दीवरी.	२१८४	उदनाह्वया.	२१४७
इन्दुक.	१९५१	उदुम्बरपर्णिका.	२०८९
इन्द्राक्ष.	२०६०	उद्दालक.	२००७
इन्द्रवारुणी.	२१९४	उद्ग्रह.	१९८१
इन्द्रा.	२११५	उद्देग.	२०६८
इन्द्राणी.	{ २०५९	उन्मत्त.	२१४०
	{ २०७२	उपकुञ्चि	२२२३
		उपकुञ्चिका.	२२२३

उपकुल्या.	२१९०	एडगज.	२१०२
उपासन.	१६९४	एनतेन.	१८८९
उलपवल्वज.	२२५८	एरण्ड.	२०४०
उलिका.	२२३६	एर्वाल.	२२४८
उशीरपत्रा.	२०१३	एलापर्ण.	२१०६
उशीरममय.	२२६९	एलावालुक.	२१२०
उषणा.	२१९०	एल्वालु.	२१२०
उष्ट्रधूमकपुच्छा.	२०८०		
क्र.		ऐ.	
क्रद्धि.	२०६१	ऐन्द्री.	२१९४
क्रपभ.	२०६०	ऐरवत.	१९५२
क्रपिसृष्टसुख.	२०६२	ऐर्वाह.	{ २०९१
क्रप्यगन्ध.	२०८५		{ २१९५
क्रप्यगन्धा.	{ २०८५	ऐलेय.	२१२०
	{ २१४८		
क्रप्यमोक्षा.	२१८६	ओ.	
क्रप्या.	२१४८	ओद्दुपुष्य.	२०३७
		ओदनपाकिन्.	२१३४
ए.		क.	
एकपत्रफल.	२०७०	ककु.	२२७६
एकवदन.	२०३१	ककुत्र.	१९९२
एकाष्टीठ.	१९३८	कहता.	२१४८
एकाष्टीठा.	२१८०	ककुष्ट.	२०६३

कङ्कोट.	२२४६	कदफल.	२०३५
कङ्कोलक.	१९२३	कदफला.	१९८३
कङ्कुनी.	{ २०७५	कदुङ्गा.	१९७५
	{ २२७९	कदङ्गर.	२२८५
कच्छकोलि.	२०१७	कणजीरक.	२२२२
कच्छुनाशिनी.	२१५६	कणवीर.	१९१८
कच्छुरा.	{ २११५	कणा.	२१८९
	{ २१८५	कणाजाजी.	२२२२
कटङ्कटेरिका.	२०५४	कणिश.	२२८४
कटभी.	{ २०९६	कण्टकाब्जा	१९५७
	{ २१९४	कण्टकारिका.	२०८१
कटम्बर.	१९३५	कण्टकिन्.	{ १९५३
कटम्भरा.	२१८४		{ २००८
कटिल.	२०९४	कण्टकीटक.	१९६३
कटिला.	२२४४	कण्टफल.	२०८९
कदु.	२१८४	कण्टली.	२०८१
कदुका.	{ २१८३	कण्टी.	२०८८
	{ २२४७	कण्डुर.	२२२९
कदुमन्थिक.	२१९१	कण्डुरा.	२१८५
कदुफल.	१९२३	कंत.	२०४४
कदुम्बक.	२२५५	कतकककेश.	२२३२
कदुरोहिणी.	२१८३		

कथम.	१९४७		
कदम्बक.	२२८३	कपीतन.	१९०७
कदम्बपुष्पिका.	२१०३		१९३६
कदली.	२०४९	कपीन.	१९२९
कदुपर्णी.	२२०८	कपोत.	१९३९
कनकाह्वय.	२१४०	कपोताङ्घ्रि.	२०२९
कन्द.	२२२९	कफवर्धन.	१९२५
कन्दपत्रत्वच्.	२१६५	कफहर.	२०१५
कन्दराल.	१९२८	कफेलु.	२२४५
कन्यका.	२१३१	कमण्डलु.	२००७
कपिकच्छा.	२१८५	कमल.	१९२८
कपिकच्छुरा.	२१८५	कमलोत्तर.	२२१३
कपिचूत.	१९३५	कम्पिलक.	२१५९
कपित्थ.	१९४९	कम्बुक.	२०४३
कपिपिप्पली.	२०९२	कम्बोजि.	२०७८
	१९३४	करकण्टका.	२०९७
कपिप्रिय.	१९३५	करञ्च.	२१८२
	१९४९	करतालिका.	२०३२
कपिहोमा.	२१८६	करमर्द.	२०३४
कपिला.	१९५९	करमर्द.	१९३६
कपिवल्ली.	२०९३	करवल्लभ.	२०२७
		करवी.	२०२७
		करवी.	२१५३
		करवीर.	१९१८

करवीरक.	१९०७
करहाट.	{ २०१४
	{ २२१९
कराची.	१७९०
कराम्रक.	१९३९
करी.	१९९६
करीपणी.	२२०९
करुण.	१९४१
कर्कटक.	२०१५
कर्कटाकिनी.	२०१५
कर्कटशृङ्गी.	२०८०
कर्कटाह्व	२०८१
कर्कटी.	२२४८
कर्कन्धु.	१९५९
कर्करी.	२२४८
कर्कशच्छदा.	२२०८
कर्कशाह्व.	२०४३
कर्कारु.	२२४६
कर्कोटकी.	२२०७
कर्चूर.	२१४२
कर्णधारिणी.	१९१९
कर्णपूर.	१९०७

कर्णसू.	१९५१
कर्णिकार.	१९१६
कर्णिकारच्छाय.	१९८५
कर्णी.	१९८८
कर्पट.	१९३०
कर्पराल.	२०२८
कर्पूर.	१९२२
कर्वर.	२२३९
कर्वरि.	२२५२
कर्बुर.	२११९
कर्मार.	२०५३
कर्पफल.	१९७१
कर्षि.	१९७१
कलम.	२२७२
कलम्बी.	२२४४
कलशी.	२०८६
कलायक.	२२७२
कलिङ्गी.	२२४६
कलिद्रुम.	१९७१
कलिनाशन.	२०३२
कलिवास.	१९३१
कलिहारिका.	२२०२

कल्याण.	१९८९	काकपीलु.	{ २००२
कल्हार.	२२१७		{ २९७८
कवच.	२१४६	काकमर्दक.	२०४२
कवल.	२२१६	काकमाची.	२०४२
कश्मरी.	१९८३	काकमुद्रा.	२०९८
कश्मीर.	२२५१	काकर्द.	२०४२
कपाय.	१९९१	काकवल्लभा.	२०१३
काककर्कटी.	२०६६	काकसाहा.	२२३९
काककुष्ठ.	२०६३	काकादनि.	२१७७
काकचिञ्चिका.	२१७७	काकेन्दुक.	२००२
काकजङ्घा.	२१५३	काकोडुम्बरिका.	१९३२
काकजम्बु.	२०१३	काक्षीव.	१९७७
काकणिन्द्रिका.	२१७७	काचिम.	१७०८
काकतक्षु.	२२८१	काद्यनी.	२१००
काकतारु.	२११०	काण्ड.	२१८५
कायतुण्डक.	१९११	काण्डतिक्तक.	२११६
कारुतुण्डपूली.	२१५५	काण्डरुहा	२१८४
काकनखी.	२१७७	कानीन.	२००४
काकनन्तिका.	२१७७	कान्ता.	२१२८
काकनाशा.	२१५४	कान्तारक.	२२५९
काकपात्र.	१९६७	कामक.	२२५४
काकपालक.	२०६३	कामहती.	१९०८

कामपादप.	२०४६	कालवाही.	२१९१
कामाज्ञा.	२००९	कालवृन्त.	२२७८
कामुक.	{ १९२७ २०१६	कालवृन्तिका.	१९०८
		कालशाक.	२००१
काम्पिल्ल.	२०४३	कालस्कन्ध.	{ १९१९ २००१
कायस्था.	१९१०		
कारम्भा.	२०७६	काला.	{ २१३७ २२२३
कारवी.	२१४३		
	२१५३		
	२२२१		
	२२२२		
कारवेली.	२२४४	कालानुसाय.	२०५०
कार्तिकेय.	२०३०	कालिरस	२०४९
कार्पाशी.	२०४४	कालेयक.	२०५५
कार्मुक.	२०२६	काल्य.	२१४२
कार्श्यशाल.	१९५१	काश.	२२५७
काल.	{ २००२ २२३२	काश्मरी.	१९८४
		काश्मीरज.	२१२२
कालगोष्ठा.	२१८८	काश्मीररिपु.	२२४०
कालनियति.	१९६४	काष्ठदारुणी.	१९९८
कालमेघी.	{ २१०४ २१८८	काष्ठपाटला.	१९५९
		काष्ठशारिवा.	२१९८
		काष्ठीला.	२०४९
		कासप्री	२०३४
		कासमर्त्र.	२२३२

कासू.	१९६०	कीरवल्लभ.	२०३६
कासेक्षु	२२५७	कुक्कुट.	२२४१
काहल.	१९३४	कुक्कुटी.	१९५६
काहला.	१९२७	कुकुर.	२०५६
किंगुक.	१९८०	कुघ.	२२५६
किंसारु.	२२८४	कुङ्कुम.	२१२१
किङ्कण.	१९२६	कुचन्दन.	१९१४
किङ्किणी.	२१५८	कुजम्बुका.	२०१३
किङ्कीराट्.	२१३४	कुश्मिन्ना.	२२२३
किङ्कीरात.	२१३४	कुञ्जरा.	२०३८
किल्क.	२१५८		१९७४
किणीही.	२०९२	कुट.	२१३५
किण्वमूल.	२१७४		२२६७
किण्विन्.	१७२०	कुटी.	२१६८
कितव.	२१३९	कुट्टिम.	२०३६
किम्पाक.	२०४२	कुठिञ्जर.	२१०८
किरात	२११६	कुटेरक.	२१०८
किरातक.	२११६	कुण्डली.	२२०४
किराततिक्त.	२११६	कुण्डिन्.	१७२०
किलासप्त.	२२४६	कुतसु.	२२५३
किलिम.	१९१७	कुनालिक.	१७३३
किशिनी.	२२१०	कुनाशक.	२११५

कुन्द.	२१२६	कुरवकः	२१३३
कुन्दरुकी.	२०३९	कुरुण्डी.	२२४०
कुपालु.	२००२	कुरुवक.	२१३२
कुवेराक्षी.	१९०९	कुरुविन्द.	२२६६
कुञ्जक.	{ २००८	कुल.	२१७४
	{ २०१६	कुलक.	{ २००३
कुञ्जकण्टक.	१९५४		{ २२४५
कुमारक.	२०१९	कुलत्थ.	२२७८
कुमारजीवनामक.	२०३१	कुलत्थिका.	२२७८
कुमारी.	२१३१	कुलपुष्प.	२१७४
कुमुद.	२२१६	कुलाव.	१९८२
कुमुदाहारी.	१९८३	कुली.	२०८२
कुमुदिका.	२०३६	कुल्माष.	२२७८
कुमुदोद्भव.	१९१८	कुवलय.	२२१६
कुमुद्वती.	२२१५	कुवलि.	१९५९
कुम्भिका.	२२२०	कुवेल.	२२१६
कुम्भी.	२०३६	कुश.	२२५६
कुम्भीक.	१९१७	कुशलिन.	१९५१
कुम्भोलखलक.	१९६५	कुशिशिपा.	१९५९
कुरण्टक.	{ २१३२	कुशेशय.	२२१३
	{ २१३३	कुष्ठनाशिनी.	२१०४

कुसुम्भ.	{ २१२१	कृष्णफला.	२१०५
	{ २१५९	कृष्णभद्रा.	२१९९
कूटशालमली.	१९५७	कृष्णभेदा.	२१८३
कूरमण्डलपत्रकः	२०९५	कृष्णमल्लिन्.	२११०
कूर्चक.	२२४९	कृष्णमालुक.	२११०
कूर्चकेसर.	२०६७	कृष्णला.	२१७७
कूर्चशीर्षक.	२२४९	कृष्णवर्ण.	२०२३
कूष्माण्डक.	२२४६	कृष्णवल्ली.	२१९९
कृतच्छात्रा.	२२०६	कृष्णवृन्तिका.	२०९७
कृतत्राण.	२११२	कृष्णसर्जस्.	१९८९
कृतमाल.	{ १९८६	कृष्णसारा.	१९५८
	{ २०३३	कृष्णा.	{ १९११
कृमिघ्न.	१९४३		{ १९८२
कृमिज.	१९१०		{ २१८९
कृमितरु.	२०११	क्षेफणि.	१९६७
कृमिहा.	२०६०	केतक.	२०७०
कृष्ण.	२१८८	केतकच्छदनीय.	२०४४
कृष्णजटा.	२१६५	केरलन्.	२०५९
कृष्णतन्दुल.	२०५९	केलम्बू.	२२४४
कृष्णतन्दुला.	२१९०	केशमुष्टिक.	२०२६
कृष्णपाकफल.	१९४०	केशरजन.	२२३१

केशवल्ली.	२०९३	कोलक.	२१८९
केशवावास.	१९२८	कोलकर्णी.	२०७८
केशाम्बु.	२०११	कोलफल.	१९९३
केशी.	२१६६	कोलमूल.	२१९१
केसर.	{ १९१६ २२१८	कोल.	२१९०
केसराम्ल.	१९४२	कोलि.	१९५९
केसरी.	१९४३	कोलिपत्र.	१९९६
कैटरी.	२०३५	कोली.	१९६०
कैरव.	२२१६	कोशफल.	२२०७
कैरविणी.	२२१५	कोशातकी.	२२०६
कैवर्तिमुस्तक.	२२६७	कोपपुष्प.	१९९९
कोकनद.	२२१५	कोपफल.	१९२४
कोकिनाक्षमः.	२२५७	कौरव.	२११७
कोटिवर्षा.	२०५८	करुरा.	१९६६
कोद्रव.	२२८०	क्रन्दाल.	२०५१
कोमल.	१९२३	क्रमसन्धारण.	१९७९
कोर.	१९२४	क्रमुक.	{ २००४ २०५१ २०६८ २०७१
कोरङ्गी.	१९२१	क्रमुरुच्छद.	२०६९
कोरदूपक.	२२८०		
कोल.	१९२४		

क्रव्यादिन्.	२१६६	क्षुद्रपत्र.	२१०८
क्रोष्टुपुच्छिका.	२०८६	क्षुद्रपत्रक.	२२५८
कूर्तक.	२०७७	क्षुद्रपनस.	२००८
कूर्तकिका.	२१३८	क्षुद्रफला.	२१९५
क्षत्रियवरा.	२२४७	क्षुद्रभण्टाकी.	२०८२
क्षारपत्रक.	२२३३	क्षुद्रवर्षाभू.	२०९४
क्षारश्रेष्ठ.	{ १९८१	क्षुद्रसहा.	२०९८
	{ २०५२	क्षुद्रा.	२०८२
क्षितिक्षम.	१९५३	क्षुद्रात्र.	२०११
क्षीनक.	२०२६	क्षुद्राग्ली.	२२३६
क्षीरकन्दा.	२०८५	क्षुर.	२०८९
क्षीरपुष्पी.	२१४१	क्षेत्रमण्डन.	२१५८
क्षीरवल्ली.	२०८५	ख.	
क्षीरविदारिका.	२०८५	खण्डारीष्टा.	२०५४
क्षीरशुक्ला.	२०८५	खण्डिक.	{ २२७४
क्षीरार्कपर्ण.	१९३७		{ २२७७
क्षीरिका.	१९३३	खदिर.	१९५३
क्षीरिणी.	२२०८	खदिरिका.	२१७१
क्षीरिन्.	१९३१	खर.	२२५६
क्षुद्रचन्दन.	१९१३	खरपत्र.	२१११
		खरपुष्पा.	२२५२

खरमञ्जरी.	२०९२	गन्धकारी.	२०३९
खरस्कन्ध.	१९३५	गन्धकुसुम.	१९४३
खराश्या.	२१४३	गन्धनाकुलिका.	२१०७
खर्जूर.	{ २०६५	गन्धपत्र.	१९४९
	{ २०७०	गन्धपुष्प.	२०१७
खर्जूरिका.	२०६६	गन्धपुष्पक.	२०२१
खर्जूरी.	२०७०	गन्धफली.	२०७६
ग.		गन्धबली.	२१४९
गजद्विश.	१९८५	गन्धमासी.	२१६६
गजभक्ष्या.	२०३९	गन्धमूलक.	२१४२
गणरूपक.	१९३७	गन्धमूला.	२१०६
गणिका.	२१२६	गन्धर्वहस्तक	२०४१
गणिकारिका.	१९७३	गन्धवणी.	२१४५
गण्डकाली.	२१७१	गन्धवती.	२१६८
गण्डकी.	२२५८	गन्धवीरा.	२०३९
गण्डदूर्वा.	२२६५	गन्धवृक्ष.	२०१९
गण्डाली.	२२६५	गन्धसार.	{ १९१२
गण्डीर.	२२३८		{ १९९३
गण्डीरक.	२२३७		{ २१६०
गण्डीरी.	२२५८	गन्धा.	{ २२५२
गन्धकटी.	२१६८		{ २२५२

गन्धाढी.	२१६७	गिरिज.	२०००
गन्धाढ्या.	२१३१	गिरिपर्णी.	२१९२
गन्धाली.	२११९	गुग्गुली.	१९६४
गन्धोत्कट.	२१३९	गुच्छ.	२२८५
गमन.	२२५९	गुच्छफल.	२०१७
गम्भारी.	१९८३	गुञ्जस्त्रजनक.	२२६१
गम्भीर.	१९४१	गुञ्जा.	२१७७
गरागरी.	२२०५	गुडपुष्प.	१९९९
गर्दभ.	२२१६	गुडफल.	२०२७
गर्दभशक.	२१६१	गुडा.	१९३८
गर्दभाण्ड.	१९२८	गुडूची.	२२०३
गर्भपाकिन्.	२२७१	गुणोज्ज्वला.	२१२५
गर्भपातन.	२०२४	गुन्द्रा.	२०७६
गर्भपातिनी.	२२०२		२२५६
गवाक्षा.	२१२९	गुन्द्री.	२२६६
गवादनी.	२१९४	गुरुपुष्पिका.	१९४५
गवेषु.	२२८२	गुल्मक.	१९१९
गवेषुका.	२२८२	गुल्मारि.	२०२७
गाक्षय.	२२६६	गुयारु.	२०६८
गायत्रिन्.	१९५३	गुहा.	२०८६
गालय.	२००५	गुहाशय.	२०२८

गूढगंध.	२१५१	गोमी.	२०५९
गृञ्जन.	२२२४	गोमूत्रगन्धक.	१९९०
गृध्रनखी.	१९६०	गोलफल.	१९९९
गेहबिटप.	१९८६	गोलिह.	२०५२
गोकण्ट.	२०८८	गोलोमा.	२०७३
गोकर्णी.	२२००	गोलोमी.	{ २१९७
गोक्षुर.	२०८७		{ २२६५
गोचन्दना.	२१४५	गोल्हा.	२२५३
गोजिका.	२१४६	गोवन्द्रनी.	२०७६
गोत्रवृक्ष.	१९९४	गोशीर्षक.	१९१२
गोदुधा.	२१९५	गौर.	{ १९८१
गोधास्कन्ध.	१९५५		{ १९८८
गोधूम.	२२७७	गौरशाक.	२०००
गोनर्द.	२२६७	गौरी.	{ २१००
गोपकन्या.	२१९८		{ २१११
गोपति.	२०६१	अन्थमूली.	२११९
गोपभद्रिका.	२०३५	अन्थी.	२००८
गोपवल्ली.	२१९८	अन्थिक.	{ २०५७
गोपवृक्ष.	१९७६		{ २१९०
गोपुरझुव.	२२६७	अन्थिका.	{ २१०४
गोप्या.	२१९८		{ २२१०

अन्धिपर्ण.	२०५६	घुसृण.	२१२१
अन्धिल.	{ १९६६	घृतमण्डलिका.	२१७२
	{ १९६७	घृतिका.	२०८६
अहनाशन.	१९८६	घोण्टा.	१९६०
आमनलिका.	२२६०	घोण्टा.	१९६०
आम्या.	२१३८	घोषा.	{ २२०६
आहि.	१९५०		{ २२२१
अीप्मा.	२१२८	च.	
अैप्मिका.	२१२८	चक्रवर.	१९७९
घ.		चक्रमर्दक.	२१०१
घण्टा.	२०५१	चक्रलक्षण.	२२०४
घण्टापुष्प.	२१४०	चक्रशल्या.	२१७८
घण्टाखा.	२१५७	चक्राक.	२१०१
घण्टाली.	२२०६	चक्राख्य.	२०५०
घनसार.	१९२२	चक्राङ्गी.	२१८४
घनस्कन्ध.	२०११	चक्षुष्य.	२१६९
घावनी.	२०८६	चञ्चु.	{ २०४१
घास.	२२६३		{ २०४१
घुटा.	१९६०	चटकाशिर.	२१९०
घुणवल्लभा.	{ १९५६	चणक.	२२७४
	{ २०९०	चण्ड.	१९१९

चण्डा.	२२१०	चाणाक्यमूलक.	२२४२
चण्डात.	१९१९	चामरपुष्पक.	२२५७
चतुरङ्गुल.	१९८७	चार	१९३५
चतुष्पर्णी.	२२३६	चारि.	२२६३
चन्दन.	१९११	चारिपत्रिका.	२१५२
चन्दनपुष्पक.	१९२५	चारुदर्शन.	१९२९
चन्दनवीजिका.	२०४५	चारुपर्णी.	२२२६
चन्दनशाखि.	२१९९	चारुमोटा.	२१२५
चन्दना. *	२१९९	चिक्कण.	२०६८
चन्द्रनामक.	१९२३	चिञ्चा.	१९४५
चन्द्रबाला.	१९२०	चित्र.	२०४०
चन्द्राह्वय.	२०४३	चित्रक.	२१३५
चर्मकपा.	{ २०८४	चित्रदण्डक.	२२२९
	{ २१७०	चित्रपर्णक.	२१५५
चर्मरङ्ग.	२१६१	चित्रपर्णी.	२०८७
चर्मिण.	२००६	चित्रफला.	२१९५
चलपत्रक.	१९२७	चित्रा.	{ २०८९
चवन.	२१९१		{ २२११
चविका.	२१९१	चिरजीविन्.	२२५०
चव्य.	२१९१	चिरपाकिन्.	१९५०
चाङ्गेरी.	२२३५	चिरविल्वक.	२०३२

चिभिंदि.	{ २०९०	छिन्नरुहा.	२२०३
	{ २२४८	छिन्ना.	२२०४
चिल्लिन्.	२००४	छिन्नोद्भवा.	२२०३
चीनक.	२२८१	छुरिका.	२२३४
चुक.	१९४७	ज.	
चुका.	१९४५	जघनेफला.	१९३३
चुक्रिका.	२२३५	जटा.	२१६५
चुक्रिकाम्ला.	१९४५	जटायु.	१९६४
चूडामणि.	२१८७	जटिला.	{ २१६५
चूत.	२००९		{ २१९६
चेतकी.	१९७०	जतुक.	२१५१
चोरपुष्पिका.	२२१०	जतुका.	{ २१६९
छ.			{ २१६९
छत्रपत्र.	२००६	जतुकारी.	२१७०
छत्राकी.	२१०८	जतुकृत्.	२१६९
छत्रातिच्छत्रक.	२२५५	जतुद्रुम.	२०११
छर्दनी.	२२४९	जननीजनी.	२१७०
छागलास्य.	१९४१	जन्तुका.	२१७०
छायावृक्ष.	१९२८	जन्तुघातक.	२०६०
छिन्नमन्थनिका.	२१०४	जन्तुनन्तु.	२१५८
		जन्तुफल.	१९३१

जपा.	२०३७	जलज.	{ २०००
जम्बीर.	१९४०		{ २२१४
जम्बु.	१९७५	जलजन्मन्.	२२१४
जम्बू.	२०१२	जलजा.	२०७७
जम्बूल.	२०६९	जलनीली.	२२२०
जम्भ.	१९४०	जलपिप्पली.	२१७३
जम्भल.	१९४०	जलग्राही.	२२४३
जम्भीर.	२११२	जलमुक्ता.	२२६८
जम्भील.	१९४०	जलरुह.	२२१४
जय.	२२७५	जलशूफ.	२२२०
जयद्रुम.	२०४६	जला.	२२३८
जयन्ती.	{ १९७३	जलाशय.	२२७०
	{ २०४६	जवा.	२०३७
जया.	{ १९७३	जातिकोश.	२१२४
	{ २२६३	जातिफल.	२१२४
	{ १९६९	जाती.	२१२२
जरण.	{ २१३५	जातूका.	२१५२
	{ २१५१	जात्यभृत.	२१२४
	{ २२२२	जाली.	{ २१५८
जर्जलि.	२२८२		{ २२०६
जलक्रेत.	२११८		

जिङ्गी.	२१८७	ज्योतिष्का.	२०९६
जीमूतक.	२२०५	ज्योतिष्मति.	२०९६
जीरक.	२२२२	झिण्टिन्.	२१३३
जीर्णवालुक.	२२२९		
जीवक.	{ १९८९	ट.	
	{ २२५०	टक्कदेशज	२२३९
जीवनाह्वय.	२२६७	टङ्क.	२०१२
जीवनी.	२२३४		
जीवनीय.	२२३४	त.	
जीवन्ती.	{ २२०४	तक्राधिवासन.	१९५२
	{ २२३४	तगर.	२०५०
जीवबुध्न.	२२६७	तटरुह	२०४५
जीवबोधिनी.	२१०२	तनु.	२००८
जीवबद्धिनी.	२२३४	तनुक्षीर.	१९३६
जुङ्गक.	२२२९	तनुवलकल.	२००३
जूर्णाह्वय.	२२८१	तन्तुल.	२२१८
जोरण.	१९९६	तन्निका.	२२०४
जोर्णाला.	२२८१	तन्दुल.	२०५९
ज्ञायतालिका.	२०९९	तन्दुली	२२३७
ज्यंभल.	१९३७	तन्दुलीय	२२३७
ज्योतिष्क.	२१३५	तन्दुलेरक.	२२३७
		तन्वी.	२१५३

तपस्विनी.	{ २१०३	ताम्रपर्णी.	२०३८
	{ २१६६	ताम्रपुष्प.	२२३३
तपस्वी.	२१३९	ताम्रफल.	२०२१
तमाल.	{ १९१९	ताम्रमूलिन्.	२११५
	{ २०२०	ताम्रवृन्त.	२२७८
तमालपत्र.	१९२०	ताम्रसार.	१९१४
तरङ्गिणी.	२१०१	ताम्रिका.	२१७८
तरुणी.	२१३१	ताक्ष्यशूक.	२२७३
तरुण.	२०४०	ताल.	{ २०६६
तर्कारी.	१९७३		{ २०७०
तल.	२०६६	तालक.	२२०५
तलफल.	२१४०	तालपत्री.	२१६४
तस्करजायु.	२१५५	तालपर्णी.	२१५०
तस्करी.	२२१०	तालमूली.	२१५०
तापसतरु.	१९६३	ताली.	२०७०
तापसवल्लभ.	१९३५	तिक्तकरोहिणी.	२१८४
तापिच्छ.	१९१९	तिक्तपर्प.	२२४६
तामरस.	२२१४	तिक्तबीजा.	२२४७
तामलकि.	२०९९	तिक्तमज्जा.	१९६३
तामस.	१९२०	तिक्तबल्कली.	२२०१
ताम्रपत्र.	१९५१	तिक्तशूक.	२०१९

तिकृता.	{ २१७९	तीक्ष्णपत्र.	२०४८
	{ २१८४	तीक्ष्णफल.	२०४८
तिनिश.	१९७८	तीक्ष्णवल्क.	२०४८
तिन्तिडी.	१९४५	तीक्ष्णसार.	१९६६
तिन्तिडीक.	{ १९४६	तीरवृक्ष.	२०००
	{ १९४८	तुङ्ग.	१९१७
तिन्तिला.	१९४५	तुङ्गा.	१९६१
तिन्दु.	२००२	तुङ्गी.	२२५२
तिन्दुक.	{ २२०२	तुच्छा.	{ १९२१
	{ २००१		{ २१३७
तिरीट.	२००४	तुण्डिका.	२२५३
तिलकरोहिणी.	२१८३	तुण्डी.	२२५३
तिलपर्णिका.	१९१५	तुण्डीकेरी.	२०४४
तिलपर्णी.	२०८७	तुभ.	२२८३
तिलपिञ्ज.	२२८३	तुम्बरु.	२०४८
तिलपेज.	२२८३	तुम्बसी.	२१९६
तिल्य.	२००४	तुम्बी.	२२४७
तिप्यपुष्प.	१९९०	तुरगी	२०७८
तिप्यफला.	१९७२	तुलसी.	{ २११०
तिप्या.	२१४९		{ २१६४
तीक्ष्णगंध.	{ २१०९	तुला.	१९२१
	{ १९७६		

तुवरी.	२२७८	तेजोमन्थ.	१९७४
तुप	२२८५	तेजोवती.	२१६४
तुपवी.	२२२२	तेजोहा.	२१६४
तुपा.	२२८५	तैलपर्णिक.	१९१२
तुष्ट.	२००१	तैलभाविनी.	२१२२
तूक्षुर.	२०८९	तोकय.	२२७३
तूणी.	२१३७	तोयपिप्पली.	२१७३
तूद.	२०५०	तोयमञ्जरी.	२२३८
तूल.	२०५०	तोयवृत्ति.	२२३८
तूलिनी.	१९५६	तोयाधिवासिनी.	१९०८
तृण.	{ २२५५	त्रपुसी.	{ २१९६
	{ २२६३		{ २२४८
तृणध्वज.	२०५२	त्रायन्ती.	२११२
तृणराज.	{ २०६६	त्रायमाणा.	२११२
	{ २०६९	त्रिक	२०८८
तृणशुल्य.	२१२९	त्रिकण्ट.	२०८८
तेजन.	२०५३	त्रिदिवोद्भवा.	१९२२
तेजनी.	२२००	त्रिपर्णी.	२१५९
तेजस्विनी.	२१६३	त्रिपादी.	२१७२
तेजिनी.०	२१६४	त्रिपुटा.	{ १९२२
			{ २१३०

त्रिवृन्ताख्य.	१९८०	दन्ती.	२०८९
शुटि.	{ १९२०	दम्र.	२२५६
	१९३८	दमन.	२१३८
त्र्यरूसुरूपा.	२१३०	दर्भ.	२२५६
त्वक्सार.	२०५३	दलम्.	१९२०
त्वक्सुगन्ध	१९५२	दांक्षिणात्य.	२०६७
त्वक्सुगन्धिका.	१९२१	दाडिम.	२०३६
त्वगदिन्.	१९९६	दाडिमपुष्पक.	२०३४
त्वमुज.	२०६५	दानपिं.	२१३८
त्वचिसार.	२०५३	दाप.	२०५१
त्वलर्क	१९३७	दारुक.	१९९७
द.		दारुण.	२१३५
दण्डोत्पला.	२१४५	दारुहरिद्रा.	२०५४
दद्रुम.	२१०१	दार्विका.	२१४६
दधित्थ.	१९५०	दावीं.	२०५४
दधिफल.	१९५०	दासी.	२१५३
दन्तधावन.	१९५३	दिष्य.	१९२४
दन्तबीज.	२०३७	दिसिन्.	२१३४
दन्तशठ.	{ १९४१	दिच्यवज्ज.	२११८
	१९५०	दीपवृक्ष.	१९८५
दन्तशठा.)	२२३६	दीप्ता.	२२२६
दन्तहर्षण.)	१९४०	दीप्य.	२१४४

दीर्घकील.	२०२१	दुर्गन्धा.	२१०४
दीर्घदण्ड	२०४०	दुर्ग्रह.	२०९३
दीर्घपत्र.	१९९१	दुर्नामारि.	२१५०
दीर्घपत्रक.	{ २०००	दुर्मपा.	२१७८
	२२२४	दुर्मोघा.	२१७८
दीर्घपत्रा.	२०९४	दुर्लेखा.	२१०५
दीर्घफल.	१९८७	दुर्वेणप्रसर.	२१२०
दीर्घमूल.	२११४	दुर्वा.	२२६३
दीर्घमूला.	२१५९	दुष्प्रधर्पा.	२०८२
दीर्घरोमक.	२११८	दुस्पर्श.	२११५
दीर्घवृक्ष.	१९७९	दूरमूल.	२११४
दीर्घवृत्तान्त.	१९७४	दृढ.	२१२०
दीर्घायु.	२२४९	दृढलता.	२२५८
दीर्घिका.	२१५२	दृढस्कन्ध.	१९३४
दु स्पर्शा.	२०८१	दृशोक्षीव.	१९७७
दुद्भुम.	२२२५	देवजग्ध.	२२५४
दुन्दक.	१९७४	देवता.	२१३९
दुरभिग्रहा.	२१८५	देवताड.	२२०५
दुरालभा.	{ २११५	देवदाली.	२२०५
	२१८६	देवदुन्दुभि.	२१११
दुर्ग.	१९६४	देवदूति.	१९४४

त्रिवृन्ताख्य.	१९८०	दन्ती.	२०८९
शुटि.	{ १९२०	दञ्ज.	२२५६
	{ १९३८	दमन.	२१३८
त्र्यखसुरूपा.	२१३०	दर्भ.	२२५६
त्वक्सार.	२०५३	दलम्.	१९२०
त्वक्सुगन्ध	१९५२	दाक्षिणात्य.	२०६७
त्वक्सुगन्धिका.	१९२१	दाडिम.	२०३६
त्वगदिन्.	१९९६	दाडिमपुष्पक.	२०३४
त्वग्रुज.	२०६५	दानर्षि.	२१३८
त्वचिसार.	२०५३	दाप.	२०५१
त्वलर्क	१९३७	दारुक.	१९९७
द.		दारुण.	२१३५
दण्डोत्पला.	२१४५	दारुहरिद्रा.	२०५४
दद्रुम.	२१०१	दार्विका.	२१४६
दधित्य.	१९५०	दावी.	२०५४
दधिफल.	१९५०	दासी.	२१५३
दन्तधावन.	१९५३	दिष्य.	१९२४
दन्तवीज.	२०३७	दिसिन्.	२१३४
दन्तशठ.	{ १९४१	दिच्यवज्ज.	२११८
	{ १९५०	दीपवृक्ष.	१९८५
दन्तशठा.	२२३६	दीप्ता.	२२२६
दन्तहर्षण.	१९४०	दीप्य.	२१४४

दीर्घकील.	२०२१	दुर्गन्धा.	२१०४
दीर्घदण्ड	२०४०	दुर्ग्रह.	२०९३
दीर्घपत्र.	१९९१	दुर्नामारि.	२१५०
दीर्घपत्रक. {	२०००	दुर्मोषा.	२१७८
	२२२४	दुर्मोषा.	२१७८
दीर्घपत्रा.	२०९४	दुर्लखा.	२१०५
दीर्घफल.	१९८७	दुर्वणप्रसर.	२१२०
दीर्घमूल.	२११४	दुर्वा.	२२६३
दीर्घमूला.	२१५९	दुष्प्रधर्पा.	२०८२
दीर्घरोमक.	२११८	दुस्पर्श.	२११५
दीर्घवृक्ष.	१९७९	दूरमूल.	२११४
दीर्घवृत्तान्त.	१९७४	दृढ	२१२०
दीर्घायु.	२२४९	दृढलता.	२२५८
दीर्घिका.	२१५२	दृढस्कन्ध.	१९३४
दु स्पर्शा.	२०८१	दृशोक्षीव.	१९७७.
दुद्रुम.	२२२५	देवजग्ध.	२२५४
दुन्दक	१९७४	देवता.	२१३९
दुरभिग्रहा.	२१८५	देवताड.	२२०५
दुरालभा. {	२११५	देवदाली	२२०५
	२१८६	देवदुन्दुभि.	२१११
दुर्ग.	१९६४	देवदूति. ०	१९४४

देवद्वु.	१९९७	दुकिलिम.	१९९७
देवधान्य.	२२८१	दुम.	१९९७
देवनिर्मिता.	२२०३	दुमोत्पलव्याघ.	१९१५
देवपुत्रिका.	२०५८	द्रोणी.	२१३८
देवपुष्प.	१९२५	द्वारदारु.	१९९३
देवमणि.	२१७६	द्विजकुत्सित्.	२००६
देववल्लभ.	} १९१७ १९९७	द्वितीय.	२१०९
		द्विरदाशन.	१९२८
देवशाक.	१९९२	द्वीप.	१९२४
देवश्रेणि.	२२००	द्विपिशत्रु.	२१८१
देवसहा.	२१४८	द्विपिका.	२१८१
देवी.	} २०५८ २२०४		ध.
		२२००	धत्तूर.
दैत्य.	१९७१	धनु.	२०२२
दैत्या.	२१६७	धनुर्वृक्ष.	१९९४
दोला.	२१३७	धनुःश्रेणि.	२२०१
द्रवती.	२२११	धनुष्पुट.	१९३४
द्रविड.	२१४२	धन्वन्.	१९९५
द्रावण.	२००१	धन्वयवासक.	२११४
द्राविडी.	१९२०	धन्वयास.	२११४
		धमनि.	१९२६

धरा.	२२०३	ध्वाङ्गनामिका.	२१५६
धर्मद्वेषिन्	१९७१	न.	
धर्मपत्तन.	२१८८	नकुलप्रिया.	२१०८
धर्मणी.	२२०८	नक्तञ्चर.	१९६५
धव.	१९८१	नक्तमाल.	२०३२
धातकी.	२०३७	नगभित्.	२१५५
धातुपुष्पी.	२०३७	{	१९७४
धान्य.	२२७१	नट.	२२५९
धान्यत्वपल.	२२८५	{	२२६७
धामार्गव. {	२०९२	नटिन्.	१९३०
{	२२०७	नटी.	१९२५
धावनी. {	२०८२	नड.	२२५९
{	२०८६	नताङ्गी.	२०८०
धुरन्धर.	१९८१	नदीकान्त. {	२०१६
धूर्त.	२१३९	{	२१५४
धूर्तपादप.	१९९२	नदीकुलप्रिय.	२०१७
धूर्धुर.	२०६१	नदीसर्जस्.	१९९२
धूसरच्छदना.	२१४२	नद्यास्या.	२१५४
धुवसाधन.	१९९३	नन्दा.	२२०२
धुवा.	२१५९	नन्दिन.	१९८२
ध्वजद्रुम.	२०६६	नन्दी.	२२७४

नन्दीवृक्ष.	२०४६			१९७४
नमस्कारी.	२१७१		नादेयी.	२०१३
नग्म.	२००३			२०१८
नरेन्द्रमाता.	२२३६		नारङ्ग.	१९५२
नर्तक.	२२५९		नारायणी.	२१८१
नल.	२२५९		नारीकेर	२०६७
नलदममृणाल.	२२७०		नाल.	२२८५
नलदा.	२१६५		नालकिनी.	२२१२
नलिका.	१९२५		नालिकेर	२०६७
नलिन.	२२१३			२०७१
नलिनी.	२२१२		नालीक.	२२१४
नलिनु	२२६०		नि श्रेणि.	२०६५
नवमालिका.	२१२७		नि स्यन्दन)	२००१
नवमालिनी.	२१२७		निकुञ्जक.	२०१९
	२१०७		निकुग्म.	२०९०
नाकुली.	२१६२		निकोचक.	२०२१
	२२६०		निगूढ.	२२७६
नागजिह्वा.	२१९९		निचुल.	२०१६
नागदन्ती.	२०९०		नित्यभद्रा.	१९८४
नागवला.	२०५४		निदिग्धिका.	२०८१
नागरङ्ग.	१९५२		निम्ब.	२०२४

निम्बकर.	२०२६	नीलमल्लिका.	१९६८
निम्बतरु.	१९६५	नीलवल्कल.	२०६८
नियमन.	२०२५	नीलसन्धिक.	२०७२
निर्गन्ध.	} १९१६ १९१३	नीलस्रारक.	२००१
		नीलस्यन्दा.	२१९४
निर्गुण्डिन्	२०७२	नीलाम्बुजच्छदा.	२०१२
निर्गुण्डी.	२०७४	नीलकिसुता.	२०७४
निर्मध्या.	१९२५	नीली.	२१३७
निर्माल्या.	२०५८	नीवार-	२२७९
निशाख्या	२१००	नुन्नमालिनी.	२०९९
निशाचरी.	२२१०	नृप.	२०५०
निष्कुटि.	१९२०	नृपात्मज	२०१२
निष्पाव.	२२७७	नेमिवृक्ष.	१९५४
नील.	२१३४	न्यग्रोध.	१९३०
नीलकण्ठ.	२२४२	न्यग्रोधा.	२२११
नीलकपित्थ.	२०१२		
नीलकेशी.	२१३८	प.	
नीलनिर्यास	१९९०	पङ्कज.	२२१४
नीलपर्णक.	२०६४	पङ्कजमुष्टिका.	२०५८
नीलपुष्पी.	२१९४	पङ्कमुष्टिका.	२०५७
नीलमञ्जरी.	२०७३	पङ्करुह.	२२१४
		पचम्पचा.	२०५५

पञ्चागुल.	२०४०	पद्मकर्कटिक.	२२१९
पटोदय.	२०४३	पद्मनाल.	२२१८
पटोल.	२२४५	पद्मवर्णक.	२२५१
पट्टरञ्जन.	१९१४	पद्मा.	२१६०
पट्टिका.	२००४	पद्माक्ष.	२२१९
पट्टी.	२००४	पद्माट.	२१०२
पण्या.	२०९६	पद्मिनी.	२२१२
पत्तङ्ग.	१९१४	पनसा.	२००८
पत्तूर.	१९१५	पयस्विनी.	२०८५
पत्र.	१९६६	परपुष्टमदोद्भव.	२००९
पत्रपुष्पी.	२०९३	पराजिता.	२१९२
पत्रमालिन्.	२०१८	परावत.	२०२८
पत्राङ्ग.	१९१४	पराश्रय.	१९२७
पत्री.	२१२३	परिपेलव.	२२६८
पत्रोर्ण.	१९७६	परिमण्डल.	२०६५
पथिका.	२१६४	परिव्याध.	} १९१५ २०१९
पथिद्रुम.	१९५४	परुप.	
पथ्या.	१९६९	परूपक.	२०६४
पद्म.	२२१३	पर्जनी.	२०५५
पद्मक.	२०६२	पर्ण.	१९८०
पद्मकन्द.	२२१९		

पर्णभेदिनी.	२०७६	पाटलि.	२०५२
पर्णास.	२१०९	पाटली.	१९०८
पर्पटक.	२१४६	पाठा.	२१७९
पर्वकाव्या.	१९७२	पाठीन.	२१३५
पर्वपुष्पा.	२०९१	पाण्डु.	२०९७
पलङ्कष.	१९६४	पाण्डुफल.	२२४५
पलङ्कपा.	२०८९	पाण्डुरच्छदा.	१९५८
पला.	२१८९	पाण्डुराग.	२१३९
पलाण्ड.	२२२४	पाण्डुरोगप्रिय.	२१७४
पलाल.	२२८५	पापचेलिका.	२१७९
पलाश.	{ १९८० २११९	पारावत.	२०२८
		पारावतपदी.	{ २०९६ २१५४
पलाशक.	१९९६	पारिजातक.	१९६५
पलाशिनी.	२२१२	पारिजाता.	२१६३
पवनेष्ट.	२१८९	पारिभद्र.	{ २०२४ १९६५ १९९७
पवित्रा.	२२५६		
पाकल.	२११७		
पाटल.	{ २०६३ २२७१	पालङ्क्या.	२२३४
		पाशुपत.	२१७४
पाटला.	१९०८		

पापाणमेद.	२१५५	पीतं.	२१२१
पापाणवूक.	१९५१	पीतक्षीरा.	२२०९
पिकवान्धव.	२००९	पीतचन्दन.	२०५५
पिचुमन्द.	२०२५	पीततन्दुला.	२२७९
पिच्छा.	१९५७	पीतदारु.	२०५५
पिच्छिका.	२१६१	पीतदुग्धिका.	२२०८
पिच्छिल.	२००६	पीतद्रुम.	२०५५
पिच्छिला.	{ १९५६	पीतन.	{ १९२९
	{ १९५८		{ २०५५
पिण्डफला.	२२४७		{ २१२१
पिण्डा.	२१५२	पीतनक.	१९३६
पिण्डी.	{ २०१४	पीतपूति.	{ १९९८
	{ २०६५		{ १९८७
पिण्डीतक.	२०१४	पीतपुष्प.	{ २२०७
पितामह.	२२६१	पीतपुष्पक.	१९१६
पिपाठीन.	२१३५	पीतपुष्पिका.	२१४७
पिप्पल.	१९२७	पीतभद्र.	२१३४
पिप्पली.	२१८९	पीतर.	१९८९
पिशाचिका.	२१६६	पीतवर्णक.	२०६३
पिशिता.	२१६६	पीतशाल.	१९८९
पिशुन.	२१२१	पीतसार.	२०२१

पीता.	{	२०५४	पुत्रदा.	२०७८
		२२८०	पुत्रश्रेणि.	२२११
		२१२६	पुद्गल.	२२५४
		२१६३	पुनर्नवा.	२०९४
पीतिका.		२१००	पुन्नाग.	१९१६
पीतिनी.		२१५९	पुर.	१९६४
पीलु.	{	२०२७	पुरुपनामक.	१९१७
		२२०१	पुलक.	२०६३
पीलुपर्णा.		२२०१	पुष्कर.	२२१३
पीलुपर्णी.		२२५३	पुष्करजटा.	२२५१
प्रीवरी.		२१८०	पुष्करमूल.	२२५१
पुटकिनी.		२२१२	पुष्पकन्दा.	२०८३
पुटा.		१९२२	पुष्पफल.	१९५०
पुण्डरीक.	{	२१३९		१९६३
		२२१५	२०००	
पुण्डू.		२२५९	पुष्पवर्षिणी.	२०७४
पुण्डक		१९२६	पूग.	२०६८
पुण्यगन्धा.		२१२५	पूगिन्	२०६८
पुत्रक.		२१३८	पूतना.	१९७०
पुत्रञ्जीव.		२०३१	पूतिपर्णी	२१०५

पूतिपुष्पा.	१९४४	पौष्कर.	२२५१
पूतिफल.	१९६३	प्रकीर्ण.	२०३२
पूतिफली.	२१०५	प्रकार्यक.	२०३३
पूतिमयूर.	२२५२	प्रग्रह.	१९८७
पूतिमास्त.	१९६८	प्रधन.	२२७५
पूतीक.	२०३२	प्रचोदन.	२११५
पूत्यरिभेद.	१९५५		२१९८
पूरक.	१९४२	प्रतानिका.	{ २२२६
पूरणी.	१९५६		{ २२६४
पृथक्पर्णी.	२०८६	प्रतापस.	१९३८
पृथिवीपति.	२०६१	प्रतिविपारुणा.	२१७५
पृथु.	{ २१५२	प्रतिहास.	१९१८
	{ २२२२	प्रत्यक्पुष्पी.	२०९३
पृथ्वी.	{ २१५२	प्रत्यक्श्रेणी.	२२११
	{ २२२२	प्रपुण्डरीक.	२१६९
पृथ्वीका.	१९२२	प्रपुत्राट.	२१०१
पृथ्वीपर्णी.	२०८६	प्रपोण्डरीक.	२१६८
पोटगल.	{ २२५७	प्रभावल.	२१५३
	{ २२६०	प्रमोदनी.	२१२९
पौण्डरीयक.	२१६८	प्रलोमी.	२१३४
पौर.	२२५४		

प्रवङ्ग.	१८६४	प्रियजीवक.	{ १९७५
प्रवर.	१९१०		{ २२५०
प्रवरवासन्त.	२२७६	प्रियदर्शन.	१९३३
प्रवाल.	२२३३	प्रियवल्ली.	२०७५
प्रवालफलघोषिका	२२५३	प्रियशालक	१९८९
प्रवेल.	२२७५	प्रिया.	२१३०
प्रव्रजिता.	२१०३	प्रियाल.	१९३४
प्रसादक.	२२३३	प्रियालता.	२०७५
प्रसारणी.	२२२६	प्रेतराक्षसी.	२११०
प्रहसन्ती.	२१३६	प्लक्ष.	{ १९२९
प्राचीना.	२१७९		{ १९३०
प्राणक.	२२५०	प्लवक.	१९२९
प्रावृषायणी.	{ २०९४	प्लीहिरक्तहा.	२०३५
	{ २१८६		
प्रिय.	१९४१	फ.	
प्रियंवदा.	२१२३	फणिज्जक.	२१११
प्रियक.	{ १९८८	फणिन्.	२११२
	{ २०७५	फरण.	२२२५
प्रियङ्गु.	{ २०७५	फल.	२०१४
	{ २२७९	फलकिन्.	१९१२
		फलपूरक.	१९४२
		फल्यू.	१९३३

फलपाण्डव.	२०३६	वर्वरक.	१९१३
फलसेह.	२०२८	वर्वरी.	२२५२
फलाम्बु.	२००८	वर्वरोद्भव.	१९१३
फलराजी.	१९३३	वर्हि.	२२५६
फलिनी.	२०७६	वर्हिपुष्पी.	२०३७
फलिन.	२०७६	वर्हिष्ट.	२११८
फलैरुहा.	१९०९	वलदा.	२१५०
फल्गुवाटिका.	१९३२	वलदेवा.	२११३
फाल्गुनी.	१९३२	वलप्रभ.	१९९४
फुल्ल.	२०१६	बलभद्रिका.	२११३
फेनक्षीरा.	२२०९	बलवान्.	२१५८
फेना.	२२२६	बलसार.	१९९४
फेनिल.	२०२४	बला.	२१४७
फेनिलच्छदा.	१९५९	बलिन्.	२२७४
व		बहुक्षमा.	२०७५
बदरा.	२०४४	बहुगन्धा.	२०७८
बदराधृष्टि.	२११३	बहुत्वक्.	२००६
बदरादित्यवल्लभा.	२२३०	बहुप.	१९३०
बदरी.	१९५९	बहुपट.	२००५
बन्धुर.	२०६१	बहुपत्र.	२०२३
बन्धूकपुष्पक.	१९८८	बहुपुत्रा.	२०९९

बहुपुत्रिका.	२२४६	विम्बी.	२२५३
बहुफेना.	२२२५	बिल्व.	१९६८
बहुमञ्जरी.	२११०	बिल्वक.	२१५३
ब्रह्मला.	१९२१	बिस.	२२१८
बहुवल्क.	१९३४	बिसनाभय	२२१२
बहुवार.	२००७	बिसप्रसून.	२२१४
बहुसुता.	२१८०	बिसिनी.	२२१२
बाण.	२१३४	बीजक.	{ १९४३
बाणाख्य.	२२६१		{ १९८८
बालकेशी.	२२५८	बीजकोश.	२२१७
बालतृण.	२२६२	बीजपुष्पिका.	२२८१
बालपत्र.	{ २११४	बीजपूर.	१९४२
		बीजपूर्ण.	१९४२
बालपुष्पा.	२१२५	बीजवर.	२२७४
बालभीरुक.	२०१८	बीजसेह.	१९८०
बाष्पिका.)	२१५३	बुसा.	२२८५
बिन्दुक.	१९६३	बृहत्पत्र.	२००५
बिन्दुलामली.	२२२५	बृहत्पुष्पी.	२१५७
बिभीतक.	१९७०	बृहदेला.	१९२१
बिभेदक.	१९७१	बृहद्वला.	२१४९

बोधि.	१९२७	भण्डी.	२१८७	
ब्रह्मकाष्टक.	२०५०	भण्डीर.	१९०६	
ब्रह्मकिरीटिनी.	२१४१	भण्डीरी.	२१८७	
ब्रह्मचारी.	२०५१	भद्रक.	२२६६	
ब्रह्मचारिणी.	२२२८	भद्रकाली.	२२२७	
ब्रह्मजटा.	२१३८	भद्रपर्णिका.	१९८३	
ब्रह्मप्य.	२०५०	भद्रपर्णी.	२२२६	
ब्रह्मदर्भा.	२१४४	भद्रवला.	२२२७	
ब्रह्मदारु.	२०५०	भद्रमुञ्ज.	२२६१	
ब्रह्मनिष्ठ.	२०५१	भद्रमुस्ता.	२२६६	
ब्रह्मपादप.	१९८१	भद्रलता.	२२२७	
ब्रह्ममेखल.	२२६२	भद्रवती.	२०३६	
ब्रह्मा.	२०३०	भद्रवल्ली.	२१९९	
ब्राह्मणयष्टिका.	२१६१	भद्रश्री.	१९१२	
ब्राह्मणी.	} २०५७ २१६१ २२२८	भद्रा.	} २०३६ २०४५	
		भद्रेन्द्रा.		१९९८
		भरद्वाजी.		२०४५
भङ्गा.	२२८२	भल्ली.	२०२३	
भङ्गुरा.	२१७५	भवोदन्या.	२१४७	
भण्डिल.	१९०७			

भस्मकाष्ठा.	१९६१	भूतनाकेशिका.	२१६७
भस्मगर्भा.	१९५९	भूतनुत्.	२०२२
भस्मपिङ्गला.	१९५९	भूतपाल्लवं	२२५५
भारवाही.	२१३७	भूतवास.	१९७०
भारोध्वहो.	१९८१	भूतवृक्ष.	२००६
भार्गवी.	२२६३	भूतिक. {	२२५४
भार्गी.	२१६०		२२५५
भास्करप्रिय.	१९१३	भूतिकतृण.	२२५४
भिक्षु.	२१०२	भूनिम्ब.	२११६
भिल्लतक.	२०२२	भूपदी.	२१२९
भिषङ्माता.	२०४७	भूमिकालिका.	२१४६
मीम.	१९४७	भूमिखर्जूरी.	२०६६
मीरु.	२०१८	भूम्यामलकी.	२०९९
मीरुपत्रिका.	२१८१	भूरिगन्धा	२१६८
भुज.	२००५	भूरिवला.	२१४९
भूकूष्माण्डी.	२०८४	भूरिस्नेह.	२०२२
भूतकेशी. {	२०७३	भूरुण्डी.	२२४०
	२१६६	भूर्ज.	२००५
भूतघ्नी.	२१११	भूर्वपकेतु.	२०९५
भूतजटा.	२१६७	भूस्तृण.	२२५५

भृङ्ग.	२२३२		
भृङ्गमित्र	२१२७		
भृङ्गरज.	२२३१		
भृङ्गराज.	२२३१		
भृङ्गसम्मता.	२१३१		
भृङ्गार.	१९२४		
	२२३१		
भेकरज.	२२३२		
भेदन.	१९४७		
भौतिक.	२०२२		
भौभा	२१६०		
अमरोत्सव.	१९२६		
	म.		
मकरन्द.	२१२६		
मकसा.	२२२६		
मकुष्टक.	२२७७		
मकूलक.	२०९०		
मङ्गल.	२०६१		
मङ्गली.	२२५०		
मङ्गल्य.	१९२८		
मङ्गल्यक.	२२७३		
		मङ्गल्या.	१९११
			१९६२
			२१४९
			२२६४
		मङ्गसार.	२१२४
		मङ्गरिशिम्बिका.	२०८१
		मङ्गरीनम्र.	२०१९
		मङ्गिष्ठा.	२१८७
		मङ्गुका.	२१८७
		मणिच्छिद्रा.	२१७६
		मण्डुकपर्ण	१९७६
		मण्डुकपर्णिका.	२१८८
		मण्डुकपर्णी.	२२३१
		मण्डुकी.	२२३०
		मत्स्यगन्धा.	२१७३
		मत्स्यगन्धिनी.	२१५६
		मत्स्यपिता.	२१८३
		मत्स्या.	२१८४
		मत्स्याक्षी.	२२२८
		मत्स्यादनी.	२१७३
		मत्स्यान्तकफल.	२०१५

मंदगन्धिः)	१९८५	मधुपुष्पः	१९९९	
मदन.	{	२०१४	मधुपुष्पा.	२०९१
		२१४०	मधुपुष्पी.	२१४१
		२२७४	मधुफल.	२०१०
मदयन्ती.	२१२९	मधुबीज.	१९७१	
मदिरासख.	२०१०	मधुमती.	१९९४	
मद्यपावनी.	२०३८	मधुर.	२०५०	
मधु.	१९९८	मधुरक.	२२५०	
मधुक.	{	१९९८	मधुरसा.	२२००
		२०५०		१९४४
मधुकर्कटी.	१९४४	मधुरा.	{	
मधुका.	२२८०		२०७७	
मधुकाष्ठ.	१९९९		२१७६	
मधुगन्धा.	२१४१	मधुराजफल.	१९३४	
मधुगृञ्जन.	१९७७	मधुवल्ली.	१९४४	
मधुदूत.	२०१०	मधुशाक.	१९९८	
मधुपर्णिका.	{	१९८२	मधुशिमुक.	१९७८
		२१३७	मधुश्रेणी.	२२००
मधुपर्णि.	{	१९८४	मधुछाल.	१९९९
		२०७७	मधुछील.	१९९९
		२२०४	मधुसूदनी.	२२३४
		मधुसव.	१९९९	

मधुसवा.	{ २०७७ २१८१	मरुन्माला	{ २०५९ २०५८
मधुक.	१९९८	मरुवक.	{ २०१४ २११२
मधूल.	२०००	मरुसम्भव.	२२४२
मधूलिका.	{ २०७७ २२००	मरुपक.	२११२
मध्यकेसर.	१९४३	मरुद्रव.	२११४
मध्यदृढत्वक्.	२२६२	मर्कट.	२२४३
मनोज्ञा.	२१२३	मर्कटतिन्दुक.	२००२
मनोहर.	२१२६	मर्कटिका.	२०९३
मन्दार.	{ १९६५ १९३८	मर्कटी.	२१८५
मयूर.	२१४३	मलपत्रक.	२१३५
मयूक.	२२७७	मलभारी.	१९३३
मयूरक.	२०९३	मलयज.	१९११
मयूरजङ्घ.	१९७५	मलिन.	२१८८
मरालिका.	२२२६	मल्यपुष्पिका.	२१५२
मरिच.	२१८८	मल्लिका.	२१७९
मरिचक.	२१११	मल्लिकाकुसुम.	१९४१
मरी.	२२६४	मल्लिगन्धा.	१९११
मरुजन्मन्.	१९६६	मशकिन्.	१९३२
		मशकर.	२०५३

मसूर.	२२७३		
मस्तुगन्धा.	२२५२		
महती.	२०८३		
महाकन्द.	{ २२४१		
	{ २२२४		
महाकपित्थ.	१९६८		
महाकाल.	२०४२		
महाकुम्भी.	१९८३		
महागन्धा.	२१४९		
महाघोषा.	२०८१		
महाजला.	२२०७		
महाजालिनी.	२१६२		
सहादेव.	१९९८		
महान्	२०२९		
महानाग.	१९१६		
महानिम्ब.	२०२६		
महापत्र.	{ १९९४		
	{ १९९६		
महापारावत.	२०२९		
महापुरुषदत्ता.	२१८२		
सहाफल.	१९६८		
			{ २०१२
			{ २१९५
		महाफला.	{ २२०७
			{ २२४७
		महाबल.	१९९५
			{ १९४४
		महाबला.	{ २२२७
			१९८४
		महाभद्रा.	१९८४
		महाभेदा.	२१७६
			{ २०२९
		महामुनि.	{ २०४८
			२१५९
		महारज.	२१३८
		महारसा.	२००३
		महारोध्र.	१९१२
		मेहार्ह.	२१३३
		महावर.	२०९५
		महावर्षा.	२२१२
		महाबल्ली.	२१५०
		महाविषा.	{ १९९५
			{ १९३८
		महावृक्ष.	

महाशर्ण.	{ २१५८	मांसरोहां.	२१७०
	२१५७	मांसारिः.	१९४७
महाशाल.	१९८९	मांसी.	२१६५
महाश्यामा.	१९५८	माकन्द.	२००९
महाश्रावणिका.	२१०३	माकन्दी.	१९७२
महाश्वेता.	२०८४	मागधी.	{ २१२५
महाश्वेताङ्गवदना.	२१९४		२१८९
महासजस.	१९८९	मागधोत्थित.	१९२३
महासह.	{ २०९७	माघ्य.	२१२६
	२१३२	माङ्गल्यं.	२२३५
महासुगन्धा.	२१०८	माणिवन्ध.	१८३३
महिपाक्ष.	१९६४	माणिमन्त.	१८३३
महीरुह.	१९४६	मातुल.	२१४०
महु.	२००८	मातुलपत्रक.	२१४०
महेरणा.	२०३९	मातुलानी.	२२८२
महोटिका.	२०८३	मातुलङ्ग.	१९४२
महोत्पल.	२२१४	मातुलङ्गी.	१९४४
महौजसी.	२१६३	माधव.	{ २०३१
महौपध.	२२२३		१९९८
मद्यगुप्ता.	२१८५	माधेयी.	२२२१
		माधेयीव्यता.	१९२७

मारीच.	१९२४	मुखभञ्ज.	१९७७
मारुत.	२११२	मुखशोधन.	१९५५
मारुतापह.	२०२०	मुञ्चक.	२०५१
मारुतापहा.	२१०६	मुञ्ज.	२२६१
मार्कव.	२२३२	मुञ्ज.	२२६२
मार्जन.	२००४	मुण्डक.	१९२६
मार्जार.	१९६३	मुण्डतिका.	२१०२
मार्जारगन्धिका.	२०९८	मुण्डी.	२१०२
मालक.	२०६२	मुद्ग.	२२७५
मालती.	२१२२	मुद्गपर्णी.	२०९८
मालतीफल.	२१२४	मुनि.	२१३८
माला.	२२२५	मुनिद्रुम.	१९१७
मालुक.	२११०	मुनिद्रुम.	१९७६
मालूर.	१९६९	मुशटी.	२२८०
माप.	२२७४	मुष्ककः.	२०५१
मापपर्णी.	२२८४	मुसलिन.	२१५०
मापपर्णी.	२०९७	मुस्तकाम.	२२६८
मिषि.	२२२१	मुस्ता.	२२६६
मिसिद्रुम.	२०१६	मूर्वा.	२२००
मुक्तबन्धना.	२१३०	मूल.	२३५१
मुखप्रिय.	१९५२	मूलक.	२२४१

मूलकपल्लव.	१९७६	मेपशृङ्गी.	२०७९
मूपण.	२१८९	मेपाक्ष.	२१०२
मृगगामिनी.	२०६०	मेहघातिनी.	२१००
मृगा.	२०९१	मोक्ष.	२०५१
मृगाक्षी.	२०९१	मोक्षक.	२०५१
मृगादनी.	२०९१	मोघन्.	२०५९
मृगालिका.	२०८३	मोघा.	१९०८
मृणाल.	२२१८	मोचक.	१९७७
मृत्युपुष्प.	२०७०	मोचा.	१९५६
मृत्युफल.	१९९५		२०४९
मृदङ्गफालिका.	२२०६	मोचाम.	२१४३
मृदुच्छद.	२००५	मोचिका.	२२४३
मृदुपर्णिका.	२२४४	मोमाली.	२१२७
मृदुफल.	१९६६	मोरटा.	२२००
मृदुवल्क.	२००५	म्लच्छकन्द.	२२२३
मेघनाद.	२२३७	य.	
मेदा.	२१७६	यजिक.	२२६२
मेघ्या.	२१९१	यज्ञाङ्ग.	१९३१
मेला.	२१३७	यमलच्छद.	१९५१
मेपकुसुम.	२१०२	यमश्वस.	२१२७
		यव.	२२७३

यवतिका.	२१६३	योगजः	१९१०
यवनाल.	२२८१	योगसार.	१९५२
यवनेष्ट.	} २०२५ २२२४	योगिन्.	१९५२
		योगी.	१९९३
यवकल.	२०५२	योग्य.	२०६१
यवस.	२२६३	योजनवल्ली.	२१८७
यवसाह्वय.	२१४४	योनल.	२२८१
यवा.	२२२६	योपाहा.	२०७६
यवानी.	२१४४	र.	
यवासक.	२११४	रक्त.	२०६२
यशस्करी.	२२३५	रक्तकाण्ड.	२२३७
यशी.	२१६५	रक्तकाष्ठ.	१९१५
यष्टीमधु.	२०७७	रक्तकुसुमा.	१९५६
यस्या.	२१११	रक्तकेसर.	१९१६
याजनकक्षुर.	२२६१	रक्तचन्दन.	१९१३
याज्ञिक.	१९८१	रक्तचूर्णक.	२०४३
यायसी.	२२४४	रक्तपर्याय.	२१२१
यावक.	२२७८	रक्तपादी.	२१७१
यास.	२११४	रक्तपुष्प. {	१९१९
युगं.	२०६१		१९८०
यूथिका.	२१२५		२१३२

रक्तपुष्पा.	२१६२	रजःपुष्प.	२०६९
रक्तपूरक.	{ १९४६ १९४७	रजनीपुष्प.	२१२२
रक्तफल.	१९३१	रजत.	{ १९१९ २१००
रक्तफला.	२२५३	रजनी.	{ २१३७
रक्तबीज.	२०२३	रणप्रिय.	२२६९
रक्तमाल.	२०२८	रण्डाल्यु.	२२२१
रक्तयष्टि.	२१८७	रथ.	२०१७
रक्तवेधना.	२२०६	रथकृत्नेमि.	१९७८
रक्तशालि.	२२७२	रथनाम.	१९७९
रक्तसन्धिक.	२२१७	रथसाधक.	१९७८
रक्तसरोरुह.	२२१५	रथाङ्ग.	२०६१
रक्तसार.	{ १९१४ १९५३	रन्धी.	२२६०
रक्ताङ्ग.	२०४३	रम्भा.	२०४९
रक्तिका.	२१७७	रम्यक.	२०२६
रक्तोत्पल.	२२१५	रसना.	२१०६
रक्तणी.	२०९८	रसफल.	२०६७
रक्तदायक.	२०६४		{ २०३८ २१०६ २२३५
रज.	{ २१४६ २२५६	रसा.	

रसाम्बुष्टा.	२१८०	राजार्ह.	१९१०
रसाम्लक.	१९४८	राजाह्व.	१९९५
रसाल.	{ २००९	राजिमान्.	२२४५
	{ २२५८	राजीफल.	२२४५
रसोन.	२२२३	राजीव.	२२१३
रस्या.	२१०६	राठ.	२०१४
राजकशेरुक.	२२६६	राम.	२११७
राजकोशातकी.	२२०७	रामठ.	२१५१
राजजम्बू.	२०१२	रामठी.	२१५२
राजन्या.	१९३३	रामतरणि.	२१३१
राजपादप.	१९८७	रामदृति.	२०९०
राजपुत्र.	२०१२	रामसेन.	२११५
राजपुत्रक.	२०१५	राष्ट्रवृद्धिकरी.	१९६०
राजबला.	२२२७	राष्ट्रिका.	२०८२
राजमुद्ग.	२२७७		{ २१०६
राजवृक्ष.	{ १९३४	रास्ना.	{ २१७१
	{ २०६९		{ २१८४
राजादन.	१९३३	रिम.	१९५५
राजाम्र.	१९५०	रिमेदक.	१९५५
राजार्क.	१९३७	रुचक.	१९४३

रुचिप्य.	२२४१	रोहिणी.	२१८३
रुजासह.	१९९४	रोहित.	२२५५
रुद्राक्ष.	२०२९	रोहितक.	२०३४
रुधिरसावक.	१९४७	रोहिप.	२२५४
रुक्क.	२०४०	रोहि.	२०३४
रुक्.	२०४०	रोहितक.	२०३४
रुहा.	{ २१७०		
	{ २२६४	ल.	
रेखापत्र.	२००६	लकुच.	२००८
रेचक.	२०२१	लक्षण.	१९३०
रेचन.	२०६४	लक्ष्मी.	{ १९६१
रेवत.	१९८७		{ २०६२
रोचन.	{ १९४१	लगुड.	१९१९
	{ १९५७	लघु.	२०१०
रोचनक.	२०४३	लङ्कातिका.	२०५८
रोचना.	२०३५	लता.	{ २१६१
रोध.	२००३		{ २२६५
रोधपुष्प.	१९९९	लताङ्कुर.	२०६९
रोमश.	१९२०	लतातरु.	{ १९९१
रोहड़क.	२०३५		{ २०६६
रोहणोद्भव.	१९१२	लतार्क.	२२२५

लव.	}	१९२४	लोचमस्तक.	२१४३
		२२७०	लोणिका.	२२३६
लवङ्ग.		१९२४	लोध्र.	२००३
लवङ्गक.		२१६४	लोभनीया.	२१०४
लवणा.		२०९६	लोभ्य.	२२७६
लशुन.		२२२३	लोमपामविनाशि०	१९६२
लक्षाप्रसादन.		२००४	लोमशा.	२१९७
लक्षावृक्ष.		२०११	लोमहीना.	२१५३
लाङ्गलिन्.		२०६७	लोह.	१९१०
लाङ्गली.	}	२०८६	लोहित.	१९१४
		२१८६	लोहितचन्दन.	२११२
		२१७३	लौहद्रावक.	१९४८
		२२०२		
लावुनी.		२२४७	व.	
लामज्जक.		२२७०	वश.	२०५२
लीमका.		२२७६	वशपत्रा.	२१५२
लुङ्ग.		१९४३	वशिक.	१९१०
लेखकाचञ्चिना.		२२६०	वक्त्रभूषण.	२२२४
लेखशाटक.		२००७	वक्त्रशोधिन्.	१९४१
लेख्यपत्र.		२०६६	वक्रा.	२०८१
लोचमर्कट.		२१४४	वङ्गसेन.	१९१७

वचाया.	२१९६	वन्यतिल.	२२८२
वज्जुल.	२०१८	वन्या.	२०९८
वज्र.	१९३८	वपुषा.	२१५६
वज्जुल.	१९७८	वयःस्था.	२२२८
वट.	१९३०	वयस्था.	१९७२
वटपत्रफ.	२१०९	वर.	२१२२
वटप्लव.	१९२९	वरका.	२२७६
वत्सादनी.	२२०३	वरतिक्त.	२१४६
वधू.	२११९	वरतिक्ता.	२१७९
वनकर्णिका.	२०३९	वराटक.	२२१७
वनज.	२०४८	वराम्ल.	१९४३
वनपुष्प.	२००९	वरार्गल.	२०३०
वनविलासिनी.	२१४२	वरी.	२१८०
वनव्रीहि.	२२७९	वरुण.	२०१९
वनशृङ्गाट.	२०८७	वरोह.	२२६६
वनशेफाली.	२०७३	वर्णवती.	२१००
वनस्पति.	१९३१	वर्णा.	२२७८
वनहरी.	२२१०	वर्णिचारुकेसरा.	२१३१
वन्दक.	२१६०	वर्तिका.	२०७९
वन्दा.	२०४५	वर्धमान.	२०४०
		वर्धमाना.	१९४४

वर्षपाकिन्.	१९३५	वसुखण्डीर.	२२७५	
वर्षपुष्पिका.	२१४८	वसुच्छिद्रा.	२१७६	
वल.	२२१६	वसुत्राणा.	२११३	
वलाट.	२२७५	वसुवृक्ष.	१९३२	
वलिनधिन्.	२१३५	वस्तगन्धा.	२१४३	
वलकला.	२१६४	वस्राख्य.	१९२०	
वलकी.	२०३८	वसेहविद.	१९९७	
वलरीव्याल.	२१३५	वह्निचूडा.	२०५७	
वली	२१४४	वह्निपर्याया.	२१८६	
वशिर.	२०९२	वह्निशिख.	२१२२	
वसन्तकुसुम.	२००७	वह्निशोधन.	१९७४	
वसन्तजा..	२१३६	वाकुची.	२१०४	
वसन्तदूती.	१९०८	वाक्पुष्पा.	२२२१	
वसन्तपादप.	२०१०	वाजिदन्तक.	२०४७	
वसा.	{	२१४५	वाय्यायिनी.	२१४९
		२१६६	वाय्यालक.	२१४७
		२१६८	वाणीर.	२०१८
वसिर.	२१९२	वातपोथ.	१९८१	
वसु.	{	१९१९	वाद्यपुष्पिका.	२१४७
		२१७६	वानरावास्त.	१९४९
वसुक..	२१७४			

मानिकप्रिय.	१९४७	वालुकी.	२२४८
वानीर.	२११७	वाल्हीक.	} २१२१ २१५१
वानीरज.	२११७	वाशिका.	
वानेय.	२२६८	वासन्त.	१९७०
वापगुणी.	२२०१	वासन्ती.	२१३६
वापिभान्य.	२११७	वासवोलूक.	१९६४
वायसाङ्गिका.	२१५४	वासा.	२०४७
वायसी.	२१५४	वाम्बुक.	२२३३
वायसेक्षु.	२२५७	वाह्यपुष्पिका.	२१४८
वारास्तवी.	२२५६	विकङ्कत.	१९६७
वाराही.	२११३	विकसा.	} २१७० २१८७
वारिज.	१९२४	विकाङ्गिका.	
वारिपत्रिका.	२१०७	विकीरण.	१९३७
वारुणी.	२०९०	विकीर्ण.	२०५६
	२१५५	विजया.	२२६३
	२२६५	विजयाशस्त्रधारण.	२०३१
वार्त्ताकी.	२०८२	विटप्रिया.	२१०१
वार्षिक.	२११३	विद्वखदिर.	१९५५
वार्षिकी.	२१३०		
वालक.	२११८		
वालक.	२१२०		

विडङ्ग.	{ २०५९	विशालत्वग्	१९८५
	२०६४	विशाल.	{ २१९६
विडालिका.	२०८४		.२२०८
वितुन्न.	२२४१	विशोधिनी.	२१३७
विदारि.	२१६०	विष्वक्सेना.	२०७६
विदारी.	२०८३	विश्वदेव.	२१४५
विदुल.	{ २०१७	विश्वदेवदेवा.	२०५३
	२०१९	विश्वरूपक.	१९१०
विद्रध्यराति.	१९७७	विश्वा.	२१७५
विद्रुमवल्ली.	१९२६	विपगन्ध.	२०१५
विभावरी.	२१२८	विपमिन्ध.	२१७२
विभीषण.	२२६०	विपघातिनी.	२०८०
विरजाविता.	१९५६	विपघातिन्.	२००७
विरूपक.	२००१	विपघ्नी.	२२०३
विल्यगन्ध.	२१०९	विपमच्छद.	१९८५
विशद.	२०८३	विपमर्दिनी.	२१०७
विशनाशन.	२०१४	विपमुष्टिक.	२०२६
	२०८३	विपशत्रु.	१९९६
विशल्या.	{ २२०४	विपहारी.	२२३७
	२२०२	विपाद्.	२२४९
विशास.	२०९४		

विषाणिका.	२०७९	वृक.	२१७९
विषादनी.	२१९४	वृकदन्तिका.	२१८०
विषोदर.	२०१५	वृकी.	२१७९
विषौषधि.	२०९१	वृक्ष.	२०२६
विष्णुक्रान्ता.	२१९२	वृक्षपर्णी.	२०८४
विष्णुगुप्त.	२२४३	वृक्षभक्ष्या.	२०४६
विष्वक्सेनप्रिय.	२११३	वृक्षादनी.	२०४६
विसर्पिणी.	२१६२		२०८४
विस्त्रगन्धा.	२१५६	वृक्षाम्ल.	१९४६
विहीरा.	१९८३	वृकोत्तशा.	२२०५
वीर.	२०६०	वृत्ता.	२१७०
वीरण.	२२६९	वृद्धकर्णिका.	२१७९
वीरतर.	२२६९	वृद्धपादा.	२१६३
वीरतरु.	२०२२	वृन्त.	१९७४
वीरपुष्कर.	२२५१	वृन्तिका.	१९८२
वीरमद्र.	२२६९	वृश्चिकाला.	२०७९
वीरशाफ.	२२३३	वृश्चीर.	२०९४
वीर्या.	२१४९	वृष.	२०४७
वुक.	२१७४	वृषभनामक.	२०६०
वृत्तिकार.	२२४२	वृषा.	२२११
		वृषायणी.	२२३९

वृष्यकन्दा.	२१५०	व्याघ्रपाद.	१९६७
वेण्या.	२२०५	व्याघ्रपुच्छ.	२०४१
वेत.	२०२५	व्याघ्री.	२०८२
वेतस.	} १९४८ २०१७	व्याधिनामक.	२११७
वेत्रमूला.		२१६२	व्याधिहन्.
वेधान्य.	२१४२	व्यालदंष्ट्र.	२०८८
वेल्लक.	२१६०	व्रण.	२०२२
वेल्लज.	२१८८	व्रीहि.	२२७१
वेश्या.	२१०१		श
वैकुण्ठ.	२१०९	शकम्भरा.	२२५२
वैजयन्तिका.	१९७३	शकलि.	२२५४
वैदेशी.	२०१३	शकुन्ती.	१९०८
वैदेही.	२१८९	शकुलाक्षक.	२२६५
वैश्रवणावास.	१९३०	शकुलादनी.	} २१७३ २१८४
व्यडम्बक.	२०४०	शकतरु.	
व्यडिपत्रिका.	२२४८	शकपत्नी.	२१११
व्यण्डा.	२१८५	शकपुष्पिका.	२२०२
व्याघ्रतल.	२०४१	शङ्कर.	} १९६१ २०३०
व्याघ्रनखी.	१९६०		

शङ्खषण्टिका.	२१५७	शतपर्विका.	२१९६
शङ्खद्रावक.	१९४८	शतपाकिन्.	२१७८
शङ्खधरा.	२२४३	शतपुष्प.	२२६८
शङ्खनी.	२१६३	शतपुष्पा.	२२२१
शङ्खपुष्पी.	२१४१	शतप्राश.	१९१८
शङ्खमालिनी.	२१४१	शतमूला.	२१८१
शङ्खयूथिका.	२१२५	शतवीर्य.	२१८१
शङ्खाहा.	२१४१	शतवीर्या.	२२६५
शङ्खिनी.	२२१०	शतवेधि.	१९४९
शठ.	२१३९	शता.	२२६५
शडी.	२११९	शतावरी.	२१८०
शण.	} २१५८ २२०२	शताहा.	२२२१
		शवरपादप.	२००३
शणिपुष्पी.	२१५७	शमीधान्य.	२२८४
शण्डेरिन्.	१९३९	शमीपत्रा.	२१७१
शतपत्र.	२२१३	शम्पाक.	१९८७
शतपदी.	२१८१	शम्बरी.	२२११
शतपर्वन्.	२०५२	शर.	२२६१
शतपर्वा.	} २२४४ २२६३	शरश.	२१९८
		शलालु.	१९६८

शल्यक.	२०१४	शालिक.	२२६२
शल्यपर्णी.	२१७६	शालक.	} २१२४ २२१९
शव.	२००९	शाल्मलि.	
शष्प.	२२६२	शाल्मलिदल.	१९८५
शाक.	१९९३	शाल्योदन.	२१२७
शाकपुष्प.	१९६६	शिशिपा.	१९५८
शाकवीर.	२२३३	शिखण्डिनी.	} २१२५ २१७८
शाकश्रेष्ठ.	२२३३	शिखरिणी.	
शाकश्रेष्ठा.	२२३५	शिखरी.	२०९३
शाकाम्ल.	१९४६	शिखीम्रीव.	१९९०
शाखाम्ल.	१९४८	शिमु.	१९७६
शाण्डिल्य.	१९६८	शिति.	२२४१
शावर.	२००३	शितिशिम्बिक.	२२७७
शारद.	१९८५	शितिवर.	२२४१
शारदा.	२२७५	शिपा.	२२१९
शारदी.	२१७३	शिम्बिका.	२२७६
शारिवा.	२१९८	शिरिवारक.	२२४०
शार्ङ्गस्था.	२०३४	शिरोह.	१९८६
शालपर्णी.	२१५९		
शालमर्कट.	२२४२		
शालि.	२२७२		

शिरोवृन्त.	२१८९	शीघ्रपरोहिन्.	२१५८	
शिलाटिका.	२०९४	}	२००७	
शिलाभित्.	२१५५		शीत.	२०२७
शिव.	१९६५			२०१७
शिवकिरीटिनी.	२१४१	शीतपाकी.	२१४७	
शिवकीलिका.	१९६१	शीतभीरु.	२१२९	
शिवधूप.	१९६५	शीतलरजः.	१९२३	
शिवमल्ली.	२१७४	शीतला.	१९०९	
शिवलोमा.	१९६२	शीतवीर्य.	२०६३	
शिवा.	}	१९६१	शीतसंवासा.	२१३६
		१९७०	शीतसहा.	२०७२
		२०९८	शीर्णरोमक.	२०५६
		२१५०	}	२१२१
शिवाटिका.	२१५२	शुक.		२२६२
शिवाधात्री.	१९७२	शुकच्छद.	२०५६	
शिशिरेफला.	२०८०	}	१९१७	
शिशु.	२००४		शुकनास.	१९७५
शिशुगन्धिका.	२१२८	}	१९०७	
शिपर.	१९२४		शुकपुष्प.	२०५६
शीघ्र.	}	२०८९	शुकमिय.	१९०७
		२२७०		

शुकमालक.	२०२५	शखरिक.	२०९२
शुकवृक्ष.	१९०७	शैल्य. ०	१९६८
शुकष्ट.	२०२५	शैवला. ०	२२२०
शुक्तिकाम्ली.	१९४५	शैवाल.	२२२०
शुक्तिपर्णी.	१९८४	शैवालदलसम्भव.	२२६८
शुक्तिन्. }	१९२९	शोधन.	२०६४
	१९३१	शोधिता. ०	२२८०
शुचिपत्रा.	१९६२	शोफूकर.	२०२२
शुभनामन्.	२०२४	शोकघ्नी.	२०९५
शुपिरा. ०	१९२५	शोभाञ्जन.	१९७६
शुकधान्य.	२२८४	शोपण.	१९७५
शुकशिम्बी.	२१८६	शोपहरी.	२२३८
शून्यमध्य.	२२५९	शौण्ड.	२१२४
शून्या.	१९२६	शौण्डर्य.	२१६८
शृङ्गक.	२२४९	शौण्डी.	२१९०
शृङ्गवेर.	२१४६	शौस्वरी.	२०४५
शृङ्गिन्.	२०६१	शौरि.	१९८८
शृङ्गी.	२१७५	श्महाकन्द.	२२२४
शोफालिका.	२०७४	श्यव.	२०६२
शेड. ०	२००७	श्यामक.	२२७९

श्यामकन्दा.	२१७५	श्रीमान्.	२०६०
श्यामल.	१९२८	श्रीवारक.	२२४१
श्यामवल्कल.	१९०७	श्रीवास.	१९६९
श्यामसार.	२०१६	श्रीवृक्ष.	१९२७
श्यामाः	} २०७६	श्रीहस्तिनी.	२२४०
			१९७०
श्यामाक.	२२७९	श्रेयसी.	२१०६
श्यामाङ्गी.	२२६४		२१७९
श्योनाक.	१९७५		२१९२
श्रवणशीर्षा.	२१०३	श्याह.	१९६८
श्रवणा.	२१०३	श्याहय.	१९२५
श्रवणी.	२१०२	श्लक्ष्णपत्र.	१९५१
श्रीखण्ड.	१९११	श्लिष्टपर्ण.	२०५६
श्रीपर्णी.	} १९७३	श्लीपदारि.	२०३२
			१९८२
			२०३६
श्रीपुष्प.	१९२५	श्लेष्मान्तक.	२००६
श्रीफल.	१९६९	श्वखुर.	२१९४
श्रीफल्य.	१९७२	श्वनावधू.	२०५७
श्रीफल्लिका.	२१३७	श्वेत.	१९१३
श्रीमती.	२१३७	श्वेतकन्दिका.	२१७५
		श्वेतकुम्भीका.	१९०९

श्वेतचन्दन.	१९११	पडङ्गी.	२०८८
श्वेतदूर्वा.	२२६५	.	२०३३
श्वेतपुष्प.	} १९१८ २०२०	पङ्कजन्या.	२१९७
			२११९
श्वेतपुष्पा.	२०९१	पण्डतिल.	२२८३
श्वेतपुष्पिका.	२१९४	पष्टिक.	२२७१
श्वेतपुष्पी.	२१४२	स	
श्वेतफल.	२०२०	संवर्चक.	१९७१
श्वेतबुध्ना.	२२१०	संवर्चिका.	२२१८
श्वेतमरिच.	१९७८	सकटाक्ष.	१९८१
श्वेतमूला.	२०९५	सक्तुफला.	१९६१
श्वेतवचा.	२१९७	सङ्कोच.	२१२१
श्वेतवल्क.	१९३२	सतीद.	१९३०
श्वेतवृक्ष.	२०२०	सतीनक.	२२७३
श्वेतसर्पप.	२२८३	सत्पुष्प.	२१६९
श्वेतसार.	१९५४	सत्यनाङ्गी.	२०७५
श्वेतसुरसा.	२०७३	सत्यवती.	२२२८
श्वेतस्यन्दा.	२१९४	सत्सला.	२१२८
प			१९३६
षट्पदानन्दी.	२१३०	सदापुष्प.	२०३५
षट्तरसा.	१९७२		२१२६

श्यामकन्दा.	२१७५	श्रीमान्.	२०६०
श्यामल.	१९२८	श्रीवारक.	२२४१
श्यामवल्कल.	१९०७	श्रीवास.	१९६९
श्यामसार.	२०१६	श्रीवृक्ष.	१९२७
श्यामा.	} २०७६	श्रीहस्तिनी.	२२४०
			१९७०
श्यामाक.	२२७९	श्रेयसी.	२१०६
श्यामाङ्गी.	२२६४		२१७९
श्योनाक.	१९७५		२१९२
श्रवणशीर्षा.	२१०३	श्याह्व.	१९६८
श्रवणा.	२१०३	श्याह्वय.	१९२५
श्रवणी.	२१०२	श्लक्ष्णपत्र.	१९५१
श्रीखण्ड.	१९११	श्लिष्टपर्ण.	२०५६
श्रीपर्णी.	} १९७३	श्लीपदारि.	२०३२
			१९८२
			२०३६
श्रीपुष्प.	१९२५	श्लेष्मान्तक.	२००६
श्रीफल.	१९६९	श्वखुर.	२१९४
श्रीफला.	१९७२	श्वनावधू.	२०५७
श्रीफलिका.	२१३७	श्वेत.	१९१३
श्रीमती.	२१३०	श्वेतकन्दिका.	२१७५
		श्वेतकुम्भीका.	१९०९

श्वेतचन्दन.	१९११	पडङ्गी.	२०८८	
श्वेतदूर्वा.	२२६५	पङ्कजन्था.	२०३३ २१९७	
श्वेतपुष्प.	१९१८ २०२०			पण्डतिल.
		पष्टिक.	२२७१	
श्वेतपुष्पा.	२०९१	स		
श्वेतपुष्पिका.	२१९४		सर्वर्चक.	१९७१
श्वेतपुष्पी.	२१४२		संवर्चिका.	२२१८
श्वेतफल.	२०२०		सकटाक्ष	१९८१
श्वेतबुधा.	२२१०		सक्तुफला.	१९६१
श्वेतमरिच.	१९७८		सङ्कोच.	२१२१
श्वेतमूला.	२०९५		सतीद.	१९३०
श्वेतवचा.	२१९७		सतीनक.	२२७३
श्वेतवल्क.	१९३२		सत्पुष्प.	२१६९
श्वेतवृक्ष	२०२०		सत्यनाम्नी.	२०७५
श्वेतसर्पप.	२२८३		सत्यवती.	२२२८
श्वेतसार.	१९५४		सत्सला.	२१२८
श्वेतसुरसा.	२०७३		सदापुष्प.	१९३८ २०३५ २१२६
श्वेतस्यन्दा.	२१९४			
	प			
पद्मप्रदानन्दी.	२१३०			
पद्मरसा.	१९७२			

सदाफल.	१९३२	सर्ज.	२२४९
सन्नकद्रु.	१९३५	सर्जकस्.	१९९१
सप्तच्छद.	१९८४	सर्पगन्धा.	२१०७
सप्तला.	२२२५	सर्पदष्टिका.	२०७९
समगन्धि.	२२६९	सपार्क्षी.	२१०७
समन्ना.	} २१७१ २१८७	सर्वतोभद्र.	२०२४
		सर्वतोभद्रा.	१९८३
समण्ठ.	२२३८	सर्वसार.	१९७९
समन्तदुग्धन्.	१९३९	सर्पप.	२२८३
समष्टीला.	२२३८	सल्लक.	१९७५
समुद्रान्ता.	} २०४४ २०५८	सल्लकी.	२०३८
		सवरणी.	२१८२
समूलक.	२१९१	सस्य.	२२७१
समूला.	२१५०	सस्यशीर्षक.	२२८४
सरस्वती.	२२२८	सस्यशुक.	२२८४
सरालक.	२१०९	सस्यसवर.	१९९१
सरी.	२२७४	सहकार.	२०१०
सरु.	२०६२	सहचर.	२१३३
सरोज.	२२१४	सहदेवा.	२१४८
सरोजन्मन्.	२२१४	सहदेवी.	२१४५

सहर्षा.	२१७०	सिंहपर्णिका.	२०४७
सहस्रपत्र.	२२१३	सिंहपुच्छी.	२०८७
सहस्रवीर्या.	{ २१८२	सिंहमुख.	२०४७
	२२६४	सिंहवृन्ता.	२०९७
सहस्रवेधि.	२१५१	सिंहि.	२०८३
सहस्रवेधिन्.	१९४९	सिंहिका.	२०४७
सहस्राङ्ग.	२०२७	सित.	१९५४
सहा.	{ २१३१	सिताम्भोज.	२२१५
	२२२१	सिद्धवृक्ष.	१९९६
साङ्गर.	१९६२	सिद्धार्थ..	२२८३
सातला.	२२२५	सिद्धि.	२०६१
साधुपादप.	१९४३	सिन्दुक.	२०७२
साधुवृक्ष.	२०२०	सिन्दुवार.	२०७२
सानुज.	{ २०४८	सिन्दुवारक.	२०७२
	२१६८	सिलक.	१९९६
सानुमानक.	२१६९	सीतप्लावसा.	२१३६
सारणी.	२२२७	सीत्य.	२२७१
सारफल.	२०२९	सुकन्द.	२२२४
सारवृक्ष.	१९९५	सुकुराराति.	२१२८
साराम्ब.	२०२८	सुकोशक.	२०११
सारीवानी.	२२५६	सुखदा.	२२२८

सुखोद्भिदा.	२२३१	सुप्रसारा.	२२२७
सुगन्धक.	१९१५	सुफल.	२०१०
		सुभगा.	२१३०
सुगन्धा.	२२५५	सुभङ्गन.	१९७७
		सुभिक्षा.	२०३८
सुगन्धि.	२१०७	सुमन.	२२७७
		सुमनस.	१९८६
सुगन्धिक.	२१२०	सुमनालता.	२१२३
		सुमूलक.	२२६९
सुगन्धिपत्रा.	२२७२	सुरक्तस.	२०११
सुचिपत्र.	२०१३	सुरङ्गक.	१९१५
सुतिक्तक.	२२४०	सुरङ्गा.	२१५४
सुतिक्तता.	२०२४	सुरङ्गिन्.	१९७७
सुचेजन.	२२०६	सुरति.	२१२८
सुधा.	१९९५	सुरभि.	१९१२
सुनिषण्ण.	१९३८		२०३९
सुन्यमीरु.	२२४०	सुरसा.	२१६७
सुपादी.	२१८२		२०७२
सुपार्श्व.	२१७२	सुरा.	२११०
सुपुष्प.	१९२९		२१६७
सुपूरक.	२१५८	सुलोमशा.	२१६७
	१९४२		

सुवर्चला.	२२३०	सुतघ्न.	२१५१
सुवर्ण.	१९९२	सूतनाशिनी.	२१९७
सुवर्णक.	{ १९८४	सूपधूपन.	२१५१
	{ १९८६	सूरण.	२२२९
सुवर्षा.	२१३०	सूर्यपर्णिका.	२०९८
सुवल्ली.	२१०५	सूर्यपर्णी.	२०९७
सुवसन्ता.	२१३६	सूर्यपत्र.	२०१५
	{ २०३८	सूर्याग्निसञ्ज्ञक.	२०२३
सुवाह्य.	{ २०७४	सेकिम.	२२४२
	{ २१०६	सेतु.	२०२०
	{ २१०८	सेव्य.	१९९२
सुवासन्ती.	१९२७	सेव्यालिबान्धवा.	२१३६
सुविपघातिनी.	२२०५	सेहुण्ड.	१९३९
सुव्रत.	२१७४	सैरेयक.	२१३३
सुव्रता.	२११९	सोमराजी.	२१०५
सुपवी.	२२४४	सोमवल्क.	{ १९५४
सुषेणक.	१९३९		{ २०३५
सुसभ.	२०६३	सोमवल्लरी.	२२२८
सुस्थलगण्डीर.	२२३९	सोमवल्लिका.	२१०५
सुसवा.	२०६८	सोमवल्ली.	२२०३
सूक्ष्मैला.	१९२०		

सौगन्धिक.	२२१७	स्थूलदर्भ.	२२६१
सौमनसम्पुट.	२१२४	स्थूलपर्ण.	१९८५
सौमनसायिनी.	२१२३	स्थूलवल्क.	२००५
सौर.	२०४८	स्थूलैला.	१९२१
सौरभ.	२०४८	स्थौण्यक.	२०५७
सौवीरी.	१९६०	स्निग्धपर्णी.	२२०१
स्कन्धजन्मन्.	१९३१	सृष्टका.	२०५७
स्रम्भ.	२२८५	स्फटिक.	१९२३
स्रम्भकरि.	२२७१	स्फूर्जक.	२००१
स्रोगन्धिक.	२२५४	स्फोता.	२१८९
स्त्रिपत्रक.	१९८०	सारक्षीपीडा.	२१६२
स्यलपर्केट.	१९४०	संसिन्.	२०२७
स्यलशृङ्गाल.	२०८७	सवा.	२२००
स्यायिनी.	२१७९	सुप्.	१९३८
स्याल्य.	२२४३	सुवागृक्ष.	१९३७
स्याली.	१९०८	सदंग्र.	२०८८
सिरक.	१९९३	सरवन्धनिका.	२०५४
सिरसार.	१९९३	सर्गज.	१९९७
सिरा.	२१६०	सर्गलता.	} २०५९ २०९६
स्यूठ.	१९८७		

स्वर्णशोफालिक.	१९८८	हरिताली.	२२६४
सस्तिक.	२२४०	हरित्.	२२७३
खादुकण्टक.	{ १९६७	हरिद्रा.	२१००
	{ २०८८	हरिपर्णक.	२२४२
खादुकन्दा.	२०८३	हरिमन्थ.	२२७६
खादुफल.	१९९५	हरिमन्थक.	२२७४
खादुमस्तक.	२०६५	हरिवालुक.	२१२०
	ह	हरीतकी.	१९६२
हंसपदी.	२१७२	हरेणु.	२२७४
हंसपादिका.	२१७२	हलिनी.	२२०३
हञ्जी.	२१६१	हलीमक.	१९९९
हट.	२२२०	हल्लक.	२२१७
हृद्विलासिनी.	२१०१	हविर्मन्थ.	१९७४
हृपुषा.	२१५६	हस्तविषा.	२०४९
हयमिय.	२२७३	हस्तिकर्ण.	२०४२,
हरि.	२२७५	हस्तिकोशातकी.	२२०८
हरिचन्दन.	१९९४	हस्तिदन्तक.	२२४१
हरित.	{ २२२५	हस्तिदन्ती.	२०९०
	{ २२७५	हस्तिपर्णक.	२०४१
हरिता.	२२६४	हस्तिपिप्पली.	२१९३
		हस्तिमयूरक.	२१४३

हस्तिवारुणी.	२०३६	हृद्यगन्ध.	१९६९
हिंसा.	२१६५	हृद्यगन्धा.	२१२३
हिङ्गु.	२१५२	हेमक्षीरा.	२२०९
हिङ्गुनिर्यास	२०२१	हेमदुग्धक.	१९३१
हिङ्गुपत्री.	२१५२	हेमपुष्पिका.	{ २१२६
हिज्जल.	२०१६		{ २०८२
हिन्ताल.	{ २०६९	हेमवती.	२२०९
	{ २०७०	हेमशिखी.	"
हिमजा.	२११९	हेमाह्वया	"
हिमवालुक.	१९२२	हैम.	२११६
हिमाह्व.	१९२२	हैमवती.	{ १९६९
हिलमोची.	२२४३		{ २१९७
हीर.	२१२१	हीवेर.	२११८

इति श्रेष्ठि देवचन्द लालभाई जैनपुस्तकोदारे-ग्रन्थाङ्क ९२

श्रीजैनआनंदपुस्तकालये लभ्यग्रन्थाः-

१ अहिंसाष्टक, सर्वज्ञसिद्धि; ऐन्द्रस्तुतिश्च	०-८-०
२ अनुयोगद्वार-चूर्णिहारिभद्रीयवृत्तिश्च	१-१२-०
३ उत्तराध्ययन-चूर्णिः	३-८-०
४ ऋषिभाषितानि	०-२-०
५ ज्योतिष्करद्वकप्रकीर्णकम् (सटीकम्)	३-०-०
६ जिनस्तुति देशना (हिन्दी)	०-६-०
७ तत्त्वतरंगिणी	०-८-०
८ त्रिपष्टीयदेशनासंग्रह.	०-८-०
९ दशवैकालिक-चूर्णि	४-०-०
१० प्रकीर्णरुद्रनाकम् (संस्कृतच्छायाश्रितम्)	१-८-०
११ द्रुम्यलोकप्रकाश	१-०-०
१२ नदीआदिअकारादिक्रमो विषयक्रमश्च	१-८-०
१३ नदीचूर्णिहारिभद्रीयवृत्तिश्च	१-४-०
१४ नवपद प्रकरण-वृहद्वृत्ति	३-०-०
१५ परिणाममाला (लेजर पेपर)	०-१२ ०
” ” (डोटिंग पेपर)	०-१० ०
१६ प्रवचन-सारोद्धार (पूर्णाक्षं)	३-०-०
१७ ” ” (उत्तराक्षं)	३-०-०
१८ पद्याक्षरदिशाख्याष्टकम् मूलभाष्यम्	३-०-०
१९ पद्याक्षरदिशाख्यद्वकस्याकाराद्यनुक्रम	३-०-०
२० पद्यप्रस्तुतग्रन्थः (सटीकः)	२-४-०

२१ पयरणसंदोहो	०-१२-०
२२ प्रव्रज्या-विधान-कुलकादि	०-३-०
२३ प्रत्याख्यानादि-विशेषणवृत्ती-वीशवीशी	१-४-०
२४ चारसासूत्रं (सचित्रं)	१२-०-०
२५ मध्यमसिद्धप्रभा व्याकरणम्	०-८-०
२६ यज्ञोविजयजीकृत १२५, १५०, ३५०, गाथायाः सूवनानि(साक्षिपाठसहितानि)	०-८-०
२७ युक्ति-प्रबोधः	१-८-०
२८ ललितविस्तरा (सटीप्पना)	०-१०-०
२९ वस्त्रवर्णसिद्धिः	०-४-०
३० विचार-रत्नाकरः	२-४-०
३१ विशेषावश्यक-त्रिपयानुक्रमः अकारादिक्रमः	०-३-०
३२ वंदास्तुतिः	१-४-०
३३ श्राद्धविधिः (हिन्दी)	१-८-०
३४ क्षेत्रलोक-प्रकाशः	२-०-०
वृहत्सिद्धप्रभाभ्याकरणम्	
आचारांगसूत्रवृत्तिः	
भगवतीसूत्र दानशेखरसूरिकृतवृत्तिसहितम्	
पुष्पमाला अपरनाम उपदेशमालाप्रकरणवृत्तिः	
तत्त्वार्थसूत्रम् (हारिभद्रीयटीकासहितम्)	

श्री-जैन-आनंद-पुस्तकालय,
ओशवाल मद्दोछा, गोपीपुरा, सुरत.

- वाकोचरा नक्तकरल्लफाङ्का, न्युद्धोचरा सङ्गततरङ्गरङ्गाः ।
 परागपूगौ सृगमस्तुलुङ्गकुडङ्गकालिङ्गतमङ्गमङ्गाः ॥ ७
- वेगसमुद्गावपाङ्गवर्गौ घार्घा मञ्चसपुच्छपिच्छगच्छाः ।
 वाजौजकिलिङ्गपुङ्गमुङ्गा अवटपट्टहठप्रकोष्ठकोष्ठाः ॥ ८
- अङ्गुष्ठगण्डौ लगुडप्रगण्डकरण्डकूप्माण्डगुडाः शिखण्डः ।
 वरण्डरुण्डौ च पिचण्डनाडीव्रणौ गुणभ्रूणमलक्तकुन्तौ ॥ ९
- पोतः पिष्टातः पृपतश्चोत्पातव्रातावर्धकपर्दी ।
 बुद्बुदगदमगदो मकरन्दो, जनपदगन्धस्कन्धमगाधः ॥ १०
- अर्धसुदर्शनदेवनमहाभिजनजनाः परिघातनफेनौ ।
 पूपापूपौ सूपकलापौ रेफः शोफः स्तम्बनितम्बौ ॥ ११
- शम्बाम्बौ पाञ्चजन्यतिप्यौ पुप्यः सिचयनिकाय्यरात्रवृत्राः ।
 मन्त्रामित्रौ कटप्रपुण्ड्राऽऽराः कल्लोलौ च खल्लतल्लौ ॥ १२
- कण्डोलपोटगलपुद्गलकालवाला-
 वेला गलो जगलहिङ्गुलगोलफालाः ।
 स्याद्देवलो बहुलतण्डुलपत्रपाल-
 वातूलतालजडुला भूमलो निचोलः ॥ १३
- कामलकुद्दालावयवस्त्राः, सवरौरवयावाः शिवदावौ ।
 माधवपणवादीनवहावभ्रुवकोटीशाशाः स्पशवंशौ ॥ १४
- कुशोड्डीशपुरोडाशवृपकुल्मासनिष्कुहाः ।
 अहनिर्ग्रहकलहाः, पक्षराशिवराश्यृपिः ॥ १५

दुन्दुभिर्वमतिवृष्णिपाप्यविज्ञातिरालिकलयोऽञ्जलिर्घृणिः ।
 अभिवहिक्रमयोऽंहिदीदिविग्रन्थिकुक्षिदृतयोऽर्दनिर्घ्वनिः ॥
 गिरिशिश्रुजायुकर्ष्वो हाहाहृहृश्च नमहूर्गमुत् ।
 पादश्मानावात्मा पाप्मस्येमोप्मयक्ष्माणः ॥ १७

इति पुंलिङ्गाधिकारः ।

स्त्रीलिङ्गं योनिमद्वग्नीसेनावलितडिन्निशाम् ।
 वीचितन्द्रावट्टुग्नीवाजिह्वाशस्त्रीदयादिशाम् ॥ १८
 शिंशपाद्या नदीवीणाज्योत्स्नाचीरीतिथीधियाम् ।
 अङ्गुलीकलशीकङ्कुहिङ्गुपत्रीसुरानसाम् ॥ १९
 राक्षाशिलवचाललाशिम्बाकृष्णोष्णिकाश्रियाम् ।
 सृक्कापण्याऽतसीधाय्यासरधारोचनामुवाम् ॥ २०
 हरिद्रामासिदूर्वाऽऽलवलाकाकृष्णलागिराम् ।
 इत्तु प्राण्यङ्गवाचि स्यादीदूदेकस्वरं कृतः ॥ २१
 पात्रादिवर्जितादन्तोत्तरपदः समाहारे ।
 द्विगुरन्नावन्तान्तो वाऽन्यस्तु सर्वो नपुंसकः ॥ २२
 लिन्मिन्यनिष्यणिल्युक्ताः, कचित्तिगल्पह्रस्वकपू ।
 विंशत्याद्याशताह्रन्दे, सा चैक्ये द्वन्द्वमेययोः ॥ २३
 सुग्गीतिलताभिदि ध्रुवा, विडनरि वारि घटीभवन्धयोः ।
 शल्यध्वनिवाद्यमित्सु तु, क्ष्वेडा दुन्दुभिरक्षविन्दुपु ॥ २४

- गृह्या शाखापुरेऽश्मन्तेऽन्तिका कीला रताहतौ ।
 रज्जौ रश्मिर्यवादिदोषादौ गज्जा सुरागृहे ॥ २५
 अहंपूर्विकादिर्वर्षा, मघा अप्ठृत्तिका बहौ ।
 वा तु जलौकोऽप्सरसः, सिकतासुमन.समाः ॥ २६
 गायत्र्यादय इष्टका बृहतिका संवर्तिका सज्जिका-
 दूपीके अपि पादुका झिरुकया पर्यस्तिका मानिका ।
 नीका कञ्चुलिकाऽलुका कलिकया राका पताकाऽन्धिका,
 शूका पूपलिका त्रिका चविकयोल्का पञ्जिका पिण्डिका २७
 ध्रुवका क्षिपका कनीनिका, शम्बूका शिविका गवेषुका ।
 कणिका केका विपादिका, मिहिका यूका मक्षिकाऽष्टका २८
 कूर्चिका कूचिका टीका, कोशिका केणिकोर्मिका ।
 जलौका प्राविका धूका, कालिका दीर्घिकोष्टिका ॥ २९
 शलाका बालुकेपीका, विहङ्गिकेपिके उखा ।
 परिखा विशिखा श्लाखा, शिखा भङ्गा सुरङ्गया ॥ ३०
 जद्दा चच्चा कच्छा पिच्छा, पिङ्गा गुङ्गा खजा प्रजा ।
 शब्दा घंटा जटा घोण्टा, पोटा भिस्सट्टया छटा ॥ ३१
 विष्ठा मज्जिष्ठया काष्ठा, पाठा शुण्डा गुडा जडा ।
 वेडा वितण्डया दादा, रादा रीदाऽवलीढया ॥ ३२
 घृणोर्णा बर्षणा स्थूणा, दक्षिणा लिखिता लता ।
 घृणता त्रिवृता नेता, गीता सीता सिता चिता ॥ ३३

- मुक्ता वार्ता लृताऽनन्ता, प्रसृता मार्जिताऽमृता ।
 कन्था मर्यादा गदेक्षुगन्धा गोधा खधा सुधा ॥ ३४
- साक्षा सूना धाना पम्पा, झम्पा रम्पा प्रपा शिफा ।
 क्रम्या भम्भा सभा हम्भा, सीमा पामारुमे उमा ॥ ३५
- चित्वा पद्या पर्या योग्या, छाया माया पेया कक्ष्या ।
 दूप्या नस्या शम्भ्या संभ्या, रथ्या कुल्या ज्या मङ्गल्या ॥ ३६
- उपकार्या जलाद्रैरा, प्रतिसीरा परम्परा ।
 कण्डरा सृग्धरा होरा, वागुरा शर्करा सिरा ॥ ३७
- गुन्द्रा मुद्रा क्षुद्रा भद्रा, भस्त्रा छत्रा यात्रा मात्रा ।
 दंष्ट्रा फेला वेला मेला, गोला दोला शाला माला ॥ ३८
- मेखला सिध्मला लीला, रसाला सर्वला बला ।
 कुहाला शङ्कुला हेला, शिला सुवर्चला कला ॥ ३९
- उपला शारिवा मूर्वा, लट्वा खट्वा शिवा दशा ।
 कशा कुशेशा मञ्जूपा, शेषा मूपेपया खसा ॥ ४०
- बल्लासा विस्रसा भिस्सा, नासा बाहा गुहा स्वाहा ।
 कक्षाऽऽमिक्षा रिक्षा राक्षा, भङ्गबावल्यायतिस्त्रोटिः ॥ ४१
- पेशिर्वासिर्वसतिविषणी नाभिनाल्यालि पालि-
 भल्लिः पल्लिर्भुकुटिशकटी चर्चरिः शाटिभाटी ।
 स्वाटिर्वतिर्व्रततिवमिशुण्ठीतिरीतिर्वितर्दि-
 र्दविर्नीविच्छविलिविशठिश्रेद्धिजात्याजिराजि ॥ ४२

- रुचिः सूचिसाची खनिः स्वानिखारी,
 खलिः कीलितूली क्लमिर्वापिधूली ।
 कृपिः स्थालिहिण्डी त्रुटिर्वेदिनान्दी,
 किकिः कुक्कुटिः काकलिः शुक्तिपङ्की ॥ ४३
- क्विखिस्ताडिकम्बी द्युतिः शारिराति-
 स्तटिः कोटिविष्टी वटिर्गृष्टिवीथी ।
 दरिवेळरिर्मञ्जरिः पुञ्जिभेरी,
 शरारिस्तुरिः पिण्डमाढी मुपण्डिः ॥ ४४
- राटिराटिरटविः परिपाटिः,
 फालिगालिजनिकाकिनि कानिः ।
 चारिहानिवलमि प्राधिकम्पी,
 चुल्लिचुण्डितरयोऽंहतिशाणी ॥ ४५
- सनिः सानिमेनी मरिर्मारिरश्च्यो-
 पघी विद्रधिर्शल्लरिः पारिरभिः ।
 शिरोधिः कविः कीर्तिगञ्जीकवर्यः,
 कुमार्याढकी स्वेदनी हादिनीली ॥ ४६
- हरिण्यश्मरी कर्तनीस्थग्यपत्र्यः,
 करीर्येकपद्यक्षवत्यः प्रतोली ।
 कृपाणीकदल्यौ पलालीहसन्यौ
 वृसी गृध्रसी घर्षरी कर्परी च ॥ ४७

काण्डी खल्ली मदी घटी, गोणी खण्डाल्येषणी द्रुणी ।
तिलपर्णी केवली खटी, नद्रीरवसत्यौ च पातली ॥ ४८

वाली गन्धोली काकली गोष्ठ्वजाजी-

न्द्राणी मत्स्यण्डी दामनी शिञ्जिनी च ।

शृङ्गी कस्तूरी देहली मौर्व्यतिभ्या-

सन्दी क्षैरेय्यः दर्द्रुपर्शुशष्कुली ॥ ४९

कर्णान्दुकच्छू तनुरज्जुचञ्चु-

स्नायुर्जुहः सीमधुरौ स्फिगर्वाक् ।

द्वाद्यौदिवौ सुक्त्वगृचः शरद्वा-

श्छर्दिर्हस्त्यामदृपदृशो नौः ॥ ५०

इति स्त्रीलिङ्गाधिकारः ।

नलस्तुतचसंयुक्तरुयान्तं नपुंसकम् ।

वेधआदीन् विना सन्तं, द्विस्वरं मन्नकर्तरि ॥ ५१

धनरत्नभोऽन्नहृपीकतमोघुसृणाङ्गणशुल्कशुभाम्बुरुहाम् ।

अघगूथजलांशुकदारुमनोविलपिच्छधनुर्दलताल्लहृदाम् ५२

हलदु खसुखागुरुहिङ्गुरुचत्वचभेपजतुत्यकुसुम्भदृशाम् ।

मरिचास्थिशिलाभवसृक्कयकृन्नलदान्तिकवल्कलसिध्मयुधाम्

सौवीरस्थानकद्वारक्लोमधौतेयकासृजाम् ।

लवणव्यञ्जनफलप्रसूनद्रवतां सभिद् ॥ ५४

पुरं सद्भाङ्गयोश्छत्रशीर्षयोः पुण्डरीकके ।

मधु द्रवे ध्रुवं शश्वत्कर्कयोः स्वपुरं घटे ॥ ५५

अयूपे दैवेऽकार्यादौ, युगं दिष्टं तथा कट्टु ।

असे द्वन्द्वस्थले धन्वारिष्ठमद्गुमपक्षिणोः ॥ ५६

धर्म दानादिके तुल्यभागेऽर्धं ब्राह्मणं श्रुतौ ।

न्याय्ये सारं पद्ममिभविन्दौ काममनुमतौ ॥ ५७

खलं मुवि तथा लक्षं, वेध्येऽहः सुदिनैकतः ।

भूमोऽसंख्यात एकार्थे, पथः संख्याव्ययोत्तरः ५८

द्वन्द्वैकत्वाव्ययीभावौ, क्रियाऽव्ययविशेषणे ।

कृत्याः क्तानाः खल्विद्भावे, आ त्वात्त्वादिः समूहजः ५९

गायत्र्याद्यप्सार्थेऽव्यक्तमथानञ्कर्मधारयः ।

तत्पुरुषो बहूनां चेच्छ्रया शालां विना सभा ६०

राजवर्जितराजार्थराक्षसादेः परापि च ।

आदावुपक्रमोपज्ञे, कन्थोशीनरनामनि ॥ ६१

सेनाशालासुराच्छायानिशा वोर्णा शशात्परा ।

भाद्रणो गृहतः स्थूणा, संख्याऽदन्ता शतादिका ॥ ६२

मौक्तिकं माक्षिकं सौप्तिकं क्लीतकं,

नाणकं नाटकं खेटकं तोटकम् ।

आह्निकं रूपकं जापकं जालकं,

वैणुकं गैरिकं कारकं वामुकम् ॥ ६३

रुचकं धान्याकनि.शलाकाली-
 कालिकशल्कोपसूर्यकाल्कम् ।
 कवककियुकतोकतिन्तिडीकै-
 डूकं छत्राकत्रिकोल्मुकानि ॥

६४

मार्द्वीककदम्बके बुकचिवुककुतुकमनूरुचित्रके ।
 कुहुजकं मधुपर्कशीपके, शालकं कुलकं प्रकीर्णकम् ॥ ६५
 हल्लीसकपुष्पके खलिङ्गं, स्फिगमङ्गं प्रगचोचबीजपिञ्जम् ।
 रिष्टं फाण्टं ललाटमिष्टव्युष्टकरोटकूपीटचीनपिष्टम् ॥ ६६

शृङ्गाटमोरटपिटान्यथ शृष्टगोष्ठे,
 भाण्डाण्टतुण्डशरणग्रहणेरिणानि ।

पिङ्गाणतीक्ष्णलवणद्रविण पुराणं,
 त्राणं शणं हिरणकारणकर्मणानि ॥ ६७
 पर्याणर्णघ्राणपारायणानि,

धीपर्णोष्णे धोरणक्षूणभूतम् ।
 प्रादेशान्तादमन्तशीतं निशान्तं
 वृत्तं तूस्तं वार्तवाहित्थमुक्थम् ॥ ६८

अच्छोदगोदकुसिदानि कुसीदतुन्द-
 वृन्दास्पदं दपदनिम्न सशिल्पतल्पम् ।
 कूर्पत्रिविष्टपपरीपवदन्तरीप-
 रूपं च पुष्पनिकुरम्नतुडुम्भशुल्यम् ॥ ६९

प्रसमतलभशुष्माध्यात्मधामेर्मसूक्ष्मं,
किलिमतलिमतोकमं युग्मतिगमं त्रिसध्यम् ।

किसलयशयनीये सायस्वेयेन्द्रियाणि,

द्वुवयभयकलत्रद्व्यापरक्षेत्रसत्रम् ॥

७०

शृङ्गचेरमजिराभ्रपुष्करं, तीरमुत्तरमगारनागरे ।

स्फारमक्षरकुकुन्दरोदरभ्रान्तराणि शिविरं कलेवरम् ॥

७१

सिन्दूरमण्डूरकुटीरचामर-

क्रूराणि दूराररवैरचत्वरम् ।

औशीरपातालमुखललातवे,

सत्त्वं च सान्त्वं दिवकिण्वयौतवम् ॥

७२

विश्वे वृशे पलिशमापेशकिल्विपानु-

तर्पापिपं मिपमृचीपमृजीपशीर्षे ।

पीयूषसाध्वसमहानससाहसानि

कासीसमत्सतरसं यवस विस च ॥

७३

मन्दाक्षवीक्षमथ सक्थि शयातु यातु,

स्वाद्वाशु तुम्बरु कशेरु शलालु चालु ।

संयत्ककुन्महदहानि पृपत्पुरीतत्,

पर्वाणि रोम च भसच्च जगल्लाम ॥

७४

इति नपुसकलिङ्गाधिकार ।

- पुंस्त्रीलिङ्गश्चतुर्दशोऽङ्के शङ्कुनिरये च दुर्गतिः ।
 दोर्मूले कक्ष आकरे गजो भूरुहि बाणपिप्पलौ ॥ ७५
 नाभिः प्राण्यङ्गके प्रधिर्नमौ कचन बलिर्गृहे कुटः ।
 श्रोण्यौपध्योः कटो अमो मोहे पिण्डो वृन्दगोलयोः ॥ ७६
 भरुनीनिकयोस्तारो, मेऽश्लेषहस्तश्रवणाः ।
 कणः स्फुलिङ्गे लेशे च, वराटो रज्जुशस्त्रयोः ॥ ७७
 कुम्भः कलशे तरणिः, समुद्रार्काशुयष्टिषु ।
 भागधेयो राजदेये, मेरुजम्ब्यां सुदर्शनः ॥ ७८
 करेणुर्गजहस्त्रिन्योरल्याख्यापत्यतद्धितः ।
 लाजवसुदशौ भूमीहाद्याः प्रत्ययभेदतः ॥ ७९
 शुण्डिकचर्मप्रसेवकौ सहकमलकृश्विका अपि ।
 शल्यकपुटिकौ पिपीलिकश्चुल्लुङ्गुडुक्तुरुष्कतिन्दुकाः ८०
 शुण्डोऽथ लघुभुजशाटसटाः सपाटः,
 कीटः क्तिस्फटपटा वरटः क्लिष्टाटः ।
 चोटश्चपेटफटशुण्डगुडाः सशाणाः,
 स्युर्धारिपर्णफणगर्तरथाज्जमोदाः ॥ ८१
 विधूपकलम्बजित्यरुणाः, सहचरमुद्गरनालिकेरद्वाराः ।
 बहुहररुसरी कुठारशारी, वहारशफरमधूरफीलराजाः ८२
 पटोलः कम्पलो भट्टो, दंशो गण्डूपपेतसी ।
 लालसो रभसो पर्विपितस्त्रिपुट्यस्त्रुटिः ॥ ८३

ऊर्मिशम्यौ रन्ध्ररत्नी अवीचि-

र्लव्यप्याणिश्रेणयः श्रोण्यरण्यौ ।

पापर्णाशल्यौ शाल्मलिर्यष्टिमुष्टी,

योनीमुन्यौ स्वातिगव्यूतिवस्त्यः ॥ ८४

मेधिमेधिमशी मपीपुष्ठी ऋष्टिः पाटलिजाटली अहिः ।

पृश्निस्तिथ्यशनी मणिः सृणिमौलिः केलिहलीमरीचयः ८५

हन्वाखूः कर्कन्धुः सिन्धुर्मृत्युमन्वाट्टेर्वारुः ।

उरुः कन्दुः काकुः किष्कुर्वाहुगवेधू रा गौर्माः ॥ ८६

इति पुंस्त्रीलिङ्गाः ।

पुंनपुंसकलिङ्गोऽब्जः, शङ्खे पद्मोऽब्जसंख्ययोः ।

कंसः पुंसि कुशो वह्निर्वालो हीवेरकेशयोः ॥ ८७

द्वापरः, संशये छेदे, पिप्पलो विष्टरोऽतरौ ।

अब्दो वर्षे दरस्त्रासे, कुक्कूलस्तुपपावके ॥ ८८

परीवादपर्यङ्कयोर्जन्यतल्पौ,

तपोधर्मवत्सानि माघोष्णहृत्सु ।

वटस्तुल्यतागोलभक्ष्येषु वर्णः,

सितादिस्वराद्यो रणे संपरायः ॥ ८९

सैन्धवो लवणे भूतः, प्रेते तमो विधुंतुदे ।

खदायौ कखरे कृच्छ्रं, व्रते शुक्रोऽग्निमासयोः ॥ ९०

- कर्पूरस्वर्णयोश्चन्द्र, उडावृक्षं छदे दलः ।
 धर्मः स्वभावे रुचको, भूपाभिन्मातुलङ्गयोः ॥ ९१
- पाताले वाडवो वर्द्धः, सीसे आमलकः फले ।
 पिटजङ्गलसत्वानि, पिटकामांसजन्तुषु ॥ ९२
- मधुपिण्डौ सुरातन्वोर्नाम शेवालमध्ययोः ।
 एकाद्रात्रः समाहारे, तथा सूतककूलकौ ॥ ९३
- वैनीतकभ्रमरकौ मरको वलीक-
 वल्मीकवल्कपुलकाः फरकव्यलीकौ ।
 किंजल्ककल्कमणिकस्तवका वितङ्क-
 वर्चस्कचूचुकतडाकतटाकतङ्काः ॥ ९४
- वालकः फलकमालकालका,
 मूलकखिलकपङ्कपातकाः ।
 कोरकः करककन्दुकान्दुका-
 ऽनीकनिष्कचपका विशेषकः ॥ ९५
- शाटककण्टकटङ्कविटङ्का, मञ्चकमेचकनाकपिनाकाः ।
 पुस्तकमस्तकमुस्तकशाका, वर्णकमोदकमृषिकमुष्काः ॥ ९६
- चण्डातकश्चरकरोचककञ्जुकानि,
 मस्तिष्कयावककरण्डकतण्डकानि ।
 आतङ्कशुकसरकाः कटकः सशुल्कः,
 पिप्प्याकशर्शरकहंसकशङ्खपुष्पाः ॥ ९७

नखमुखमधिकङ्गः संयुगः पद्मरागो,
 भगयुगमथ टङ्गोद्योगशृङ्गा निदाधः ।
 क्रकचकवचकूर्चार्धिर्चपुच्छोज्ज्वकच्छाः,
 व्रजमुद्गजनिकुञ्जौ कुञ्जभूर्जाम्बुजाश्च ॥ ९८

ध्वजमलयजंकूटाः कालकूटारकूटौ,
 कवटकपटखेटाः कर्पटः पिष्टलोष्टौ ।
 नटनिकूटकिरीटाः कर्वटः कुक्कुटाद्वौ,
 कुटयकुटविटानि व्यङ्गटः कोट्टकुष्ठाः ॥ ९९

कमठौ वारुण्डखण्डपण्डा,
 निगडाकीडनडप्रकाण्डकाण्डाः ।
 क्रोदण्डतरण्डमण्डमुण्डा,
 दण्डाण्डौ हृदवारवाणवाणाः ॥ १००

कार्पापणश्रवणपक्कणकंकणानि,
 द्रोणापराह्वचरणानि तृणं सुवर्णम् ।
 स्वर्णव्रणौ वृषणभूषणदूषणानि,
 भाणस्तथा किणरणप्रवणानि चूर्णः ॥ १०१

तोरणपूर्तनिकेतनिवाताः, पारतमन्तयुत्तप्रयुतानि ।
 क्ष्वेडितमक्षतदैवतवृत्तरावतलोहितहस्तशतानि ॥ १०२

- अतोपवीतौ ; पलितो वसन्तध्वान्तायुतधूतघृतानि पुस्तः ।
 शुद्धान्तवुस्तौ रजतो, मुहूर्तद्वियूथयूथानि वरूथगूथौ १०३
 प्रस्थं तीर्थं प्रोथमलिन्दः, ककुदः कुकुदाष्टापदकुन्दाः ।
 गुददोहृदकुमुदच्छदकन्दार्बुदसौधमथोत्सेधकवन्धौ १०४
 श्राद्धायुधान्धौषधगन्धमादन-
 प्रस्फोटना लग्नपिधानचन्दनाः ।
 वितानराजादनशिक्षयौवना-
 पीनोदपानासनकेतनाशनाः ॥ १०५
 नलिनपुलिनमौना वर्धमानः समानौ-
 व्रनदिनशतमाना हायनस्थानमानाः ।
 धननिधनविमानास्वाडनस्त्रेनवद्वा,
 भवनभुवनयानोद्यानवातायनानि ॥ १०६
 अभिधानद्वीपिनौ निपानः,
 शयनं लशुनरसोनगृञ्जनानि ।
 खलिनखलीनानुमानदीपाः,
 कुणपकुतपावापचापशूपाः ॥ १०७
 स्तूपोडुपौ विटपमण्डपशप्पवाप्य-
 द्वीपानि विष्टपनिपौ शफ्टडिम्बविम्बाः ।
 जम्भः युमुम्भककुभौ रुडभो निमोऽर्म-
 संक्रामसंक्रमल्लानहिमानि हेमम् ॥ १०८

उद्यमकामोद्यामाश्रमकुट्टिमकुसुमसंगमा गुल्मः ।

क्षेमक्षौमौ कम्बलिवाह्यो भैरेयतूर्यो च ॥

१०९

पूयाऽजन्यप्रमयसमया राजसूयो हिरण्या-

रण्ये संख्यं मलयवल्यौ वाजपेयः कपायः ।

शल्यं कुल्याव्ययकवियवद्रोमयं पारिहार्यः,

पारावारातिखरशिखरक्षेत्रवस्त्रोपवस्त्राः ॥

११०

अलिंजरः कूवरकूरवेरनीहारहिञ्जीरसहस्रमेंढ्राः ।

संसारसीरौ तुवरश्च सूत्रशृङ्गारपद्मान्तरकर्णपूराः ॥

१११

नेत्रं वक्रपवित्रपत्रसमरौशीरान्धकारा वरः,

केदारप्रवरौ कुलीरशिशिरावाडम्बरो गह्वरः ।

क्षीरं कोटरचक्रचुक्रतिमिराङ्गारास्तुषारः शरो,

आष्ट्रोपह्वरराष्ट्रतक्रजठरार्द्राः कुञ्जरः पञ्जरः ॥११२

कर्पूरनूपुरकुटीरविहारवार-

कान्तारतोमरदुरोदरवासराणि ।

कासारकेसरकरीरशरीरजीर-

मञ्जीरशेखरयुगंधरवज्रवप्राः ॥

११३

आलवालपलभालपलालाः, पल्वलः खलचपालविशालाः ।

शूलमूलमुकुलाखलतैलौ, तूलकुञ्जलतमालकपालाः ११४

कवलप्रवालबलशम्भलोत्पलो-

पलशीलशैलशकलाङ्गुलाञ्चलाः ।

कमलं मल मुशलशलकुण्डलाः,

कललं नलं निगलनीलमङ्गलाः ॥ ११५

काकोलहलाहलौ हलं, कोलाहलरुङ्गालंरुङ्गलाः ।

सौरचलधूमले फलं, हालाहलजम्भालखण्डलाः ॥ ११६

लाङ्गुलगरलंविन्द्रनीलगाण्डीरगाण्डिवाः ।

उल्वः पारशवः पार्श्वपूर्वत्रिदिनताण्डवाः ॥ ११७

निष्ठेवः प्रमीनः शरावरावौ भावक्लीनशत्रानि ।

दैवः पूर्वेः पल्लवनल्लौ, पाश, कुलिशं कर्कशकौशौ ॥ ११८

आकाशकाशकणिशाङ्कुशशेषवेपो-

ष्णीपाम्बरीपविपरोहिपमापमेपाः ।

प्रत्यूषयूपमथ कोपकरीपकर्ष-

वपासिपा रसवुसेकसचिक्कसाथ ॥ ११९

कर्पास आसौ दिवसावतंसवीतंसमासाः पनसोपत्रासौ ।

निर्यासमासौ चमसासकासस्नेहानि बर्हो गृहगेहलोहाः १२०

पुष्याहदेहौ पटहस्तनुरुहो,

लक्ष्मोऽररिस्थाणुरुमण्डलति च ।

चाटुश्चटुर्जन्तुकशिष्वणुस्तथा,

जीवातु कुस्तुम्बरु जानु सानु च ॥ १२१

कम्बुः सक्तुर्दावर्गुरुर्वास्तु पलाण्डु-

हिङ्गुः शिमुर्दौस्तितुः सीध्वथ भूम ।

वेम प्रेम ब्रह्म गरुल्लोम विहायः,

कर्माष्ठीवत्पक्ष्मधनुर्नाममहिम्नी ॥ १२२

इति पुंनपुंसकलिङ्गाः ।

स्त्रीक्रीवयोर्नखं शुक्तौ, विश्वं मधुकमौपधे,
माने लक्षं मधौ कल्पं, क्रोडोऽङ्के तिन्दुकं फले ॥

तरलं यवाग्वां पुप्पे, पाटलं पटलं चये ।

वसन्ततिलकं वृत्ते, कपालं भिक्षुभाजने ॥ १२३

अर्धपूर्वपदो नावष्टयणकर्त्रनटौ क्वचित् ।

चौराद्यमनोशाद्यकञ्चू, कथानककशेरुके ॥ १२४

वंशिकवक्रौष्ठिककन्यकुब्जपीठानि नक्तमवहित्यम् ।

रशनं रसनाच्छोटनशुम्भं, तुम्भं महोदयं कांस्यम् ॥ १२५

मृगव्यचव्ये च वणिज्यवीर्यनासीरगात्रापरमन्दिराणि ।

तमिस्रशस्त्रे नगरं मसूरत्वक्क्षीरकादम्बरकाहलानि ॥ १२६

स्थालीकदल्यौ स्थलजालपित्तला-

गोलायुगल्यो वडिशं च छर्दि च ।

अलाबु जम्बूडुरुपः सरः सदो,

रोदोऽर्चिपी दाम गुणे त्वयद् तयद् ॥ १२७

इति स्त्रीनपुंसकलिङ्गाः ।

स्वतस्त्रिलिङ्गः सरकोऽनुतर्पे शललः श्ले ।

करकोऽब्दोपले कोशः, शिम्बा खङ्गपिधानयोः ॥ १२८

जीवः प्राणेषु केदारे, वलजः पवने खलः ।

बहुलं वृत्तनक्षत्रपुराद्याभरणाभिधाः ॥ १२९

भङ्गातक आमलको, हरीतकविभीतकौ ।

तारकाढकपिटकस्फुलिङ्गा विडङ्गतयौ ॥ १३०

पटः पुटो वटो वाटः, कपाटशकटौ कटः ।

पेटो मठः कुण्डनीडविपाणास्तूणकङ्कतौ ॥ १३१

मुस्तः कुथेङ्कुदजृम्भदाडिमाः, पिठरप्रतिसरपात्रकंदराः ।

नखरो वलरो दरः पुरश्छत्रः कुवलमृणालमण्डलाः १३२

नालप्रणालपटलार्गलशृङ्खलकन्दलाः ।

पूलावहेलौ कलशकटाहौ पट्टिरेण्विपु ॥ १३३

इति स्वतस्त्रिलिङ्गाः ।

परलिङ्गो द्वन्द्वोऽंशी हेऽर्थो वाच्यवदपत्यमिति नियताः ।

अख्यारोपाभावे गुणवृत्तेराश्रयाद्वचनलिङ्गे ॥ १३४

प्रकृतेर्लिङ्गवचने बाधन्ते स्वार्थिकाः क्वचित् ।

प्रकृतिर्हीरितक्यादिर्न लिङ्गमतिवर्तते ॥ १३५

वचनं तु खलतिकादिर्वह्वर्थाऽत्येति पूर्वपदभूता ।

स्त्रीपुंनपुंसकानां सह वचने स्यात् परं लिङ्गम् ॥ १३६

तन्ता संख्या ङतिर्युग्मदस्मच्च स्युरलिङ्गकाः ।

पदं वाक्यमव्ययं चेत्यसंख्यं च तद्बहुलम् ॥ १३७

निःशेषनामलिङ्गानुशासनान्यभिसमीक्ष्य संक्षेपात् ।

आचार्यहेमचन्द्रः समदृभदनुशासनानि लिङ्गानाम् ॥ १३८

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितं लिङ्गानुशासनं समाप्तम् ॥

एकाक्षरकोशः ।

अकारो वासुदेवः स्यादाकारस्तु पितामहः ।
पूजायामपि माङ्गल्ये आकारश्च प्रकीर्तितः ॥ १ ॥
इकार उच्यते कामो लक्ष्मीरीकार उच्यते ।
उकारः शङ्करः प्रोक्त ऊकारश्चापि लक्षणे ॥ २ ॥
रक्षणे चापि ऊकार ऊकारो ब्रह्मणि स्मृतः ।
ऋकारो वेदमाता स्यादृकारो दनुजप्रसूः ॥ ३ ॥
लृकारो देवजातीनां माता सद्भिः प्रकीर्तिता ।
लृकारः सूर्यते पूर्वैर्जननी शब्दकोविदैः ॥ ४ ॥
एकार उच्यते विष्णुरैकारः स्यान्महेश्वरः ।
ओकारस्तु भवेद्ब्रह्मा ओकारोऽनन्त उच्यते ॥ ५ ॥
अं स्याच्च परमं ब्रह्म अः स्याच्चैव महेश्वरः ।
कः प्रजापतिरुद्दिष्टः कोऽर्कवाच्यनलेषु च ॥ ६ ॥
कश्चात्मनि मयूरे च कः प्रकाश उदाहृतः ।
कं शिरो जलमाख्यातं कं सुखं च प्रकीर्तितम् ॥७॥
पृथिव्यां कुः समाख्यातः कुः शब्देऽपि प्रकीर्तितः ।
खमिन्द्रिये खमाकाशे खः स्वर्गेऽपि प्रकीर्तितः ॥८॥
सामान्ये च तथा शून्ये खशब्दः परिकीर्तितः ।
गो गणेशः समुद्दिष्टो गन्धर्वो गः प्रकीर्तितः ॥९॥

गं गीतं गा च गाथा स्याद्गौश्च धेनुः सरस्वती ।
 घा घण्टाथ समाख्याता घो घनश्च प्रकीर्तितः ॥१०॥
 घो घण्टाहननेऽधर्मे कुर्घोणा घूर्ध्वनावपि ।
 ङकारो भैरवः ख्यातो ङकारो विषयस्पृहा ॥११॥
 चश्चन्द्रमाः समाख्यातो भास्करे तस्करे मतः ।
 निर्मलं छं समाख्यातं तरले छः प्रकीर्तितः ॥१२॥
 छेदके छः समाख्यातो विद्वद्भिः शब्दकोविदैः ।
 जकारो गायने प्रोक्तो जेमने जः प्रकीर्तितः ॥१३॥
 जेता जश्च प्रकथितः सूरिभिः शब्दशासने ।
 रवो झकारः कथितो नष्टे झश्चोच्यते बुधैः ॥१४॥
 झकारश्च तथा वायौ नेपथ्ये समुदाहृतः ।
 ञकारो गायने प्रोक्तो ञकारो झर्झरधनौ ॥१५॥
 टो धरिष्यां च करके टो ध्वनौ च प्रकीर्तितः ।
 ठकारो जनतायां स्याट्टो ध्वनौ च शठेऽपि च ॥१६॥
 ठो महेशः समाख्यातश्च शून्ये प्रकीर्तितः ।
 वृहद्भनौ च ठः प्रोक्तस्तथा चन्द्रस्य मण्डले ॥१७॥
 डकारः शङ्करे त्रासे धनौ भीमे निरुच्यते ।
 ढकारः कीर्तिता ढका निर्गुणे निर्धने मतः ॥१८॥
 णकारः सूकरे ज्ञाने निश्चये निर्णयेऽपि च ।
 तकारः कीर्तितश्चौरे क्रोडपुच्छे प्रकीर्तितः ॥१९॥

शिलोच्चये थकारः स्यात्थकारो नयरक्षणे ।
 दकारोऽग्रे कलत्रे च छेदे दाने च दातरि ॥२०॥
 धं धने सधने धः स्याद्विधातरि मनावपि ।
 धिपणा धीः समाख्याता धूश्चैवं भारविचयोः ॥२१॥
 नेता नश्च समाख्यातस्तरणौ नः प्रकीर्तितः ।
 नकारः सौगते बुद्धौ स्तुतौ वृक्षे प्रकीर्तितः ॥२२॥
 नशब्दः स्वागते वन्धौ वृक्षे सूर्ये च कीर्तितः ।
 पः कुबेरः समाख्यातः पश्चिमे च प्रकीर्तितः ॥२३॥
 पवने पः समाख्यातः पः स्यात्पाने च पातरि ।
 कफे वारे फकारः स्यात्तथाऽऽह्वाने प्रकीर्तितः ॥२४॥
 फूत्कारेपि च फः प्रोक्तस्तथा निष्फलभाषणे ।
 वकारो वरुणः प्रोक्तः कलशे वः फलेऽपि च ॥२५॥
 वक्षःस्थले च वः प्रोक्तो गदायां समुदाहृतः ।
 नक्षत्रे भं बुधाः प्राहुर्भवने भः प्रकीर्तितः ॥२६॥
 दीप्तिर्भा स्याच्च भूर्भूमिर्भूर्भयं कथितं बुधैः ।
 मः शिवश्चन्द्रमा वेधा मा लक्ष्मीश्च प्रकीर्तितः ॥२७॥
 मा च मातरि माने च वन्धने मः प्रकीर्तितः ।
 यशो यः कथितः प्राज्ञैर्यो वायुरिति शब्दितः ॥२८॥
 याने यातरि यस्त्यागे कथितः शब्दवेदिभिः ।
 रश्च रामेऽनिले बहौ भूमावपि धनेऽपि च ॥२९॥

इन्द्रियेन्धनरोगे च रुर्भवे च प्रकीर्तितः ।
 लो दीप्तौ द्यां लश्च भूमौ भये चाह्लादनेऽपि च ॥३०॥
 लो वाते लवणे च स्याह्लो दाने च प्रकीर्तितः ।
 लः श्लेपे चाशये चैव प्रलये साधनेऽपि लः ॥ ३१ ॥
 मानसे वरुणे चैव लकारः सान्त्वनेऽपि च ।
 विश्व पक्षी निगदितो गगनं परिकीर्तितम् ॥ ३२ ॥
 शं सुखं शंकरः श्रेयः शश्च सीम्नि निगद्यते ।
 शयने शः समाख्यातो हिंसायां शो निगद्यते ॥३३॥
 पः कीर्तितो बुधैः श्रेष्ठे पश्च गन्मीरलोचने ।
 उपसर्गे परोक्षे च पकारः परिकीर्तितः ॥ ३४ ॥
 सः कोपे वरणे सः स्यात्तथा शूलिनि कीर्तितः ।
 सा च लक्ष्मीर्वुधैः प्रोक्ता गौरी सा च स ईश्वरः ३५
 हः कोपे वारणे हश्च तथा शूली प्रकीर्तितः ।
 हिः पद्मावरणे प्रोक्तो हिः स्याद्धेत्ववधारणे ॥३६॥
 क्षः क्षेत्रे वक्षसि प्रोक्तो बुधैः क्षः शब्दशासने ।
 क्षिः क्षेत्रे क्षत्ररक्षे च नृसिंहे च प्रकीर्तितः ॥३७॥
 आगमेभ्योऽभिधानेभ्यो धातुभ्यः शब्दशासनात् ।
 एवमेकाक्षरं नामाभिधानं रचितं मया ॥ ३८ ॥

धीः ।

श्रीपुरुषोत्तमदेवप्रणीतः कोशः

शब्दभेदप्रकाशः ।

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रबोधमाधातुमशाब्दिकानां

कृपामुपेत्याविशतां कवीनाम् ।

कृतो मया रूपमवाप्य शब्द-

भेदप्रकाशोऽखिलवाञ्छयार्थः ॥ १ ॥

विन्धादगारमागारमपगामापगामपि ।

अरातिमारातिमथो अम आमः प्रकीर्तितः ॥ २ ॥

भवेदमर्ष आमर्षोऽप्यङ्कुरोऽङ्कुर एव च ।

अन्तरिक्षमन्तरीक्षमगस्त्योऽगस्तिरेव च ॥ ३ ॥

अटरूपश्चाटरूपोऽप्यवस्योऽवश्य एव च ।

प्रतिश्यायः प्रतीश्यायो भल्लूको भल्लुकोऽपि च ॥ ४ ॥

उल्मूकमुल्मुकं प्राहुः शम्बूकमपि शम्बुकम् ।

जतुका स्याज्जतूकापि मयूरो मयुरो भतः ॥ ५ ॥

वास्तुकं चापि वास्तूकं देवकी दैवकीति च ।

ज्योतिपं ज्यौतिपं चापि छेवनं छीवनं तथा ॥ ६ ॥

इन्द्रियेन्धनरोगे च रुर्भवे च प्रकीर्तितः ।
 लो दीप्तौ द्यां लश्च भूमौ भये चाह्लादनेऽपि च ॥२॥
 लो वाते लवणे च स्याल्लो दाने च प्रकीर्तितः ।
 लः श्लेपे चाशये चैव प्रलये साधनेऽपि लः ॥ ३१ ॥
 मानसे वरुणे चैव लकारः सान्त्वनेऽपि च ।
 विश्व पक्षी निगदितो गगनं परिकीर्तितम् ॥ ३२ ॥
 शं सुखं शंकरः श्रेयः शश्च सीम्नि निगद्यते ।
 शयने शः समाख्यातो हिंसाया शो निगद्यते ॥३३॥
 पः कीर्तितो बुधैः श्रेष्ठे षश्च गम्भीरलोचने ।
 उपसर्गे परोक्षे च षकारः परिकीर्तितः ॥ ३४ ॥
 सः क्रोपे वरणे सः स्यात्तथा शूलिनि कीर्तितः ।
 सा च लक्ष्मीर्बुधैः प्रोक्ता गौरी सा च स ईश्वरः ३५
 हः क्रोपे वारणे हश्च तथा शूली प्रकीर्तितः ।
 हिः पद्मावरणे प्रोक्तो हिः स्याद्धेत्यवधारणे ॥३६॥
 क्षः क्षेत्रे वक्षसि प्रोक्तो बुधैः क्षः शब्दशासने ।
 क्षिः क्षेत्रे क्षत्ररक्षे च नृसिंहे च प्रकीर्तितः ॥३७॥
 आगमेभ्योऽभिधानेभ्यो धातुभ्यः शब्दशासनात् ।
 एवमेकाक्षरं नामाभिधानं रचितं मया ॥ ३८ ॥

वेशो वेपथ्व कथितो वुपोऽपि स्याद्बुसस्तथा ।
 स्याद्बनुर्धनुपा सार्धं जरसा च जरां विदुः ॥ १७ ॥
 सूकरः शूकरोऽपि स्यात्सृगालश्च शृगालवत् ।
 सूरः शूरश्च कथितः कलसः कलशोऽपि च ।
 तनुश्च तनुपा सार्धं धनुना च धनुर्विदुः ॥ १८ ॥
 सुनासीरः शुनासीरो नारायणनरायणौ ।
 यातुधानो जातुधानो लक्षणो लक्ष्मणोऽपि च ॥ १९ ॥
 श्वशुरः स्वसुरोऽपि स्याच्चरित्रं चरितं तथा ।
 पारदं पारतं वासा वासकः कृमिणः कृमिः ॥ २० ॥
 त्रिफला त्रिफलं चापि कृसरा किशरापि च ।
 भवेद्दृष्टिस्तथा विष्टिः प्रियालः स्यात्प्रियालवत् ॥ २१ ॥
 कलाटिनः कलाटीनो बलिशो बडिशोऽपि च ।
 संकरः शंकरोऽपि स्यान्मद्गलो मुद्गलोऽपि च ॥ २२ ॥
 मुद्गरो मद्गुरश्चापि मकुटं मुकुटं त्विह ।
 सुकृतं सूकृतं चापि चुलुकं चूलुकं तथा ॥ २३ ॥
 करञ्जः करजोऽपि स्यात्परेतः प्रेत उच्यते ।
 किर्मीरोऽपि च कर्मीरो हायनं हयनं स्मृतम् ॥ २४ ॥
 शौण्डीयमपि शौण्डीरं ज्येष्ठे ज्यैष्ठोऽपि दृश्यते ।
 सौदाम्नी च सुदाम्नी च सौदामन्यपि दृश्यते ॥ २५ ॥

सूत्रामापि च सुत्रामा हनूमान्हनुमानपि ।
दुपणं स्याद्दूपणं च भवेदुपरमूपरम् ॥ ७ ॥
वन्धूरं वन्धुरं च स्यादूरीकृतमुरीकृतम् ।
वाहीकं वाहिकं चापि गाण्डीवं गाण्डिवं तथा ॥ ८ ॥
उपाप्युपा ननन्दा च ननान्दापि प्रकीर्तिता ।
चाण्डालोऽपि च चण्डालो वादान्योऽपि वदान्यवत् ॥ ९ ॥
हालाहलं हालहलं वदन्त्यपि हलाहलम् ।
हल्लालं च हलालं च हाहलं च प्रचक्षते ॥ १० ॥
प्रकाणः प्रक्कणश्चापि श्यामाकः श्यामकोऽपि च ।
साहचरः सहचरः स्फाटिकं स्फटिकं तथा ॥ ११ ॥
गन्धर्वोऽपि च गान्धर्वश्चमरश्चामरस्तथा ।
चोरश्चौरश्चटुश्चाटुश्चोलं चेलं चमुश्चमूः ॥ १२ ॥
चञ्चुश्चञ्चूस्तलस्तालः श्यामलः स्यामलस्तथा ।
धान्याकमपि धन्याकं युतकं यौतकं तथा ॥ १३ ॥
कवाटं च कपाटं च कविलं कपिलं तथा ।
करवालः करपालोऽवनीपकवनीपकौ ॥ १४ ॥
पारावतः पारवतो जरा स्याज्जरसा सह ।
जटायुषा जटायुश्च विन्धादायुस्तथाऽऽयुषा ॥ १५ ॥
सायं सायो भवेत्कोशः कोपः शण्डश्च पण्डवत् ।
भाविकं भविकं चापि मुपलं मुसलं तथा ॥ १६ ॥

वर्षाः स्युर्वरिषाभिस्तु हविषापि हविस्तथा ।
 सर्षपः स्यात्सरिषपः कर्षः स्यात्करिषेण च ॥ ३६ ॥
 मारिषो मर्ष इत्युक्तः परशुः पर्श एव च ।
 हारितो हरितोऽपि स्यान्मुनिपक्षिविशेषयोः ॥ ३७ ॥
 तुवरस्तूवरोऽपि स्यात्कुवरः कूवरस्तथा ।
 उत्तमोऽनुत्तमोऽपि स्यादाहतं स्यादनाहतम् ॥ ३८ ॥
 उदारे चानुदारः स्यादुदग्ने चानुदग्भवत् ।
 कोकोणः कौकणश्चापि मिहिरो महिरस्तथा ॥ ३९ ॥
 महिलायां महेलापि महला स्यान्महेलिका ।
 छेदश्लेकश्च छेकालो विदग्धे छेकिलोऽपि च ॥ ४० ॥
 गूगुलो गुग्गुलोऽपि स्याद्विङ्गूले चापि हिङ्गुलम् ।
 मन्दिरे मन्दिरापि स्याद्वीर्ये वीर्यापि कथ्यते ॥ ४१ ॥
 मुक्तेऽप्यवालं चावालमुदके स्यादुदं समम् ।
 दुष्टभेदे शतरुपः शतारुश्च निगद्यते ॥ ४२ ॥
 द्रेकद्रेकाणद्रकाणा भवन्त्यपि द्रकाणवत् ।
 पत्राङ्गमपि पत्राङ्गे कुदालश्च कुदालवत् ॥ ४३ ॥
 मारुप मारिषं शाके प्रीहा ह्रीहा गदेऽपि च ।
 फेणाफेणित्तथाब्ध्यादौ करिष्यां कारिणाति च ॥ ४४ ॥
 धरित्री धारित्री च त्रीपी तारपी तथा ।
 कन्याकुब्जं कान्यकुब्जं कोशलोत्तरकोशला ॥ ४५ ॥

जरठो जठरोऽपि स्यान्निमेषो निमिपोऽपि च ।
 बुको बकश्च कुसुमे मदनो मलयो द्रुमे ॥ २६ ॥
 आराग्वधारग्वधौ च खुरकक्षुरकावपि ।
 पृष्णिः पृश्निश्च सरयूः सरयुश्च निगद्यते ॥ २७ ॥
 नीलङ्गुरपि नीलाङ्गुरीश्वरी चेश्वरापि च ।
 तापिच्छमपि तापिञ्छं त्रपुपं त्रापुपं तथा ॥ २८ ॥
 डिण्डिरोऽपि च डिण्डीरः परशं पर्शुना सह ।
 वालुका वालिका चापि दोर्दोपापि भुजा भुजः ॥ २९ ॥
 बाहुर्बाहा तृषा तृष्णा संध्या स्यात्संधिना सह ।
 भगिनीमपि भग्नीं च झलरीं जलरीं विदुः ॥ ३० ॥
 वेत्रं च वेतसा सार्धमेधमाहुस्तथैधसा ।
 संबलनं संवरणं तलुनी तरुणी तथा ॥ ३१ ॥
 प्रमदावनं प्रमदवनं प्रवणं परिकीर्तितम् ।
 खरुलिका खुरलिका वज्रं वज्रोऽशनिस्तथा ॥ ३२ ॥
 शिलमुञ्छं शिलोञ्छं च भवेदुञ्छशिलं तथा ।
 आशिराश्याऽहिदंष्ट्रायां लक्ष्मीर्लक्ष्मी हरेः प्रिया ॥ ३३ ॥
 कुमुदं कुमुदश्चापि योपित् स्याद्योपिता सह ।
 तमस्तु तमसा प्रोक्तं रजसापि रजः समम् ॥ ३४ ॥
 जलकास्तु जलौकाभिः कथितोऽयं जलौकसः ।
 दिवा दिवं च कथितं प्रपः स्यात्प्रपदा सह ॥ ३५ ॥

वर्षाः स्युर्वरिषाभिस्तु हविषापि हविस्तथा ।

सर्षपः स्यात्सरिषपः कर्षः स्यात्करिषेण च ॥ ३६ ॥

मारिषो मर्ष इत्युक्तः परशुः पर्श एव च ।

हारितो हरितोऽपि स्यान्मुनिपक्षिविशेषयोः ॥ ३७ ॥

तुवरस्तुवरोऽपि स्यात्कुवरः कूवरस्तथा ।

उत्तमोऽनुत्तमोऽपि स्यादाहतं स्यादनाहतम् ॥ ३८ ॥

उदारे चानुदारः स्यादुदत्रे चानुदत्रवत् ।

कोंकोणः कोंकणश्चापि मिहिरो महिरस्तथा ॥ ३९ ॥

महिलायां महेलापि महला स्यान्महेलिका ।

छेदश्छेकश्च छेकालो विदग्धे छेकिलोऽपि च ॥ ४० ॥

गूगुलो गुगुलोऽपि स्याद्विङ्गूले चापि हिङ्गुलम् ।

मन्दिरे मन्दिरापि स्याद्वीर्ये वीर्यापि कथ्यते ॥ ४१ ॥

भुक्तेऽप्यवालं चावालमुदके स्यादुदं समम् ।

दुष्टभेदे शतरूपः शतारुश्च निगद्यते ॥ ४२ ॥

द्रेकद्रेकाणद्रकाणा भवन्त्यपि द्रकाणवत् ।

पत्राङ्गमपि पत्राङ्गे कुदालश्च कुदालवत् ॥ ४३ ॥

मारुपं मारिपं शाके प्रीहा प्रीहा गदेऽपि च ।

फेणाफेजिस्तथाब्ध्यादौ करिष्यां कारिणीति च ॥ ४४ ॥

धरित्री धारयित्री च तरीषी तारपी तथा ।

कन्याकुञ्जं कान्यकुञ्जं कोशलोत्तरकोशला ॥ ४५ ॥

वाराणसीत्यपि प्रोक्ता वारणासी वराणसी ।

ताम्रलिप्ता दामलिप्ता तुङ्गोऽप्युत्तुङ्ग इत्यपि ॥ ४६ ॥

अन्तस्थीयकारश्च पवनस्य तु कथ्यते ।

तन्नवायस्य वायेऽपि तत्रादित्वं च दृश्यते ॥ ४७ ॥

एवमन्येऽपि चार्हादावूह्या वर्णप्रयोगतः ।

मूर्धरेफादयो ज्ञेयाश्छन्दोभङ्गभयादिह ॥ ४८ ॥

छन्दावभिप्रायवशौ कलजः स्यात्कलाजवत् ।

ह्रस्वादिरपि पीडायां धनुःकोट्यामपीप्यते ॥ ४९ ॥

एतौ मध्यतवर्गीयौ वैद्वर्यमणिशाद्वलौ ।

तालव्यमध्यो विशद ऊर्ध्वशब्दो वकारवान् ॥ ५० ॥

यावन्या च भवान्यां च श्रावणे मासि मध्यवः ।

शफे खुरं कवर्गीयं क्षकारश्च क्षुरमके ॥ ५१ ॥

नापितस्योपकरणे कपसयोग इप्यते ।

अव्ययान्यव्ययं शत्रो दोषाशब्दः प्रचक्षते ॥ ५२ ॥

प्रायो भवेयुः प्रचुरप्रयोगाः

प्रामाणिकोदाहरणे प्रतीताः ।

रूपादिभेदेषु विचारणेषु

विचक्षणो निश्चयतामुपैति ॥ ५३ ॥

कचिन्मात्रारूतो भेदः कचिद्वर्णरूतोऽत्र च ।

कचिदर्थान्तरोल्लेखाच्छब्दानां रूढितः कचित् ॥ ५४ ॥

जागर्ति यस्यैव मन सरोजे

स एव शब्दार्थविवर्तनेश ।

निजप्रयोगार्पितकामचारः

परप्रयोगार्थविशारदश्च ॥ ५५ ॥

इति पुरुषोत्तमदेवकृत शब्दभेदप्रकाश समाप्त ॥

वदयानन्द भज्यालोपाध्यायस्येद पुस्तक पराधम् ।

श्रीमत्सुधाकलशमुनिपुङ्गवप्रणीता

॥ श्रीएकाक्षरनाममाला ॥

श्रीवर्धमानमानम्य सर्वातिशयमुन्दरम् ।

एकाक्षरनाममाला कीर्तयामि यथाश्रुतम् ॥ १ ॥

अः पुलिङ्गशार्ङ्गधारिष्य सत्वोऽर्थेऽव्यय पुन ।

विरिञ्चावाश्च पुलिङ्ग आ वाक्ये सरणेऽव्यय ॥ २ ॥

आः सतापेऽव्यय कुड्यामव्ययोऽप्यधृता स्मृता ।

इ कामे पुलिङ्ग इ चाव्यय कौपोक्तिरेदयो ॥ ३ ॥

ईः पद्मायामव्ययस्त्वी प्रत्यक्षे तु न्वभाषने ।

प्रकोपे सनिधौ चैव पुलिङ्ग उर्वृषध्वजे ॥ ४ ॥

रोपोक्तौ मन्त्रणेऽप्यर्थेऽव्यय उं त्यव्ययस्तथा ।

प्रश्ने चात्रीकृते रोपे पुलिङ्ग ऊस्तु रक्षणे ॥ ५ ॥

ऊमव्ययः प्रकर्षोक्तौ प्रश्ने ऋदेवमातरि ।
 अव्यय ऋ तु कुत्सायां वचनेऽपि तथैवच ॥ ६ ॥
 ऋस्त्वजे दानवाञ्छायां ऋश्च स्याद्देवमातरि ।
 ऋर्वाराक्षां भवेदेस्तु विष्णावैस्तु वृषध्वजे ॥ ७ ॥
 ओरुर्ध्वलिङ्ग आहृतावव्ययः स्यादनन्त ओ ।
 संबोधने चाव्यय ओ परब्रह्मण्यमः शिवे ॥ ८ ॥
 कः सूर्यमित्रवाय्वग्निब्रह्मात्मयमकेकिपु ।
 प्रकाशवक्त्रयोश्चापि कं नीरसुखमूर्धसु ॥ ९ ॥
 कुर्भुकुत्सितशब्देपु पार्पायसि निवारणे ।
 ईपदर्थे च किंशब्दः कुत्सने क्षेपप्रश्नयोः ॥ १० ॥
 वितर्काश्चर्यनिन्दासु किंशब्दः स्यात् कियानपि ।
 खमिन्द्रियस्वर्गशून्यभूपाकाशमुखेषु च ॥ ११ ॥
 संविदि शून्यखण्डे च वर्तते खश्च भास्करे ।
 गो गन्धर्वे गणेशे च गीते गं गश्च गातरि ॥ १२ ॥
 गौर्वाणीवाणमूरश्मिवज्रस्वर्गाक्षिवारिषु ।
 दिशि धेनौ श्रुतेश्चर्यां गणेशे चापि गौः स्मृतः ॥ १३ ॥
 घः कुम्भे हनने घोपान्तर्भावकिङ्किणीष्वपि ।
 डो विषये भैरवे च चक्षुरौ चन्द्रचौरयोः ॥ १४ ॥
 चुश्चकारे समाख्यातश्चकारः पुनरव्ययः ।
 अन्योऽन्यार्थे विकल्पार्थे समाप्ते पादपूरणे ॥ १५ ॥

पक्षान्तरे समूहार्थे हेताववधृतावपि ।

अन्वाचये तथा तुल्ययोगितायां च कीर्तितः ॥१६॥

छः सूर्ये छेदके ख्यातस्तथा संवरणे भवेत् ।

छञ्च छन्दसि तडिति निर्मले च तथा स्मृतः ॥१७॥

जश्च जेतारि जनने विगते जिस्तु जेतारि ।

जूर्विहायसि जवने पिशाच्यां विगतेऽपि च ॥ १८ ॥

झो नक्तं गायने नष्टे घर्घरध्वनिनामनि ।

चारुवाक्चारयोर्झस्तु व्यूहने गूढरूपके ॥ १९ ॥

टः पृथिव्यां ध्वनौ वायौ करञ्जे टं पुनर्भुवि ।

चकोरेऽब्दे तथा ठस्तु घटे शून्ये वृहद्भुनौ ॥ २० ॥

चन्द्रस्य मण्डले रुद्रे डो वृषाङ्के ध्वनावपि ।

वन्दिवृन्दे तथा डः स्यात् यामिनीपतिमण्डले ॥ २१ ॥

ढो ढकायां समाख्यातस्तथा ढा निर्गुणे ध्वनौ ।

णः प्रकटे निष्कले च प्रस्तुते ज्ञानबन्धयोः ॥२२॥

तकारस्तस्करे युद्धे क्रोडे पृच्छे च त्ता श्रियाम् ।

तु स्यात्पूर्वे निवृत्तौ च पूर्वस्मादवधारणे ॥ २३ ॥

विलक्षणे विकल्पार्थे धो भवेद्भयरक्षणे ।

भूधरे च तथा भारे दो दाने दायकेऽपि च ॥२४॥

दाने दातरि दा केचिद्विदुर्दा छेदबन्धयोः ।

दं कलत्रं तथा धञ्च धरि च धनदे धने ॥ २५ ॥

घस्तु चित्रेऽध्वारे च धीर्वुद्धाविपुधावपि ।
 गुह्यकेशे विरिञ्चौ धा तथा धूर्मारकम्पयो ॥ २६ ॥
 धूते धुराकम्पने च नो बुद्धौ ज्ञानबन्धयो ।
 अस्मानसम्यमस्माकमेपा स्थाने भवेच्च न ॥ २७ ॥
 निषेधार्थेऽव्यये नो च नकारश्च नरस्तु ना ।
 नि श्रुते नेतरि ख्यातो नुःस्तुतौ च प्रकीर्तित ॥ २८ ॥
 निः स्यात् क्षेपे च नित्यार्थे भृशार्थाश्रयराशिपु ।
 कोशले बन्धने मोक्षे सशये दारुकर्मणि ॥ २९ ॥
 अधोभावोपरमयो सनिधानेऽव्ययो मत ।
 नुः प्रश्ने च वितर्के च विकल्पेऽनुशयेऽव्यय ॥ ३० ॥
 तरण्या नौस्तथा ख्यात पः पाने पवने पयि ।
 प्रोढे च वर्णके पश्च पा पातरि तथा श्रुते ॥ ३१ ॥
 फकारो निष्फले जल्पे पुष्करे भयरक्षणे ।
 फं फा वाते फले फेने फूत्कारे फूस्तथोदित ॥ ३२ ॥
 वः कुम्भे वरुणे पद्मे कल्हे विगतो तथा ।
 भश्चालिशुक्रयोर्भावे भश्च दीप्तो भये तु भीः ॥ ३३ ॥
 भं धिष्ये भूर्भुवि स्थाने मश्चन्द्रे च त्रियो शिवे ।
 मौलौ च बन्धने मू स्यान्मा माने मारणेऽव्यय ॥ ३४ ॥
 अलच्छब्दे द्वितीयाया मा च पृथगा च मे पुन ।
 मा मातरि तथा लक्ष्म्या यस्तु वाते यमेऽपि च ॥ ३५ ॥

यश्च घातरि सूर्ये स्याद्या याने यातरि श्रियाम् ।
 खट्वाङ्गेऽपि च रः कामे तीक्ष्णे वैश्वानरे नरे ॥३६॥
 रामे वज्रे च शब्दे स्याद् रा द्रव्ये कनके पुनः ।
 आश्रये नीरदे च स्याद् रुः सूर्ये रक्षणेऽपि च ॥३७॥
 भये शब्दे च री भ्रान्तौ लकारश्चलने पुनः ।
 ला दाने लूश्च लवने लश्च लूश्च विडौजसि ॥३८॥
 लश्चामृते दिशायां च लीः श्लेषे वलये तथा ।
 वो वाते वरुणे रुद्रे सान्त्वने चाव्ययः पुनः ॥३९॥
 एवार्थे उपमाने च विकल्पे च समुच्चये ।
 विः श्रेष्ठे भाति नानार्थे चै हेतौ पादपूरणे ॥ ४० ॥
 द्वितीयायाश्चतुर्थ्याश्च पष्ठ्या युष्मद्बहुत्वके ।
 चश्चासां च विभक्तीनां द्वित्वे वां कथितो बुधैः ॥४१॥
 आकाशे विहगे विश्वे शं श्रेयसि सुखेऽव्ययः ।
 शस्तु शान्ते च साक्षायां शीः शये हिंसनेऽपि ॥४२॥
 शुश्वन्द्रे पः सदारः त्यात्तथेष्टे प्रसवे तु पूः ।
 सः सूर्ये च परोक्षे च सं सङ्कोचेऽव्ययस्तु सम् ॥४३॥
 संगार्थे शोभनार्थे च प्रकृष्टार्थसमर्थयोः ।
 प्रथमान्तस्तदः स्थाने स्मृतौ लक्ष्म्यां च सोच्यते ॥४४॥

हः शूलिनि करे नीरे क्रोधे गर्भप्रभाषणे ।
 निवासेऽथाव्ययो-हः स्यात्संबुद्धौ पादपूरणे ॥ ४५ ॥
 अव्ययो ह्रा स्मृतः शोके तथा दुःखविषादयोः ।
 हि हेतौ पादपूर्तौ च विशेषे चावधारणे ॥ ४६ ॥
 स्फटे दानेऽथाव्ययो ही दुःखहेतौ च विस्मये ॥
 विषादे चाव्ययो हं तु नये काये च भाषणे ॥ ४७ ॥
 हुमव्ययः परिप्रश्ने वितर्के वचने तु हौ ।
 हे कुत्सायां तथा हेतौ हूतौ संबोधने तु हौ ॥ ४८ ॥
 राक्षसे क्षस्तथा क्षेत्रे शब्दा ये व्यक्षरादयः ।
 स्वरान्ता व्यञ्जनान्ताश्च ज्ञेया ग्रन्थातरात्तु ते ॥ ४९ ॥
 मलधारिगच्छभर्तुः सुरैः श्रीराजशेखरस्य गुरोः ।
 शिष्यः सुधाकलश इत्येकाक्षरनाममालिकामतनोत् ५०

इति एकाक्षरनाममाला समाप्ता ॥